

الله -جل جلاله- أنيس المحبين وملأذ
القاصدين

**Allah -Celle Celâluhu-
Sevenlerin Yoldaşıdır**

Allah -Celle Celâluhu- Sevenlerin Yoldaşdır

Kitap ve Sünnetten Allah'ın En Güzel İsimleri ve En Üstün Sıfatları

Abdullah Bin Müşebbib Bin Müsfir el-Kahtânî

Bu kitabın her türlü yayın hakkı yazarı için saklıdır

İkinci Baskı

Hicrî 1441 Miladi 2020

Bismillâhirrahmanirrahîm

Hediye dir...

Babama ve anneme...

Bazı zamanlarda Mevlâmız Allah -Azze ve Celle'den- benim için hayırlar istiyordunuz; sizin bana verdiğiniz şeylerin bolluğunun bir kısmını ve iyiliklerinizin çoğunun karşılığını veremeyeceğim.

Sonra da Rabbini bilen ve O'na yaklaşılmaya çalışan her kalbe...

Çabalarımın meyvesini hediye ediyorum. Yüce Allah'tan kabul etmesini diliyorum!

İkinci Baskının Önsözü

Hamt, önce ve sonra, açıkça ve gizlice Allah'adır. Allah'ın salat ve selamı Peygamberimiz Muhammed'in üzerine olsun... Bunlardan sonra:

Kitabın içeriğini inceledikten, kitabın okuyucusuna uygun, bölümünde yeterli ve amacına uygun olması ümidiyle revize, ekleme ve çıkarma işlemleri yapıldıktan sonra bu, saygıdeğer okuyucunun istifadesine sunduğum ikinci baskıdır. Allah'a hamdolsun ki ilk baskısı kısa sürede iki şekliyle de (6000) nüsha olarak basılıp tükenmiştir.

Sevap kazanmak ümidiyle bilgiyi yaymak adına ben, kitabın basımına aşağıdaki koşullarda izin veriyorum:

Eksiltme ve ekleme yapılmamalı, baskı lüks ve kitabın içeriğine uygun olmalı, yazışmalar 00966564570117 cep telefonuna yahut da ga.1440.ga@gmail.com adresine yapılmalıdır.

Kitap hakkında hiçbir değişikliğin ve ilavenin olmadığı tekit edilmelidir. Şüphesiz tam ve noksansız olmak Allah -Azze ve Celle-'nin kitabı dışında hiç bir kitap için geçerli değildir.

Sonra da İbn el-Cevzî Kitabevi'ne ve Mütenebbî kitapçısına geçmiş çabalarından dolayı Allah'tan

onlar için muvaffakiyet, hidayet ve kabul dileyerek teşekkür ederim.

Alemlerin Rabbi olan Allah'a da hamdolsun!

Müellif

Önsöz

Hamt, Allah'a mahsustur. Salat ve selam Rasûlullah'ın üzerine, ailesine ve tüm ashabına olsun. Bunların ardından:

İmanı artırmanın en büyük kapılarından biri de: Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı isimleri, sıfatları ve fiilleriyle tanımaktır. Allah'ın her bir ismi, imanın girilecek kapılarından biridir. (En güzel isimler Allah'ındır, O'na o isimlerle dua edin) [A'raf Suresi: 180]. Öyleyse bu isimlerin hepsini ezberleyeninin hali nasıl olur (bir düşün)? Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِائَةً إِلَّا وَاحِدًا مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ»

«Yüce Allah'ın yüzden bir eksik, doksan dokuz ismi vardır ki; kim bunları ezberlerse cennete girer.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Yüce Allah'tan bana o isimleri sayma şerefini bahşetmesini diliyordum. Bu yüzden Hicri 1430 yılında bu konuda özet dersler vermeye başladım. Böylece dinleyicilerin Allah'ın isimlerini ve

sıfatlarını bilme özlemi içinde olduklarını farkettim.

Her bir ismi öğrendiğinde, Yüce Allah'ı daha çok sevdiği ve onunla karşılaşmayı daha çok arzuladığı halde, nasıl olur da bir Mümin, Allah'ın isim ve sıfatlarını öğrenmeye özlem duymasın?

Nasıl olur da bir Mümin, Allah'ın isim ve sıfatlarını öğrenmeye özlem duymasın? Şunu çok iyi biliyor ki; bu isim ve sıfatlar, her sıkıntılı durumda olanın, mazlumun, borçlunun, hastanın, mahkûm veya yolunu kaybetmiş kimsenin can simitidir.

Nasıl olur da bir Mümin, Allah'ın isim ve sıfatlarını öğrenmeye özlem duymasın? Şunu çok iyi biliyor ki; bu isim ve sıfatlar, kurtuluşun, mutluluğun ve hazinelerin anahtarlarıdır. Bilâkis, kim bunları tam manasıyla bilirse, mutluluk onu asla terk etmez.

Böylece; benim için güzel bir eser ve ondan yararlanılan bir kaynak olacak bir kitap yazmaya yüce Allah'tan beni muvaffak kılmasını diledim. Bir kitap yazmaya gücümün yetmediğinin ve sahip olduğum birikimin yeterli olmadığının farkında olduğum için, sadece bilgi toplama ve uygun sözcüklerle ifade etme yöntemini uygulamaya başladım. Ben ne bir akıncıyım, ne de bir yaya asker.

Selef imamlarının Allah'ın isimleri ve sıfatlarına dair itikadını hedefleyerek, toplamayı başardığım bilgilerle iyi bir iş yaptığım umuduyla, ben de gözümün gördüğü her şeyi topladım ve karşılaştığım herşeyi kayda geçirdim.

Sonra bu çalışmayı, eğitimli ve kültürlü insanlardan oluşan bir topluluğu göz önünde bulundurarak, görkemli güzel bir elbise giydirmek suretiyle salt akademik bir çalışma olmaktan uzak bir hâle getirdim.

Hadisleri, sadece sahih ve hasen olan hadisler ile sınırlandırarak, eser ve siyer bölümlerini detaylı bir şekilde incelemedim.

Amacım; kolaylaştırmak, merak uyandırmak, okuyucunun isteklerini en kolay yol ve en kısa sürede ulaştırmak oldu.

Beklentim ise; bu çalışmanın mutluluk getirmesi, kaygıyı gidermesi, kalbe ferahlık vermesi, imanı güçlendirmesi, ilmi artırması, gönlü huzurla doldurması, kalbi ve zihni beslemesidir.

Bu eserdeki bütün fazilet yalnız Allah -Azze ve Celle-'ye aittir. Sonra da kendilerinden en güzel ilmi semereleri/neticeleri topladığım ilim ve liyâkat ehline aittir. Eğer doğru bir şey yaptıysam, bu, Allah -Azze ve Celle'dendir ve ona şükürler olsun. Eğer hata ettiysem, bu kendimden ve şeytandandır. Ben

sadece hayırlı bir iş yapmak istedim. Allah'tan bağışlanma diler ve ona tövbe ederim!

Son olarak diyorum ki; bu, fakir ve iflas etmiş bir kimsenin gayreti ve çalışmasıdır. Bu çalışmanın tamamlamasını nasip eden Allah'a hamdolsun. Yüce Allah'tan bunu kabul etmesini umarım. Reddederek geri çevirmesinden korkarım. Allah Teâlâ'ya olan sevgime yine Yüce Allah'ı şahit tutarım. (Bu çalışmayı kabulü hakkında) Allah'a güzel zanda bulunurum.

Allah'tan, benim, kendilerinden ilmi faideler topladığım kimselerin, kitabın gözden geçirilmesine, düzenlenmesine, dizgisine, çoğaltılmasına ve basılmasına iştirak edenlerin veya tavsiye ya da fikir vererek katkıda bulunan herkesin mükâfatını bol bol vermesini niyaz ederim.

Aynı şekilde -Aziz ve Celil olan- Allah'tan bu çalışmayı; doğru, onun kerim yüzü için samimi, onun sevgisine yönlendiren, onun rızasına yaklaştıran bir çalışma kılmasını, beni, ana-babamı, hocalarımı, ailemi ve bütün Müslümanları bağışlamasını niyaz ederim. O duaları işiten ve icabet edendir!

Kardeşiniz:

Abdullah İbn Müşebbib el-Kahtânî

qa.1440.ga@gmail.com

Cep Telefonu (Watsapp yazışmaları için)

00966564570117

ilâhım...

Vaziyet ne kadar büyük, görev ne kadar yüce ve bu iş ne kadar da zor!

Kelimeler yetersiz kalıyor, kalp korkuyla titriyor, dil sürçüyor, sözler eksik kalıyor, zihin karışıyor ve bu zayıf kulun senin huzurunda duruyor; seni övmek ve sen ona aşına olduğun halde kendi içinde olanı sana açıktan söylemek istiyor.

Sana övgüde bulunanlar seni hakıyla övmeye erişemediler...Şayet seni övmeye aşırıya gitseler dahi, şüphesiz sende olan daha büyüktür...

Ey Rabbim!

Biliyoruz ki, seni övmemiz, seni tesbih etmemiz, senin büyüklüğüne saygı duymamız ve seni çokça zikretmeye düşkün olmamız, senden hepimize bir nimet ve bir lütuftur. Bize bunları gösteren ve bunları yapmaya irşat eden sensin.

Ey Rabbimiz! Şunu çok iyi biliyoruz ki; sen, seni övenlerin övgülerinden de, sana hamt edenlerin hamtlerinden de çok daha üstünsün.

Ey Allah'ım! Bana ve bu harfleri okuyana bir nimet olarak bahşettiğin bu amelimizi bizden kabul et ve kusurlarımızı bağışla.

Övgümü ve methiyemi yalnız Allah'a adarım... ve asırlara yenilmeyen kalıcı razı olunmuş bir söz söylerim...

1 - 2

Allah ve el-İlâh -Celle Celâluhu-

İnsanoğlunun bildiği en yüce ve en hoş isim olan, isimlerin en güzeli ve en güzel harflerle olan isimle başlıyoruz. Diller onunla güzel şeyler söyler... Ruhlar onda huzur bulur... Cana yakın... Kalbe sevimli gelir...

O: (-Aziz ve Celil olan- Allah) ismidir.

(هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا)

(O'nun adını almaya lâayık başka birini biliyor musun?) [Meryem Suresi: 65].

Allah adı, bütün alemlerde sadece kendisine has bir isimdir. Bu isim bir tek ona aittir. Kendisinden başka hiçbir varlığa ait değildir. Bu isim, onun dışında bir başkası için kullanılmaz. Yarattıklarından da hiç kimse bu ismi almayı talep etmez. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- cahillerin kalplerini ve dillerini onun adıyla başkalarını isimlendirmekten alıkoymuştur.

O, -Tebâreke ve Teâlâ- azameti, güzelliği, büyüklüğü, itibarı ve gücü olan Allah'tır.

Yüceliğın hakkında ne kadar harf yazarsak yazalım... Ruhların neşelendiğı kutsal harfler...

Sen daha da yücesin ve bütün manalar... Ey Rab! Senin yüceliğinde genişler...

Allah ismi -Tebâreke ve Teâlâ- az bir şeyin yanında söylense, muhakkak onu çoğaltır. Korku anında söylense, o korkuyu yok eder. Üzüntü anında söylense, o üzüntüyü giderir. Sıkıntı ve keder anında söylense, ona bir çıkış yolu açar. Bir darlık anında söylense, onu genişletir. Zayıf biri ona bağlansa, onu kuvvetlendirir. Zillette olan biri zikretse, onu izzetli kılar. Fakir bir kimse onu zikretse, Allah o kimseyi zengin eder. Mağlub biri zikretse, Allah o kimseye galibiyet bahşeder.

Bu isim, vesilesiyle sıkıntıların ortadan kalktığı, bereketlerin indiğı, duaların kabul edildiğı, iyiliklerin celp edildiğı, kötülüklerin defedildiğı, zorlukların azaldığı isimdir. Allah'ın azametinden daha büyük bir şey yoktur!

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- lafzının aslı: İlâh kelimesi olup, mabut (ibadet edilen) anlamına gelmektedir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْفَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ ۚ انْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ ۚ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا)

(Ey kitap ehli! Dininizde taşkınlık etmeyin. Allah hakkında doğru olandan başka bir şey söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesih sadece Allah'ın Rasûlü, Meryem'e ulaştırdığı bir kelimesi ve O'ndan (gelen) bir ruhtur. Allah'a ve peygamberlerine iman edin. "O, üçtür" demeyin. Kendi iyiliğiniz için bundan vazgeçin. Sadece Allah tek (Hak) ilahtır. Bir çocuk sahibi olmaktan uzaktır. Göklerde ve yeryüzünde bulunan herşey O'nundur. Vekil olarak Allah yeter.) [Nisa Suresi: 171].

İbn Abbâs -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre: "Allah, bütün yaratılmışlar üzerinde ilahlık ve kendisine kulluk yapılma hakkına sahiptir."

Allah Teâlâ, nefislerin özlediği, O'nun zikri ve yakınlığı ile huzura erdiği ve O'na özlem duyduğu en yüce sevgilidir.

(وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ)

(İnsanlar arasında Allah'ı bırakıp da O'nun dışında ortaklar edinenler vardır. Onları, Allah'ı severcesine severler. Oysa Müminlerin Allah'a olan sevgisi daha güçlüdür.) [Bakara Suresi: 165].

O -Subhânehû ve Teâlâ- her âfet ve felakette kendisinden yardım istenilendir.

(وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ ۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ)

(Nimet olarak size ulaşan ne varsa, Allah'tandır. Sonra size bir zarar dokunduğu zaman da yalnız O'na yalvarırsınız.) [Nahl Suresi: 53].

O -Subhânehû ve Teâlâ- akılların kendisinde şaşıp hayran kaldığı varlıktır. Akıllar onu kuşatamaz/ihâta edemez. Zihinler O'nu hakkıyla idrak edemez. Varsayımlar O'nun yüceliğine ulaşamaz. Yaratılmışlar, O'nu ilimleriyle kuşatamazlar.

(وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا)

(O'nu bilgileriyle kuşatamazlar.) [Tâhâ Suresi: 110].

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-; kalplerin kendisini sevgiyle, boyun eğerek, korkuyla, isteyerek, arzulararak, yücelterek ve itaat ederek ilah edindiği varlıktır.

O, hak ilahtır. O'nun dışında kendisine ibadet edilen her varlık, Yüce Allah'ın arşından, sahip olduğu yeryüzünün zeminine kadar var olanların hepsi batıl ilahlardır.

Allah -Azze ve Celle-; ilahlığın bütün özelliklerini kendisinde toplamıştır. Bu özellikler, bütün zıt olan sıfatların O'ndan reddedilmesiyle beraber, mükemmellik, yücelik, güzellik ve azamet sıfatlarıdır.

Kalpler O'nu ilah edinir ve gönüller O'nun özlemini çeker.

Bunun içindir ki; kul (Allah) isminin manasını bilirse, kalbi Rabbine bağlanır. Sevgi, özlem ve zevk olarak O'nunla meşgul olur. O'ndan daha güzel ve daha iyi bir şey yoktur. Bu, ibadet edenlerin O'na yaptıkları en büyük ibadeti ve O'na yakınlaşmaya çalışanların en büyük yakınlığıdır. (Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler.) [Maide Suresi: 54], Durumun berraklığı, Allah'ın isim ve sıfatları bilgisinin berraklığına göredir.

Şeyhülislam İbni Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Bu dünyada bir cennet vardır ki, ona girmeyen ahiret cennetine giremez."

Bazı arifler de şöyle demişlerdir: Kalbe uğrayan bazı anlarda şöyle derim: Şayet cennet ehli böyle

bir vaziyette iseler, şüphesiz çok güzel bir hayat içindeler!

İbni Uyeyne şöyle demiştir: "Yüce Allah, kullarına Allah'tan başka hak ilah olmadığını bilmekten daha hayırlı bir nimet vermemiştir. Allah'tan başka hak ilah yoktur sözü onlar için ahirette, bu dünyadaki su gibidir."

Mümin bilir ki; bu durum kendi gücünden veya kudretinden değil, kulunu seven ve kalbine sevgi koyan Allah'tandır. Sonra kul Allah'ı O'nun tevfiğiyle sevdiğinde, Yüce Allah o kulunu başka bir sevgiyle daha mükâfatlandırır. İşte bu katışıksız bir ihsandır. Çünkü sebep de O'ndandır, sebep olunan da O'ndandır.

En Büyük İsim:

Kurtubî, bazı âlimlerin şöyle dediğini zikretmiştir: (Allah) ismi, kendisiyle dua edildiğinde duanın kabul ettiği ve kendisinden istendiğinde verdiği en büyük isimdir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bir adamı şöyle derken işitti: Allah'ım! Senin, kendisinden başka hak ilah olmayan Allah olduğuna şahitlik ederek senden isterim. Bir olan ve Samet olan (Allah). Öyle ki; doğmamış ve doğurmamıştır. O'nun hiçbir dengi yoktur. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ! لَقَدْ سَأَلَ اللَّهُ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ، وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ»

«Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki! Onunla dua edildiğinde duanın kabul edildiği, bir şey istendiğinde istenilenin verildiği, en yüce ismiyle Allah'a dua etti.» [Sahih bir hadistir. Sünen sahipleri ve Ahmed Müsned'inde rivayet etmişlerdir].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in içinde Allah'ın en büyük isminin geçtiğinin haber verdiği bütün hadislerin hepsinde bulunan tek isimdir.

Nakledilen zikirlerin geneli bu isim ile birlikte nakledilmiştir. (Lâ ilahe illallah) sözü, (Allahu Ekber) sözü, (Elhamdülillâh) sözü, (Subhânallah) sözü, (Lâ havle velâ kuvvete illâ billah) sözü, (Hasbiyallah) sözü, (İnnâ Lillâhi ve İnnâ İleyhi Râciûn) sözü, besmele ve diğer zikirler bu isimle birlikte dirler ve ondan ayrılmazlar.

Allah'ın en güzel isimlerinin temelidir. bu isim, hiçbirine atfedilmez ama diğer tüm en güzel isimler bu büyük isme izafe edilir. Allah, er-Rahman'ın isimlerindendir veya er-Rahîm'in isimlerindendir denilmez. Bilâkis şöyle denilir: Er-Rahman ve er-Rahîm, Allah'ın isimlerindendir.

(وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا)

(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel isimleriyle dua edin.) [A'raf Suresi: 180].

Allah Teâlâ'ya en çok (Allahumme/Ey Allah'ım) lafız ile dua edilir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sık sık Rabbine «Allahumme/Ey Allah'ım» diyerek dua ederdi.

Hasan el-Basrî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Ey Allah'ım" lafzı, duaların birleşmesidir. Eğer dua eden kişi: "Allah'ım, senden istiyorum!" derse, sanki: Bütün isim ve sıfatlarıyla, en güzel isimlere ve en yüce sıfatlara sahip olan Allah'a dua ederim, demiş gibidir."

Bu isim ile bereket umarak ve umutlanarak her işe başlanır.

Aynı şekilde, Kur'an'ın ilk ayetindeki ilk isimdir: (Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla) veya (Hamd, alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur) [Fâtiha Suresi: 1] Aynı zamanda Nas suresinde isimlerinden zikredilen en son isimdir: (İnsanların ilahı) [Nas: 3].

Küfürden İslam'a geçiren şahadetteki tek isim budur: (Şahitlik ederim ki Allah'tan başka hak ilah yoktur) ve bu isim olmadan şahadet geçerli değildir.

Bu büyük isim onun şerefındendir: Âhir zamanda Allah Müminlerin canlarını aldığı zaman o ismi yeryüzünden kaldıracaktır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا تَقُومُ السَّاعَةُ عَلَى أَحَدٍ يَقُولُ: اللَّهُ.. اللَّهُ»

«Allah... Allah... diyen hiç kimse üzerine kıyamet kopmaz.» [Müslim rivayet etmiştir].

Kur'an-ı Kerîm'de Allah'ın en güzel isimlerinden en çok zikri geçenidir. İki bin iki yüz defadan fazla zikri geçmiştir. Bazı ilim adamları Allah -Tebâreke ve Teâlâ'nın- şu ayetine dair şöyle demişlerdir:

(قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ)

(De ki: “İster Allah diyerek, ister Rahman diyerek yalvarım.) [İsrâ Suresi: 110]: Bu iki isim, üstün değerlerinden ötürü özel olarak zikretmiştir. "Allah" isminin "er-Rahmân" isminin önünde zikredilmesi de bu isim için bir saygınlıktır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ أَحَبَّ أَسْمَائِكُمْ إِلَى اللَّهِ -عز وجل- : عَبْدُ اللَّهِ، وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ»

«İsimleriniz arasında Allah'a en sevimli olanı, Abdullah ve Abdurrahman isimleridir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Allah ile beraber olursan, O da seninle beraber olur.

Eğer kul, kendi rızası ve seçimi ile Allah'a yönelmezse; zaruret kırıbağı kullanılarak yönelir.

Boyun eğerek dur ve "Ey Allah!" de... Cömert olan kendisine seslenene cevap verir...

Eğer bir gurbet veya sıkıntı ile imtihan olduysan... İlahı dua et ve "Ey Allah!" de...

Endişe gelip de keder içlerini kararttığında, zorluklar arttığı, sözler ağırlaştığında, yollar daraldığı ve çözümler sona erdiğinde, bir münadi seslendi: Ey Allah!

Doktor aciz kalıp, hastanın hastalığı şiddetlendiği zaman seslendi: Ey Allah! Tekne denizin karanlığında devrilip, rüzgâr onunla oynadığı zaman bir münadi seslendi: Ey Allah! Toprak çoraklaşıp, ekinler ölünce ve hayvanların memeleri kuruyunca bir münadi seslendi: Ey Allah!

O Allah'tır: Sıkıntıda sığınak, yalnızlıkta dost/yoldaş ve azlıkta/yoklukta yardımcı.

İnsanlar, Allah'ın izin vermediği bir zararı veremeyecek kadar ve Allah'ın izin vermediği bir yararı da sağlayamayacak kadar acizdirler. Öyleyse kalbini Allah'a bağla!

Onun ipi dışında bütün ipler kopuk, onun kapısı dışında bütün kapılar kapalıdır.

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve

(başındaki) sıkıntıyı gideren mi?) [Neml Suresi: 62].

En-Neseî - Allah ona rahmet etsin - şöyle demiştir: “El-Vasîfî dedi ki: Kendini Allah ile zenginleştiren/Allah'a muhtaç olan fakir olmaz. Allah'tan güç isteyen O'na dayanarak güçlenen aşağılanmaz. El-Hüseyn demiştir ki; bir kulun Allah'a ihtiyacı kadar, Allah'tan kendisine zenginlik verilir.

Ey dert sahibi! Her derdin bir dermanı vardır... Müjdeler olsun! Çünkü kurtaracak olan Allah'tır... Umutsuzluk bazen sahibinin yolunu keser...Ümitsizliğe kapılma! Çünkü yeterli gelecek olan Allah'tır... Allah, her zorluğun ardından bir kolaylık verir... Paniğe kapılma! Çünkü taksim edecek olan Allah'tır...

Eğer başına bir bela geldiyse, Allah'a güven ve O'ndan razı ol... Çünkü belaları ortadan kaldıran Allah'tır... Allah'a yemin olsun ki; senin Allah'tan başka kimsen yoktur... Senin Allah'ın vardır, her şeye karşı sana yetecek olan Allah'tır...

Allah'tan başka hak ilah yoktur. Biz sana hakkıyla kulluk/ibadet edemedik!

Ey Allah'ım! Senden cenneti ve ona yaklaştıran söz ve amelleri isteriz. Cehennemden ve ona yaklaştıran söz ve amellerden de sana sığınırız.

Er-Rabb -Celle Celâluhu-

Kapı vuruldu...

Ey Rabbim! Senin izzetin ve bizim zilletimizle, senin kuvvetin ve bizim zayıflığımızla, senin bizlerden mustağni olman ve bizim sana olan muhtaçlığımızla senden istiyoruz. Yalancı, günahkâr başımız senin önündedir. Senin bizden başka kulların çoktur. Bizim ise senden başka Rabbimiz yoktur. Sana karşı, senden başka bir sığınak ve kurtuluş da yoktur.

Senden, muhtaç olanların isteğiyle istiyoruz. Boyun eğmiş, utanç içinde olanların yalvarışıyla sana yalvarıyoruz. Korku içindeki körlerin duasıyla sana dua ediyoruz.

Sana boyunları eğilmiş, burunları sürtmüş, gözleri senin için dolup taşmış, kalpleri de sana karşı utanç içinde olan kimselerin isteğiyle istiyoruz. Bizi ve bütün Müslümanları bağışla ve bizi rahmetine kabul et. Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Kul, Rabbi dışında başka kimden yardım ister?...

Zorluk ve sıkıntı karşısında toy delikanlılar için kim vardır?...

Dünyanın ve dünya ahalisinin sahibi kimdir?...

Uzaktan ve yakından musibeti kaldıran kimdir?...

Geldiği vakit derdi ve tasayı yok eden kimdir?...

Ey Rabbim! Bunlar sadece senin fiillerin değil midir?...

Bu satırlarda Allah'ın en güzel isimlerinden biri hakkında konuşmaktan onur duyuyoruz: Bu da (Er-Rabb) ismidir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

(رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ)

(O, iki doğunun ve iki batının da Rabbidir.)

[Rahman Suresi: 17] Allah -Subhânehû ve Teâlâ-yine şöyle buyurmuştur:

(سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ)

(Onlara merhametli bir Rabbin söylediği selam vardır.) [Yâsîn Suresi: 58].

Rabbimiz; herşeyi yaratan, her şeyin sahibi, herşeyi idare eden/düzenleyen, herşeyi yöneten, bütün efendilerin Rabbi ve kulların ilahı, krallıkların, kralların ve tüm kulların sahibidir. Yarattıklarının çıkarlarını düzenleyen O'dur. O, onların işlerini çekip çeviren -insanların da cinlerin de- dünya ve ahiret hayatının sorumlusudur.

Allah'ın yaratılmışların Rabbi olması iki türdür.

Allah'ın herşeyin Rabb'i olması: Bütün yaratılmışları kapsar. İyilerini de, kötülerini de, Mümin olanları da, kâfir olanları da, hatta cansız varlıkları dahi kapsar.

Allah'ın Rab olması: Onları yaratarak, rızık vererek, işlerini yöneterek, nimet vererek ve bir çok şeyler bahşederek yetiştirmesidir.

Allah'ın özel olarak Rab olması: O'nun -Tebâreke ve Teâlâ - evliyalarını ve seçtiklerini yetiştirmesi/eğitmesidir. Onları iman ile yetiştirir ve onları buna muvaffak kılar. Onların kalplerini, ruhlarını ve ahlâklarını ıslah eder. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır.

Bu da, tüm iyiliklere muvaffak kılma ve tüm kötülüklerden de himaye etme eğitimi/yetiştirmesidir.

Bütün övgüler sanadır...

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- bütün âlemlerin Rabbi olarak kendisini övmüştür.

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(Hamt, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.) [Fâtiha Suresi: 2]

Allah Teâlâ, Arş'ın Rabbi olarak kendini övmüş ve şöyle demiştir:

(سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ)

(Göklerin ve yerin Rabbi, Arş'ın da Rabbi olan Allah onların vasıflandırmalarından yücedir, münezzehtir.) [Zuhruf Suresi: 82],

(اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١﴾)

(Büyük Arş'ın Rabbi olan Allah'tan başka hak ilah yoktur.) [Neml Suresi: 26].

Allah Teâlâ, göklerin ve yerin Rabbi olarak kendini övmüş ve şöyle demiştir:

(سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ)

(Göklerin ve yerin Rabbi, Arş'ın da Rabbi olan Allah onların vasıflandırmalarından yücedir, münezzehtir.) [Zuhruf Suresi: 82],

Bunun içindir ki; bütün yaratılmışlar Rab Teâlâ'ya hamdetmiştir.

(وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(Ve denildi ki: Hamt, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.) [Zümer Suresi: 75], O, hem dünyada hem de ahirette övülendir:

(دَعَوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۖ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(Onların oradaki duası: «Allah'ım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz!» (sözleridir). Orada birbirleriyle karşılaştıkça söyledikleri ise «selam» dır. Onların dualarının sonu da şöyledir: Hamt, alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.) [Yûnus Suresi: 10].

Hazinelerin Anahtarları...

Nebiler ve salihler bu ismin, duanın anahtarı olduğunu öğrenince dualarında Allah'a bunun ile yalvarıp yakardılar.

Nûh -aleyhisselam- bu isim ile dua etti:

(رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ)

(Rabbim! Beni, anamı, babamı, evime inanmış olarak gireni, inanan erkek ve kadınları bağışla.) [Nûh Suresi: 28].

İbrâhîm ve İsmâîl -aleyhimessalam- bu isim ile dua ettiler:

(رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

(Rabbimiz, bizden bunu kabul buyur. Şüphesiz sen işiten ve bilensin.) [Bakara Suresi: 127].

(Peygamberimiz Muhammed) Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem- bu isim ile dua etti:

(وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ (97) وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ
يَحْضُرُونِ ((98))

**(Ve de ki: Rabbim! Şeytanların
kışkırtmalarından sana sığınırım.**

**Ve de ki: Rabbim! Onların yanımda
bulunmalarından da sana sığınırım.)** [Mü'minûn
Suresi: 97-98].

Ey Rabbim!

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- önemli bir iş
durumunda ya da sıkıntılı hallerde şöyle derdi:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ
السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

«Azamet ve hilm sahibi olan Allah'tan başka
ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Azametli arşın
sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak
ilah yoktur. Göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve yüce
arşın Rabbinden başka ibadete layık hiçbir hak ilah
yoktur.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Her kim duasında Azîz ve Celîl olan Rabbin
isimleriyle dua etmemeyi tercih etmişse; zorunlu
kalarak o isimlerle dua etmeye geri dönmüştür. İşte
yatağında hastalığıyla boğuşan bu hasta şöyle
sesleniyor: "Ya Rabbi, Ya Rabbi!" Birde bakarsın;
O'nun katından damla damla sıhhat akmaya başlar.
Öylece O'nun katından şifa iniverir.

Hurma çekirdeğinin zarına dahi sahip olmayan muhtaç, ismiyle yalvararak; sefaletten iç çeke çeke, yoksulluktan şöyle haykırır: Ya Rabbi! Ya Rabbi! Birde bakarsın ki; Allah Teâlâ o duası vesilesiyle o kimsenin ihtiyaçlarını ortadan kaldırır ve sadece kendi katından sıkıntısını giderir.

Açlık çeken kimse açlıktan kıvranarak ve sıkıntısından eğilip bükülerek seslenir: Ya Rabbi! Ya Rabbi! Bir bakarsın ki; yüce Allah onu rızka boğmuş ve Allah'ın lütfu onun üzerine yağmur gibi yağıyor.

Mazlumlarda sıcak gözyaşlarını silerek ve acı iniltilerini gizleyerek O'ndan yardım isterler: Ya Rabbi! Ya Rabbi! Bir de bakarsın ki; en büyük zafer ve iyi sonuçla karşılaşır.

Hâfız İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Dua ederken Allah'ın Rabliğini tekrar tekrar zikrederek ısrarcı olmak, Allah'tan duaya icabet etmesini isteme hususunda yapılan en büyük taleplerden biridir.

Ey Rabbim! Bu küçük kulundan sıkıntıları gider... Zorlandığı ve başına bela olan şeylerden onu kurtar...

Biz, Rabbimizi unutuyoruz!

O'nun şanı ne kadar da büyük, mülkü ne kadar da görkemli, makamı ne kadar da yücedir. O,

mahlûkatına ne kadar da yakın ve kullarına karşı ne kadar da şefkatlidir.

Allah'ın Rubûbiyyeti/Rabliğı; yücelik ve azamet rubûbiyyetidir.

(سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى)

(Yüce Rabbinin adını tesbih (takdis) et.) [A'lâ Suresi: 1].

Allah Teâlâ'nın Rubûbiyyeti: Bereketdir, gelişimdir ve ihsandır.

(تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ)

(Âlemlerin Rabbi olan Allah ne mukaddes ve yücedir.) [A'râf Suresi: 54].

Allah Teâlâ'nın Rubûbiyyeti: (Günahlara) bir örtü ve mağfirettir.

(بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ)

(İşte güzel bir memleket ve çok bağışlayan bir Rab!) [Sebe Suresi: 15].

Allah Teâlâ'nın Rubûbiyyeti: İzzettir, kuvvettir, galibiyet ve zabtedilmezliktir.

(رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ)

(Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbi (olan Allah) çok azametli ve çok bağışlayıcıdır.) [Sâd Suresi: 66].

Allah Teâlâ'nın Rubûbiyyeti: Rahmettir.

(رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ)

(O, göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi, Rahmân olan Allah'tır) [Nebe Suresi: 37].

Allah Teâlâ'nın Rubûbiyyeti: Cömertliktir.

(يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ)

(Ey insan! İhsanı bol Rabbine karşı seni aldatan nedir?) [İnfîtâr Suresi: 6].

Bir ve tek olan Allah'tan başka hak ilah yoktur. Ey Rabbimiz! Sana hakkıyla ibadet ederek kulluk edemedik!

Kim, Allah'ın bütün hükümdarların ve efendilerin Rabbi olduğunu bilirse, kendisi için Allah'tan başkasını Rab olarak aramaz. O'nun Rabliğine razı olur. Kim de bundan razı olursa imanın lezzetinin tadını alır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste şöyle nakledilir:

«ذَاقَ طَعْمَ الْإِيمَانِ مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا»

«Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan, resul olarak Muhammed'den -sallallahu aleyhi ve sellem- razı olan kimse imanın lezzetinin tadını alır.» [Müslim rivayet etmiştir].

(وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ)

(De ki: «Bağışla ve merhamet et Rabbim! Sen merhametlilerin en iyisisin.»)

[Mü'minûn Suresi: 118].

İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: “Dua ederken Allah'ın Rabliğini tekrar tekrar zikrederek ısrarcı olmak, Allah'tan duaya icabet etmesini isteme hususunda yapılan en büyük taleplerden biridir.”

Ey Rabbimiz! Merhametini umarız. Bizi göz açıp kapayıncaya kadar dahi kendi halimize bırakma ve bizi rahmetine kavuştur.

Ey Rabbimiz! Bağışla ve merhamet et. Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın.

4 - 5

El-Ahad ve el-Vâhid -Celle Celâluhu-

Sahîh-i Buhârî'de şöyle nakledilmiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«يَلْقَىٰ إِبْرَاهِيمُ أَبَاهُ أَرْزَرَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَىٰ وَجْهِهِ أَرْزَرَ قَتَرَةٌ وَغَبَرَةٌ، فَيَقُولُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ: أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ: لَا تَعْصِنِي! فَيَقُولُ أَبُوهُ: فَالْيَوْمَ لَا أَعْصِيكَ، فَيَقُولُ إِبْرَاهِيمُ: يَا رَبِّ! إِنَّكَ وَعَدْتَنِي أَنْ لَا تُخْزِيَنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ؛ فَأَيُّ خَزْيٍ مِنْ أَبِي الْأُبْعَدِ؟ فَيَقُولُ اللَّهُ -تَعَالَىٰ -: إِنِّي حَرَمْتُ الْجَنَّةَ عَلَى الْكَافِرِينَ، ثُمَّ يَقَالُ: يَا إِبْرَاهِيمُ! مَا تَحْتَ رَجُلِكَ؟ فَيَنْظُرُ فَإِذَا هُوَ بِذِيخٍ مُلْتَطَخٍ، فَيُؤْخَذُ بِقَوَائِمِهِ فَيُلْقَىٰ فِي النَّارِ».

«İbrahim -aleyhisselam- kıyamet günü babasını, tozlanmış ve yüzü karalara bürünmüş bir halde

görecek ve ona: "Bana asi olma dememiş miydım?" diyecek. Babası: "Bugün sana asla asi olmam" diye cevap verdiğinde, İbrahim -aleyhisselam- Allah'a şöyle diyecek: Ya Rabbi! Bana kıyamet günü beni rezil etmeyeceğini vadetmiştin. Hangi rezillik kovulmuş babamdan daha büyük rezillik olabilir?" Allah Teâlâ şöyle buyuracak: Ben cenneti kâfirlere haram kıldım." Sonra şöyle diyecek: "Ey İbrahim! Ayaklarının altında ne var bir bak bakalım. Birde bakacak ki; kana bulanmış sık tüylü bir sırtlan. (Azer'in dönüştürüldüğü) Bu çirkin suretli hayvan bacaklarından tutulup, derhal ateşe atılacak.»

Ez-Zîh: Çok kıllı erkek sırtlan.

Rahim olan Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ- İbrahim -aleyhisselam-'ın babası için şefaati kabul etmeyecek. Çünkü babası müşrik olarak öldü ve Allah, cenneti her müşrik kâfire haram kılmıştır. Allah, İbrahim'e kıyamet günü onu rezil etmeyeceğine dair söz verdiği için; O gün babasını bir sırtlana çevirecek ve o da ateşe atılacak ki, İbrahim'in babası olduğunu kimse bilmesin, onu utandırmasın.

Bir müşrik için, Allah'ın Hâlil'inin (İbrahim) şefaati kabul edilmedi. İbrahim -aleyhisselam-'dışındaki birimden nasıl kabul edilsin?

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ
بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا)

(Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında olanları dilediği kimseden bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa büyük bir günahla iftira etmiş olur. [Nisâ Sûresi: 48].

Bu yüzden; kula düşen görevlerin en önemlilerinden biri de; ibadette Allah'ı birlemesidir.

Allah Teâlâ, kendisini (Bir ve tek) olarak övmüştür:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ)

(De ki: O Allah, el-Ahad/birdir.) [İhlâs Suresi: 1].

(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ)

(Hâlbuki onlara, kendisinden başka hak ilah olmayan bir tek ilaha kulluk etmelerinden başka birşey emredilmemişti.) [Tevbe Suresi: 31].

Bu iki isimde durup, onların gölgesinde gölgelenelim. Umulurki Allah bize tevhidini gerçekleştirmeyi, tekliğine ve birliğine güzel bir biçimde iman etmeyi ihsan eder.

Rabbimiz, yücelik ve ihtişam sıfatlarıyla münferit, azamet, büyüklük ve güzellik sıfatlarıyla tekdir.

O, kendi zatında birdir; O'nun bir benzeri yoktur.

O, sıfatlarında birdir; O'nun dengi yoktur.

O, fiillerinde birdir; O'nun ortağı ve yardımcısı yoktur.

O, ilahlığında birdir; O'nun sevgide, yüceltmede, kendisine boyun eğilmesinde ve itaat edilmesinde akranı yoktur.

O, bütün mükemmelliğiyle benzersiz olarak, sıfatları yüce olan el-Vâhid/Bir'dir. Bir kimsenin O'nun sıfatlarından herhangi birine benzemesi bir tarafa, bütün mahlukatın O'nun sıfatlarından herhangi birini bütünüyle kavramaları ya da sıfatından bir şeyi tamamiyle idrak etmeleri dahi imkânsızdır.

Fıtrat...

Vahdaniyet: Resullerin davetlerinin özeti ve mesajlarının temelidir:

(قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ فَمَلَّ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ)

(De ki: Bana, ilahınızın tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. Artık Müslüman olacak mısınız?) [Enbiyâ Suresi: 108].

Vahdaniyet: Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın insanları yarattığı fitrattır. İnsanlardan aldığı sözdür. Gönderildikleri peygamberlerinin daveti ve indirdiği kitaplarının söylemidir.

Bu yüzden cennet çarşısı ve cehennem çarşısı kurulmuştur. Bu yüzden, Sırat köprüsü serilmiştir, sahifeler uçmuş, terazi kurulmuş, ümmetin kılıcı çekilmiş, cihat bayrağı yükseltilmiş, şehitlerin ruhları uçmuş, ölümün tadı lezzetlendirilmiş, mücahitlerin canlarının ölümünün karşılığı verilmiştir.

(قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَاستَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ۚ وَذَلِيلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ)

(De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Bana ilahınızın bir ilah olduğu vahyolunuyor. Artık O'na yönelin ve O'ndan mağfiret dileyin. Ortak koşanların vay haline!) [Fussilet Suresi: 6].

Vahdaniyeti (Allah'ın her konuda bir ve tek olması) ispatlama ve dinin O'na has kılınması hususunda Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ)

(Oysa onlar dini yalnız O'na has kılan hanifler olarak Allah'a ibadet etmek, namazı kılmak ve zekâtı vermekten başka bir şeyle

emrolunmamışlardı. İşte dosdoğru din de budur.) [Beyyine Suresi: 5]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- birliğine ve büyüklüğüne teslim olmayı emretmiştir:

(فَالْهَكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ۖ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ)

(İşte sizin ilahınız tek bir ilahtır. Şu halde yalnız O'na teslim olun. Alçak gönüllüleri müjdele!) [Hac Suresi: 34].

Açık Delil:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- müşriklerin itikatlarını boşa çıkarmıştır:

(وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ) [النحل: 51]، (أَأَرْبَابٌ مُنْقَرِفُونَ خَيْرٌ أَمَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ)

(Allah, şöyle dedi: İki ilah edinmeyin. O, ancak bir ilahtır. O halde, yalnız benden korkun) [Nahl Suresi: 51] (Ayrı ayrı ilahlar mı daha hayırlıdır, yoksa mutlak hâkimiyet sahibi, bir olan Allah mı?) [Yûsuf Suresi: 39].

“Allah, üçün üçüncüsüdür” sözünü söyleyenlere şöyle cevap vermiştir:

(وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ ۚ انْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ)

(“(Allah) üçtür” demeyin. Kendi iyiliğiniz için buna son verin. Allah, ancak tek bir ilahtır.) [Nisa Suresi: 171].

Bütün yönleriyle aynılığı, benzerliği ve denkliği reddetmiştir. O, hiçbir eşi ve benzeri olmayan tek varlıktır.

(هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا)

(O'nun adını almaya lâayık başka birini biliyor musun?) [Meryem Suresi: 65].

Kendisinin yüce zatından bahsetmesi/anlatması dışında, O'nu yarattıklarından herhangi birine benzetmemizi yasakladı. O kendini en iyi bilendir.

Yüce Allah, hakkında insanın zihninde canlanan herşeyden daha farklıdır. O'nun eşi, dengi, benzeri ve eşdeğeri yoktur.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11]. Yarattıklarının hiçbirisi O'na benzemez. Çünkü O, en güzel isimlere ve en üstün sıfatlara sahiptir. O, kemal, güzellik, azamet, büyüklük, izzet ve yücelik sahibidir.

Müşrikler Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle buyurmuştur: Rabbini tarif et! O, altından mıdır? Veya bakırdan mı yoksa, pirinçten midir? Bazıları şöyle derdi: Ey Muhammed! Bize Rabbinin soyunu say!

Yahudiler şöyle diyorlardı: Biz Allah'ın oğlu Üzeyir'e taparız. Hristiyanlar da şöyle diyorlardı: Biz Allah'ın Oğlu İsa'ya taparız. Mecûsiler de şöyle diyorlardı: Biz Güneş'e ve Ay'a taparız. Müşrikler de "Biz putlara taparız." diyorlardı.

Allah -Azze ve Celle- şu sözü ile onlara cevap vermiştir:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ)

(De ki: O Allah, el-Ahad/birdir.) [İhlâs Suresi: 1].

Allah onların söylediklerinden pek yücedir!

Allah -Azze ve Celle-'ye karşı iğrenç bir suç işlemeye cüret ettiler. Bu suçun büyüklüğünden ötürü neredeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak ve dağlar yıkılıp yerlebir olacaktı! Allah'a çocuk isnat ettiler - Allah Teâlâ onların söylediklerinden yücedir!

Herkes onun hakimiyeti ve gücü altındadır. Kıyamet günü onların hepsi tek başlarına O'na gelirler:

(لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا (89) تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ
وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًا (90) أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا (91) وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ
أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا (92) إِنَّ كُلَّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ

عَبْدًا (93) لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا (94) وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا
((95))

(Andolsun ki siz, çok çirkin bir şey ortaya attınız.) (89)

(Bu söz yüzünden neredeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak ve dağlar yıkılıp yerle bir olacaktı.) (90)

(Rahman'a çocuk isnat etmelerinden dolayı) (91)

(Hâlbuki çocuk edinmek Rahman'ın şanına yakışmaz.) (92)

(Göklerde ve yerde olan herkes istisnasız birer kul olarak Rahman'a gelir.) (93)

(Andolsun ki hepsini kuşatıp, onları teker teker saymıştır.) (94)

(Bunların hepsi de kıyamet gününde O'nun huzuruna tek başlarına gelecektir.)(95)
[Meryem Suresi: 89-95].

Sahîh-i Buhârî'de şöyle nakledilmiştir: Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«قَالَ اللَّهُ: كَذَّبَنِي ابْنُ آدَمَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ يُكَذِّبَنِي! وَشَتَمَنِي ابْنُ آدَمَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ يَشْتَمَنِي!»

«Yüce Allah şöyle buyurdu: Âdemoğlu, beni yalanlamak ona uygun olmadığı halde beni

yalanladı. Âdemoğlu, bana sövmesi uygun olmadığı halde bana sövdü.»

فَأَمَّا تَكْذِيبُهُ إِيَّايَ؛ فَقَوْلُهُ: لَنْ يُعِيدَنِي كَمَا بَدَأَنِي، وَلَيْسَ أَوَّلُ الْخَلْقِ بِأَهْوَنَ مَا يَكُونُ عَلَيَّ مِنْ إِعَادَتِهِ.

Âdemoğlunun beni yalanlamasına gelince, onun "beni ilk defa yarattığı gibi, beni öldükten sonra tekrar yaratamaz" sözüdür. Hâlbuki benim için yoktan yaratmak, tekrar yaratmaktan daha kolay değildir (Aynıdır).

وَأَمَّا شَتْمُهُ إِيَّايَ؛ فَقَوْلُهُ: اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا، وَأَنَا اللَّهُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ؛ الَّذِي لَمْ أَلِدْ، وَلَمْ أُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لِي كُفُوًا أَحَدٌ.

Âdemoğlunun bana sövmesine gelince, onun "Allah bir çocuk edindi" sözüdür. Hâlbuki ben el-Ahad/Bir ve Samed olan Allah'ım. Doğurmadım ve doğurulmadım. Hiç kimse benim dengim olamaz.

Allah Teâlâ, tek bir ilahtır; O'nun bir ortağı yoktur. O'nun zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir eşi yoktur.

Kâinat, O'nun birliğine şahitlik eder:

Kâinatta bulunan yaratılış, düzen, uyum ve uygunluk gibi her şey şunu gösterir: Bunun yaratıcısı ve işleri çekip çevireni birdir. Bu kâinatın arkasında birden fazla işleri yöneten ve düzenleyen olsaydı sistemi bozulur, kanunları altüst olurdu.

(لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا ۖ فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ)

(Eğer yer ve göklerde Allah'tan başka ilahlar olsaydı, bunlar (nizamı) kesinlikle bozulup gitmişti. Arş'ın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.)
[Enbiyâ Suresi: 22] .

Yeryüzündeki çiçeklere dikkat et ve bir bak... O hükümdarın yarattıklarının izlerine... Altın alaşımı olan bakışlar ile... Takılı kalmış bakan gözler (Sanki)...

Yakuttan gövde sapları üzerinde şahittirler... Allah'ın hiçbir ortağı olmadığına..

Allah, kendisine ortak koşulanların ortak koşulmaya en uzak olanıdır.

Sadece Allah - Azze ve Celle- ibadet edilmeye layıktır. Bu yüzden kul Allah'tan başkasına yönelmez. Namaz, dua, kurban, adak, tevekkül, umut, korku, saygı veya teslimiyet olsun, Allah'tan başkasına ibadetlerden hiçbirini sarf etmez.

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (162) لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (163)﴾

(De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir.)

(O'nun bir ortağı yoktur. İşte ben bununla emrolundum ve ben müslümanların ilkiyim.)
[En'âm Suresi: 162-163].

Asıl büyük mesele şudur: İbadette Allah'ın birlenmesi;

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.} [Zâriyât Suresi: 56],

(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ)

(Hâlbuki onlara, kendisinden başka hak ilah olmayan bir tek ilaha kulluk etmelerinden başka birşey emredilmemişti.) [Tevbe Suresi: 31].

Tevhit en kırılgan, en nezih ve en saf şeydir. En ufak bir şey tevhidi zedeler, kirletir ve ona etki eder.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«قَالَ اللَّهُ -تبارك وتعالى- : مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي؛ تَرَكْتُهُ وَشِرْكُهُ»

«Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: Her kim bir amel işler de ona benimle birlikte başkasını ortak koşarsa, onu da, işlemiş olduğu şirkini de terk ederim.» [Müslim rivayet etmiştir].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü ondan sahih bir rivayetle gelmiştir:

«إِذَا جَمَعَ اللَّهُ - عز وجل - الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ؛ نَادَى مُنَادٍ: مَنْ كَانَ أَشْرَكَ فِي عَمَلٍ عَمِلَهُ اللَّهُ أَحَدًا؛ فَلْيَطْلُبْ ثَوَابَهُ مِنْ عِنْدَ غَيْرِ اللَّهِ - عز وجل - ، فَإِنَّ اللَّهَ أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ»

«Allah Teâlâ, öncekileri ve sonrakileri, kendisinde şüphe olmayan bir günde bir araya getirdiği zaman, bir münadi seslenir: Kim Allah için yaptığı bir amelde, birini Allah'a ortak koşmuşsa, o halde mükâfatını Allah'tan başkasından istesin. Çünkü Allah, kendisine ortak koşulanların ortak koşulmaya en uzak olanıdır.» [Hasen Hadistir. Ahmed «Müsned» 'de rivayet etmiştir].

Bir hatırlatma...

Sahih sünnette tevhide teşvik eden ve faziletini açıklayan bir çok hadis vardır. Onlardan bazıları şunlardır:

Ebû Hureyre hadisinde, Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، فِي يَوْمٍ مِثْلَ مَرَّةٍ؛ كَانَتْ لَهُ عَشْرُ رِقَابٍ، وَكُتِبَتْ لَهُ مِثْلُ حَسَنَةٍ، وَمُحِبَّتٍ عَنْهُ مِثْلُ سَيِّئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ جِزْرًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمْسِيَ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ، إِلَّا أَحَدٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ»

«Kim, "Allah'tan başka hak ilah yoktur. O, tektir ve hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamt O'nadır. O'nun, her şeye gücü yeter." sözünü bir günde yüz kere söylerse, kendisine on köle azat etmiş gibi sevap verilir. Ayrıca ona yüz sevap yazılır ve yüz günahı da silinir. Bu, o gün akşam olana

kadar onu şeytana karşı muhafaza eder. Bundan daha fazlasını söylemeyen hiçbir kimse, o kimseden daha faziletli bir amel yerine getiremez.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Tirmizî ve Ebû Dâvûd'un Büreyde'den rivayet ettikleri hadiste: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir adamın şöyle dediğini işitti: "Allah'ım! Senin, kendisinden başka hak ilah olmayan Allah olduğuna şahitlik ederek senden isterim. Bir olan ve Samet olan Allah. Öyle ki; doğmamış ve doğurmamıştır. O'nun hiçbir dengi yoktur."

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«لَقَدْ سَأَلْتُ اللَّهَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ؛ الَّذِي إِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ»

«Yemin olsun ki; Allah'tan, kendisi ile dua edildiğinde icabet ettiği, kendisi ile istenildiğinde (istenileni) verdiği en yüce ismiyle istedin.» [Sahih bir hadistir].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- mescide girdiği zaman bir adamın şöyle dua ettiğini işitti: "Allah'ım! Ey bir ve samet olan, doğurmamış ve doğmamış olan Allah! Senden istiyorum. Sana denk hiç kimse yoktur. Günahlarıma mağfiret et! Muhakkak sen çok bağışlayıcısın, çok merhametlisin!"

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«قَدْ غُفِرَ لَهُ، قَدْ غُفِرَ لَهُ، قَدْ غُفِرَ لَهُ» ثلاث مرار.

«Ona mağfiret edildi. Ona mağfiret edildi. Ona mağfiret edildi!» Üç defa. [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Hâfız İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: “Tevhit sözünün gerçekleşmesi, (Allah'tan başkasına) kulluktan azat edilmeyi, kulluktan azat edilmek ise ateşten kurtulmayı gerektirir.”

Ve şöyle demiştir: Günahların bağışlama sebeplerinden biri: (Tevhid) ki o, en büyük sebeptir. Tevhidi kaybeden kimse bağışlanmayı da kaybetmiştir. Tevhit ile gelen kimse de en büyük bağışlanma vesilesini getirmiş olur.

İmam İbn Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Tevhit: Kendisi ile İslam'a girilen ilk şey ve kendisiyle dünyadan çıkılan son şeydir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dediği gibi:

«مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، دَخَلَ الْجَنَّةَ»

«Kimin son sözü, “Allah’tan başka hak ilah yoktur.” (Lâ ilahe illallah) cümlesi olursa, o kişi Cennet'e girer.» İlk farz ve son farzdır. Dolayısıyla tevhid meselenin/işin başı ve sonudur.

Ve şöyle demiştir: "Bu dünyanın zorlukları, tevhidden başka bir şeyle def olunmaz."

Ve şöyle demiştir: "Cennet'e hiçbir müşrik giremez. Oraya ancak tevhit ehli olan kimse girecektir. Çünkü tevhit cennetin kapısının anahtarıdır."

İbn'ul-Cevzî -Allah ona rahmet etsin- da şöyle demiştir: Süfyân es-Sevrî, İbrahim bin Edhem'e gelir ve şöyle derdi: "Ey İbrahim! Allah'a dua edin ki, tevhit ehli olarak bizim ruhlarımızı kabzetsin."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- iki parmağıyla işaret ederek dua eden bir adam gördü ve ona şöyle dedi:

«أَخَذُ أَخْذًا!»

«Tektir Tek!» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘ Bunun şu anlam vardır: Bir kimse dua ederken işaret etmek isterse, sadece bir parmakla işaret etmelidir.

Ey Allah'ım! Senden istiyoruz. Ey bir olan, ey tek olan, ey Samed olan! Bizi, sana dua edip de, dualarını kabul ettiklerinden eyle. Sana yalvarıp da, senin rahmet ettiklerinden eyle. Cehennem ateşinden sana sığınıp da, ateşten kurtardıklarından eyle. "Allah'tan başka hak ilah yoktur" sözünü, dünyadan ayrılırken son sözümüz eyle. Sen merhametlilerin en merhametli olanısın.

es-Samed -Celle Celâluhû-

Bir ihtiyaç sebebiyle şikayette bulunursan; O halde es-Samed'e başvur. Şan/şeref seni gafil avlar ve sana rezillik gelirse, Samed olan Yüce Allah'ın kapısını çal. Eğer vücudunda bir zayıflık yayılırsa; Samed olan Yüce Allah'tan kuvvet al.

Şüphesiz O, eşi benzeri olmayan tektir... İsim ve sıfatlarının manalarında...

Hiçbir şeye ihtiyaç duymayan ve yaratılmışların kendine ihtiyaç duydukları...Yalnız kalmış gönüllerin dostudur...

Allah'ın (es-Samed) ismi, az yerde gelmiş ve zikredilmiştir. Fakat bu isim özel bir yüceliğe sahiptir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)﴾

{De ki: O, Allah El-Ahad/bir tektir. (1)}

Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.) (2)}

O, doğurmamış ve doğmamıştır. (3)}

Onun hiçbir dengi yoktur. (4)} [İhlas Suresi].

İnsanları ve cinleriyle bütün mahlukatın, bilakis üst ve altıyla bütün cihan arzulanıkları şeylerde Rabbimize yönelir, zorluklar karşısında O'ndan yardım dilerler.

Rabbimiz Teâlâ, hükümdarlığında kemale ermiş hükümdar olandır. Şanında kemale ermiş şanlı olandır. Yüceliğinde kemale ermiş yüce olandır. Ağırbaşlılığında kemale ermiş ağırbaşlı olandır. Zenginliğinde kemale ermiş zengin olandır. Bu nitelikler sadece Allah Teâlâ içindir, başka bir varlığa yakışmaz.

Rabbimiz Teâlâ, hiçbir boşluğu olmayandır. O, yemez, içmez. O, yedirir ve kendine yedirilmez. O, kendisi dışında herşeyin kendisine ihtiyaç duyduğu, kendisi ise her şeyden müstağni olandır. O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, her şeyi işiten, her şeyi görendir.

Yeterli Cevap...

Hafız İbn Hacer'in hasen olduğunu söylediği, Beyhakî'nin zikrettiği bir hadiste, İbn Abbas - radiyallahu anhuma- şöyle demiştir: Yahudiler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- gelerek şöyle dediler: Ey Muhammed! Seni gönderen Rabbinin soyunu/kökenini bize anlat! Bunun üzerine Allah -Azze ve Celle- şu ayetleri indirmiştir:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا
أَحَدٌ (4))

{De ki: O, Allah El-Ahad/bir tektir. (1)}

Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.) (2)

O, doğurmamış ve doğmamıştır. (3)

Onun hiçbir dengi yoktur. (4)} [İhlas Suresi].

Büyüklik ve azamet sıfatlarından mükemmellik vasıflarını toplayan kısa bir suredir.

Büyüklüğünden ötürü kim bu sureyi okursa, sanki Kur'an'ın üçte birini okumuş gibidir. Buhârî ve Müslim'de gelen bir hadiste, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ashabına şöyle buyurmuştur:

«أَيَعْجَزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَقْرَأَ فِي لَيْلَةٍ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ؟»، قالوا: وكيف يقرأ ثلث القرآن؟
قال: «(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) [الإخلاص:1] تَعْدِلُ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ»

«Sizden biriniz bir gecede Kur'an'ın üçte birini okumaktan aciz midir? diye sorar. "Ya Rasûlallah, hangimiz buna güç yetirebiliriz?" derler. Bunun üzerine Rasûlullah: «De ki; O Allah birdir (İhlâs) suresi Kur'an'ın üçte birine eşdeğerdir.» [Bu Müslim'in lafzıdır].

Bazı âlimler şöyle demişlerdir: "Kur'an, üç kısım olarak nâzil oldu. Üçte biri hüküm, üçte biri müjde ve tehdit, üçte biri ise isim ve sıfatlardır. Samed (İhlâs) suresi bu üçünden birini kendisinde

toplamıştır ki bu da; İsimler ve sıfatlardır. Bu yüzden onu okumanın sevabı, Kur'an'ın üçte birini okumak gibi kılındı."

وفي «صحيح البخاري»: أن صحابيًّا كان يقرأ لأصحابه في صلاتهم كلها بـ(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) [الإخلاص:1]، فذكروا ذلك للنبي -صلى الله عليه وسلم- ! فقال: «سَلُّوهُ لِأَيِّ شَيْءٍ يَصْنَعُ ذَلِكَ؟»؛ فسألوه، فقال: لأنها صفة الرحمن؛ فإنا أحب أن أقرأ بها، فقال رسول الله -صلى الله عليه وسلم-: «أَخْبِرُوهُ أَنَّ اللَّهَ -عز وجل- يُحِبُّهُ».

Sahîh-i Buhârî'de yer alan bir hadiste, bir sahabe arkadaşlarına namaz kıldırırken bütün namazlarında (De ki; O Allah birdir)'i [İhlâs Suresi:1] okuyordu. Bunu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e haber verdiler. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem onlara: «Ona neden böyle yaptığını sorun.» dedi. Ona sorduklarında o da şöyle dedi: Çünkü o, Rahman -Azze ve Celle-'nin sıfatıdır. Ben onu okumayı seviyorum. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: «Ona, Allah Teâlâ'nın onu sevdiğini haber verin.»

Kalbin Teslim Olması...

Salihlerin içlerindeki bu sevgi, sevenleri Rablerinin sevgisini aramaya sevk etmiştir...

Kulların kalplerinde bulunan bu sevgi, ancak O'na secde etmek, evini tavaf etmek, O'nun huzurunda durmak, O'nun uğrunda uykudan

uyanmak ve O'nun yolunda fedakarlık yapmakla tatmin olur.

Sevenlerin kalpleri, ancak O'nu zikretmekle mutmain olur. Hasret çekenlerin ruhları ise ancak onu görmekte huzur bulur.

Hasta olduğumuzda sizi anarak tedavi olduk... Bazı zamanlarda zikri terk edersek yine hastalanırız...

Bu insanlar refah içindeyken Allah'a kararlılıkla yöneldiler. O'da onları sıkıntılı zamanlarda yalnız bırakmadı. Kararlılıkla gösterdikleri yönelmenin miktarınca derecelerinin artması ve kurtuluş vardır...

İşte bu, Allah'ın peygamberi İbrahim -aleyhisselam-'ın başından pek çok belalar geçti. Allah Teâlâ bu belalar (sabrı) sebebiyle onun derecesini yükseltmiştir. Böylece Yüce Allah'ın katında halillik (yakın dost) mertebesini hak etti. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَأَتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا)

(Allah, İbrahim'i dost edinmiştir.) [Nisâ Suresi: 125]

İşte bu da, musibetlere uğrayanların efendisi, hastalık ve belaya uğrayanların dayanağı Eyüp -aleyhisselam-. O, Rabbi -Subhânehû ve Teâlâ-'ya ihtiyaç duyduğunda şu sözüyle yöneldi:

(أَنِّي مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ)

(Şüphesiz benim başıma bir sıkıntı geldi ve sen merhametlilerin en merhametlisisin.)

[Enbiyâ Suresi: 83]‘ Cevap, Samed olan Allah Teâlâ'dan gelmişti:

(فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ)

(Biz de onun duasını kabul edip, kendisinde dert namına ne varsa giderdik) [Enbiyâ Suresi: 84].

İşte bu da, balinanın karnında ve üç kat karanlık altındaki Yûnus -aleyhisselam-. O da, Rabbi - Subhânehû ve Teâlâ-'ya şu sözüyle yöneldi:

(لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ) (87) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ ۚ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ

(Senden başka hiçbir (hak) ilah yoktur. Seni, bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Ben gerçekten nefsimi zulmedenlerden oldum.

(Bunun üzerine biz de onun duasını kabul ettik ve onu içinde bulunduğu acıdan kurtardık. İşte biz Müminleri böyle kurtarıyoruz.) [Enbiyâ Suresi: 87-88].

İşte bütün peygamberlerin -aleyhimusselam- ve salih kimselerin durumu böyledir. Onlar Allah'ı bollukta bildiler, O da onları darlıkta bildi.

İcabet edilmediler mi?...

Sonra Samed olan Rabbin, kapısını sadece velilere değil, bütün mahlukatına açmıştır.

Bu, O'nun ihsanından, merhametinden ve cömertliğindendir. Bu müşrikler, dünya kendilerine dar geldiği ve kesin ölümü gördükleri zaman; ihtiyaçlarının giderilmesi için Allah - Subhânehû ve Teâlâ-ya yönelerek şöyle seslendiler: Ey Allah'ım! Ey Allah'ım! Birde bakarsın kurtuluş geliverir.

(فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِّ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ)

(Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız O'na has kılarak (ihlasla) Allah'a yalvarırlar. Fakat onları sağ salim karaya çıkarınca, bir de bakarsın ki, (Allah'a) ortak koşmaktadırlar.)
[Ankebût Suresi: 65].

Onlar, bunu kabul ederler. Bütün dünya, gönülünden isteyerek Allah -Subhânehû ve Teâlâ-ya yönelmezse, zorunlu kalarak ihtiyaçları için yönelirler.

Mutmain ol!

Allah - Subhânehû ve Teâlâ- zorda kaldıklarında kâfirlerin duasına bile icabet etmiştir. Allah'ın birliğine ve Peygamberi -sallallahu aleyhi ve

sellem-'in risaletine şehadet eden bir kimseye Allah nasıl icabet etmesin?

Eğer bir ihtiyacın olursa, O'na yönel ve ihtiyacını onun kapısında iste ve; "Ey Samed olan Allah'ım! Başımda olan sıkıntıdan beni kurtar!" diyerek seslen.

Endişeniz, hastalığınız veya borcunuzdan dolayı daralmayın, darlanmayın; Çünkü Rabbin Samed'dir ki, O'na yönelirsen seni hayal kırıklığına uğratmaz ve seni yarı yolda bırakmaz. Şunu unutma ki en güzel ibadet yardımı/kurtuluşu beklemektir. Bir durumun kalıcılığı imkânsızdır. Zaman döner. Geceler birşeylere gebedir, gelecek gizlenmiştir. Şüphesiz her zorlukla beraber bir kolaylık vardır.

«Ebû Dâvûd'un Sünen»'inde gelen bir hadiste: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- mescide girdiği zaman bir adamın şöyle dua ettiğini işitti: "Allah'ım! Ey bir ve samet olan, doğurmamış ve doğmamış olan Allah! Senden istiyorum. Sana denk hiç kimse yoktur. Günahlarıma mağfiret et! Muhakkak sen çok bağışlayıcısın, çok merhametlisin!"

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«قَدْ غُفِرَ لَهُ.. قَدْ غُفِرَ لَهُ» -ثَلَاثًا-

«Ona mağfiret edilmiştir. Ona mağfiret edilmiştir»
-üç kere- [Sahih bir hadistir].

Başka bir rivayette de:

«لَقَدْ سَأَلَتُ اللَّهَ بِالِاسْمِ الَّذِي إِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ»

«Onunla dua edildiğinde duanın kabul edildiği, bir şey istendiğinde istenilenin verildiği, Allah'ın en yüce ismiyle dua ettin.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir],

Bana merhamet etmendir ümidim ey kulların
Rabbi!...

Senin rızandır niyetim, öyleyse duamı kabul
eyle...

İsmi haykırdım ey Allah'ım yalvararak...

Eğer benim duama icabet etmezsen, kim benim
ağlamama cevap verir?

Sen cömertsin, beni kaybolmuş/yanlız bırakma...

Çok uzak mesafelerden doğru yolu bulamadım...

Senden rica ettim ey Allah'ım yalvararak...

Hakir bir şekilde boyun eğerek, ne olur ricamı
geri çevirme...

Ey Allah'ım! Ey bir olan... Ey tek olan... Ey samet
olan... Senden cenneti ve bizi ona yaklaştıran söz ve
amelleri isteriz. Cehennemden ve bizi ona
yaklaştıran söz ve amellerden de sana sığınırız.

Er-Rahmân ve er-Rahîm -Celle Celâluhu-

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قُلْ اَدْعُوا اللَّهَ اَوْ اَدْعُوا الرَّحْمٰنَ ۖ اَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى)

(De ki: (Rabbinizi) ister Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. Hangisiyle çağırırsanız çağırın, nihayet en güzel isimler O'nundur.) [İsrâ Suresi: 110]:

Eğer bir iş onun canını sıkarsa Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle derdi:

«يَا حَيُّ.. يَا قَيُّوْمُ! بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِيْثُ»

«Ey Hayy ve Kayyûm olan Allah'ım! Merhametine sığınıyorum.» [Hasen Hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir]. Rahmân'dan nasıl yardım istenmez? Darlıkta sığınak, yalnızlıkta dost, azlıkta yardımcıdır.

O, itaat edenlerin tesellisi, kaçanların korunağı, korkanların sığınağıdır. O, merhametli olanların en çok merhametli olanıdır.

Ona olmaz ise binek develeri yola çıkmaz...

Ondan olmaz ise umut eden hayal kırıklığına uğrar...

(وَالْهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ)

(İlahınız tek bir ilahdır. Rahmân ve Rahîm olan O Allah'tan başka hak ilah yoktur.)

[Bakara Suresi: 163].

Merhamet: O'nun Rabliğinin bir nişanı, ilahlığının bir sembolüdür. Bu nedenle Yüce Allah, kendisini Rahmân ve Rahîm olan olarak nitelendirmiştir.

Allah'ın kitabını okumaya gönüllere hoşluk veren ve yüce gelen şu iki isimle başlarız: (Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...).

Bu iki değerli isim, (merhamet) kelimesinden mübalağa olarak türetilmiştir.

Arap dilinde bu kelime; şefkat, acıma, nezaket ve lütuf anlamlarına gelir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- bütün mahlukat için geniş ve kapsamlı bir merhamete sahiptir.

(وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ)

(Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır) [A'raf Suresi: 156],

(إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ)

(Şüphesiz Allah insanlara karşı Rauf'dur, Rahîm'dir.) [Hac Suresi: 65].

Rahmetinden en büyük kısmı ve en kamil payı da Müminlere ayırmıştır.

(وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا)

(Allah, Müminlere çok merhamet edendir.)
[Ahzap Suresi: 43].

Rabbimiz “Rahmân'dır”, yani merhamet O'nun vasfıdır ve “Rahîm'dir” yani; kullarına karşı merhametlidir.

O, bize tüm merhametlilerden daha merhametlidir. Bize karşı babalarımızdan, annelerimizden, çocuklarımızdan ve hatta kendimizden daha merhametlidir.

Buhârî, "el-Edebü'l-Müfred" adlı kitabında şunu zikretmiştir: Bir adam, göğsünde kucakladığı bir çocukla Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona dedi ki: «Ona merhametli davranıyor musun?» O: Evet dedi. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

«قَالَ اللَّهُ أَرْحَمُ بِكَ مِنْكَ بِهِ، وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ»

«Allah sana, senin bu çocuğa gösterdiğin merhametten daha merhametlidir. O, merhametlilerin en merhametlisidir.» [Sahih bir hadistir].

Rahmân ismi, sadece Allah'a mahsustur. O'ndan başkasının bu isimle isimlendirilmesi caiz değildir. Aynı şekilde O'ndan başkası bununla vasıflandırılmaz.

(قُلْ اَدْعُوا اللَّهَ اَوْ اَدْعُوا الرَّحْمٰنَ ۖ اَيَّٰ مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى)

(De ki: (Rabbinizi) ister Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. Hangisiyle çağırırsanız çağırın, nihayet en güzel isimler O'nundur.) [İsrâ Suresi: 110]: Böylece bu ismi, başka kimsenin ortak olamayacağı celal ismine (Allah) denk tuttu. Hatta bazıları şöyle demiştir: O en büyük isimdir.

Er-Rahîm ismine gelince; Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın ayetinde buyurduğu gibi, herhangi bir yaratılmışı bununla vasfetmek caizdir:

(لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوفٌ رَّحِيْمٌ)

(Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, Mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.) [Tevbe Sûresi: 128], (Rahîm) Merhametli bir adam denilebilir, ancak (Rahmân) Merhametli bir adam denilmez.

Allah'ın rahmeti iki çeşittir:

Genel Merhameti: Bu tüm canlılar içindir. Bütün mahlukata, onları yoktan var etmesi/yaratması, yetiştirmesi, rızık vermesi ve daha sayısız nimetleriyle, Allah'ın rahmeti ile merhamet edilmiştir.

(إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ)

(Şüphesiz Allah insanlara karşı Rauf'dur, Rahîm'dir.)

[Bakara Suresi: 143]،

(إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا)

(Şüphesiz O, size çok merhametlidir.) [İsrâ Suresi: 66].

Özel Merhameti: Kendisiyle dünya ve ahiret saadetine meydana geldiği, sadece O'nun Mümin kullarına mahsus olan merhametidir.

(وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا)

(Allah, Müminlere çok merhamet edendir.) [Ahzap Suresi: 43].

(يُنَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَاتٍ)

(Rableri onları, kendi katından bir rahmet, bir hoşnutluk ve Cennetlerle müjdelemektedir.) [Tevbe Suresi: 21].

Muhakkak ki O, Rahmân'dır.

O, zikredilmeye en layık olandır. İbadet edilmeye en layık olandır. Lütuf ve merhametinden dolayı şükre en layık olandır.

Bu Kâinatta yüzünüzü nereye çevirirseniz çevirin, Allah'ın rahmetini görürsünüz. Bunun en büyüğü de indirilen vahiydir;

(وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ)

{Sana bu kitabı, her şeyi açıklayıcı, bir yol gösterici, bir rahmet ve Müslümanlar için bir müjde olarak gönderdik.} [Nahl Suresi: 89]

Yeryüzü kurak kaldığında, ekinler öldüğünde, memeler kurduğunda ve musibet siddetlendiğinde; rahmet iner.

(وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۚ وَهُوَ الْوَلِيُّ
الْحَمِيدُ)

(O, (insanlar) umutlarını kestikten sonra, yağmuru indiren, rahmetini her tarafa yayandır. O, hakiki dosttur, övülmeye layık olandır.) [Şûrâ Suresi: 28].

Azap gelipte erkeklerin ağladı, kadınların çığlıklar attı, çocukların dehşete kapıldığı, paniğin yayıldı ve korkunun büyüdüğü zaman, rahmet ihlaslı kulların üzerine inmiştir.

(وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا)

(Emrettiğimiz (azap) gelince, Hûd'u ve onunla birlikte iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık) [Hûd Suresi: 58]،

(وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا)

(Emrettiğimiz (Azap) gelince, Şu'ayb'ı ve onunla birlikte iman edenleri, katımızdan bir rahmetle kurtardık.) [Hûd Suresi: 94]،

Hiçbir arzunun, Rahmân'ın yolundan başka bir yolda geçmesi mümkün değildir. Hiçbir ihtiyacın, Rahmân'ın bahçesinden başka bir yerde bulunması mümkün değildir. Rahmân ile olanın dışında hiçbir şeyin gerçekleşmesi mümkün değildir. O, mevcudiyetin içinde O'ndan başka hiçbir güç ve kuvvet sahibi olmayan tek Rahmân'dır.

O, rahmetiyle bize resullerini gönderdi.

O, rahmetiyle bize kitaplarını indirdi.

O, rahmetiyle bizi sapıklıktan hidayete ulaştırdı.

O, rahmetiyle bizi körlükten çıkardı.

O, rahmetiyle bize bilmediklerimizi öğretti.

O, rahmetiyle Güneş'i ve Ay'ı elverişli kıldı. Geceyi ve gündüzü yarattı ve de yeryüzünü yaydı.

O'nun rahmetiyle cennet yaratıldı, cennet ehliyle hayat buldu ve hayatları güzel oldu.

O'nu Merhametinden biride şudur ki; her biri gökle yer arasındaki mesafeye eşdeğer yüz rahmet yarattı. Sonra ondan bir rahmeti veryüzüne indirdi. O rahmeti, birbirlerine merhametli olmaları için yaratılmışların arasında yaydı. İşte bu rahmet ile Anne evladına şefkat gösterir. Bu alemin temeli ve onun düzeni işte bu rahmetledir.

Müjde!

Allah'ın rahmetinin ne kadar geniş olduğunu dinle:

﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾

{De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O; çok bağışlayan, çok esirgeyendir.} [Zümer Suresi: 53] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«لَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ مَا عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْعُقُوبَةِ؛ مَا طَمِعَ بِجَنَّتِهِ أَحَدٌ، وَلَوْ يَعْلَمُ الْكَافِرُ مَا عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الرَّحْمَةِ؛ مَا قَنَطَ مِنْ جَنَّتِهِ أَحَدٌ»

«Eğer Mümin, Allah'ın katındaki azabını bilseydi, hiç kimse O'nun cennetine girmeyi ümit etmezdi. Eğer kâfir de Allah'ın rahmetini tam olarak kavrayabilseydi, hiç kimse O'nun cennetinden asla ümidini kesmezdi.» [Müslim rivayet etmiştir].

Bu merhametler, bir izzet, kuvvet, galibiyet ve zaptedilmezlik ile beraber merhametler olup zayıflık merhameti değildir.

(وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ)

(Şüphe yok ki senin Rabbin, el-Azîz (izzet sahibi) ve er-Rahîm'dir. (engin merhamet sahibi)) [Şuarâ Suresi: 9].

Şehâdet ederim ki Allah'tan başka Rab yoktur... Cömerttir, merhametlidir, yalvarılan ve ümit edilendir...

Rahmetin Anahtarları:

O'nun, bize ve ibadetlerimize ihtiyacı yoktur. O'nun rahmeti olmadan cennete giremeyiz. Hatta Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- dahi böyledir.

جاء في «الصحيحين» من حديث أبي هريرة -رضي الله عنه- : أن رسول الله - صلى الله عليه وسلم - قال: «لَنْ يُدْخَلَ أَحَدًا عَمَلُهُ الْجَنَّةَ»، قالوا: ولا أنت يا رسول الله؟ قال: «لَا، وَلَا أَنَا؛ إِلَّا أَنْ يَتَّعَمَدَنِي اللَّهُ بِفَضْلِ وَرَحْمَةٍ».

«Buhârî ve Müslim'de» Ebû Hureyre -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre: -Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Sizden birinizi işlediği ameli cennete sokamaz.» Dediler ki: Ya Rasûlullah! Sende mi? Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle dedi: «Hayır! Allah bir lütuf ve merhametle beni örtmüş olmazsa ben dahi giremem.»

Kim bunun farkına varırsa; ümit ibadetiyle Allah'a yönelmeli, O'nun rahmetine sınırsız sarılmalı ve bunun için çabalamalıdır. Bu da takva, iman ve emirlerini yerine getirerek olur.

Bununla rahmetlere nail olunur;

(وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ)

(Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır. Onu Allah korkusu taşıyanlara, zekâtı verenlere ve ayetlerimize inananlara yazacağım.) [A'raf Suresi: 156].

Rahmetler, Allah'a ve Resul -sallallahu aleyhi ve sellem-'e itaat etmekle elde edilir. Çünkü Allah şöyle buyurmuştur:

(وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ)

(Allah'a ve Resulüne itaat edin ki size rahmet edilsin.) [Âl-i İmrân Sûresi: 132]

İhsan ederek de rahmete nail olunur. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ)

(Muhakkak ki Allah'ın rahmeti iyilikte bulunanlara çok yakındır.) [A'râf Suresi: 56]

İstiğfâr ederek de rahmete nail olunur. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ)

**(Merhamet edilmeniz için Allah'tan
bağışlanma dileseniz ya!)** [Neml Suresi: 56]

Allah -Azze ve Celle-'yi zikretmekle ve çokça dua etmekle de rahmete nail olunur:

«Ebû Dâvûd'un Sünen»'inde gelen bir hadiste, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«دَعَوَاتِ الْمَكْرُوبِ: اللَّهُمَّ رَحِمَتَكَ أَرْجُو، فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

«Zorluk anında yapılan dualar: Allah'ım! Senin merhametini diliyorum. Göz açıp kapayınca kadar dahi, beni nefsimle baş başa bırakma! Benim bütün işlerimi ıslah eyle! Senden başka ibadete layık bir hak ilah yoktur.» [Hasen bir hadistir].

Rahmete Allah'ın merhametli kullardan başkaları nail olamazlar. Çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«وَإِنَّمَا يَرْحَمُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الرُّحَمَاءَ»

“Allah, ancak merhametli kullarına rahmet eder.” [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir], Bu fahişe, susamış bir köpeğe rahmetiyle cennete girmiştir. Ona ayakkabısıyla taşıdığı sudan içirmişti.

Şeytan seni alıkoymasın!

Felaketlerle, bunalımlarla, üzüntülerle imtihan olan insanlardan bazıları; inanmaktan vazgeçer ve Allah'ın o kimseye kendisinden daha merhametli olduğunu hatırlamaz! Rahmân'ın kapısını çalmaz. O'nun rahmetini de ummaz. Birde bakarsın ki şeytanın aldatmasına kanar ve onu kendi intiharına kadar götürebilir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا)

(Kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir.) [Nisâ Suresi: 29].

Günahın ne kadar büyük olursa olsun, sakın ola Allah'ın rahmetinden daha büyük olduğunu düşünme! Şeytan senden bu söyleyeceğimden başka bir şey istemiyor: Senin gözlerinde suçunu büyütme, Allah'ın rahmetini küçültme.

Allah'ın rahmeti senin günahından ve her günahından daha büyüktür. Doksan dokuz kişiyi öldüren ve bunu yüze tamamlayan adam; Allah, onun tövbesinin samimiyetini bildi, bu yüzden Allah -Azze ve Celle- onu tasdik etti.

Ey Allah'ım, Rabbim! Sana güveniyorum...

Benim, Senin kapından başka gireceğim bir kapı yoktur...

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا)

(Takvâ sahiplerini topluca Rahmân'ın huzurunda topladığımız gün) [Meryem Suresi: 85]‘ Ne güzel bir vaat, ne güzel bir topluluk, ne güzel bir duygu! Allah beni ve seni bu heyetten/topluluktan kılın.

Allah'ım! Senin rahmetine layık olmasak dahi, Senin rahmetin bize ulaşmaya layıktır. Senin rahmetin her şeyi kuşatmıştır. Rahmetin bizleri bu dünyada da ahirette de kapsasın. Ey merhametlilerin en merhametlisi!

9

El-Hayy -Celle Celâluhû-

Hüzün bulutları saldırdığında ve endişe zincirleri güçlerini birleştirdiğinde; çıkış yolu bulamaz ve için daralır. Sanki ruhun gırtlığından çıkacak gibi olur. Zor koşullar neredeyse seni boğar ve zar zor nefes alırsın. Dünya daralır. İnsanlar etrafından dağılır ve yalnız kalırsın. Ne bir dostun var, ne de işini kolaylaştıran biri. Bu yüzden ölümden emin olursun.

Bu durumda; Allah Teâlâ, senin için kurtuluş yolunun kapılarını ve umudun nefesini açar. Sana huzur verir ve yardım eli uzatır. Ölümü gördükten

sonra sana hayat verir. O'na secdeye kapanarak ve ağlayarak, dilin şunları tekrar eder: Yâ Hayy! Yâ Kayyûm! Bütün şükürler sanadır.

Bu ancak, ölmeyen Hayy olan Allah'a güvendikten sonra olmuştur.

(وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا)

(Ölümsüz ve daima diri olan Allah'a güvenip tevekkül et. O'nu hamd ile tesbih et. Kullarının günahlarını bilmesi O'na yeter.) [Furkân Suresi: 58].

Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ - kendisi için (hayat) sıfatını onaylamıştır. Bu, öncesinde yokluğun olmadığı tam bir hayattır. Bu hayata ilelebet bir son bulma veya yok oluş erişemez. Hiç bir durum ve hal karşısında bir noksanlık veya kusur, ihmal veya acizlik bulaşamaz. O'nu bir uyuklama, uyku veya ölüm tutmaz.

(لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ)

(Ne uykusu gelir ne de uyur.) Bakara Suresi: 255 Yüce Rabbimiz bundan münezzehtir.

Yüce Allah'ın hayatı yaratılmışların hayatına benzemekten münezzehtir.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11].
ilmi, işitmesi, görmesi, kudreti, iradesi ve dilediğine olan rahmetinden ve bunların dışında kalan kemalinin vasıflarından gelen sıfatlarının kemâlini gerektiren bir hayattır.

Hayy olan Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-, O'nunla hayat var olmuştur. Her hayat sahibi ancak O'nunla hayat sahibidir. O'nun dışındaki her şeyin hayatı, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın ona hayat vermesine bağlıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(وَكُنْتُمْ أََمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ۖ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ)

(Sizler ölülerdiniz de sizleri diriltti. Sonra öldürecek, sonra tekrar diriltecek ve sonunda O'na döndürüleceksiniz.) [Bakara Suresi: 28]

Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ -; İlim, hidayet ve iman nuru ile ruhları ve canları diriltendir.

Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ -; Cennet ehline sürekli ve ebedî bir hayat ihsan edendir. Allah - Subhânehû ve Teâlâ - şöyle buyurmuştur:

(وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ)

(Ahiret yurduna gelince işte asıl hayat odur. Keşke bunu bilselerdi!) [Ankebût Suresi: 64].

Açık Delil:

El-Hayy (diri olan), O'ndan başka hak ilah yoktur. O'na güvenen kimseye yeter. O'nun iradesine hiçbir şey galip gelemmez ve hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz. Kötülüğü ortadan kaldırır, sıkıntıda olanın sıkıntısını giderir. Çürümüş kemikleri diriltir. Mahlukatı yoktan var ettiği gibi tekrar geri getirir. Bu O'nun için daha da kolaydır. O, hiçbir şeyi boş yere yaratmayan ve hiçbir şeyi boş bırakmayan hikmet sahibidir.

İbn Cerîr ve el-Beyhakî, İbn Abbas -radiyallahu anhumâ-'dan naklettiğine göre şöyle demiştir: El-Âs b. Vâil, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelmişti. Ayağa kalktı ve çürümüş bir kemik aldı; onu eliyle ufaladı ve ölümden sonra dirilişi inkâr ederek şöyle dedi: Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek? Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle dedi:

«نَعَمْ، يَبْعَثُ اللَّهُ هَذَا، ثُمَّ يُمِيتُكَ، ثُمَّ يُحْيِيكَ، ثُمَّ يُدْخِلُكَ نَارَ جَهَنَّمَ»

«Evet! Allah bunu diriltecek. Sonra seni öldürecek. Sonra seni tekrar diriltecek. Sonra da seni cehennem ateşine sokacak.» Bunun üzerine Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şu ayeti indirmiştir:

(أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ)

(İnsan görmez mi ki, biz onu bir meniden yarattık. Bir de bakıyorsun ki, apaçık düşman

kesilmiş.) [Yâsîn Suresi: 77] Surenin Sonuna Kadar... [Sahih bir hadistir. Hâkim rivayet etmiş ve sahih olduğunu söylemiştir. Zehebî de Hâkim'e muvafakat etmiştir].

İnsan ne kadar da nankördür! İnsan, yaratılışını unutmuş ve yaratıcısını inkâr etmiştir. Oysa ki onu ilk defa yaratan, onu tekrar geri getirir ve diriltir. Çünkü ikinci defa yaratmak -akıl açısından- daha kolaydır. Allah'a göre bunların hepsi kolaydır. Allah katında yoktan yaratmak ve tekrar diriltmek aynıdır.

(وَهُوَ الَّذِي بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ)

{O, yoktan yaratmaya başlayan, sonra onu tekrarlayacak olandır. Bu, O'na göre (ilk yaratmadan) daha kolaydır.} [Rûm Sûresi: 27].

İzzet O'nun, güç O'nun, yücelik O'nun, büyüklük O'nun, saltanat O'nun, egemenlik O'nun, hüküm ve kuvvet O'nundur. O tesbih edilir ve O'na hürmet edilir. O'nun şanı çok yücedir. O'nun mülkü ne kadar da görkemlidir. O'nun makamı ne kadar da yüksektir!

Varlığın Seslenişi...

Her mahlûk için onlara özel bir hayat kılan Allah'a hamt olsun! Meleklerin hayatı, insanın hayatı gibi değildir. Cinlerin hayatı da insanların hayatından farklıdır. Hayvanların hayatı da

insanların, cinlerin ve meleklerin hayatlarından farklıdır.

Cansız nesneler bile Allah'ın (Hayy) isminin izleriyle dolup taşmıştır: O, bir yıldı. Cansız varlıklar kendilerine münasib olan hayat ile dolmuştur. İşte bu Mûsâ -aleyhisselam-'ın asasıdır :

(فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ)

(Mûsâ değneğini attığı zaman, onların uydurdukları şeyleri yutmaya başladı.) [Şuarâ Suresi: 45].

Ağaçların bile özel bir hayatı vardır. Ağaç kütüğü, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in özlemiyle inlemiştir. «Sahîh-i Buhârî»'de gelen bir hadiste:

"كان النبي -صلى الله عليه وسلم- يخطب إلى جذع، فلما اتخذ المنبر تحول إليه، فحن الجذع؛ فأتاه، فمسح يده عليه"،

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bir hurma kütüğüne dayanarak hutbe okurdu. Kendisine bir minber edinince onu bıraktı ve minberde hutbe verdi. Ağaç kütüğü onun özlemiyle inlemeye başladı. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kütüğün yanına geldi ve eliyle onu okşadı. " «Sünen»'de ise şöyle geçmektedir: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kütüğün yanına geldi. Onu kucaklayınca kütük sakinleşti.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«لَوْ لَمْ أَحْتَضِنْهُ لَحَنَّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

«Eğer onu kucaklamasaydım, kıyamet gününe kadar inleyecekti.» [Sahih bir Hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

O halde bu hayatın, sağır maddede görülmesi, Allah'ın diri olduğuna, O'ndan başka hak ilah olmadığına işaret eden ayetlerinden bir ayet değil midir?

Her şeyde O'na bir işaret vardır... O'nun bir ve tek olduğuna delalet eden...

Sevenlerin Kalpleri...

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ettiği dualardan bir tanesi şöyledir:

«اللَّهُمَّ! إِنِّي أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ: أَنْ تُضِلَّنِي، أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَالْجِنُّ وَالْإِنْسُ يَمُوتُونَ»

« Allah'ım! Beni saptırmaman için senin izzetine sığınyorum. Zira senden başka hak ilah yoktur. Sen ölmeyecek olan dirisin. Cinler ve insanlar ise ölümlüdürler.» [Müslim rivayet etmiştir].

Hiç şüphe yok ki hidayet; kalplerin hayat bulmasıdır ve o, kendisinden başka hak ilah olmayan Hayy olan Allah'tandır. Kim, hidayeti istiyorsa, onu Hayy olan Allah'tan ümit etsin ve

istessin. Çünkü Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ)

(O diridir; O'ndan başka hak ilah yoktur. Dini yalnız O'na halis kılarak, yalnız O'na ibadet edin. Hamt, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.) [Ğâfir/Mü'min Suresi: 65].

Kalp, imanla ve Allah'ın azametiyle dolarsa; burada hayat tatlı ve dünya lezzetli olur. Basiret aydınlanır, endişeler ortadan kalkar, üzüntüler gider ve varoluşla memnun olunur.

Allah'ın isimleri: Müminlerin kalplerinde sevgi ve arzu uyandırır. Çünkü onlar hem bu dünyada mutludurlar. Hem de ahirette mutludurlar.

(مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَبَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً ۚ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ)

{Erkek veya kadın, Mü'min olarak kim salih amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.} [Nahl Suresi: 97]

Kim de inkâr ederse; ömrü daralır. Hayatı dünya ve ahirette çekilmez hale gelir. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
أَعْمَى)

(Kim de beni anmaktan yüz çevirirse, onun için dar bir geçim vardır. Kıyamet günü de onu kör olarak haşrederiz.) [Tâhâ Suresi: 124]، Şayet ayakları üzerinde yürüse bile, ölülerden sayılır;

(أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ)

(Onlar ölüdürler; diri değil. Ne zaman dirileceklerini de bilmezler.) [Nahl Suresi: 21].

Ölüp de rahata ermiş olan değildir ölen...

Asıl ölen o ki ruhsuz yaşar hayattayken...

O'na karşı mahcup ol!

«İmam Ahmed'in Müsned»'inde, Enes bin Mâlik -radiyallahu anhu-'dan rivayet edilen bir hadisde şöyle demiştir: Eğer bir mesele Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in canını sıkarsa şöyle söylerdi:

«يَا حَيُّ.. يَا قَيُّوْمُ! بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ»

«Ey Hayy ve Kayyûm olan Allah'ım! Merhametine sığınyorum.» [Hasen bir hadistir].

Nesâî şöyle rivayet etmiştir: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kızı Fâtıma'ya şöyle buyurdu:

«مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَسْمَعِي مَا أَوْصِيكَ بِهِ! أَنْ تَقُولِي إِذَا أَصْبَحْتَ وَإِذَا أَمْسَيْتِ: يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ! بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ؛ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ»

«Sana tavsiye ettiğim şeyi iştımeneye engel olan nedir? Sabah ve akşam olduğu zaman şöyle söyle: Ey Hayy, ey Kayyûm! Merhametine sığınıyorum. Bütün işlerimi benim için düzelt ve beni göz açıp kapayıncaya kadar dahi kendi halime bırakma.» [Sahih bir hadistir].

Tirmizî ve el-Hâkim'de rivayet edilen İbni Mesûd -radiyallahu anhu-'nın bir hadisinde şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Kim; "O'ndan başka hak ilah olmayan, Hayy/dirî ve Kayyûm olan Allah'tan mağfiret diler ve O'na tevbe ederim." derse, o kişi savaş meydanından kaçsa da ona mağfiret olunur.» [Sahih bir hadistir]

«Sünen»'de gelen, Enes -radiyallahu anhu-'dan rivayet edilen bir hadisinde : Bir adam dua ederek şöyle dedi: Ey Allah'ım! Sana hamdolsun. El-Mennân olan (kullarına çok iyilik yapan) senden başka hak ilah yoktur. Sen, gökleri ve yeri örneksiz/harikulade yaratansın. Ey Hayy/dirî ve Ey Kayyûm!

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«دَعَا اللَّهَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ، وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ»

«Bu, onunla dua edildiğinde duanın kabul edildiği, bir şey istendiğinde istenilenin verildiği, Allah'ın en

yüce ismiyle yapılan bir duadır.» [Sahih bir hadistir].

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: (Hayat) sıfatı, bütün kemal sıfatlarını içerir ve onu gerektirir. (Kayyum) sıfatı da bütün fiillerin sıfatlarını kapsar. Bu sebeple, onunla dua edildiğinde icabet ettiği, onunla istenildiğinde verdiği, Allah'ın en büyük ismi "El-Hayyu el-Kayyûm" ismidir.

«Allah'ım! Beni saptırmaman için senin izzetine sığınıyorum. Zira senden başka hak ilah yoktur. Sen ölmeyecek olan dirisin. Cinler ve insanlar ise ölümlüdürler.»

Ey Hayy, ey Kayyum olan Allah'ım! Merhametine sığınıyorum. Benim tüm işlerimi ıslah et.

10

El-Kayyûm -Celle Celâluhû-

Ey kâinatları yaratan! Sen birsin... Bütün varlıklar, senin varlığına şahittir...

Ey Hayy, ey Kayyûm! Arzulanan sensin... Ve alınları üzerinde yüceliğine secde edilmiş olan...

Tirmizî'de bir rivayette şöyle gelmiştir: Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem - bir adamın duasında şöyle dediğini işitti: Ey Allah'ım! Sana hamdolsun. El-Mennân olan (kullarına çok iyilik

yapan) senden başka hak ilah yoktur. Sen, gökleri ve yeri örneksiz/harikulade yaratansın. Ey Hayy! Ey Kayyûm!

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ! لَقَدْ سَأَلَ اللَّهَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ، وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ»

«Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki! Onunla dua edildiğinde duanın kabul edildiği, bir şey istendiğinde istenilenin verildiği, en yüce ismiyle Allah'a dua etti.» [Sahih bir hadistir].

Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den hayatın yüzüne karşı haykırdığı herkese bir mesajdır: Rabbine dön ve kalbini O'nun dışında herşeyden arındır. Sonra O'na, (Ey Hayy. Ey Kayyûm!) isimleriyle dua et. Muhakkak ki O, sana icabet eder ve sana umduğundan fazlasını verir.

Ona olmaz ise binek develeri yola çıkmaz...

Ondan olmaz ise umut eden hayal kırıklığına uğrar...

Allah'ın en güzel isimlerinden birinde düşünmek için duralım o isim: (el-Kayyûm):

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ﴾

(Bütün yüzler; diri, yaratıklarına hakim ve onları koruyup gözeten Allah'a boyun eğmiştir.)

[Tâhâ Suresi: 111].

Rabbimiz -Celle Celaluhu- mutlak olarak bağımsız, her işi yapabilmesinde ve ebedîliğinde kimseye muhtaç olmayan, başka hiçbir varlığa ihtiyacı olmayandır.

(﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾)

(Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye lâyık olan ancak O'dur.)

[Fâtır Suresi: 15].

Büyük ve Yüce olan Rabbimiz, bütün mahlûkat O'nunla var olmuştur. Yerde ve göklerde her kim varsa, onlar için Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'dan başka bir varoluş ve fayda yoktur. Bütün mahlukat her bakımdan O'na muhtaçtır. O ise, arş ve onu taşıyan meleklerde dahil olmak üzere bütün mahlukattan, her bakımdan müstağnidir. Şüphesiz arş, Allah Teâlâ tarafından var edilmiştir. Aynı şekilde arşı taşıyan melekler de, yalnızca Allah -Tebâreke ve Teâlâ- ile var olmuşlardır.

Rabbimiz Teâlâ, içindeki yaratılmışlarla beraber, üst ve alt bütün kâinattan sorumlu olandır. Tüm durumlarında; onları yöneten, geçimlerini sağlayan, onları koruyan ve her zaman ve her an tüm işlerinde, onları gözetten ve idare eden O'dur.

Bilâkis O, kullarından sorumlu olan, amellerini ve sözlerini, iyiliklerini ve günahlarını sayan, ahiret yurdunda bunlara göre onlara karşılıklarını verecek olandır.

(أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۖ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بَظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ ۚ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ)

(Herkesin kazandığını gözetleyip muhafaza eden, (hiç böyle yapamayan gibi olur mu?). Onlar Allah'a ortaklar koştular. De ki: Onlara ad verin. (Onlar necidir?) Yoksa siz Allah'a yeryüzünde bilemeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Yahut boş laf mı ediyorsunuz? Doğrusu inkâr edenlere hileleri süslü gösterildi ve onlar doğru yoldan alıkonuldular. Allah kimi saptırırsa artık onu doğru yola iletecek yoktur.)
[Ra'd Suresi: 33].

Gökler ve yeryüzünün dayanacakları bir direk olmadan O'nun emri, kudreti ve idaresiyle karar bulması ve sabit kalması O'nun ilahlığının eksiksiz tastamam olmasındandır.

(﴿إِنَّ اللَّهَ يُمِصُّكَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَرُوَا ۖ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾)

(Şüphesiz Allah; gökleri ve yeri, nizamları bozulmasın diye tutuyor. Andolsun ki onların nizamı eğer bir bozulursa, kendisinden başka

hiç kimse onları tutamaz. Şüphesiz O, Halîm'dir, çok bağışlayıcıdır.) [Fâtır Suresi: 41].

ibadet edilmeye en çok layık olandır...

Hayy/Diri ve Kayyûm olan o Allah, âlemlerin Rabbi ve merhametlilerin en merhametlisidir. Kudret sahibi olanların en kudretlisidir. Hükmedenlerin en hikmetlisidir. O ki; yaratan ve işleri yönetendir. Fayda da, zarar da O'nun elindedir.

O, Fıtratla bilinendir... O ki; Akılların tasdik ettiği, bütün varlığın işaret ettiği, her hareketin ve hareketsizliğin varlığına ve Kayyûm olmasına şahitlik ettiğidir. O, kendisine dua eden zorda kalmış kimsenin duasını kabul eder. Kendisine seslenen üzüntülü kimseye yardım eder. Şerri ortadan kaldırır, sıkıntıyı giderir, zorlukları sona erdirir.

Her musibet ve felakete karşı zatından yardım istenilen, her iyilik ve cömertliğin kendisinden gelmesine alışılmış olunandır.

O ki; bütün yüzler kendisine boyun eğmiş ve bütün sesler O'nun karşısında alçalmıştır;

﴿وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ﴾

(Bütün yüzler; diri, yaratıklarına hakim ve onları koruyup gözeten Allah'a boyun eğmiştir.)

[Tâhâ Suresi: 111].

Zikredilmeye en lâyık olanı, ibadet edilmeye en lâyık olanı, övülmeye en lâyık olanı, şükretmeye en lâyık olanı, kendisinden temenni edilenlerin en çok yardım edenidir. Malik olanların en lütüfkârı ve en merhametli olandır. Kendisinden istenilenlerin en cömerti, güç yetirenlerin en bağışlayıcısı, kendisine yönelinenlerin en lütüfkârı, intikam alanların en adil olanıdır.

Her şeyi bildiği halde anlayışlı, yumuşak başlıdır. Gücü yettiği halde affedicidir. İzzetinden ötürü bağışlayıcıdır. Mahrum etmesi ise hikmetinden ötürüdür.

O, Hayy/diri, Kayyûm (bütün yaratılmışların kendisine muhtaç olduğu), ortağı olmayan ve tek olup eşi olmayan Allah'tır:

(اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ)

(Allah kendisinden başka hak ilah olmayan, Hayy ve

Kayyûm olandır.) [Bakara Sûresi: 255]

Varlığının kanıtlarını düşünenlere açıklamış, dikkatli bir şekilde bakanlara şahitlerini göstermiş, ayetlerini âlemlere beyan etmiş, inat edenlerin mazeretlerini ortadan kaldırmış ve inkârcıların

delillerini çürütmüştür. Rabliğinin ayetleri aydınlanmış ve ilahlığının alametleri parıldamıştır.

Allah Teâlâ, mahlûkatının işlerini idare edendir, onlara muhtaç değildir. Oysa onların hepsi O'na muhtaçtır. Herkesin ona ihtiyacı vardır: Kendisine yakın melekler, arşı taşıyan melekler, göklerin ve yerin sakinleri, O'na muhtaçtırlar.

(﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾)

(Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye lâyık olan ancak O'dur.)
[Fâtır Suresi: 15].

İzzet O'nundur, güç O'nundur, yücelik, büyüklük, azamet, yönetme gücü, egemenlik, hüküm ve kuvvet O'nundur. O, tesbih edilir ve hürmet O'nadır. O, sıfatlarıyla ve fiilleriyle mükemmeldir.

(اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ)

(Allah, O'ndan başka ilah yoktur; O, Hayy'dir, Kayyûm'dur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur.) [Bakara Sûresi: 255]

Allah - Subhânehû ve Teâlâ- uyumaz ve uyumak ona yakışmaz.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak şöyle dediği nakledilir:

«إِنَّ اللَّهَ -عز وجل- لَا يَنَامُ، وَلَا يَتَبَغَّى لَهُ أَنْ يَنَامَ، يَخْفِضُ الْقَسْطَ وَيَرْفَعُهُ، يُرْفَعُ إِلَيْهِ عَمَلُ اللَّيْلِ قَبْلَ عَمَلِ النَّهَارِ، وَعَمَلُ النَّهَارِ قَبْلَ عَمَلِ اللَّيْلِ، جَابَهُ النُّورُ -النَّارُ- لَوْ كَشَفَهُ لَأَحْرَقَتْ سُبُحَاتُ وَجْهِهِ مَا انْتَهَى إِلَيْهِ بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ»

«Allah -Azze ve Celle- uyumaz, zaten O'na uyku da yakışmaz. Tartıyı (rızkı) indirir ve kaldırır. Gece yapılan amel, gündüz amelinden önce, gündüzleyn yapılan amel de gece yapılan amelden önce Allah'a yükseltilir. O'nun hicabı nurdur -ateştir-. Eğer o perdeyi açacak olsa, yüzünün ihtişamı, bakışının son bulduğu yere kadar bütün mahlukatını yakardı.» [Müslim rivayet etmiştir].

Nurunun ışığıyla gökler ve yeryüzü parıldamış, yüzüyle karanlıkları aydınlatmış olan Allah'ı bütün noksanlıklardan tenzih ederim! Hayy ve Kayyûm olan Allah'ı bütün noksanlıklardan tenzih ederim!

Mutmain ol!

Allah'ın Kayyûm olduğunu bilen kalbi yaratılmışlardan bağıni koparır. Onun kalbi, kendini yaratan, rızık veren ve işlerini çekip çeviren ile rahatlar. İnsanın ruhunda paranın, makamın, zevklerin ya da şöhretin karşılayamayacağı bir ihtiyaç vardır.

O ihtiyacı Allah -Azze ve Celle-'ye olan iman, O'na güven ve O'na tevekkülden başka bir şey gideremez. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ ۖ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ)

(Onlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.)
[Ra'd Suresi: 28].

Ey Allah'ım! Ey Hayy! Ey Kayyûm! Senden günahlarımızı bağışlamayı, ayıplarımızı örtmeni, sana itaat etmemize yardım etmeni, bizi cennete koymayı ve ateşten kurtarmanı diliyoruz.

11 - 12

El-Melik ve el-Melîk -Celle Celâluhu-

Buhârî, Abdullah ibn Mesûd -radiyallahu anhu-'dan şöyle dediğini rivayet etmiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına Yahûdî hahamlarından bir haham geldi ve şöyle dedi: -Ey Muhammed! Bizler kitaplarımızda şu lafızları bulmaktayız: Allah gökleri bir parmağında, yer tabakalarını bir parmağında, bütün ağaçları bir parmağında, suları ve toprakları bir parmağında, diğer mahlûkları da bir parmağında tuta-r ve: Melik benim, der.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Yahudi hahamının sözlerini doğrular mahiyette azı dişleri gözükeneye kadar güldü ve sonra şu ayeti okudu:

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(Onlar Allah'ı gerektiği gibi (hakkıyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ eliyle dürülüp bükülmüştür. Allah, onların şirk koştukları şeylerden münezzehtir ve çok yücedir.) [Zümer Suresi: 67].

Neyi hak ettiğini ancak o bilir...!

Onun ilmini başkası kavrayamaz...!

Kadrini ancak o takdir edebilir...!

Onu daha iyi kimse övermez...!

Açıklama, belagat ve anlatım... Yetersiz kalır...!

Haya kalplerimizi doldurduğu bu saatte biz, meliklerin melikinin özelliklerini kuşların şakıması gibi söylemek istiyoruz! Bizler, O'nun azametinin ve saltanatının büyüklüğü karşısında burunlarımızı yere sürtmekten şeref duyarız. Dillerimiz ve kalemlerimiz, O'nu hamt ile tesbih etmekten şeref duyar. Eğer O'nu takdis edersek veya O'nu tesbih edersek veya O'nu översek; bu, O'nun bize bir lütfudur.

Ve sana övgüde bulunanlar seni hakkıyla övmeye erişemediler...

Ve eğer seni övmeye sözü uzatsalar dahi, sende olan çok daha büyüktür...

El-Melik isminin gölgesinde:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ)

(O, kendisinden başka hiçbir hak ilah bulunmayan Allah'tır. O, el-Melik'tir)

[Haşr Suresi: 23].

Rabbimiz, hükümlerinde emri yerine getirilen ve bütün varlığın yegane sahibidir. O, kusursuz hükümdar ve kıyamet gününün sahibidir. O, bütün yaratılmışların sahibidir. Onun üzerinde hiçbir hükümdar yoktur ve var olan her şey O'nun emri altındadır. Her şeye hükmedendir. O'na mâni olacak ve O'na karşı direnecek hiçbir şey yoktur.

Görkemini hiç kaybetmeyen aziz bir hükümdardır O...Takdir edilir ve O'ndan bağışlanma umulur... Kainatın dışına da içine de sahip olan bir hükümdardır O... Zaman, O'nun mülkünün yeniliğini asla yıpratamaz...

Öyle bir hükümdardır ki; hoşgörüsünden... Güzel imtihanına isyan edilir, ihanet edilir... Her hükümdarın hükümdarlığı yıpranır da... Hiçbir hükümdar Allah'ı asla yıpratamaz...

Gerçek mülk, sadece Allah -Azze ve Celle -'ye aittir. Kimse O'nun mülküne ortak değildir. Her kim

bir şeye sahipse, Allah'ın o kimseyi mülk sahibi kılmasıyla olmuştur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا مَالِكَ إِلَّا اللَّهُ -عز وجل-»،

«Allah -Azze ve Celle-'den başka bir Mâlik/sahip yoktur», Başka bir rivayette de:

«لَا مَالِكَ إِلَّا اللَّهُ»

(Allah'tan başka bir Melik/mülk sahibi yoktur) [İkisini de Müslim rivayet etmiştir],

(قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۚ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

{De ki: Bütün varlığın sahibi Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve dilediğinden geri alırsın. Dilediğini izzetli kılar, dilediğini de alçaltırsın. Hayır yalnız senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadırsın.} [Âl-i İmrân Sûresi: 26]

Rabbimiz -Azze ve Celle - göklerin ve yerin bütün hazinelerinin sahibidir. Hayır O'nun elindedir, dilediğini rızıklandırır.

Allah Teâlâ, ölümün, hayatın, yeniden dirilişin, fayda ve zararın sahibidir. Bütün işler O'na döner.

Hükümrانlığında dilediği gibi tasarrufta bulunur. O, her an bir iş üzerindedir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle dediği nakledilmiştir:

«مِنْ شَأْنِهِ: أَنْ يَغْفِرَ ذَنْبًا، وَيُفَرِّجَ كَرْبًا، وَيَرْفَعَ قَوْمًا، وَيَخْفِضَ آخَرِينَ»

«O'nun işleri arasında; bir günahı örtmesi, bir üzüntüyü gidermesi, bir kavmi yükseltmesi ve bir başka kavmi alçaltması da vardır.» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

İşte bu, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın mülküdür, onu dilediğine verir:

(وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكُهُ مَنْ يَشَاءُ)

(Allah, mülkünü dilediğine verir.) [Bakara Suresi: 247].

«İmam Ahmed'in Müsned'inde» şöyle bir rivayet gelmiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا تَسُبُّوا الدَّهْرَ! فَإِنَّ اللَّهَ -عز وجل- قَالَ: أَنَا الدَّهْرُ، الْإَيَّامُ وَاللَّيَالِي لِي؛ أَجِدُّهَا وَأُنْزِلُهَا، وَأَتِي بِمُلُوكٍ بَعْدَ مُلُوكٍ»

«Zamana sövmeyin. Muhakkak ki Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur: Zaman benim. Günler ve geceler bana aittir. Onları yeniler ve eskitirim. Kralların ardından başka krallar getiririm» [Sahih bir hadistir. İlk kısmı «Müslim'in Sahih"inde»].

Yemen'in taç sahibi kralları nerede?... Hani onların taçları ve çelenkleri nerede?...

Hepsinin başına dönüşü olmayan bir iş geldi... Öyle öldüler ki sanki onlar hiç var olmamışlardı...

Şeytan onları ayarttı...

Allah - Tebâreke ve Teâlâ - Firavun'a mülk verdiği zaman; mülkün gerçek sahibinin kendisi olduğunu zannetti. Kibirlendi, zorbaca davrandı ve insanlara zulmetti. Bu durum, kendisinin her şeyin sahibi ve ilahı olduğu iddiasında bulunmasına varana kadar devam etti.

(وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي)

(Ey ileri gelenler! Sizin için benim dışımda bir ilah bilmiyorum.) [Kasas Suresi: 38]• Bunun üzerine Allah -Azze ve Celle- onu helâk etti ve kıyamete kadar yeryüzünün bütün hükümdarlarına onu bir ibret kıldı. Böylece sahip oldukları hükümdarlık onları hadlerini aşar duruma getirmesin ve kökenlerini, zayıflıklarını ve bir sonlarının olduğunu onlara unutturmasın.

Hükümdarların, bu dünya hayatında mülk şüpheleri olsa da, onlar, köylere, saraylara, meyve bahçelerine, altına ve gümüşe sahiptirler. Bu durumda iki seçenekleri vardır. Ya o mülk onlardan gidecek, ya da onlar o mülkten uzaklaşacaklar. Çünkü o, kendilerine verilen geçici bir mülk ve geri verilecek olan bir borçtur.

Allah -Azze ve Celle- onlara dönüşlerinin kendisine olacağından bahsetmiştir;

(وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ)

(Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların mülkü Allah'ındır. Dönüş de ancak O'na olacaktır.) [Mâide Suresi: 18].

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- "kralların kralı" ismiyle isimlendirmeyi yasaklamıştır. «Sahîh-i Buhârî ve Sahîh-i Müslim»'de şöyle rivayet edilmiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«أَخْنَعُ الْأَسْمَاءِ عِنْدَ اللَّهِ: رَجُلٌ تَسْمَى بِمَلِكِ الْأَمْلَاقِ».

«Allah katında isimlerin en hakir olanı, bir adamın Melikü'l-Emlak (Krallar kralı, melikler meliki) ismiyle isimlendirilmesidir.»

Din (hesap) gününün Mâlikî'dir.

Kıyamet günü Allah -Celle Celâluhu-, gökleri sağ eline, yeryüzünü de diğer eline alacaktır. Tıpkı Allah -Azze ve Celle-'nin ayetinde dediği gibi:

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(Onlar Allah'ı gerektiği gibi (hakkıyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ eliyle dürülüp bükülmüştür. Allah, onların şirk koştukları şeylerden münezzehtir ve çok yücedir.) [Zümer Suresi: 67].

«Sahîh-i Buhârî ve Sahîh-i Müslim»'de gelen, Ebû Hureyre -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَقْبِضُ اللَّهُ -تبارك وتعالى- الْأَرْضَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَيَطْوِي السَّمَاءَ بِيَمِينِهِ، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا الْمَلِكُ! أَيْنَ مُلُوكُ الْأَرْضِ؟».

«Allah Teâlâ, kıyamet günü yeryüzünü elinde tutacak, sağ eli ile gökyüzünü dürececek, sonra da şöyle buyuracaktır: Ben Melik'im! Hani dünyanın kralları nerede?»

«Sahîh-i Müslim»'de Abdullah ibn Ömer -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edilen bir hadiste o demiştir ki: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَطْوِي اللَّهُ -عز وجل- السَّمَاوَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُهَا بِيَدِهِ الْيُمْنَى، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا الْمَلِكُ! أَيْنَ الْجَبَّارُونَ؟ أَيْنَ الْمُتَكَبِّرُونَ؟»

«Allah -Azze ve Celle- kıyamet günü gökleri dürececek, sonra onları sağ eline alacaktır. Sonra da şöyle buyuracak: El-Melik benim! Hani zorbalar/zalimler nerede? Büyüklük taslayanlar nerede?»

ثُمَّ يَطْوِي الْأَرْضِينَ بِشِمَالِهِ، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا الْمَلِكُ! أَيْنَ الْجَبَّارُونَ؟ أَيْنَ الْمُتَكَبِّرُونَ؟».

Sonra soluyla yerleri dürececek, sonra da şöyle buyuracak: El-Melik benim! Hani zorbalar/zalimler nerede? Büyüklük taslayanlar nerede?»

Kıyamet günü Rab Teâlâ şöyle seslenir: (Bugün saltanat kime aittir?) Kimse O'na cevap veremez!

Hakk olan Allah kendi sorusuna kendisi cevap verir: (Tek olan, her şeyi kudret ve hakimiyeti altında tutan Allah'ındır.) [Mümin Suresi:16].

Mülkü tastamamdır:

Her ne kadar Allah -Azze ve Celle- hükümdar ise ve O bizim ibadetimize ihtiyaç duymasa da; ihsanının güzelliğinden, kullarına karşı cömertliğinden ötürü, Melik/hükümdar ismini nefislerin mutmain olması ve O'na kavuşmayı arzulaması için bazı isimleriyle bir arada zikretmiştir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

((الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (3) مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ (4))

((O) Rahman'dır, Rahim'dir. (3)

Din (hesap) gününün malikidir. (4) [Fâtîha Suresi: 3-4]• Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

((هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (22) هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ

(O Rahman'dır, Rahim'dir. (22)

(O, kendisinden başka hiçbir hak ilah bulunmayan Allah'tır. O, Melik'dir) [Haşr Suresi: 22-23]• Allah -Azze ve Celle-, saltanatın ancak lütuf ve merhametle tam ve eksiksiz olacağını bize haber veriyor. O - Subhânehû ve Teâlâ- merhametli bir hükümdardır.

Rabbimiz -Azze ve Celle-'nin mülkü noksanlıklardan münezzehtir.

(يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ)

(Göklerde ve yerde olanların hepsi, mülkün sahibi, eksiklikten münezzehtir, aziz ve hakîm olan Allah'ı tesbih eder.) [Cum'a Suresi: 1].

Yeryüzünün krallarına, kibir, aşırı arzular, haksızlık ve zulüm gibi kusurlar musallat olduğundan ötürü, Allah -Azze ve Celle-, mülkünün/egemenliğinin tam olduğunu bize bildirmiştir. O'nda bütün mükemmellik ve güzellik sıfatları bir araya toplanmıştır. Bu sebeple Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- vitir namazından sonra selam verdiğinde şöyle derdi:

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ»، ثلاثًا، ويرفع صوته بالثالثة.

Üç kez «el-Melik, el-Kuddûs olan Allah bütün noksanlıklardan münezzehtir» derdi ve üçüncüsünde sesini yükseltirdi. [Sahih bir hadistir. Nesâî rivayet etmiştir].

Kulun yapması gereken ise; mülkün sahibi olması ve rahmetinden dolayı Allah'a hamt etmeli ve O'nu daima övmelidir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ)

(Mülk yalnızca O'nundur. Hamt da O'na mahsustur. [Teğâbun Suresi: 1]‘ O, mülkünde övülmeye layıktır. Çünkü, övgüsüz hükümrانlık eksikliği gerektirir. Hükümrانlığın olmadığı övgü/hamt ise acizliği gerektirir. Hükümrانlık ile beraber hamt ise en yüksek mükemmellik ve yüceliktir.

Hükümrانlığının heybetinden biride; Allah'ın kendisine sığınanları koruması, helak etmek istediğini ise hiç kimsenin koruyup saklayamaya gücünün yetmemesidir.

(قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ)

(De ki; her şeyin mülkiyeti ve yönetimi kendisinin elinde olan, kendisi her şeyi koruyup kollayan, fakat kendisi korunmaya muhtaç olmayan kimdir?) [Mü'minûn Suresi: 88].

Perçemlerimden yakalamış olan ey Mâlik!... Ve hükmü her şeyde gerçekleşen...

Sana sığınırım hüsrana uğratmayan ey cömert!... Senin izzetine sığınan, himaye isteyen bir kulum...

Ey mülkü geçici olmayan!

Siyer ehli dediler ki: Hârûn Reşîd sarayını inşa ettiğinde, onun zamanda kesinlikle bu güzellikte bir şey görülmemiştir! İnsanlar onu tebrik etmeye

geldiler ve Ebü'l-Âtâhiye onlarla birlikte içeri girdi. Ayağa kalktı ve şu şiiri okudu:

Güvende gördüğün sürece yaşa... Yüksek sarayların gölgesinde... Size ne arzu ederseniz sunulacaktır... Gündüz vaktinde ve erken saatlerde... Size ne isterseniz yapılacaktır... Sabahın ilk vaktinde, erken saatlerde...

Fakat ruhlar çatırdadığında... Göğüslerin hırıltısının gölgesinde... Orada kesin olarak bileceksin ki... Yaşıyordun sadece bir aldanmışlığın içinde...

Bunun üzerine Hârûn yere düşene kadar ağladı ve bu hadiseden daha bir ay geçmeden, ölmüşlerin arasına katıldı."

O Hârûn ki buluta şöyle derdi: İstersen yağmur yağdır, sanki yerden bitireceğin şey bana ulaşacak mı? O Hârûn ki; bir sene hac yapar, bir seneyi savaşıarak geçirirdi.

Abdül Melik bin Mervân -İslâm dünyasının hükümdarı- kendisine ölüm sancıları geldiği zaman; sarayının etrafında bir temizlikçinin mutlu ve keyifli bir şekilde şarkı söylediğini işitince şöyle dedi: Keşke bir temizlikçi olsaydım! Keşke hükümdarlık ve halifelik nedir bilmeseydim! Sonra da öldü.

Bir başkası da şöyle demiştir: Ey hükümlanlığı yok olmayan! Hükümlanlıkları yok olanlara rahmet eyle! Saîd İbnü'l-Müseyyeb bu sözleri işitince ona şöyle cevap verdi: "Ölüm sancıları geldiğinde, onların bize doğru gelmelerini sağlayan Allah'a hamt olsun, ama biz onlara gitmeyiz."

Hükümdarın kapısını çal!

Sevgili okuyucu! Hastalık yok olur, musibetler değişir, suç affedilir, borç ödenir, tutuklu serbest bırakılır, gaib/uzakta olan gelir, günahkâr tövbe eder ve fakir zengin olur. Bunların hepsi hükümdarların hükümdarı olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın elindedir. O halde Allah -Azze ve Celle- her vakitte ve her anda koruyucun, sığınağın ve umudun olsun. Özellikle gecenin son vaktinde. Çünkü Allah -Azze ve Celle- her gece dünya semasına iner ve şöyle seslenir:

«أَنَا الْمَلِكُ، أَنَا الْمَلِكُ، مَنْ ذَا الَّذِي يَدْعُونِي فَاسْتَجِيبْ لَهُ؟ مَنْ ذَا الَّذِي يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ؟ مَنْ ذَا الَّذِي يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ؟ فَلَا يَزَالُ كَذَلِكَ حَتَّى يُضِيَءَ الْفَجْرُ»

«Melik benim, melik benim! Kim bana dua ediyorsa ona icabet edeyim. Kim benden bir şey istiyorsa ona vereyim. Kim bana istiğfarda bulunursa ona mağfirette bulunayım.» der ve sabah aydınlanana kadar böyle devam eder.» [Müslim rivayet etmiştir].

Yaratılmışlar içerisinde Allah'ı en iyi bilen, tanıyan ve O'na en çok ibadet eden Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- namazların hemen ardından ve gece uykudan korkarak kalktığımız zaman, Allah -Celle Celâluhu-'nun hükümdarlığının sürekliliğini ikrar etmeye bizi teşvik etmiştir. Ayrıca bunu sabah ve akşam zikirlerimizin arasında olmasına ve yolculuktan dönülünce de yapılmasını teşvik etmiştir. Eğer bunu gün içinde yüz defa tekrarlırsan kazananlardan olursun.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ كَانَتْ لَهُ عَدَلٌ عَشْرَ رِقَابٍ، وَكُتِبَتْ لَهُ مِائَةُ حَسَنَةٍ، وَمُحِيتَ عَنْهُ مِائَةُ سَيِّئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ جِزْرًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذَلِكَ حَتَّى يُمِيسِيَ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ؛ إِلَّا أَحَدٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ»

«Kim, (Allah'tan başka hak ilah yoktur. O, tektir ve hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamt O'nadır. O'nun her şeye gücü yeter.) sözünü bir günde yüz defa söylerse, kendisine on köle azat etmiş sevabı verilir. Ayrıca ona yüz sevap yazılır ve yüz günahı da silinir. Bu söz, o gün akşam olana kadar onu şeytana karşı muhafaza eder. Bundan daha fazlasını söylemeyen hiç kimse, ondan daha üstün bir amel işleyemez.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Ey hesap gününün sahibi olan Allah'ım!
Hayatımızı son zamanını ömrümüz en hayırlı
zamanını kıl ve hesabı bize kolaylaştır. Ey âlemlerin
Rabbi!

13

Es-Subbûh -Celle Celâluhu-

Âlimler şöyle demişlerdir: İsim ve sıfatlarda
tevhit, tevhidin özeti olan iki esasa dayanmaktadır:

1- Allah'nın isimlerinde, sıfatlarında ve
fiillerinde mükemmel/tam olmasının ispat
edilmesi.

2- Allah'nın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde
kemaliyle çelişen bütün noksanlıklardan tenzih
edilmesi.

Allah'ın bize olan merhameti sebebiyle,
kendisini nasıl tenzih edeceğimizi bize öğretti. Bu
da, O'nu tesbih etmemizle gerçekleşir. Allah -Azze
ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَسَبِّحْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا)

(Ve O'nu sabah-akşam tesbih edin.) [Ahzâp
Suresi: 42].

Kim hâlâ tesbih edilmeye devam ediliyorsa, O'nu
tesbih ederim... Sonsuza kadar ve O'dan başka
tesbih edilecek yoktur...

Kimin zikrinde razı olunmaya yollar varsa, O'nu tesbih ederim... Ruh da, reyhan da O'ndandır...

Sonsuza kadar (tesbih ederim) ve O'ndan başka Sübhân yoktur... Ruh da, reyhan da O'ndan ve O'ndadır...

Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem - rükûsunda ve secdesinde şöyle derdi:

«سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»

«Subbûh (tüm noksanlardan ve kusurlardan münezzehtir) ve Kuddûs olan, meleklerin ve Cebrâil'in Rabbi olan (Allah)» [Müslim rivayet etmiştir].

Arapça dilinde tesbih; tenzih etmektir. (Subhânallah) kelimesinin anlamı: O'nu tenzih etti ve bütün kusurlarından uzak olduğunu söyledi.

Rabbimiz -Azze ve Celle- her türlü kusurdan, noksandan ve çirkinlikten münezzehtir. Mutlak mükemmellik O'na aittir.

Sen en müstehak olansın...

Bütün kâinat bir mabettir. İçinde var olan herkes Allah -Azze ve Celle-'yi tesbih eder. O, kendisiyle Allah'a ibadet edilen ibadetlerin en büyüğüdür.

İşte bunlar gökyüzü ahalisinden melekler:

(قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ
وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ)

(Onlar dediler ki: Bizler, hamdinle seni tesbih ve takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak ve kanlar dökecek kimseler mi yaratacaksın? Allah da onlara: Sizin bilemeyeceğiniz şeyleri ben bilirim, dedi.)
[Bakara Sûresi: 30]

İnsanların ve cinlerin kâfir olanları dışında kâinattaki her şey mutlaka yaratıcısını tesbih eder ve kâinatın her tarafı, yaratıcısına tesbih ederek karşılık verir.

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا
يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا)

(Yedi gök, yeryüzü ve bunların içinde bulunan herkes O'nu tesbih eder. O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz, onların tesbihini anlamazsınız. O, Halîm'dir, bağışlayıcıdır.) [İsrâ Suresi: 44].

O, -Tebâreke ve Teâlâ - zatının ve sıfatlarının mükemmelliği sebebiyle tesbih edilmeye layık olandır.

Ebû Hureyre -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre, şöyle demiştir: Rasûlullah -

sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle söylediğini işittim:

«قَرَصَتْ نَمْلَةٌ نَبِيًّا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ، فَأَمَرَ بِقَرِيَةِ النَّمْلِ؛ فَأَحْرَقَتْ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ: أَنْ قَرَصَتْكَ نَمْلَةٌ أَحْرَقْتَ أُمَّةً مِنَ الْأُمَمِ تُسَيِّحُ!»

«Peygamberlerden bir peygamberi, bir karınca ısırıldı. O da (öfkelenerek) karıncanın yuvasının yakılmasını emretti ve karınca yuvası yakıldı. Bunun üzerine Allah Teâlâ ona şöyle vahyetti: "Seni bir karınca ısırıldı diye, tesbih eden bir ümmeti mi yaktın?!"» [Buhârî -bu onun lafzıdır- ve Müslim rivayet etmiştir].

Dağlar ve kuşlar Allah'ı tesbih eder. Herşey Allah'ı tesbih eder:

(وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۖ وَكُنَّا فَاعِلِينَ)

(Tesbih eden kuşları ve dağları da Dâvûd'un buyruğu altına soktuk. Bunları yapan bizdik.)

[Enbiyâ Suresi: 79]. Oysa biz, tesbih ile Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'ya yönelmeye başkalarından daha layıgız.

Selefi salihinden bazıları şöyle demiştir: Sizden biriniz bindiği bineğinden ve giydiği elbiseden utanmıyor mu? (Bineği ve elbisesi) Allah'ı ondan daha çok anıyor.

Kalpler işittiler...

Salih kimseler, tesbihin Allah'a en sevimli gelen söz olması sebebiyle mükâfatlarını öğrendiğinde, Her koşulda Allah'ı tesbih etme yarışına girdiler. Bu, çok kolay bir ganimettir. Peygamber -aleyhissalatu vesselam-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

«كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»

«İki kelime vardır ki dile kolay, mizanda ağır ve Rahmân'a sevimli gelir. Bunlar; (O'na hamt ederek, Allah'ı bütün kusur ve noksanlıklardan tenzih ederim) ve (Pek yüce olan Allah, bütün kusur ve noksanlıklardan münezzehtir) sözleridir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ»

«Kim, bir günde yüz defa: (O'na hamt ederek, Allah'ı bütün kusur ve noksanlıklardan tenzih ederim) derse, günahları deniz köpüğü kadar dahi olsa silinir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَيَعِزُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ؟»

«Sizden birisi her gün bin sevap kazanmaktan aciz midir?» O mecliste bulunan kimselerden biri: “Bizden birisi bin sevabı nasıl kazanır?” diye sordu.

«Yüz defa Subhânallah (Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim) diye tesbih eder ve ona bin sevap yazılır ya da o kim-seden bin günah silinir.» buyurdu. [Müslim rivayet etmiştir].

Mutluluğun Anahtarları:

Ve Allah'ı -Subhânehû ve Teâlâ- tesbih etmek kalıcı olan salih amellerdendir.

Ve tesbihte; itaat eden için bir teselli, kaçanlar için bir korunak, korkanlar için bir sığınak vardır. O'nu öven ve O'nu her türlü kusur ve noksandan münezzehe olduğunu söyleyerek tesbih edenler bilirler ki; O, zorlukta sığınakları, yalnızlıkta tesellileri, yoklukta onların destekçisidir.

Nasıl olur da Allah'ı bollukta bilerek tesbih edenlere karşılık verilmez ve nasıl olur da Yüce Allah, zor durumda kaldıklarında onları tanımaz?

İşte bu, Allah'ın peygamberi Yûnus ibn Mettâ -aleyhisselam -; Allah -Azze ve Celle- onun hakkında ne dedi?

(قُلُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ (143) لَلْبَيْتِ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ
((144))

(Eğer Allah'ı tesbih edenlerden olmasaydı, (143))

Tekrar dirilecekleri güne kadar onun karnında kalırdı. (144) [Sâffât Suresi: 143-144].

İbn Abbâs -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre: "Denizde balıklar durulurdu da o, tesbih etmekten geri durmazdı. Kurbağalar vıraklamalarını keserlerdi de o, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı anmayı kesmezdi.

Hasan-ı Basrî şöyle demiştir: Yûnus -aleyhisselam-, balının karnında namaz kılmamış, ancak rahat durumdayken (sıkıntısız döneminde) iyi ameller işlemişti. Bundan dolayı Allah da onu sıkıntı içindeyken hatırlamıştır.

El-Kerhî şöyle demiştir: "Bu, tesbihin ve (Lâ ilahe illallah) sözünün sıkıntıları giderdiğinin, dertten ve musibetlerden kurtardığının bir delilidir."

Bir rivayette şöyle gelmiştir: "Eğer bir kul salih ise, gökyüzünde tanınır." Çünkü tesbih salih bir ameldir ve Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurur:

(وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ)

(Salih ameli de güzel sözler yükseltir.) [Fâtır Suresi: 10].

Kul, tesbih ile rızıklandırılır. "El-Edebu'l-Müfred" adlı eserde geldiği üzere, Peygamberimiz - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle demiştir:

«..وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ؛ فَإِنَّهَا صَلَاةٌ كُلُّ شَيْءٍ، وَبِهَا يُرْزَقُ كُلُّ شَيْءٍ»

«"Subhânallâhi ve bihamdihi" sözü her şeyin yakarışıdır. Her şey bu söz ile rızıklandırılır.» [Sahih bir hadistir].

Subhâneke! (Seni her türlü noksanlıklardan tenzih ederim.)

Allah'ı, göklerde yarattıkları sayısınca noksanlıklardan tenzih ederim.

Allah'ı yeryüzünde yarattıkları sayısınca noksanlıklardan tenzih ederim.

Allah'ı yerle gökler arasında yarattıkları sayısınca noksanlıklardan tenzih ederim.

Allah'ı bundan sonra yaratacakları sayısınca noksanlıklardan tenzih ederim.

Allah - Subhânehû ve Teâlâ- kullarına, gün doğumunda ve gün batımında O'nu çokça tesbih etmelerini/yüceltmelerini emretti ve şöyle buyurdu:

(فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ)

(Akşama ulaştığınızda ve sabaha kavuştuğunuzda, Allah'ı tesbih edin.) [Rûm

Suresi: 17]‘ Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَسَبِّحْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا)

(Ve O'nu sabah-akşam tesbih edin.) [Ahzâp Suresi: 42].

Ve Allah'ı tesbihin etmenin öneminden dolayı; Allah, Cennet ehline, nefes alıp verir gibi tesbih etmeyi de ilham etmiştir.

(دَعَوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّاتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۖ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(Onların oradaki duası: «Allah'ım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz!» (sözleridir). Orada birbirleriyle karşılaştıkça söyledikleri ise «selam» dır. Onların dualarının sonu da şöyledir: Hamt, alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.) [Yûnus Suresi: 10].

İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Bütün ameller için boş vakite ihtiyaç vardır. Fakat zikir için ne boş bir vakite, ne de ara vermeye ihtiyaç vardır! Bütün ameller dünyadan ayrılmayla biter ve ahirete bunlardan bir şey kalmaz. Oysa zikir bitmez. Mümin zikir ile yaşar, zikir ile ölür ve onunla dirilitilir."

Toplumların dillerinin tesbih ettikleri kadar O'nu tesbih ederim...

Nimetlerden daha evla olan hamt tesbihi ile...

Şunu bilen dillerinin tesbih ettikleri kadar O'nu tesbih ederim...

O'nu tesbih etmek en üstün korumalardan biridir...

Eğer dilerse kötülük sahibini rezil eden Allah'ı tesbih ederim...

Eğer dilerse de büyük, küçük günahları af eden...

Kadir olduğu mağfireti dilediğimiz Allah'ı tesbih ederim...

Ve intikamcının zulmünden O'na sığınırız...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, bizi O'na hamt edenlerden, isimlerine ve sıfatlarına iman edenlerden, O'nu birlemeyi ve yüce saymayı hakkıyla yerine getirenlerden kılsın. Muhakkak ki O, her şeyi işiten ve yakın olandır.

(فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ (17) وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ (18))

(Akşama ulaştığınızda ve sabaha kavuştuğunuzda Allah'ı tesbih edin.)

(Göklerde ve yerde her türlü övgü O'na mahsustur. Gündüzün sonunda ve öğle vaktine eriştiğinizde de O'nu tesbih edin.)

[Rûm Suresi: 17-18]،

El-Kuddûs -Celle Celâluhû-

Bugün kendi nefsinı satın al! Pazar devam ediyor, fiyat orada ve mallar ucuz. O pazara ve mallara bir gün gelecek, az da olsa, çok da olsa onlara ulaşamayacaksın:

(ذَلِكَ يَوْمُ التَّعَابُنِ)

(O gün aldanışın ortaya çıkacağı gündür.)
[Teğâbun Suresi: 9],

(وَيَوْمَ يَعِضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ)

(O gün, zalim kimse ellerini ısıtır) [Furkân Suresi: 27],

Bol takva ile azık toplayarak ayrılmazsan...
Mahşer günü çokça azık toplayan kimseleri gördüğünde...

Onun gibi olmadığına pişman olursun... Ve hazırlaman gerekenleri hazırlamadığına...

Allah'ın bizi kendisine yaklaştıran güzel isimlerinden biriyle yaşıyoruz. O, tevhidin özetidir. İsim ve sıfat tevhidinin iki rüknünden biridir. Bu da, Allah'ın (el-Kuddûs) ismidir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ)

(O Allah, kendisinden başka hiçbir hak ilah bulunmayan el-Melik ve el-Kuddûs'tür.) [Haşr Suresi: 23], «Sahih-i Müslim»'de, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in rükû ve secdesinde şöyle dediği rivayeti gelmiştir:

«سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ».

«Subbûh, Kuddûs, meleklerin ve Cebrâil'in Rabbi olan (Allah).»

«İmam Ahmed'in Müsnedi'nde»: Şöyle bir rivayet gelmiştir: - Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- vitir namazını bitirince şöyle derdi:

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ»، ويرفع صوته بالثالثة.

«El-Melik ve el-Kuddûs olan Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim. El-Melik ve el-Kuddûs olan Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim. El-Melik ve el-Kuddûs olan Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim.» Üçüncü söyleyişinde sesini yükseltirdi. [Sahih bir hadistir].

El-Kuddûs, Arapça dilinde temizlik, saflık anlamına gelir. Ayrıca kutsanmış manasına da gelir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- el-Kuddûs'tür. O; bütün eksikliklerden ve kusurlardan arınmış, bir karısının, çocuklarının ve denginin olmasından münezzehtir. Bütün üstünlükler ve iyilikler ile

övölmüş ve bütün mükemmel sıfatlarla vasfedilmiş olandır.

Ve Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ - mübarektir (Kutsanmış, Kutlu); öyle ki O'nun nimetleri bütün zamanlar boyunca yerde ve göklerde çok boldur ve yayılmıştır. O'nun ismi kutsaldır, fiilleri, zatı ve yüce sıfatları kutsaldır. O, yarattıklarından dilediklerini hikmetine uygun olarak temizler arındırır.

(إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا)

(Ey Peygamberin ev halkı! (Ehl-i Beyt) Şüphesiz Allah sizden kusuru giderip sizi tertemiz yapmak ister) [Ahzâp Suresi: 33].

Allah'ı her türlü kusur ve eksiklikten tenzih ederim!

Rabbimiz -Azze ve Celle- bütün yaratılmışlar tarafından takdis edilmeyi (hürmet göstermek ve yüceltmek), tenzih edilmeyi (eksiklikten ve kusurdan) ve iclal edilmeyi (büyük ve ulu saymak) hak eder.

Takdis: Gökyüzü ehli olan meleklerin ibadetidir:

(وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ)

(Oysa biz seni överek yüceltiyor ve seni devamlı takdis ediyoruz) [Bakara Suresi: 30].

Bütün Kâinat, Allah -Subhânehû ve Teâla-'yı takdis etmekte ve tesbih etmektedir.

(يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

(Göklerdeki ve yerdeki her şey Allah'ı tesbih eder. Mülk yalnızca O'nundur, hamt de O'na mahsustur. O, her şeye hakkıyla gücü yetendir)
[Teğâbun Suresi: 1]‘

(تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ)

(Yedi gök, yer ve bunların içinde bulunanların hepsi Allah'ı tesbih ederler. Her şey O'nu hamt ile tesbih eder) [İsrâ Suresi: 44].

Sen bunu yapmaya daha layıksın...

Allah'ı takdis etmeye en layık olan varlık ademoğludur.

Allah -Celle ve Celâluhu-'nun takdis edilmesi şöyle olur:

Onu, sevgisi ve yüceltilmesiyle beraber bütün noksan ve kusurlardan tenzih ederek olur.

O'nun kendi zatı için ikrar ettiği veya Resulü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun için ikrar ettiğini hususları ikrar ederek olur.

Yarattığı varlıklardan herhangi birine benzemekten O'nu tenzih ederek olur:

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11])

Kendisine bir ortak koşulmasından tenzih ederek, O'nun şeriatının uygulanması ve o şeriatının hükmüne razı olunmasıyla olur. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- hakkında herhangi bir kötü düşünceden uzak durarak olur.

Her kim, O'nun kendisini vafsettiğinin ve resullerinin vafsettiklerinin hilafına düşünürse veya O'nun kendisini vafsettiği ve resullerinin vafsettiği gerçekleri geçersiz sayarsa; Allah hakkında kötü düşüncede bulunmuş olur.

Bu, O Kuddûs'ün özelliklerindendir... Rahman'ı tazim ile O'nu münezzeh kılmak...

Senin bundan nasibin...

Mümin; itaat ederek, günahlardan ve isyandan sakınarak, kalplere tutunan şüpheleri izale ederek kendini arındırır. Malını bütün şüphelerden arındırmak suretiyle, haram malı yemekten uzak durur. İşte bu kimseyi Allah -Celle Celâluhu- şu sözleriyle övmüştür:

(قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (9) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (10))

(Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiş (9))

(Onu kötülüklerle gömen de ziyan etmiştir. (10)) [Şems Suresi: 9-10].

Allah -Azze ve Celle-, Mûsâ -aleyhisselam-'a Firavun'a gönderilme hedefini açıklamıştır. O hedef; Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı takdis ederek kendisini temizleyip arındırmasıdır:

(اَذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ (17) فَقُلْ هَلْ لَّكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَّكَّىٰ (18)
وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ (19))

(Firavun'a git; doğrusu o azmıştır. (17))

Ona de ki: Arınmaya niyetin var mı? (18))

Rabbine giden yolu göstereyim ki O'na saygı duyup korkasın. (19)) [Nâziât Suresi: 17-19].

Bunun içindir ki; bu imani arınma olmadan kurtuluş mümkün değildir.

(قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَّكَّىٰ (14) وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ (15))

(Arınan kimse mutlaka kurtuluşa erer. (14))

Ve Rabbinin adını anıp, namaz kılan kimse.(15)) [A'lâ Suresi: 14-15], Bilakis, zalim toplumlardan arınma, temizlenme kaldırılır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ لَا يُقَدِّسُ أُمَّةً لَا يَأْخُذُ الضَّعِيفَ حَقَّهُ مِنَ الْقَوِي»

«Zayıfların, güçlülerden hakkını alamadığı bir toplumu hiç şüphesiz Allah temize çıkarmaz.»
[Sahih bir hadistir. Beyhakî «Sünen-i Kübrâ»'da rivayet etmiştir]• Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«كَيْفَ يُقَدِّسُ اللَّهُ أُمَّةً لَا يُؤْخَذُ لِضَعْفِهِمْ مِنْ شَدِيدِهِمْ؟»

«Allah, zayıfların hakkını güçlülerden almayan bir ümmeti nasıl kutsayıp temizler?»

Ebû'd-Derdâ' Irak'tan kutsal topraklara hicret etmesi için Selmân el-Fârisî -radiyallahu anhumâ-'ya bir mektup yazdığında; Selman, kutsallık kavramını netleştiren belagatlı bir cevap vererek dedi ki: "Bir toprak parçası hiç kimseyi mukaddes kılmaz! Bilâkis kişiyi ancak ameli arındırarak temize çıkarır."

Rızkı son bulmayacak olan (Allah) bütün noksanlıklardan münezzehtir... Öyle ki O'nunla bütün âlemlere olan (o rızkın) bir teminatı vardır...

Zihinlerdeki arzularını veren (Allah) bütün noksanlıklardan münezzehtir... Öyle ki kalplerde olduğu halde bunlar, dil ile söylenmemiştir...

Ey Subbûh, ey Kuddûs olan Allah'ım! Bizi arındırmanı, bizi bağışlamanı ve bize merhamet

etmeni senden istiyoruz. Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Es-Selâm -Celle Celâluhû-

Enes -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ السَّلَامَ: اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ -تَعَالَى-، وَضَعَهُ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ؛ فَأَقْسُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

«Es-Selâm; Allah Teâlâ'nın yeryüzüne yerleştirdiği isimlerinden biridir. Bundan ötürü aranızda selâmı (esenlik dilemek) yayın.» [Sahih bir hadistir. Buhârî «Edebi'l-Müfred kitabında» rivayet etmiştir].

Mümin sürekli olarak Allah'tan bu dünyada ve ahirette selamet diler. Dünya selameti; bedensel selamet ve ruhsal selamet olmak üzere iki kısımdır:

Bedensel selamet, hastalıklardan, rahatsızlıklardan ve hoş görülme-yen her şeyden afiyette olmaktır.

Bu dünyada olan ruhsal selamet ise; dinin selameti ve küfürden, sapıklıktan, emir ve yasaklara karşı gelmekten kesin olarak güvende olma selametidir.

Müminin istediği bu şey, imanın en sağlam bağıdır. Eğer bu sana verilirse, o zaman sağlam bir

kalple kazanmış ve selamet yurduna girmiş olursun.

Herkes, selamı (selameti) arıyor. Oysa Allah, Selâm'ın (güven, selamet ve esenlik veren) ta kendisidir.

İbn Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Bu ismi ezberleyenlerden nice kimseler, bu ismin, bu sırlardan ve anlamlardan neler içerdiğini bilmiyor!!".

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ)

(O, kendisinden başka hiçbir hak ilah olmayan Allah'tır. O, el-Melik'tir, el-Kuddûs'tür, es-Selâm'dır, el-Mü'mîn'dir, el-Müheymîn'dir...)
[Haşr Suresi: 23].

O halde Rabbimiz -Celle Celâluhu- Selâm'dır. O; zatında, sıfatlarında ve fiillerindeki mükemmelliği sebebiyle her kusurdan ve noksanlıktan selamette olandır.

Selamet; masum olmak, muaf olmak demektir. Afiyette olmak manasına geldiğide söylenmiştir.

O, gerçekten Selâm'dır ve selamette olandır...

Her türlü benzerlikten ve eksiklikten...

Rabbimiz -Celle Celâluhu- bu isim ile isimlenmeye, bu isimle isimlendirilen her şeyden daha layıktır.

Selam İsminin Gölgesinde:

Bu ismi, Allah -Azze ve Celle-'nin sıfatları üzerinde düşün! Hayatı, ölümden, uyku basmasından ve uykudan esenliktir. Kayyûm olması ve kudreti yorgunluktan ve bitkinlikten esenliktedir.

Onun ilmini düşün! O, herhangi bir şeyin bilgisi dışında olmasından, herhangi bir şeyi unutmaktan, herhangi bir şeyin hatırlatılma veya düşünme ihtiyacından esenliktedir.

(وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ)

(Yerde ve gökte hiçbir zerre Rabbinden gizli değildir. Bundan daha küçüğü veya daha büyüğü şüphesiz apaçık bir kitaptadır.) [Yûnus Suresi: 61].

(وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا)

(Senin Rabbin unutkan değildir) [Meryem Suresi: 64].

O'nun sözleri, yalandan ve haksızlıktan esenliktedir. Bilakis sözleri, doğruluk ve adalet olarak tastamamdır:

(وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا)

(Rabbinin sözü, doğruluk ve adalet bakımından tamdır.) [Enâm Suresi: 115].

O'nun zenginliği, herhangi bir yönüyle bir başkasına muhtaç olmaktan esenliktedir. Aksine O'nun dışındaki her şey ona muhtaçtır ve O, her şeyden müstağnidir.

O'nun mülkü de, mülkü hakkında tartışma çıkaran, ona ortaklık eden, bir yardımcı veya destekçiden esenliktedir.

O'nun hoşgörüsü, bağışlaması, kusuru örtmesi, affetmesi ve mazur görmesi de esenliktedir. Başkalarında tezahür ettiği gibi bir ihtiyaçtan, zilletten veyahut yapmacık davranıştan değil, fazlından ve keremindendir.

O'nun azabı ve intikamı bile, zulümden, intikam almaktan, sertlik ve kaba olmaktan esenliktedir. Aksine O'nun saf hikmeti ve adaletidir.

(وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ)

(Rabbin, kullara karşı zalim değildir.) [Fussilet Suresi: 46]

O'nun takdiri ve yazdığı kaderi düşün! Abesten, adaletsizlikten ve zulümden selamettedir.

O'nun şeriatı ve dini konusunda bir düşün! Eksiklerden, çelişkilerden ve

kargaşadan selamettedir:

(أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا)

(Hâlâ Kur'an üzerinde gereği gibi düşünmeyecekler mi? Eğer o, Allah'tan başkası tarafından gelmiş olsaydı onun içinde pek çok çelişki bulurlardı.) [Nisâ Sûresi: 82]

O'nun istivası ve Arş'ının üzerine yükselişi de, Arş'ı taşıyanlara veya Arş'ın üzerine istiva etmeye muhtaç olmaktan selamettedir. Aksine, Arş'ın ve Arş'ı taşıyanların O'na ihtiyaçları vardır. O, Arş'a ve Arş'ı taşıyanlara ihtiyaç duymaz, onlardan ve diğer her şeyden müstağnidir.

O'nun işitmesi ve görmesi de, bu sıfatları mahlukata benzeten her kimsenin zihninde canlandırdığından ve O'nun sıfatlarını boşa çıkaran (yok sayan) her kimsenin sözlerinden selamettedir.

O'nun sevdiklerine olan sevgisi bile, yaratılanın yaratılmışa olan sevgisinin belirtilerinden selamettedir. Öyle ki; ona ihtiyaç duyma sebebiyle oluşan bir sevgi olmaktan, ona yaltanmaktan veya yakınlığından yararlanmaktan uzaktır.

Sevenlerin Ödülü:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, imanları, iyilikleri ve insanların onlara uymaları için peygamberlerini

ve resullerini esenlikte kıldı. Hiç kimse onları kötü bir şekilde anmaz:

(وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ)

(Gönderilen bütün peygamberlere selam olsun!) [Saffat Suresi: 181]• Allah -Azze ve Celle-Yahyâ -aleyhisselam-'a ikram ederek, ona bazı konumlarda esenlik içinde olma hususiyeti vermiştir. Bu konumların maklukatın en fazla yalnızlık hissettiği yerler olduğu söylenir: Doğduğu gün; kendini olduğu şeyin dışında görür. Öldüğü gün; daha önce hiç görmediği bir kavim görür. Diriltileceği gün; kendini büyük mahşer meydanında görür.

(وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا)

(Doğduğu gün, öleceği gün ve diri olarak kabirden kaldırılacağı gün ona selam olsun!) [Meryem Suresi: 15]

Kim, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın hidayetine uyarsa, onun gazabından ve azabından emin olur ve buda O'nun şu sözünün manasıdır:

(وَالسَّلَامُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى)

(Selam, doğru yola uyanların üzerine olsun.) [Tâ-hâ Suresi: 47]

Cennet: Selam diyarıdır:

(لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ)

(Rablerinin katında selam yurdu (Cennet) onlarındır.) [Enam Suresi: 127]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- cennette kullarına selam verir:

(سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ)

(Onlara merhametli bir Rabbin söylediği selam vardır.) [Yâsîn Suresi: 58].

Melekler de, salih kulların canlarını aldıkları esnada onları selamlar ve onlara güven verirler:

(الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ ۚ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)

(Melekler, onların canlarını iyi kimseler olarak alırken, “Selam sizin üzerinize olsun! Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık girin cennete” derler.) [Nahl Suresi: 32]

Senin bundan nasibin...

Allah'a, (es-Selâm) adıyla ibadet etme durumlarından biride, Müslümanın kalbini ve dilini Müslümanlara yönelik her türlü kötülükten esenlikte kılmasıdır. Çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«المُسْلِمُ: مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ»

«Müslüman; müslümanların elinden ve dilinden zarar görmediği kimsedir. Esas muhacir de Allah'ın yasakladığı şeyleri terk eden kimsedir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Bu noktada sadece zarar vermekten vazgeçmez, bilakis bu büyük ismin hakkını yerine getirmesi gerekir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ السَّلَامَ: اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ -تَعَالَى-، وَضَعَهُ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ؛ فَأَقْسُوا
السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

«Es-Selâm; Allah Teâlâ'nın yeryüzüne yerleştirdiği isimlerinden biridir. Bundan ötürü aranızda selamı (esenlik dilemek) yayın.»
[Sahih bir hadistir. Buhârî «Edebî'l-Müfred kitabında» rivayet etmiştir].

"Es-Selamu aleykum" sözüyle selam vermenin faziletlerinden biri de, bu sözün selamet yurduna ulaştırmasıdır. Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm-'dan sahih olarak nakledilen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْ لَا أَدْلُكُمْ عَلَى شَيْءٍ
إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفْسُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

«İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yerine getirdiğiniz zaman birbirinizi seveceğiniz bir şeyi

size haber vereyim mi? Aranızda selamı yayınız.»
[Müslim rivayet etmiştir].

Önemli Bir Nokta...

"Selam, Allah'ın üzerine olsun!" denmez.

Selam Allah'tandır ve O'na aittir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, sahabelerin "Selam, Allah'ın üzerine olsun!" dediklerini işitince şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّلَامُ، وَلَكِنْ قُولُوا: التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ.

«Muhakkak Allah, es-Selâm'dır. Ancak şöyle deyin: (Bütün selamlamalar, salavat ve güzellikler Allah'adır. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun ey Peygamber! Selam, bizim ve Allah'ın salih kullarının üzerine olsun!)

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»

«Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ibadet edilecek hiçbir hak ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki Muhammed –sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın kulu ve elçisidir.» [Buhârî ve Müslim buna benzer rivayet etmişlerdir]

وفي رواية: «فَإِنَّكُمْ إِذَا قُلْتُمْوهَا أَصَابَتْ كُلَّ عَبْدٍ لِلَّهِ صَالِحٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ»

Başka bir rivayette: «Muhakkak siz bunu söylediğinizde bu, gökteki ve yerdeki Allah'ın her salih kuluna ulaşır.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir]

«Allahım! Sen es-Selâm'sın. barış ve esenlik senden gelir. Yücelik ve ikram sahibi olan Allah'ım! Sen ne mübareksin.»

«Allah'ım! Bütün işlerimizin asıl bağı olan dinimizi bizler için selametli kıl. Hayatımızı geçirdiğimiz dünyamızı bizler için selametli kıl. Sonunda gidip karar kılacağımız yer olan ahiretimizi bizler için selametli kıl. Ey Rabbimiz bizi esenlik yurduna girdir. Senin her şeye gücün yeter.»

16

El-Mü'min -Celle Celâluhû-

Dağların doruklarında: Kurtuluşa doğan bir güneştir... Tepelerin eteklerinde: Parlayan ışıktan bir haledir... Her hüznün kapısının başında: Mutluluğa kapıyı çalandır...

Gözlerini aç ve ellerini kaldır. Kendin için endişelenme. Umutsuzluğun sana gelmesine izin verme. Orada seni güvende kılan biri var. Orada seni tasdik eden biri var. Muhakkak ki O, Mü'min olan Allah'dır.

Balıklar, köpekbalıkları, kuşlar ve vahşi hayvanlar, bunların hepsi Mü'min olan Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'dan bir emniyet, güven ümit ederler.

Mü'min olan Allah Teâlâ'ya yönel. Durumu O'na şikayet et. muhakkak ki O'nun ferahlatması/sıkıntıdan kurtarması yıldırımından daha hızlıdır. O'nun için her anda hoş giden bir güzellik vardır.

El-Mü'min, Allah -Azze ve Celle-'nin isimlerinden bir isimdir. Allah şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ)

(O Allah ki, O'ndan başka hak ilah yoktur. O, Melik'tir, Kuddûs'tür, Selâm'dır, Mü'min'dir.)
[Haşr Suresi: 23].

(Mü'min) ismi, Kur'an'da sadece bir ayette gelmiştir. Bu ismin geliş manası, korku içinde olanlara güven, ümitvar olanlara koruma/huzur, endişede olanlar için de bir rahatlamadır.

Mü'min İsminin Gölgesinde Önemli Bir Nokta:

İslam âlimleri şöyle demiştir: el-Mü'min isminin iki anlamı vardır:

Birincisi: Tasdik etmektir. Allah'ın mahlukatı yarattığı andan kıyamet kopuncaya kadar, en büyük tasdik, Allah Teâlâ'nın kendisini tasdik etmesi ve kendi zatının birliğine, ibadet edilmede, kendi zatını övdüğü mükemmellikte ve yüce sıfatlarda yegâne olduğuna şahitlik etmesidir. Allah

-Tebâreke ve Teâlâ- kendisi hakkında şöyle buyurmuştur:

(شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ)

(Allah şahitlik eder ki: Gerçekten O'ndan başka hak ilah yoktur.) [Âl-i İmrân Suresi: 18]
Bunlar, yüce hükümrân olan Allah tarafından ortaya konan en büyük şahadetlerdir. O, âlemlerin Rabbi olan Allah'tır. Kendisine şahitlik olunan en büyük ve yüce durum ise, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın birleşmesi, dinin sadece O'na halis kılınması ve Allah'ın adalet ile bütün işleri yönetmesidir.

Şehâdet ederim ki Allah'tan başka Rab yoktur...
Cömerttir, merhametlidir, yalvarılan ve ümit edilendir...

O Allah -Azze ve Celle- kendi sözlerini ve vaadini tasdik etmiştir:

(وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا)

(Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır?)
[Nisâ Suresi: 122]

Muhteşem mucizeleri onların ellerinden gerçekleştirerek peygamberlerini tasdik etmiştir:

(قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ)

(Şüphesiz ben size Rabbinizden bir mucize ile geldim.) [Âl-i İmrân Suresi: 49],

(وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ)

(Biz, sana gerçeği getirdik. Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz) [Hicr Suresi: 64]

Kulları, dünyada onlara zaferler vereceği, yeryüzünde onları güçlendireceği ve ahirette onlara sevaplar vereceğine dair vaadini tasdik etmiştir. Allah -Celle Celâluhu- şöyle buyumuştur:

(ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ)

(Sonra onlara verdiğimiz sözü yerine getirdik. Kendilerini ve dilediğimiz kimseleri kurtardık. Hadlerini aşanları ise helak ettik.) [Enbiya Suresi: 9]

Kafirler, dünya ve ahirette azap ve başarısızlığa dair Allah'ın onlara verdiği vaadi tasdik ederler. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۖ قَالُوا نَعَمْ ۖ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ)

(Cennet ehli, cehennem ehline: Biz Rabbimizin bize vadettiğini gerçek bulduk, siz de Rabbinizin size vadettiğini gerçek buldunuz mu? diye seslenir. Onlar "Evet!" derler. Ve aralarından bir münadi: "Allah'ın laneti zalimlerin üzerine olsun!" diye bağırır.) [A'râf Suresi: 44]

Allah Teâlâ'nın haberlerinin hepsi doğrudur.

Ey Allah'ım! Şüphesiz Rabbim, sana güveniyorum... Benim, senin kapından başka gireceğim bir kapı yoktur...

Allah Teâlâ, verdikleri sözlerinde ve haberlerinde doğru sözlü olanları sever:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ)

(Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğru sözlü olanlarla beraber olun)
[Tevbe Suresi: 119]

İkincisi: Emniyet/güven vermedir. O da korkutmanın zıddıdır.

(وَأَمْنُهُمْ مِّنْ خَوْفٍ)

(Her tehlikeye karşı onlara emniyet vermiştir) [Kureyş Suresi: 4]

İnsanlar, hastalık korkusu, ilaçsızlık, düşman saldırısı, yoksulluk ya da ani ölüm korkusu içindedirler. Onların yiyecek temin etmek için güvenli bir ortam aradıklarını görürsün. Kaleler ve kuleler diker, hastaneler kurar ve surlar inşa ederler. Zayıf bireyler ve devletler güvenlikleri için güçlülere sığınır.

O anlarda bu güçler çöker ve herşey ortaya çıkar. Artık onların, kullarına güven vermiş olan el-Mü'min -Subhânehû ve Teâlâ-'ya yönelmekten

başka yapacakları hiçbir şey kalmaz. Önce O'ndan kaçtılar, sonra O'na geri döndüler. O, onların ve tüm evrenin yaratıcısıdır. O, her şeye hakimdir ve kullarının perçemi O'nun elindedir.

Allah -Azze ve Celle-'nin azabı bir topluma isabet ederse; artık onları bu azaptan koruyacak hiçkimse yoktur ve onu defetmeye hiçbir insanın gücü yetmez:

(أَأَمِنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ (16) أَمْ أَمِنْتُمْ مِّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ
((17)

(Gökte olanın (Allah'ın), sizi yerin dibine batırmayacağından emin misiniz? O zaman yer sarsıldıkça sarsılır. (16)

Veyahut gökte olanın (Allah'ın) üzerinize bir kasırga göndermeyeceğinden emin misiniz? Yakında bu uyarının ne demek olduğunu bileceksiniz!) (17) [Mülk Suresi: 16-17]

Üç yer:

İnsanlar emniyeti üç yerde ararlar. Bu yerlerin hepsi ise, her şeye gücü yeten, el-Mü'min olan Allah -Azze ve Celle-'nin elindedir. Bunu ancak salih olan veli kullarına bahşeder.

Birinci yer: Bütün yönleriyle her türlü dünyevi emniyet.

(وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْفُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ)

(O ülkelerin halkı iman edip, günahattan sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık.) [A'raf Suresi: 96]

İkinci yer: İnsanlar, ölüm anında, ölüm meleğinin indiği zaman ve berzah aleminde iki meleği gördüğü zamanda emniyet ararlar.

İşte bu durumda Müminler için bir emniyet ve müjde gelir:

(إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ)

(Şüphesiz, "Rabbimiz Allah'tır" deyip, sonra dosdoğru yolda yürüyenlerin üzerine melekler iner. Onlara: Korkmayın, üzülmeyin, size vaat edilen cennet ile sevinin! derler.) [Fussilet Suresi: 30]

Ve üçüncü yer: Ahirette, salih kimseler için en büyük emniyetin olduğu, en büyük dehşet anında da emniyet ararlar. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَرَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ)

(En büyük dehşet dahi onları tasalandırmaz. Melekler kendilerini şöyle karşılar: İşte bu size vaat edilmiş olan (mutlu) gününüzdür.) [Enbiya Suresi: 103]

Emniyet, tevhit ehli olan kimseden başkasına verilmez:

(مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ)

(Kim iyilikle (ilahî huzura) gelirse, ona daha iyisi verilir ve onlar o gün korkudan emniyette olurlar.) [Neml Suresi: 89]

Senin imanın ölçüsünde, emniyetin olacaktır. Çünkü Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ)

(İman edip, imanlarına şirk bulaştırmayanlar var ya; işte emniyet onlar içindir ve doğru yola iletilmiş olanlar da onlardır.) [Enam Suresi: 82]

Senin bundan nasibin...

Bu yüzden; Müminler için bu büyük ismin faydalı neticelerinden birisi de, sıkıntı, zorluk ve musibet anlarında kendilerini emniyette kılanın, Allah Teâlâ olduğunu bilmeleridir. Ve şunu da bilirler ki: Elde edilecek karşılık, yapılan amelin türünden olacaktır. Bu sebeple Allah katındaki emniyeti elde etmek ve kıyamet günü emniyetten mahrum

bırakılmak korkusuyla, insanları kendi şerlerinden ve kötülüklerinden güvende kılarlar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِالْمُؤْمِنِ؟ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ، وَالْمُسْلِمُ: مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ»

«Dikkatlice dinleyin! Size Müminin kim olduğunu haber vereyim mi? O, insanların can ve mal husunda güvendiği kişidir. Müslüman; elinden ve dilinden insanlara zarar gelmeyen kimsedir» [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Allah'ım! Bizi vatanlarımızda güvende kıl! Allah'ım! Hükümetimizi/bizi yönetenleri güvende kıl! Bize kitabımızı sağdan almayı nasip et ve hesabımızı kolaylaştır.

17

El-Müheymin -Celle Celâluhû-

Bu, hayattan usanmış, yaşamaktan gına gelmiş, artık günlerine tahammül edemeyen ve acısını tadan herkese bir mesajdır... Size, orada apaçık bir başlangıç, yakın bir yardım, sıkıntıların ardından bir kurtuluş, zorlukların ardından bir kolaylık olduğunu müjdeliyoruz...

Orada ışıltılı bir umut, parlak bir gelecek ve geçek bir vaat var:

(وَعَدَ اللَّهُ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ)

Allah, (onlara zafer konusunda) bir vaadde bulunmuştur. Allah, vaadinden dönmez.) [Rûm Suresi: 6] Senin Mevla'n ve yaratıcın şöyle söylemedi mi:

(وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا)

(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel isimleriyle dua edin.) [A'raf Suresi: 180]. Eğer Allah'a en güzel isimleriyle dua edersen; sonuç ne olur?

(وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

(Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin ki; kabul edeyim.) [Mü'min/Gafir Suresi: 60].

Bu durumda, Allah -Azze ve Celle-'nin en güzel isimlerinden biri olan (el-Müheymin) isminin bilgisiyle Allah'a yaklaşıyoruz:

Allah -Azze ve Celle-'yi en güzel isim ve sıfatlarıyla tanımak: Dinin aslı, hidayetin temeli, kalplerin kazandığı, gönüllerin edindiği, akılların algıladığı en iyi ve en gerekli şeydir.

Allah'ın (El-Müheymin - Azze ve Celle -) ismi, Haşr suresinin sonunda geçmektedir:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ)

(O, kendisinden başka hiçbir hak ilah olmayan Allah'tır. O, el-Melik'tir, el-Kuddûs'tür, es-Selâm'dır, el-Mü'mîn'dir, el-Müheymîn'dir...) [Haşr Suresi: 23].

Rabbimiz el-Müheymin -Azze ve Celle-, yarattıklarının bütün işlerinden ve önemli durumlarından sorumlu olandır. O, bütün işlerin iç yüzlerine, kalplerin sırlarına aşınadır. Her şeyi hakkıyla bilen, yarattıklarının yaptıklarına şahit olan, onlardan sadır olan sözleri ve fiilleri gözetendir. Kullarının yaptıklarından hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Ne yeryüzünde, ne de gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey O'na gizli değildir:

(وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ)

(Yerde ve gökte hiçbir zerre Rabbinden gizli değildir. Bundan daha küçüğü veya daha büyüğü şüphesiz apaçık bir kitaptadır.) [Yûnus Suresi: 61].

İşte bunlar kulun, gecesinde ve gündüzünde, gizlisinde ve açığında, yerleşik hayatında ve yolculuğunda olduğu haller ve iniş çıkışlardır. Bütün saklı sırları ve bilinmezleri bilen Allah, bunları da bilir ve kulana bunları sayar:

(فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى)

(Çünkü O, gizliyi de bilir, ondan daha gizli olanı da.) [Tâ-hâ Suresi: 7]

Fısıltı O'nun için sesli konuşmadır. Sırlar O'nun için alenidir. Gizli olan da O'nun için apaçıktır.

Muhakkak ki O, el-Müheymin'dir...

Bir grup münafık geceleyin entrikalar ve planlar yapıyorlardı. Fakat bütün saklı sırları ve bilinmezleri bilen Allah, onları ortaya çıkardı: Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَحْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا)

(Onlar kendilerini insanlardan gizleyebilirler fakat, Allah'tan gizleyemezler. Geceleyin, O'nun razı olmadığı sözü düzüp kurarken, Allah onlarla beraberdi. Allah, onların yaptıklarını (ilmiyle) çepeçevre kuşatmıştır.) [Nisâ Suresi: 108]

Bedir savaşının ardından Umeyr bin Vehb ve Safvân bin Ümeyye geceleyin Kâbe'de oturup, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in suikastını tertip ediyorlardı. Allah, Resulüne onların tuzaklarını haber verdi ve ona yaptıklarını gösterdi.

Semanın tahtı üzerinde bir hükümdar, Müheymin'dir O... O'nun izzeti için bütün yüzler eğilirler ve secde ederler...

Evet; O, el-Müheymin (her şeye hakim olan), el-Hâfız (herşeyi muhafaza eden), el-Emîn (güven veren), kullarının amellerini gözeten ve onlara şahit olandır.

Mutmain ol!

Ey iki gözü yaşlarla dolan kişi! Sil gözyaşlarını, gözbebeklerini dinlendir ve sakin ol! Senin için varlığın yaratıcısından bir dostluk ve koruma vardır. O'nun lütfuyla sana bir himaye vardır.

Ey kul! mutmain ol. Taktiri ilahi tamamlanmış, tercihler yerine gelmiş ve lütuf hasıl olmuştur.

Kaç kez korktuk ölümden fakat ölmedik?

Kaç defa yollarımız daraldı, iplerimiz koptu, ufuklar yüzümüzde karardı fakat, bir de gördük ki ardında galibiyet ve zafer, yardım ve müjde var.

(قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ مُنْشَرُّوْنَ)

(De ki: Bundan ve bütün sıkıntılardan sizi Allah kurtarır. Sonra siz yine O'na ortak koşarsınız.) [Enam Suresi: 64]

Kaç defa dünya önümüzde karardı, bütün farehliğiyle gökler ve yeryüzü bizim için sıkıcı ve çekilmez oldu fakat, bir de baktık ki; o, geniş iyilik ve kolaylık var.

(وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بَضُرٍ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ)

(Eğer Allah sana bir sıkıntı verirse, yine O'ndan başka o sıkıntıyı giderebilecek hiç kimse yoktur. Eğer sana bir hayır murad ederse de, O'nun lütfunu geri çevirebilecek hiç kimse yoktur. O, bunları kullarından dilediği verir. O; çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.) [Yûnus Suresi: 107]

Rabbimiz el-Müheymin -Azze ve Celle-, izzet O'nundur, galibiyet O'nundur ve sıkıntılardan kurtulmak ancak O'nun tarafından olur.

İbn Kesir, Vehb bin Münebbih'ten rivayet ettiğine göre şöyle demiştir: "Allah -Tebâreke ve Teâlâ-, bazı kitaplarında şöyle buyurmaktadır: İzzetim ve Celâlime yemin olsun ki! Göklerin ve yeryüzünün neredeyse üzerine yığılacağı bir kuluma, bana sımsıkı sarılmasından dolayı, bu sıkıntılar arasından bir kurtuluş ve çıkış yolu kılarım. İzzetim ve Celâlime yemin olsun ki! Benden başkasına sımsıkı bağlanan bir kuluma, onun ayaklarının altındaki toprak dahi öfkelenir.)

Ey Müheymin! Senin yüceliğin asla yok olmaz... Senin mülkün daimîdir, sonsuza kadar yenidir... Senin hükmün, her işte gerçekleşir... Senin istediğinden başka bir şey olacak değildir...

Her krallığa ve her kapıya uğradım... Her birinin önünde çok kaba bir kapıcısı vardı... Oysa senin kapın cömertlik kaynağıdır... Ey kovulmuş kulların tek sığınağı!...

Kurtuluşun İpi...

Rabbimiz -Azze ve Celle- kitabı olan Kur'an-ı Kerim'i geçmiş bütün kitaplar üzerinde Müheymin (hakim gözetici) olarak vafsetmiştir:

(وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ)

(Sana da o kitabı (Kur'an'ı) hak, önündeki kitapları doğrulayıcı ve onları bir gözetici olarak indirdik.) [Mâide Suresi: 48]

Kur'an-ı Kerim, kendisinden önceki kitaplara hakimdir. O, bu kitapların içindekilerin en iyisiyle geldi. Bu kitaplardan hükmü kaldırılanları kaldırdı. İsrailoğulları'nın ihtilafa düştükleri konuların çoğunu, onlara anlattı. Bu kitaplarda yapılan tahrifatları ortaya koydu. Kendisinden önceki kitapların barındırdığı hakikati de gösterdi.

Buna iman eden her Müslümanın, Allah'ın kitabını yüceltilmesi kalbinde, sevgi, memnuniyet ve aynı zamanda Allah'ın ona hidayeti sebebiyle hamt ve şükür etmesi neticesini verdi . Bu durum, her insanın umduğu ve Müminlerin her rekâtta

dilediği bir şeydir: {Bizi dosdoğru yola ilet.} [Fâtîha Suresi: 6]

Ey Müheymin olan Allah'ım! Hidayet ettiğin kimseler arasında bizi de hidayete erdir. Koruyup gözettiğin kimseler arasında bizi de koru-gözet! Bizi, anne-babamızı ve bütün Müslümanları bağışla.

18

El-Azîz -Celle Celâluhû-

El-Hâkim, «El-Müstedrek» isimli eserinde şöyle aktarmıştır: "Ömer ibn el-Hattâb - radiyallahu anhu- Şam'a geldiğinde, onun önüne bir nehir çıktı. Ömer devesinden indi, terliklerini çıkardı, sonra devesinin yularını tuttu ve o nehirden geçti.

Ebû Ubeyde bin Cerrâh ona dedi ki: Ey Müminlerin emiri! Sen, dünya ahalisi için çok büyük bir iş yaptın! Terliklerini çıkardın, deveyi sürdün ve nehre girdin.

Ömer, Ebû Ubeyde'nin göğsüne eliyle vurdu ve dedi ki: Ah! Keşke bu sözü senden başkası söyleseydi ey Ebû Ubeyde!

Siz insanların basit gördüğü bir topluluktunuz da Allah sizi İslâm ile şereflendirdi. Siz izzeti İslam'dan başka birşeyde ararsanız, o zaman Allah - Subhânehû ve Teâlâ- sizi tekrar alçaltır."

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا)

(Her kim izzet istiyorsa bilsin ki, izzet bütünüyle Allah'a aittir.) [Fâtır Suresi: 10]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- yüce zatını şu sözyle övmüştür:

(وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ)

(Şüphe yok ki senin Rabbin, el-Azîz (izzet sahibi) ve er-Rahîm'dir. (engin merhamet sahibi)) [Şuarâ Suresi: 9].

(لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(O, izzet sahibi, hüküm ve hikmet sahibidir. [Âl-i İmrân Suresi: 6] Bunu bilmemiz ve bundan emin olmamız bize yedi göğün üstünden emredildi:

(وَاعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ)

(Bil ki, şüphesiz Allah izzet sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir) [Bakara Suresi: 260]

İzzet kelimesinin -vasıf ve sahip olma bakımından- en üstün manalarında ve en üstün kemaliyetinde bütün manalarını kendisinde toplayan Aziz olan Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا)

(Her kim izzet istiyorsa bilsin ki, izzet bütünüyle Allah'a aittir.) [Fâtır Suresi: 10]

Galip olma izzeti (güç ve şerefi) O'na aittir. O, düşmanlarını karşı konulmaz bir güç ile yok eden ve onlara galip gelendir.

İmkansız olma (başka varlıkların kendisine bir etkisinin mümkün olamaması) izzeti de sadece O'na aittir. Yarattıklarından hiç kimse O - Subhânehû ve Teâlâ-'ya zarar veremez ve ulaşamaz. O zatiyla her şeyden müstağnidir.

Kuvvet izzeti de O'na aittir. Bütün zorluklar O'nun gücü karşısında boyun eğler, dayanıklı ve güçlü şeyler O'nun kuvveti karşısında esnek olur, yumuşarlar.

Aziz olan Allah -Tebâreke ve Teâlâ- kullarından dilediği kimselere izzet bahşeder.

Aziz olan Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'ya sığınan zarar görmez, O'na (Dinine) yardımcı olanlar küçük düşürülmez.

O, el-Azîz'dir, hiçbir şey O'nun Şanına zarar veremez... O saltanat sahibinin şanına nasıl zarar verilebilir ki?... O, el-Azîz'dir, her şeye gücü yeten, her şeye galip gelen... Bu iki vasfıyla hiçbir şey ona galip gelemmez...

O, el-Azîz'dir, vasfı olan bir kuvvet ile... O halde bu izzetin üç anlamı vardır... O izzet ki, bütün noksanlıklardan münezzeh olanda kemale ermiştir... O, her yönüyle eksiksizdir...

Azîz Olan Allah'ın Koruluğu:

İman sahipleri, izzetin ancak O'na ait olduğunu bilip inandıkları zaman; Azîz olan Allah'a boyun eğdiler, O'nun yardımına başvurdular. Korumasına ve yanına sığınarak ondan izzet/şeref istediler. Çünkü Onlar Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözünü okumuşlardı:

(مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا)

(Her kim izzet istiyorsa bilsin ki, izzet bütünüyle Allah'a aittir.) [Fâtır Suresi: 10]

Medâinî kitabında zikretmiş ve şöyle söylemiştir: Yemenli bir adam, kardeşi Muhammed bin Yusuf'tan şikayetçi olmak üzere Haccac'a geldiğinde, ona minberde rastladı. Ayağa kalkarak kardeşi Muhammed'i şikayet etti. Bunun üzerine Haccâc o adamın hapsedilmesini emretti. Minberden indiğinde; büyük bir öfkeyle onu çağırdı ve ona dedi ki: Ne cüretle kardeşinden şikayetçi oluyorsun?! Adam ona şöyle dedi ki: Benim Allah'ın katındaki izzetim, kardeşinin senin katındaki izzetinden daha üstündür. Bunun üzerine Haccâc: Onu bırakın gitsin dedi.

Bana zillet dolu hayat bardağıyla su verme...
Bilâkis izzet dolu acı kavun bardağıyla sula beni...

Müslümanın kalbinde bu isim ne kadar büyük ve yüce olursa, hayatında onu gerçekleştirmek için ne

kadar çok çalışırsa; izzete ulaşması da o kadar azim olur.

(وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ)

(İzzet, ancak Allah'ın, Peygamberinin ve Müminlerindir) [Münâfikûn Suresi: 8]

En izzetli insanlar: Peygamberler, sonra da onların ardından gelen Müminlerdir.

Bundan dolayı dünyada ve ahirette Allah'ın izzetli kıldığından başka izzetli yoktur.

(قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۚ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

{De ki: Bütün varlığın sahibi Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve dilediğinden geri alırsın. Dilediğini izzetli kılar, dilediğini de alçaltırsın. Hayır yalnız senin elindedir. Gerçekten sen her şeye kadırsın.} [Âl-i İmrân Sûresi: 26]

İzzeti (güç ve şerefi) arayanlara...

Kim Allah -Azze ve Celle-'den gayrısı ile izzetli olmayı isterse, gelip geçici bir hükümdardan ve yok olacak bir güçten izzet aramış olur.

Kim, Allah'ın yüzüne karşı durup O'nunla mücadele eder ve O'na galip gelebilir ki?! Firavun'un kavmi, Firavun'un yanında izzet aradı:

(فَالْقَوَا حِبَالَهُمْ وَعَصِيَّتُهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْعَالِيُونَ)

(Bunun üzerine iplerini ve değneklerini attılar ve Firavun'un izzeti hakkı için, elbette bizler galip geleceğiz, dediler) [Şuarâ Suresi: 44]
Peki, sonuç ne oldu?

(فَالْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ)

(Mûsâ değneğini attığı zaman, onların uydurdukları şeyleri yutmaya başladı.) [Şuarâ Suresi: 45].

İnsanlardan pek çok kimse, izzeti/şerefi kâfirlerin ve din düşmanlarının yanında arar. Bu kimseler, Allah -Azze ve Celle-'yi hakkıyla takdir edemediler ve O'nu hakkıyla tanıyamadılar! Aksi takdirde o dost edindikleri kimseler kendileri için önemsiz olacaktırlar. (O dost edinilenler) Ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar ve takipçileri ne kadar çok olursa olsun, onlar Allah -Azze ve Celle-'nin izzetinin, kuvvetinin, mutlak kudretinin ve mutlak boyun eğdirmesinin yanında hiçbir şey değildirler.

Allah -Azze ve Celle- aradıkları izzeti (güç ve şerefi) ve memnuniyeti O'ndan gayrısı yanında bulamayacaklarını onlara haber vermiştir. Bilâkis durumları münafıkların durumlarına benzeyerek, dış görünüşleri iç dünyalarının tersine olmuştur.

(بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (138) الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ
أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَيْتَتُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
((139))

(Münafıklara, kendileri için acı bir azap olduğunu müjdele! (138))

(Müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinenler, onların yanında izzet (güç ve şeref) mi arıyorlar? Bilsinler ki bütün izzet yalnızca Allah'a aittir.) (139) [Nisâ Suresi: 138-139]

Onların arasında kendisi ve aşireti ile izzet arayanlar da vardır. «İmam Ahmed'in Müsnedi'nde» şöyle gelmiştir: Übeyy ibn Ka'b - radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o, şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- zamanında iki adam karşılıklı soylarını saymaya başladılar biri: "Ben filan oğlu filanın oğlu filanım" dedi ve diğerine: "Annesiz kalasica! Sen kimsin ki?" diye sordu.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«انْتَسَبَ رَجُلَانِ عَلَى عَهْدِ مُوسَى -عليه السلام- ؛ فَقَالَ أَحَدُهُمَا: أَنَا فُلَانُ ابْنِ فُلَانٍ، حَتَّى عَدَّ تِسْعَةً، فَمَنْ أَنْتَ؟ لَا أُمُّ لَكَ؟ قَالَ: أَنَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ ابْنِ الْإِسْلَامِ».

«Mûsâ -aleyhisselâm- zamanında iki adam karşılıklı soylarını saymaya başladılar. Biri: "Ben filanın oğlu filanım" diyerek atalarından dokuz kişiyi saydı ve diğerine: "Annesiz kalasica! Sen

kimsin ki?" dedi. Bunun üzerine diğeri: "Ben Müslümanlardan filanın oğlu filanım!" karşılığını verdi».

Devam ederek dedi ki: «Bunun üzerine Allah, Mûsâ -aleyhisselam-'a şöyle vahyetti: "Kendini dokuz atasına nisbet eden kişi, sen cehennem ateşinde onların onuncusu olacaksın.

Kendini sadece anne-babasına nispet eden! Sana gelince, sen de kendini nispet ettiğin kişilerin üçüncüsü olarak cennette olacaksın». [Sahih bir hadistir].

Denilir ki: Kim makamıyla övünüyorsa Firavun'a baksın, kim malıyla övünüyorsa Kârun'a baksın, kim de zürriyetiyle övünüyorsa Ebû Leheb'e baksın. Ama izzet takvadadır/dindarlıktadır.

Şu sözü söyleyen ne doğru söylemiştir: "Biz, Allah'ın İslâm'la şereflendirdiği bir kavimiz. İzzeti ne zaman başka yerde arasak, Allah bizi tekrar zelil eder."

Bu dönemde İslam ümmetinin zillete düşmesinin en büyük sebebi; hakkıyla Allah -Azze ve Celle-'den izzet istememeleridir.

O, sana izzet bahşeder...

İnkâr edenler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i tehdit etmeye, ona çirkin sözler söylemeye

ve güçlerini göstermeye başlayınca, Allah Teâlâ, Resulü -sallallahu aleyhi ve sellem-'i teselli eden ve tüm insanların acizliğini bildiren bir ayet indirdi:

(وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۚ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۖ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

(Ey Muhammed!) Onların sözleri seni üzmesin. Çünkü bütün izzet (ve üstünlük) Allah'ındır. O, her şeyi hakkıyla işiten, hakkıyla bilendir.) [Yûnus Suresi: 65]

Müminin imanı ne kadar artarsa, kalbindeki izzet de o kadar artar. Böylece kesin inancı, zafer ve galibiyetle artar. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۚ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ)

(Allah, bunu size sırf bir müjde olsun ve kalpleriniz bu sayede rahatlasın diye yaptı. Zafer, yalnızca Azîz ve Hakîm olan Allah katındandır.) [Âl-i İmrân Suresi: 126] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

(وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ)

(Şüphesiz ki Allah, kendi dinine yardım edene mutlaka yardım eder. Şüphesiz ki Allah, çok kuvvetlidir, izzet sahibidir.) [Hac Suresi: 40]

İmana sahip olan izzete, izzete sahip olan ise Allah -Azze ve Celle-'nin sevgisine kavuşmuştur. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ)

(Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler. Onlar Müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı izzetli ve güçlüdürler) [Mâide Suresi: 54]

İbn Kesîr şöyle demiştir: “Kim dünyada ve ahirette izzetli olmayı istiyorsa, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya itaat etmeye devam etsin. Böylece amacına ulaşacaktır. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- dünya ve ahiretin sahibidir ve bütün izzet O'na aittir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın buyurduğu gibi:

(فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا)

(Bütün izzet yalnızca Allah'a aittir.) [Nisâ Suresi: 139]

İbrahim el-Havvâs -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Müminin Allah'ın emrine saygısı ölçüsünde Allah, ona kendi izzetinden giydirir ve Müminlerin kalplerine izzet yerleştirir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın sözü şöyledir:

(وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ)

(İzzet, ancak Allah'ın, Peygamberinin ve iman edenlerindir. Fakat münafıklar (bunu) bilmezler) [Münâfikûn Suresi: 8]

İzzetin Anahtarları:

İzzet ancak sebeplerine sarılarak gerçekleşir:

Öncelikle iman ederek gerçeklerşir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ)

(İzzet, ancak Allah'ın, Peygamberinin ve iman edenlerindir. Fakat münafıklar (bunu) bilmezler) [Münâfikûn Suresi: 8]

Sonra Müminlere karşı mütevazi olmayla gerçekleşir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ)

(Onlar Müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı izzetli ve güçlüdürler) [Mâide Suresi: 54]

Sonra da Affedici olmayla gerçekleşir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا» [أخرجه مسلم].

«Allah Teâlâ, affeden kulunun muhakkak izzetini artırır» [Müslim rivayet etmiştir]

Sonra da dua ederken Allah'a bu ismiyle dua ederek gerçekleşir. Bu, İbrahim -aleyhisselam-'ın dualarından biriydi:

(رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفُ رَنَا رَبَّنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için bir sınaama konusu yapma. Bizi bağışla ey Rabbimiz! Şüphesiz Sen, izzet ve hikmet sahibisin.) [Mümteherine Suresi: 5]• Arşı taşıyan melekler de Müminler için bu isimle dua ettiler:

(رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنِ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Rabbimiz! Onları da, onların atalarından, zevcelerinden, nesillerinden iyi olanları da kendilerine vadettiğin Adn cennetlerine koy. Şüphesiz Aziz ve Hakîm olan sensin!) [Gâfir/Mü'min Suresi: 8]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- gece uykusundan korkuyla uyandığında şöyle derdi:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ»

«Bir ve Kakhâr olan, göklerin, yerin ve her ikisinin arasında bulunanların Rabbi, Azîz ve Gaffâr olan Allah'tan başka hak ilah yoktur» [Sahih bir hadistir. İbn Hıbbân rivayet etmiştir]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- kendisine acıdan yakınarak gelen bir adama, Allah'ın İzzeti ile ibadet etmesi (dua etmesi) gerektiğini öğretiyor. Sevgili Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle demiştir:

«اجْعَلْ يَدَكَ الْيُمْنَى عَلَيْهِ، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ: بِاسْمِ اللَّهِ، أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاطِرُ»

«Elini, vücudunda ağrıyan yerin üzerine koy ve yedi kere şöyle dua et: "Bismillah", "Bedenimde çekmekte olduğum ve çekindiğim şu hastalığın şerrinden Allah'ın izzet ve kudretine sığınıyorum» [Müslim rivayet etmiştir].

Düşün!

Allah Teâlâ'nın, el-Azîz ismi şu isimleriyle ilişkilidir; (el-Kaviy, el-Hakîm, el-Alîm, el-Hamîd, el-Gafûr, el-Vehhâb ve el-Muktedir) :

Allah'a yemin olsun ki! Bu, bize olan rahmetinin kemalinden ve üzerimizdeki hayır ve ihsanın bolluğundandır.

Bu, Rabbimizin isimlerinin ve O'nun üstün sıfatlarının kemaline ve birbirlerini kapsadıklarına bir delildir. Allah Teâlâ'nın izzetinin, kudretinin, zaptedilmezliğinin ve kuvvetli bir şekilde tutup cezalandırmasının kâmil olmasının yanında O, hikmetinde ve ilminde de kâmidir. Kullarına merhametlidir, onlara karşı çok şefkatlidir.

Yaptıklarında övülmeye en layık olandır, sözlerinde, fiillerinde ve hükümlerinde en çok övülmeyi hak edendir.

O'nun izzeti; hikmet, rahmet ve adalettir.

(لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(O, izzet sahibi, hüküm ve hikmet sahibidir.
[Âl-i İmrân Suresi: 6]

O'nun izzeti, kemal ve yücelik izzeti olduğu için; Allah Teâlâ, her zaman övülmeye layıktır. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ)

(İzzet sahibi, her daim övülmeye layık olan (Allah)) [İbrahim Suresi: 1]

Perçemlerimden yakalamış olan ey Mâlik!... Ve hükmü her şeyde gerçekleşen...

Sana sığınırım hüsrana uğratmayan ey cömert!... Senin izzetine sığınan, himaye isteyen bir kulum...

(سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (180) وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
(181) وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (182))

(Senin izzet sahibi Rabbin, onların isnat etmekte oldukları vasıflardan çok yücedir, münezzehdir) (180)

Gönderilen bütün peygamberlere selam olsun! (181)

Hamd, alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur (182)

[Saffât Suresi 180-182]

Ey Azîz olan Allah'ım! Bizi itaatinle izzetlendir ve sana karşı isyan ettirerek bizi rezil etme.

19

El-Cebbâr -Celle Celâluhû-

Zaman akıp gider, kardeşler senden uzaklaşıp kaba davranırsa, karanlık çöker, günler değişir ve hastalıklar çoğalırsa, Şartlar zorlaşır ve ızdırap artarsa şöyle seslen: Ey Allah'ım! Ey kırık kalpleri onaran! Kırıklarımı onar ve zayıflığıma merhamet et! O zaman Allah seni duyacaktır.

Allah -Azze ve Celle- kendi hakkında şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(O, kendisinden başka hiçbir hak ilah bulunmayan Allah'tır. O, el-Melik, el- Kuddûs, es-Selâm, el-Mü'min, el-Müheymin, el-Azîz, el-Cebbâr, el-Mütekebbir'dir. Allah, onların ortak koştuklarından uzaktır) [Haşr Suresi: 23].

Cebbâr olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-: O, kırılan kalbi iyileştirip şifa veren, fakirleri zengin

kılan ve her zorluğu kolaylaştırandır. Büyüklüğünün ve azametinin karşısında boyun eğenlerin kalplerini O'na has bir iyileştirmeye onarır.

Cebbâr olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- : O, her şeye hakim ve galip olan, her şey O'na teslim olmuş ve her şey O'na boyun eğip O'nun emrine tabi olmuştur.

Cebbâr olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- : O, yarattıklarının üzerinde, herşeyin en yücesinde, Arş'ının üzerine istivâ etmiştir.

Rabbimiz tek başına mutlak güç sahibidir. O, üstün kudretiyle zorbalara galiptir ve azametiyle onların üzerinde yüce olandır.

Allah -Azze ve Celle- zatını bu isimle övmüştür. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ)

(O, el-Azîz, el-Cebbâr, el-Mütekebbir'dir.)
[Haşr Suresi: 23].

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- secdesinde ve rükûsunda şöyle dua ederdi:

«سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ»

«Mutlak kudret, hükümlanlık, büyüklük ve yücelik sahibini tüm noksanlıklardan tenzih ederim.»
[Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

O'na itiraz etme!

Cebbâr: Allah için bir övgü ve kemal sıfatıdır. İnsanların bu sıfatla nitelendirilmesi durumunda ise genellikle; bir yerilme, noksanlık ve kusur sıfatıdır. İnsanlardan cebbâr/zorba olduğunu iddia edeni görmüyor musun? Böcek/tahtakurusu ona eziyet verir, (kabirde) solucan onu yer, sinek onu rahatsız eder. O, açlığına esir düşer, tokluğuna yenik düşer.

Bunun içindir ki; peygamberler, yeryüzünde kavimlerinin haksız yere (zorbalık ve kibir) davranışlarını inkar ederek eleştirmişlerdir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: (Yakaladığınız zaman, zorbalar gibi mi yakalıyorsunuz?) [Şuarâ Suresi: 130]

Kim zorbalık yaparsa Allah -Celle Celâluhu- onun kalbini mühürler:

(كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُّكْبِرٍ جَبَّارٍ)

(İşte Allah, kibirli zorba olan kimsenin kalbini böyle mühürler) [Gâfir/Mü'min Suresi: 35] Allah -Azze ve Celle- zorba olan kimseleri azap ile cezalandıracağı tehdidinde bulunmuştur:

(وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ (15) مِّن وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّاءٍ صَدِيدٍ (16))

(Peygamberler) fetih istediler (Allah da verdi). Böylece her inatçı zorba da hüsrana uğradı. (15)

Ardından da (o inatçı zorbaya) cehennem vardır. Kendisine irinli su içirilecektir! (16)
[İbrahim Suresi: 15-16]

Hadiste geldiğine göre Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«تَخْرُجُ عُنُقُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ لَهَا عَيْنَانِ تُبْصِرَانِ، وَأُذُنَانِ تَسْمَعَانِ، وَلِسَانٌ يُنْطِقُ، يَقُولُ: إِنِّي وَكَلْتُ بِثَلَاثَةٍ: بِكُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَبِكُلِّ مَنْ دَعَا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ، وَبِالْمُصَوِّرِينَ»

«Kıyamet günü cehennemden gören iki gözü, işiten iki kulağı ve konuşan bir dili olan bir hüzmeye çıkarak şöyle diyecektir: "Muhakkak ki ben, üç sınıf insan için görevlendirildim inatçı zorba olan kimseler, Allah ile beraber başka bir ilaha dua eden/yalvaranlar ve suret (canlı resim ve heykelleri) yapanlar!"» [Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«تَحَاجَّتِ الْجَنَّةُ وَالنَّارُ؛ فَقَالَتِ النَّارُ: أُوتِرْتُ بِالْمُتَكَبِّرِينَ، وَالْمُتَجَبِّرِينَ»

«Cehennem ile cennet münakaşa ettiler. Cehennem; ben kibirli ve zorba kimselere mahsus kılındım, dedi.» [Müslim rivayet etmiştir]. ...Hani o kibirlenenler nerede?... Zorbalık yapanlar nerede?

Hani o krallar ve kralların çocukları nerede?...

Yüzler, kimin için itaat ederek secdeye kapandı?...

Asırların hadiseleri onlara haykırdı ve onlar devrilverdiler...

Ana vatanlarını başka vatanlarla değiştirdiler...

Gökyüzünün kapısını çal!

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri de şöyledir:

«اللَّهُمَّ! اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاجْبُرْنِي، وَاهْدِنِي، وَارْزُقْنِي»

«Allah'ım! Beni bağışla, bana merhamet et, benden zorluğu gider, bana hidayet et ve beni rızıklandır.»
[Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Hayatın kırılğan noktaları çoktur ve her gün bu hayatın endişeleriyle biz kırılırız. Bizim mağlup olup kırıklarımızı iyileştirmesi ve zayıflığımızı güçlendirmesi için her saat her an Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'ya ihtiyaç duyarız.

Gençlik ve yaşlılık, yoksulluk ve zenginlik, Allah aşkına bu devirler nasıl da ardı ardına geldiler?

Hasta adam, yatağında kırılıyor, hastalıkla boğuşuyor. Sonra "Ey Allah'ım!" diye seslenir. Cebbâr olan Allah, onun kırgınlığını giderir ve kendi katından ona şifa indirir.

Hurma çekirdeğinin ince zarına dahi sahip olmayan fakir kimse kırılıyor. Sefaletten iç çekerek, fakirlikten ağlayarak, başını gökyüzüne kaldırıp diyor ki: Ey Allah'ım! Cebbâr olan Allah, o kulun kırgınlığına çare olur, ihtiyacını giderir ve sıkıntısını ortadan kaldırır.

Mazlum kimse kırılıyor, iniltisini gizliyor, gözyaşlarını siliyor ve Allah'ın kapısında uzanarak şöyle diyor: Ey Allah'ım! Birde bakarsın ki; cebbâr olan Allah, onun intikamını alır, askerlerini gönderir ve yardımını indirir.

Mahkum hücrelerinde kırılmış; demirle prangaya vurulmuş ve kelepçelerle bağlanmış. Sonra şöyle seslenir: Ey Allah'ım! Birde bakar ki; cebbâr olan Allah onun kırılmışlığını giderir, ona kapıları açar. Bir de bakarsın kelepçeler çözülmüş ve kurtuluş hasıl olmuştur.

Çocuğu olmayan adam kırılmış, onu üzüntüsü sarmış ve umudu zayıflamış. Bunun üzerine seccadesini alır, uzun uzun ağlayarak şöyle seslenir: Ya Rabbi! Bana senin katından güzel bir zürriyet bahşet! Bir de bakar ki, Cebbâr olan Allah, onun kırılmışlığını giderir, emrini, yardımını ve desteğini gönderir. Bir de bakar ki, imkansız görülen var olmuş, yüzlerde gülücükler açmış, hamilelik meydana gelmiştir.

Muhakkak ki O, Cebbâr olan Allah -Azze ve Celle-'dir. Düğümleri çözer, kalpleri, kemikleri ve nefisleri iyileştirir. Gözyaşlarını silerek teselli eder, belayı defeder, sıkıntıları/kötülüğü ortadan kaldırır ve iyilik/mutluluk gönderir.

Herkes O'na şöyle seslenir: Kırıklıklarımızı iyileştir ve zayıflıklarımıza merhamet et!

(يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ)

(Göklerde ve yerde bulunan herkes, O'ndan ister. O, her an yaratma halindedir.) [Rahmân Suresi: 29]

Eğer himayenin gözleri seni gözetliyorsa... Sen uyu! Meydana gelen bütün olaylar güvenlidir...

Seni Allah'a yönelten her bir kırıklık, sana acı verse de bir iyileşmedir.

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ)

(Her şeyin hazineleri yalnız bizim katımızdadır. Biz onu ancak belli bir ölçüyle indiririz.) [Hicr Suresi: 21] Kurtuluşun anahtarları Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın elindedir. Eğer acılar ve kaygılar seni durduruyorsa, o zaman kalplerdeki kırılğanlığı ve bütün kırıklıkları onaran el-Melik (her şeyin sahibi olan), el-Allâm (Her şeyi hakkıyla bilen) Allah'a yönel! Ve şöyle seslen: Ey

kırılmış olanların kırıklarını gideren! Benim kırıklığımı iyi et, zayıflığıma merhamet et ve beni dertlerimden acılarımdan kurtar.

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?) [Neml Suresi: 62].

Ola ki bir bela ile genç adam dara düşer...

Dayanılmaz bir bela, oysa onun çıkışı Allah katındadır...

Daraldıkça daralır halkaları kök saldııkça...

çözölüverir, oysa o çözülmeyeceğini sanardı...

Bir merhem ol!

Unutma: Sıkıntılar dünyanın parçalarıdır. Bu yüzden sıkıntı içinde bir insan görürsen, Allah'ın onun kırıklığını gidermek için kullandığı kimse ol. En büyük mükâfat, kıyamet gününde tüm insanların kırıklarını onaracak birini arayacakları gündür.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً؛ فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«Kim, bir Müslümanı bir sıkıntısından kurtarırsa, bu sebeple Allah da onu kıyamet gününün sıkıntılarının birinden kurtarır.» [Müslim rivayet etmiştir].

(وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ)

(Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de iyilik yap.) [Kasas Suresi: 77]

(وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)

(Allah, iyilik yapanları sever.) [Âl-i İmrân Sûresi: 134]

Bir merhem ol! Hayatın zorlukları seni zorlasa da... Sen tatlı ol! Başkaları acı elma olsa da...

Allah'ım! Kırılanların kalplerini onaran, kırıklarımızı onar. Acizliğimize merhamet eyle ve bizi merhametinle bağışla. Ey merhametlilerin en merhametlisi!

20

El-Mütekebbir -Celle Celâluhû-

Azamet, büyüklük yalnızca Allah -Azze ve Celle-ye aittir. Allah kendini överek şöyle buyurmuştur:

(وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Göklerde ve yerde büyüklük yalnız O'nundur. O, Azîz'dir, Hakîm'dir.) [Câsiye Suresi: 37] Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(O, kendisinden başka hiçbir hak ilah bulunmayan Allah'tır. O, el-Melik, el- Kuddûs, es-Selâm, el-Mü'min, el-Müheymin, el-Azîz, el-Cebbâr, el-Mütekebbir'dir. Allah, onların ortak koştuklarından uzaktır) [Haşr Suresi: 23].

Rabbimiz -Azze ve Celle- her türlü şerre karşı büyüklenmiştir, kötülöklere karşı büyüklenmiştir ve kullara zulmetmeye karşı büyüklenmiştir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- yarattıkları arasında, yücelikte O'nunla inatlaşan kibirli kimselere karşı büyüklenir.

O, -Azze ve Celle- her türlü kötölöğe, kendisine yakışmayan bir olay ve yerilme sıfatlarına karşı büyüklenmiş ve kendini tazim etmiştir.

Büyüklük kelimesinin aslı, imkânsız olması, uzak olması demektir. Rabbimizin zatında noksanların, kötölüklerin ve kusurların olması imkansızdır.

Mağlubiyyet kulluğu...

Allah'ın (el-Mütekebbir) ismindeki "te" harfi bir şeyi karşılıklı alıp verme ve kendisinde olmayan bir

şeyi iddia etme anlamı vermek için kullanılan "te" harfi değildir. Şöyle denildiği gibi: Filanca kişi büyük olmadığı halde büyükleniyor. Ancak o "te" harfi eşsiz olma ve mahsus olma anlamı veren "te" harfidir.

Tekebbür (Kendini büyük görme, büyüklenme) Allah -Tebâreke ve Teâlâ'dan başkasına yaraşmaz. Çünkü O, tek başına hükümdardır ve O'nun dışındaki her şey O'nun mülküdür. Sadece O Rab'dir (terbiye eden, yetiştiren) ve diğer her şey terbiye edilen, yetiştirilendir. O, tek yaratıcıdır ve diğer her şey yaratılmıştır. Kemal (kusursuzluk), güzellik, büyüklük ve haşmet sıfatlarına sahip olan bir tek varlık O'dur.

Bunun içindir ki; Allah -Tebâreke ve Teâlâ- bu sıfatı sadece kendisine ayırmış ve bu sıfatla nitelenmeye çalışanları şiddetli bir ceza ile tehdit etmiştir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«قَالَ اللَّهُ -عز وجل- : الْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي، وَالْعِظَمَةُ إِزَارِي، فَمَنْ نَارَعَ عَنِي وَاحِدًا مِنْهُمَا؛ قَذَفْنَاهُ فِي النَّارِ»

«Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur: Büyüklük benim cübbem, azamet de benim peştamalımdır. Kim bunlardan birinde dahi benimle yarışmaya yeltenirse onu ateşe atarım.»
[Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

El-Hattâbî şöyle demiştir: “Cübbe ve peştamal meseli şu konuda verilmiştir: - En doğrusunu Allah bilir- Allah Teâlâ diyor ki: Nasıl bir insanın cübbesi ve peştamali başka bir kimseyle ortak kullanılamazsa aynı şekilde büyüklük ve azametimde de hiçbir yaratılmış bana ortak olamaz. En doğrusunu Allah bilir.”

Yaratılanın makamı, azamet ve izzet sahibi, büyük ve yüce olan Allah için kulluk ve teslimiyet, boyun eğme ve pişmanlık makamıdır. Belki de rükû ve secdede Allah'ı, tekbir getirerek anmanın, rükû ve secdede O'nun büyüklüğünün ve azametinin zikredilmesinin sırlarından biri de budur.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- rükûsunda ve secdesinde şöyle derdi:

«سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ»

«Kudret, hükümlerlik, büyüklük ve yücelik sahibini tüm noksanlıklardan tenzih ederim»
[Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- peygamberlerini ve salih kullarını kibirlenmekten tenzih etmiş. Onlar kibirden ve büyüklenmekten Allah'a sığınıyorlardı.

(وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ)

(Musa da şöyle dedi: Doğrusu ben, hesap gününe inanmayan her kibirli kimseden, benim

de, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığındım)
[Mü'min/Gâfir Suresi: 27]

Sonuçları düşün!

Kim bu sıfatla vasıflanırsa, onun kişiliği bozulur, takvası kaybolur ve kalbine damga vurulur.

(كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ) [غافر: 35]، وقال - سبحانه وتعالى: (إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ)

(Allah, büyüklük taslayan her zorbanın kalbini bundan dolayı mühürler.)
[Mü'min/Gâfir Suresi: 35] Yine Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur: **(Onların kalplerinde, asla ulaşamayacakları bir büyükleme duygusu vardır.)** [Mü'min/Gâfir Suresi: 56]

Büyüklük taslayanların başı iblistir;

(إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ)

(Yalnız İblis secde etmedi. O büyüklük tasladı ve kâfirlerden oldu) [Sâd Suresi: 74] Bu, Firavun ve onun benzeri, haddi aşmış zorba kralların özellikleridir:

(وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ)

(O ve askerleri, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve gerçekten bize

döndürülmeyeceklerini sandılar.) [Kasas Suresi: 39]

Kimin malı çoğalır, ailesinin sayısı artarda, bunlarla Allah'a meydan okumaya kalkarsa, muhakkak kibir kalbine yerleşir. Böylece kibir, Velid b. Mugîre gibi o kimsenin hakkı kabul etmesine mani olur.

(ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ)

(En sonunda, sırt çevirdi ve kibirlendi.) [Müddessir Suresi: 23]

Kibir, hakkı inkâr eden ümmetlerin helâk olma sebebidir;

(فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ)

(Âd Kavmi ise yeryüzünde haksız olarak büyüklük taslamıştı) [Fussilet Suresi: 15]

Allah -Azze ve Celle- Salih -aleyhisselam-'ın kavmi hakkında da şöyle buyurmuştur:

(قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ)

(Büyüklük taslayanlar dediler ki: Biz de sizin iman ettiğinizi inkâr ediyoruz) [A'raf Suresi: 76]

Kibirli olanların akıbeti cehennemdir. O ne kötü bir dönüş yeridir:

(أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ)

(Kibirli olanların kalacağı yer, cehennemde değil midir?) [Zümer Suresi: 60]

Tirmizi'de bir hadiste şöyle rivayet edilmiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يُحْشَرُ الْمُتَكَبِّرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْثَالَ الذَّرِّ فِي صُورِ الرِّجَالِ، يَغْشَاهُمُ الذُّلُّ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ، يُسَاقُونَ إِلَى سِجْنٍ فِي جَهَنَّمَ، يُقَالُ لَهُ: بُولَسُ، تَعْلُوهُمْ نَارُ الْأَنْيَارِ، يُسْقَوْنَ مِنْ عُصَاةِ أَهْلِ النَّارِ: طِينَةُ الْخَبَالِ»

«Mütekebbirler/kibirli kimseler, kıyamet gününde küçük karıncalar boyunda insan suretinde bir araya toplanacaktır. Zillet her taraflarından onları saracaktır. Cehennemdeki "Bûles" adı verilen bir zindana sürükleneceklerdir. Onları, ateşlerin ateşi kuşatacak ve cehennem ehlinin "Tînetü'l-Habâl" denilen kan, irin ve pisliklerinden içirileceklerdir.» [Sahih bir hadistir] -Allah bizi cehennemden korusun-.

Deva:

Her kim de kibirli olursa, akıllı kimselerin bakışıyla kendi iç haline bir baksın. Behimelerin baktığı gibi dış görünüşüne bakmasın!

Sonra da varlığının kökenini ve nereden geldiğini hatırlasın. Onun sonu bu dünyada kokuşmuş bir cesettir!

Rivayete göre: "Mutarrif bin Abdullah bin Eş-Şihhîr, üzerinde uzun bir elbiseyle kibirli bir şekilde

yürüyen Mühelleb bin Ebî Sufre'ye baktı ve dedi ki: Ey Ebu Abdullah! Allah ve Rasûlü'nün nefret ettiği bu yürüyüş nedir? El-Mühelleb dedi ki: Yoksa beni tanımıyor musun? Mutarrif ona dedi ki: Bilâkis ben seni tanıyorum. Başlangıcın döl lenmiş bir sperm, sonun ise pis bir kadavradır. Bu ikisi arasında da sizi, sidik ve dışkı/gaita ile doldurmuşlardır."

İnsanlar karınlarında olanı düşünselerdi... Ne gençler, ne yaşlılar kendilerinde kibir hissetmezlerdi...

El-Münâvî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "İnsanın, hiç kimseyi hor görmemesi gerekir. Belki horlanan kimse, daha temiz bir kalbe, daha güzel amele ve daha samimi bir niyete sahiptir. Çünkü Allah'ın kullarını hor görmek hüsrana, zillet ve rezilliğe sebep olur."

İbn Teymiyye şöyle demiştir: "Korkan günahkâr, kibirli itaatkârdan daha hayırlıdır."

Akıllı kimse alçakgönüllü olmalı, âlimler ve zayıflarla birlikte oturmalı, hastaları ziyaret etmeli, ölüm döşeginde olanları ve sıkıntı çekenleri müşahede etmelidir. Kibirli olan kimselerin yaşantılarına ve haberlerine, nasıllardı ve ne hale geldiklerine bakmalıdır.

Sanki sen daha önce geçmiş kimselerin haberlerini duymamış gibisin...

Geride kalanlara zamanın ne yaptığını görmüyor gibisin...

Eğer bilmiyorsan, işte bu onların yaşadıkları diyarlardır...

Onları siliverdi rüzgarın esintisi ve kabir senin ardından...

Allah'ım! Senden Mütekebbir isminle; acizliğimize merhamet etmeni, kusurlarımızı örtmeni, günahlarımızı bağışlamayı ve bizi büyüklük taslayanlardan kılmamanı niyaz ediyoruz. Ey âlemlerin Rabbi!

21 - 22

El-Hâlık ve el-Hallâk -Celle Celâluhu-

Ey gece yolcusu! Bizimle dur; işte bu tabiattır... Böylece sana yaratıcının eserlerinin eşsizliğini göstereyim... Çevrende yeryüzü ve gökyüzü hayrete düşmüştür... Ayetlerin ve eserlerin şahaneliğinden...

Varlığı şekillendirerek yaratanı tesbih ederim... Bu tasvirleri ve kaderleri takdir edeni...

Gökleri ve yeryüzünü kim yarattı? Taneyi ve çekirdeği kim yarattı? Sabahı aydınlatıp, geceyi dinlenme yeri kılan, güneşi ve ayı belli bir hesapta yaratan kimdir? İnsanı çamurdan yaratmaya başlayan kimdir? Yaratılanları, tek bir nefisten var

eden kimdir? Her şeye yaratılışını veren, sonra da ona hidayet eden kimdir?

(هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ)

(İşte bunlar Allah'ın yarattıklarıdır! Haydi, Allah'ın dışındakilerin yarattıklarını bana gösterin!)

[Lokmân Suresi: 11]

Azametî, bilgelerin aklını hayrete düşüren Allah, bütün noksanlıklardan münezzehtir!

Eşsiz yaratıkları, dikkatle düşünenlerin gözlerine görünen Allah, bütün noksanlıklardan münezzehtir!

Nuru, O'nun yolunda gidenlerin gözlerini kamaştıran Allah, bütün noksanlıklardan münezzehtir!

(فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ)

(Yaratanların en güzeli olan Allah'ın şanı ne yücedir!)

[Mü'minûn Suresi: 14]

Biz, Allah -Azze ve Celle-'nin iki ismi üzerinde duralım: (el-Hâlık ve el-Hallâk -Celle Celâluhu-):

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَالِقُ الْعَلِيمُ)

(Şüphesiz senin Rabbin, el-Hallâk (devamlı yaratan) ve el-Alîm'dir) [Hicr Suresi: 86]• Ayrıca şöyle demiştir:

(هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ)

(O Allah, El-Hâlik (Yaratan), El-Bârî (Yoktan var eden) , El-Musavvir'dir (Şekil verendir) [Haşr Suresi: 24]

Rabbimiz, henüz hiçbir şey yokken bütün varlığı yoktan var etmiştir. Bütün varlığı daha önce bir örneği olmaksızın yaratmıştır. Allah Teâlâ fiillerini, kendisi için belirlediği bir ölçüde takdir etmiştir.

Yaratıcının Azameti, Yüceliği...

Var olan her şey, O'nun tarafından yaratılmıştır. Varlık, O'nun ilahlığını ve rabliğini itiraf eden bir sözcüdür. Çevrende görüp görmediğin her şey Allah'ın bir delilidir. Bütün varlıkları yaratan, onları hikmeti ile iyileştiren, düzelter ve şekillendiren O'dur. O, ezelden ebede kadar bu büyük vasıf üzerine olmaya devam edecektir.

O, kemiklere et giydirdi ve o ete bir deri kapladı. Hayvanlara yün ve kıl giydirdi. Anne karnındayken cenine ruh üfledi. Sonra onu çıkardı, rızık verdi, korudu ve öğretti. İnsanı en güzel şekilde yarattı ve ona iki göz, bir dil ve iki dudak verdi. Ona, eğri ve doğru iki yolu da gösterdi.

(الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ (7) فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ (8))

(O ki; seni yarattı, düzeltti ve doğrulttu (7)

Seni dilediği bir şekilde bir araya getirdi (8))

[İnfitâr Suresi: 7-8]

(فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ)

(Yaratanların en güzeli olan Allah'ın şanı ne yücedir!) [Mü'minûn Suresi: 14]

Ayrıca (kâinat) O'nun her noksandan münezzeh olduğuna şahitlik eder... El-Hallâk (Devamlı yaratan) bu bedenleri tekrar dirilteceğine...

Rabbimiz Allah Teâlâ, her şeyi O'nu tanımaları ve O'na ibadet etmeleri için yaratmıştır:

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.} [Zâriyât Suresi: 56]

Kâinatın Uyumu:

Tüm yaratılmışlar, eğlence, oyun olsun diye veya boşu boşuna yaratılmadı. -Allah bunlardan münezzeh ve mukaddestir- Allah Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ)

(Biz; göğü, yeri ve bunlar arasındakileri, oyun olsun (boş yere) diye yaratmadık) [Enbiyâ Suresi: 16]

Bütün varlıklar, Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- 'nın sıfat ve niteliklerine şahittirler. Var olan herşey en güzel isimleri ve onların hakikatlerini gösterir, onları seslenir ve onlara işaret eder.

Bütün mahlukatın mısralarına dikkat et... Çünkü en yüce hükümdardan sana yazılmış mesajlardır...Eğer yazılarına dikkat edersen kesinlikle şu yazılmıştır...Dikkat et! Allah'ın dışındaki her şey koskoca bir yalandır...

Mahlukatın Rabbinin sıfatlarının kabulüne işaret ederler... Suskunlukları dahi konuşanlara hidayet ederler...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ)

(Biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık)
[Kamer Suresi: 49]

Doktorlar şöyle söylüyorlar: "Gırtlak genişliği gerçekten çok net bir ölçüyle ölçülendirilmiştir. Çünkü olduğundan çok az daha geniş olsaydı, insan sesi yok olurdu. Olduğundan çok az daha dar olsaydı, bu durumda da nefes almak zorlaşırdı." Ya nefes almak rahat olur ve ses kaybolurdu, ya da ses net olur ve nefes almak zorlaşırdı.

(صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَنْفَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ)

(Bunu, her şeyi sağlam ve yerli yerince yapan Allah yapmıştır. Şüphesiz O, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.)

[Neml Suresi: 88]

Şayet görme duyusu, bulunduğu sınırlarının üzerine çıksaydı, hayatımız cehennem olurdu!

Şu anda içtiğin su bardağına bakarsan, berrak, lezzetli, tatlı ve tertemiz olduğunu görürsün. Fakat görme duyusunun gücü biraz artmış olsaydı, daha ince ayrıntılarına kadar görseydi, bu bardakta birçok şaşılacak bir şey görürdün! Başka canlı varlıklar ve sayılamayacak kadar çok zararsız mikroplar görürdün. O zaman da bu suyu içmezdin.

(إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ)

(Biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık)

[Kamer Suresi: 49]

Eğer işitme duyusunun seviyesi biraz daha yükselseydi, geceleri uyuyamazdın. Çünkü tüm sesleri yakalar, duyardın. Aslında tek başına midedeki sindirim sisteminin sesleri bile, neredeyse büyük bir fabrikanın sesleri gibi olurdu.

(إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ)

(Biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık)

[Kamer Suresi: 49]

Eğer dokunma duyusunun hissi artsaydı, hayatını dayanılmaz bir cehenneme çevirecek statik elektriği hissederdin.

(وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ)

(Kendi nefislerinizde de öyledir. Görmüyor musunuz?) [Zâriyât Suresi: 21]

(هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ)

(İşte bunlar Allah'ın yarattıklarıdır! Haydi, Allah'ın dışındakilerin yarattıklarını bana gösterin!)

[Lokmân Suresi: 11]

Fıratları ters dönmüş ve hasta ruhlara sahip olanlardan bazılarına hayret edersin! Kalplerine iyice yerleştirilmiş olduğu halde Allah hakkında tartışırlar:

(وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ)

(Kendileri de bunların hak olduklarını kesin olarak bildikleri halde inkâr ettiler) [Neml Suresi: 14]

(وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۚ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

(Andolsun ki onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan, mutlaka "Allah..." derler.

De ki: Öyleyse övgü de yalnız Allah'a mahsustur. Fakat onların çoğu bilmezler.)

[Lokman Suresi: 25]

Mutmain ol!

Mümin, yaradan ile izzetli olduğunu bilir. Böylece nefsi rahat eder. Ayrıca kendisini yaratanın onu ihmal etmeyeceğini, Allah'ın onun koruyucusu olduğunu, sıkıntılarında ve güzel zamanlarında, zenginliğinde ve fakirliğinde, darlığında ve bolluğunda da hayır üzerine olduğunu bilir.

(أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ)

(Biliniz ki, Allah'ın dostlarına bir korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de.) [Yûnus Suresi: 62]

Allah'ım! Senin el-Hâlık isminle bizi, senin velilerinden kılmanı talep ediyoruz.

23

El-Bârî -Celle Celâluhû-

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«قَالَ سَلِيمَانُ بْنُ دَاوُدَ -عليهما السلام- : لَأُطَوَّقَنَّ اللَّيْلَةَ عَلَى مِائَةِ امْرَأَةٍ، أَوْ تِسْعٍ وَتِسْعِينَ؛ كُلُّهُنَّ يَأْتِي بِفَارِسٍ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَقَالَ لَهُ صَاحِبُهُ: إِنَّ شَاءَ اللَّهُ، فَلَمْ يَقُلْ: إِنَّ شَاءَ اللَّهُ، فَلَمْ يَحْمِلْ مِنْهُنَّ إِلَّا امْرَأَةً وَاجِدَةً؛ جَاءَتْ بِشِقِّ رَجُلٍ.

«Süleyman bin Dâvûd -Allah'ın selamı o ikisinin üzerine olsun- (bir gün) “Bu gece, kesinlikle yüz veyahut doksan dokuz kadına uğrayacağım. Hepsi de Allah yolunda cihat edecek bir yiğit doğuracak! dedi. Arkadaşı ona: “İnşallah (Allah dilerse) de bari!” uyarısında bulundu. Ama Süleyman -aleyhisselam- inşallah demedi. Kadınlarından sadece biri dışında hiçbir hamile kalmadı. O da yarım bir insan doğurdu.»

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ! لَوْ قَالَ: إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ لَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فُرْسَانًا
أَجْمَعُونَ»

«Nefsimi elinde tutan Allah'a yemin olsun! Eğer o “İnşaallah!” demiş olsaydı hepsi de Allah yolunda cihat edecek atlı süvariler olacaktı.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir]

Kul için Allah -Azze ve Celle-'nin kapısı dışında ihtiyaçlarını karşılayabileceği hiçbir yer yoktur. Allah Teâlâ:

(الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ ۚ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ۚ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(O, el-Hâlık, el-Bârî, el-Musavvir'dir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanlar O'nun şanını yüceltmektedirler. O, izzet ve hikmet sahibidir.) [Haşr Suresi: 24]

Allah'ım! Sana şükürler olsun! Biz, adı anılan bir şey değilken, Sen bize yoktan var etme lütfunu ihsan ettin:

(هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا)

(İnsanın üzerinden, henüz kendisinin adı anılan bir şey olmadığı uzun bir süre geçmedi mi?) [İnsan Suresi: 1]

Allah -Azze ve Celle- yüce zatını (el-Bârî) ismi ile şu sözünde övmüştür:

(هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ)

(O Allah, El-Hâlik (Yaratan), El-Bârî (Yoktan var eden) , El-Musavvir'dir (Şekil verendir) [Haşr Suresi: 24]

"el-Ber'u" Arapça dilinde şu iki anlama gelir. Birincisi: Yaratmak.

İkincisi: Bir şeyden uzak olmak ve ondan kurtulmak.

"Berîun": Münezzeh olup, uzak olmak demektir.

El-Bârî olan Rabbimiz: Yoktan varlığı ortaya çıkaran ve benzeri görülmemiş şekilde yaratandır. Yaratılmışlardan bazılarını bazılarına üstün kılan ve herbir türü diğerinden ayıran O'dur. O, herbir canlıyı yaratma amacına uygun olarak şekillendirmiştir. O, bir şeyi yoktan var eder ve onu diğer yaratılmışlardan ayıran özelliği ile yaratır.

O -Subhânehû ve Teâlâ- mahlukatı, düzensizlik ve uyumsuzluktan uzak bir şekilde yaratmıştır;

(الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۚ مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَاطُتٍ ۚ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ)

(Gökleri üst üste yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bak (gökte) bir çatlak görüyor musunuz?) [Mülk Suresi: 3]

Rabbimiz el-Bârî zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bütün noksanlıklardan ve ayıplardan münezzehtir.

El-Bârî isminde bütün yarattıkları görülür

Lütufları daimî olarak ardı ardına iner...

Bütün mahlukatın secte ettiğini her türlü noksanlıklardan tenzih ederim...

Her "sübhânellah", "Allahu ekber" veya "Lailahe illallah" dediklerinde...

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur: (O Allah, El-Hâlik (Yaratan), El-Bârî (Yoktan var eden) , El-Musavvir'dir (Şekil veren)) [Haşr Suresi: 24]

Halk: Takdir etmek demektir.

Ber'u: Yokluktan var etmek demektir.

Tasvîr: Şekil vermek demektir.

Eğer Allah -Azze ve Celle- bir şeyi yaratmayı isterse ilmi ve hikmeti onu takdir eder. Sonra da

onu, takdir ettiğine uygun, istediği ve dilediği şekilde yaratır, yani -yoktan var eder-.

Tesadüf değil...

Hikmet sahibi kimselerden birine şöyle denilmiştir: Allah'ı ne ile bildin? Demiştir ki; Kudretin kaleminin mahlukatın sayfalarına yazdıkları ile bildim.

(الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ)

(O ki, yarattığı her şeyi güzel yaptı.) [Secde Suresi: 7]

(مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ)

(Biz, o ikisini ancak hak ile yarattık.) [Duhân Suresi: 39]

Yeryüzündeki çiçeklere dikkat et ve bir bak... O hükümdarın yarattıklarının izlerine... Takılı kalmış bakan gözler (Sanki)...

Altın alaşımı olan bakışlar ile... Yakuttan gövde sapları üzerinde şahittirler... Allah'ın hiçbir ortağı olmadığına...

(قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

(De ki: Göklerde ve yerde neler var, bir baksanıza.)

[Yûnus Suresi: 101] Burada, O'nun var ettiklerinden, eşsiz yaratışından, muhteşem kudretinden ve hikmetinin izlerinden başka bir şey mi var? Öyleyse kim daha çok ilahlığı hak ediyor? Yaratana, tapılmaya, övülmeye, birlenmeye daha layık değil midir?

İnsanların bir çoğu bilir ki, bunlar Allah'ın yarattıklarıdır. Fakat onların çoğu şirk koşarlar;

(وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ)

(Onların çoğu, ancak ortak koşarak Allah'a iman ederler.) [Yûsuf Suresi: 106] İnsanlar iki sınıfa ayrılır:

Müminler: Onlar, yaratılmışların en hayırlısıdır.

Müşrikler: Onlar, yaratılmışların en şerlileridir.

Kul, yaptığı işlere bir baksın. Eğer bunlar iyiye, Allah'a hamt etsin. Çünkü onu iyiliğe elverişli yaratmıştır. Şayet kendini, nefsi arzularının eline bırakmış ve Allah korkusuyla nefsinin kontrol altına almasını istememiş olsa; yaratılmışların en şerlilerinden biri olurdu.

Mûsâ - aleyhisselam-, mücevherlerden kendilerine buzağı şeklinde bir put yaparak, Allah'a imandan saptıkları zaman kavmine, Bârî olan Allah'a tövbe etmelerini emretmiştir:

(وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

(Mûsâ kavmine şöyle demişti: Ey kavmim! Şüphesiz siz, buzağıyı ilah edinmekle kendinize zulmettiniz. Onun için yaradanınıza tövbe edin ve birbirinizi öldürün. Böyle yapmanız yaradanınızın katında sizin için daha hayırlıdır. Böylece Allah tövbenizi kabul etmişti. Çünkü O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.) [Bakara Suresi: 54]

Bir Mümin ne zaman, Allah'ın güzel isimlerinden birini bilse ve öğrense; onun şerefi ve değeri artar. Bu ismi öğrenmesiyle, Allah -Azze ve Celle-'ye olan yakınlığı ve sevgisi artar.

Ve Allah -Azze ve Celle-'nin her şeye gücü yettiğini bilir.

Allah'ım! Ey Bârî! Bize lutfet ve bizim üzerimize rahmetlerini indir.

24

El-Musavvir -Celle Celâluhû-

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kitabında kullarını düşünmeye çağırdığı şeye dikkat edersen; bu seni,

Allah Teâlâ'yı bilmeye, O'nun birliğini, mükemmel sıfatlarını ve yüce niteliklerini öğrenmeye ulaştırır.

Varlığın kitabında ne kadar da ibretler vardır... Akıl sahibi olanlar, araştıran ve bakanlar için...

Yeryüzünde, tüm ufuklarda... Canlılarda, seslerde ve görüntülerde...

Allah Teâlâ'nın el-Musavvir ismini durup, düşünelim:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ)

(O Allah, El-Hâlik (Yaratan), El-Bârî (Yoktan var eden) , El-Musavvir'dir (Şekil verendir)
[Haşr Suresi: 24]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- yarattıklarını dilediği gibi şekillendirir. Var olan her şeyi, O şekillendirmiştir. Onları düzenlemiş ve her birine özel bir şekil, çeşitlilikleri ve çokluklarına rağmen birbirlerinden ayırt edilen, diğerlerinden farklı bir biçim vermiştir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- her bir sureti, istediği niteliklerde şekillendirmiş ve istediği nitelik üzerinde dilediğini geçerli kılmıştır:

(فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ)

(Seni istediği bir şekilde bir araya getiren)
[İnfitâr Suresi: 8]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- mahlukatını yaratmış ve onlara, kendi takdirine, ilmine ve rahmetine uygun şekil ve biçimler vermiştir. Bunlar, uzunluk ve kısalık, güzellik ve çirkinlik, erkeklik ve dişilik gibi farklı suretlerde ve farklı görünüşlerde gelmiş olsalar da, yaratılmışların maslahatına ve menfaatine uygundur. Onlardan her birinin kendisine has bir sureti vardır.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ)

(Andolsun, önce sizi yarattık. Sonra da size şekil verdik) [A'râf Suresi: 11] Ayrıca şöyle demiştir:

(وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ)

(Sizi şekillendirdi ve şekillerinizi de en güzel olarak yaptı. Dönüş yalnız O'nadır) [Tegâbun Suresi: 3]

Ey bizim gizlimizi de, açıkça işlediklerimizi de bilen...

Ey bir araya getiren ve şekil veren, yaratılmışların Rabbi...

Şehâdet ederim ki sen eşi benzeri olmayan, teksin, birsin...

Öyle bir şehâdet ki yalan, uydurma ve düzmece olmayan...

Yüzümü gizlide de, açıkta da yönlendirdim...

Sana hamd ederek, kelime-i tevhit ve tekbir getirerek...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ)

(O Allah, El-Hâlik (Yaratan), El-Bârî (Yoktan var eden) , El-Musavvir'dir (Şekil verendir)

[Haşr Suresi: 24] Üç isim: (El-Hâlik, El-Bârî ve El-Musavvir), bir araya getirilirse her biri farklı bir anlam ifade eder. Burada "Halk" kelimesi; takdir etmek manasına, "ber'u" kelimesi; eşsiz emsalsiz yaratma manasına, "tasvîr" kelimesi; her şeye şeklini veren manasına gelir. Fakat bu isimlerin ayrı ayrı zikredilmeleri halinde anlamları bir olur.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-, istedi, sonra takdir etti, sonra da meydana getirdi. Yani: Yarattı ve yoktan var etti. Sonra da her bir mahlukata kendisine özel suret ve biçim verdi.

(سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ)

(Allah, onların isnat ettidiklerinden yücedir, münezzektir.) [Mü'minûn Suresi: 91]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- secde halindeyken şöyle dua ederdi:

«اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»

«Allah'ım! Sana secde ediyor, sana iman ediyor ve sana teslim oluyorum. Yüzüm, kendisini yaratana ve şekil verene, göz ve kulak verene secde etmektedir. En güzel yaratıcı olan Allah, ne yücedir.» [Müslim rivayet etmiştir].

En Mükemmel Deliller:

İnsanın yaratılışı, feraset sahipleri için bir delil, ibret alanlar için bir ders ve öğüt alanlar için bir öğüttür.

(وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ)

(Kendi nefislerinizde de öyledir. Görmüyor musunuz?) [Zâriyât Suresi: 21]

İnsanın kendisinde ve yaratılışında; yaratıcısının ve onu yoktan var edenin en büyük kanıtı vardır.

İnsana en yakın şey, kendisidir. İnsanın kendisinde, Allah -Azze ve Celle-'nin büyüklüğünü gösteren harikalar vardır. İnsan, bunlardan bazıları üzerinde durup düşünmesinden ötürü ömrü tükenmez. Fakat insan bundan imtina eder. Oysa biraz dikkatle düşünse, küfründen ve inkârından kesinlikle geri durur.

(قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ (17) مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ (18) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ
فَقَدَرَهُ (19) ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ (20) ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ (21) ثُمَّ إِذَا شَاءَ
أَنْشُرَهُ (22))

**(Kahrolası insan! Ne kadar da inkârcıdır!)
(17)**

(Allah, onu hangi şeyden yarattı?) (18)

(Bir nutfeden (spermden) yarattı da sonra ona şekil verdi.) (19)

(Sonra ona yolu kolaylaştırdı.) (20)

**(Sonra onun canını aldı ve mezara soktu.)
(21)**

(Sonra dilediği bir vakitte onu yeniden diriltir.) (22) [Abese Suresi: 17-22]

Yeryüzünde yedi milyardan fazla insan yaşıyor. Onlardan her biri, çehreler, simalar, renkler ve bedenler bakımından diğerinden farklı bir görüntüye sahiptir. Oysa baba ve anne birdir: Âdem ve Havvâ. İşte bu, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın yaratmasıdır/işidir;

(صُنَعَ اللَّهُ الَّذِي أَنْفَخَ كُلَّ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ)

(Bunu, her şeyi sağlam ve yerli yerince yapan Allah yapmıştır. Şüphesiz O, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.) [Neml Suresi: 88] Bu, şükrü gerektirmez mi?! Kul, annesinin karnında bir damla meni olmasından itibaren, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın nimetlerinden istifade eder. Sonra onun kulağını ve gözünü şekillendirdi ve ona bir ruh üfledi. Sonra

onu yedirdi, içirdi, giydirdi, barındırdı ve ona yetti. Kendisinden her ne istediye ona verdi;

((أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (8) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (9) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (10)))

(Biz ona iki göz vermedik mi?) (8)

(Biz ona bir dil, iki dudak vermedik mi?) (9)

(Biz onu iki apaçık yolu (hayır ve şer yollarını) göstermedik mi?) (10) [Beled Suresi: 8-10]

En büyük şükürlerden biri, Allah -Azze ve Celle-'nin nimetlerini O'na itaat yolunda kullanmak, O'na karşı gelmekten ve O'nu öfkeliendiren şeylerden uzak durmaktır.

Son olarak...

Akıllı insan, insanların görüntüleri veya şekilleriyle dalga geçmez. Çünkü onları Allah'ın yarattığını bilir.

(هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Rahimlerde sizi dilediği gibi şekillendiren O'dur. O'ndan başka hak ilah yoktur. O, Azîz'dir, Hakîm'dir.) [Âl-i İmrân Sûresi: 6]

Allah: El-Hâlık, el-Bârî ve el-Musavvir'dir. Hoş olmayan bir şekle sahip kimsenin, azarlanacak veya kınanacak hiçbir günahı yoktur. Güzel görünüşe

sahip bir kimseninde, kendisine teşekkür edilecek ve övülecek hiçbir liyakat veya üstünlüğü yoktur.

Bir adam, bilge bir adama dedi ki: "Ey çirkin yüzlü!" Bunun üzerine o da dedi ki: "Benim yüzümü yaratmak bana bırakılmış değildir ki onu güzel yapayım. Kim bir yapıtı kınarsa, onu yapanı da kınamış olur." Hadiste: Allah'ın Rasûlü - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«كُلُّ خَلْقِ اللَّهِ -عز وجل- حَسَنٌ»

«Allah -Azze ve Celle-'nin bütün yarattıkları güzeldir.» [el-Albânî'nin Silsiletu's- Sahîha adlı kitabında]

Eğer musibete uğramış bir insan görürsen; Allah'ın onu kurtarması için dua et. Şöyle denir: "Kardeşinle sakın alay etme. Çünkü Allah onu bundan kurtarır ve seni, onunla imtihan eder/sınar."

Abdullah b. Mes'ud -radiyallahu anhu- şöyle diyordu: "Bela/musibet söylenen söze bağlı olarak görevlendirilmiştir. Bir köpekle alay etsem, köpek olmaktan korkarım."

İbrahim en-Nehâî'den -Allah ona rahmet etsin- rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: "Bazen ayıplanacak bir şey görüyorum da, onun aynısıyla sınanama korkusu beni, onun hakkında konuşmaktan alıkoyuyor."

Ey Allah'ım, ey Hâlık, ey Bârî, ey Musavvir!
Senden bizi yarattıklarının en hayırlılarından
kılmanı ve senin huzuruna çıktığımız günde bize
merhamet etmeni istiyoruz.

25

El-Afuvv -Celle Celâluhû-

Günahkârlar işittikleri zaman:

(فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَن يَعْفُو عَنْهُمْ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا)

(İşte bunları, umulur ki Allah affeder. Allah Afuvv'dur, bağışlayıcıdır.) [Nisâ Sûresi: 99]
Yalvararak ellerini kaldırdılar. Şikâyetlerini O'nun önüne serdiler. Bineklerini O'nun kapısında çöktürdüler. O'nun yüceliğine sığındılar. İstiğfarlarını artırdılar ve şöyle seslendiler: Ey Afuvv...Ey Gafûr! Senden başka hiçbir şeyimiz yok.

Kerîm ve Afuvv olan Allah, durumlarına baktı ve sırlarını gördü. Böylece günahlarını düşürdü, yapmış oldukları kötülüklerini sildi ve onların derecelerini yükseltti.

Afuvv olan Allah'ı her türlü noksanlıklardan tenzih ederim! Onları affetmeyi seçen ve onları bağışlamayı tercih eden Allah'ı bütün noksanlıklardan tenzih ederim!

Eğer başına musibetler gelirse, aksilikler seni üzerse veya günahlar sana ağır gelirse, O'nun adını haykır ve O'nun affını iste.

Ey Rabbim! Günahlarım çokluk bakımından ne kadar büyükse de... Çok iyi biliyorum ki senin affın daha büyüktür... Her ne kadar yalnız iyilik sahipleri senden ümit ediyor olsa da... Günahkâr olan, kime sığınsın ve himaye dilesin...

Emrettiğin gibi sana yalvararak dua ediyorum Rabbim!... Eğer Sen de elimi geri çevirirsen bana kim merhamet edecek?...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ)

(Allah çok affedendir, çok bağışlayandır)

[Hac Suresi: 60]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarının günahlarını sonsuza kadar çokça bağışlayandır. O -Azze ve Celle-, günahları bağışlar ve onlardan (günahların) izlerini tamamen kaldırır. Kıyamet günü kullardan bunları talep etmeyecektir. Onu Kirâm el-Kâtibîn'in hesap defterlerinden de siler. Hatta bunları hatırlarından dahi siler ki akıllarına geldiğinde utanmasınlar. Bunun yanında her günahın yerine bir iyilik koyar.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- affetmesiyle bilinir, kullarına mağfiret etmesi ve bağışlayıp

mazur görmesiyle tanımlanırdı -daima da öyledir-. Herkes O'nun mağfiretine, merhametine ve cömertliğine muhtaçtır. Sebeplerini yerine getirenlere mağfiret ve af edilme sözü vermiştir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- affı kabul eder. O, kolaylaştırıcıdır. Bu da, kulundan bir noksanlık ve zayıflık meydana geldiği zaman, farzları kullarına kolaylaştırmasıyla olur. Örnek olarak Allah; abdesti bozulan kimsenin, namaz kılmak istediği zaman abdest almasını ona farz kılmıştır. Fakat kullarının zayıflıklarını gözeterek, su bulamayan kimsenin teyemmüm almasını (abdest alamamasını) affeder.

Denilir ki; affetmek, bağışlamaktan daha açık anlaşılır bir ifadedir. Çünkü bağışlamak, (günahı) örtme manası hissettirir. Affetmek ise, (günahı) silme manasını hissettirir. Bu sebeple silmek, örtmekten daha açık anlamlıdır.

O'nun affı iki çeşittir:

O'nun genel affı; kâfir ve kâfir olmayan bütün suçlulara, verilen ve onlardan nimeti kesmeyi gerektiren cezaları, sebepleriyle bertaraf ederek olur. Onlar, söverek ve ortak koşarak O'na eza ederler. Oysa Allah, onları iyileştirir ve rızıklandırır, dünyayı onlara kolaylaştırır, onlara mühlet verir, bağışlaması ve tahammülüyle onları ihmal etmez. Allah'ın hayırları kullarına iner, kulların kötülükleri

ise O'na yükselir. Allah'ın, kullarının ibadetlerine ihtiyacı yoktur. Allah, onlara lütfuyla sevgisini gösterir. Onlar ise, Allah'a muhtaç oldukları halde, günahlarıyla O'na olan nefretlerini ortaya koyarlar.

O'nun özel affı; tövbe edenlere, mağfired dileyenlere, dua edenlere, ibadet edenlere, musibetlere uğrayanlara, Müminlerden karşılığını ahirette bekleyip amel edenleredir.

Muhakkak ki O, el-Afuvv'dur.

Allah'ın bu dünyada affettiği kimseye, kıyamet günü affını tekrar ederek ikram etmesi, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın affının büyüklüğündendir. Çünkü O, cömerttir ve affından dönmez. İşte bu, Allah Teâlâ'nın dostlarına karşı kanunudur.

Aynı şekilde Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın, dünyada tevbe eden günahkârları affettiği gibi, ahirette de (günahında) ısrarcı muvahhitleri de affetmesi O'nun yüceliğindendir.

Yine miktarı ne olursa olsun kulunun günahını affetmesi, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın yüceliğindendir. Öyle ki Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kendi hakkına dair bile olsa affeder ve kötülüklerini iyiliklerle değiştirir. Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'dan başka kim bu şekilde günahı ödüllendirir? Allah'ın affının büyüklüğü

olmasaydı üzerinde işlenilen günahların çokluğu sebebiyle yeryüzü içindekilerle birlikte batardı.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın kullarına, ibadetler, erdemler, sözler ve davranışlardan değerli affına nail olmaya sebep olacak vesileleri göstermesi de affının büyüklüğündendir. Eğer kul, salih amellerini artırır, bu ameller onun işlediği günahların ve hataların çoğunu alt eder.

O'na dön!

el-Afuvv -Tebâreke ve Teâlâ- yedi kat semanın üzerinden sana şu sözle seslenmektedir:

(وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

«Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim.» [Mü'min/Gâfir Suresi: 60] O'nun cömertliğinden istifade etme noktasında seni yavaşlatan nedir? Günahından çokça dönenlerin ve tövbe edenlerin saflarına katılmanı geciktiren nedir?

Eğer İnsanlar, dünya krallarının kapılarını çalıyorlar ve önlerinde zillet içerisinde duruyorlarsa; O halde sen de hükümdarların hükümrânı olan, tek hak ilah, en cömert ve affedici olan Allah'ın huzurunda boynu bükük bir şekilde dur. O ki; başarının anahtarı O'nun elindedir. Mutluluk O'nun elinde, af ve mağfiret O'nun elindedir.

(أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ)

(Allah'ın, kullarının tevbesini kabul ettiğini bilmiyorlar mı?)

[Tevbe Suresi: 104] Bilâl bin Sa'd şöyle demiştir: "Sizin, birinize ceza vermekte acele etmeyen, engeli kaldıran, tövbeyi kabul eden, (kendisine) yöneleni kabul eden, sırt çevirene de lütufta bulunan bir Rabbiniz var."

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ettiği dualardan bir tanesi şöyledir:

«اللَّهُمَّ! إِنَّكَ عَفُورٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ؛ فَاعْفُ عَنِّي»

«Allah'ım! Şüphesiz sen, çokça affedersin. Affetmeyi seversin. Beni affet!» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: "Eğer seni affederse, ihtiyaçların bir istekte bulunmadan sana gelir."

Süfyân es-Sevrî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Hesabımın anneme ve babama bırakılmasını istemem. Çünkü bilirim ki Allah, - Subhânehû ve Teâlâ- bana onlardan daha merhametlidir."

Kalbim katılaşıp, yollarım daralınca... Ümitlerimi senin affına doğru bir merdiven yaptım... Kıyaslayınca günahlarım benden daha büyüktü...

Affını diliyorum ey Rabbim! Çünkü senin affın daha da büyüktür...

Hâlâ günahı affeden sensin, halen daha edersin...
İhsan ve cömertlikle bol bol verir ve affedersin...

Affın Anahtarı:

Alimler şöyle demişlerdir: Yaratılmışlar içerisinde Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'ya en sevimli olan, isim ve sıfatlarının gereklerince vasıflananlardır. O, -Tebâreke ve Teâlâ- merhametlidir, merhamet edenleri sever. Affedicidir, insanları affedenleri sever. Bir kulun Allah'ın mahlukatına karşı tutumu nasılsa, Allah'ın o kula karşı tutumu da öyle olur. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ)

(Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi) [Âl-i İmrân Suresi: 159]

Af ipi, güç yetirme ile beraber en yakın takva mertebesidir. Bilâkis, Allah'ın cömertliğinden ve alicenaplığından; O -Azze ve Celle-, bir kulun başka bir kulu affetmesi sebebiyle daha büyük bir mağfiretle o kula karşılık verir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تُعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا)

(Bir iyiliği açıklar yahut gizlerseniz veya bir kötülüğü (açıklamayıp) affederseniz, şüphesiz Allah da çok bağışlayıcıdır. Her şeye hakkıyla kadirdir) [Nisâ Suresi: 149]

Ebû Bekir es-Sıddîk -radiyallahu anhu- olayında, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hanımı, Âişe -radiyallahu anha-'nın ırzına dair, o bilinen İfk hadisesinde iftira atmasının ardından, Mistah'a (akrabalarından biri) infak etmeyeceğine yemin ettiğinde, Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştu:

(وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْثِرُوا أُولِيَ الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ
وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا ۚ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ
لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَفْوٌ رَحِيمٌ)

(İçinizden faziletli ve servet sahibi kimseler akrabaya, yoksullara, Allah yolunda hicret edenlere (mallarından) vermeyeceklerine yemin etmesinler. Bağışlasınlar ve mazur görsünler. Allah'ın sizi bağışlamasını arzulamaz mısınız? Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.) [Nûr Suresi: 22]

Kim Allah katındaki karşılığını ümit ederek affederse; Allah -Subhânehû ve Teâlâ- ona, bu dünyada ve ahirette umduğunun üzerinde bir karşılık verir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«مَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا»

«Allah Teâlâ affeden kulunun değerini artırır.»
[Müslim rivayet etmiştir].

Nevevî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Kim, affetmesi ve olmamışçasına bağışlaması ile tanınırsa, üstün olur ve kalplerde büyük görülür. Şerefi ve değer görmesi artar."

Emevi Halifesi Abdülmelik bin Mervân, güzel ve etkileyici bir vaaz verirken hutbesini yarıda kesti ve şiddetli bir şekilde ağladı. Sonra dedi ki: "Ey Rabbim! Benim günahlarım çok büyüktür. Fakat senin affının birazı dahi onlardan daha büyüktür. Öyleyse azıcık affın ile benim büyük günahlarımı sil."

Bu sözleri el-Hasan el-Basrî'ye ulaştınca, ağladı ve şöyle dedi: "Sözler altınla yazılıyor olsaydı, bu sözler yazılırdı!"

Bir Bedevi de şöyle dua etti: "Ey Allah'ım! Bize zulmedenleri affetmemizi emrettin, biz de kendimize zulmettik, bizi affet."

Biz sana dua ediyoruz:

(رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ)

(Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer sen bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen, muhakkak hüsrana uğrayanlardan oluruz.) [A'râf Suresi: 23]

Allah'ım! Sen affedicisin, affetmeyi seversin, bizi affet; ey merhametlilerin en merhametlisi!

26 - 27

El-Gafûr ve el-Gaffâr -Celle -Celâluhu-

Taberânî'de sahih bir isnat ile Ebû Tavîl hadisinde geldiğine göre; O, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelmiş ve şöyle demiştir: Bütün günahları işleyen ve hepsini yapan, ne büyük, ne küçük hiçbirini bırakmadan bütün günahları yerine getiren bir adam için, yine de tövbe var mıdır?

Peygamber ona "İslâm'a girdin mi?" dedi. Dedi ki: Ben, Allah'tan başka hak ilah olmadığına, ortağı olmayan birtek olduğuna ve senin Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet ederim. Peygamber dedi ki: Evet; iyilikler yapar ve kötülükleri terk edersen, Allah senin için onların hepsini hayırlara dönüştürür. Dedi ki: Benim yaptığım hainlikleri ve ahlâksızlıkları da mı? "Evet" dedi: Ebû Tavîl "Allah en büyüktür! dedi ve gözden kaybolana dek tekbir getirerek gitmeye devam etti.

Ben Allah'a dua ediyorum ve O'ndan affını istiyorum...

Biliyorum ki Allah affeder ve mağfiret eder...

Eğer insanlar çok büyük günah işleseler de...

Çok büyük de olsalar, Allah'ın rahmetinde küçülürler...

Konuşmamız, günahkâr veya Mümin bir kimsenin duyduğu zaman, kalbinin ona bağlandığı, büyük bir sevinçle sevindiği ve ona umut kapısını açan bir isim hakkındadır. O, Allah'ın (el-Gafûr ve el-Gaffâr) isimleridir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾

((Resulüm!) Kullarıma; benim çok bağışlayıcı ve pek esirgeyici olduğumu haber ver.) [Hicr Suresi: 49], Ayrıca şöyle demiştir:

﴿قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا﴾

(Dedim ki: Rabbinizden mağfiret dileyin. Çünkü O, çok bağışlayıcıdır.) [Nûh Suresi: 10], Ayrıca şöyle demiştir:

﴿إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ﴾

(Şüphesiz Rabbin, bağışlaması çok geniş olandır.) [Necm Suresi: 32]

Arapça "Gafera" kelimesinin dildeki asıl kökü; örtmek ve kaplayarak gizlemek demektir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-, kullarının günahlarını örtendir ve onları perdeliyerek gizleyendir. Onların hatalarını ve günahlarını görmezden gelerek affeden Allah'dan başka hiç kimse onların günahlarını bilemez.

O -Azze ve Celle- kullarının günahlarını defalarca, tekrar tekrar sayılamayacak kadar affeder. Kulun gûnahtan tövbesi her tekrar ettiğinde, Allah -Azze ve Celle'-den de o kadar mağfiret tekrar eder.

(Tevbe) Kapısı Açıktır...

Taberânî ve başka kaynaklarda şöyle zikredilir: Bir adam Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldi ve dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Birimiz bir günah işlerse (ne olur)? Dedi ki: «Ona yazılır.» Ardından dedi ki: "Ondan mağfiret diler de tövbe ederse?" Nebi -aleyhisselam- dedi ki:

«يُغْفَرُ لَهُ وَيُتَابُ عَلَيْهِ، وَلَا يَمَلُ اللَّهُ حَتَّى تَمْلُوا»

«O affedilir ve tövbesi kabul edilir. Siz (tövbe etmekten) bıkmadıkça, Allah da (bağışlamaktan) bıkmaz, usanmaz.» [Hasen bir hadistir. bu hadis «el-Mu'cemü'l-Kebîr'de ve El-Evsatta» geçmektedir.]

O, çok bağışlayandır, eğer kul yeryüzü kadar günahla bile gelse... Şirk değil de bilakis sadece günahlardan ise...

Allah da o kula yeryüzü kadar bağışlamayla gelir... Her türlü noksanlıklardan münezzehtir olan Allah'ın mağfireti çok geniştir...

Allah -Azze ve Celle- kapısını, bütün tövbe edenler, günahkârlar ve hata yapanlar için açmıştır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾)

{De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O; çok bağışlayan, çok esirgeyendir.} [Zümer Suresi: 53] Bilâkis O, "Allah için üçüncüsüdür" diyenleri bile, yedi kat göğün üzerinden onları bağışlamak üzere tövbe etmeye çağırarak şöyle buyurdu:

(﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾)

(Bunlar) hâlâ Allah'a tevbe edip O'ndan bağışlanmayı dilemeyecekler mi? Oysa Allah; çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.) [Mâide Suresi: 74]

Allah'ın huzuruna O'na şirk koşmuş olarak çıkılması dışında bütün günahlar bağışlanır.

(إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا)

(Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında olanları dilediği kimseden bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa büyük bir günahla iftira etmiş olur. [Nisâ Sûresi: 48].

Bu konudaki ayetler çoktur.

Sünnete gelince bir kudsi hadiste şöyle aktarılmıştır:

«قَالَ اللَّهُ -تبارك وتعالى- : يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي؛ غَفَرْتُ لَكَ عَلَىٰ مَا كَانَ فِيكَ وَلَا أَبَالِي، يَا ابْنَ آدَمَ! لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي؛ غَفَرْتُ لَكَ وَلَا أَبَالِي، يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطِيئًا ثُمَّ لَقِيتَنِي لَا تُشْرِكُ بِي شَيْئًا؛ لَأَتَيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً»

«Allah -Tebâreke ve Teâla- diyor ki: "Ey Ademoğlu! Sen bana dua edip, (affımı) ümit ettiğin sürece, senden her ne sadır olursa olsun aldırmam, seni affederim. Ey ademoğlu! Senin günahların gökyüzüne kadar ulaşmış olsa da, sen benden bağışlamamı dilersen, aldırmam, seni bağışlarım. Ey ademoğlu! Sen bana yeryüzünü dolusunca günahla gelsen ve bana şirk koşmamış bir halde huzuruma çıksan, ben de sana yeryüzü dolusunca bağışlama ile gelirim.» [Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Bu, sadece mağfiret dilemeye gelen, (günaha) dönmemeye kararlı, tövbesinde ihlaslı olan kimse

için geçerlidir. Eğer Allah onun samimiyetini bilirse, onun yapmış olduğu kötü amellerini, salih amellere dönüştürür. Bu, onun kullarına karşı cömertliğinden ve lütfundandır.

Umutsuzluğa kapılmayın!

Salih ameller günahlara kefarettir. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ)

(Muhakkak iyilikler, kötülükleri giderir)

[Hûd Suresi: 114] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«وَأَتْبَعَ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا»

«Bir kötülüğün ardından hemen iyi bir şey yap ki onu yok etsin.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Kulun başına gelen musibetler -ister kendisine, ister çocuklarına, isterse malına- olsun onun yapmış olduğu kötülöklere kefarettir olur. Şayet mükâfatını Allah'tan ümit ederek sabreder ve Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın takdirine (kazasına) razı olursa.

Allah -Azze ve Celle- kulunun tövbesine, kendi yiyeceğinin ve içeceğinin üzerinde bulunduğu

bineğini çölde kaybeden ve sonra onu bulan adamdan daha çok sevinir.

Günahı ne kadar büyük olursa olsun ve kul tarafından tekrar ederse etsin; kul bağışlanma dilediği sürece Allah'ın rahmeti daha büyüktür:

(وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ)

(Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır) [A'raf Suresi: 156], Sahih olarak gelen Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Rabbi -Azze ve Celle-'den rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyurmuştur:

«أَذْنَبَ عَبْدٌ ذَنْبًا؛ فَقَالَ: اللَّهُمَّ! اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَقَالَ -تبارك وتعالى- : أَذْنَبَ عَبْدِي ذَنْبًا، فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ، ثُمَّ عَادَ فَأَذْنَبَ، فَقَالَ: أَيُّ رَبِّ! اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَقَالَ -تبارك وتعالى- : اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ، ثُمَّ عَادَ فَأَذْنَبَ؛ فَقَالَ: أَيُّ رَبِّ! اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، فَقَالَ -تبارك وتعالى- : أَذْنَبَ عَبْدِي ذَنْبًا، فَعَلِمَ أَنَّ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ الذَّنْبَ، وَيَأْخُذُ بِالذَّنْبِ، اعْمَلْ مَا شِئْتَ! فَقَدْ غَفَرْتُ لَكَ»

«Bir kul bir günah işledi ve: "Ey Rabbim, günahımı affet!" dedi. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- da: "Kulum bir günah işledi fakat, günahı affeden veya günah sebebiyle cezalandıran bir Rabbi olduğunu bildi." Buyurdu. Sonra bu kul dönüp tekrar bir günah işledi ve: "Ey Rabbim, günahımı affet!" dedi. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- da "Kulum bir günah işledi fakat, günahı affeden veya günah sebebiyle cezalandıran bir Rabbi olduğunu bildi." buyurdu. Sonra kul dönüp tekrar günah işledi ve: "Ey Rabbim, günahımı affet!" dedi. Allah -Tebâreke ve

Teâlâ- da : "Kulum bir günah işledi fakat, günahı affeden veya günah sebebiyle cezalandıran bir Rabbi olduğunu bildi. Dilediğini yap, ben seni affettim!" buyurdu.» [Müslim rivayet etmiştir]. Anlamı: Tövbe ettiğin ve pişman olmaya devam ettiğin süreç.

Mevla'ndan af dile!

Allah -Azze ve Celle-'nin kapısı, tövbe eden ve günahlarından pişman olan herkese açıktır. O, hâlâ ve daima çok affedici ve çok bağışlayıcıdır. Bağışlanıp, affedilme sebeplerini yerine getiren herkese bunu vadetmiştir.

(وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ)

(Şu da muhakkak ki ben, tevbe eden, inanan ve salih amel işleyen, sonra da doğru yolda ilerleyen kimseyi bağışlarım) [Tâ-Hâ Suresi: 82]

Kimin de günahları ve kötülükleri, saymasını ve hesabını yapamayacak kadar çoksa; Allah'ın bildiği şeyler için Allah'tan mağfiret dilesin. Çünkü Allah Teâlâ her şeyi bilmiş ve saymıştır.

Tabi ki bu, bir Müslümanın, "Allah, çok bağışlayan ve çok merhamet edendir" dayanağını kullanarak günahlarda ve hatalarda taşkınlık yapması ve Allah'a isyan etmeye cüret etmesi manasına gelmez. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۚ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلأَوَّابِينَ غَفُورًا)

(Rabbiniz sizin kalplerinizdekini çok iyi bilir. Eğer siz iyi olursanız, şunu bilin ki Allah, kötülükten yüz çevirerek tevbe edenleri çok bağışlayıcıdır.) [İsrâ Suresi: 25] el-Fudayl bin İyâd -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Günahtan vazgeçmeden bağışlanma dilemek, yalancıların tevbesidir".

Kurtuluşun İpi...

Bütün yaratılmışlara bağışlanma dilemelerini emretmiştir. Onların en başında da peygamberler gelmektedirler;

(فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا)

(Dedim ki: Rabbinizden mağfiret dileyin. Çünkü O, çok bağışlayıcıdır.) [Nûh Suresi: 10], Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«وَاللَّهِ! إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً»

«Allah'a yemin olsun ki; ben, günde yetmiş defadan çok, Allah'a tevbe ve istiğfar ediyorum.» [Buhârî rivayet etmiştir], Bu, peygamberler için böyledir. Onların dışında kalanlar için bağışlanma dilemek ise; çok daha önceliklidir. Nebi -sallallahu aleyhi ve

sellem-, Ali bin Ebi Talib -radiyallahu anhu-'ya şöyle demiştir:

«أَلَا أَعْلَمُكَ كَلِمَاتٍ إِذَا قُلْتَهُنَّ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ؛ وَإِنْ كُنْتَ مَغْفُورًا لَكَ؟»، قَالَ: «قُلْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ»

«Sen bağışlanmış biri olduğun halde, söylediğinde Allah'ın seni affedeceği bazı kelimeleri sana öğreteyim mi? Dedi ki: Büyük ve yüce Allah'tan başka hak ilah yoktur. İkram sahibi ceza vermede acele etmeyen Allah'tan başka hak ilah yoktur. Allah'tan başka hak ilah yoktur. Büyük arşın Rabbi olan Allah'ı her türlü noksanlıktan tenzih ederim.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir].

Ali -radiyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: “Yanında kurtuluşu olduğu halde helâk olan kimseye şaşarım! Denildi ki: Nedir o? Dedi ki: “İstiğfar etmek.” Katâde -Allah ona rahmet etsin- şöyle buyurdu: “Kur'an size, hastalığınızı ve ilacınızı işaret ediyor. Hastalığınıza gelince o; günahlardır. İlacınıza gelince o da; mağfiret dilemektir.”

Şeyhülislâm -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Günahlar, bir zarar görme sebebidir. Af dilemek ise bu sebepleri ortadan kaldırır. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ)

(Onlar bağışlanma diledikleri halde Allah onlara azap edecek değildir.) [Enfâl Suresi: 33]

İbn Kesîr şöyle demiştir: "Kimde bu özellik, yani "bağışlanmayı dileme" sıfatı bulunursa, Allah onun rızkını ona kolaylaştırır, işini ona kolaylaştırır. Durumunu ve gücünü korur."

İnkâr etmediğim günahları sana şikayet ediyorum... Ey minnet sahibi! Senden onları bağışlamayı ümit ettim... Ey Umudum! Mahşerde sen bana onları sormadan önce... Kıyamet gününün sıkıntılı hallerinde onları hatırlatırsın...

Ey Umudum! Mahşerde onları bağışlamayı ümit ediyorum... Onların yeryüzünde üzerini örttüğün gibi saklamandır senden dileğim...

(Allah'tan başka hak ilah yoktur) ile (Bağışlanma dileme)'nin bir araya getirmesinin sırrı Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözündedir:

(فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ)

(Bil ki, Allah'tan başka hak ilah yoktur ve kendi günahın için de, Mümin erkek ve Mümin kadınlar için de bağışlanma dile.) [Muhammed Suresi: 19]: Tevhit, şirkin kökünü yok eder, bağışlanma dilemek ise dallarını ortadan kaldırır.

En güzel övgü; Allah'tan başka hak ilah yoktur sözüdür. En güzel dua ise; Allah'tan mağfiret dilerim sözüdür. Allah Teâlâ o kula; önce tevhidi,

ardından kendisi için, Mümin erkek ve kadın kardeşleri için mağfiret dilemeyi emretmiştir.

Allah'ım! Bizi, anne-babamızı ve tüm Müslümanları bağışla! Ey âlemlerin Rabbi!

28

El-Kebîr -Celle Celâluhû-

Kapının eşğinde...

Rabbin -Subhânehû ve Teâlâ- kudret sahibi, hükümdarlık sahibi, büyük ve yücedir. İhtiyaçlarını O'nun kapısına getir ve orada kalbini yumuşak kırılgan kıl. İhtiyaçlarını giderecek, hastalığını iyileştirecek, borcunu ödeyecek, endişeni giderecek, ağzında bir gülümseme var edecek olan Allah'a güven ve boyun eğ.

Muhakkak ki O -Tebâreke ve Teâlâ-, el-Kebîr'dir.

İsteklerin ve arzuların el-Kebîr olan Allah'ın katında... Gerçekleşir.

Beklentilerin, ne kadar yüksek olursa olsun, Kebîr olan Allah'ın büyüklüğü yanında onlar küçücüktür.

El-Kebîr olan Allah'ın yanında senin rağbet ettiklerin sana hediye edilecektir. Senin özlem duydukların sana bağışlanacaktır.

O el-Kebîr olan Allah -Tebâreke ve Teâlâ-korkulara karşı sığınâğın, dünyanın zorluklarına karşı yardımcındır. Muhakkak ki O, el-Kebîr olan Allah'tır.

(عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ)

(O, görüleni de görülmeyeni de bilir. O, el-Kebîr, el-Müteâl'dir.) [Ra'd Suresi: 9]

Rabbimiz el-Kebîr olan Allah -Tebâreke ve Teâlâ-, zatı itibariyle büyüktür ve yücedir. Kesinlikle O'ndan daha büyük ve O'ndan daha yüce olan hiçbir şey yoktur.

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ)

(Onlar Allah'ı gerektiği gibi (hakkıyla tanıyıp) takdir edemediler. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ elinde dürülmüş olacaktır.) [Zümer Sûresi: 67].

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ-, aynı zamanda sıfatlarında büyük olandır. Sıfatlarının hepsi kemal, büyüklük ve azamet sıfatıdır. Bu vasıflarla O'ndan başka isimlenen, O'nun benzeri, eşdeğeri ve hiçbir dengi yoktur.

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- ayrıca fiillerinde de büyüktür. O'nun yarattıklarının büyüklüğü O'nun fiillerinin yüceliğine şahitlik eder.

(أَخْلَقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ)

(Elbette göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından çok daha büyüktür. Fakat insanların çoğu bilmezler.) [Ğâfir/Mü'min Suresi: 57]

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ-, büyüktür, azimdir, ululuk sahibidir. Öyle ki her büyük olan O'nun Celâli ve azameti karşısında küçülmüştür.

Rabbimiz -Azze ve Celle- bütün noksanlardan, kusurlardan ve ayıplardan büyüktür ve yücedir.

Rabbimiz -Azze ve Celle- her türlü kötülük, şer ve zulümden büyüktür;

(الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى)

(Çok büyüktür, çok yücedir.) [Ra'd Suresi: 9]

(فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ)

(Artık hüküm, yüce ve büyük Allah'a aittir.) [Ğâfir/Mü'min Suresi: 12]

Hamt, lütuf ve mülk sana aittir ey Rabbimiz...

Senden daha ihtişamlı bir şey yoktur, sen en ihtişamlı olansın!...

Yaratılmışların kadrini hakkıyla taktir edemediğini tenzih ederim...

Arşının üzerinde tek olan ve tevhit edileni tenzih ederim...

Akıllar yetersiz kalmıştır!

Allah -Celle Celâluhu- her şeyden daha büyüktür.O'nu ilimle kuşatmamızdan da çok daha büyüktür;

(وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا)

(O'nu bilgileriyle kuşatamazlar.) [Tâhâ Suresi: 110].

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- zatının veya niteliklerinin nasıl olduğunu bilmemizden daha büyüktür. Bu nedenle, Allah hakkında düşünmemiz yasaklanmıştır. Çünkü bunu küçük, sınırlı, kısıtlı zihinlerimizle idrak edemeyiz. Taberânî'nin «el-Evsat» adlı eserinde gelen rivayette: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«تَفَكَّرُوا فِي آلَاءِ اللَّهِ، وَلَا تَفَكَّرُوا فِي اللَّهِ -عز وجل-»

«Allah -Azze ve Celle-'nin nimetleri hakkında düşünün. Allah'ın zatı hakkında düşünmeyin» [Sahih Hadis] Allah -Azze ve Celle-'nin büyüklüğünün azametini sadece kendisi bilir. Ne yakın bir melek, ne de gönderilen bir peygamber bunu bilemez. Allah - Azze ve Celle - bu bilgiyi kendine has kılmıştır.

En belîğ lafız.

Allah - Azze ve Celle - öz, değer, anlam, şeref ve haşmet bakımından her şeyden daha büyüktür. Bunun için şöyle denilir: Araplar için tazim ve hürmet manasında en derin anlamlı söz (Allahu ekber/Allah en büyüktür.) sözüdür. Çünkü büyüklük sıfatı, azamet sıfatından daha mükemmeldir. (Allahu ekber/Allah en büyüktür) dediğimiz zaman bu sözümüz azemeti içerir ve mana olarak daha fazlasını barındırır.

Bu nedenle, namaz ve ezanda meşru sözl olarak (Allahu Ekber/Allah en büyüktür) sözü gelmiştir. Bu lafız (Allahu Azam/Allah en azametli olandır) lafzından daha kâmil bir anlam içerir. Şu hadiste de bu durum ifade edilmiştir:

«قَالَ اللَّهُ -عز وجل- : الْكِبْرِيَاءُ رَدَائِي، وَالْعِظَمَةُ إِزَارِي، فَمَنْ نَارَعَ عَنِي وَاجِدًا مِنْهُمَا؛ قَدَفْتُهُ فِي النَّارِ»

«Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur: Büyüklük benim cübbem, azamet de benim peştamalımdır. Kim bunlardan birinde dahi benimle yarışmaya yeltenirse onu ateşe atarım.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

İmam İbn Teymiye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Burada azamet bir peştamale, büyüklüğü ise bir cübbeye benzetmiştir. Cübbenin daha asil olduğu iyi bilinir. Tekbir (Allah en

büyüktür) sözü tazimden (Allah azametlidir) sözünden daha belagatli olduğunda ötürü, (Allah en büyüktür) sözünü söylemiştir. Bu söz aynı zamanda tazim sözünüde barındırır."

Hükümrânın yanına giriş anahtarı:

Bunun içindir ki; bu kelime namaza başlamak için geçerli kılınmıştır. Çünkü Müslüman namaza, kölelerin sahiplerinin yanına girişine benzer bir şekilde girer. Eğer namaza başlamakla şereflenirse, namaza en belagatli ifade olan "Allahu ekber" ifadesiyle başlaması caiz olur. Onun hali şöyle demektedir: "Allah en büyüktür" bu sözle efendimin, yaratıcımın ve bana rızık verenin huzuruna giriyorum. Allah, hayatın bütün meşgalelerinden daha büyüktür." Bir kimse içtenlikle ve düşünerek bu sözü söylerse; Allah'ı kalbinde tazim etmiş, uzuvları O'na boyun eğmiş, Allah'tan haya etmiş, itibarı ve onuru, kalbini Allah'tan bir başkasıyla meşgul olmaktan alıkoymuştur. Ehemmiyeti ve önemi sebebiyle bu lafız, Allah'ın rızasını kazanması için birçok ibadette Müslümana eşlik etmiştir. İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: "(Allah'ın rızası ise, bunların hepsinden daha büyüktür) [Tevbe Suresi: 72] Allah'ın kuldan razı olması, cennetten ve içindekilerden daha büyüktür. Çünkü razı olmak,

Allah'ın bir sıfatı, cennet ise O'nun yarattığı bir mahluktur."

İzzetli olan, büyük olana sığınan kimsedir...

(Allah en büyüktür) kalbe karışırsa; Mümin onunla izzet bulur, Allah'a güvenir, O'na itimat ve tevekkül eder. Allah'ın büyüklüğü ve azameti karşısında her şey küçülür.

Siyer yazarları şu kıssayı zikretmişlerdir: "Haccâc, makamın (makam-ı İbrahim'in) arkasında iki rekât namaz kıldıktan sonra, Yemen halkından bir fakir gelip Kâbe'yi tavaf etmeye başladı. Tavaf ederken Yemenli fakirin elbisesinde bir süngü çıkıverdi ve Haccâc'ın vücuduna dokundu. Haccâc birden irkildi ve bağırdı: O adamı yakalayın! Bunun üzerine askerler onu yakaladılar. "Onu bana yaklaştırın" dedi. Onu yanına getirdiler.

Haccâc ona sordu: Beni tanıdın mı? O da cevap verdi: Seni tanımadım! Haccâc dedi ki: Yemen'de valiniz kimdir? Adam dedi ki: Muhammed bin Yusuf'tur. -Haccâc'ın kardeşi- Kendisi onun gibi veya ondan daha kötü bir kimsedir. Haccâc adama: Benim onun kardeşi olduğumu bilmiyor muydun? Adam dedi ki: Sen Haccâc mısın? Haccâc "Evet" dedi. Fakir adam da şöyle söyledi: Sen ne kötü birisin! Kardeşin de ne kadar kötü biri! Haccâc

"Kardeşimi Yemen'de nasıl bıraktın?" diye sordu. Adam şöyle cevap verdi: Onu şişman göbekli bir şekilde bıraktım. Haccâc ona "Sana onun sağlığını sormadım, sana adaletini sordum." dedi. Adam "Onu acımasız ve zalim biri olarak bıraktım" dedi. Haccâc adama sordu: Onun benim kardeşim olduğunu bilmiyor musun? Benden korkmuyor musun? Adam şöyle dedi: "Ey Haccâc! Sen, kardeşinin senin katında olan değerinin, benim bir ve tek olan Allah'ın katındaki değerimden daha çok olduğunu mu zannediyorsun?" Tâvûs (rivayet eden) dedi ki: "Vallahi! Başımdaki bütün saçlar dimdik oldu! Sonra Haccâc adamı salıverdi ve adam Allah'tan başka kimseden korkmadan Kâbe'yi tavaf etmeye devam etti."

Kefenleri fedakarlık kanlarıyla bulanmış...

Allah, içerek boğazlarından geçendiklerinden daha büyüktür...

Cesur elinde hidayet ipinin bir ucu vardır...

Sıratın üzerindeki ruhlarımızda da diğer bir ucu...

Büyük Allah'a zor olacak büyük mesele, şiddetli sıkıntı, azim dert nedir ki?

Öyleyse büyük olan Allah -Azze ve Celle-'dir. Gördüğün, işittiğin veya bildiğin her büyük olanın, Rabbi Allah'tır ve O, onlardan daha büyüktür.

Öyleyse azamet, büyüklük ve izzet sahibi olan Allah'ın iradesinin önünde sıkıntıların direnmesi nasıl mümkün olabilir?

Büyük olan Allah -Tebâreke ve Teâlâ- senin sorunlarını çözüme kavuşturacak, tüm acılarını iyileştirecek, tüm hayallerini gerçeğe, tüm gözyaşlarını tebessüme dönüştürecek.

O halde Allah'ın ipine iki elinle sımsıkı sarıl...

Dayanakların sana ihanet ederse, O senin dayanağındır...

Allah'ım! Senden el-Kebîr isminle bize cennete girmeyi bahşetmeni ve ateşten kurtarmanı istiyoruz.

29 – 30 - 31

El-Â'lâ, el-Alîyy, El-Müteâl -Celle Celâluhû-

Bir musibet meydana gelir, içinden çıkılmaz zor bir durum olur ve bir felaket çullanırsa, kalp en yüce olana yönelir ve eller en yüce olan Allah'a dua etmek için kaldırılır. Gözler gökyüzüne bakarak el-Alîyy, el-A'lâ, el-Müteâl olan Allah'tan bir kurtuluş bekler.

Rabbimiz -Azze ve Celle- El-A'lâ (en yüce olan), el-Alîyy (yücelik ve hükümlanlıkta kendisine eşit

veya kendisinden daha üstün bir varlık bulunmayan), El-Müteâl (izzet, şeref ve hükümrânlık bakımından en yüce olan) dır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)

(O, El-Alîy (en yüce)'dir, El-Azîm (en büyük)'tür.) [Bakara Suresi: 255] Ayrıca şöyle demiştir:

(سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى)

(Yüce Rabbinin adını tesbih (takdis) et.) [A'lâ Suresi: 1] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

(عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى)

(O, görüleni de görülmeyeni de bilir. O, el-Kebîr, el-Müteâl'dir.) [Ra'd Suresi: 9].

Rabbimiz el-A'lâ, el-Alîyy, el-Müteâl'dir: Yani O, kendisinden daha yüce hiç bir varlık olmayan, bütün yönleriyle mutlak yüceliğe sahip olandır:

(Allah Teâlâ'nın) zatının yüceliği: Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- arşının üzerine istiva etmiştir. Yarattıklarından ayrı, bütün kâinatın üzerindedir.

(الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى)

(Rahmân olan Allah, Arş'a istiva etmiştir.)
[Tâhâ Suresi: 5]

(Allah Teâlâ'nın) Kadrinin yüceliği: O - Subhânehû ve Teâlâ- çok yüce bir itibar sahibidir. O'nun sıfatları kemal, güzellik ve haşmet sıfatlarıdır. Yarattıklarından hiçbirinin sıfatı onlara yaklaşamaz ve eşit olamaz. Bilakis kullar, Allah - Subhânehû ve Teâlâ -'nın sıfatlarından bir sıfatı dahi bütünüyle bilmeye güç yetiremezler.

(وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا)

(O'nu bilgileriyle kuşatamazlar.) [Tâhâ Suresi: 110].

(Allah Teâlâ'nın) hâkim ve galip olmada yüceliği: Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- her şeye hâkimdir ve tüm kâinat ona boyun eğip itaat etmiştir. Her şey O'nun mutlak hâkimiyeti, otoritesi ve büyüklüğü altındadır.

(وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ)

(O, kullarının üstünde mutlak hâkimiyet sahibidir) [En'âm Suresi: 18]

Göklerin üzerinde, arşın üstünde yüksektedir...

Bütün yarattıklarından ayrı olma özelliğiyle...

O'nun bütün sıfatları mükemmel yüceliktir...

Allah'a hamdolsun ki bunda (sıfatların anlaşılmasında) bir gizlilik yoktur...

Allah nerededir?!

«Sahih-i Müslim»'de değerli sahabe Muâviye b. el-Hakem es-Sulemî -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle dedi: Benim bir cariyem vardı. Uhud taraflarında koyunlarımı otlatırdı. Bir gün yanına gittiğimde bir kurdun koyunlarımdan birisini alıp gitmiş olduğunu gördüm. Ben de bir insanım. İnsanlar nasıl üzülyorsa -kızıyorsa- ben de öyle üzüldüm. Dolayısıyla ona bir tokat indirdim.

Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına geldim. Bana bu durumun büyük bir iş olduğunu söyledi. "Ey Allah'ın Rasûlü! O halde o cariyeyi azat edeyim mi? dedim. O: «Onu bana getir!» buyurdu. Ben de cariyeyi yanına götürdüm. Ona: «Allah nerededir?» dedi. Cariye, "semadadır" dedi. Allah Rasûlü: «Ben kimim?» dedi. Cariye: Sen Allah'ın Resulüsün, dedi. Rasûlullah bana şöyle buyurdu:

«أَعْتَقَهَا، فَإِنَّهَا مُؤْمِنَةٌ».

«Ona hürriyetini ver, çünkü o bir Mümin bir kadındır»

Allah'ın semada olmasının anlamı; yani, yükseklikte, semanın üzerindedir. (Fî) harfi cerrinin burada (üzerinde) anlamında

kullanılmıştır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu ayetinde de bu manada kullanılmıştır:

(وَلَا تُصَلِّیْکُمْ فِی جُذُوعِ النَّخْلِ)

(Ve mutlaka sizi hurma kütüklerinin üzerine asacağım) [Tâhâ Suresi: 71] Semanın Allah'ı kuşattığı zannına kapılmamak gerekir. Allah Teâlâ, yarattıklarından herhangi bir şeyin O'nu kuşatmasından çok yücedir/büyüktür.

Sevgili okuyucu! Ben burada bir nokta koyarak şunu soruyorum: Allah'ın her yerde mevcut olduğunu söylemek gibi, zatını vafsettiğinin aksine bir şey ile Allah -Azze ve Celle-'yi vafsetmek caiz midir?

Şeyhülislam ibn Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- «Mecmû'u'l-Fetava»'da şöyle demiştir: O Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, kendisini yükseklikle nitelendirdi. Bu da O'nun için övgü ve yüceltme sıfatlarından biridir. Çünkü bu, mükemmellik sıfatlarındandır.

Tıpkı bunun gibi kendini el-Azîm, el-Alîm, el-Kadîr, el-Azîz, el-Halîm, el-Hayy, el-Kayyûm ve benzeri gibi en güzel isimlerinin manalarını zikrederek de zatını övmüştür.

Bunların zıddı olan şeylerle sıfatlanmasının caiz olmadığı gibi, yüksekliğin zıddı olan alçaklık ile de

sıfatlandırılmaz. Kuvvetlinin zıddı olan zayıflık ile de sıfatlandırılması caiz değildir.

Aksine Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, kendisi için sabit olan mükemmellik sıfatlarıyla çelişen bu kusurlardan münezzehtir.

Bu, onların tevhitlerindendir; ispat ederler... Rahman olan Rabbimiz'in kemal sıfatlarını... O Süphân'ın yüksek göklerin üstünde olması gibi... Hatta her mekanın üzerinde olması gibi...

O Süphân, zatıyla en yücedir... Çünkü bu sözün aksi mümkün değildir... Hakikaten arşın üzerinde olan O'dur... Kainatın düzenini O tesis etmiştir...

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ)

(Şüphesiz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı gün içinde (altı evrede) yaratan ve arşın üzerine istiva edendir) [A'râf Suresi: 54]

Allah -Azze ve Celle- kitabında Cebrail'in ve meleklerin inişlerini zikretmiştir:

(تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ)

(Melekler ve Ruh (Cebrail) o gecede, Rablerinin izniyle her iş için iner dururlar.) [Kadir Suresi: 4] İndirilme ancak yüksekte olur.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- meleklerin kendisine çıktıklarını ve yükseldiklerini zikretmiştir:

(تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ)

(Melekler ve Rûh (Cebrail), oraya, miktarı (dünya senesi ile) ellibin yıl olan bir günde yükselip çıkar) [Meâric Suresi: 4]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- salih amellerin ve güzel sözlerin kendisine yükseldiğini zikretmiştir:

(إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ)

(Güzel sözler ancak O'na yükselir. Salih ameli de güzel sözler yükseltir) [Fâtır Suresi: 10]

Ameller kime yükseltilir?

Eğer Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kendisi her yerde ise; indirmeyle ne yapıyor? (Neden indirme zikredilmiştir?) -Allah, onların bu söylediklerinden çok yücedir ve büyüktür-.

Rabbimiz -Azze ve Celle- benzemekten, eşitlikten, denklikten ve eşdeğer olmaktan (Münezzeh) çok yücedir.

Rabbimiz -Azze ve Celle- eş ve çocuk edinmekten (Münezzeh) çok yücedir.

(وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا)

(Hakikat şü ki, Rabbimizin şanı çok yücedir. O; ne eş, ne de çocuk edinmiştir.) [Cin Suresi: 3]

Rabbimiz -Azze ve Celle- ilahlığında ortağı olmasından (münezzeh) çok yücedir.

(فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا ۖ فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(Fakat Allah o ikisine iyi ve sağlıklı bir çocuk verince de, Allah'ın kendilerine verdiği çocuk konusunda O'na ortaklar koşarlar. Allah, onların ortak koştukları şeylerden yücedir.) [Araf Suresi: 190]

(Allah Teâlâ'yı tanıma) Yolu...

Kim şü üç ismin anlamını bilirse: (el-Aliyy, el-A'lâ, el-Müteâl); Allah -Azze ve Celle-'nin kemal sıfatlarıyla yüce olduğunu, eksiklik ifade eden sıfatlardan münezzeh, izzet sahibi ve ulu olduğunu, yarattıklarından üstün olduğunu bilir.

Kim bu şahit olunana, -bilerek anlayarak ve kulluğun bilincinde olarak- hakkını verirse, bununla yetinirse, şan ve şeref kazanır.

(وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا)

(Biz, onu üstün bir makama yükseltmiştik) [Meryem Suresi: 57]

Yüksek makam her iki dünyada da şu şekilde elde edilir:

İman ile:

(وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ)

(Kim de iyi davranışlarda bulunmuş bir Mümin olarak O'na varırsa, üstün dereceler işte yalnız onlar içindir) [Tâhâ Suresi: 75]

İlim ile:

(يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ)

(Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltir.) [Mücâdele Suresi:11]

Tevazu ile: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ»

«Kim Allah için alçak gönüllü davranırsa, Allah da onu yükseltir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Sahabelerden biri -radiyallahu anhum-Cennet'te Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e eşlik etmek istediğini söylediğinde ona şöyle buyurmuştur:

«فَاعْنِي عَلَىٰ نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ»

«Öyleyse çok namaz kılıp secde ederek, kendi adına bana yardımcı ol!» [Müslim rivayet etmiştir]. Secde de zikir ile: (Subhâne Rabbiye'l-Âlâ) diyerek. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى)

(Yüce Rabbinin adını tesbih (takdis) et.) [A'lâ Suresi: 1],

Secde de söylenen bu sözü bazıları şu şekilde açıklamışlardır: Bir kulun Allah -Azze ve Celle-'ye boyun eğme ve alçalmada en son noktası, vücudunun en şerefli kısmıyla ki o yüzü/alındır, onu yere koyarak Allah'a secde etmesidir. Kulun en alçak gönüllü olduğu bu noktada Rabbinin "En yüce" olarak nitelendirmesi çok münasip olmuştur.

Bu sebeple secde halindeki kulun bu hâli Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya en yakın durum olmaktadır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ؛ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ»

«Kulun Allah'a en yakın olduğu an secdedeki anıdır. O halde secdede Allah'a çokça dua edin.» [Müslim rivayet etmiştir].

Hedefine ulaştın...

Yeryüzünün, göklerin ve yeryüzünün bütün hükümdarlığının sahibi olan el-Aliyy, el-Â'lâ -Celle

Celâluhu- tarafından yönetildiğini bildikten sonra diyorum ki; Ey hastalanmış insan! Şifayı verecek olan semadadır! Ey fakir insan! Zengin olan semadadır!, Ey üzgün insan! Yaraları iyileştiren kederleri gideren semadadır! Ey kısırlık sorunu çeken! Vehhâb olan Allah semadadır! Ey borçlu kişi! Rızık veren semadadır! Ey kederli kişi! Sıkıntıları gideren, iyilik kapılarını açan semadadır!

O halde kalbin ve yüzünle semaya yönel ve el-Aliyy, el-Â'lâ olan Allah'a dua et. Seni mutlu edecek olan şey sana müjdelenenecektir. Yedi kat göğün üstünden Allah - Azze ve Celle -'nin şu sözü ile sana müjde verilmiştir:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ﴾

(Kullarım sana, beni sorduğunda (onlara deki): Ben şüphesiz onlara çok yakıным. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm. O halde (kullarım da) benim davetime uysunlar ve bana inansınlar. Ola ki doğru yolu bulurlar.) [Bakara Suresi: 186].

Sana hamdolsun, ey cömertlik, büyüklük/izzet ve yücelik sahibi...

Mukaddes ve münezzehsin, dilediğine verirsin ve dilediğinden de esirgersin...

Ey İlahım! Hatalarım büyük ve çok olsa da...

Senin bağıslaman günahlarımdan çok daha büyük ve daha geniştir...

Ey İlahım! Durumumu, eksikliğimi ve ihtiyacımı görüyorsun...

Sen en hafif yakarışlarımı dahi duyuyorsun...

Ey İlahım! Eğer umutlarımı boşa çıkarıp beni kovup reddedersen...

O halde ben kimden ümit ederim, kim bana şefa'at eder...

Allah'ım! Senden "En yüce" isminle dünya ve ahirette değerimizi artırmanı istiyoruz.

32 - 33

El-Kâhir, El-Kahhâr -Celle Celâluhu-

Ebû Ya'lâ «Müsned'inde» Ebû Hureyre - radiyallahu anhu-'dan rivayet ettiğine göre o şöyle demiştir:

«إِنَّ فِرْعَوْنَ أَوْتَدَ لِأَمْرَاتِهِ أَرْبَعَةَ أَوْتَادٍ فِي يَدَيْهَا وَرَجُلَيْهَا، فَكَاثُوا إِذَا تَفَرَّقُوا عَنْهَا ظَلَّلَتْهَا الْمَلَائِكَةُ، فَقَالَتْ:

«Firavun, eşinin ellerinden ve ayaklarından dört kazık çakmıştı. Karısının yanından ayrıldığı zaman, melekler onu gölgelendiriyorlardı. Firavunun karısı şöyle dedi:

(رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ)

(Rabbim! Katında bana Cennet'te bir ev yap. Beni Firavun'dan ve onun işlediklerinden kurtar; beni zalimler topluluğundan kurtar.)
[Tahrim Suresi: 11] [Sahih bir hadistir].

Zorba Firavun'un odasından dünyanın en büyük kadınlarından biri çıkıyor! Yine onun sarayından da Mûsâ -aleyhisselam- çıkıyor!!.

Firavun diyor ki:

(سَنَقْتُلُ أَبْنَاءَ هُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ)

(Biz onların oğullarını öldüreceğiz, kadınlarını sağ bırakacağız. Biz onların üzerinde ezici bir güce sahibiz.) [A'râf Suresi: 127] Kakhâr olan Allah'ın bu zalime yapacağı, ona boyun eğdirip, onu ezmek ve kendisinden sonra gelenlere onu ibret alınacak bir insan kılmanın dışında bir şey değildi.

(فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خُلِفَكَ آيَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ
آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ)

(Ey Firavun!) Senden sonra geleceklere ibret olman için, bugün senin bedenini (cansız olarak) kurtaracağız. Muhakkak insanların bir çoğu ayetlerimizden gerçekten habersizlerdir)
[Yûnus Suresi: 92]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şu sözüyle yüce zatına övgüde bulunmuştur:

(وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ)

(O, kullarının üstünde mutlak hâkimiyet sahibidir. O, hüküm ve hikmet sahibidir, (her şeyden) hakkıyla haberdardır.) [En'âm Suresi: 18]

Rabbimiz - Azze ve Celle - her şeye gücü yeten, otoritesinin kuvvetiyle, yarattığı kâinatında işleri çekip çeviren, idare eden ve hükmedendir. Hiçbir şey O'nun iradesini yenemez.

Zorbaları kahrı perişan etti. İmparatorları helak etti. İnsanlar O'nun emirlerine itaat ettiler, zorluklar O'nun büyüklüğü karşısında boyun eğdiler. Bütün yüzler; Allah'a boyun eğmiş, yaratılmışlar O'na teslim olmuş, büyüklüğünün ve yüceliğinin azameti karşısında alçalmışlardır.

Yaratılmışlar; Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'ya boyun eğmişler, izzeti, kuvveti ve her şeye güç yetirebilmesi sebebiyle O'nun önünde zelil olmuşlardır.

Allah -Azze ve Celle- üst ve alt bütün âlemler üzerinde Kakhâr'dır. O'nun izni olmadan hiçbir hadise meydana gelmez ve hiçbir hareket sükûn bulmaz. O'nun olmasını dilediği şey olur. Olmasını dilemediği şey ise olmaz. Bu, Rabbimiz Allah - Azze ve Celle -'nin (el-Kâhir ve el-Kakhâr) isimlerinin anlamlarıdır.

Aynı şekilde, Kakhâr O'nun sıfatlarından biridir...
Mahlukat, O hükümdara boyun eğmiştir...

Eğer O, Hayy, Azîz ve Kâdir olmasaydı... Ne bir galibiyet, ne de bir saltanat olmazdı...

Muhakkak ki O, Kakhâr'dır:

Darda kalan kimse, yalvarıp yakardığında ona icabet edecek ve kötülüğü ortadan kaldıracak kimdir? Çürümüş oldukları halde kemikleri tekrar diriltecek kimdir? İlk defa yaratılmalarında olduğu gibi, mahlukatı tekrar yaratacak kimdir? Şüphesiz bu O'nun için daha kolaydır. Haksızlığa uğradığında mazlumların yanında duracak, zulme uğrayıp hakkı yenildiğinde zayıfın yanında duracak kimdir?

Tabi ki hiçbir şeyi boş yere yaratmayan, hiçbir şeyi beyhude bırakmayan, hikmetsiz hiçbir işi kabul etmeyen ve bir kanun koymayan Rabbimiz el-Kâhir, el-Hakîm -Azze ve Celle-'dir. Bunu bilen bilir, bilmeyen ise bilmez.

Bütün işler sanadır ve hepsi sana döndürülür...

Bütün müjde ve temenniler sadece senden beklenir...

Tevhit edilmeye ve ibadete layık olan kimdir? Bir ve tek olan, Kakhâr olan, dengi ve benzeri olmayan Allah değil midir?

Yusuf -aleyhisselam- hapisteki arkadaşlarıyla bu konuda tartışarak şöyle dedi:

(يَا صَاحِبِي السِّجْنِ أَرَأَيْتَ مُتَّفَقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ)

(Ey zindan arkadaşlarım! Ayrı ayrı ilahlar mı daha iyidir, yoksa bir ve mutlak hâkimiyet sahibi olan Allah mı?) [Yûsuf Suresi: 39].

Mağlup edilmiş, ezilmiş durumdayken kendine bir fayda verebilecek veya bir zarar verebilecek bir kimse gördün mü? Öyleyse nasıl oluyor da zayıf, mağlup ve güçsüz bir kimseden bir şey istenilir ve ona güvenilir? Oysa ki Allah, birdir, (el-Kahhâr) galip olandır.

Gece uykusundan korkarak kalktığı zaman Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri de şöyleydi:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا، الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ»

«Bir ve Kahhâr olan, göklerin, yerin ve her ikisinin arasında bulunanların Rabbi, Azîz ve Gaffâr olan Allah'tan başka hak ilah yoktur.» [Sahih bir hadistir. İbn Hibbân rivayet etmiştir]

İşlerini O'na havale et...

Mümin bir kimse, Allah'ın bir ve Kahhâr (her şeye galip gelen) olduğunu bildiği zaman; Allah'a teslimiyetini ilan eder. İşini Allah'a havale eder ve yalnız O'na tevekkül eder. Yalnızca Allah'ı tazim

eder ve Allah'tan korkar. Güç ve ezici üstünlük iddia etmiş olsalar bile, zayıf olan yaratılmışlardan korkmaz.

Firavun'un sihirbazları var ya, kalplerine iman girip, Allah'ın bir ve Kahhâr olduğunu öğrendikleri zaman, Onları tehdit eden yeryüzünün zorbası Firavun'a verdikleri cevap şöyle olmuştu:

(قَالُوا لَا ضَيْرَ ۖ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ)

(Zararı yok dediler, (nasıl olsa) biz şüpheşiz Rabbimize döneceğiz.) [Şuarâ Suresi: 50]

Allah -Azze ve Celle- zalimleri ve günahkârları kendine boyun eğdirir ve onların üzerinde mutlak hâkimiyet sahibidir:

(وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ)

(O, kullarının üstünde mutlak hâkimiyet sahibidir. O, hüküm ve hikmet sahibidir, (her şeyden) hakkıyla haberdardır.) [En'âm Suresi: 18] Nuh kavmini tufanla, Salih kavmini çok kuvvetli bir çılgılla, Âd kavmini kuvvetli rüzgârla, Lût kavmini taşlarla mağlup etti. Karun'u yere batırarak, Sebe kavmini açlık, susuzluk ve zor yaşam koşullarıyla mağlup etti. İsrailoğulları'nı korkuyla, düşmanlarını onların üzerinde hâkim kılarak ve bir çok katliamla, yine onlardan bir başka topluluğu da onları maymuna ve domuza dönüştürerek ve veba ile mağlup etti.

Allah'ın -Celle ve Celâluhu-'nun mutlak galibiyeti açıktır:

(وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ)

(Biz (bununla) onlara zulmetmedik, fakat onlar kendilerine zulmediyorlardı.) [Nahl Suresi: 18] Kuvveti, mahlukatın gücünü altüst eden ve hükmünün karşısında mahlukatın tümünün güçlerinin yok olduğu varlık Allah Teâlâ'dır;

(لَمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ)

(Bugün mülk (hükümlerlik) kimindir? Tek olan, her şeyi kudret ve hâkimiyeti altında tutan Allah'ındır) [Mü'min/Gâfir Suresi: 16]

Er-Râzî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Bu hitap ortaya çıktığında diktatörler ve acem padişahları nerede olacak?

Nebiler, resuller ve Allah'a yakın kılınmış melekler bu azarlama anında nerede olacak?!

Hak yoldan çıkmışlar ve inançsızlar ile tevhit ve irşat ehli nerede olacak?!

Adem -aleyhisselam- ve zürriyeti nerede olacak?

İblis ve taraftarları nerede olacak?

Sanki onların hepsi telef oldular ve yok olup gittiler!

Canlar teslim edildi, ruhlar dağıldı. Bedenler ve silüetler helak oldu. Vücut azaları ve eklemler birbirinden ayrıldı. Geride ise var olan ve varlığı sürekli devam edecek olan varlık (Allah Teâlâ) kaldı.

Bütün davaların bu dünyada çözümlenmesi zorunlu değildir: Kıyamet günü orada yeniden mahkeme edilecek olan haksızlıklar vardır. Bu hakikat, zalimlerin kalpleri üzerinde kızgın çekiçlerinden daha şiddetlidir.

﴿وَأَن مَّرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ﴾

(Kuşkusuz dönüşümüz Allah'adır.)

[Mü'min/Gâfir Suresi: 43]

İmam Şâfiî şöyle demiştir: Kur'an'dan bir ayet zalimin kalbine saplanan bir ok gibidir. Mazlumun kalbine ise ilaç gibi gelir. Denildi ki: O hangi ayettir? Şöyle demiştir: Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözüdür:

(وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا)

(Senin Rabbin unutkan değildir) [Meryem Suresi: 64]

Ey mutlak galibiyet ve güç sahibi olan Allah'ım! Şerli insanların kötülüklerinden ve facirlerin tuzaklarından bizleri koru.

El-Vehhâb -Celle Celâluhû-

Aynı şekilde el-Vehhâb da O'nun isimlerinden biridir...

Asırlar boyunca bahşetmiş olduklarına bir bak...

Yüce göklerin ve yerin sakinleri de...

O bahşedilenlerden istifade etmeye devam ederler...

Allah Teâlâ yüce zatını överek şöyle buyurmuştur:

(أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ)

(Yoksa Azîz ve Vehhâb (lütufkâr olan) Rabbinin rahmet hazineleri onların yanında mıdır?) [Sâd Suresi: 9]

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- bağışları çok geniştir, yerdeki ve gökteki tüm varlıkları kuşatmıştır. Bahsettikleri ne şimdi, ne de gelecekte asla kesilmez. Kendisinden istenilmeden ve aracısız bir şekilde verir. Bir sebep olmadan ve entrika kurmadan nimetlendirir.

(رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ)

(Rabbimiz! Bizi hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğiltme. Bize katından bir rahmet

bahşet. Şüphesiz sen çok bahşedensin.) [Âl-i İmrân Suresi: 8]

(أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ)

(Yoksa Azîz ve Vehhâb (Lütufkâr olan) Rabbinin rahmet hazineleri onların yanında mıdır?) [Sâd Suresi: 9]

Muhakkak ki O, el-Vehhâb'tır:

Yüce yaratıcı, çok cömert, kerim ve Vehhâb (Lütufkâr) olan Allah her türlü noksanlıklardan münezzehtir!

Kerem (Cömertlik), O'nun sıfatların bir sıfattır. Cûd (alıcenaplık), O'nun en büyük özelliklerindendir. Atâ (ihsan), O'nun en büyük ve değerli karşılıksız verme özelliğidir. Kim O'ndan daha büyük bir cömertliğe sahiptir?

Yaratılmışlar O'na asidirler. O ise; onları gözetler ve isyan etmemişler gibi onları yataklarında korur. Hiç günah işlememişler gibi onlarla ilgilenir. Günahkâr kimseye cömertçe fazlından verir ve kötülük yapana bile ihsan eder.

Kim, O'na dua etti de ona icabet etmedi? Kim, O'ndan istedi de o kimseye istediğini vermedi? Yahut da kim O'nun kapısında diz çöktü de onu kapısından uzaklaştırdı?

Zihinlerdeki arzularını veren (Allah) bütün noksanlıklardan münezzehtir... Öyle ki kalplerde olduğu halde bunlar, dil ile söylenmemiştir...

Rızkı son bulmayacak olan (Allah) bütün noksanlıklardan münezzehtir... Öyle ki O'nunla bütün âlemlere olan (o rızkın) bir teminatı vardır...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın nimetleri annesinin rahminde bir damla meniyken dahi kul üzerinde görülür. Sonra onun kulağını ve gözünü şekillendirir ve ardından ona ruh üfler. Sonra onu besler, su verir, onu giydiren, barındırır ve ona yeter. İsteddiği her şeyden ona verir.

Allah -Azze ve Celle- kuluna şöyle buyuruyor:

(أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (8) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (9) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (10))

(Biz ona iki göz vermedik mi?) (8)

(Biz ona bir dil, iki dudak vermedik mi?) (9)

(Biz onu iki apaçık yolu (hayır ve şer yollarını) göstermedik mi?) (10) [Beled Suresi: 8-10]

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ)

(Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye lâayık olan ancak O'dur.) [Fâtır Suresi: 15].

Seni yarattı ve rızıklandırdı. Seni diriltti ve öldürdü. Sana ihsan etti ve sana verdi. Seni hasta etti ve iyileştirdi. Seni açtıktırdı ve doyurdu. Seni susuz bıraktı ve sana su verdi. Seni güldürdü ve ağlattı. Sana bilmediklerini bildirdi. Sana öğrenmediklerini öğretti. Senin rızıkını hazırladı.

O, senin duana icabet etti. Çağrına karşılık verdi. Düşmanını mağlup etti. Sana bir peygamber gönderdi. Sana bir kitabı öğretti ve seni bir yola yöneltti. Bütün bunlardan sonra O'na isyan mı ediyorsun?

(قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ)

(Kahrolası insan! Ne kadar da inkârcıdır!)
[Abese Suresi: 17]

O'nun kapısının eşğinde...

Dünya sana dar mı geldi ?

Hastalık senin canını mı yaktı?

Borçlar sana pranga mı vurdu?

Fakirlik seni zayıf mı düşürdü?

Hanım ve çocuk mu istedin?

Aklın karışıp düşüncelerin mi dağıldı?

O vakit yapman gereken, karşılıksız bahşeden Vehhâb olan Allah'a sığınmaktır. Ellerini kaldır,

kapısında dur ve onun yanına sığın. Sonra nasıl açlığın tokluğa, susuzluğun suya kanmaya, uykusuzluğun uykuya, hastalığın sağlığa döndüğünü göreceksin. Gelmeyen gelecek, sapıtan hidayet bulacak, sorunlar çözülecek ve karanlık dağılacak.

Vehhâb olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- gözyaşını gülümsemeye, korkuyu güvene ve dehşeti huzura çevirendir. Geceyi güzel bir sabahla müjdele. Endişeli olan kimseyi ani bir kurtuluşla müjdele. Sıkıntıda olanı gizli bir lütufla müjdele.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'nın hazineleri dopdoludur, kesinlikle tükenmez. O şöyle buyurmuştur:

(ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

(Bana dua edin, duanızı kabul edeyim.)

[Mü'min/Gâfir Suresi: 60] Kim Allah'a dua ediyorsa; duasında büyük isteklerde bulunsun. Çünkü hiçbir şey O'ndan daha büyük ve yüce değildir! İşte buna örnek Süleyman -aleyhisselam- hem dünyanın hem de ahiretin hayrını istiyor:

(قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ)

((Süleyman) Şöyle dedi: Rabbim! Beni bağışla. Bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlerlik ver. Şüphesiz

sen, (el-Vehhâb) çokça bahşedensin.) [Sad Suresi: 35]

Bu da yaşlı ve karısı kısır olan Zekeriya'dır. Buna rağmen şöyle diyor:

(رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ)

(Ey Rabbim! Bana katından tertemiz bir zürriyet bağışla! Muhakkak sen duaları işitensin.) [Âl-i İmrân Suresi: 38]

Vehhâb olan Allah'a dön!

Mülk, hâkimiyet, mal, zürriyet ve sağlık; işte bütün bunlar Vehhâb olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya aittir.

(وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكُهُ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

(Allah, mülkünü dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.) [Bakara Suresi: 247]

(يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنَآءً وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ الذُّكُورَ)

(O, dilediğine kız çocukları, dilediğine erkek çocukları verir.) [Şûra Suresi: 49]

Bir kulun Rabbine dua ettiği en büyük dua, en güzel isimleri ile Allah'a yakarıшта bulunmanın sırrını bilen ilim ehlinin duasıdır. Onlar Allah'tan sebat ve rahmet dilemişlerdir:

(رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ)

(Rabbimiz! Bizi hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize katından bir rahmet bahşet. Şüphesiz sen çok bahşedensin.) [Âl-i İmrân Suresi: 8]

Bunun içindir ki; Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bu duayı her rekâtta okumamız için koymuştur. Allah'tan bize hidayet bahşetmesini umarız:

(اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ)

{Bizi dosdoğru yola ilet.} [Fâtiha Suresi: 6]

Duanın güzelliğindeki sır!

Allah Teâlâ kendisinden isteyenleri sever. Bilakis şayet duaları olmasaydı, onları umursamazdı:

(قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ)

(De ki: Duanız olmasa, Rabbim size ne diye değerk versin!) [Furkan Suresi: 77]

Kendisi ile Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'ya yalvarıp yaklaşlan dualardan biri de, Rabbimiz -Azze ve Celle-'nin şu sözünde bize öğrettiğı duadır:

(وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا)

(Onlar, “Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah’a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle” diyenlerdir.) [Furkan Suresi: 74]

Hatta Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bu duadan sonra cenneti vadetmiştir:

(أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا)

(İşte onlara, sabretmelerine karşılık cennetin en yüksek makamı verilecek, orada hürmet ve selamla karşılanacaklardır.) [Furkan Suresi: 75]

Kim Allah'a sımsıkı bağlanır ve kendisi için önemli olan ve ümit ettiği her şeyde O'na yönelip dua eder, uzun bir süre münacatta bulunur, ihtiyaç duyarak Allah'ın kapısını çalmaya devam ederse, Allah onu şereflendirir ve korur. Ardından da ona temenni ettiğiinden fazlasını verir. Bütün hayatı boyunca onun destekçisi ve yardımcısı olur.

Bir Fısıltı...

Rabbimiz -Azze ve Celle- dünyada nimetleri imtihan olarak verir. Ahirette ise verdiği nimetleri mükâfat ve karşılık olarak verilir.

Allah Teâlâ, bu dünyada nimetler vermesini kendi dilemesine, insanları (zorluklarla) imtihan etmesini de hikmetine bağlamıştır. Bu da şunun

içindir ki kul; duasında ve ümidinde Rabbine bağlansın. Tevhidi ve imanıyla, dua ve Allah'ın takdiri arasında mutlu olsun.

Kulun, imtihanın hakikatini anlaması, en büyük lütuf ve hediyedir.

Eğer kul bunu bilirse, bu isim (Vehhâb) kulun Rabbini sevmesine, O'na hamt ve şükrünü eda etmesine ve O'na daima bağlanmasına sebep olur.

Allah'ım! Hamt sanadır, ey karşılıksız verenlerin en hayırlısı!

Ey hedeflere ulaşmak için umut bağlanılanların en hayırlısı!

Ey bir belanın ortadan kaldırılması rica edilenlerin en hayırlısı!

Ey karşılıksız veren ve bağışlarda bulunup ihsan edenlerin en hayırlısı!

Allah'ım! Bize katından bir rahmet ver. Sen şüphesiz karşılıksız verensin. Bizi, anne-babamızı ve tüm Müslümanları bağışla. Ey âlemlerin Rabbi!

35

Er-Rezzâk -Celle Celâluhû-

Açlıktan sonra tokluk, susuzluktan sonra suya kanma, yoksulluktan sonra zenginlik, uykusuzluktan sonra uyku ve hastalıktan sonra

sağlık vardır... Borç ödenecek, rızık artacak, esir olan salıverilecek, sıkıntılı kimse rahatlayacak, karanlık dağılıp aydınlığa çıkılacaktır.

(فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ)

(Umulur ki Allah, bir fetih ihsan eder veya katından bir emir (iş) getirir) [Mâide Suresi: 52]

İhtiyaçlar seni kuşatırsa, başına aksilikler gelirse, endişeler etrafını sararsa, borçların artarsa, geçim kaynakların daralırsa yapman gereken er-Rezzâk olan Allah'a yönelmendir. O, endişeleri gideren, dertleri bertaraf eden ve darda kalıp ihtiyaç sahibi olanın duasını kabul edendir.

Rezzak olan Rabbini yakından tanı ve bu büyük isimle yaşa. Öyle ki, onu işiten hangi kimsenin kulağından girdiyse onun kalbi sakinleşip güven duymuş, ruhu dinginleşmiş ve durumu değişmiştir.

(إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ)

(Şüphesiz rızık veren, güçlü ve el-Metîn olan ancak Allah'tır.)

[Zâriyât Suresi: 58]

Rabbimiz (er-Rezzâk) rızık verendir, rızık üstlenen ve her canlının işlerini çekip çevirendir. O'nun rızık ve rahmeti bütün mahlukatı kuşatmıştır. Bu konuda Allah Teâlâ, Mümini kâfirden, dostu düşmandan özel tutup

ayırmamıştır. Rızkı güçlüye verdiği gibi, zayıfa da, ana rahmindeki cenine de, yuvasındaki kuşa da, deliğindeki yılan ve denizindeki balığa da verir.

(وَكَايْنٍ مِّنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رَزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

(Nice canlı var ki, rızkını (yanında) taşıyor. Onları da, sizi de Allah rızıklandırır. O; hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.)
[Ankebût Suresi: 60]

Bu isim Kur'an-ı Kerim'de tekil olarak bir kez, çoğul olarak ise beş kez geçmektedir.

(Er-Rezzak) ismi senin nefsinin mutmain olması, O'nun cömert olduğunu bilmen ve kalplerin yalnız Allah Teâlâ'ya bağlanması için mübalağa sıygasıyla gelmiştir.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'tan rivayet edilen hadiste şöyle demiştir: Bir adam yokluk içindeydi. Bu yüzden (birşeyler bulmaya) çöle gitti. Bunun üzerine hanımı da şöyle dua etti: Allah'ım! Öğütüp hamur yapacak, ondan da ekmek pişirecek bir şeyi bize rızık olarak ver!

Adam eve geri geldiğin de sahanın ekmekle dolu, fırında but kızartması ve un öğüten bir değirmen olduğunu gördü. Adam sordu: Bunlar nereden geldi? Karısı da cevap verdi: Bunlar, Allah'ın rızıkıdır. Sonra adam değirmenin etrafındaki unları süpürdü.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«لَوْ تَرَكَهَا لَذَارَتْ -أَوْ قَالَ: طَحَنَتْ- إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

«Eğer adam değirmeni o hal üzere bıraksaydı, değirmen kıyamet gününe kadar dönmeye - ya da dedi ki: öğütmeye- devam edecekti.» [Sahih bir hadistir. Taberânî «El-Mu'cemü'l Evsat» ta rivayet etmiştir]

Takdir edilenler yazılmıştır...

Eğer rızık denizde demirlemiş duran bir kayada bile olsa...

Etrafı dümdüz sert yuvarlak bir kaya...

Allah'ın gördüğü bir kulun rızkı için çatlayıp ikiye ayrılır...

İçindeki her şeyi o kula vermek için...

Yahut da yedi kat göğün arasında rızkın bir yolu olsa...

Allah, o merdivenlerin basamaklarını çıkmayı kolaylaştırır...

Levh-i Mahfuz'da ona yazılan rızka nail olması için...

Ona takdir edilen (rızık) gelir, eğer gelmediyse mutlaka gelecektir...

Sahih-i Buhârî'de gelen bir hadiste Nebi -aleyhissalatu vesselam - şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ -عز وجل- قَدْ وَكَّلَ بِالرَّحِمِ مَلَكًا؛ فَيَقُولُ: أَيُّ رَبِّ نُطْفَةٍ، أَيُّ رَبِّ عَلَقَةٍ، أَيُّ رَبِّ مُضْغَةٍ! فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَقْضِيَ خُلُقًا قَالَ الْمَلَكُ: أَيُّ رَبِّ! ذَكَرٌ أَوْ أُنْثَى؟ شَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ؟ فَمَا الرِّزْقُ؟ فَمَا الْأَجَلُ؟ فَيُكْتُبُ كَذَلِكَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ».

«Allah Teâlâ her rahim için bir melek görevlendirmiştir. Melek: "Ey Rabbim! O, bir nutfe. Ey Rabbim! O, bir alaka (donmuş kan). Ey Rabbim! O, bir mudga (bir çiğdem/parça et)." der. Allah Teâlâ ana rahmindeki bebeğin yaşamasını murat ettiği zaman melek sorar: Ey Rabbim! O, bir erkek mi yoksa kız mı olsun? Bedbaht mı yoksa mutlu mu olsun? Onun rızık ne kadar olsun? Onun ömrü ne kadar olsun?. Bütün bunlar, ana rahminde yazılır.»

Senin rızkın, Rezzak olan Allah tarafından garanti altına alınmıştır. Bu rızık, hırslı birinin çabası çekemez, onu hoş görmeyenin nefereti de onu geri gönderemez.

Bir hadiste rivayet edildiğine göre: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ الرِّزْقَ لَيُطْلَبُ الْعَبْدَ كَمَا يَطْلُبُهُ أَجَلُهُ»

«Şüphesiz ki rızık, sahibini aynı ecelinin onu aradığı gibi arar.» [Sahih bir hadistir. İbn Hıbbân rivayet etmiştir]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ نَفْسًا لَّن تَمُوتَ حَتَّى تَسْتَوِي رُزْقَهَا»

«Hiçbir nefis, rızkını bitirip tamamlamadan ölmez.» [Sahih bir Hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

Allah, rızkı bir ölçüye göre indirir. Kullarının durumunu ve onlar için neyin iyi olduğunu en iyi O bilir.

(﴿وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ﴾)

(Allah, kullarına (tümüne birden) rızkı bol bol verseydi, yeryüzünde mutlaka azgınlık ederlerdi. Fakat O, rızkı dilediği ölçüde indirir. Şüphesiz O, kullarından hakkıyla haberdardır ve onları hakkıyla görendir.) [Şûrâ Suresi: 27] İbn Kesîr -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Allah, kimin zenginliği hak ettiğini ve kim fakirliği hak ettiğini hakkıyla bilen ve görendir."

O'nun hazineleri doludur...

Allah'ın rızkı tükenmez. Bunların hepsi, zorluk çekmeden, bedelsiz ve zahmetsizce olur. O, hazırlık yapmadan kolaylıkla rızık verendir.

Kudsi bir hadiste şöyle gelmiştir:

«يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْ سَكُمُ وَجِئْتُكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي؛ فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ؛ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمَخِيطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرُ»

«Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz; insanların ve cinleriniz hepiniz bir düzlükte toplanıp bana talepte bulunsaydınız. Ben de her insana istediğini verseydim. Bu benim nezdimde olandan, iğnenin denize batırıldığı zaman meydana gelen eksilme kadar bir noksanlık ancak meydana getirirdi.» [Müslim rivayet etmiştir].

Allah'ın tüm yaratılanları rızıklandırmasıyla beraber; O, geniş bir sabra ve şefkate sahiptir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- 'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«مَا أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى أَدَى سَمْعِهِ مِنَ اللَّهِ، يَدْعُونَ لَهُ الْوَلَدَ، ثُمَّ يُعَافِيهِمْ وَيَرْزُقُهُمْ»

«Hiç kimse (kendisi hakkında) duyduğu eza (verici isnad ve iftira) ya Allah'tan çok sabırlı değildir. İnsanlar Allah'a oğul isnad ederler de sonra Allah yine onları selamette kılar ve (her türlü nimetlerle) rızıklandırıp (yaşatır).» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir]

Dur!

Rızkın çokluğu, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın sevgisine delalet etmez. Kâfirler ve cahiller, rızıktaki artışın, Allah'ın sevgisi ve hoşnutluğunu gösterdiğini zannederler. Oysa Allah şöyle buyurmuştur:

(وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ (35) قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (36))

(Ve: Biz malca ve evlatça daha çoğuz, biz azaba uğratılacak değiliz, dediler. (35))

De ki: Rabbim, dilediğine bol rızık verir ve (dilediğinden) kısar; fakat insanların çoğu bilmezler. (36)) [Sebe Suresi: 35-36]

Rızıkın az olması da küçümseme, değer vermeme anlamına gelmez;

(فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ (15) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ (16) كَلَّا)

(Fakat insan, Rabbi kendisini imtihan edip de ikramda bulunduğunda ve bol nimet verdiğinde «Rabbim bana ikram etti» der.) (15))

Onu imtihan edip rızıkını daralttığında ise; "Rabbim beni önemsemedi." der. (16))

Hayır kesinlikle...) [Fecr Suresi: 15-17]

Rızıkın anahtarları...

Bir kula mutluluk ve huzur veren en büyük şeylerden biri de şudur: Rabbine bağlılığı, rızıklandırıcısına olan tevekkülü, O'nun himayesi ve gözetimi altında olmakla yetinmesidir.

(إِنَّ وَلِيِّ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ)

(Şüphesiz ki, benim velim (koruyanım) kitabı indiren Allah'tır. O bütün salih kullarını görüp gözetir.) [Araf Suresi: 196]

Eğer Allah kulunu gözetiyorsa; takvayı onun kalbine yerleştirir. Takva da rızkın vesilelerinin en büyüklerinden biridir. Takva tüm ekonomik teorilerin en büyüğüdür:

(وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ)

(O ülkelerin halkları, iman etseler ve takvalı olsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık. Fakat yalanladılar. Biz de ettikleri yüzünden onları yakalayışverdik.) [Araf Sûresi: 96]

(وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا (2) وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ)

(Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu açar (2))

Onu hiç beklemediği bir yerden rızıklandırır.) [Talak Suresi: 2-3]

Allah -Azze ve Celle-'nin kâinattaki sünnetlerinden/kanunlarından biri de; rızkın ibadet ve taatle bağlantılı olmasıdır:

(وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا النَّوَازِةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِن
فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ)

(Eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rableri tarafından kendilerine indirileni (Kur'an'ı) gereğince uygulasalardı, elbette üstlerinden ve ayaklarının altından (bol bol rızık) yiyeceklerdi.) [Mâide Suresi: 66]

Aynı şekilde tam tersi de: Günahlar rızık engeller, nimeti ve bereketi yok eder:

(ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي
عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

(İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu ki; böylece Allah yaptıklarının bir kısmını onlara tattırsın. Umulur ki (tuttukları kötü yoldan) dönerler.) [Rum Suresi: 41]

Unutulmuş rızıklar/nimetler!

Güzel ahlak, vatanında güven içinde olmak, sağlıklı bir beden, günlük rızkın olması, bir sevdiğinle karşılaşmak, bir kardeş sahibi olmak, Bir oğulun kahkahası, hanımın iyi olması, salih bir arkadaşsa sahip olmak, ruhun sükûneti, gören bir göz, konuşan bir dil, duyan bir kulak ve güzel bir uyku. Bütün bu nimetlerden daha büyüğü ise; bir insanın ana-babasının veya onlardan birinin hayatta olmasıdır.

Eğer övülmeye değer bir ahlakla rızıklandırıldıysan... Rızıkları taksim eden seni seçmiştir...

İnsanların bahtında mal ve ilim vardır... Bu ise üstün ahlak sahibidir...

Son olarak . .

Kul, şeytanın kendisini rızık konusunda korkutmasına karşı tedbirli olmalıdır. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ ۗ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

(Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size cimriliği ve masiyeti telkin eder. Allah ise size katından bir mağfiret ve bir lütuf vadeder. Allah, ihsanı geniş olan ve her şeyi hakkıyla bilendir.) [Bakara Suresi: 268]

Selefi salihinden biri şöyle diyor: Rızık konusunda insanlar, şeytanı onayladılar ve Allah'a inanmadılar!

İnsan nefsi fakir olmaktan kaygı duyar...

Oysa fakirlik; nefsi azdıran zenginlikten hayırlıdır...

Gönül zenginliği yeterlidir şayet...

Eğer değilse, yeryüzünde bulunan herşey de ona yetmez...

Allah'ım! Bizi hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği ile rızıklandır! Sen rızık verenlerin en hayırlısıdır.

36

El-Fettâh -Celle Celâluhû-

Ey hayattan ve yaşamaktan bıkmış, zor günlerin darlığını ve şiddetli sıkıntıları tatmış insan! Kuşkusuz apaçık bir başlangıç ve yakın bir zafer vardır. Sıkıntıdan sonra bir genişlik, zorluktan sonra bir kolaylık vardır. Şüphesiz önünde ve arkada senin için gizli bir ihsan vardır. Parlak bir umut, parlak bir gelecek ve samimi doğru bir vaat vardır:

(وَعَدَ اللَّهُ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ)

Allah, (onlara zafer konusunda) bir vaadde bulunmuştur. Allah, vaadinden dönmez.) [Rûm Suresi: 6]

El-Fettâh olan Allah'la birlikte, sıkıntından ferahlama ve zorluğun ortadan kaldırılması vardır. El-Fettâh ile beraber olunca kaygılarından kurtulman için bir ülfet vardır.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kendi zatı hakkında şöyle buyurmuştur:

(وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ)

(O, el-Fettah'tır, el-Alîm'dir.) [Sebe' Suresi: 26

]

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- hidayet, iman ve takva ile kalplerin kilitlerini açar.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- ahirette de kulları arasında hesap gününü hak ile açan, hükmeden ve yargılayandır. Bu hüküm, haksızlık, zulüm ve adaletsizliğin olmadığı bir hükümdür. Bu hüküm, adalet ve haktır. Allah galip gelenlerin en hayırlısıdır:

(قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ)

(De ki: Rabbimiz hepimizi bir araya toplayacak. Sonra da aramızda hak ile hükmedecektir. O; El-Fettah'tır (gerçeği apaçık ortaya koyan), El-Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir) [Sebe' Suresi: 26]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarından sıkıntıyı giderir, kurtuluşu hızlandırır, endişeleri yok eder, zorlukları ortadan kaldırır, rahmetle dolup taşırır ve onlara rızık kapılarını açar. Kullarına, dünya işlerinde yaşantılarını düzelterceği ve hayatlarının istikamet bulacağı şeyler bahşeder.

(مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Allah, insanlara rahmet olarak ne açarsa, artık onu tutacak (engelleyecek) hiçkimse yoktur. Neyi de tutarsa, bundan sonra onu gönderecek hiçkimse yoktur. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.) [Fâtır Suresi: 2]

Peygamberlerine, veli ve salih kullarına ilim, hikmet, marifet ve basiret kapılarını açan Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'dır:

(وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(Allah'a karşı gelmekten sakının. Allah, size öğretiyor. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir) [Bakara Suresi: 282]

Salih Mümin kulları için ülkelerin, beldelerin ve şehirlerin kapılarını açan Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'dır:

(إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا)

(Biz sana doğrusu apaçık bir fetih ihsan ettik.) [Fetih Suresi: 1]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- isyan edenlere çeşitli nimetlerin kapılarını istidrac (bir kimsenin çokça nimete mazhar olması ve buna rağmen küfrünün ya da Allah'a isyanının devam etmesidir) olarak açandır:

(فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا
أَوْثُوا أَخَذْنَاَهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ)

(Kendilerine yapılan uyarıları unuttuklarında, üzerlerine her şeyin (nimetin) kapılarını açtık. Nihayet kendilerine verilenler yüzünden şımardıkları zaman onları ansızın yakalayiverdik. Birdenbire bütün ümitlerini yitirdiler) [Enâm Suresi: 44]

Aynı şekilde El-Fettâh (Açan), O'nun isimlerinden biridir... Ve açılış özelliklerinde iki türdür... İlahımızın kanunları olan hükmüyle açılış... İkinci açılış ise takdirlerle açılış...

Rabbimiz her ikisinde de Fettâh'tır... Rahmân olan Allah'tan bir adalet ve ihsan olarak...

Gerçek şudur ki...

Allah'ın (el-Fettâh) isminin tanımını yaparken, âlimlerin bu ismin tanımı ile ilgili bahsettiklerini belirttim. Bu kapsamlı bir tariftir fakat, bu satırlarda Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözü üzerinde duracağım:

(مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ
مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Allah, insanlara rahmet olarak ne açarsa, artık onu tutacak (engelleyecek) hiçkimse yoktur. Neyi de tutarsa, bundan sonra onu

gönderecek hiçkimse yoktur. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.) [Fâtır Suresi: 2]

Müminin her zaman hatırlaması gereken bir gerçek şudur ki: Hiçbir arzunun Allah -Azze ve Celle- 'nin yolundan geçmeden yerine gelmesi mümkün değildir. Hiçbir ihtiyacın Allah -Azze ve Celle- 'nin alanının dışında olması mümkün değildir. Allah -Azze ve Celle- olmadan bir şeyin meydana gelmesinin olasılığı dahi yoktur. Varlık aleminde Allah -Azze ve Celle-'nin birtek kendisi her türlü güce ve kuvvete sahiptir.

Allah -Azze ve Celle-'nin gücü ve kuvveti olmadan bir hücrenin hareket etmesi, bir zerrenin var olması, bir damlanın buharlaşması ve herhangi bir ağacın bir yaprağının düşmesi dahi mümkün değildir.

Allah -Azze ve Celle-'nin istemediği bir kötülüğü bütün âlem sana yapmak istese bile, buna güçleri yetmez. Yine bütün âlem, Allah -Azze ve Celle-'nin takdir ettiği bir kötülüğü senden uzaklaştırmak istese buna da güçleri yetmez.

Selefi salihinden biri kardeşlerinden birine şöyle yazmıştır: Şöyle ki; eğer Allah seninle beraber olsaydı kimden korkardın? Eğer senin karşında olsaydı, kimden umardın?

Herşeyin anahtarları O'nun elindedir...

Hasta, ağrıların kendisine acı çektirmesinin, sancıların kendisini yormasının, dünyanın kendisine dar gelmesinin, doktorların acze düşmesinin ve ilaç kapısının ona fayda vermeden kapanmasının ardından şifaya ihtiyaç duyar. Bu haldeyken, bir de bakarsın Rahmân olan, her şeyi bilen, şifa veren, Fettâh olan Allah, bir vesileyle veya en zayıf vesileyle yahut da en yakın vesileyle ya da sebepsiz bir şekilde şifa verir... Muhakkak ki O, el-Fettâh -Tebâreke ve Teâlâ-'dır.

Şartlar seni ezer, sıkıntılar sana karşı ortak hareket eder, krizler sana hucüm eder, yüreğinde acılar çoğalır ve kapı yüzüne kapanır da, bu endişe ve sıkıntıyı ortadan kaldıracak bir şeyin olmadığını düşünürsün. Bir de bakarsın ki Fettâh olan Allah, en kolay bir yolla sana fethini göndermiş ve iradesi dilediği gibi tamama ermiş.

Yoksul duruma düşersin, borçlar etrafını sarar, şeklin şemalin değişir, çocuklarını hatırladığında kalbin sızlar, borçlu olduğun kimselerden çekinirsin, aklın karışır, düşüncelerin dağılır ve kapı yüzüne kapanır.

İşte burada Fettâh olan Allah -Azze ve Celle- gizli bir yardım gönderir. Böylece borç ödenir, fakirlik

kaybolur, kişi mutlu olur... şüphesiz ki O, rızık kapılarını açan Fettâh'tır.

Oğul ortadan kaybolur, baba yolculuğâ çıkar, sevdiğin kimse ve arkadaşın gider, dünya başına yıkılır. İçin daralır ve düşünceler dağılır. Yanında olmayanları hatırladığında kalp titrer. Bu durumda Mümin, ister esir, ister yolcu olsun, uzakta olanı geri döndürmesini ve onu korumasını isteyerek her şeyin sahibi Fettâh olan Allah'ın kapısına savrulur. Bir de bakarsın ki yedi kat semanın üzerinden gurbette olanın gelişi, tutsağın salıverilmesi, sevilen kimsenin geri döndürölmesi müjdeleniyor.

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْثِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?) [Neml Suresi: 62].

O'na yönel!

O, her şeyi hakkıyla bilen Fettâh'tır. O'nun şanı ne kadar da yücedir. O'nun makamı en yüksektedir. Mahlukatına en yakın ve kullarına karşı en şefkatli olandır.

Fettâh olan Allah'ın kapısı açıktır. Eğer ipin gerildiğini görürsen; bil ki o kopacaktır. Eğer Karanlık bastırırsa; bu sana yakın bir sabahın müjdesidir. Cömert ve Fettâh olan Rab ile

beraberken sakın daralma. Bir durumun devamı mümkün değildir. İbadetin en faziletlisi (O'nun göndereceği) çareyi beklemektir. Günler geçer ve zaman değişir. Geceler bir şeylere gebedir ve gayb gizlenmiştir. Fettâh olan Allah (O, her an yeni bir ilahî tasarruftadır.) [Rahmân Sûresi: 29], (Bilemezsin, olur ki Allah, sonra yeni bir durum ortaya çıkarır.) [Talak Sûresi: 1], (Şüphesiz güçlkle beraber bir kolaylık vardır.) (5) (Gerçekten, güçlkle beraber bir kolaylık vardır.) (6) [İnşirah Sûresi: 5-6].

Ölümün elinin çektiirdiği doktora de ki...

Ey doktor kim seni tedavisiyle helak etti?...

Hastalığından kurtulan ve sıhhat bulan hastaya söyle...

Tıbbi tekniklerin aciz kalmasının ardından: Kim sana sıhhat verdi?...

Bir hastalığa bağılı olmadan ölen sağılıklı adama de ki:

Ey sıhhatli kimse! Senin başına kim ölümü getirdi?

Bu ilginçlikler devam edildiği müddetçe...

Gözlerin onlarla alındı ve kulakların onlarla açıldı...

Ey insanoğlu ağır ol!...

Azîz ve Celîl olan Allah'a yemin olsun ki; seni aldatan nedir?...

Özel bir fetih...

Rızıklar Fettâh tarafından taksim edilmiştir. Belki bir adamın kalbi uzun uzun namaza açılmıştır, fakat çokça oruç tutmaya açılmamıştır. Bir başkasının sadaka vermeye açılmıştır, ilim öğrenmeye açılmamıştır. Bir diğərinin ise Kur'an okumaya açılmıştır ve iyilik yapmaya açılmamıştır. Bir diğərine de anne ve babasına iyilikte bulunacağı bir kapı açılmıştır... Ona açılan kapı mübarek olsun.

Eğer Allah bir kulunun içini severse... El-Fettah'ın verdiği hünerler üzerinde görülür...

Eğer bir ıslah edenin niyeti Allah için samimi olursa... Bütün kullar ona ruhlariyla yönelir...

Allah'ım! Bize yeryüzünün ve gökyüzünün bereketini aç. Bize rahmetinin kapılarını aç. Bizleri hayrın anahtarları, şerlerin emniyet kilitleri kıl. Ey Fettâh!, Ey her şeyi bilen!

37

Es-Semi' -Celle Celâluhû-

Allah'ın senden O'nun arşın üzerine istiva ettiğini bilmeni istediğı zaman, yine senin yakinen şunu bilmeni istemiştir: Şüphesiz ki O, seni işitiyor

ve görüyor. Senin sözlerini duyuyor ve yaptıklarınızı görüyor. Senden hiçbir şey O'na gizli değildir. Münacatını ve O'na seslenişini işitiyor. Düşüncelerin O'na açıktır. Ettiğin dua işitilmekte, isteğin kabul edilmektedir. Mağfiret dilemene icabet edilmektedir ve tövben makbuldür.

Ağrılar sancılar sana çok acı verip de hiç seni mahvetti mi? Nefsin Rabbine özlem ile inledi mi? Allah senin inlemelerini işitiyor. O, sana şah damarından daha yakın. Üzüntünü ortadan kaldırır, endişeni kaygını giderir . Muhakkak ki O, her şeyi hakkıyla işitendir ve her şeyi hakkıyla bilendir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kendi nefsini överek şöyle buyurmuştur :

(وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

(O, Es-Semi' (her şeyi hakkıyla işiten), El-Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilen). [Bakara Sûresi: 137] Allah'ın bu ismi (es-Semi'), O'nun değerli kitabında kırk beş yerde geçmektedir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- her şeyi hakkıyla işitendir. O'nun işitmesi tüm duyulabilenleri kuşatmıştır. Üst ve alt âlemdeki tüm sesleri işitir. Gizli ve açık olan bütün sesler, sanki O'nun için tek bir ses gibidir. Sesler O'na karışarak gelmez. Hiçbir dil O'na gizli değildir. O seslerden yakın olan da, uzak olan da, gizli olan da,

açık olan da O'nun katında eşittir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ
وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ)

(Sizden, sözü gizleyenle onu açığa vuran da, geceleyin gizlenenle gündüzün yürüyen de (onun ilminde) eşittir.) [Ra'd Suresi: 10]

Yaratıcı olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- ile yaratılmış olanların bu ismi ortak kullanmaları, aralarında benzerlik olduğu anlamına gelmez. Allah Teâlâ bundan yüce ve büyüktür. Çünkü yaratılmışların özellikleri, onun zayıflığına, acizliğine ve yaratılışına uygundur. Yaratıcının özellikleri ise, O'nun kemaline ve büyüklüğüne yakışan özelliklerdir.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11])

Burada işitme, duyma ve kuşatma anlamlarına gelir.

(قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ
تَخَاوُرُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ)

(Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyetle bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir. Allah, sizin konuşmanızı işitir.)

Şüphesiz Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.) [Mücâdele Suresi: 1] Burada işitme, icabet etme/dileğini yerine getirme ve kabul etme anlama gelir.

(إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ)

(Şüphesiz Rabbim duayı işitendir.) [İbrahim Suresi: 39]

O es-Semi' olan, her şeyi gören ve işitendir...

Kâinatta gizli olanı ve açıktan olanı...

Ve her ses O'na hazır bulunup işitilir...

Gizli olanda açıktan olan eşittir...

O'nun işitmesi bütün sesleri kapsar

Uzak olanı da yakın olanı da O'na gizli kalmaz...

Muhakkak ki O, hakkıyla işiten ve çok yakın olandır.

« Sahih Buhârî ve Müslim »'de geldiğine göre: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, sahabe -radiyallahu anhum - 'un Rablerine yüksek sesle dua ettiklerini işitmiştir. Bunun üzerine Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur :

«أَيُّهَا النَّاسُ! ارْجِعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ؛ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا، وَلَكِنْ تَدْعُونَ سَمِيعًا بَصِيرًا»

« Ey insanlar! Kendinize acıyın; sizler, bir sağıra veyahut hazır bulunmayan birine dua etmiyorsunuz! Muhakkak siz, sizi hakkıyla işiten ve görene (Allah'a) dua ediyorsunuz.» Kul, seslenişini ve münacatını bitirir bitirmez, icabet edildiği görünür. Çünkü O, her şeyi hakkıyla işiten, her şeyi hakkıyla bilendir.

Zor durumda kalanların seslenişini işitir. İhtiyacı olanların dualarını kabul eder. Dertli olanlara yardım eder. Şükredenlerin hamdetmelerini duyar. Dua edenlerin dualarını işitir. Karanlık gecede, sert kayanın üzerindeki kara karıncanın hafif adımlarının sesini işitir. Kalplerin düşüncelerini, nefislerin kaygılarını ve gönüllerin yakarışlarını işitir.

Bir kadın gelip kocası hakkında Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şikayette bulunuyor. O kadın; Havle -radiyallahu anha-'dır. Âişe -radiyallahu anha- da evin diğer kenarında bir kelimeyi duyduğunu başka bir kelimeyi kaçırdığını söylüyor. O konuşmanın ardından Cebraîl -aleyhisselam- Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Allah'ın şu sözünü getiriyor:

﴿قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۖ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾

(Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyetle bulunan kadının sözünü Allah

işitmiştir. Allah, sizin konuşmanızı işitir. Şüphesiz Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.) [Mücâdele Suresi: 1] Ne olağanüstü bir yakınlık, ne büyük bir ilim ve ne kuşatıcı bir işitme!

Allah'ın veli kullarını işitmesi; icabet ederek, koruyarak ve başarılı kılarak olur. Bu işitme, Musa -aleyhisselam-'ı sakinleştirdiği gibi onları da korkularına karşı sakinleştirdiği bir işitmedir. Firavun'a gitmekten korktuğunu bildirince, -Allah Teâlâ- ona şöyle buyurdu:

(لَا تَخَافَا ۖ إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ)

(Korkmayın, çünkü ben sizinle beraberim; işitir ve görürüm.) [Tâ-Hâ Suresi: 46]

Allah onların koruyucusudur. Onlara yeter ve yardımlarına yetişir. Hesap görücü olarak Allah yeter.

Kurtuluşun Anahtarları:

Korkular sana bir tokat atar ve aksilikler bir karanlık gibi üzerine çökerse, o halde Peygamberlerin -aleyhimusselam- bu isimle dua edip yalvardıkları gibi, sen de Rabbine bu büyük isimle dua et. O, gizli yakarışı işitir. Zorunlu durumlarda icabet eder. Şerri ortadan kaldırır. Kimseye derdini işittirmeye kalkışma. O'nun huzurunda secdeye kapan. Bineğini O'nun

kapısında çöktür. O'nunla konuş ve O'nun önünde ağla. Sonra da kurtuluşu ve rahatlamayı bekle.

Zekeriyya -aleyhisselam- gizlice nida edip yalvardıktan sonra, kalbinde olanı Allah ona vermiştir;

(إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا)

(Hani o, gizli bir sesle Rabbine niyaz etmişti)

[Meryem Suresi: 3] Allah'a bu ismiyle yalvarıp yakardıktan sonra ona salih bir zürriyet bağışlamıştır:

(رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ)

(Ey Rabbim! Bana katından tertemiz bir zürriyet bağışla! Muhakkak sen duaları işitensin.) [Âl-i İmrân Suresi: 38]

İbrahim ve oğlu İsmail -aleyhimasselam- Kâbe'nin binasını inşa etmeyi bitirdikleri zaman, bu ismini vesile edinerek Allah'tan bu amelinin kabul etmesini istemiştir:

(رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

(Rabbimiz, bizden bunu kabul buyur. Şüphesiz sen işiten ve bilensin.) [Bakara Suresi: 127].

Duasını kabul ettiği için bu mübarek ismi vesile edinerek İbrahim -aleyhisselam- Allah'a şükretmiştir:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۖ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
الدُّعَاءِ)

**(İhtiyar halimde bana İsmail'i ve İshak'ı
lütfedен Allah'a hamdolsun! Şüphesiz Rabbim
duayı işitendir.) [İbrahim Suresi: 39]**

İmran'ın hanımı karnındaki bebeği adadığı
zaman amelinin kabul olması için bu isimle Rabbine
yalvarmıştı:

(إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ
مَنِّي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

**(İmrân'ın karısı şöyle demişti: "Rabbim!
Karnımdaki çocuğu sırf sana hizmet etmek
üzere adadım. Benden kabul et. Şüphesiz sen
hakkiyla işitensin, hakkiyla bilensin") [Âl-i
İmrân Suresi: 35].**

Etrafındaki bozulmuşluğun entrikaları sebebiyle
Yusuf -aleyhisselam-'a dünya dar gelince Rabbine
şöyle dua etmişti:

(رَبِّ السِّجْنِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ ۖ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ
أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ (33) فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
كَيْدَهُنَّ ۖ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ((34))

**Rabbim! Zindan benim için, bunların benden
istediklerinden daha sevimlidir! Eğer onların
hilelerini benden çevirmezsen, onlara
meyleder ve cahillerden olurum!) (33)**

(Rabbi onun duasını kabul etti ve onların hilesini uzaklaştırdı. Hiç şüphe yoktur ki Allah; her şeyi hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.)
(34) [Yûsuf Suresi: 33-34]

Yûnus -aleyhisselam- balinanın karnında seslenmişti:

(لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ)

(Senden başka hiçbir (hak) ilah yoktur. Seni, bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Ben gerçekten nefsimi zulmedenlerden oldum.)
[Enbiya Suresi: 87] Üç karanlığın içinden gelen zayıf bir ses göğü yarmıştı. Birde baktı ki; Semi' ve Alîm olan Allah -Teâlâ- onu içinde bulunduğu gam ve kederden kurtarıyor:

(فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ)

(Biz de duasını kabul ettik ve kendisini kederden kurtardık.) [Enbiya Suresi: 88]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- duasını, yalvarmasını ve çektiği ızdırabını işitmek için kulunu sınar, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ)

(Dedi ki: Ben tasa ve üzüntümü ancak Allah'a arz ederim.) [Yûsuf Suresi: 86]

Semi' olan Allah seni koruyor...

İnsanların ve cinlerin şeytanları sana karşı toplanırlar. Sıkılıp üzülmüneye kadar seni vesveselere ve baskıya tabi tutarlar. Bunun üzerine Allah sana, (Es-Semi' ve El-Alîm) iki ismiyle onlara karşı O'ndan yardım dilemeni ve O'na sığınmanı emreder:

(وَمَا يَنْزَعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ)

(Eğer Şeytan'dan gelen kötü bir düşünce seni tahrik ederse, hemen Allah'a sığın. Zira O, hakkıyla işiten, hakkıyla bilendir.) [Araf Suresi: 200]

Kâbe'de iki Kureyşliyle bir Sekafi veya Sekafi kabilesinden iki kişi ile Kureyşli bir kişi bir araya gelir. Sahabeler hakkında şöyle derler: Onların karınları çok yağlı, kalpleri ise az anlayışlıdır. İçlerinden biri dedi ki: Allah'ın bizim söylediklerimizi işittiğini biliyorsunuz değil mi?

Diğeri: Eğer yüksek sesle konuşursak işitir, kısık sesle konuşursak işitmez, dedi.

Diğeri de şöyle dedi: Eğer yüksek sesle konuştuklarımızı duyuyorsa, kısık sesle konuştuklarımızı da duyar! Sonra Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle vahyetti:

(وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ (22) وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ (23))

(Siz (günahları işlerken) kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin, aleyhinize şahitlik etmesinden sakınmıyordunuz. Lakin, yaptıklarınızın çoğunu Allah'ın bilmediğini zannediyordunuz. (22))

Rabbiniz hakkında beslediğiniz bu zan var ya, işte sizi o mahvetti ve ziyana uğrayanlardan oldunuz. (23)) [Fussilet Suresi: 22-23]

Bir öğüt...

Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- gece namazını kılmak için kalktığında (es-Semi' el-Alîm) bu iki isimle yalvarıp Allah'a sığınarak şöyle dua ederdi:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ؛ مَنْ هَمَزَهُ وَنَفَخَهُ وَنَفَثَهُ»

«Kovulmuş şeytanın vesvesesinden, kibirlendirmesinden ve şiirlerinden her şeyi hakkıyla işiten ve bilen Allah'a sığınırım.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- başına gelen her türlü beladan bu iki isimle (Es-Semi' El-Alîm) Allah'a sığınmıştır:

«مَنْ قَالَ: بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ، فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ؛ لَمْ تُصِبْهُ فَجَاءَةٌ بَلَاءٌ حَتَّى يُصْبِحَ، وَمَنْ قَالَهَا حِينَ يُصْبِحُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ؛ لَمْ تُصِبْهُ فَجَاءَةٌ بَلَاءٌ حَتَّى يُمِيتَ»

«Bir kimse üç defa “İsmi sayesinde yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği her şeyi duyan ve bilen Allah'ın ismiyle...” derse sabahlayana kadar o kimsenin başına ansızın bir bela gelmez. Kim de sabah kalkınca üç defa söylerse akşam vaktine girinceye kadar o kimsenin başına ansızın bir bela gelmez.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir],

Bu (es-Semî') ismini hissetmen, farkına varman, seni sürekli olarak Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya yakın kılacaktır.

Ey her şeyi işiten ve bilen Allah'ım! Bizi, Sana dua edip, senin de duaya icabet ettiklerinden ve sana yalvarıp kendisine rahmet ettiklerinden eyle.

38

El-Basîr -Celle Celâluhû-

Ebû Nuaym'in Hilye isimli kitabında zikrettiğine göre Müminlerin emiri Ömer b. el-Hattâb -radiyallahu anhu- bir gece Medine sokaklarında dolaşırken yaşlı bir kadının kızına şöyle dediğini işitti: "Kızım kalk süte su kat." Kızı: "Anneciğim, Ömer'in süte su katmayı yasakladığını duymadın mı?" dedi. Yaşlı annesi: "Ömer nerede ki bizi

görsün!" Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın kendilerini gördüğünden yakinen emin olarak kızı: "Şayet Ömer bizi göremese de, Ömer'in Rabbi bizi görür!" dedi.

Bu dünyada öyle insanlar var ki; onlar kulluklarından lezzet alarak, yüksek mevki, ebedi güvenlik, sonsuz mutluluk ve hak üzerinde sebat içinde yaşadılar. Bu sadece şunu bilmeleri sebebiyledir: Şüphesiz ki Allah onların yaptıklarını görür.

Allah'ın el-Basîr ismi Kur'an-ı Kerim'de kırk iki yerde geçmektedir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ)

[Allah yaptıklarınızı görmektedir.] [Bakara Suresi: 110],

Rabbimiz, ne kadar ince ve küçük olsa dahi, her şeyi görür. Kapkaranlık bir gecede, sert bir kayanın üzerindeki siyah karıncanın yürüşünü de görür. Yedi kat göğün üstündekini gördüğü gibi, yedi kat yerin altındakini de görür.

O, her şeyi hakkıyla gören, her durumu ve gizli şeyleri bilendir. Hepsinden en ince ayrıntısına kadar haberdar olandır. İşlerin iç yüzleri hakkında her şeyden haberdardır.

O, Basîr'dir; siyah karıncanın adımlarını görür... Kara taş ve kayaların altındaki... Vücudunun azaları içinden besinlerin akışını dahi görür... Onun damarlarının beyazlıklarını bile apaçık görür...

Gözlerin ihanetlerini de o lahzada görür... Aynı şekilde göz kapaklarının açılıp kapanmalarını...

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kendisi için (el-Basar) görme sıfatının olduğunu ortaya koymuştur. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'nın kendi zatına yaraşır iki gerçek gözü vardır. Bunların var olduğuna, bu sıfatların anlamını tahrif etmeden, anlamını boşa çıkarmadan, benzetme ve batıl bir yorum yapmadan iman ederiz.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11])

Yaratıcı olan Allah ile yaratılmış olanın bu ismi ortak kullanmaları; aralarında benzerlik olduğu anlamına gelmez. Çünkü yaratılmış olanın sıfatları, onun zayıflığına, acizliğine ve yaratılışına uygundur. Yaratıcının sıfatları ise, O'nun kemaline ve büyüklüğüne yakışan özelliklerdir.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11])

Allah -Azze ve Celle-'nin, kullarına rahmetinden ötürü onlara şefkatli bir hitap ile hitap etmiştir. O, kullarının kendisine ibadet etmelerine ihtiyaç duymamasına rağmen, kendisine itaat etmeye ve ihlaslı olmaya teşvik etmiştir. Mümin kuluna hatırlatmak ve gafilleri de Allah'ın onların yaptıklarından haberdar olduğu konusunda uyarmak için değerli kitabında şu sözüyle kullarına kırk defadan fazla hitapta bulunmuştur: (Şüphesiz Allah yaptıklarınızı görendir.)

Emirlere uymanın tadı ve lezzeti...

Kim, Rabbinin kendisinden haberdar olduğunu bilirse; Rabbine isyan ederken veya hoşlanmadığı bir şeyi yaparken O'nun kendisini görmesinden utanır. Kim, Rabbinin kendisini gördüğünü bilirse; amelini ve ibadetini iyi bir şekilde yapar. İhsan makamına ulaşınca kadar, amel ve ibadetinde ihlaslı olur. Sevgili peygamberimizin söylediği gibi ihsan, Allah'a itaat makamlarının en yükseğidir:

«أَنْ تُعْبِدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ»

«İhsan, Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet etmendir. Her ne kadar sen O'nu göremesen de O seni görmektedir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Kul, ihsan makamına ulaşırsa Allah'ın kulları için özel beraberliğinde olur. Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın kudsî bir hadiste buyurduğu gibi:

«وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ؛ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ»

«Kulum, bana nafîle ibadetlerle yaklaşmaya devam eder, nihayet ben onu severim. Ben kulumu sevince de artık onun işiten kulağı, gören gözü mesabesinde olurum.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Kim de Allah'ın kendisini sıkıntılar içinde gördüğünü bilirse, kalbi rahat eder, nefsi dinginleşir ve kurtuluşun yakın olduğunu yakinen bilir.

Kim, O'nun kendisini gördüğünü bilirse, hareketlerinde ve sözlerinde hainlik eden ve kullarını aldatan biri olarak görmesinden çekinerek Allah'tan utanır.

İbn Ömer -radiyallahu anhuma- bazı arkadaşlarıyla birlikte Mekke'ye doğru yolculuğa çıktı. Yolda istirahat ederlerken, bir çoban dağdan onların yanına geldi. İbn Ömer ona şöyle dedi: "Ey koyun çobanı! Bize bir koyun sat!"

Çoban da cevap olarak şöyle dedi: "Ben bir kimseye aitim -yani; ben sahip olunan bir köleyim-."

İbn Ömer ona dedi ki: "Efendine, onu bir kurtun yediğini söyle." Çoban, bunun üzerine şöyle dedi: "Allah nerede?" (Allah görüyor ve biliyor.)

İbn Ömer bu cevap üzerine ağladı. Çocuğu (çobanı) efendisinden satın aldı ve onu azat etti.

Eğer bir gün ıssız bir yerde olursan sakın şöyle söyleme...

"Bütün gözlerden uzağım" ancak şöyle de: Yaptıklarımı gözetten bir gözcü var...

Sakin, Allah'ı bir an olsa dahi habersiz sanma!...

Ve gizli olanın, O'na gizli kalacağını sanma!...

Bir adam, bedevi bir kadını baştan çıkarıp, ondan murad almak isteyerek kadına şöyle dedi: "Bizi sadece yıldızlar görebilir." Kadın adama dedi ki: "Öyleyse yıldızları yaratan nerede?"

Şöyle denilmiştir: Kim, düşüncelerinde Allah'tan korkarsa, Allah'ta onu vücut azaları ile yaptıklarında korur.

Allah'ın kendi gölgesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı günde, gölgesinde gölgelendireceği yedi sınıf insana bir bakarsan; aralarındaki ortak noktanın; Allah'ın kendilerine bakıp, onları gördüğüne hakkıyla iman ediyor olmaları olduğunu görürsün. Sanki O'nu görüyorlarmış gibi Allah'a ibadet ediyordular. Böylece o makama nail oldular.

İşte bu isimle (el-Basîr), Mûsâ'nın kavminden salih bir adam Firavun'un ve kavminin kallesliklerinden Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'ya sığınarak ve O'na sıkı sıkıya bağlanarak dua etmişti:

(وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ۖ إِنَّ اللَّهَ بِصِيرٍ بِالْعِبَادِ)

(Ben işimi Allah'a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını hakkıyla görendir.)
[Gâfir/Mümin Suresi: 44] Peki, sonuç ne oldu?

Allah onun duasını kabul etti:

(فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا ۖ وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ)

(Allah, onu, onların hilelerinin kötülüklerinden korudu. Firavun ailesini, azabın en kötüsü kuşattı.) [Gâfir/Mümin Suresi: 45]

Ey sivrisineğin kanat çırpışını gören...

Gecenin inleyen zifiri karanlığında...

Ve boynunda ki ana damarını gören...

O zayıf kemiklerin içindeki beynini gören...

Bana, onunla sileceğin bir tövbeyi ihsan et...

Önceki zamanlarda benden sadır olanları...

Bir öğüt...

Mümin tövbe etmeden تنها yerlerde günah işleyip buna ısrarla devam etmemesi noktasında

uyarılar: «Buhâri»'de gelen, Sevbân -radiyallahu anhu-'nun bir hadisinde: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا عَمَنَ أَقْوَامًا مِنْ أُمَّتِي يَأْتُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِحَسَنَاتٍ أَمْثَالِ جِبَالٍ تَهَامَةٌ بَيْضًا، فَيَجْعَلُهَا اللَّهُ -عز وجل- هَبَاءً مَنْثُورًا»

«Ümmetinden bir kısım insanları bilirim ki, kıyamet günü Tihâme Dağları emsalinde bembeyaz (tertemiz) sevaplarla gelirler. Allah -Azze ve Celle- ise, o sevapları saçılmış toz haline getirir (değersiz kılar).» Sevbân -radiyallahu anhu- dedi ki: "Ey Allah'ın Resulü! Bize, Onların özelliklerini anlat, durumlarını açıkla da, bilmeyerek de olsa biz de onlardan olmayalım!" O da şöyle buyurdu:

«أَمَّا إِنَّهُمْ إِخْوَانُكُمْ، وَمِنْ جِلْدَتِكُمْ، وَيَأْخُذُونَ مِنَ اللَّيْلِ كَمَا تَأْخُذُونَ، وَلَكِنَّهُمْ أَقْوَامٌ إِذَا خَلَوْا بِمَحَارِمِ اللَّهِ انْتَهَكُوهَا»

«Onlar sizin din kardeşleriniz, sizin cinsinizden insanlardır. Sizin aldığınız gibi onlar da gece ibadetinden nasiplerini alırlar. Ancak onlar, Allah'ın yasaklarıyla tenhada baş başa kalınca, o yasakları ihlal ederler, çiğnerler.» [İbn Mâce rivayet etmiştir] ve insanlara gösteriş yapan ve Allah'ı pek az bir anma dışında zikredip anmayanlar.

Yalnız kalmak insanı ya yüceltir ya da alçaltır. Bu yüzden kim, yalnız olduğunda Allah'ı yüceltirse, insanlar da ona gördükleri yerde hürmet ederler.

İbn Recep el-Hanbelî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Küçük nifağın hepsi gizlilik ile

açıklık arasındaki farka döner" ve devamında şöyle der: Güzel son ancak, kimsenin görmediği yerde yaptıkları güzel olan kimse için mümkündür. Çünkü ölüm anında yapmacık davranmak mümkün değildir. O gün kalpte gizlenenden başkası ortaya çıkmaz."

Ey Basîr olan Allah'ım! Zayıflığımızdan dolayı bize merhamet et! Eksikliklerimizi, kusurlarımızı görmezden gel. Bizim canımızı müslümanlar olarak al; Ey âlemlerin Rabbi!

39

Et-Tevvâb -Celle Celâluhu-

Ömer b. Hattâb -radiyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: "Tövbe edenlerin yanına oturun. Çünkü onların kalpleri daha yumuşaktır."

Günah işledim, bir iyilik yapmadım ve tövbe ederek sana geldim... Bir köle sahibinden nasıl kaçabilir ki?...

Bağışlanmayı umar ama eğer beklentileri boşa çıkarsa... O zaman dünyadaki hiç kimse ondan daha fazla hüsrana uğramamıştır.

Allah'ın (Et-Tevvâb) ismiyle beraber yaşıyoruz:

Allah'ın Tevvâb ismi ne kadar da güzeldir! Günahkâr kimseye, mutluluk safhasına yeniden

başlama ümidi verir. İnsan, bu umutla hayal kırıklığı ve karanlık çemberinden çıkar.

(أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

(Allah'ın, kullarının tevbesini kabul edeceğini, sadakaları geri çevirmeyeceğini ve Allah'ın tevbeyi çok kabul eden ve pek esirgeyen olduğunu hâlâ bilmezler mi?) [Tevbe Suresi: 104]

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Tevvâb'tır. Kendini mübalağa siygasıyla överek tövbeleri çokça kabul eden olarak tanımlar. Bu da pekçok kişinin tövbesini kabul etmesi sebebiyledir. Kullarının tekrar tekrar günah işlemeleri sebebiyle büyük günahlarını, geniş ve kapsayıcı bir tövbeyle kabul edip karşılığını vermek için mübalağa siygasıyla gelmiştir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- tövbe edenlerin tövbelerini kabul etmeye devam eder. Kendine yönelenlerin günahlarını bağışlar. Eğer bir kul tekrar tekrar tövbe ederse, Allah'ta tekrarlanan bu tövbeyi kıyamete kadar kabul etmeye devam eder.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ)

(Kim (bu) haksız davranışından sonra tevbe eder ve durumunu düzeltirse; şüphesiz Allah onun tevbesini kabul eder. Allah çok bağışlayıcı ve çok merhametlidir.) [Mâide Suresi: 39]

«Müstedrek»'te şöyle bir hadis gelmiştir: Bir adam Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldi ve dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Birimiz bir günah işlediğinde (ne olur)? Dedi ki: «Ona yazılır.» Adam dedi ki: Ondan mağfiret diler de tövbe ederse? Nebi aleyhisselam ona dedi ki:

«يُغْفَرُ لَهُ وَيَتَابُ عَلَيْهِ، وَلَا يَمَلُ اللَّهُ حَتَّى تَمْلُوا»

«O affedilir ve tövbesi kabul edilir. Siz (tövbe etmekten) bıkmadıkça, Allah da (bağışlamaktan) bıkmaz, usanmaz.» [Hasen bir hadistir].

Allah'a tövbe eden kimse içtenlikle tövbe ederse; Allah, onu bağışlar ve tövbesini kabul eder.

Allah ne kadar da cömerttir!

Allah'ın kulunun tövbesini kabul edip kulun tövbesinden önce ve bir de tövbesinden sonra kabul ile kuşatarak kuluna ikram ettiği zaman, Allah'ın cömertliğine bir bak. Kulun tövbesi Rabbi -Subhânehû ve Teâlâ- tarafından olan iki kabul arasındadır. Kulun tövbesinden önce ve bir de tövbesinden sonra tövbenin kabulü şeklindedir.

Allah, ilk önce izin vererek, muvaffak kılarak ve ilham vererek kulun tövbesini kabul eder. Çünkü kalbini tövbe etmeye götürecek sebepleri harekete geçirmiştir. Ardından kul tövbeyi gerçekleştirir. Bu Tevvâb, Rahîm ve Kerîm olan Allah'ın muvaffak kılmasıdır.

Sonra kul fiilen tövbe ettiğinde, Allah onu affeder ve tövbesini kabul eder. Günahlarını ve hatalarını bağışlar. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmaktadır:

(ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

(Sonra Allah onları tövbe etmeye muvaffak kıldı ve tövbelerini de kabul etti. Şüphesiz Allah, tövbeyi çok kabul eden ve çok merhamet edendir.) [Tevbe Suresi: 118]

Allah'tan başka hak ilah yoktur. Tövbenin fazileti ilk ve son olarak O'na aittir.

Aynı şekilde Tevvâb olması O'nun sıfatlarından... Ve O'nun sıfatlarında tövbeleri kabul etmesi iki türlüdür...

Kulunun tövbe etmesine izin verir ve tövbesini kabul eder... Tövbesinin ardından Mennân olan Allah'ın ihsanıla...

Keza salih ameller bu mesabededir. Allah, önce salih amel işlemeyi kullarına ilham etmiş, sonra da buna karşılık onlara sevap yazmıştır. Allah, ihsan ve

nimetlerle başlayan, bol bol vermesi ve cömertliğiyle iyilikler bahşedendir.

Bir öğüt...

Tövbe: Müminlerinden ve günahkârlarına kadar, hayatın her safhasında bütün insanlar için farzdır. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ)

(Ey Müminler! Hep birlikte Allah'a tövbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz!) [Nûr Suresi: 31]

Tövbe: Allah'ın sevdiği bir kâmil olma halidir ve noksanlık değildir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ)

(Şüphesiz Allah, çokça tövbe edenleri ve arınanları sever.) [Bakara Suresi: 222] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

(لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ)

(Andolsun Allah; Peygamberin, muhacirlerin ve Ensar'ın tövbelerini kabul etmiştir.) [Tevbe Suresi: 117]

Âdem -aleyhisselam- hakkında şöyle buyurmuştur:

(فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ)

(Âdem (vahy yoluyla) Rabbinden birtakım kelimeler aldı. Allah'ta onun tövbesini kabul etti.) [Bakara Suresi: 37]

İbrahim ve İsmail -aleyhimesselem- hakkında şöyle buyurmuştur:

(وَأَرْأَيْنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

(Bize hac ibadet yerlerini, ilkelerini göster ve tövbemizi kabul et. Çünkü sen, tövbeleri çok kabul eden, çok merhametli olansın.) [Bakara Suresi: 128]

Mûsâ -aleyhisselam- hakkında şöyle buyurmuştur:

(فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ)

(Kendisine gelince “Seni bütün eksikliklerden tenzih ederim. Allah’ım! Sana tövbe ettim. Ben sana inananların ilkiyim.” dedi.) [Araf Suresi: 143]

Malumdur ki; Peygamberler -büyük ve küçük günahları- işlemezler, bu konuda masumdurlar. Onlar hakkında aktarılan tövbeleriyle, dereceleri yükseltilir ve sevapları çoğaltılır. Allah tövbe edenleri ve arınanları sever.

«Sahîh-i Buhârî'de» Rasûlullah -aleyhissalatu vesselam-'dan gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«وَاللّٰهُ! إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً».

«Allah'a yemin olsun ki; ben, günde yetmiş defadan çok Allah'tan bağışlanma diliyor ve tövbe ediyorum.»

Eğer siz günah işlemeseydiniz...

Allah, kullarının kusur ve noksanlıklardan münezzehtir olmadığını bilir. Kulları üzerinde merhameti, mağfireti ve onların tövbelerini kabul etmesinin ortaya çıkması için onları bu şekilde yaratmıştır. Rasûlullah -aleyhissalatu vesselam-'dan sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«لَوْ أَنَّكُمْ لَمْ تَكُنْ لَكُمْ دُنُوبٌ يَعْفِرُهَا اللَّهُ لَكُمْ، لَجَاءَ اللَّهُ بِقَوْمٍ لَهُمْ دُنُوبٌ يَعْفِرُهَا لَهُمْ»

«Eğer sizin; Allah'ın sizin için affedeceği günahlarınız olmasaydı, Allah Teâlâ sizin yerinize günah işleyecek (fakat tövbeleri sebebiyle) günahlarını bağışlayacağı kimseler yaratırdı.» [Müslim rivayet etmiştir].

Nebi -aleyhissalatu vesselam- şöyle buyurmuştur:

«كُلُّ ابْنِ آدَمَ خَطَّاءٌ، وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ»

«Her âdemoğlu çokça hata eder. Çokça hata edenlerin en hayırlısı çokça tövbe edenlerdir.»
[Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- kendisini kullarının tövbesini kabul etmekle övmüş ve şöyle buyurmuştur:

(غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ إِلَهِهِ الْمَصِيرُ)

(Günahı bağışlayan, tövbeyi kabul eden, azabı ağır olan, lütuf sahibi Allah tarafındandır. O'ndan başka hak ilah yoktur. Dönüş ancak O'nadır.) [Gâfir/Mümin Suresi: 3]

Allah, kullarının günahları çok olsa bile tövbelerini kabul ettiğini bilmelerini istemektedir.

(إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا)

(Şüphesiz Allah, bütün günahları affeder.)
[Zümer Suresi: 53]

Rabbimizin, bize ve ibadetlerimize hiçbir ihtiyacı yoktur. Bununla beraber kulunun tövbe etmesinden dolayı çok sevinir. Allah ne kadar da cömerttir! Allah ne kadar da güzeldir! Allah ne kadar da merhametlidir!

«Buhârî ve Müslim»'de Rasûlullah -aleyhissalatu vesselam-'dan gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«لَلَّهِ أَشَدُّ فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ مِنْ رَجُلٍ فِي أَرْضٍ دَوِّيَّةٍ مَهْلِكَةٍ، مَعَهُ رَاحِلَتُهُ عَلَيْهَا طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ، فَنَامَ فَاسْتَيْقَظَ وَقَدْ ذَهَبَتْ، فَطَلَبَهَا حَتَّى أَدْرَكَهُ الْعَطَشُ».

«Allah Teâlâ Mümin kulunun tev-besine şu adamdan daha çok sevinir: O adam ki; yiyecek içecek bulunmayan korkunç bir çölde, üzerinde yiyeceği ve içeceği olan devesiyle beraber konaklayıp uyumuş, uyandığında ise devesinin kaçmış olduğunu görmüştür. Susuzluk kendisini kaplayıncaya kadar onu aramıştır.

Kendi kendine: "Artık ilk olduğum yerime geri dönüp ölünceye kadar uyuyayım." demiş ve ölmek için başını dirseklerine koyup uyumuştur. Uyanındığında, birden bire azığı, yiyeceği ve içeceği üzerinde olduğu halde devesini başucunda bulmuştur. İşte Allah Teâlâ, Mümin kulunun tevbesine, devesini ve azığını bulan bu adamdan daha fazla sevinir».

İbn Teymiye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Her tövbe eden Allah'ın sevdiği kimsedir",

(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ)

(Şüphesiz Allah, çokça tövbe edenleri ve arınanları sever.) [Bakara Suresi: 222]

Kullarına merhamet etmesinde böyle olan Allah'a karşı en uygun davranış şudur: Bütün sevgiler ile sevilmesi, ortağı olmaksızın sadece

kendisine ibadet edilmesi, bu sevginin etkilerinin O'na ihlasla ibadet edilerek ortaya çıkması, O'na itaat edilerek ve O'nun sevdiği kimseler ve sevdiği şeyler sevilip, kendisinden nefret ettiği kimselerden ve nefret ettiği şeylerden nefret edilmesi suretiyle O'na yakınlaşmaya çalışılmasıdır.

Bilâl b. Sa'd şöyle demiştir: “Sizden birinize ceza vermekte acele etmeyen, hatayı silen, tövbeyi kabul eden, kendisine yönelene yönelen, kendisine arkasını dönene de lütufta bulunan bir Rabbiniz var.”

(وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ)

(O, kullarının tevbesini kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir.) [Şûrâ Suresi: 25]

Kapının eşiğinde...

Tövbe: İsyandan itaate, kötülüklerden iyiliklere ve isyanın kasvetinden Rahmân'a yakın olmaya kaçmaktır.

Bu, yaradan Allah'tan O'nun kapı eşiklerine bir firar, Cabbâr olan Allah'tan O'nun engin ferahlıklarına bir kaçıştır. O'nun gazabından rızasına, O'nun azabından affına, O'ndan O'na bir sığınmadır. Biz O'nu hakkıyla övemeyiz. O'na karşı

O'ndan başka bir sığınak ve O'ndan başka bir kurtuluş yoktur.

(فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ)

(O halde Allah'a koşun. Çünkü ben, size O'nun katından gelmiş açık bir uyarıcıyım.)
[Zâriyât Suresi: 50]

Ey Rabbim! Günahlarım çokluk bakımından ne kadar büyükse de... Çok iyi biliyorum ki senin affın daha da büyüktür...

Her ne kadar yalnız iyilik sahipleri senden ümit ediyor olsa da... Günahkâr olan, kime sığınsın ve himaye dilesin?...

Ali bin Ebî Tâlib -radiyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: "Kurtuluşu yanında olduğu halde helâk olana şaşılır! Ona denildi ki: O kurtuluş nedir? şöyle buyurdu: Tövbe etmek ve mağfiret dilemektir."

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: "Genel olarak Müslümanı günah işlemeye sevk eden şey (tövbeye güvenip itimat etmesidir) Şayet bunun kendisiyle tövbesi arasında bir engel olacağını bilseydi, dehşete kapılırdı."

Samimi tövbe ancak, günahı terk ederek, günah işlediğine pişmanlık duyarak, tekrar etmemeye kararlı davranarak ve günaha karşılık bir sevap

işlenerek olur. Eğer o günah, kul hakkı ile ilgili ise, o hakkın sahibinden helallik alınarak olur.

Şakîk el-Belhî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: “Tövbenin kabul edildiğinin alameti; geçmişte yapılanlara ağlamak, günaha düşmekten korkmak, kötü kardeşleri/arkadaşları terk etmek ve hayır sahibi kimselerle birlikte olmaktır.”

Samimi tövbe, Güneşin batıdan doğması ve ölüm anında can çekişirken olmak üzere bu iki durum dışında kabul edilir.

Uyarı sarsıntıları...

Allah -Azze ve Celle-, kulluğunun tamamlanması, Rabbine yalvararak dua etmesi, O'ndan korkması ve tövbe etmesi için Mümin kulunu bir daha yapmamak niyetiyle tevbe ettiği şeylerle tekrar imtihan edebilir.

Kaç insan Allah'tan uzaklaşmıştır da; bunun üzerine Allah -Azze ve Celle- kulunun kendisine dönmesi için onu sıkıştırmıştır. Kul Rabbine döndüğü zaman ise Allah'a yakın olmanın lezzetini tatmış, doğru yolda olmanın ve tövbe etme nimetini hissetmiştir. Kurtuluşunun ve selametinin nedeni olan bu bela ve sıkıntı için Allah'a şükretmiştir.

(وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

(Belki dönerler diye büyük azaptan önce de, mutlaka onlara yakın bir azabı tattıracağız.)

[Secde Suresi: 21]

İşlemiş olduğun günahlarını ve sapkınlıklarını öylece bırakıp, tövbe etmediğin halde önünde birçok nimetler görüyorsan; bil ki Allah'ın gazaplandıkları kimselerdensin. Bu, O'ndan sana bir istidractır. Çünkü Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ)

(Kendilerine yapılan uyarıları unuttuklarında, üzerlerine her şeyin (nimetin) kapılarını açtık. Nihayet kendilerine verilenler yüzünden şımardıkları zaman onları ansızın yakalayış verdik. Birdenbire bütün ümitlerini yitirdiler) [En'âm Suresi: 44]

Eğer tövbeni ilan edersen; o halde Allah'tan sebat dile. Çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri de şöyleydi:

«اللَّهُمَّ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ! ثَبِّثْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ»

«Ey kalpleri evirip çeviren (Allah'ım)! Benim kalbimi dinin üzere sabit kıl.» [Sahih bir hadistir. Buhârî «Edebi'l-Müfred kitabında» rivayet etmiştir].

Allah'ım! Bizim tövbemizi kabul eyle. Çünkü sen tövbeleri çokça kabul edersin, çok merhametlisin. Bizi, anne ve babamızı bağışla. Sen bağışlayansın, esirgeyensin.

40

El-Alîm -Celle Celâluhu-

Göğüsler, hiçbir kulağın işitemeyeceği ve hiçbir gözün ulaşamayacağı düşünceleri, fikirleri, hedefleri ve niyetleri saklar. Hüküm ve hikmet sahibi, her şeyi hakkıyla bilen Allah ise bütün bunlar hakkında bilgi sahibidir.

Gönüllerde fikir depoları gizlenmiştir. Bunları, yakınlaştırılmış bir melek, gönderilmiş bir peygamber, en sevilen veli bir kul, büyük bir âlim dahi bilemez. Asi bir şeytan da bilemez. Bütün bunları, gizli saklı olan her şeyi en iyi bilen Allah Teâlâ bilir.

Embriyo, annesinin rahminde bir zarın ardından başka bir zarla kaplanır. Yaşıyor mu, ölü mü bilinmez. Erkek mi, kız mı bilinmez. O, cehennem ehlinden midir yoksa, Cennet ehlinden midir bilinmez.

Onun, eceli, rızkı, ömrü bilinmez. Bunu, her şeyi ilmi ile kuşatan Allah bilir.

(وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(Allah her şeyi hakkıyla bilendir.) [Bakara Suresi: 282]

İlim, cehaletin zıddıdır.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'nın ilmi; görüneni de, gizli olanı da, sırları da, dışa vurulanı da kuşatmıştır. Yukarı ve aşağı bütün âlemleri kuşatmıştır. Onun ilmi geçmiş, bugünü ve geleceği de kuşatır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا)

(O, onların önlerindeki de arkalarındaki de bilir. Fakat onlar, bilgileriyle O'nu (Allah'ı) kuşatamazlar.) [Tâhâ Suresi: 110].

O -Azze ve Celle-, yarattıklarının kalplerinde gizlediği iman ve küfür, hak ve batıl, iyi ve kötü her şeyi hakkıyla bilendir;

(إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ)

(Şüphesiz Allah, göğüslerin özünü (kalplerde olanı) bilir.) [Âl-i İmrân Suresi: 119]

(وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(Allah her şeyi hakkıyla bilendir.) [Bakara Suresi: 282]

Fısıldaşma O'nun katında sesli konuşulma gibidir. Sır, O'nun katında alenidir. Gizli olan O'na açıktır.

O, kainatta gizli, açık her şeyi ilmiyle kuşatarak bilendir... O Sübhân, uzak olan bütün işleri daha yaklaşımadan bilendir...

Hiçbir cehalet asla ilminin önüne geçemez... Unutkan olan insan gibi unutmaz da...

Muhakkak ki O, Alîm'dir:

Yaprak, O'nun ilmiyle düşer. Fısıltı, O'nun ilmiyle yayılır. Söz, O'nun ilmiyle söylenir. Niyet, O'nun ilmiyle edilir. Yağmur damlası da, O'nun ilmiyle iner...

Diriyi ve ölüyü, yaşı ve kuruyu, mevcut olanı ve olmayanı, gizli ve açık olanı, çoğu ve azı bilir:

(﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ﴾)

(Gaybın anahtarları yalnızca O'nun katındadır. Onları ancak O bilir. Karada ve denizde olanı da bilir. Hiçbir yaprak düşmez ki onu bilmesin. Yerin karanlıklarında da hiçbir tane, hiçbir yaş, hiçbir kuru şey yoktur ki, apaçık bir kitapta (Allah'ın bilgisi dâhilinde, Levh-i Mahfuz'da) olmasın.) [En'âm Suresi: 59]

Bazı sahabeler, içlerinden açıkça söylemedikleri bazı şeyler geçirdiler. Bilâkis, bunları gizlediler ve sakladılar. Bunun üzerine Allah -Azze ve Celle- de şu ayeti indirdi:

(عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ)

(Allah, sizin kendinize güvenmediğinizi bildi.) [Bakara Suresi: 187]

Hanımlarından bazıları Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bir konuyu sır olarak gizledi. Peygamber de bu konunun bir kısmını anlattı, bir kısmına ise değinmedi. Bunun üzerine hanımı: “Bunu sana kim haber verdi?” diye sordu.

(قَالَ نَبَائِي الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ)

(Bunu bana, hakkıyla bilen ve hakkıyla haberdar olan Allah haber verdi, dedi.) [Tahrîm Suresi: 3]

Bedir savaşının ardından bir gece, Umeyr bin Vehb ve Safvân bin Ümeyye, Kâbe'de oturmuş; Rasûlullah'a -sallallahu aleyhi ve selâm- suikast tertip ediyorlardı. Allah -Azze ve Celle- peygamberine onların kurduğu tuzaklarını haber verdi ve onların yaptıklarını gösterdi:

(قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

(Peygamber onlara) dedi ki: Rabbim, yerde ve gökte (söylenmiş) her sözü bilir. O, hakkıyla işiten ve bilendir.) [Enbiyâ Suresi: 4]

Münafıklar, Tebük'te kendi aralarında fısıldaşarak, Rasûlullah'ın -sallallahu aleyhi ve sellem-, sahabeler'in -radiyallahu anhum- ve İslam hakkında kinayeli ve alaylı sözler söylüyorlardı. Gaybı bilen Allah, Resulüne onların kurnazlıklarını, hilelerini ve alaya almalarını haber verdi;

(أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ)

(Allah'ın, onların sırlarını da, fısıltılarını da bildiğini ve gaybları (gizli şeyleri) çok iyi bilen olduğunu hâlâ anlamadılar mı?) [Tevbe Suresi: 78]

Allah'ın ilmi kâmil ve kapsayıcıdır/kuşatıcıdır:

(إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا)

(Sizin ilahınız, kendisinden başka hak ilah olmayan Allah'tır. O'nun ilmi her şeyi kuşatmıştır.)

[Tâ-Hâ Suresi: 98]

Allah -Azze ve Celle-'nin ilminin kâmil olması bakımından mahlukatından hiçbir şey O'na benzemez.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11]

(فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا)

(Allah, sizin bilmediğinizi bildi ve size bundan başka yakın bir zafer daha verdi.)

[Fetih Suresi: 27] Eğer insanoğlu bir şey öğrendiyse; bu, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kendilerine öğretmesiyle olmuştur. Dine ve Kadere dair bütün ilimlerin kaynağı, Aziz ve Hakîm olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya aittir;

(قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ)

(Melekler: Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz! Senin bize öğrettiklerinden başka bizim bir bilgimiz yoktur. Şüphesiz Alîm (her şeyi bilen) ve Hakîm olan ancak sensin, dediler.)

[Bakara Suresi: 32]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

(وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ)

(O, sana bilmediğin şeyleri öğretti.) [Nisâ Suresi: 113]

İnsanlar, bütün bilgilerini ve sahip oldukları malumatlarını bir araya toplayabilirler; Allah'ın engin bilgisine oranla çok az olurdu;

(وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ۖ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا)

(Sana ruh hakkında soru sorarlar. De ki: Ruh, Rabbimin emrindedir. Size ancak az bir bilgi verilmiştir.) [İsra Suresi: 85]

Gemiye bindikleri zaman Hızır, Musa -aleyhisselam-'a, geminin kenarına konmuş bir serçe gördüğünü, gagasıyla bir iki kere denizden su içtiğini söyledi ve ona şöyle dedi: "Ey Mûsâ! Benim ve senin ilminin, Allah'ın ilminden eksikliği, bu serçenin gagasıyla denizden eksilttiği kadardır..."

Gerçek şudur ki...

Rabbimiz -Azze ve Celle- gayb ilimlerini kendine has kılmıştır. O'ndan başkası bilemez:

(وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ)

(Gaybın anahtarları yalnızca O'nun katındadır. Onları ancak O bilir.) [En'âm Suresi: 59] Bunlardan (gaybın anahtarlarının) beşinden bahsetti:

(إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ ۚ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَآذَا تَكْسِبُ غَدًا ۚ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ)

(Kıyamet vaktinin bilgisi, ancak Allah'ın katındadır. Yağmuru O yağdırır. Rahimlerde olanı O bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Yine hiç kimse nerede öleceğini bilemez. Şüphesiz Allah, her şeyi bilendir, her şeyden haberdardır.) [Lokman Suresi: 34]

İşte bunlar Allah'tan başka kimsenin bilmediği gaybın beş anahtarıdır:

1- Kıyamet saatinin ilmi: Ahiret hayatı için başlangıcın anahtarıdır.

2- Yağmurun indirilmesi: Bitkilerle yeryüzünün hayat bulmasının anahtarıdır.

3- Rahimlerde olanı bilmek: Dünya hayatının anahtarıdır.

4- Yarında ne olacağını bilmek: Gelecekte kazanmanın anahtarı.

5- Ölüm yerinin bilgisi: Berzah hayatının anahtarı ve her insanın kendi kıyametidir.

Gaybın bilgisi, şüphesiz sadece bu beşiyle sınırlı olmaktan daha büyük ve daha geniştir. Burada haber verilen önemli olan bazılarının açıklanmasıdır. Yoksa, bunları belli bir sayıyla sınırlama iddiası anlamında değildir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ)

(De ki: Göklerde ve yerde, Allah'tan başka kimse gaybı bilmez.) [Neml Suresi: 65]

Kim de Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'dan başka bir kimsenin gaybı bildiğini iddia ederse; şüphesiz o, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiştir.

Peygamberler, Allah'ın onlara haber verdiği şeyler dışında gaybı bilmezler. Âişe -radiyallahu anha- şöyle demiştir: "Kim de Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in; yarın olacakları bildiğini iddia ederse, Allah'a çok büyük bir iftira etmiş olur."

(وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَأَسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ)

(Eğer ben gaybı biliyor olsaydım, daha çok hayır elde etmek isterdim ve bana hiçbir kötülük de dokunmazdı.) [Araf Suresi: 188] Bu böyleyken nasıl olurda peygamberlerden daha alt derecede olanlar, gaybı bilebilirler?

Senin bundan nasibin...

Allah, azda olsa kime ilim vermiş ise Allah -Azze ve Celle- o kimseyi yükseltmiştir:

(يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ)

(Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltir.) [Mücâdele Suresi:11] Bu kimse birde âlim, takvalı,

Allah'ı bilen, O'nun hakkını yerine getiren biri olsaydı, nasıl olurdu?

Onlar Allah'ın ilmiyle kesin olarak emin olurlar. O'na karşı korkuları ve saygıları arttı ve bu nedenle Allah onları yedi göğün üzerinden doğrulayarak şöyle buyurdu:

(إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ)

(Allah'a ancak âlim olanlar derin saygı duyarlar.) [Fâtır Suresi: 28]

İlim, insanı yüksek makamlara yükselten değerli hasletlerin temelidir.

Bu makama ancak, ilimle, ısrarla Allah'tan ilim istemeye devam ederek ve Allah'ın Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'e öğrettiği şu duayı ederek ulaşılır:

(وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا)

(Ve de ki: Rabbim! İlmimi arttır.) [Tâ-Hâ Suresi: 114]

İbn Hazm -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "İlimlerin en yücesi, seni Rabbine yaklaştıran ilimdir."

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: «Bu ilmin güzelliğinin hazzı ve değerinin büyüklüğü hakkında insanların çoğunluğunun cehaleti olmasaydı, ilmi elde etmek için kılıçlarla

savaşırlandı. Ama ilme giden yollar nefsin hoş görmediği bir perde ile örtülmüştür. Allah'ın sadece dilediği kimselere ilmi vermesi için onlar, ilimden cehalet perdesi ile uzak tutulmuşlardır. Allah, büyük lütuf sahibidir.»

Ey Alîm olan Allahım! Bize faydalı olanı öğret. Öğrettiklerinle bize fayda ver ve ilmimizi artır.

41

El-Azîm -Celle Celâluhû-

Her türlü noksanlıktan münezzeh olan ey Azîm (Allah'ım)!

Dilediğinden mülkü çekip alırsın. Zenginlikten sonra fakirlik verirsın. Yücelttikten sonra alçaltırsın. İzzetli kıldıktan sonra zillet verirsın. Güç ve kuvvet verdikten sonra zayıf kılarırsın. Dilediğinin değerini artırırırsın. Dilediğini muvaffak kılarırsın. Dilediğin kimseyi makbul kılarırsın. Dilediğine bahşeder, dilediğinden de esirgersin. Bütün hayırlar senin elindedir. Sen, her şeye Kadırsın.

Senden başka hak ilah yoktur. Sen çok azim ve çok halim'sin/merhametlisin.

Ey Azîm! Senin sıfatların ne yücedir...

Sana sıfatlarınla sena edenlerin senalarından daha yücesin...

El-Azîm -Azze ve Celle- Allah'ın en güzel isimlerinden biridir. Yüce Rabbimizin büyük bir ismidir. Bu isim, yapısında ve manasında, azamet ve büyüklük, şeref ve saygınlık anlamları içerir.

Yüksek heybete, güçlü harflere, ulvi anlama sahiptir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)

(O, El-Alîy (en yüce)'dir, El-Azîm (en büyük)'tür.) [Bakara Suresi: 255]

Azîm olan Allah -Celle Celâluhu-, büyüklük sahibidir. O'nun şanı da, kadride çok yücedir. Aklın sınırlarını öyle aşmıştır ki, mahiyetinin ve hakikatinin kuşatılması düşünülemez.

Azîm olan Rabbimiz zatında büyüktür, büyüklüğünde O'na hiç bir varlık benzemez...

Büyüklüğünün göstergelerinden biri de; göklerin ve yerin avucunun içinde hardal tanesinden daha küçük olmasıdır.

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(Onlar Allah'ı gerektiği gibi (hakıyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ eliyle dürülüp bükülmüştür. Allah, onların

şirk koştukları şeylerden münezzehtir ve çok yücedir.) [Zümer Sûresi: 67].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«مَا السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ فِي الْكُرْسِيِّ إِلَّا كَحَلْقَةٍ مُلْقَاةٍ بِأَرْضٍ فَلَاةٍ، وَفَضْلُ الْعَرْشِ عَلَى الْكُرْسِيِّ كَفَضْلِ تِلْكَ الْفَلَاةِ عَلَى تِلْكَ الْحَلْقَةِ»

«Yedi kat semanın Allah'ın Kürsî'sine nisbeten büyüklüğü, çölde yere atılmış bir halka gibidir. Arş'ın, Kürsî'ye olan üstünlüğünde, çölün halkaya olan üstünlüğü gibidir.» [Sahih bir hadistir. İbn Ebî Şeybe rivayet etmiştir]

Bahsi geçen bu büyüklük O'nun yaratmış olduğu Kürsî ve Arş'ında olduğuna göre, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın büyüklüğü nasıldır? Şüphesiz en kusursuz örnek O'na aittir. O, Arş'ın üzerine istiva etmiştir. O, yarattıklarının hepsinin üstündedir.

Rabbimiz -Azze ve Celle-, sıfatlarında büyüktür. O, bütün kemal sıfatlarıyla vafedilmiştir. Rahmetinde büyüktür, kudretinde büyüktür, lütuf ve ihsanında büyüktür, güzelliğinde büyüktür.

Kudsi bir hadiste şöyle gelmiştir:

«الْكِبْرِيَاءُ رَدَائِي، وَالْعِظْمَةُ إِزَارِي، فَمَنْ نَازَعَ عَنِي وَاحِدًا مِنْهُمَا؛ فَدَفَعْتُهُ فِي النَّارِ»

«Büyüklük benim gömleğim, ululuk da benim peştamalımdır. Kim bunlardan birinde benimle yarışmaya yeltenirse onu ateşe atarım.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]،

Rabbimiz fiillerinde de azametlidir. Çünkü bunlar, O'nun hikmetinin, adaletinin, ihsanının ve iradesinin genişliğinden haber vermektedir.

O, tazim edilmeyi gerektiren her manada büyüktür... Hiçbir insan layık olduğu şekilde O'na medh-ü sena edemez...

Allah -Azze ve Celle-'nin büyüklüğü kâmindir tamdır:

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(Onlar Allah'ı gerektiği gibi (hakıyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ eliyle dürülüp bükülmüştür. Allah, onların şirk koştukları şeylerden münezzehtir ve çok yücedir.) [Zümer Sûresi: 67].

Ellerini kaldır!

Ne kadar büyük ve çok olursa olsun, hiçbir mesele O'na zor gelmez. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ فَلَا يَقُلْ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنَّ شَيْئًا وَلَكِنْ لِيَعِزَّزَ الْمَسْأَلَةَ وَلِيُعْظِمَ الرَّغْبَةَ؛ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَتَعَاطَمُهُ شَيْءٌ أَعْطَاهُ»

«Sizden biriniz dua ederken; "Allahım! Dilersen beni bağışla; dilersen bana merhamet et, demesin.

" Dilediğini kesin bir dille istesin. Çünkü verdiği hiçbir şey Allah'a zor gelmez.» [Buhâri ve Müslim rivayet etmiştir -bu lafız Müslim'in lafzıdır-]

Rabbimiz; rahmetinde ve mağfiretinde de büyüktür. O'nun sabrı büyüktür, lütfu ve cömertliği büyüktür. Hiçbir şey O'nun bağışlayamayacağı kadar büyük değildir.

«Buhâri ve Müslim'de gelen» Şefaât hadisinde rivayet edildiğine göre; Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem - şöyle buyurmuştur:

«يَا مُحَمَّدُ! اِرْفَعْ رَأْسَكَ، وَقُلْ يُسْمَعُ، وَاسْأَلْ تُعْطَى، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ!»

«(Ey Muhammed!) başını kaldır! Söyle, sözün dinlensin; iste ki istediğin verilsin. Şefaât dile! Sana şefaât hakkı verilsin!

Ben de: Rabbim "Lâ ilâhe illallah" demiş kimseler hakkında bana izin ver diyeceğim. Allah Teâlâ da şöyle buyuracak: İzzetim, yüceliğim, ululuğum, azametim için yemin ederim ki! La ilâhe illallah demiş kimseleri mutlaka cehennemden çıkartacağım.»

Kalbim katılaşıp, yollarım daralınca... Ümitlerimi senin affına doğru bir merdiven yaptım...

Kıyaslayınca günahlarım benden daha büyüktü... Affını diliyorum ey Rabbim! Çünkü senin affın daha da büyüktür...

Kim Azîm olana sığınırsa kurtulur...

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste mescide girdiği zaman o şöyle söylerdi:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»، قال: «فَإِذَا قَالَ ذَلِكَ؛ قَالَ الشَّيْطَانُ: حُفِظَ مِنِّي سَائِرَ الْيَوْمِ»

«Kovulmuş Şeytan'dan, azim olan Allah'a, O'nun kerîm vechine ve ezeli saltanatına sığınırım.» Sonra dedi ki: «Bunu söyleyince şeytan; "Günün geri kalan kısmında da benden korundu." der.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]،

Kim de Allah -Azze ve Celle-'yi diliyle tazim ederse kurtuluşa erer. Kıyamet günü terazisi ağır basar. Peygamber -aleyhissalatu vesselam-'dan sahih olarak nakledildiğine göre o şöyle buyurmuştur:

«كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»

«İki cümle vardır ki dile kolay, mizanda ağır ve Rahmân'a sevimli gelir. Bunlar; (O'na hamdederek, Allah'ı bütün kusur ve noksanlıklardan tenzih ederim) ve (Azîm olan Allah, bütün kusur ve noksanlıklardan münezzehtir) sözleridir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Kullarına O'nu bu isimle tesbih etmelerini emretti. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ)

(Öyleyse Azîm Rabbinin adıyla tesbih et.)

[Vâkıa Suresi: 74]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ümmetine namazlarında Allah'ı bu isimle tesbih etmelerini emretmiştir:

«فَأَمَّا الرُّكُوعُ فَعَظِّمُوا فِيهِ الرَّبَّ - عز وجل -»

«Öyleyse rükûda Rabb -Azze ve Celle-'yi tazim edin» [Müslim rivayet etmiştir].

Kurtuluşun anahtarı:

Başına bir felaket gelir, göğsün daralır ve seni endişe kaplarsa, şöyle söyle:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

«Azamet ve hilm sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Azametli arşın sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve yüce arşın Rabbinden başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Eğer bir kraldan/sultandan korkarsan, Allah'ın egemenliği/saltanatı daha büyüktür. Abdullah b. Mesûd şöyle demiştir: “Yedi kat semanın ve yüce arşın Rabbi olan Allah'ım! Falan oğlu falanın ve yarattıklarının içerisinde onun taraftarlarından

birisinin bana karşı kötü davranmasından ya da azgınlaşmasından beni korusun. Sana sığınan güçlüdür ve senin şanın ne yücedir. Senden başka hak ilah yoktur."

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sabah ve akşam yerin dibine batmaktan Allah'ın büyüklüğüne sığınarak şöyle söylerdi:

«اللَّهُمَّ! أَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ مِنْ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْيِي»

«Allah'ım! Altımdan (gelecek belalarla) helak olmaktan senin büyüklüğüne sığınırım.» [Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Bu yüzden, kim Azîm olan Allah'a sığınır, Azîm olana yakınlaşmaya çalışır, takva sahiplerinden olursa, dünya hayatında emniyete ve ahiret sevabına nail olur. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا)

(Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, Allah onun kötülüklerini örter ve onun mükâfatını büyütür.) [Talak Suresi: 5]

Allah katındaki en yüksek dereceye gelince bu derece, Allah -Azze ve Celle-'nin kendileri hakkında şöyle söylediği kimseler içindir:

(الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ)

(İman edip de hicret edenler ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihat edenler derece bakımından Allah katında daha üstündürler. Kurtuluşa erenler de işte onlardır.) [Tevbe Suresi: 20]

Kim, Allah'a ortak koşar ve Allah -Azze ve Celle-'nin yüceliğine imanı yetersiz kalırsa, bunun karşılığı yaptığı amel ile aynı türden olur. O da Cehennem'dir. -Allah bizi ondan korusun!-

(خُذُوهُ فَعَلُوهُ (30) ثُمَّ الْجَجِيمَ صَلُّوهُ (31) ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ (32) إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ (33))

((Allah, şöyle der:) Onu yakalayıp bağlayın. (30)

sonra alevli ateşe atın onu! (31)

Sonra da onu yetmiş arşın uzunluğunda bir zincir içinde oraya sokun! (32)

Çünkü o, Azîm Allah'a iman etmezdi, (33)
[Hâkka Suresi: 30-33]

Bir Müslüman Rabbini nasıl tazim eder?

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'yı tazim etmek, O'nun isimlerini ve sıfatlarını tazim etmekle, O'nun muhabbeti, büyüklüğünün itirafı ve O'na karşı alçakgönüllü olmak suretiyle kalpte tazim etmekle olur. «İmam Ahmed'in Müsned»'inde şöyle gelmiştir:

«مَنْ تَعَظَّمَ فِي نَفْسِهِ، أَوْ اخْتَالَ فِي مِشْيَتِهِ؛ لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ»

«Her kim kendini büyük görürse veya yürüyüşünde böbürlenirse huzuru ilahiye Allah kendisine karşı gazaplı olduğu bir halde çıkar.» [Sahih bir hadistir].

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın tazim edilmesi, dil ile ve O'nu çokça zikretmekle olur.

(فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ)

(Öyleyse Azîm Rabbinin adıyla tesbih et.)

[Vâkıa Suresi: 74]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın tazim edilmesi, O'na itaat için kullanmak suretiyle vücut azalarında olur. O'nu tazim etmek, kendisine itaat edilmesi ve isyan edilmemesiyle, zikredilmesi ve unutulmamasıyla, kendisine şükredilmesi ve kâfirlik edilmemesiyle olur.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın tazim edilmesi: resüllerinin, meleklerinin ve O'na yapılan namaz, zekat, oruç, hac ve umre gibi ibadetleri ve Allah'ın dininin diğer şiarları ve hükümlerini tazim ederek olur;

(ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ)

(Bu böyledir. Her kim Allah'ın hükümlerini tazim ederse; şüphesiz bu, kalplerin takvasındandır.) [Hac Suresi: 32]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın tazim edilmesi; aziz kitabının yüceltilmesiyle olur. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- değerli kitabını açıkça azim olarak vassfederken şöyle buyurmuştur:

(وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَنَانِ وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ)

(Andolsun ki, biz sana tekrarlanan yedi ayeti ve azim Kur'an'ı verdik.) [Hicr Suresi: 87]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın tazim edilmesi: Allah'ın ve Müminlerin kutsal saydıklarına saygı gösterip, yücelterek olur.

(ذَٰلِكَ وَمَن يُعْظِمِ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِندَ رَبِّهِ)

(Bu böyledir. Kim Allah'ın hükümlerini tazim ederse, bu Rabbi katında kendisi için bir hayırdır.) [Hac Suresi: 30]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın tazim edilmesi; kulun, Rabbinin sözünün önüne makamı/konumu ne olursa olsun, başka birinin sözünü geçirmemesiyle olur.

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْصُوا عَلَى اللَّهِ رُسُلَهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ)

(Ey iman edenler! Allah'ın ve Resülünün önüne geçmeyin. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah, her şeyi hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.) [Hucurat Suresi: 1]

Ey harikulade bir şekilde yaratılmış olanları
yoktan var eden ve...

Herkesin rızıkına kefil olan! Cömertlik bulutun
sağanak olur yağar...

Ey Azîm! Senin sıfatların ne yücedir...

Sana sıfatlarınla sena edenlerin senalarından
daha yücesin...

İşte bak, ben geldim ve hüsnüzannım
şefaattçimdir...

Vesilelerim ise pişmanlık ve akan göz
yaşlarımdır...

Kulunun geçmiş günahlarını affet ve onu
rızıklandır...

Razı olduğun şeyde muvaffak kılarak ve senin
lütfun tamdır...

Kuluna istediğini yap sen güzellik yapmaya ehil
olansın...

Zannım ve bütün zanlar ile sen bunu yapacak
olansın...

Azîm Allah'tan dilerim ki; bizi Naim cennetlerini
kazanarak kurtulan takva sahiplerinden eylesin!

El-Kaviyy -Celle Celâluhû-

Ey Rabbim! Tövbe ederek senin engin (rahmetine) döndüm...

Teslim olarak, ipine sımsıkı sarılarak...

Ne ben, ne de güçlüler sahip değiliz...

Ey benim ve insanların Rabbi! senin sahip olduğun büyük güce...

Şüphesiz ben, hayattaki her sığınağa sığındım...

Senin sığınağından daha izzetli bir sığınak görmedim...

Sözümüz, şunu söyleyen Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- hakkındadır:

(إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ)

(Şüphesiz rızık veren, güçlü ve el-Metîn olan ancak Allah'tır.) [Zâriyât Suresi: 58] Ve de şunu söyleyen:

(وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۚ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا)

(Allah, o kâfirleri hiçbir fayda elde edemeden kinleriyle geri gönderdi. Allah(ın yardımı) savaşta Müminlere yetti. Allah güçlüdür, mutlak galiptir.) [Ahzâp Suresi: 25] Ve de şunu söyleyen:

(إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ)

(Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.) [Hadîd Suresi: 25]

El-Kaviyy olan Rabbimiz -Azze ve Celle-'ye zayıflık veya kusur uğramaz. Bir bitkinlik veya bezginlikte O'nu etkilenmez.

Rabbimiz -Azze ve Celle-'ye hiçbir egemen güç galip gelemeyiz, hiçbir engel tarafından engellenemez, hiçbir bir güdü tarafından harekete geçirilemez ve O'nun hükmünü hiçbir şey geri çeviremez. O, mutlak güce ve tam bir iradeye sahiptir.

O, -Azze ve Celle- güçte en son noktadır.

Rabbimiz -Azze ve Celle- kudretinde mükemmel ve her şeye kadir olandır. Hiçbir koşulda acizlik veya bitkinlik O'na üstün gelemeyiz. O, -Subhânehû ve Teâlâ- sahibi olduğu yeryüzünde ve göklerde dilediği zaman hükmünü yerine getirir, uygular.

Allah -Azze ve Celle- bozguna uğratmasında ve cezalandırmasında sonsuz güç sahibidir.

Güçte eşsiz ve benzersizdir,

(أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا)

(Bütün kuvvet Allah'a aittir) [Bakara Suresi: 165].

O vasfedildiği üzere öyle bir kuvvetle güçlüdür ki... Ey saltanat sahibi kardeşim! Sana galip gelmeye de gücü yeter...

Kuvvet O'ndandır...

Neden kalplerimiz O'na bağlanmıyor? Neden önemli meselelerimizde ve ihtiyaçlarımızda O'na itimat etmiyoruz? Aslında biz O'nun gücüne ve zenginliğine ne kadar da ihtiyaç duyuyoruz!

O'nun gücü ve başarılı kılması dışında bizim hiçbir gücümüz yoktur. O'nun dışında bizim, günahlardan sakınmaya ve nefsin kötülüklerini uzaklaştırmaya hiçbir kuvvetimiz yoktur.

Bu gücü Allah -Azze ve Celle- dilediğine bahşeder. Allah'ın verdiği bu gücün durumu genel rızık meselesinde olduğu gibidir.

İnsanoğlu, zayıftır. Zayıf olarak yaratılmış, zayıf olarak doğmuştur ve zayıf olarak ölür. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا)

(Çünkü insan zayıf yaratılmıştır.) [Nisâ Suresi: 28] Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِّن بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ﴾)

(Sizi güçsüz olarak yaratan, sonra güçsüzlüğün ardından da kuvvet veren ve sonra da kuvvetin ardından güçsüzlük ve ihtiyarlık veren Allah'tır. O, dilediğini yaratır. O, hakkıyla bilendir, üstün kudret sahibidir.) [Rum Suresi: 54]

Allah'ın güçleri...

Kulların çoğu, insanın zayıf olduğu ve Allah'tan başka hiçbir güç ve kuvvetin olmadığı gerçeğini unutup; Şeytan onları kendi güçleriyle aldatarak ayarttı. Böylece Allah -Azze ve Celle-'nin gücünü unuttular ve günahlarında daha da aşırı gitmeye başladılar!

Şu Âd kavmine bir bakın! Allah -Azze ve Celle- o kavim hakkında şöyle buyurmuştur:

(فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ)

(Âd kavmine gelince, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve: "Bizden daha kuvvetli kim var?" dediler. Onlar kendilerini yaratan Allah'ın, onlardan daha kuvvetli olduğunu görmediler mi? Onlar bizim ayetlerimizi (mucizelerimizi) inkâr ediyorlardı.) [Fussilet Suresi: 15]

Hûd -aleyhisselam- onlara şöyle dediği zaman;
Allah'tan korkun ve sadece bir tek O'na ibadet edin!
Dediler ki:

(مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً)

(Bizden daha kuvvetli kim var?) [Fussilet Suresi: 15] "Biz kullara boyun eğdirdik ve biz gücümüzle her türlü eziyeti geri püskürtebiliriz!" Vücutlarının büyüklüğü onları aldattı. İbn Abbâs - radiyallahu anhumâ- şöyle demiştir: "Onlardan en uzununu yüz arşın, en kısa olanı da altmış arşındı."

Meydan okumaları en yüksek noktaya ve isyanları zirveye çıkıp iyice yozlaştığında; Allah - Azze ve Celle- mutsuzluk dolu kara günlerde üzerlerine dondurucu bir rüzgârla ordularından bir ordu gönderdi. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَّجَسَاتٍ لِّيُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ ۖ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ)

(Biz de onlara dünya hayatında zillet azabını tattırmak için o mutsuz kara günlerde üzerlerine dondurucu bir rüzgâr gönderdik. Ahiret azabı elbette daha rezil edicidir. Onlara yardım da edilmez.) [Fussilet Suresi: 16]

Bu, Allah'ın yeryüzündeki tarih boyunca uyguladığı kanunlardan biridir:

Gücüne ve gururuna aldananların sonu, tıpkı Âd kavminin durumu gibidir. Her şeyin maliki, azamet ve kudret sahibi olan Allah'ın gücü onları yakalayıp alır.

Bunun için; Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ)

(De ki: Yeryüzünde dolaşın, sonra (peygamberleri) yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın!) [Enâm Suresi: 11] Umulur ki onlar geçip gidenlerin ölümlerinden ibret alırlar! Onlarca ümmet Allah'ı ve peygamberlerini inkâr etmişti. Gücüne, işlerine ve yeryüzünü binalar inşa etmelerine aldandılar. Böylece Allah onları, mutlak güç ve iktidar sahibinin yakalamasıyla yakalayiverdi:

(فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ ۖ فَمِنْهُمْ مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ)

(Nitekim, onlardan her birini günahı sebebiyle cezalandırdık. Kiminin üzerine taşlar savuran rüzgârlar gönderdik, kimini korkunç bir ses yakaladı, kimini yerin dibine geçirdik, kimini de suda boğduk. Allah onlara zulmetmiyordu. Asıl onlar kendilerine zulmediyorlardı.) [Ankebût Suresi: 40]

Müşrikler Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashabını -radiyallahu anhum- Hendek savaşından yeryüzünden tamamen yok etmek kasdıyla kuşatmışlardı. Allah -Azze ve Celle- ordularından bir ordu gönderdi: Kuvvetli bir rüzgâr onları Medine'nin etrafından kaçışır hale getirdi.

(وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۚ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ)
وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا

(Allah, o kâfirleri hiçbir fayda elde edemeden kinleriyle geri gönderdi. Allah(ın yardımı) savaşta Müminlere yetti. Allah güçlüdür, mutlak galiptir.) [Ahzâp Suresi: 25]

Bir çocuk, bir kralı öldürüyor. Bir su, bir kavmi boğuyor. Bir deniz, bir orduyu yok ediyor. Bir sivrisinek Nemrut'u küçük düşürüp aşşağılıyor. Yer, Kârun'u yutuyor. Kuşlar, Ebrehe'yi taş yağmuruna tutuyor...

O Allah -Subhânehû ve Teâlâ- güçlüdür. Gücüyle seni şaşkına çevirir.

Mahlukatın hepsinin bütün işleri Allah'a döner...
Bu işten mahlukata hiçbir pay yoktur...

Sana göstereyim mi?

Kulun, Allah'ın (El-Kaviyy) isminin anlamı hakkındaki bilgisi ne kadar çok artarsa, Allah -Azze ve Celle-'ye olan tevekkül/güveni de o oranda

artar. Gücünü Allah'tan alır. Bu da kendi güç ve kuvvetlerinden feragat ederek olur. Peygamber -aleyhissalâtu vesselam-'dan sahih olarak rivayet edilen bir hadiste onun sahabelerinden birine şöyle dediği nakledilmiştir:

«أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَلِمَةٍ هِيَ كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ؟ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»

«Sana cennet hazinelerinden bir hazinenin yolunu göstereyim mi? Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir. Lafız Buhârî'ye aittir] Anlamı: Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın yardımı, desteği ve onayı olmadıkça, bir halden diğer bir hale geçilemez ve buna güç yetirilemez.

Abdullah b. Mes'ûd -radiyallahu anhu- şöyle demiştir: "Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır sözünün anlamı şudur: Allah'a isyan etmekten kaçınmaya O'nun koruması dışında bir yol yoktur. O'na itaat etmeye de O'nun yardımı olmaksızın hiçbir güç yoktur."

İbnü'l-Kayyim -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Bu cümlelerin zor işlerle başa çıkma ve zorluklara dayanma konusunda inanılmaz bir etkisi vardır. Ayrıca hükümdarların ve kendisinden korkulan kimselerin karşısına çıkmada, korku duyulan yolculuklarda ve fakirliğin gidermede de inanılmaz tesiri vardır!"

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- seni, tevazu sahibi ve O'nun gücünü hatırlayan biri olarak görmeyi sever;

(وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِنَّ تَرَنَ أَنَا أَقَلَّ
مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا)

(Bağına girdiğinde; "Maşallah! Kuvvet yalnız Allah'tandır" deseydin ya! Eğer malca ve evlatça beni kendinden daha zayıf görüyorsan.) [Kehf Suresi: 39]

Allah, alçakgönüllülere olan sevgisiyle beraber, Müminlerden kuvvetli olanları daha çok sever. Peygamber -aleyhissalatu vesselam-'dan sahih olarak gelen rivayette o şöyle buyurmuştur: «Kuvvetli Mümin, zayıf Müminden, Allah'a daha hayırlı ve daha sevimlidir. Bununla beraber (Mümin olması sebebiyle) hepsinde de hayır vardır.» [Müslim rivayet etmiştir]

Bu iki özellik Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözünde bir araya gelmişlerdir:

(أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ)

(Onlar Müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı izzetli ve güçlüdürler) [Mâide Suresi: 54] Bir topluluk için ilim ve amel dışında bir kuvvet yoktur. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَأَعِزُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِّن قُوَّةٍ وَمِنْ رَّبَابِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِّن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ)

(Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Bunlarla,

Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah'ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz.) [Enfâl Suresi: 60]

Allah'ın emrettiği gibi ol ki; O da sana arzu ettiğinin daha üstünde destek olsun!

Ey Kaviyy, ey Azîz olan Allah'ım!! Zalim topluluğa karşı bize yardım et.

43

El-Metîn -Celle Celâluhû-

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'tan rivayet edilen hadiste şöyle demiştir: Bir adam yokluk içindeydi. Bu yüzden (birşeyler bulmaya) çöle gitti. Bunun üzerine hanımı da şöyle dua etti: Allah'ım! Öğütüp hamur yapacak, ondan da ekmek pişirecek bir şeyi bize rızık olarak ver!

Adam eve geri geldiğin de sahanın ekmekle dolu, fırında but kızartması ve un öğüten bir değirmen olduğunu gördü. Adam sordu: Bunlar nereden geldi? Karısı da cevap verdi: Bunlar, Allah'ın rızıkıdır. Sonra adam değirmenin etrafındaki unları süpürdü.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«لَوْ تَرَكَهَا لَدَارَتْ -أَوْ قَالَ: طَحْنَتْ- إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

«Eğer adam değirmeni o hal üzere bıraksaydı, değirmen kıyamet gününe kadar dönmeye - ya da dedi ki: öğütmeye- devam edecekti.» [Sahih bir hadistir. Taberânî «El-Mu'cemü'l Evsat» ta rivayet etmiştir]

Bu; kaygıya kapılmış, durumu zayıf, hayatından bıkmış, yaşadığı günlerden daralmış, sıkıntıların sıcaklığını tatmış kişiye bir mesajdır. Zorluktan sonra yakın bir zaferin, apaçık bir yardımın ve kurtuluşun, sıkıntıdan sonra kolaylığın, zayıflığın ardından kuvvetin geleceğini sana müjdeliyorum.

(وَعَدَ اللَّهُ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ)

(Allah, bir vaadde bulunmuştur. Allah vaadinden caymaz) [Rûm Suresi: 6]

Allah'ın en güzel isimlerinden biriyle beraber yaşıyoruz: (El-Metîn):

(إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ)

(Şüphesiz rızık veren, güçlü ve el-Metîn olan ancak Allah'tır.)

[Zâriyât Suresi: 58]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- el-Metin'dir. Yani; çok büyük güç ve kuvvet sahibidir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, kuvvet ve kudret bakımından en nihai noktadadır. O, çok güçlüdür, gücü kesintisizdir. Fiillerinde, hiçbir zorluk çekmez.

O'na yorgunluk isabet etmez. Bütün izzet O'na aittir. O, işinde galiptir (hâkimdir). O; acizlikten etkilenmeyen, muktedir olandır.

Onlar neredeler?

Metîn olan Allah Teâlâ, emrinden ve peygamberlerinden ayrılıp haddi aşan, hatta güç ve galibiyet iddiasında bulunan bazı milletleri bize haber verdi. Allah, onları çetin bir hesaba çekmiştir:

(فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ)

(Âd kavmine gelince, yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve: "Bizden daha kuvvetli kim var?" dediler. Onlar kendilerini yaratan Allah'ın, onlardan daha kuvvetli olduğunu görmediler mi? Onlar bizim ayetlerimizi (mucizelerimizi) inkâr ediyorlardı.) [Fussilet Suresi: 15]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın buyurduğu gibi akıbetleri şöyle olmuştur:

(فَأَصْبَحُوا لَا يَرَىٰ إِلَّا مَسَاكِينَهُمْ ۖ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ)

(Derken evlerinden başka hiçbir şeyleri görünmez hâle geldiler. İşte biz, suç işleyen toplumu böyle cezalandırırız.) [Ahkâf Suresi: 25]

Krallar ve yeryüzünde yaşamış olanlar neredeler?...

Orada inşa ettiklerinden ve içinde yaşadıklarından ayrıldılar...

Yaptıklarıyla kabrin rehini oldular...

Unutulmalarının ardından kabirde çürümüş kemiklere döndüler...

Ordular nerede? Ne engel oldular. Ne de fayda verdiler...

Nerede yeryüzünde topladıkları ve biriktirdikleri?...

Arşın Rabbinin emri onlara süratle geldi...

Onları ölümden ne paraları kurtarabildi, ne de kendilerine yardım edildi...

Dileğin gerçekleşir...

İşte gerçek Mümin bilir ki; Allah -Azze ve Celle- güçlüdür, metindir. Allah her şeye kadirdir. Kullarının arzularını yerine getirir. Uzağı yakın ve hayali gerçek kılar.

İşte bu İbrahim -aleyhisselam-, ailesini ekin bitmeyen bir vadiye getiriyor. Artık zayıf olan kadın ve küçük çocuk bu vadide yaşayacaklar. Allah'ın gücüne güvenerek ve tevekkül ederek şöyle diyor:

، (رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ ،

(Rabbimiz! Ben çocuklarımdan bazısını, senin kutsal evinin (Kâbe'nin) yanında ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim.) Ey Rabbim! Onları; senin kapına yaklaştırdım, senden başkasına olan ümitlerini kestim:

(رَبَّنَا لِتُقِيمُوا الصَّلَاةَ) ،

(Rabbimiz! Namazı dosdoğru kılmaları için böyle yaptım), Ey Rabbim! Senin hizmetinde bulunmaları için böyle yaptım. Sen onlara, benden ve diğerlerinden daha önceliklisin:

(فَاجْعَلْ أَفْنَدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ)

(Sen de insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meylettir) [İbrahim Suresi: 37] Kulların bir şeye ihtiyaçları olduğu zaman onlara boyun eğdir. Muhakkak ki sen her şeye gücü yetersin.

Eğer sen zayıfsan, Rabbin kuvvetli ve metindir. Korkma! Kim, Allah'a tevekkül ederse Allah ona yeter. Kim, Allah'a ihtiyaç duyarsa onu zenginleştirir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ-, Müminin kalbinin başkasına bağlı olmasını, başkasına itimat etmesini veya Allah'tan gayrisına boyun eğmesini veyahut da yüzünü başkalarına çevirip gözyaşı döküp yalvarmasını kıskanır.

İçeriğindeki bir halden diğer bir hale geçiş türleri nedeniyle Yusuf'un hikâyesi; en güzel, en açık ve en belirgin hikâyelerden biridir. Bir

sınavdan diğerk bir sınava, hakir görölmeden izzete, kölelikten krallığa, bölünme ve dağılmadan bir araya gelmeye ve ülfete, üzüntüden sevince, bolluktan kuraklığa ve tekrar bolluğa, inkârdan kabul edişge geçişler vardır.

Sakın ola güçlü olanı zayıf olana şikâyet etme!

Eğerk âdemoğluna şikâyet edersen şüphesiz sen... Ancak merhametli olanı merhamet etmeyene şikâyet etmiş olursun...

Kuvvet, bireysel veyahut toplumsal olarak, O'ndan başkasını bırakıp Allah -Azze ve Celle-'ye sımsıkı sarılmaktır. Allah'a tevekköl etmeyi bırakıp, ümidini düşmanına bağlamış olan İslam ümmetinin halini görmüyor musun? Allah'ın katından başarısız olunca, düşmanlarının gözünden de düştüler! Onlar, zillet ve hüsrân içindedirler. Hiçbir ortağı olmayan ve bir olan, Kaviyy ve Metîn olan Allah'a sımsıkı sarılmadıkça izzet ve güç onlara asla geri dönmeyecektir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(كَتَبَ اللَّهُ لَا غَلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ)

(Allah, “Şüphesiz ben ve peygamberlerim galip geleceğiz” diye yazmıştır. Şüphe yok ki; Allah çok kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.)

[Mücâdele Suresi: 21]

Allah'ım! Senden Metîn isminle bizi, anne babamızı ve tüm Müslümanları bağışlamayı istiyoruz.

44 – 45 - 46

El-Kâdir, El-Kadîr, el-Muktedir -Celle Celâluhu-

Kim, Allah'ın emrini yerine getirirse, Allah -Azze ve Celle- de onun işini görür. Kim de sahip olduklarını Allah'ın hizmetine sunarsa, Allah -Azze ve Celle- de elindekileri onun hizmetine sunar. Tüm bu kâinat Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın elindedir. O, el-Kadîr ve el-Kâdir'dir.

Müslim «Sahih»'inde rivayet ettiğine göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«بَيْنَمَا رَجُلٌ بِفَلَاةٍ مِنَ الْأَرْضِ، فَسَمِعَ صَوْتًا فِي سَحَابَةٍ: اسْقِ حَبِيبَةَ فُلَانٍ؛ فَتَنَحَّى ذَلِكَ السَّحَابَ، فَأَفْرَغَ مَاءَهُ فِي حَرَّةٍ، فَأَنْتَهَى إِلَى الْحَرَّةِ، فَإِذَا هُوَ فِي أَذْنَابِ شِرَاجٍ، وَإِذَا شِرَاجَةٌ مِنْ تِلْكَ الشِّرَاجِ قَدْ اسْتَوْعَبَتْ ذَلِكَ الْمَاءَ كُلَّهُ، فَتَبَعَ الْمَاءَ؛ فَإِذَا رَجُلٌ قَائِمٌ فِي حَبِيبَتِهِ، يُحَوِّلُ الْمَاءَ بِمَسْحَاتِهِ، فَقَالَ لَهُ: يَا عَبْدَ اللَّهِ! مَا اسْمُكَ؟ قَالَ: فُلَانٌ -بِالْأَسْمِ الَّذِي سَمِعَ فِي السَّحَابَةِ-.

«Sahrada yolculuk yapmakta olan adamın biri, bir bulutta “Falanın bahçesini sula!” diye bir ses duydu. Bunun üzerine o bulut, kara taşlık bir yere saptı ve oraya suyunu boşalttı. Adam su yollarından birinin o suyun tamamını topladığını hayretle gördü ve suyu takip etti. Bir de baktı ki, adamın biri bahçesinde elindeki kürekle suyu oraya buraya

çevirip bahçesini suluyor. Ona: Ey Allahın kulu! Adın nedir? diye sordu. Adam da: "Falancadır" - daha önce buluttan duyduğu isim- söyledi ve dedi ki:

Ey Allah'ın kulu! Adımı niçin soruyorsun? dedi. O da: Ben şu suyu yağdıran buluttan, "Senin adını vererek "falancanın bahçesini sula!" diye bir ses duymuştum da onun için soruyorum. Sen ne yapıyorsun ki bu lütfa mazhar oluyorsun? dedi.

Bahçe sahibi: Madem ki merak ediyorsun söylüyeyim; "Ben bu bahçenden çıkan ürününe bakar; üçte birini sadaka olarak dağıtır, üçte birini çoluk-çocuğumla birlikte yer, üçte birini de tohumluk olarak ayırırm" dedi.»

(وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا)

(Göklerdeki ve yerdeki hiçbir şey Allah'ı aciz bırakacak değildir. Şüphesiz O, hakkıyla bilendir, hakkıyla kudret sahibidir.)

[Fâtır Suresi: 44]

(أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

(Bilmez misin ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin mülkiyeti Allah'a aittir; dilediğine azap eder ve dilediğini bağışlar. Allah her şeye hakkıyla kadirdir.) [Mâide Suresi: 40]

Rabbimiz -Azze ve Celle- her şeye kadirdir, O'nu hiçbir şey aciz bırakamaz. Yarattıklarının aksine, istediği hiçbir şey O'ndan kaçamaz. Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'ya acizlilik erişemez. Asla güçsüz ve zayıf düşmez.

Rabbimiz -Azze ve Celle-, bir şeyi yapmaya gücü yeten ve onu yapmaya kadir olandır. O -Tebâreke ve Teâlâ- tam bir kudret sahibidir. Kudretiyle varlıkları yoktan var etmiş, kudretiyle onları idare etmiş, kudretiyle onları düzenlemiş ve tamamlamıştır. O, kudretiyle yaşatı ve öldürür. Kudretiyle kullarını ceza günü tekrar diriltecektir. İyilik yapanları, yaptığı iyilikle, kötülük yapanları ise yaptıkları kötülüklerle hak ettikleri karşılığı verecektir.

Rabbimiz -Azze ve Celle- öyledir ki; (Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri o şeye ancak "Ol!" demektir. O da hemen olurur.) [Yâsîn Suresi: 82]

O, kadîr olandır, O'nu aciz bırakamaz... Eğer bir şey yapmayı kesin olarak isterse, saltanat sahibi bile...

O'nun kudretinin tam olması...

Allah -Azze ve Celle- kudreti sebebiyle şöyle buyurmuştur:

(يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

(Dilediğine azap eder ve dilediğini bağışlar. Allah her şeye hakkıyla kadirdir.) [Mâide Suresi: 40] Allah -Tebâreke ve Teâlâ- :

(الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يُلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ)

(O, size tepenizden yahut ayaklarınızın altından azap göndermeye yahut sizi gruplar halinde birbirinize katıp, kiminize kiminizin gücünü tattırmaya kadirdir.) [En'âm Suresi: 65]

Kudretini gösteren şeylerden biri de; nerede olursak olalım ve nereye gidersek gidelim bizi toplayıp bir araya getirebilmeye kadir olmasıdır;

(أَيِّنْ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

(Nerede olursanız Allah hepinizi bir araya getirir. Şüphesiz Allah, her şeye kadirdir.) [Bakara Suresi: 148]

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ-'nın yüce kudretini bize bildiren şeylerden bir diğeri de; Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kıyamet günü sahibi olduğu yeryüzünü eliyle kabzeder ve sağ eli ile gökleri dürüp bürümüştür. O -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِّيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ)

(Onlar Allah'ı gerektiği gibi (hakıyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de sağ eliyle dürülüp bükülmüştür. Allah, onların şirk koştukları şeylerden münezzehtir ve çok yücedir.) [Zümer Suresi: 67].

Takdir edilenler yazılmıştır...

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- mukadderatı takdir edip onları taksim eden, eşyaların kaderlerini ve zamanlarını var etmeden önce bilendir. Sonra da var olacaklarını ilmiyle önceden bildiği eşyaları yoktan var edendir;

(ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ)

(İşte bu, Azîz ve Alîm olan Allah'ın takdiridir.) [Yâsîn Suresi: 38]

Allah mahlukatın kaderlerini onları yaratmadan binlerce yıl önce yazmıştır. Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm-'dan sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«كَتَبَ اللَّهُ مَقَادِيرَ الْخَلَائِقِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، وَعَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ»

«Allah, gökleri ve yeri yaratmadan elli bin yıl önce mahlukatın kaderlerini (Levh-i Mahfuz'da) yazdı. Arş'ı da suyun üzerindeydi.» [Müslim rivayet etmiştir].

Bunun içindir ki; bu imanın ta kendisiydi. Cebrâîl -aleyhisselâm- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman hakkında sorduğu zaman o şöyle demişti:

«أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ»

«Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerri ile kadere iman etmendir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir -Lafız Müslim'e aittir-]

Şaşıрма!

Rabbimiz Allah -Tebâreke ve Teâlâ- kitabında bize kudretini öğretmek için sözü ayrıntılı bir şekilde anlatmıştır:

(وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا)

(Göklerdeki ve yerdeki hiçbir şey Allah'ı aciz bırakacak değildir. Şüphesiz O, hakkıyla bilendir, hakkıyla kudret sahibidir.) [Fâtır Suresi: 44]

Allah -Azze ve Celle- sana yardım etmek isterse, normalde vesile olmayan bir şeye vesile olmasını emreder ve o şey de en büyük vesile olur.

Kadîr olan Allah -Azze ve Celle- sana ikram etmek isterse, kendisinden hayır geleceğini

ummadığın bir şeyi, senin nail olacağın en büyük ihsanı elde etmene vesile kılar.

Kâdir olan Allah -Azze ve Celle- senden bir kötülüğü uzaklaştırmak isterse; senin o şerri görmemeni sağlar veya şerrin sana ulaşmasını engeller.

Allah -Azze ve Celle- seni bir günahtan korumak isterse; senin o günahtan nefret etmeni sağlar veya onun sana ulaşmasını zorlaştırır ya da seni ondan uzak tutar. Veyahut sen, o günaha yöneldiğinde bir engelin gelip seni o günahtan uzaklaştırmasını sağlar.

Kadîr olan Allah -Azze ve Celle-'nin kapısını çalmak bizim için ne kadar da doğru bir şeydir!

Halil İbrahim -aleyhisselam- ailesini Rabbi -Azze ve Celle-'ye teslim etmiş ve şöyle dua etmiştir:

(فَاجْعَلْ أَفِيدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ)

(Sen de insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meylettir) [İbrahim Suresi: 37] Mekke asırlar boyunca gönüllerin özlemini çektiği bir yer olmuştur.

İşte Süleyman -aleyhisselam- da şöyle dua ediyor:

(رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ)

(Rabbim! Bana hikmet ver ve beni salih kimseler arasına kat.) [Şuarâ Suresi: 83] Bunun üzerine Allah -Azze ve Celle- ona cinlere egemen olmayı bahşetmiştir.

Yûnus -aleyhisselam- gecenin ve denizin karanlığında, balinanın karnında şöyle dua ediyor:

(لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ)

(Senden başka hiçbir (hak) ilah yoktur. Seni, bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Ben gerçekten nefsimi zulmedenlerden oldum.) [Enbiya Suresi: 87] Böylece balinanın karnı onun için bir barınak oluyor.

Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri de şöyleydi:

«اللَّهُمَّ! إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ؛ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ»

«Allah'ım! Senin ilmine sığınıyorum. Kudretinle senden güç istiyorum. Senin geniş kereminden diliyorum. Şüphesiz senin her şeye gücün yeter; benimse gücüm yetmez.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Her türlü şer ve sıkıntıdan yüce ve azametli olan Allah'ın kudretine sığınılır. Peygamber Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir hastaya öğrettiği duada şöyle söylemektedir:

«أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ، سَبْعَ مَرَّاتٍ»

«Hissettiğim bu hastalığın şerrinden Allah'ın izzetine ve kudretine sığınırım! Yedi defa» [Müslim rivayet etmiştir].

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

(Allah, Kadîr'dir. Allah, çok bağışlayandır, çok merhametlidir.) [Mümtehhine Suresi: 7] Bu ayette; Allah -Azze ve Celle'nin- kudretinin kemali sebebiyle kullarına olan mağfiretine ve merhametine bir işareti vardır. Kulunun hiç bir günahı onun bağışlamasından daha büyük değildir. Hiçbir ayıp ta O'nun örtemeyeceği kadar büyük değildir. Kuluna rahmetini ulaştırması da zor değildir.

Her güç ve kuvvet sahibi olan kimse, gücünün yettiği kimseyi bağışlayıp merhamet edecek değildir.

Her bağışlayıcı ve merhamet sahibi olan kimseninde kudreti olmayabilir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kudretinin tam olmasıyla beraber O, bağışlayıcıdır, merhamet sahibidir.

Her şey için bir ölçüsü vardır:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ ۚ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا)

(Kim Allah'a güvenirse O, ona yeter. Şüphesiz Allah, emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir ölçü koymuştur.) [Talâk Suresi: 3]

Kim Rabbinden korkar ve O'na tevekkül ederse; Allah'ın yardımı ona gecikmeden gelir. Kul, O'nun rahmetinden ümidini kesmez, merhametinden yeise kapılmazsa, kurtuluş mutlaka gelecektir. Çünkü Allah -Azze ve Celle-'nin her şeye gücü yeter.

Ancak Allah -Azze ve Celle- her şeye bir ölçü koymuştur. Herşeyin aşmadığı bir zamanı ve geçemeyeceği bir vakti vardır. Takdir edilmiş olan şeyin vakti geldiğinde bunun gerçekleşmesi ne bir saat ertelenebilir, ne de bir saat öne alınabilir.

Bir kul ümidini kestiği bir şey üzerine uykuya dalar ve o sıkıntıdan kurtulmuş olarak uyanır;

(وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا)

(Şüphesiz Allah, her şeyin üstünde bir kudrete sahip olandır.) [Kehf Suresi: 45]

Sıkıntının bir vakti vardır ve sonra kaybolur. Bir zamanı vardır ve sonra değişir. Çünkü Allah -Azze ve Celle- her şeye bir ölçü koymuştur.

Ağaç, zamanı gelmeden meyve vermez. Zamanı gelmeden güneş doğmaz ve hamile kadın vakti gelmeden doğurmaz;

(فَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا)

(Allah, her şeye bir ölçü koymuştur.) [Talâk Suresi: 3]

Ey Allah'ım! Bizi bağışla ve bize merhamet et. Muhakkak senin her şeye gücün yeter.

47

El-Hafîz -Celle Celâluhû-

«Buhâri ve Müslim»'de geldiğine göre: Âmir b. et-Tufeyl ve Erbid b. Kays, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tuzak kurup onu öldürmeye çalıştılar ve Rasûlullah onlara beddua etti.

Bunun üzerine Âmir b. Tufeyl, Selûl kabilesinden bir kadının evindeyken boğazında bir beze çıktı. Bu yüzden atına bindi, mızrağını aldı ve şöyle söyleyerek atını sürdü: Deve bezesine benzer bir beze ve Selûl kabilesinden bir kadının evinde ölüm! Ölüp, atından düşünceye kadar bu hal üzere devam etti.

Erbid b. Kays'a gelince; satmak için bir deveyle yola çıktı. Allah ona ve devesine bir yıldırım gönderdi ve ikisini de yaktı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kim korudu? Şüphesiz ki; el-Hâfız olan Allah korudu.

O, kitabında şöyle diyor:

(فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ)

("Allah; en iyi koruyandır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir") [Yûsuf Suresi: 64]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- gökleri, yeri ve bunların içindekileri korur. Onların devamlılığı O'nun kudreti sayesinde. Ne yok olup giderler, ne de başka bir tarafa saparlar. Kudretinin ve kuvvetinin kemali sebebiyle Allah Teâlâ onları korumaktan aciz değildir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şu sözünü duymadın mı?:

(﴿ إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۚ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ ﴾)

(Şüphesiz Allah, gökleri ve yeri, yok olup gitmesinler diye tutuyor. Andolsun, yok olup gitmemeleri için, O'ndan başka hiç kimse onları tutamaz. Şüphesiz O, Halîm'dir , çok bağışlayandır.) [Fâtır Suresi: 41]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- hayır veya şer, gizli veya açık, küçük veya büyük olsun mahlukatının yaptıklarını hepsini muhafaza eder. Onların sözlerini saymış, niyetlerini bilmiştir. hiçbir gizli O'ndan gizli kalmaz.

(وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيفٌ)

(Yanımızda (o bilgileri) koruyan bir kitap vardır.) [Kaf Suresi: 4]

O -Subhânehû ve Teâlâ- kulunu tehlikelerden, kazalardan ve kötü ölümlerden korur. O, önünden ve ardından kulun işlerinin takip eden koruyucu melekler görevlendirmiştir:

(لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْن يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ)

(İnsanı önünden ve ardından takip eden melekler vardır. Allah'ın emriyle onu korurlar.)

[Ra'd Suresi: 11]

Allah'ın mahlukatına olan koruması iki çeşittir:

Genel koruma: Mahlukatın faydalarına olan şeyleri kolaylaştırarak, tüm canlılar için olan bir korumadır. Allah -Subhânehû Teâlâ- şöyle buyurmuştur: (Şüphesiz Rabbim, her şeyi koruyup gözetendir.) [Hûd Suresi: 57]

Özel koruma -bu iki çeşidin en şereflişidir:- O'nun, velilerinin dünyalarını, bedenlerini, çocuklarını ve mallarını korumasıdır. Böylece kendilerini ve dinlerini şüphe ve hevalardan, cinlerden ve şeytanlaşmış insanlardan olan düşmanlarından korumaları için önlerinden ve arkalarından onları takip eden melekler gönderir. Sonra da onların canlarını iman üzere alır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْن يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ)

(İnsanı önünden ve ardından takip eden melekler vardır. Allah'ın emriyle onu korurlar.)

[Ra'd Suresi: 11]

Rabbimiz değerli kitabının asırlar ve uzun zamanlar boyunca bozulmaması ve değişmemesi için onu korumayı üstlenmiştir:

(إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ)

(Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.) [Hicr Suresi: 9]

Allah'ın korumasının büyüklüğüne, kudretinin azametine ve gücüne delil olması için ekin olmayan bir vadide taştan bir ev olmasına rağmen Kâbe'yi yok olmaktan korumuştur.

Seni savunur...

Kureyş kâfirleri, içinde iki kişinin bulunduğu bir mağaranın etrafında toplanırlar: Muhammed - sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebû Bekir es-Sıddık - radiyallahu anhu-'yu öldürmek istiyorlardı. Korku Ebû Bekir'in yüreğinin içine kadar nüfuz etmeye başlayınca, o yüce arkadaşı ona bakıp şöyle diyordu:

«مَا ظَنُّكَ بِإِثْنَيْنِ اللَّهُ تَالِيَهُمَا؟»

«Üçüncüleri Allah olan iki kişi hakkında ne düşünüyorsun?» [Buhârî ve Müslim rivâyet etmiştir]

Eğer (Allah'ın) yardımın gözleri seni fark ettiyse... Uyu! Bütün korkulanlar güvenlidir...

Muhakka ki O, Hafız'dır!...

Azgın ve zalimler Allah'ın dostlarına tuzaklar kuruyorlar, fakat Allah dostlarını koruyor. İşte Mûsa -aleyhisselâm-, şöyle söylemiştir:

(رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ (45) قَالَ لَا تَخَافَا ۖ إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ((46))

(Ey Rabbimiz! Şüphesiz biz, onun bize karşı aşırı davranmasından yahut azgınlık yapmasından korkuyoruz.) (45)

(Allah, şöyle dedi: “Korkmayın, çünkü ben sizinle beraberim. İştirim ve görürüm.”) (46)
[Tâ-Hâ Suresi: 45-46] Allah onu müjdeledi, onu korudu ve düşmanına karşı onu galip kıldı.

Düşmanlara karşı kim yardım eder? Şüphesiz ki o Allah; sayıları az olsa bile dostlarını korur;

(وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَعْلَمُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ)

(Eğer içinde (sabırlı) bin kişi olursa, Allah'ın izniyle iki bin kişiye galip gelirler.)
[Enfâl Suresi: 66]

(وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ)

(Gevşeklik göstermeyin, üzüntüye kapılmayın! Eğer inanmışsanız, üstün gelecek olan sizsiniz.) [Âl-i İmrân Suresi: 139]

İlahi bir ödül:

Hafız olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onlar hayattaykende, ölümlerinin ardındanda dostlarının zürriyetlerini korur. İşte bu Ya'kûb -aleyhisselâm-. Allah, ona uzun yıllar sonra çok sevdiği Yûsuf'u geri getirince o, şöyle diyor:

(قَالَ اللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ)

("Allah; en iyi koruyandır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir") [Yûsuf Suresi: 64]

Mûsa ve Hızır -aleyhimesselem-'ın haberinde, bir şehir halkının yanına varıp onlardan yiyecek istedikleri zaman halk onları konuk etmek istemedi. Derken orada yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar gördüler. Hızır -aleyhisselam- hemen o duvarı onardı:

(وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۖ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ نَأْوِئُ لِمَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا)

(Duvara gelince, o şehirde iki yetim çocuğunuda. Altında da onlara ait bir hazine vardı. Babaları ise salih bir kimseydi. Rabbin

istedi ki, o iki çocuk güçlü çağlarına erişsinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarsınlar. Ben bunu da kendiliğimden yapmadım. İşte, hakkında sabredemediğin şeylerin iç yüzü budur.) [Kehf Suresi: 82]

Adaletli halife Ömer b. Abdülaziz, arkasında yedi erkek ve yedi kız bırakarak ölmüştür ve onlara Allah -Azze ve Celle-'den başka bir şey bırakmamıştır. Allah onun çocuklarını korumuştur. İlim adamları şöyle demişlerdir: Çocukları insanlar arasında en zengin kimselerden oldular.

Değerli bir tavsiye:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- İbn Abbâs -radiyallahu anhuma-'ya tavsiyede bulunuyor:

«يَا غُلَامُ! إِنِّي أَعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ: احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ! احْفَظِ اللَّهَ تُجِدْهُ نَجَاحًا!»

"Yavrucuğum, sana bazı kurallar öğreteyim" dedi ve şöyle buyurdu: "Allah'ın buyruklarını gözet ki, Allah da seni gözetip korusun. Allah'ın (rızasını) her işte önde tut, Allah'ı önünde bulursun!" [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Büyük bir Şafii imamı olan Muhibüddin et-Taberi'ye: "Yaşlı bir adam olduğun halde gemiden mi atladın?" diye sorulunca tarihte unutulmayacak bir söz söylemiştir: Bu azalarımızı çocuklukta koruduk. Allah Teâlâ da onları yaşlılıkta bizim için korudu.”;

(فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ)

("Allah; en iyi koruyandır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir") [Yûsuf Suresi: 64]

Âlimler şöyle dediler: "Allah'ın emirlerini, onlara riayet ederek, yasaklarını da, onlardan sakınarak ve sınırlarını aşmayarak koru. O da, senin canını, dinini, malını, çocuklarını ve Allah'ın bu dünyada lütfundan sana verdiği her şeyi korur." Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ! أَحْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ!»

"Allah'ın buyruklarını gözet ki, Allah da seni gözetip korusun. Allah'ın (rızasını) her işte önde tut, Allah'ı önünde bulursun!" [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Ahirete yurduna gelince; Allah onları çok büyük bir kazançla müjdelemiştir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ ۖ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ)

(Ve Allah'ın koyduğu sınırları hakkıyla koruyanlardır. O, Müminleri müjdele.) [Tevbe Suresi: 112]

Allah'ın sınırlarını koruduğun oranda, (Allah ile) dostluğun olur. Bu durumun içine şunlarda dahildir:

Tevhidi korumak, dinin şiarlarını korumak ve özellikle de namazı korumak:

(حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ)

(Namazları ve orta namazı (koruyun) devam edin. Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın.) [Bakara Sûresi: 238]

Kulağı, gözü ve kalbi haramdan korumak:

(إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا)

(Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.) [İsrâ Suresi: 36]

(فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ)

(İyi kadınlar, itaatkârdırlar. Allah'ın koruması sayesinde onlar da gizli olan şeyleri korurlar.) [Nisâ Suresi: 34]

Cinsel azalarını korumak:

(وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ)

(Ve onlar ki, cinsel azalarını (iffetlerini) korurlar) [Mü'minûn Suresi: 5]

(Edilen) Yeminleri korumak:

(وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ)

(Yeminlerinizi (tutun) koruyun.) [Mâide Suresi: 89]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle dua ediyordu:

«اللَّهُمَّ! احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ مِنْ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»

«Ey Allah'ım! Beni önümden, arkamdan, sağımdan solumdan ve üstümden (gelecek belalara karşı) koru. Ben, altımdan yere batırılarak helak olmaktan senin azametine sığınyorum.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir] Uyumak istediği zaman Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'tan kendisini korumasını isterdi.

Müjde...

Salih bir kul bir şeyi Allah'a emanet ederse, Allah onu korur. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivayet edildiği üzere o Ebû Hureyre -radiyallahu anhu-'ya şöyle demiştir:

«أَسْتَوِدِعُكَ اللَّهُ الَّذِي لَا تَضِيْعُ وَدَائِعُهُ»

«Seni, kendisine bırakılan emanetlerin kaybolmadığı Allah'a emanet ediyorum.» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

Başka bir hadiste : Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ إِذَا اسْتَوْدِعَ شَيْئًا حَفِظَهُ»

«Bir şey Allah'a emanet edilirse, onu korur» [Sahih bir hadistir. Beyhakî «Sünen-i Kübrâ'da» rivayet etmiştir]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı gibi evlatlarını, Allah'a emanet etmen ne kadar da güzeldir. O, Hasan ve Hüseyin -radiyallahu anhuma-'yı emanet ederdi. Eğer onları Allah'a emanet edersen, o zaman onları Hafız olan Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'ya emanet etmiş olursun;

(قَالَ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ)

("Allah; en iyi koruyandır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir") [Yûsuf Suresi: 64]

Ey Allah'ım! Kendimizi, anne babamızı, çocuklarımızı ve bize verdiğin her nimeti Sana emanet ediyoruz.

48

El-Ganiyy -Celle Celâluhû-

İmam Buhârî'nin Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivayet ettiği bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«بَيْنَا أَيُّوبُ يَغْتَسِلُ عُرْيَانًا، فَحَرَ عَلَيْهِ جَرَادٌ مِنْ ذَهَبٍ؛ فَجَعَلَ أَيُّوبُ يَحْتَنِي فِي ثَوْبِهِ.»

«Eyyûb -aleyhisselâm- çıplak olarak yıkanırken, üzerine altın çekirgeler düşmeye başladı. bunun

üzerine Eyyûb hemen onları elbisesine doldurmaya koyuldu.

Bunun üzerine Rabbi ona nida ederek şöyle dedi: "Ey Eyyûb! Ben seni şu gördüklerinden müstağni kılmadım mı?" O, şöyle cevap verdi: İzzetine yemin olsun ki, doğrudur. Ne var ki benim, senin bereketinden yoksun kalacak bir zenginliğim yoktur.»

Bir insana mal verilebilir, gayrimenkul verilebilir, bir aileyle rızıklandırılabilir, kendisi bir mevkiye getirilebilir veya büyük bir makam elde edilebilir, ya da saygın bir konum, geniş bir liderlik, güçlü nüfuslu bir idarecilik elde edebilir... Etrafı hizmetkârlarla çevrili olabilir, askerlerle kuşatılmış olabilir, ordular tarafından korunabilir ve insanlar ona boyun eğebilir. Başlar onun için eğilebilir ve halklar ona boyun eğip teslim olabilir...

Bütün bunlarla beraber herkes Allah Teâlâ'ya muhtaçtır:

(﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾)

(Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye lâayık olan ancak O'dur.)
[Fâtır Suresi: 15].

Rabbimiz -Azze ve Celle- zengindir; kesinlikle O'ndan daha zengin olan yoktur. Herkes ihtiyaç sahibi olup, O'na muhtaçtır.

Rabbimiz zatıyla, sıfatlarıyla ve hükümleriyle zengindir. Zenginliğinde tam ve kâmil, dolayısıyla O'nun kimseye ihtiyacı yoktur.

Rabbimizin, zenginliğinin kemalinden göstergelerinden bazıları şunlardır: İtaat edenlerin itaatleri O'na herhangi bir fayda sağlayamaz. Günah işleyenlerin günahları da O'na herhangi bir zarar veremez. Eğer bütün âlem O'nu inkâr etse bile bu böyledir! Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ)

(Kim, inkâr ederse, şüphesiz Allah bütün âlemlerden müstağnidir.) [Âl-i İmrân Sûresi: 97]

Yine zenginliğinin kemalinden bazıları şunlardır: Kullarına iyilik etmesi, onlar için hayır istemesi ve onlardan zararı kaldırması. Bu da, onlara bir rahmet ve lütuf olarak ihsanda bulunmak dışında başka hiçbir şeyden dolayı değildir.

(وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ)

(Rabbin her bakımdan sınırsız zengindir, rahmet sahibidir.) [Enâm Suresi: 133]

Yine zenginliğinin kemalinden bazıları şunlardır: O; noksanlardan, kusurlardan ve zenginliğine aykırı olan her şeyden münezzehtir. Bu yüzden ne bir eş, ne de bir oğul, ne de mülkünde bir ortak edinmiştir. Bir acizlik sebebiyle bir dosta da ihtiyaç duymamıştır. O'nun dengi hiç kimse

yoktur. Rabbimiz -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا)

(De ki: "Çocuk edinmeyen, hakimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamdederim." Sonra da tekbir getirerek O'nun şanını yücelt (onu tekbir et) [İsrâ Suresi: 111]

Zenginliğinin ve cömertliğinin kemalinden bazıları da şunlardır: Kullarına, kendisine dua etmelerini emretmesi ve dualarını kabul edeceğini onlara vadetmesi:

(وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

(Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim.) [Mü'min/Gâfir Suresi: 60] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ -عز وجل- مِنَ الدُّعَاءِ»

«Allah -Azze ve Celle- katında, duadan daha üstün (kıymetli) bir şey yoktur.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Bütün âlem Allah'a ihtiyaç duyar...

Tüm âlem; cinleri ve insanları, zenginleri ve fakirleri, büyükleri ve küçükleri, hükümdarları ve

zavallıları, güçluları ve zayıfları Allah'a ihtiyaç duyarlar, her vakitte O'na muhtaçtırlar.

Allah'ın cömertliğinden Allah -Subhânehû ve Teâlâ- (el-Ganiyy) ismini (rahmet) sıfatıyla ilişkilendirip şu ayetinde beraber zikretmiştir:

(وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ)

(Rabbin her bakımdan sınırsız zengindir, rahmet sahibidir.) [Enâm Suresi: 133] Bu şekilde kullarına haber veriyor ki; şüphesiz O; kullarının ibadetlerinden müstağnidir. Bununla beraber Allah, her şeyde ibadet ve sorumluluklarında bile onlara merhamet etmiştir. Hatta merhametli sebebiyle az olan ibadeti kabul edip onu çoğaltır.

Allah'ın cömertliğinden ötürü, Allah -Subhânehû ve Teâlâ- (el-Ganiyy) ismini (el-Hamîd) ismiyle şu ayetinde ilişkilendirip beraber zikretmiştir:

(وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَأِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ)

(Mûsâ şöyle dedi: “Siz ve yeryüzünde bulunanların hepsi nankörlük etseniz de gerçek şu ki, Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övgüye layık olandır.) [İbrahim Suresi: 8] Yani; bahsettiği büyük nimetleri sebebiyle övgü ve senayı en üst seviyede hak eder.

Herkes; her küçük şeyde, her büyük şeyde, her saat ve her saniyede O'na ihtiyaç duyar.

İşte bu, yaratılmışın kulluk bakımından en kâmil olanıdır. Rabbine muhtaç olduğunu, O'na olan ihtiyacını ve O'ndan göz açıp kapayıncaya kadar bağımsız olamayacağını ortaya koyarak dua eder. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri şöyleydi:

«أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَا تَكُنْ لِي إِلَى نَفْسِي طَرَفَةً عَيْنٍ»

«Benim her durumumu ıslah eyle. Göz açıp kapayıncaya kadar da olsa beni kendime (nefsime) bırakma!» [Sahih hadistir. Nesâî rivayet etmiştir].

Senin her an Ganiyy olan Allah'a ihtiyacın var, O'na ihtiyacını ne kadar gösterirsen mükâfatı o kadar çok olur.

Hatırla! Allah Teâlâ zengindir ve O'nun zenginliği kendine ait bir zenginliktir. Hatta göklerin ve yeryüzünün ahalisi O'ndan bir şeyler isteseler ve her birine istediklerini verse O'nun mülkünden hiçbir şey eksilmez. «Sahîh'i Müslim»'de gelen bir hadiste:

«لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِئْتُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاجِدٍ، فَسَأَلُونِي؛ فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمِخِيطُ إِذَا أُدْجِلَ الْبَحْرُ».

«Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz; insanların ve cinleriniz bir düzlükte toplanıp bana talepte bulunsaydınız. Ben de herbirine istediğini verseydim, bu, benim nezdimde olandan, bir iğnenin okyanusa batırılıp

çıkarıldığı zaman okyanusta meydana gelen eksilme kadar bir noksanlık ancak meydana getirirdi.»

Zenginliğin anahtarı:

Zenginliğe nasıl ulaşırım?

Cevabı, kudsî bir hadiste geldiği gibidir:

«ابْنَ آدَمَ! تَقَرَّعْ لِعِبَادَتِي أَمْلًا قَلْبَكَ غَنًى، وَأَمْلًا يَدَيْكَ رِزْقًا.

«Ey âdemoğlu! Bana ibadet için (kalbini her şeyden) boşalt ki kalbini zenginlikle, ellerini rızıkla doldurayım.

ابْنَ آدَمَ! لَا تَبَاعَدْ عَنِّي فَأَمْلًا قَلْبَكَ فَقْرًا، وَأَمْلًا يَدَيْكَ شُغْلًا.

Ey âdemoğlu! Sakın benden uzaklaşma ki kalbini fakirlikle, ellerini dünya meşgaleleriyle doldurmayayım.» [Sahîh bir hadistir. Hâkim «el-Müstedrek» isimli eserinde rivayet etmiştir].

Kalp, ne zaman Allah -Azze ve Celle- ile zengin olur, O'nunla yetinir ve Allah'ın kendisine verdiğine sevinirse; yaratıcısının vermesiyle mahlukatının en zengini, rızık vereniyle mahlukatın en izzetlisi ve Mevlasıyla zayıfların en güçlüsü olur. Bu zenginlik, sermayesiz bir zenginliktir. Bu güç, otoritesiz bir güçtür. Bu izzet, desteğini aşiretten almayan bir izzettir. O ne büyük bir zenginliktir, O'nun değeri ne kadar da büyüktür!

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ، وَرُزِقَ كَفَافًا، وَفَنَعَهُ اللَّهُ بِمَا آتَاهُ»

«Müslüman olup da, kendisine yeteri kadar rızık verilen ve Allah'ın, kendisine verdiği razı ettiği kimse şüphesiz kurtuluşa ermiştir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Zenginlik,, kalbinde olmadıkça insan, dünyaya sahip olsa bile doymaz. «İbn Hibbân'ın Sahîh»'inde geldiği gibi Nebi -aleyhissalatu vesselam- şöyle buyurmuştur:

«يَا أَبَا ذَرٍّ! أَتَرَى كَثْرَةَ الْمَالِ هِيَ الْغِنَى؟ إِنَّمَا الْغِنَى عَنِ الْقَلْبِ وَالْفَقْرُ فَقْرُ الْقَلْبِ»

«Ey Ebu Zerr! Zenginliğin servet çokluğu olduğunu mu zannediyorsun? Asıl zenginlik, kalp (gönül) zenginliğidir. Fakirlik de, kalbin fakirliğidir» [Sahih bir hadistir].

Zenginlik kimin kalbinde ise; dünyada başına gelenlerden bir zarar görmez. Kimin gönlünde de fakirlik varsa; bu fakirlik o kimseye dünyada bulunduğu durumdan daha fazla zenginlik veremez. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَغْنَى النَّاسِ»

«Allah'ın sana taksim ettiğine razı ol, insanların en zengini olursun.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Başka bir hadiste de:

«وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُعِفَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ»

«Kim iffetli olmak is-terse, Allah onu iffetli kılar. Kim de elindeki ile yetinirse, Allah onu zengin kılar.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

İnsan, fakir olmaktan kaygı duyar...

Oysa fakirlik; nefsi azdıran zenginlikten hayırlıdır...

Kannatkâr ise gönül ona yeterli gelir...

Eğer değilse, yeryüzünde bulunan herşey de ona yetmez...

İslam dininde zenginlik; gönül zengini olup insanlardan müstağni olmak ve yalnız Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'ya ihtiyaç duymaktır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«شَرَفُ الْمُؤْمِنِ صَلَاتُهُ بِاللَّيْلِ، وَعِزُّهُ: اسْتِغْنَاؤُهُ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ»

«Müminin şerefi gece namazı kılmasında, izzet ve onuru ise insanların sahip olduklarından müstağni kalmasındadır.» [Hasen bir hadistir. Hâkim rivayet etmiştir]

Bir bedeviye, bir somun ekmek bir dinar oldu diye söylenildiği zaman!

Şöyle cevap veriyor: Allah'a yemin olsun ki; bir buğday tanesi bir dinar olsa bile, bu beni ilgilendirmiyor. Ben, emrettiği gibi Allah'a kulluk ediyorum, O da söz verdiği gibi beni rızıklandırıyor!

En-Nesefî - Allah ona rahmet etsin - şöyle demiştir: “El-Vasîtî dedi ki: Kendini Allah ile zenginleştiren/Allah'a muhtaç olan fakir olmaz. Allah'tan güç isteyen O'na dayanarak güçlenen aşağılanmaz. El-Hüseyin demiştir ki; bir kulun Allah'a ihtiyacı kadar, Allah'tan kendisine zenginlik verilir.

Bilge bir insan şöyle demiştir: "Bir adam benden uzak duruyordu, Allah'ın verdiği ile o kimseden müstağni olduğumu hatırlayınca ciğerim soğudu (yüreğime su serpildi)."

İbn Sa'dî -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: “Zenginlik; gönül zenginliğidir. Öyle servet sahibi zengin kimseler var ki gönlü hâlâ fakir ve mal özlemi çekip yakınmaktadır!"

Kabiliyetimden, zenginliğimden ve gücümden yüz çevirdim...

Şüphesiz ben mevlama aşırı ihtiyaç duymaktayım...

Kişinin Rahmân'a bağlı olan zenginliği, zenginlikten daha değerlidir...

Bununla büyüklük ve saygınlık elbisesi giyilir...

Ey Allah'ım! Senden istemeden bize verdin. Birde istemiş olsaydık nasıl olurdu?!

Ey Allah'ım! Sana olan muhtaçlığımızla bizi zengin kıl. Senden müstağni kılarak bizi yoksullaştırma. Muhakkak ki sen zenginsin. Senden başka hak ilah yoktur.

Ey Allah'ım! Bizi helallerinle zenginleştirerek haramlarından uzaklaştır. Lütfunla bizi kimseye muhtaç etme.

49 - 50

El-Hakem ve El-Hakîm -Celle Celâluhu-

جاء في «سنن النسائي» عن هاني: أنه لما وفد إلى رسول الله -صلى الله عليه وسلم- سمعه (أي: الوفد)، وهم يكنون هانئاً: أبا الحكم؛ فدعاه الرسول -صلى الله عليه وسلم- فقال: «إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَكْمُ، وَإِلَيْهِ الْحُكْمُ، فَلِمَ تُكْنَى أبا الْحَكْمِ؟»، فقال: إن قومي إذا اختلفوا في شيء أتوني، فحكمت بينهم؛ فرضي كلا الفريقين؛ فقال رسول الله -صلى الله عليه وسلم-: «مَا أَحْسَنَ مِنْ هَذَا! فَمَا لَكَ مِنَ الْوَلَدِ؟» قال: لي شريح، ومسلم، وعبد الله، قال: «فَمَنْ أَكْبَرُهُمْ؟»، قلت: شريح، قال: «فَأَنْتَ أَبُو شَرِيحٍ»

«Sünen-i Nesâî»'de Hânî'den (rivayet edildiğine göre) kendisi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e kavminden bir heyet ile geldiği zaman, kavminin Hânî'yi "Ebu'l-Hakem" künyesiyle

çağırıldığını duymuş bunun üzerine Rasûlullah -rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem- kendisini çağırarak: «Muhakkak ki gerçek Hakem Allah'tır. hüküm o'na aittir. Sen neden Ebu'l Hakem künyesiyle çağırılıyorsun?» diye sordu. O da: Benim kavmim bir anlaşmazlığa düştükleri zaman bana gelirler, ben de aralarında hüküm veririm. Her iki taraf da razı olurlar, cevabını verdi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Bu (tarafları hoşnut edecek hüküm vermek) ne kadar güzel! Peki kaç çocuğun var? diye sordu. O da: Benim Şüreyh, Müslim ve Abdullah isimli üç oğlum var, diye cevap verdi. Rasûlullah:-sallallahu aleyhi ve sellem-: «Hangisi daha büyük? diye sordu. Hâni de: Şüreyh, cevabını verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Öyleyse sen Ebu Şüreyh'sin, buyurdu.» [Sahih bir hadistir].

(El-Hakem ve El-Hakîm) Rabbimiz -Azze ve Celle-'nin isimlerindendir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(O, izzet sahibi, hüküm ve hikmet sahibidir.
[Âl-i İmrân Suresi: 6] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ)

(İyi bilin ki hüküm yalnız O'na aittir. O, hesap görenlerin en hızlısıdır.) [Enâm Suresi: 62]

"El-Hakîm isiminin iki anlamı vardır:

Birincisi: O, her şeyi kusursuz ve çok iyi bir şekilde yaratmıştır. Allah -Tebâreke veTeâlâ- Hakîm'dir; çünkü O'nun, sözleri ve fiilleri kusursuzdur. O'nun bütün sözleri ve fiilleri doğrudur. Mükemmellikte en yükseğe ulaşmıştır.

Hikmetin en üst noktası olan eşyadaki mükemmelliğinden biri de; her şeyi yerli yerine koyması; yarattıklarını en iyi şekilde düzenlemesidir. Yarattıklarını en güzel şekilde yaratması, tertipleyip yönetmesinde ve takdirinde hiçbir dengesizlik ve karışıklığın olmamasıdır. O'nun yaptıklarında herhangi bir eksiklik veya kusur yoktur. Fiillerinde herhangi bir yanılma veya hata vuku bulmaz. Sözleri dosdoğru olan Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ)

(Bunu, her şeyi sağlam ve yerli yerince yapan Allah yapmıştır.) [Neml Suresi: 88]

Yarattıklarını en iyi şekilde yarattığı gibi, kitabı Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini de en mükemmel şekliyle indirmiştir. Allah -Celle Celâluhu- şöyle buyurmuştur:

(فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ آيَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ)

(Ama Allah, Şeytan'ın vesvesesini giderir. Sonra Allah, ayetlerini sağlamlaştırır. Allah; hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.)

[Hac Suresi: 52] Kitabını hikmet dolu olarak nitelendirmiştir:

(تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ)

(İşte bu ayetler, hikmet dolu kitabın ayetleridir.) [Lokmân Suresi: 2]

Hakîm isminin ikinci anlamına gelince; muhakkak ki O -Tebâreke ve Teâlâ- kulları arasında Hakem ve Hâkim'dir. Allah -Azze ve Celle- kulları arasında Hakem (tek hüküm sahibi) ve Hâkim (hikmet sahibi)'dir. Yani aralarında hüküm verir ve kendi kanununa göre onların arasını yargılayarak doğruyu yanlıştan ayırır.

Hüküm verme işini yalnız kendisine has kılmıştır. Hiç kimsenin, O'nun kendisine has kılmış olduğu bu sınırı aşması caiz değildir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَقْضُ الْحَقُّ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ)

(Hüküm yalnızca Allah'a aittir. O, hakkı anlatır. O, hakkı batıldan ayırt edenlerin en hayırlısıdır.) [Enâm Suresi: 57] Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ)

(İyi bilin ki hüküm yalnız O'na aittir. O, hesap görenlerin en hızlısıdır.) [Enâm Suresi: 62]

Allah'ı Hakem ve Hâkim kabul etmek, anlaşmazlıklarda O'nun kitabını ve Resulü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini hakem kabul etme suretiyle olur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ)

(Hakkında ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyin hükmü Allah'a aittir.) [Şûrâ Suresi: 10]

Allah -Azze ve Celle-, kulları arasında hakem olmaya müstehak olandır. Çünkü O, onların Rabbi, yaratıcısı ve ilahıdır.

(أَفَعَيِّرَ اللَّهُ أَتْبَعِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا)

(Size kitabı (Kur'an'ı) açıklanmış olarak indiren O iken, ben Allah'tan başka bir hakem mi arayacağım?) [En'âm Suresi: 114]

Rabbimiz, hüküm verenlerin en mükemmelidir. Zira O, -Tebâreke ve Teâlâ- her şeyi hakkıyla bilir ve her meseleye uygun hükmü verir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ)

((Ey Muhammed!) Sana vahyedilene uy ve Allah hükmünü verinceye kadar sabret. O,

hüküm verenlerin en hayırlısıdır.) [Yûnus Suresi: 109]

Mümin; Allah'ın kanunlarına boyun eğip teslim olmadıkça, O'nun hükmüne başvurmamakça, Kur'an'da yazılanlara boyun eğip tam bir teslimiyet göstermedikçe Mümin olamaz. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قُلَّا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي
أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا)

(Hayır! Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlıklar hususunda seni hakem kılıp, sonra da verdiği hükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan tam bir teslimiyet göstermedikçe iman etmiş olmazlar.)
[Nisâ Sûresi: 65]

Allah'ın kanunlarını hakem kılıp verdiği hükme razı olmadıkça, müslüman olduğunu iddia eden bir millet için başarı ve kurtuluşu yoktur.

Hakîm olan Allah'tan bir ödül.

Kime hikmet verilmişse o kimseye pek çok hayır verilmiştir. Allah, hikmeti kullarından dilediğine verir.

(وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ)

(Andolsun ki vaktiyle Lokmân'a şu hikmeti vermiştik) [Lokmân Suresi: 12] Bütün

peygamberlere hikmet verilmiştir fakat, bazıları bu hususta diğerlerinden daha üstün kılınmıştır.

«Sahîhayn»'de nakledildiğine göre; Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«كَانَتْ امْرَأَتَانِ مَعَهُمَا ابْنَاهُمَا، جَاءَ الذَّنْبُ فَذَهَبَ بِأَبْنِ إِحْدَاهُمَا، فَقَالَتْ لِصَاحِبَتِهَا: إِنَّمَا ذَهَبَ بِابْنِكَ، وَقَالَتِ الْآخَرَى: إِنَّمَا ذَهَبَ بِابْنِكَ.

«İki kadın vardı. Bunların beraberlerinde iki de çocukları vardı. Bir kurt gelerek bu çocuklardan birini kapıp kaçırdı. Kadın, arkadaşına; "Kurt senin çocuğunu kaçırdı!" dedi. Diğeri ise: "Hayır, senin çocuğunu alıp gitti!" dedi.

Bunlar (ihtilafa düştüler) aralarında hüküm vermesi için Dâvûd -aleyhisselam-'a başvurdular. Dâvûd -aleyhisselam-, büyük kadın lehine hükmetti. Küçük kadın, hükme razı olmayınca, davayı Dâvûd'un oğlu Süleyman -aleyhimesseleâm-'a götürdüler. Durumu ona haber verdiler. Süleyman -aleyhisselam-: "Bir bıçak getirin! Çocuğu ikiye bölerek ikisi arasında paylaştırayım!" dedi.

Küçük kadın: "Böyle yapma! Allah sana merhamet etsin! Çocuk onundur!" dedi. Süleyman -aleyhisselam- bu cevap üzerine çocuğun küçük kadına ait olduğuna hükmetti.»

Mutmain ol!

Ve hatırla: Allah'ın çok derin hikmeti vardır. O, ancak hikmeti ile verir ve hikmeti ile de vermez.

Allah'ın bir şeyi senin için seçmesi, senin kendin için seçmenden daha hayırlıdır.

(وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا)

(Allah, Müminlere çok merhamet edendir.)

[Ahzap Suresi: 43].

Süfyân es-Sevrî şöyle demiştir: "Allah'ın rızkı kısıtlaması da bir ihsandır. Kuluna vermemesi Allah Teâlâ'nın cimri olmasından ya da kendinde bulunmuyor olmasından değildir. Bilâkis O, Mümin kulunun iyiliğini gözetten bir bakış açısıyla rızkını kısıtlamayı seçmiş ve yine güzel bir bakış açısıyla vermemiştir." Belkide sonucu iyi olmayan bir şey istiyorsun ve bu senin ölümüne bile sebep olabilir!

İbn Mes'ûd -radiyallahu anhu- şöyle demiştir: "Bir kul, kendisine Allah tarafından kolaylık sağlanarak bir ticaret ve yönetim işiyle ilgilenir. Allah onun bu durumuna bakar ve meleklerle şöyle emreder: "Onu bu işten uzaklaştırın. Şayet ona bu işi kolaylaştırırsam bu iş onu ateşe sokar." Allah Teâlâ o kulunu bu ticaretten ya da makamdan uzaklaştırır. Kul kötümser düşünmeye devam ederek şöyle der: "Falan beni geçti, filanca benden daha akıllıca davrandı." Oysa bu, sadece Allah -Azze ve Celle-'nin ona bir lütfudur.

Selefi salihinin bazılarından rivayet edildiğine göre bir adam Allah'tan savaşa katılmayı kendisine

nasip etmesi isteğinde bulunur ve rüyasında bir münadiyi işitir: "Muhakkak ki eğer sen savaşa katılırsan esir düşersin. Şayet esir düşersen Hristiyan olursun!"

(وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ)

(Allah bilir, siz bilmezsiniz.) [Bakara Suresi: 216]

O, yüceler yücesi Allah ne mübarektir... Eli açıktır, cömerttir, mükemmeldir, eşi benzeri yoktur...

O, hikmet sahibidir ve dilediği gibi hükmeder... Halimdir, elinden kaçırmaktan korkup acele etmez...

Dikkat et! Sakın yapma!

O halde hikmeti sana gizli kaldığında Allah'a karşı suizan beslemekten sakın! Cahilliği kendine atfet! Çünkü akıllar, O'nun hikmetini mütalaa etmekte yetersiz kalır. Melekler bile -Allah'a yakın olmalarına, O'nun azamet ve kudretini bilmelerine rağmen - Allah'ın Adem'i yeryüzüne indirmesindeki hikmetini bilmiyorlardı ve şöyle dediler:

(أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ
قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ)

((Melekler)Bizler hamdinle seni tesbih ve takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak ve kanlar dökecek kimseler mi yaratacaksın? dediler. Allah da onlara: Sizin bilemeyeceğiniz şeyleri ben bilirim, dedi.)
[Bakara Sûresi: 30]

Takdir ettiğinin vuku bulacağı ve onu yerine getireceği zaman, Allah'ın kaderi karşısında sessiz ol; böylece sana çokça lütuflarda bulunsun.

Ömer -radiyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: "Gaybın perdeleri bize açılmış olsaydı, bizden biri, Allah'ın bir kimse için seçtiğinden başkasını kendisi için seçmezdi."

Hudeybiye antlaşmasında Ömer -radiyallahu anhu- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek şöyle dedi: Ey Allah'ın Resulü! Biz hak üzere, onlar da batıl üzere değiller mi?

Tekrar şöyle demiştir: « Evet tabii. »

Dedi ki: Bizim ölülerimiz Cennet'te, onların ölüleri Cehennem'de değil mi?

Tekrar şöyle demiştir: « Evet tabii. »

Dedi ki: Öyleyse neden dinimiz adına küçük düşürücü olanı veriyoruz ve Allah, bizimle onlar arasında henüz hükmetmediği halde neden dönüyoruz?

Bunun üzerine Rasûlullah şöyle buyurmuştur:

«يَا ابْنَ الْخَطَّابِ! إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ، وَلَنْ يُضَيِّعَنِي اللَّهُ أَبَدًا»؛ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سُورَةَ (الْفَتْحِ)، فَعَلِمَ النَّاسُ أَنَّ الصَّلَاحَ: فَتَحَ.

«Ey Hattab'ın oğlu! Ben Allah'ın elçisiyim ve Allah beni asla terk etmez.» Sonra Allah, (Fetih) suresini indirdi ve insanlar barışın fetih olduğunu anladılar. [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Çünkü artık kaderi yazan kalem kaldırılmış, sayfalardaki mürekkep kurumuş, işler takdir edilmiş ve takdir edilenler yazılmıştır.

(قُلْ لَّنْ يُصِيبِنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا ۖ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ)

(De ki: Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize asla erişmez. O, bizim mevlamızdır. Onun için Müminler yalnız Allah'a dayanıp güvensinler.) [Tevbe Suresi: 51]

Allah, merhametlilerin en merhametlisidir. O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır. Tez zamanda sana gelecek olan bir kurtuluşu müjdeliyorum. Gözyaşının ardından bir gülümseme ve korkunun ardından bir güven, dehşetin sonrasında bir huzur vardır. Ancak Allah'tan hakkıyla sakınıp korkmalısın.

El-Âlûsî şöyle demiştir: "Kim Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'dan korkarsa, onun kalbinden hikmet

pınarları fışkırır ve takvasına göre ona sırların incelikleri açılır."

(وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ)

(Allah'a karşı gelmekten sakının ki kurtuluşa eresiniz.) [Âli İmrân Suresi: 130 ve 200]

Ey Hakîm olan Allah'ım! Bize hikmetinin kapılarını aç ve bizim için ayırdığına bizleri razı kıl. Sen her şeyi hakkıyla bilersin ve hikmet sahibisin.

51

El-Latîf -Celle Celâluhû-

Yüce Allah'ın (el-Latîf) ismiyle yaşıyoruz; nurlarından faydalaniyoruz ve gölgelerinde gölgeleniyoruz:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ)

(Şüphesiz benim Rabbim, dilediğine Latîf'tir. Gerçekten bilen, hüküm ve hikmet sahibi O'dur.) [Yûsuf Suresi: 100]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(لَّا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ ۚ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ)

(Gözler O'nu idrak edemez; fakat O, bütün gözleri idrak eder. O, Latîf'tir, her şeyden haberdardır.) [En'âm Suresi: 103]

Lütuf Arap dilinde: İyilik, güler yüzle karşılama, cömertlik, yumuşak ve nezaketli davranmak ve en küçük şeyleri dahi bilmek manasına gelir.

Eğer fiilde nezaket ve düşüncede lütuf birleşirse, Latîf isminin anlamı tamamlanır.

Büyük ve Yüce olan Rabbimiz; Latîf'tir, O'ndan daha ince olan yoktur. Kullarına karşı hoşgörü sahibidir. Günahlarına karşı onları cezalandırmakta acele etmez. Küçük, ince ve ufak olsa bile hiçbir şey O'na gizli kalmaz.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına lütufkâr olan, bilmedikleri halde onlara ihsanda bulunan ve müsamaha gösterip merhamet edendir.

(اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ)

(Allah; kullarına çok lütufkârdır, dilediğini rızıklandırır.) [Şûrâ Suresi: 19] O, kullarını ummadıkları yerden rızıklandırır.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- hislerin algılayamadığı, gözlerin göremediği bir varlıktır.

(لَّا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ ۖ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ)

(Gözler O'nu idrak edemez; fakat O, bütün gözleri idrak eder. O, Latîf'tir, her şeyden haberdardır.) [En'âm Suresi: 103]

Kullarına yeterinden fazlasını vermiş, onları güç yetirebileceklerinin altında sorumlu kılmış ve kısa sürede mutluluğa ulaşmalarını kolaylaştırmıştır:

(إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ)

(Şüphesiz Rabbim, dilediği şeyde nice incelikler sergileyendir.) [Yûsuf Suresi: 100]

O, kuluna karşı lütufkâr ve merhametlidir... Ve lütuf niteliğine göre iki türdür... Büyük bir bilgelikle eşyanın bütün sırlarını bilmesi...Ve bir de; ihsan etmek gerektiğinde lütufkâr olması...

Sana gücünü de gösterir, lütufkârlığını da... Oysa kulu bu konuda gafletler içindedir...

Muhakkak ki O Latîf'tir (lutfeder):

Rabbim -Tebâreke ve Teâlâ- Kerîm'dir, Latîf'tir; lütfunu sana yumuşak ve şefkatli bir şekilde ulaştırır. O, senin durumunu senden daha iyi bilir ve sana kendi nefsinden daha şefkatlidir.

Latîf olan Allah Teâlâ sana merhamet etmek isterse, sana iman nurunu gönderir. Böylece gönlün ahlaksızlıkları ve fitneleri hoş görmeyerek, günahlardan kaçınarak O'nun nuruyla ışıldar,

(وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ)

(O; en gizli şeyleri bilendir, (her şeyden) hakkıyla haberdar olandır.) [En'âm Suresi: 103]

Latîf olan Allah Teâlâ sana yardım etmeyi isterse, normalde vesile olmayan bir şeye emreder ve o şey de sana yardım edilmesi için en büyük vesile olur. Şüphesiz ki O:

(اللطيف الخبير)

(En gizli şeyleri bilen, (her şeyden) hakkıyla haberdar olandır.) [En'âm Suresi: 103]

Latîf olan Allah -Celle ve Alâ- sana şifa vermek isterse; sana en tuhaf en ilginç vesileyi, belki de en zayıf vesileyi gönderir. Muhakkak ki O; (lütuf sahibidir, her şeyden haberdardır.) [En'âm Suresi: 103]

Latîf olan Allah -Celle ve Alâ- sana rızık vermek isterse; senin bilmediğin fakat Allah'ın bildiği bir işi kolaylaştırır. Bir fakiri sana gönderir ve sen de ona cömertçe yardım edersin. Böylece o fakir sana dua eder. Onun duasıyla göklerin kapıları açılır. Böylece sana rızık yağar ve Allah'ın iradesi istediği gibi yerine gelir. Sen bunun farkında bile olmazsın. Muhakkak ki O; (lütuf sahibidir, her şeyden haberdardır.) [En'âm Suresi: 103]

O'na özlem duymuyor musun?

Bir kul, Latîf olan Allah'ın kendisi için ne hazırladığını bilseydi; O'nunla buluşmak için kulun kalbi özlem duyarak erirdi.

Senin başına gelen ne kadar çok hastalık vardı ve Allah o hastalıkları yok etmiştir...!

Başına ne kadar çok musibet geldi ve Allah onları senden uzaklaştırdı...!

Ne kadar çok borçları ödedi...!

Ne kadar çok sıkıntıları giderdi...!

Bütün bunlar senin gücün ya da kuvvetinle değil, O'nun lütfu ve cömertliğiyle olmuştur!

İnsanlar kralların yöneticilerin kapılarını çaldılsa; sen en büyük hükümranın kapısını çal.

Eğer insanlar bir prensin avlusunda (bir şeyler istemek için) duruyorlarsa, sen de çok cömert olan ilahın avlusunda dur.

Eğer bir hastalık sana acı verirse, borç sana ağır gelirse, uzakta olana üzülürsen, çocuğun için korkarsan ve fakirlik seni yorarsa; hatırla ki O; (lütuf sahibidir, her şeyden habersizdir.) [En'âm Suresi: 103]

Kurtuluşun anahtarlarını elinde tutan O'dur. Hazine doludur ve Allah'ın eli gece ve gündüz çok cömerttir.

(وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ)

(Herşeyin hazineleri bizim yanımızdadır.)

[Hicr Suresi: 21]

Mutluluk O'nun yanındadır. Güven O'nun yanındadır. Rahatlık O'nun yanındadır. Hoşnutluk O'nun yanındadır. Şifa O'nun yanındadır. Her şeyin mülkü O'nun elindedir ve O'nun her şeye gücü yeter.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- ile beraberken, dünyanın sıkıntıları üzerine fazla fazla gelse bile, hiçbir kaygı taşıma. Şunu bilmelisin ki bu sıkıntılar Yûsuf -aleyhisselâm-’ı götürdüğü gibi seni seçilmiş olmaya götürür.

Mutluluğunun nedeni olduğunu düşündüğün ne kadar çok şey hayatından kaybolursa kaybolsun, Allah’ın onları mutsuzluğunun nedeni olmadan önce senden uzaklaştırdığına emin ol.

Mutluluğun anahtarı:

Eğer Latîf olan Allah -Azze ve Celle- ile beraber olmak istiyorsan; o halde O'nun diniyle sevin, lütfuna şükret, O'nun hükümrانlığını ve büyüklüğünü düşün. O'nu zikrederek sevinçli ve neşeli ol. O'nun sözlerini duymanın lezzetini tat. Rabb olarak O'na, usul, yol ve yöntem olarak kitabına ve elçi olarak peygamberine razı ol.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın beraberliği bir sebep ve emek olmadan meydana gelmez. Meydana geldiği zaman ise kalbine ülfet yerleşir. Endişelerin

uzaklaşır. Hayatın zorluklarını ve bu dünyanın acılarını unutursun.

Latîf olan Allah'a boyun eğ!

Rabbimiz (Latîf) olan Allah, lütufkâr olmayı, yumuşak başlılığı sever. Yaratılmışlara karşı kibar, nazik ve şefkatli davranmanı ister ve sever.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ يَحْرُمُ عَلَى النَّارِ - أَوْ بِمَنْ تَحْرُمُ عَلَيْهِ النَّارُ - : عَلَى كُلِّ قَرِيبٍ هَيْنٍ سَهْلٍ»

«Dikkat edin! Ateşe kimin haram kılındığını yahut ateşin kime haram kılındığını size haber vereyim mi? Cana yakın, ağır başlı, yumuşak huylu, kolayca iş gören kimselere haram kılınmıştır.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Sana zarar veren şey karşısında seni iyileştirmek için Allah'ın sana lütufta bulunmasına ihtiyacın olursa; acizliğini, zayıflığını ve mağlubiyetini Yüce Allah'a göster. Müslümanlara, özellikle zayıf olanlarına karşı şefkatli ol.

Allah'ım! Sen ihsan ehlinin... Cömertlik ve büyük lütuf sendendir... Allah'ım! Kalbim dertler içinde kaldı... Halim yakın dostu mutlu etmez...

Allah'ım! Affınla bana cömert ol çünkü ben... kapılarda mağlup ve zelil bir haldeyim...

Allah'ım! Bize lütufta bulun. Senin yakınlığıyla bize ülfet ihsan eyle. Sana itaat etmemize yardım et ve bizim için hayırlı bir akıbet nasip eyle.

52

El-Habîr -Celle Celâluhû-

Nesâî'nin sahih isnatla naklettiği bir hadiste: Bir bedevi Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek ona iman etti. Ona tabi oldu ve sonra şöyle dedi: "Yurdumdan göç edip seninle birlikte oturacağım." Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, bunun üzerine onunla ilgilenmeleri için ashabından bazılarına tavsiyede bulundu.

Hayber savaşında Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, düşmandan esirler aldığı zaman esirleri taksim etti. O kimseye de hissesini ayırdı. O kimse, ashabından koyunlarını otlatıyordu. O gelince onun hissesine düşen esiri kendisine verirler. O da: "Nedir bu?" dedi. Ashab: "Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sana ayırdığı hissedir." dediler. O hissesine düşen esiri Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e getirdi ve: "Bu nedir?" diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: "Bunu da sana ayırdım" diye buyurdu. Bunun üzerine O adam: "Ben ganimet elde etmek için sana uymadım. -Boğazını göstererek- Ben şuramdan ok ile vurulup şehid olup Cennet'e girmek için sana uydum." dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: "Eğer Allah'a doğru söylüyorsan, Allah da seni tasdik edecektir." buyurdu. Kısa bir müddet geçmesinin ardından düşmanla savaştılar. O adamı işaret ettiği yerden okla vurulmuş olarak, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e getirdiler.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- "Bu, o kimse midir?" dedi. Onlar da: "Evet" dediler. «Allah'a doğru söyledi, Allah da onu tasdik etti." buyurdu. Sonra Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- onu kendi cübbesi ile kefenledi ve önüne koyarak namazını kıldı. Peygamberin kıldırıldığı cenaze namazından ortaya çıkan sözlerinden biri de şöyleydi:

«اللَّهُمَّ هَذَا عَبْدُكَ خَرَجَ مُهَاجِرًا فِي سَبِيلِكَ فَقُتِلَ شَهِيدًا؛ أَنَا شَهِيدٌ عَلَى ذَلِكَ.»
"Allah'ım! Bu kulun senin yolunda hicret ederek şehid oldu. Ben de buna şahidim."

Vücut azalarının amelleri, kalplerin amellerine tabi olur. Kıyamet gününde kurtuluş, kalbin temiz ve bozulmamış olmasına bağlıdır.

(يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ (88) إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ (89))

(O gün ne mal fayda verir, ne de evlat.) (88)

(Ancak Allah'a temiz bir kalp ile gelenler (o günde fayda bulur).) (89) [Şuarâ Suresi: 88-89]

Kalplerde olanı her şeyi hakkıyla bilen ve her şeyden hakkıyla haberdar olan Allah'tan başkası

bilemez! Allah -Tebâreke ve Teâlâ- kendi nefsinden şöyle bahsetmiştir:

(وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ)

(Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.) [Bakara Suresi: 234]

Rabbimiz; kullarının sırlarını ve kalplerindeki vicdanlarını bilir. Gizli haberler O'na uzak değildir, O'nun haberi olmadan mülkünde ve hükümrânlığında hiçbir şey gerçekleşmez. Hareket eden veya hareketsiz kalan herbir zerreden, endişeli veyahut huzurlu olan herbir nefisten haberdardır.

O'nun ilmi; görünen ve görünmeyen, sırları ve açığa vurulanları, gerekli olanları, imkânsızları ve mümkün olanları, üst ve alt âlemi, geçmişi, şimdiyi ve geleceği kuşatmıştır. Mevcudattan hiçbir şey O'a gizli kalmaz.

İşlerin sonuçlarını, geleceklerini ve neye dönüşeceklerini haber verir.

(الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَنُ فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا)

(Gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yaratan, sonra Arş'a istiva eden Rahmân'dır. Bunu bir bilene sor.) [Furkân Suresi: 59]

Allah, işlerin görünen kısımlarını hakkıyla bilen, işlerin iç yüzlerinden de hakkıyla haberdar olandır.

Gerçeklerden ve manalardan haberdar olandır... Tartışmasız ve rekabetsiz her şeyi bilendir...

Hiçbir şeyi kaçırmadan her şeyi kuşatandır... Saklanmış olan da O'ndan gizli değildir...

İhsan makamı:

Kim, Allah'ın kendi yapmış olduklarının iç yüzünden haberdar olduğunu, yaptıklarını kontrol ettiğini bilirse, kendisini Allah'ın sevmediği bir şeyi yaparken görmesinden utanır. Sonra amelini düzeltir ve ibadetini ihlaslı bir şekilde eda eder. Böylece bu durum onu sahih hadiste gelen ihsan makamına ulaştırır:

«أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ»

«Yüce Allah'ı görüyormuş gibi O'na ibadet etmendir. Her ne kadar sen O'nu göremesen de O, seni görmektedir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Ebû Hâtim şöyle demiştir: "Kişinin, bu dünyada itaatinin merkez noktası, gizli olan duyguları ıslah etmek, vicdanları bozmamaktır."

İşin sırrı kalptedir!

İki adamın yaptığı salih bir ameli görürsün. Birinden kabul edilir, diğerinden ise kabul edilmez! Bu namaz kılar ve namazı kabul olur. Yanında diğeri namaz kılar ve onun için ancak aklederek, idrak ederek kıldığı kadar namazından pay verilir. Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ الرَّجُلَ لِيُصَلِّيَ الصَّلَاةَ، وَلَعَلَّهُ لَا يَكُونُ لَهُ مِنْهَا إِلَّا عَشْرُهَا، أَوْ تِسْعُهَا، أَوْ ثَمْنُهَا، أَوْ سَبْعُهَا، أَوْ سُدُسُهَا؛ حَتَّى أَتَى عَلَى الْعَدَدِ.

«Bir kişi namazını kılınca, kendisine namazdaki dikkatine göre; namazın onda biri, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri...» belirli sayıya ulaşana kadar saydı. [Sahih bir hadistir. İbn Hıbbân rivayet etmiştir]

Bir kimse sadaka verir. Allah o sadakayı kabul eder ve onun için sadakayı arttırır, büyütür. -Bizden birinin tayını (at yavrusunu) büyüttüğü gibi- Başka birisi sadaka verir. Allah onu kabul etmez ve hatta o sadaka yüzünden ona azap eder!

(إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۖ وَإِنْ تُخْفَوْهَا وَتُوْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهِيَ خَبِيرٌ لَّكُمْ ۖ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ)

(Eğer sadakaları (zekât ve benzeri hayırları) açıktan verirsiniz iyidir. Eğer onu fakirlere gizlice verirsiniz, işte bu sizin için daha hayırlıdır. Allah da bu sebeple sizin

günahlarınızdan bir kısmını örter. Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.)

[Bakara Suresi: 271]

Bir kimse, insanların önünde gözlerini çevirir ve rol yapar! Daha sonra yalnız kaldığında ise harama bakar ve haramlara dalarak yasakları çiğner. Her şeyden hakkıyla haberdar olan ve gören Allah dışında kimse onun kalbinde olanların iç yüzünü bilebilir mi?

(يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ)

(Allah, gözlerin hain bakışını ve kalplerin gizlediğini bilir.) [Gâfir/Mümin Suresi: 19]

İtaat ile isyan arasında yaşamamanın tehlikelerinden biri de, sonunun yani ölümünün bunların hangi dönemde (itaat döneminde mi yoksa isyan döneminde mi) olacağını bilememendir.

Yalnız kalmak ya yüceltir ya da insanın alçaltır. Bu yüzden kim Allah'ı yalnızken yüceltirse, insanlar da onu görüldüğü yerde hürmet ederler.

İmam Mâlik -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: “Kim, yüreğinde bir ferahlama olmasını, ölümün sıkıntılarından ve kıyametin dehşetinden kurtulmayı arzuluyorsa, gizli amelleri, aleni amellerine nazaran daha çok olsun.”

İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Güzel son, ancak kimin gizli düşünceleri güzel ise o kimse için olur. Çünkü ölüm anında yapmacık davranmak mümkün değildir. O an kalpte gizlenenden başkası ortaya çıkmaz."

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kendisinin her şeyden hakkıyla haberdar (El-Habîr) olduğunu haber vermiştir. Allah -Azze ve Celle-, onu takvaya teşvik etmek için insanın yaptığı, bildiği ve meydana getirdiği şeylerle yirmi kereden fazla (el-Habîr) ismini ilişkilendirmiştir;

(اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ)

(Âdil olun. Bu, Allah'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.) [Mâide Suresi: 8]

Kulunu, bedensel ve kalbi amellerine bakmaya teşvik etmiştir. Kimin bu (el-Habîr) ismiyle imanı arttıysa; kendi dünyasında neler olup bittiğinden haberdar olmuştur. Onun dünyası da, kalbi, bedeni ve aldatma, ihanet ve kötülüğü saklamak gibi kalbin özelliklerinden olan gizli şeylerdir.

Allah -Azze ve Celle- şekillere bakmaz, ancak kalplere ve amellere bakar,

(﴿ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴾ (9))

{Bilmez mi ki, kabirlerde olanlar dışarı çıkarıldığı,} (9) {Kalplerde bulunanlar ortaya konduğunda.} (10) {Şüphesiz o gün Rableri kendilerinden elbette haberdardır.} (11) [Âdiyât Suresi: 9-11]

(Allah'la) Beraberlik

Mümin kul, Yüce Allah'ın (el-Habîr) isminden nasibini alırsa; Allah ile beraber olur. O'nunla beraber olursa, Allah kulunu yükseltir, arındırır ve o kulu diğer beraberliklerden uzak sadece bu beraberlikle meşgul kılar. O kulu, sürekli bir ihtiyat ve sürekli bir takva içinde kılar ve Allah ona bu dünyada yeter. Dünya nimetleri istemese de Allah onları o kula ulaştırır. Kulun dağınık durumunu birleştirir, bir araya getirir. Kendisini rızıklandığı her şeyi ona bereketli kılar. Kul darlık bilmez, endişeye kapılmaz ve şeytan ona kötülüğünü ulaştıracak yol bulamaz. Çünkü Allah - Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا)

(Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu açar.) [Talâk Suresi: 2]

Ey kalplerden geçeni gören ve duyan!... Sensin bütün olacakları bilen ve planlayan... Ey bütün sıkıntılara karşı kendisinden umut beklenen!... Ey bütün şikâyet ve korkular kendisine iletilen!...Sana

olan ihtiyacımdan başka bir vesileye sahip değilim... Sana olan ihtiyacım ile ihtiyaçlarımı karşılıyorum...

Kapını çalmaktan başka bir çarem yok... Senin kapından da kovulursam başka hangi kapıyı çalayım?... Sen, izzetinle günahkârları ümitsizliğe düşürmezsin... Senin lütfun en bol olan ve ihsanın en geniştir...

Allah'ım! bize karşı lütufkâr ol. Ey Habîr olan... Ey sırları ve vicdanları hakkıyla bilen!

53

El- Halîm -Celle Celâluhû-

El-İz bin Abdüsselam şöyle demiştir: "Allah -Azze ve Celle-'yi tanımak, O'nun en güzel isimlerini ve en yüce sıfatlarını öğrenmek, şeref, meyve ve sonuç bakımından amellerin en hayırlısıdır."

Biraz da Allah -Azze ve Celle-'nin (el-Halîm) isminin üzerinde duralım:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur: (Allah, her bakımdan sınırsız zengindir, Halîm'dir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir). [Bakara Suresi: 263] (O, Halîm'dir, çok bağışlayandır.) [İsrâ Suresi: 44]

Rabbimiz -Azze ve Celle- bağışlayıcı ve sabırlıdır. Öfkeye kapılmaz. Cahilin cehaleti O'nu hafife alamaz, isyankâr kimsenin itaatsizliği O'nu

etkilemez. O, şirke düşmelerinden, küfre girmelerinden ve günahlarının çokluğundan dolayı kullarını cezalandırmakta acele etmez.

Kim O'ndan daha fazla müsamahakârdır. Yaratılmışlar O'na asidirler. O ise; onları gözetler ve isyan etmemişler gibi onları yataklarında korur. Sanki günah işlememişler gibi onlarla ilgilenir. Günahkâra ve kötülük yapana cömertçe fazlından ihsan eder.

Muhakkak ki O Halîm'dir!

Günahkâr ve isyankâr olduğu halde sıkıntı içindeki kul O'nun önünde durur. Allah, kulunun duasına icabet eder. Kul O'ndan ister, O da kuluna verir.

(فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ)

(Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız O'na has kılarak (ihlasla) Allah'a yalvarırlar. Fakat onları sağ salim karaya çıkarınca, bir de bakarsın ki, (Allah'a) ortak koşmaktadırlar.)
[Ankebût Suresi: 65]

Kendisinden başka hak ilah olmayan Allah ne kadar da Halîm'dir! O, lütuf sahibidir, lütuf O'ndandır. O, cömerttir, cömertlik O'ndandır. O, Halîm'dir, sabır ile acele etmemek de O'ndandır.

O, Hâlimdir ve kuluna karşı aceleci değildir... İsyanından dolayı tövbe etmesi için kuluna azap etmede acele etmez...

«Buhârî ve Müslim'de» geçen bir hadiste Ebû Mûsâ el-Eşârî -radiyallahu anhu-'nın rivayet ettiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَا أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى أَدَى يَسْمَعُهُ مِنَ اللَّهِ -تَعَالَى-؛ إِنَّهُمْ يَجْعَلُونَ لَهُ نِدًّا وَيَجْعَلُونَ لَهُ وَلَدًا، وَهُوَ -مَعَ ذَلِكَ- يَرْزُقُهُمْ، وَيُعَافِيهِمْ، وَيُعْطِيهِمْ!..»

«İşittiği bir ezaya karşı Allah Tealâ'dan daha sabırlısı yoktur. Onlar Allah'a ortak koşuyor, O'nun çocuğu olduğunu iddia ediyorlar. Bununla beraber Allah onlara rızık, afiyet ve nimetler veriyor!»

Allah ne kadar da şefkatlidir!

Allah'ın bizim için kaç kusuru örttü? Kaç günahattan dolayı bizi cezalandırmadı? Ne kadar da çok günah işlediğimiz halde O, -Bize ihtiyacı olmamasına rağmen- bize çağrıda bulunuyor:

(﴿نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾)

((Resulüm!) Kullarıma; benim çok bağışlayıcı ve pek esirgeyici olduğumu haber ver.) [Hicr Suresi: 49]

Halîm olan Allah bütün noksanlıklardan münezzehtir! O yaratır, oysa kendinden başkasına kulluk ederler. O rızık verir, oysa O'ndan başkasına

şükrederler. O'nun iyilikleri kullarının üzerine iner, kullarının kötülükleri ise O'na yükselir. Kullarına ihtiyacı olmadığı halde onlara nimetlerle sevgisini gösterir. Kullar ise, en çok ona muhtaç oldukları halde, O'na isyan ederek buğz ederler.

(وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۚ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ)

(Eğer Allah, insanları zulümleri yüzünden cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat onları takdir edilen bir müddete kadar erteliyor. Ecelleri geldiği zaman onlar ne bir saat geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler. [Nahl Suresi: 61])

Bir fısıltı!

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın gazabına karşı dikkatli olmalıyız. Çünkü Halîm olan sinirlenirse öfkesini hiçbir şey durduramaz. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın sabrı güç ve kuvvetten gelir. Halîm olan Allah, kendisine azap etmede sabredilmeyi hak etmeyen ve merhamete layık olmayandan başkasına gazap etmez. Bu da Allah Tâlâ'nın o kimselere mühlet vermesinden sonra olur.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قَلَمَّا أَسْفَوْنَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ)

(Böylece bizi öfkelerendirince onlardan intikam aldık ve hepsini suda boğduk.) [Zuhuruf Suresi: 55]

Allah, kâfirleri azaplandırmada acele etmez ve onları rızıklandırır. Onları bu dünyada bir azaba uğratmaz. Ancak Allah -Tebâreke ve Teâlâ- onlara ahirette sabretmez ve onları bağışlamaz. Bilakis melekler onları cehenneme sürerler. Ricaları kabul olunmaz ve azapları da hafifletilmez.

(فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا (68) ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَنتَدُ عَلَى الرَّحْمَنِ عَيْنِيًّا (69))

(Rabbine andolsun, onları Şeytanlarla beraber mutlaka haşredeceğiz. Sonra da onları kesinlikle cehennemin çevresinde dizleri üstünde hazır edeceğiz.) (68)

Sonra her milletten, Rahman olan Allah'a en çok asi olanlar hangileri ise çekip ayıracağız. (69) [Meryem Suresi: 68-69]

(يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ)

(Senden azabı çarçabuk (getirmeni) istiyorlar. Hiç şüpheleri olmasın ki cehennem, kâfirleri çepeçevre kuşatacaktır.) [Ankebût Suresi: 54]

Emirlere uymanın tadı lezzeti...

Kul, bu değerli ve üstün olan ahlaki özelliği kazanmak için kendi nefsiyle mücadele eder. Bu özellik de ağırbaşlı ve yumuşak huylu olma özelliğidir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- (Halîm'dir) kullarından ağırbaşlı ve yumuşak huylu olanları sever. Cömerttir, cömert kimseleri sever.

Bir insanın ağırbaşlılığı en büyük özelliğidir... Bu haslet ile cömert kişi, övünene baskın gelir...

Ey Rabbim! kendi katından bana ağırbaşlılık nasip et, çünkü ben... Halim olan kimsenin yumuşak huylu olmasına pişman olmadığını görüyorum...

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- peygamberi İbrahim -aleyhisselam-'ı şu sözüyle övmüştür:

(إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ)

(Zira İbrahim çok yumuşak, çok içli ve her işinde Allah'a başvuran bir kimseydi.) [Hûd Suresi: 75] Bu, İsmail -aleyhisselem-'ın da özelliklerindendir:

(فَبَسَّرْنَاهُ بِعِلْمٍ حَلِيمٍ)

(İşte o zaman biz onu yumuşak huylu bir oğul ile müjdeledik.) [Sâffât Suresi: 101]

Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve selam- de bu ahlaki üstün özellikten en büyük paya sahiptir.

«Buhârî ve Müslim'de» Enes -radiyallahu anhu- 'dan gelen bir rivayette o şöyle anlatıyor: "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile beraber yürüyordum. Üzerinde Necran kumaşından yapılmış sert ve kalın kenarlı bir elbise vardı. Bir bedevi Arap yaklaşarak Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in elbisesinin kenarından kuvvetlice çekti. O kadar ki, elbisesinin kenarı boyun bölgesinde iz bıraktığını gördüm. Sonra şöyle dedi: "Ey Muhammed! Sende olan Allah (zekât) malından bana verilmesini emret." Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- o adama döndü, gülümsedi ve kendisine bir şeyler verilmesini emretti.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- el-Eşecc bin Abdu'l Kays'ı şu sözünü övmüştür:

«إِنَّ فِيكَ لَخَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللَّهُ: الْحِلْمُ، وَالْأَنَاءَةُ»

«Sende, Allah'ın sevdiği iki özellik vardır: Yumuşak huyluluk ve aceleci olmamak.» [Müslim rivayet etmiştir].

Meymûn bin Mehran'dan rivayet edildiğine göre : "Kendisinin yanında misafirleri olduğu bir gün, cariyesi bir tabak sıcak et suyuyla geldi. Kadın tökezledi ve (Meymun'un) üzerine et suyu döküldü. Meymûn ona vurmak isteyince cariyeye ona şöyle dedi: Ey benim sahibim! Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nin şu sözünü amel et! (Öfkelerini yenenler).

Meymûn ona; böyle yaptım dedi. Cariye bu sefer ona; ondan sonra şöyle davran dedi: (İnsanları affedenlerdir) Memûn da; seni affettim, dedi. Cariye bu kez de şöyle dedi: (Allah iyilik edenleri sever) [Âli İmrân Suresi: 134]. Meymûn dedi ki: Öyleyse sana ihsanda bulunuyorum. Sen, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın vechi için özgürsün."

Ebû Hâtim -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: Akıllı kişi, öfkeli ve hiddetli olması durumunda, yasaklarını sık sık çiğnenmesine, kutsal kıldıklarına karşı haddini aşmasına rağmen, Allah'ın kendisi hakkında ne kadar yumuşak huylu olduğunu hatırlaması gerekir. Böylece sabırlı ve hoşgörülü olur ve öfkesi onu günahlara sebep olacak şeylere sokmaz."

Sonuç olarak...

Başına bir sıkıntı veya bela gelirse; o durumda Allah'a dua et ve duanın arasına Allah'ın (Halîm) ismini ekle. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sıkıntı anında şu dua ile dua ederdi:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

«Azamet ve hilm sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Azametli arşın sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve yüce

arşın Rabbinden başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Allah'ım! Kullarına karşı Halim olduğun gibi, yumuşak huyluluğunu bize iki cihanda da mutluluk kıl.

54

Er-Raûf -Allah -Celle Celâluhû-

«Buhârî ve Müslim'de» Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«أَسْرَفَ رَجُلٌ عَلَى نَفْسِهِ، فَلَمَّا حَضَرَهُ الْمَوْتُ أَوْصَى بَنِيهِ؛ فَقَالَ: إِذَا أَنَا مِتُّ فَأَحْرِقُونِي، ثُمَّ اسْحَقُونِي، ثُمَّ ادْرُونِي فِي الرِّيحِ فِي الْبَحْرِ، فَوَاللَّهِ! لَأَنْ قَدَرَ عَلَيَّ رَبِّي لَيُعَذِّبَنِي عَذَابًا مَا عَذَّبَهُ أَحَدًا.

«Bir adam günahlarla kendine çok zulmetmiş, haddi aşmıştı. Ölüm zamanı gelince çocuklarına şöyle vasiyette bulundu: Ben öldüğüm vakit beni yakın. Sonra da beni küle çevirin. Sonra da rüzgârda denize saçın! Vallahi eğer Rabbim beni diriltmeye güç yetirirse hiç kimseye azap etmediği şekilde bana azap eder.

Çocukları da bunu yaptılar. Bunun üzerine (Allah) yeryüzüne: Aldığını ver, diye emretti. Birden bire adam dirildi ve kalktı. Allah ona : Seni bu yaptığına sevk eden nedir? diye sordu. Adam dedi ki: Senin korkundur ya Rabbi. Yahut şöyle

dedi: Senden korkumdur. Bu söylediğinden dolayı Allah onu affetti.»

Rabbimiz -Azze ve Celle- kendi zâtına şu sözüyle övgüde bulunmuş ve kullarına da müjde vermiştir:

(إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ)

(Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatli, çok merhametlidir.) [Nahl Suresi: 7]

Ra'fet: Merhametin en çok ve en üst seviyede olanıdır.

Bu da, her yönden daha hayırlıdır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَّحِيمٌ)

(Şüphesiz Allah insanlara karşı Rauf'dur, Rahîm'dir.) [Bakara Suresi: 143]

Rabbimiz -Azze ve Celle- insanı yaratan, onu koruyan, ona merhamet eden, ona iyilikte bulunan, tüm kâinatı onun hizmetine veren ve kötülüğü ondan uzaklaştırandır. İnsan için birçok iyilikler hazırlar. Bu da O'nun ihsanı ve cömertliğindendir.

Bilakis itaati ne kadar küçük olursa olsun, itaat edenin itaatini kabul etmesi ve kendisine inananların imanını muhafaza etmesi ve boşa çıkarmaması yine onun üstün şefkati ve merhameti sebebiyledir. Bu, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın

veli kullarına olan en üst seviyedeki merhametindendir.

(وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَحِيمٌ)

(Allah, imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphesiz Allah, insanlara çok şefkatli ve çok merhametlidir.) [Bakara Suresi: 143]

En mükemmel işaretler:

Kullarını uyarması, onları teşvik etmesi ve korkutması, onlara mükafatlar vadetmesi ve azap ile tehdit etmesi, yine O'nun yüce merhameti ve şefkatindendir. Onlara olan şefkati, onların esenlik ve çıkarlarını göz önünde bulundurması sebebiyledir.

(وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۖ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ)

(Yine Allah, sizi kendisine karşı dikkatli olmanız konusunda uyarmaktadır. Allah, kullarına karşı çok şefkatlidir.) [Âl-i İmrân Suresi: 30]

O'nun çokça şefkatli ve merhametli olduğunun delillerinden biri de; kendi izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarması için Resulüne kitabını indirmiş olmasıdır. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ)

{Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kuluna apaçık ayetler indiren O'dur. Şüphesiz Allah, size karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.} [Hadîd Suresi: 9]

O'nun çokça şefkatli ve merhametli olduğunun delillerinden bir diğeri de; eski zamanlarda atlar, katırlar ve eşekler ve şimdiki zamanlarda arabalar, uçaklar, trenler ve diğer vasıtalar gibi ulaşım araçlarını bizim için kolaylaştırmasıdır. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَتَحْمِلُ أُنْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِالْغَيْهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ)

(Bunlar, sizin yüklerinizi, ancak büyük güçlülere katlanarak varabileceğiniz bir memlekete taşırlar. Şüphesiz Rabbiniz; çok şefkatli, pek merhametlidir.) [Nahl Suresi: 7]

O'nun şefkatinin büyüklüğünden olan bir diğer husus ta şudur: Allah'ın kullarından satın aldığı canları ve malları, şüphesiz O'nun kendine ait halis mülküdür. Buna rağmen Allah -Tebâreke ve Teâlâ- sayılamayacak kadar çok kendine ait olan mülkünü, onlardan satın alır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ)

(İnsanlardan öyleleri de var ki, Allah'ın rızasını almak için canını ve malını (feda eder)

satar. Allah, kullarına karşı çok şefkatlidir.)
[Bakara Suresi: 207]

Yine O'nun şefkatinin büyüklüğünden olan bir diğer husus da, veli kullarının duasına icabet etmesidir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ)

(Onlardan sonra gelenler ise şöyle derler: “Ey Rabbimiz! Bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla. Kalplerimizde, iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Ey Rabbimiz! Şüphesiz sen çok şefkatlisin, çok merhametlisin.) [Haşr Suresi: 10]

Yine O'nun şefkatinin büyüklüğünden olan bir diğer husus da, takvalı olmaya götüren sınırlardan, bazı yasaklayıcı sınırları koymuş olmasıdır. Çünkü şefkat, kendisine şefkat edileni canlandırır, harekete geçirir. Şefkat (Ra'fet), merhametin en zarif ve en üst seviyede olanıdır. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ)

(Ya sizin üstünüze Allah'ın lütuf ve merhameti olmasaydı, Allah çok şefkatli ve merhametli olmasaydı (haliniz nice olurdu)!)
[Nûr Suresi: 20]

Yine O'nun çokça şefkatli ve merhametli olduğunun delillerinden biri de; Onlar henüz azabın farkında olmadıkları bir anda Allah'ın onlara azap etme imkânı olduğu halde kâfirlere ve günahkârlara mühlet vermesidir. Bilakis onlara vakit verir, onları iyileştirir ve rızıklandırır. Allah - Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَوْ يَأْخُذْهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ)

(Yoksa Allah'ın kendilerini yavaş yavaş tüketerek cezalandırmayacağından (emin mi oldular)? Kuşkusuz Rabbin çok şefkatli, pek merhametlidir.) [Nahl Suresi: 47]

Merhametinin alametlerinden biri de; (İzni olmaksızın yerin üzerine düşmesin diye semayı O tutuyor. Şüphesiz ki Allah, insanlara karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.) [Hac Suresi: 65].

Bir mesaj...

Yoksulluğa kapılmış, sıkıntıya yenik düşmüş, çehresi değişmiş, kalbi kırılmış olan herkese...

Borç yükü altında kalan, kafası karışmış, akli dağılmış olan, dünyanın kendisine dar geldiğini sanan herkese...

Ağrılar sebebiyle harap olan, acıların yorgun düşürdüğü, doktorların tedavi etmekten aciz kaldığı, kapılar yüzüne kapanan herkese...

Endişe taşıyan, kederin gölgesinde kalan, dünyanın kendisine sırtını döndüğü, bu yüzden geniş ve ferah olan dünya kendisine dar gelen herkese...

Çocuğu uzaklara gitmiş, sevdiği gurbete çıkmış, arkadaşı kendisini terk etmiş, nefsi daralan, kalbi titreyen, gülün diken ve güzel dünyanın kasvetli olduğu herkese...

Burada Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözünü hatırlayın: (Şüphesiz sizin Rabbiniz çok şefkatli, çok merhametlidir.) [Nahl Suresi: 7]. Şunu tekrar et: (Allah, kullarına çok şefkatlidir.) [Bakara Suresi: 7]. Şöyle seslen: Ey Raûf olan Allahım! Benim halime acı! Şefkatinle muamele et. Zayıflığıma karşı merhamet et. Beni sıkıntımdan kurtar. Başımdaki bu kötülüğü benden kaldır.

İbnü'l Kayyim şöyle demiştir: "Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şikâyetlerini, yalvarmasını ve duasını işitmek için kulunu sınar."

(قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَخُزْنِي إِلَى اللَّهِ)

(Dedi ki: Ben tasa ve üzüntümü ancak Allah'a arz ederim.) [Yûsuf Suresi: 86]

Burada sıkıntıdan kurtulmayı bekle. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۚ
إِلَهُ مَعَ اللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ)

(Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren, (başındaki) sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var? Ne kadar da az düşünüyorsunuz!) [Neml Suresi: 62].

Muhakkak ki O -Subhânehû ve Teâlâ- çok şefkatli, çok merhametlidir. O'nun şanı ne kadar da yücedir! O'nun makamı ne kadar yüksektir! O, kuluna ne kadar da yakındır! O, kullarına ne kadar da lütufkârdır!

İpin gerildiğini görürsen, şunu bilmelisin ip kopacaktır. Karanlık artarsa, sana müjdelersun ki yakında sabah olacaktır.

Raûf ve Rahîm olan, yüce Rabbinden bıkmama! Çünkü bir halin değişmeden devam etmesi mümkün değildir. İbadetlerin en hayırlısı, kurtuluşu beklemektir. Günler döner, zaman değişir, geceler bir şeylere gebedir. Gayb gizlidir ve Raûf olan Allah şöyle buyurmuştur:

(كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ)

(O, her an yeni bir ilahî tasarruftadır.)
[Rahmân Suresi: 29] Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

(لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا)

(Olur ki Allah, sonra yeni bir durum ortaya çıkarır.) [Talâk Suresi: 1] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (5) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (6))

(Şüphesiz her zorlukla beraber bir kolaylık vardır.) (5)

(Gerçekten zorlukla beraber bir kolaylık vardır.) (6) [İnşirâh Suresi: 5-6]

Kalpler secde ettiler...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bu özellikleriyle anlatmış ve şöyle tarif etmiştir:

(لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ)

(Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, Mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.) [Tevbe Suresi: 128] Anlamı: O, Müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir. Onlara, anne babalarından daha merhametlidir.

Bunun içindir ki; Onun hakkı, yaratılmışların haklarının hepsinden öncelikliydi. İnsanların, ona inanması, saygı duyması, hürmet etmesi ve onu desteklemesi bir gereklilikti.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bazen gece namazının hepsini sadece bir ayeti okuyarak kılardı:

(إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبْدُكَ ۖ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)

(Eğer kendilerine azap edersen şüphesiz onlar senin kullarıdır. (Dilediğini yaparsın.) Eğer onları bağışlarsan şüphesiz sen izzet ve hikmet sahibisin.) [Mâide Suresi: 118] Raûf olan Rabbi -Azze ve Celle- "muhakkak ki biz seni ümmetin hakkında razı edeceğiz" diye ona haber veriyor.

Mümin kimse, kendine karşı da merhametli olur. Bu merhametle kurtuluş yollarına yönelir ve nefsin helaka sebebiyet verecek şeylerden korur. Aynı şekilde diğerlerine karşı da öyle davranır.

İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Kim, Allah'ın kullarına karşı cömert olursa, Allah da ona ihsan ve lütufta cömert olur. Kula verilecek olan karşılık, yaptığı amelin türünden olur."

İlahım! Durumumu, eksikliğimi ve ihtiyacımı görüyorsun...

Sen gizli konuşmamı, fısıltılarımı dahi duyuyorsun...

İlahım! O günde bana affını tattır...

Çocukların da, malın da fayda vermediği...

Ey Raûf olan Allah'ım! Senden, bizi Cennet'ine sokmanı ve Cehennem'inden korumanı istiyoruz.

55

El-Vedûd -Celle Celâluhû-

Bir yere oturduğumuzda üzerini çiy kapladı...

Güzel ve çiy ile kaplanmış bir meyve bahçesi...

Yerin, güzel ve hoş olması bizi etkiledi...

Temenni edilen, biz temenni ettik ve sen de arzu edilendin...

Vedûd olan Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- itaat edenlerin sevgilisi, kaçakların barınağı, sığınmacıların sığınağı, korkanların huzur ve güven bulunduğu tek varlıktır.

Tövbe edenlerin ve arınanların sevgilisi, cömertlerin en cömerti, ikram edenlerin en çok ikram sahibi olanıdır.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- lütufta bulunanların en cömertidir. Kendisinden merhamet istenilenlerin en merhametlisidir. Kast edilenlerin en yücesi, darlıkta sığınak, yalnızlıkta dost ve yoldaş, azlıkta yardım edendir.

Sözlerimiz Allah'ın (El-Vedûd) ismi hakkında olacaktır:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ)

(Şüphesiz Rabbim, Rahîm'dir, Vedûd'tur.)

[Hûd Suresi: 90], Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

((وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ (14) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ (15))

(O, el-Gafûr'dur, el-Vedûd'tur.) (14)

(Şerefli Arş'ın sahibidir) (15) [Burûc Suresi: 14-15]

Vud: Arapçada sevgi demektir.

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- sevdiği kullarına kendi zatı ve güzel sıfatları hakkında bilgi vererek onlara olan sevgisini ve dostluğunu göstermiştir.

Bu sevgi, evliyalarına ve takva sahiplerine özgüdür. Onlara kendisini sevmenin sebeplerini vermiş ve onların kalplerini ve sevgisini kendine çekmiştir. Onlara en güzel isimlerini, geniş, büyük ve güzel sıfatlarını haber vermiş, böylece selim kalpler ve dosdoğru gönüller O'na yönelmiştir.

Kalbim sizin sevginizden önce bomboştu...

Yaratılanları düşünüp anılmasıyla eğlenir ve şenlenirdi...

Kalbim senin sevgine çağırdığı zaman, buna icabet etti...

Onun, senin bahçenden uzaklaşacağını zannetmiyorum...

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- Vedûd'tur. Yarattıkları arasındaki günahkârlara dahi sevgisini ve onlardan tövbe edenlere de şefkatini gösterir. Mağfiretine nail olacakları vesileleri, affına giden yolları ve geniş merhametinin rehberlerini onlara açıklar, bildirir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾)

{De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O; çok bağışlayan, çok esirgeyendir.} [Zümer Suresi: 53] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(﴿وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ﴾)

(Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır) [A'raf Suresi: 156]

Rabbimiz Allah -Tebâreke ve Teâlâ- lütufları, görünen ve gizli büyük nimetleriyle kullarına sevgi göstermiştir. Onları yoktan var eden, onları yeryüzüne bırakan, yaşatan ve ıslah eden O'dur. Onların işlerini tamamlamış, onları imana ve en büyük nimet olan İslam'a hidayet etmiştir.

O Vedûd'tur, onları sever ve O'nu severler... Sevenleri ve şükran Mennân olan Allah'adır... Onların kalplerine sevgiyi koyan O'dur... Ve onları ikinci bir sevgiyle ödüllendirmiştir...

İşte bu gerçek bir ihsandır... Herhangi bir karşılık ve teşekkür beklentisi olmadan...

Katıksız Halis Bir İhsan:

Bir kula el-Vedûd isminin anlamı gösterilip, üzerindeki perde kaldırılrsa; kalbi, Rabbine bağlanır. Kul sevgi, özlem ve zevkle kendisinden daha hoş ve daha tatlı bir meşguliyeti olmadan Rabbiyle meşgul olur!

İşte bu, kulların ibadetlerinin ve O'na yakın olmaya çabalayanların en büyük amelidir;

(يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ)

(Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler)

[Mâide Suresi: 54]

Durumun açıklığı, Allah'ın isim ve sıfatlarının bilgisinin apaçık olmasına bağlıdır.

Mümin bilir ki, bu durum kulun gücünden veya kudretinden değil, kulunu seven ve kalbine sevgi koyan el-Vedûd olan Allah'tandır. Sonra kul, onu başarıya muvaffak kılmasıyla Allah'ı sevdiğinde, Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onu başka bir sevgiyle mükâfatlandırır. İşte bu da saf bir ihsandır. Çünkü sebep de, sebep olan da O'ndandır.

Eğer kul, Rabbini gerçekten seviyorsa, yalnız O'na kulluk eder. Bu da Allah'ın sevdiği kulu ve sevdiği şeyi sevmeyi, Allah'ın nefret ettiği kuldan ve nefret ettiği şeylerden nefret etmeyi gerektirir. İşte gerçek manada Allah için dostluk ve Allah için düşmanlık ta budur.

(لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُولَٰئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ أُولَٰئِكَ حِزْبُ اللَّهِ ۚ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ)

(Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir toplumun; babaları, oğulları, kardeşleri veya yakınları dahi olsa, Allah'a ve Rasûlüne muhalefet eden kimseleri severken göremezsin. İşte onların kalbine Allah, iman yazmış ve katından bir ruh ile onları desteklemiştir. Allah, onları alt tarafından ırmaklar akan ve içinde ebedi kalacakları cennetlere sokacaktır. Allah; onlardan razı

olmuş, onlar da O'ndan razı olmuştur. İşte onlar Allah'ın hizbidir. İyi bilin ki, kurtuluşa erecek olanlar Allah'ın hizbidir.) [Mücâdele Suresi: 22]

Sadece Sevenler İçin!

Gerçek Mümin, sevgisini elde etmeyi gerekli kılabacak sözlü ve fiili amellerle Allah -Azze ve Celle-'nin sevgisini kazanmaya çalışır. Bunların en büyüğü, Allah -Azze ve Celle-ye ve Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'e itaat etmektir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ)

(De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin) [Âl-i İmrân Sûresi: 31]

Kul, Allah -Azze ve Celle-'nin sevdiği şeyleri yapıp, mevlasının istediğini yapmakta acele etmeye devam ettiği sürece O'nun sevgisini ve yakınlığını kazanır.

«إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ الْعَبْدَ نَادَىٰ جِبْرِيلُ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَحْبِبْهُ! فَيَحِبُّهُ جِبْرِيلُ، فَيُنَادِي جِبْرِيلُ فِي أَهْلِ السَّمَاءِ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَحْبِبُوهُ! فَيَحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ، ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ»

«Allah kulunu sevdiği zaman, Cibril'e seslenir: "Al-lah filanca kulu seviyor sen de onu sev" diye buyurur. Bu-nun üzerine Cibril de onu sever ve sema ehline: "Şüphesiz Allah filanca kulu seviyor, siz de onu sevin." diye seslenir. Onlar da bu sefer o

kulu severler. Sonra onun için yeryüzünde bir kabul konulur.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا)

(İman edip de salih ameller işleyenlere gelince, onlar için Rahmân olan Allah, (gönüllerde) bir sevgi yaratacaktır. [Meryem Suresi: 96]

وإذا أحب الله -عز وجل- عبداً؛ كان «سَمِعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا»

Eğer Allah -Azze ve Celle- bir kulu severse «Onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı mesabesinde» olur. [Buhârî rivayet etmiştir]

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: "Allah - Azze ve Celle- 'nin sevgisini celbeden vesileler on tanedir:

Bunlardan birincisi, Kur'an'ı tefekkürle, manalarını ve ondan ne istenildiğini anlayarak okumaktır.

İkincisi: Farzlardan sonra nafile amellerle Allah'a yaklaşmak.

Üçüncüsü: Her hâlükârda O'nu dille, kalple, fiille ve hal ile zikretmeye devam etmek.

Dördüncüsü: Hevâ ve hevesin baskın olduğu zamanda, O'nun ihtiramını kendi ihtiramına tercih etmen...

Beşincisi: Kalbin O'nun isimlerini ve sıfatlarını inceleyip mütalaa etmesi ve onları müşahade edip bilmesidir.

Altıncısı: O'nun iyiliğini, ihsanını, bahşettiklerini, batını ve zahiri nimetlerini müşahade etmek...

Yedinci -en çok hayran olunanlardan biridir:- Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın önünde kalbin bütününüle pişman olması...

Sekizincisi: İlahi iniş anında O'nunla münacaatta bulunmak için baş başa kalmak...

Dokuzuncusu: Samimi bir şekilde seven kimselerle oturup, onların sözlerinin en tatlı meyvelerini toplamaktır...

Onuncu: Kalp ile Allah -Azze ve Celle- arasına girecek her unsurdan uzak durmaktır.

Dostluğun, Sevginin Kanıtı:

Sevgili için her göz mutluluk kaynağı değildir... Her kendisine nida edilen de nida eden kimseye cevap vermez...

Sevenler, sevgilinin seslenişini duyarlar: (Haydi felaha/kurtuluşa!); Böylece yataklarından

kalkarlar, uykularını terk ederler. Sanki ipek üzerinde yürüyorlar gibi, Güneş ışıklarının ya da soğğun yakıcılığında yürürler. Kulaklarında bir ses çınlar: (Haydi felaha!) Fedakarlık yapar, can verir, can alır, kan dökerler.

Onlara şu ayet okunur: (Size rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayın) [Bakara Suresi: 254] Böylece mallarının en kıymetlisiyle, en değerlisiyle yarışır. Sahip olduklarının en değerlisini, sevdiklerinin en iyisini bağışlarlar. Fakirlikten korkmayanların verdiği gibi verirler. Onlara şu ayet okunur: (Kabe'yi hacetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.) [Âli İmrân Suresi: 97] Böylece her derin vadilerden ve uzak bölgelerden, saçlar dağılmış ve tozlanmış, karınlar aç olarak gelirler. Susamış gönüller şöyle seslenirler: Buyur ey Allah'ım buyur! Buyur, senin hiçbir ortağın yoktur. Buyur!

Onların ve diğerlerinin durumu şairin dediği gibidir:

Gönlünü dolduran sevgiyle gecelemeleyen kimse...
Ciğerlerin nasıl paramparça olduğunu idrak edemez...

Celâleddîn er-Rûmî şöyle diyor: "Sevgi, acıyı tatlı yapar. Toprağı altına çevirir. Izdırapları mutluluğa döndürür. Acıları iyileştirir. Hapishaneyi huzur veren bir bahçeye çevirir ve hastalığı bir lütuf

yapar. Zulmü rahmete çevirir. Demiri yumuşatan, taşı eriten, ölüleri topraktan yeniden çıkaran ve ona hayat veren budur."

Keşke hayat acı olsaydı da, sen tatlı olsaydın...
Keşke insanlar kızgın olsaydı da, sen razı olsaydın...
Keşke seninle benim aram mamur olsaydı da...
Benimle âlemlerin arası harap olsaydı...

Senden bir sevgiye nail olursam, her şey önemsiz olur... Çünkü toprağın üstündeki her şey zaten toprak olur...

İbnu'l-Kayyim -Allah ona rahmet etsin- sevgi hakkında şöyle diyor: Sevgi, ilahlaştırmanın sırrıdır. Sevginin birlenmesi ise; Allah'tan başka hak ilah olmadığına şehadet etmektir."

Bir bedevi kalkıp, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanlarla konuşurken "Kıyamet ne zaman kopacak?" diye sordu. Nebi -aleyhisselam-: «Kıyamet için ne hazırladın?» buyurdu. Bedevi: "Çokça namaz, oruç, zekât hazırlamadım. Ancak ben Allah'ı ve O'nun Rasûlü'nü seviyorum" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «O halde sen, sevdiğin ile berabersin.» buyurdu. [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir.]

Onlardan biri olmasam da salihleri seviyorum...
Belki salihlerle bir şefaate nail olurum...

İşî gücü günah olanlardan ise nefret ediyorum...
Her ne kadar (Günahkârlarla) aynı niteliklere sahip
olsak da...

Bir işaret...

Herim Bin Hayyân şöyle demiştir: "Bir kul kalbiyle Allah -Azze ve Celle- 'ye yöneldiğinde, Allah da onların sevgilerini bahşetmek için Müminlerin kalplerini ona yöneltir."

Mümin; sevecendir. Sever ve sevilir. Cana yakındır ve candan sevilir. Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«الْمُؤْمِنُ يَأْلَفُ وَيُؤْلَفُ»

«Mümin cana yakın, seven ve sevilendir» [Hasen bir hadistir. Tabarânî «El-Mu'cemü'l Evsat» isimli kitabında rivayet etmiştir.] Çünkü Mümin, dostları olan Müslümanlar için iyiliği sever ve ister. Kötülüğünü onlardan uzak tutar. Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle dua ederdi:

«اللَّهُمَّ! وَاسْأَلْكَ حُبَّكَ، وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ، وَحُبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِي إِلَى حُبِّكَ»

«Allah'ım! Seni sevmeyi, seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine ulaştıracak amelleri sevmeyi senden dilerim.» [Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Allah'ım! Ey Vedûd! Seni sevmeyi, seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine ulaştıracak amelleri sevmeyi senden dilerim.

56

El-Berr -Celle Celâluhû-

Ey zavallı kul! Kerim olan Mevlanın kapısından ayrılma. Azîz ve Alîm olan mevlan ile izzet bul, O'ndan güç al. O'na itaat ederek yaklaştırmaya çalış. Muhakkak ki O; çokça iyilik eden, merhamet sahibidir.

Burada şunu söyleyebilirim; sana nimetlerini bahşeder. Eğer O'na itaat edersen, seni onurlandırır ve sana lütufta bulunur. Eğer önceki nimetleri zayı edersen, sana merhamet eder ve sana mühlet verir. Eğer isyan edip, zulmetmiş olsan bile, sen tevbe edip O'na dönersen, senin bu yaptıklarını örter ve gizler.

O'na kulluk etmenin ve sevgisinin tadını bulan, O'na ibadet etmemeye nasıl sabredebilir? Ya da O'nun önünde boyun eğip itaat etmenin lezzetini tadan, nasıl olur da O'ndan kopabilir?

Kara sevdalıların aşkı, tutuşmaktan, yanmaktansa...

Leyla ve Selma ile yüreğini ve aklını çalıştırıyor...

Kara sevdalı ne yapabilir?...

Kalbi Mele-i A'lâ'ya (Yüce topluluğa) hasretle dolmuş olan...

Şu sözü söyleyen ne doğru söylemiştir: "Allah adına yemin ederim ki, Allah'ın güvende kılmadığı kimse için yol ne kadar ürkütücüdür. Allah'ın yol göstermediği kimse için yol ne kadar da aldatıcı ve saptırıcıdır."

İyilik sahibi ve bağışlayıcı olan Allah her türlü noksanlıklardan tenzih ederim! O'nun lütfu, iyiliği, şefkati ve cömertliği, görünen ve görünmeyen merhamet ve iyilik çeşitleriyle yeryüzünün ve göklerin tüm sakinlerini her vakit kuşatmıştır.

Allah şöyle buyurmuştur:

(وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً)

(Gizli ve açık olarak nimetlerini size bol bol vermiştir) [Lokmân Suresi: 20] Allah Teâlâ yüce zatını şu sözüyle överek şöyle buyurmuştur:

(إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ)

(Şüphesiz O; iyilik edendir, çok merhametlidir) [Tûr Suresi: 28]

Rabbimiz Allah, -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına karşı şefkatli, merhametli ve lütufkârdır. Onların durumlarını, dünya ve dini işlerini düzelten, ıslah edendir.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın, ihsan sahibi olanlara sevabı kat kat vermesi, günahkârları bağışlaması ve kusurlarını örtmesi iyilik bahşetmesinin mükemmelliğindendir.

Kullarına karşı lütfkâr olan Rabbimiz; onlar için kolaylık ister, zorluk istemez.

O, veli kullarına karşı lütfkârdır. Onları kendi dostluğuyla özel kılmış, onları kendisine ibadet etmeleri için seçmiş ve her türlü şerleri, kötülükleri ve musibetleri onlardan uzaklaştırmıştır.

O'nun iyiliğinin genişliği ve bolluğu, veli kulları için ölümsüzlük yurdu olan cennette hazırladığı şeylerde kendini gösterir:

(إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ)

(Gerçekten biz bundan önce O'na yalvarıyorduk. Şüphesiz O, iyilik edendir, çok merhametlidir) [Tûr Suresi: 28]

İyilik her türlü noksanlıklardan münezze olan Allah'ın özelliğidir...

O, çokça hayır yapar ve ihsan eder...

O'nun özelliği olan iyilikten kaynaklanır...

O vakit O'nun iyiliğinin iki çeşidi vardır...

Özellik ve fiilde O, iyilik yapan ve ihsanda bulunandır...

Güzel olanı getiren ve sürekli ihsanda bulunandır...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- : Kullarına iyilik eder, şefkat gösterir, ihsanda bulunur. Onlara hayırlar vermesi, cömertliği, lütufkâr olmasıyla, şükürlerini kabul edip, dualarına icabet etmesiyle genişlik verir.

(وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً)

(Gizli ve açık olarak nimetlerini size bol bol vermiştir) [Lokmân Suresi: 20]

Hepsi sana hizmet etmek için var...

Rahmân'ın Arş'ının taşıyıcıları olan melekler ve onun çevresinde bulunanlar senin için istiğfar ediyorlar!

Senin için görevlendirilmiş olan melekler seni korurlar. yağmurun yağması ve bitkilerin çıkması ile görevli kılınan melekler de senin rızkın için koşturur, çabalarlar ve bunun için çalışırlar.

Gökteki boyun eğdirilmiş ve dönüp duran cisimlerde senin hizmetine sunulmuştur. Güneş, ay ve yıldızlar, senin vaktinin düzenlenmesi ve sürekli gelecek olan rızkının maslahatı için belli bir yörünge ve hizmetindedir.

Tüm dünya senin hizmetine verilmiştir. Yeryüzü, dağlar, denizler, ağaçlar, meyveler, bitkiler,

hayvanlar ve içinde bulunan her şey senin hizmetindedir.

(وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

(O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini, kendi katından sizin hizmetinize vermiştir. Elbette bunda düşünen bir toplum için ibretler vardır)
[Câsiye Suresi: 13]

Merhamet ve İyilik Esintisi...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın lütuflarından biri de; kendisine giden yolu bizim için kolaylaştırmasıdır. O, dinini bizim için kolaylaştırdı ve onu hoşgörülü kıldı. Dininden zorluğu kaldırdı ve bize gücümüzün yetmeyeceği şeyleri yüklemedi:

(وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُم فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ)

(Din hususunda üzerinize hiçbir zorluk yüklemedi) [Hac Suresi: 78]

(لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا)

(Allah, kimseyi gücünün yetmeyeceği şeyle sorumlu tutmaz) [Bakara Suresi: 286]

(وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ)

(Andolsun biz Kur'an'ı, anlaşılıp öğüt alınması için kolaylaştırdık. O halde düşünüp öğüt alan yok mu?) [Kamer Suresi: 17]

Yine Allah'ın -Tebâreke ve Teâlâ-, yaptığımız az ibadeti kabul edip, buna karşılık çokça mükâfat vermesi ve birçok günahı bağışlaması bize olan lütfundan, iyiliğindendir. Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem-'in buyurduğu şu büyük hadisi şerif bize yeter:

«إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، ثُمَّ بَيَّنَّ ذَلِكَ:

«Allah iyilikleri ve kötülükleri yazdı ve sonra da şunu açıkladı:

Kim bir iyilik yapmak ister de yapamazsa, Allah, bunu yapılmış tam bir iyilik olarak yazar. Şayet bir kimse iyilik yapmak ister sonra da onu yaparsa, Allah -Azze ve Celle-, o iyiliği on mislinden başlayıp yedi yüz misliyle, hatta kat kat fazlasıyla yazar.

Bir kimse de kötü bir iş yapmaya niyetlenir ve onu işlemezse, Allah kendi katında onun lehine tam bir iyilik sevabı yazar. Eğer o kimse kötü bir iş yapmak ister de o kötülüğü yaparsa, Allah onun aleyhine bir tek kötülük yazar» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Kulunun tövbesine sevinmesi ve günah işlediğimizde bizi ifşa etmemesi; bilâkis, bize tövbe kapılarını açması da bize karşı iyiliğindendir.

﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾

{De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O; çok bağışlayan, çok esirgeyendir.} [Zümer Suresi: 53]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur: «Allah Teâla şöyle buyurmuştur: "Ey Ademoğlu! Sen bana dua edip, (affımı) ümid ettikçe, ben senden her ne sadır olsa aldırmam, seni affederim.»

Ey Ademoğlu! Günahların gökyüzüne kadar ulaşmış olsa bile, benden bağışlamamı dilersem, günahlarına aldırmam seni bağışlarım.

«Ey Ademoğlu! Sen bana yeryüzünü dolduracak kadar günahla gelsen ve bana ortak koşmamış halde huzuruma çıksan, ben seni yeryüzünü dolduracak miktarda bağışlama ile karşılarım.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir.]

Hamt sanadır, onunla seni anmaktan zevk aldığımız... Hakıyla övgüde bulunup şükredemesem de... En güzel hamt sanadır, gökyüzünü dolduran... Ülkelerini, yeryüzünü, kıtalarını ve denizlerini dolduran...

Allah'ım! O merhametinle beni ört... O geniş rahmetin ki; mahlukatına genişleterek iyilik ettiğin...

Senin ondan nasibin...

Rabbimiz, Berr'dır (Kullarına karşı sevgisi, iyiliği ve merhameti bol olan), iyiliği sever ve emreder. Kullarının iyi ahlak üzere olmalarını sever ve ister.

Bu konuda ayetlerin en kapsamlısı Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu ayetidir:

(لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا ۖ وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ ۗ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ)

(İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı taraflarına çevirmeniz(den ibaret) değildir. Asıl iyilik; Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitap ve peygamberlere iman edenlerin; mala olan sevgilerine rağmen onu yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, (ihtiyacından dolayı) isteyene ve (özgürlükleri için) kölelere verenlerin; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren, antlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve savaşın kızııştığı zamanlarda (direnip) sabredenlerin

tutum ve davranışlarıdır. İşte bunlar, doğru olanlardır. İşte bunlar, Allah'a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir) [Bakara Sûresi: 177]

Bir kul O'nun merhametine ve rızasına götüren şeyin peşinden gitmedikçe Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın ahiretteki merhamet ve iyiliğine nail olamaz. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ)

(Sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcamadıkça iyiliğe eremezsiniz. Her ne harcarsanız, Allah onu hakkıyla bilir) [Âl-i İmrân Suresi: 92]

Er-Râzî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Her kim, Allah'ın kulları için hayır ve rahatlık kapılarını açarsa, Allah da dünya ve ahiret nimetlerini onun için genişletir, bol bol verir."

Ey Allah'ım! Bize nimetler ver ve bizi cehennem azabından koru; şüphesiz ki sen çokça iyilik edensin, bağışlayansın!

57

El-Karîb -Celle Celâluhû-

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۗ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ)

(Kullarım sana, beni sorduğunda (onlara deki): Ben şüphesiz onlara çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm. O halde (kullarım da) benim davetime uysunlar ve bana inansınlar. Ola ki doğru yolu bulurlar.) [Bakara Suresi: 186].

Her Müminin kalbine tatlı bir serinlik döken bir ayette cevabını vermeyi Yüce Allah'ın kendi üzerine aldığı bir soru. Samimi bir dost, güven verici bir razılık, yeterli bir güven ve şifa veren kesin bir inanç.

Bu samimiyet, ülfet ve sevilen bir yakınlığın gölgesinde; yüce Allah'ın el-Karîb ismini öğreniyoruz ve anlamaya başlıyoruz:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ)

(Muhakkak ki O, hakkıyla işitendir ve çok yakın olandır) [Sebe' Suresi: 50]

İnsanlara sevimli gelen, harika manalarla dolu ve birçok işaret ve mefhumlar içeren bir isimdir.

İçindeki saf, soğuk, tatlı suyu gösteren bir bardak gibi, o (ismin) lafzı anlamını saf bir şekilde şeffaf olarak ortaya koymaktadır.

Rabbimiz -Celle ve Alâ- kullarına yakın, yarattıklarının üzerinde olan arşının üzerine istiva etmiştir. Sırları ve vicdanların neler gizlediğini bilir ve O'nun beraberliği herkes için ayındır.

O'nun Kullarına Yakınlığı İki Türdür:

Birincisi: Genel bir yakınlık: -Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yakınlığı herkesi ilmiyle, denetlemesiyle, gözlemlemesiyle, her şeyi kuşatmasıyla olur. O, bütün yaratılmışların üzerindedir ve insana şah damarından daha yakındır.

Bu Genel Bir Beraberliktir:

(وَتَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ)

(Çünkü biz, ona şah damarından daha yakınız) [Kaf Suresi: 16]

İkincisi: Özel bir yakınlık. Bu da Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kullarına, kendisinden bir şeyler isteyenlere ve sevenlerine yakınlığıdır. Bu öyle bir yakınlıktır ki; sevgiyi ve yardımı, insanların çalışıp hareketli oldukları durumlarda da dinlendikleri zamanlarda da onlara destek olmayı, dua edenlere icabet etmeyi, ibadet edenlerin ibadetlerini kabul etmeyi ve onlara sevap vermeyi gerektiren bir yakınlıktır.

Hakikatini fark edemediğimiz, ancak kuluna olan ihsanının, ona olan inayetinin, muvaffak kılmasının ve hatalarını örtmesinin etkilerinin fark edildiği bir yakınlıktır:

(وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ)

(Kullarım sana, beni sorduğunda (onlara de ki): Ben şüphesiz onlara çok yakınlım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm.) [Bakara Suresi: 186]

O, yakındır; O'nun yakınlığı özeldir... Dua eden ve iman üzere olan kullarına...

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«وَالَّذِي تَدْعُوهُ أَقْرَبُ إِلَيَّ أَحَدِكُمْ مِنْ عُنُقِ رَاحِلَةٍ أَحَدِكُمْ»

«Sizin dua etmekte olduğunuz (Allah), sizin her birinize binek devesinin boynundan daha yakındır.» [Müslim rivayet etmiştir].

Zifiri karanlık gecede sert taşın üzerinde yürüyen kara karıncanın ayak seslerini duyar.

Allah'ın himayesinde...

Allah -Azze ve Celle- dostlarına yakındır. Kullarını korur. Onları gözeterek himaye eder. Onları ihsanıyla kuşatır, üzerlerine rahmet yağmuru indirir. Kullarını göz açıp kapayıncaya kadar bile yalnız bırakmaz. Onları kendi başlarına

bırakmaz. Düşmanlarını onların başına musallat etmez. Şeytana onlara zarar verecek bir yol bulma fırsatı vermez.

Onlara özel bir beraberliğin karşılığı şunlar verildi; yakınlık, zafer, destek ve koruma.

(وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي
وَعَزَّزْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا)

(Allah, şöyle demişti: “Sizinle beraberim. Andolsun eğer namazı kılar, zekâtı verir ve elçilerime inanır, onları desteklerseniz, (fakirlere yardımda bulunarak) Allah’a güzel bir borç verirsiniz.) [Mâide Suresi: 12]

Rablerine huzur buldular ve Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın hakkında güzel düşüncelere sahiptiler. Bu sebeple her an onların oldu...

Nuh -aleyhisselâm- dokuzyüz elli yıl süren davetin, belanın ve meşakkatin ardından Rabbine dua etti; Allah da onun çağrısına karşılık verdi, onu kurtardı ve onun düşmanlarını yok etti.

İbrahim -aleyhisselâm- Rabbine sığındı; Rabbi de onu ateşten kurtardı.

Yûnus bin Mettâ -aleyhisselâm-'ı büyük sıkıntıdan kurtardı. Yusuf'u Yakub'a geri döndürdü ve onları birleştirdi. Onunla kardeşlerinin arasını düzelitti ve Yakub'un gözlerini geri verdi.

Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- saçların ağardığı, yüreklerin ağızlara geldiği, bazı sahabelerin Allah hakkında zanlarda bulundukları zor durumlarla karşılaştı. Mevlası olan Allah'a yalvardı. O vakit Allah -Azze ve Celle- vaadini yerine getirdi. İstenileni gerçekleştirdi ve hak sözünü yüceltti, üstün kıldı.

Allah -Azze ve Celle- Mümin olan bütün kullarına yakındır, onları görür ve korur.

Bir kadın gelip, kocası hakkında Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile tartışır. Âişe -radiyallahu anha- da evin bir köşesinde olduğunu ve bazı sözleri duyup, bazı sözlerii kaçırdığını söylüyor. O tartışmanın ardından Cebrâîl -aleyhisselam- Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Allah'ın şu sözünü getiriyor:

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ
تَحَاوَرَكُمَا ۖ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

(Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyetle bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir. Allah, sizin konuşmanızı işitir. Şüphesiz Allah; hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.) [Mücâdele Suresi: 1] Bütün sesleri kapsamlı bir şekilde işiten Allah her türlü noksanlıktan münezzehtir!

Şüphesiz ki O yakındır:

Dua ederken sesini yükseltme! O; yakındır, seni işitir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ashabının -radiyallahu anhum- yüksek bir sesle Rablerine dua ettiklerini işitmiş ve şöyle buyurmuştur:

«أَيُّهَا النَّاسُ! ارْبَعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ؛ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا، وَلَكِنْ تَدْعُونَ سَمِيعًا بَصِيرًا»

«Ey insanlar! Kendinize acıyın; siz ne bir sağıra, ne de burada olmayan birine dua ediyorsunuz! Muhakkak siz, sizi hakkıyla işiten ve gören (Allah'a) dua ediyorsunuz.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Allah, içinde olanı ve düşüncelerini bilir. Sen, O'na kalbinden dua edersin, O da cevap verir. Muhakkak ki Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yakındır:

(إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا)

(Hani o, gizli bir sesle Rabbine niyaz etmişti)
[Meryem Suresi: 3]

Allah'ı kendi içinden zikretsen bile, O seni duyar ve seni zikreder. Şüphesiz ki O, yakındır.

Buhârî ve Müslim'in ortak olarak rivayet ettiği kudsi bir hadiste şöyle buyurmuştur:

«إِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَالٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَالٍ خَيْرٌ مِنْهُمْ».

«Eğer beni yalnız başına anarsa, ben de onu yalnız anarım. Şayet beni bir topluluğun içinde anarsa, ben de onu daha hayırlı bir topluluk içinde anarım.»

Karîb olan yüce Allah'tan sıkıntıyı gidermede, ızdıraplardan kurtulup rahatlamada, bir zararı uzaklaştırmada, tehlikeyi önlemede, sevilen bir şeye nail olma konusunda veya arzu edilen bir şeyi elde etmede Allah'tan yardım almayan hiçbir insan yoktur...

El-Karîb olan Allah'ın kapısı açıktır. İhsanı bahşedilmiş, cömertliği ve keremi çok büyüktür. Ne kadar çok ihtiyaç giderildi, dua kabul edildi, bereket indirildi ve rahmet kapladı, kuşattı?

Muhtaçlık elbisesi...

Yüce Allah'ın sana yakın olduğunu, en derindeki sırlarını bildiğini, duanı işittiğini, nerede olduğunu gördüğünü ve kalbinden geçenleri bildiğini biliyorsan; muhsinlerden iyilik yapanlardan biri ol:

(إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ)

(Muhakkak ki Allah'ın rahmeti iyilikte bulunanlara çok yakındır.) [A'râf Suresi: 56]

O'na yaklaş. Eğer sen O'na bir karış yaklaşırsan, O da sana bir arşın yaklaşır. Kudsi hadiste rivayet edildiğine göre:

«وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِذَا أَقْبَلَ إِلَيَّ يَمْشِي أَقْبَلْتُ إِلَيْهِ أَهْرُولُ»

«Kim bana bir karış yaklaşırsa, ben ona bir arşın yaklaşıyorum. Kim bana bir arşın yaklaşırsa ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. O bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak varırım.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmişlerdir -Lafız Müslim'e aittir-]

Allah'a yaklaşma nafilelerden önce farzlar ile olur;

«وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ»

«Kulum, kendisine emrettiğim farzlardan daha sevimli herhangi bir şeyle bana yakınlık sağlayamaz. Kulum farzlara ilaveten işlediği nfile ibadetlerle yaklaştırmaya devam etmesinin nihayetinde de ben onu severim.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Bir kul; kulluk mertebelerini ne kadar tamamlarsa, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya o kadar yakın olur ve Allah'a ne kadar çok boyun eğip O'nun huzurunda secde eder, burnunu yere sürtercesine koyar ve yüzünü Rabbi ve sevdiği için yere yapıştırırcasına secdeye kapanırsa; Rabbine olan yakınlığı, itibarı ve değeri artar. Rasûlullah -

sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edildiğine göre o şöyle buyurmuştur:

«أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ؛ فَأَكْثِرُوا الدَّعَاءَ»

«Kulun Allah'a en yakın olduğu an secdedeki anıdır. O halde secde Allah'a çokça dua edin.» [Müslim rivayet etmiştir].

Secde, en büyük hürmet alâmeti, en yüksek kulluk derecesi, boyun eğmenin en şerefli tezahürü, en güzel sevgi mesajı, en tatlı teslimiyet sahnesi ve muhtaçlığın en güzel kıyafetidir.

Allah Teâlâ'ya secde ettiğin kadar Allah katında itibar ve makamın olur. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ لِلَّهِ، فَإِنَّكَ لَا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا رَفَعَكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً، وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا خَطِيئَةٌ»

«Çok secde etmeye bak! Zira, senin Allah için yaptığın her secde karşılığında Allah seni bir derece yükseltir ve bir hatanı siler.» [Müslim rivayet etmiştir].

Burada kesintisiz bir nimeti elde edersin:

(أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ)

(İşte onlar (Allah'a) en çok yaklaştırmış olanlardır.) [Vâkıa Suresi: 11]

(عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ)

(O, Allah'a yakın olanların içecekleri bir kaynaktır.) [Mutaffifin Suresi: 28]

Rabbin ile olman ve O'na yönelmen senin için mübarek olsun!

Gökyüzü çok uzak görünse bile... Göğün üstünde olan yakındır...

Öyleyse dua ederek ellerini Allah'a kaldır... Çünkü yaralar dua ile iyileşir...

Ne kadar yüksek olsa da gökyüzünün uzaklığı bize zarar veremez... Ey gökyüzünün Rabbi! Sen yakın olduğun müddetçe...

Allah'ım sen söyledin ve senin sözün haktır:

(وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ)

(Kullarım sana, beni sorduğunda (onlara deki): Ben şüphesiz onlara çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm. O halde (kullarım da) benim davetime uysunlar ve bana inansınlar. Ola ki doğru yolu bulurlar.) [Bakara Suresi: 186].

Ey Allah'ım! Ey Karîb, ey icabet eden! Dualarımıza icabet et. Zayıflıklarımıza merhamet et. Sıkıntımızı gider. Bütün işlerde sonumuzu güzel eyle. Bizi dünya rezilliğinden ve ahiret azabından

kurtar. Bize, anne-babamıza ve tüm Müslümanlara mağfiret eyle; Ey duaları işiten!

58

El-Mucîb -Celle Celâluhû-

Çiy damlacığı gibi bir söz işittik... Böylece ruh da yenilenenler yenilendi...

ümitlerimizi tazeledi... Ve acılarımızı dindirdi...

Atâ şöyle demiştir: "Tâvûs -Allah ona rahmet etsin- yanıma geldi ve bana dedi ki: Ey Atâ! İhtiyaçlarını, kapısı sana kapalı olanlardan istemekten sakın. İhtiyaçlarını kapısı sana kıyamet gününe kadar açık olandan iste. Senden O'na dua etmeni istedi ve senin duana icabet etmeyi de vadetti.

(فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ)

(Öyle ise O'ndan bağışlanma dileyin, sonra da O'na tövbe edin. Şüphesiz Rabbim Karîb ve Mucîb'tir.)

[Hûd Suresi: 61]

Rabbimiz Allah Teâlâ el-Mucîb'tir. Kendisinden ihtiyaçlarını talep edenlere icabet eder. İstekde bulunanların dualarını kabul eder. Endişeli olanlara yardım eder. Korkmuş olanların korkularını giderir. Hatta O'nu inkâr edip, günün bir saatinde

bile tanımayanların isteklerine dahi icabet eder! O, dualarına icabet eder. Olur da iman ederler diye cömertliğinden ötürü sıkıntılarını giderir.

Ama insanların çoğu kendilerine yapılan lütfu unuturlar. Güzel şeyleri inkâr ederler. İyiliğe karşı da nankörlük ederler. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِّ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ)

(Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız O'na has kılarak (ihlasla) Allah'a yalvarırlar. Fakat onları sağ salim karaya çıkarınca, bir de bakarsın ki, (Allah'a) ortak koşmaktadırlar.)
[Ankebût Suresi: 65].

Kapının eşiğinde...

İnsanlar, kapılar yüzlerine kapanıp, yeryüzü onlara dar geldiğinde, sıkıntıları artıp, içinde bulundukları şartlar ağırlaştığında, yaratılmışlar arasında da bir sığınak ya da güvenli bir yer bulamadıklarında, nefislerindeki içgüdüyle Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya yönelirler. Ona sığınır ve kapısında yere kapanıp secde ederler:

(ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجَاوَرُونَ)

(Sonra size bir sıkıntı ve zarar dokunduğu zaman yalnız O'na yalvarır yakarırsınız.) [Nahl Suresi: 53].

Cömertliği, karşılıksız bir şekilde bahşetmesi ve ihsanı sebebiyle Allah; bollukta da darlıkta da kendisinden istenilmesini sever. Kim Allah'ı bollukta bilirse, Allah da o kimseyi darlıkta yalnız bırakmaz. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edildiğine göre o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللَّهُ لَهُ عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَالْكَرْبِ؛ فَلْيُكْثِرِ الدُّعَاءَ فِي الرَّخَاءِ»
«Sıkıntılı ve ızdıraplı anlarda duasının Allah tarafından kabul edilmesi kim istiyorsa, bolluk ve rahatlık zamanlarında duasını çoğaltsın.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

İmam Ahmed b. Hanbel'e şöyle sorulmuş: Bizim ile Rahman'ın arşı arasında ne kadar mesafe vardır? O da şöyle söylemiştir: "Samimi bir kalpten yapılan samimi bir dua kadar"

Bir öğüt...

Mümin bir kul, duasının kabul edilmesine mani olan engellerden sakınması gerekir. Sakınması gereken hususlardan bazıları şunlardır:

1- Samimiyetle Allah'a yönelmemek.

2- Dua edip istekte bulunurken kararlı olmamak ve dua ederken ısrarcı olmamak.

3- Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salat ve selam getirmemek.

4- Duanın kabul edilmesinde aceleci olmak.

5- Haram kazançtan yemek ya da içmek yahut da haram kazançtan giymek.

6- İyiliği emretmeyi ve kötülükten sakındırmayı terk etmek.

Çeşitli hadislerde duanın kabul edilmesinin ümit edildiği vakitler ve durumlar bildirilmiştir. Onlardan bazıları şunlardır:

1) Ezan ile kamet arasında yapılan dua.

2) Gece yarısının sonunda yapılan dua.

3) Secde halinde yapılan dua.

4) Cuma saatinde yapılan dua.

5) Yolculuk halinde yapılan dua.

6) Zulme uğramış kimsenin duası.

7) Babanın oğluna olan duası.

Bu konuda genişlik vardır. Fakat ellerini kaldırırken unutma ki; bu, Rabbinden sana bir lütuftur. O, sana ihsan etmek ister. O halde hüsnü

zanda bulun ve isteklerin konusunda kararlı ol.
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

(Bana dua edin, duanızı kabul edeyim.)

[Mü'min/Gâfir Suresi: 60]

Ali bin Ebî Tâlib -radıyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: "Dua ederek, toplu halde ardı ardına gelen belaları kaldırın."

Enes b. Mâlik -radıyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: "Dua etmemezlik yapmayın. Şüphesiz ki dua eden bir kimse helak olmaz"

İbn Hacer -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Her dua edenin duasına icâbet edilir, ancak duaya icabet çeşitli hallerde olur. Bazen dua ettiği şeyin ta kendisi verilir, bazen de onun yerine bir benzeri verilir."

Ben, sana sığınırım, senden başka kime sığınılır ki?... Senin himayene sığınan bu zayıf kuluna yardım et!...Şüphesiz ki ben zayıfım, senin gücüne sığınırım... Kendi günahlarımın ve isyanlarımın gücüne karşı... Ey Rabbim! Ben günah işledim, günahlarım beni incitti... Oysa onları senden başka bağışlayacak yoktur...

Sana yalvarırım, günahlarımı bağışlaman için... Hidayetinle bana yardım etmen, desteklemen için... Duamı kabul et ve dileklerime icabet et... Sana dua

edip, senden dileyen asla hayal kırıklığına uğramamıştır...

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: “Kulun, Rabbi -Subhânehû ve Teâlâ-'dan istediği her şeyi elde ettiği halde, bir kuldan istekte bulunması ne kadar da çirkindir!”

Ey dualara icabet eden Allah'ım! Duamıza icabet et. Acizliğimize merhamet et. Bizi ve anne babamızı ateşten koru.

59

El-Mecîd -Celle Celâluhû-

Rabbin övgüyü sever...

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«وَلَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيَّ الْمِدْحَةَ مِنَ اللَّهِ، وَمِنْ أَجْلِ ذَلِكَ: وَعَدَ اللَّهُ الْجَنَّةَ» [رواه مسلم]،
وفي رواية: «وَلَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيَّ الْمِدْحَةَ مِنَ اللَّهِ؛ فَلِذَلِكَ مَدَحَ نَفْسَهُ»

«Allah'tan daha çok övülmeyi seven bir kimse yoktur. Bu sebepten ötürü Allah cenneti vadetmiştir» [Müslim rivayet etmiştir] Başka bir rivayette: «Allah'tan daha çok övülmeyi seven bir kimse yoktur. Bu yüzden O, kendisini övmüştür.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Buhârî'nin «el-Edebi'l Müfred» isimli kitabında El-Esved bin Seri şöyle demiştir: Ben bir şairdim,

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldim ve ona şöyle dedim: Rabbimi övdüğüm şiirlerimi sana da okuyayım mı?

Şöyle buyurdu: «Rabbin, övölmeyi sever» Buna daha başka bir şey de eklemedi. [Hasen bir hadistir].

Sana övgüde bulunanlar seni hakkıyla övmeye erişemediler...Şayet seni övmeye aşırıya gitseler dahi, şüphesiz sende olan daha büyüktür...

Övgüde bulunmamızın getirisi Allah'a dönmez. Aynı şekilde bu husustaki taksirlerimizin etkisi de Allah'a dönmez. Allah -Tebâreke ve Teâlâ-, insanların O'na hamdetmeleri, O'nu yüceltmeleri ve O'nun verdiklerine karşı şükretmeleri ile değil, kendi zatıyla zengin ve sıfatları sebebiyle övölendir.

Ancak, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın bize cömertliğiyle beraber nefsin arınması, dosdoğru olması ve Rabbine güvenip dayanması için, hayatımızın salahiyetini O'na şükretmeye ve hamdetmeye bağlı kılmıştır.

Yüce Allah'ın bize lütfuyla senin önüne koyduğum O'nun övölmesine dair bu kelimelerin, bu kitabın, bizden kabul etmesini, O'nunla buluşacağımız gün bu amelimizi bizim için saklanılan bir hazine kılmasını dilerim.

Rabbimiz! Hamt, lütuf ve mülk senindir... Senden daha izzetli ve şanı yüce olan bir varlık yoktur...

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ)

(Şüphesiz O, Hamîd'dir, Mecîd'dir.) [Hûd Suresi: 73]

El-Mecîd: Arapça "Mecd" kelimesinin kökünden gelir ve tam, mükemmel bir izzet, genişlik ve bolluk demektir.

Rabbimiz -Azze ve Celle- cömertliği geniş olandır. O, izzet sahibidir. Yüce Allah'ın izzetinden daha yüksek ve daha eksiksiz hangi izzet olabilir?

O: İzzet, ululuk, azamet ve büyüklük gibi sıfatlara sahiptir. O, her şeyden daha büyük, her şeyden daha azametli, her şeyden daha ulu ve daha yücedir.

Rabbimiz Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın sıfatlarının her birinin şanı yücedir. O, ilminde her şeyi eksiksiz olarak bilen el-Alîm'dir. O, merhameti her şeyi kuşatan er-Rahîm'dir. O, her şeye gücü yeten el-Kadîr'dir. O, eksiksiz bir şefkat ve müsamahakârlık sahibi el-Halîm'dir. O, kâmil hikmet sahibi olan el-Hakîm'dir.

O'nun bütün isimleri ve sıfatları mükemmeldir. Biz, O'nun kendisini övdüğü gibi O'na övgüde bulunamayız.

Övgü Sanadır...

Allah Teâlâ, kemâli, büyüklüğü ve heybeti sebebiyle, kendisini yüceltmıştır. Kudsî bir hadiste sahih olarak gelen bir rivayette:

«أَنَا الْجَبَّارُ، أَنَا الْمُتَكَبِّرُ، أَنَا الْمَلِكُ، أَنَا الْمُتَعَالَى؛ يُمَجِّدُ نَفْسَهُ»

«"Ben Cebbâr'ım (güçlüyüm), Mütekebbir'im (büyük ve uluyum), ben Melik'im (Hükümdar), ben aşkın olanım" diyerek kendi yüceltmıştır.» [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Rabbimiz yüceliği ve izzeti ile hamdedilmeye layık olandır:

(إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ)

(Şüphesiz O, Hamîd'dir, Mecîd'dir.) [Hûd Suresi: 73]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- ihsan ettiği bol hayırlarla ve O'nu tesbih ederek yalnız kendisine kulluk eden veli kullarını rızıklandırarak, kullarına pek çok lütufta bulunur.

Kudsi bir hadiste şöyle gelmiştir:

«وَإِذَا قَالَ: (مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ) [الْفَاتِحَةُ: 4]، قَالَ: مَجْدَنِي عَبْدِي»

«Kul şöyle dediği zaman: (Din gününün sahibi) [Fâtiha Suresi: 4] Allah şöyle buyurur: Kulum Beni övdü» [Müslim rivayet etmiştir]. Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen

bir rivayette o, rükûdan başını kaldırınca şöyle derdi:

«رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، مِلءَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَمِلءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ النَّعَاءِ وَالْمَجْدِ»

«Ey Rabb'im! Gökler ve yerler dolusunca, bunun dışında dilediğin şeyler dolusunca hamt yalnızca sanadır. Sen çok övülen ve izzet sahibisin.» [Müslim rivayet etmiştir].

O'nunla beraber ol!

Rasûller ve peygamberler izzetlerini Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın izzet ve yüceliğinden alırlar. Bu sebeple sahabeler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e sordular: Biz sana nasıl selam vereceğimizi öğrendik. Peki senin için nasıl dua (Salavât) edelim?

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ؛ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»

«Allah'ım! İbrahim'i ve izinden gidenleri kendi katında övüp methettiğin gibi, Muhammed'i ve izinden gidenleri de kendi katında övüp methet. Şüphesiz en çok övülen ve şanı yüce olan sensin.» [Buhârî ve Müslim buna benzer rivayet etmişlerdir]

Kurtuluş Vadisi:

Kur'an, Allah'nın kelimidir. Bu sebeple o: (Şerefli-üstün olan bir Kur'an'dır) [Burûc Suresi: 21] Yüce, değerli, ulu, hayrı, üstünlüğü ve değeri bol olandır.

Allah -Azze ve Celle- kendisini yüce Kur'an'ında övmüştür. Kur'an'ın ayetlerinin en büyüğü; Allah'ı övmeyi ihtiva eden ve O'nun sıfatlarını zikreden; Bakara Suresi'ndeki Ayet'el-Kürsî'dir. Bu ayet Allah -Azze ve Celle-'nin kitabındaki en yüce ayet tir. En faziletli surelerinden biri de İhlas suresidir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak nakledilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّهَا تَعْدِلُ ثُلُثَ الْقُرْآنِ»

«Muhakkak ki bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir» [Müslim rivayet etmiştir].

Kulun Rabbini en güzel şekilde tazim ettiği ve övdüğü en büyük şeylerden biri de, gece ve gündüz O'nun kitabını ilim, huşu ve anlayışla okuması, ona sımsıkı sarılması, onu tefekkür etmesi ve onunla amel etmesidir.

Kim, Kur'an ehlinden ise, yakınları ve özel kullarından olan Allah'ın taraftarları olan kimselerdendir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak nakledilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا، وَيَضَعُ بِهِ الْآخَرِينَ»

«Allah, bu Kur'an ile bazı toplulukları yükseltir, bazılarını da alçaltır.» [Müslim rivayet etmiştir].

Ömer bin el-Hattâb -radiyallahu anhu- Nâfi' bin el-Hâris ile Asfân'da karşılaştı. Ömer, onu Mekke'de vali olarak görevlendirmişti. Ona dedi ki: Vadi halkı için kimi görevlendirdin? O: "İbn Ebzâ'yı görevlendirdim" dedi. Ömer: "İbn Ebzâ kimdir?" dedi. Nâfi' dedi ki: "Azatlı kölelerimizden bir köledir". Ömer dedi ki: "Onlara bir köleyi mi idareci olarak görevlendirdin?". O da şöyle dedi: "O, Allah -Azze ve Celle-'nin kitabını okuyan ve miras ilmini bilen biridir."

Ömer bunun üzerine şöyle dedi: Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا، وَيَضَعُ بِهِ الْآخَرِينَ»

«Allah, bu Kur'an ile bazı toplulukları yükseltir, bazılarını da alçaltır.» [Müslim rivayet etmiştir].

İzzet, onu alıp onunla amel edenin, zillet ise ondan yüz çevirenindir.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın övüldüğü durumlardan biri de, Hamdederek, tekbir getirerek, tesbih ederek ve tehlil (Lâ ilâhe illallah) diyerek, O'na güzel bir şekilde hamdüsena etmektir. Kim buna devam ederse dünya ve ahiret hayrını kazanır.

Buharî'nin «Sahîh»'inde Ebû Hureyre - radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ؛ فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ؛ تَنَادَوْا: هَلُمُّوا إِلَيْنَا حَاجَتُكُمْ! فَيَحْفُوفُهُمْ بِأَجْنَحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا.

«Allah Teâlâ'nın yollarda dolaşp zikredenleri arayan melekleri vardır. Bunlar, Allah -Azze ve Celle-'yi zikreden bir topluluğa rastladıkları zaman birbirlerine: "Gelin! Aradıklarınız burada!" diye seslenirler ve onları dünya semasına varıncaya kadar kanatlarıyla çevirip kuşatırlar.

Bunun üzerine Allah Teâlâ, meleklerden daha iyi bildiği halde yine de onlara: "Kullarım ne diyor?" diye sorar. Melekler: "Seni tesbih ediyorlar, sana tekbir getiriyorlar, sana hamdediyorlar ve senin yüceltiyorlar" derler.

Allah Teâlâ şöyle der: "Peki onlar beni gördüler mi?" Melekler cevap verir: "Hayır! Vallahi seni görmediler."

Allah Teâlâ şöyle buyurur: "Peki birde beni görmüş olsalardı ne yaparlardı?" Melekler şöyle cevap verirler: "Şayet seni görmüş olsalardı sana daha çok ibadet ederler, senin şanını daha fazla yüceltirler, sana daha fazla hamdederler, seni daha çok tesbih ederlerdi."

Allah Teâlâ bu kez meleklerine şöyle der: "Onlar benden ne istiyorlar?". Melekler: "Cennetini istiyorlar." derler.

Allah: "Onlar benim cennetimi gördüler mi?" der. Melekler: "Hayır, ya Rabbi! Vallahi onlar cennetini görmediler.

Allah: "Peki onlar cenneti görmüş olsalardı ne yaparlardı?" diye sorar. Onlar: "Şayet onlar, cenneti görmüş olsalardı onu çok daha büyük bir hırs ve arzuyla isterler, onu elde etmek için büyük gayret sarf ederlerdi." derler.

Allah: "Bu kullarım neyden bana sığınıyorlar?" der. Melekler: "Cehennemden sığınıyorlar." derler.

Allah: "Peki, onlar cehennemi gördüler mi?" der. Onlar: "Hayır, vallahi onlar cehennemi görmediler." derler.

Allah: "Peki, birde görmüş olsalardı ne yaparlardı?" der. Onlar: "Şayet onlar cehennemi görmüş olsalardı ondan daha çok kaçarlardı, ondan çok daha fazla korkarlardı" derler.

Bunun üzerine Allah Teâlâ meleklerine: "Sizi şahit tutarak söylüyorum ki, ben bu zikreden kullarımı bağışladım." buyurur.

Meleklerden biri: "Onların arasında bulunan falanca kimse esasen onlardan değildir. O buraya bir iş için gelip oturmuştu." deyince,

Allah Teâlâ şöyle buyurur: “Orada oturanlar öyle kimselerdir ki, onların arasında bulunan bedbaht olmaz.»

Onların arasında bulunan bile bedbaht olmaz ise, onların durumları nasıl olur?!

Arş (Taht):

Rabbimiz, üzerine istiva ettiği Arş'ını (Mecîd: Yüce ve şanlı) olarak nitelendirmiştir. Çünkü Allah -Azze ve Celle- , kendisi için en iyisini, en noksansızını ve en mükemmeli seçer. Bunun için şanlı olmayı hak eder.

Hamt, lütuf ve mülk sana aittir ey Rabbimiz...

Senden daha ihtişamlı bir şey yoktur, sen en ihtişamlı olansın!...

Semadaki Arş'ın üzerinde bir hükümdar, bir egemensin...

Bütün simalar O'nun yüceliği karşısında boyun eğip secdeye kapanır...

Yaratılmışların kadrini hakkıyla bilmediği (Allah'ı) noksanlıklardan tenzih ederim...

O Arş'ın üzerinde tek ve değişmeyen (Allah'ı) noksanlıklardan tenzih ederim...

Allah'ım! Senden Mecîd isminle; Bizi, anne babamızı ve tüm Müslümanları bağışlamayı istiyoruz.

60

El-Hamîd -Celle Celâluhû-

«Sahîh-i Buhârî»'de geldiğine göre, bir gün Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ashabına namaz kıldırdı. Rükûdan başını kaldırıp "Allah, kendisine hamt edeni işitir" dediğinde, arkadan bir adam "Rabbimiz! Tertemiz, mübarek ve çokça hamt yalnızca sanadır" dedi. Namaz bittiğinde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle dedi: "O konuşan kimdi?" Adam dedi ki: "Ben." Ona şöyle buyurdu: "Hangisi bunu ilk olarak yazacak diye onu yazmakta acele eden otuz küsur melek gördüm.» Nasıl olur da yazmak için acele etmezler. Allah hamt edilmeyi sever!

Onu zikretmekle lezzet aldığımız bir hamt ile hamt yalnızca sanadır...

Ne övgüyü, ne de şükretmeyi hakkıyla yapamasam da...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şu sözüyle yüce zatına övgüde bulunmuştur:

(وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ)

(O; el-Veliy'dir, övülmeye layık olandır.)
[Şûrâ Suresi: 28]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- zatında, isimlerinde, sıfatlarında ve fiillerinde övülendir. O'nun isimleri en güzel isimlerdir. Sıfatları en eksiksiz sıfatlardır. Fiileri, en mükemmel ve en güzel fiillerdir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- dininde övülendir. Çünkü o din/kurallar, bütün mahlukat için en mükemmel ve en faydalı dindir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- birliğinde ve ortağının, benzerinin, denginin olmasından ve acizlikten ötürü bir dosta ihtiyaç duymaktan yüce olmasında da övülendir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا)

(De ki: "Çocuk edinmeyen, hakimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamdederim." Sonra da tekbir getirerek O'nun şanını yücelt (onu tekbir et) [İsrâ Suresi: 111]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- her dilde, her durumda övülendir. Canlı, cansız bütün mahlukat, her daim, O'nun ihsanı ve bereketi üzerine, kemali

ve celali üzerine O'na hamdederler. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(تَسْبِيحٌ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا)

(Yedi gök, yeryüzü ve bunların içinde bulunan herkes O'nu tesbih eder. O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz, onların tesbihini anlamazsınız. O, Halîm'dir, bağışlayıcıdır.) [İsrâ Suresi: 44].

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- hamdin ve şükrün her şekli ve sureti ile övülmeye layık olandır. O'na hamdetmeseler bile O, ihsanı, karşılıksız vermesi, bahşetmesi ve merhametiyle hamdedilip övülmeye layık olandır.

Her durum karşısında övülen O'nun dışında hiç bir varlık yoktur.

Mevlana, Rabbine Boyun Eğ!

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- hamdi sadece kendi zatına has kılmıştır. Bir kimsenin kendi kendini övmesini yasaklamış ve şöyle buyurmuştur:

(فَلَا تَرْكُؤْا أَنْفُسَكُمْ)

(Bunun için kendinizi temize çıkarmayın.)
[Necm Suresi: 32]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- bize kendisini tanıttığı için ve O'na hamt ile ulaşmamız, O'na yönelmemiz, O'ndan mağfiret ummamız, O'ndan ihsanını ve aynı şekilde cennetini ümit etmemiz için kendisini övmektedir.

Bu ne büyük bir cömertliktir! İyi işler yapman için seni muvaffak kılıyor ve onlar için seni övüyor!

(وَنُودُوا أَنْ تُلَكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)

("İşte yaptığınız (iyi işler) sayesinde kendisine varis kılındığınız cennet" diye seslenilir.) [A'râf Suresi: 43] Rabbin, sana olan lütuf ve ihsanını göstermek istediğinde iyi işleri yaratıp, bunu sana nispet eder. Sana mal verir, sende bu maldan verirsin. Bunun ardından, infak etmen sebebiyle Allah Teâlâ seni över! Oysa bu mal O'nundur.

Kulun, Allah'a nasıl hamt ve sena edeceğini bilmesi için hamdetme yollarını çeşitlendirmesi Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- bize olan lütfundandır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(Hamt, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.) [Fatiha Suresi: 2] Yine şöyle buyurmuştur:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ)

(Hamd; gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur) [En'am Suresi: 1]

Hamd Sanadır...

Müminlerde bulunan büyük bir özellik; iyi ve kötü günde, her anda Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'ya hamdetmeleridir. Çünkü Yüce Allah'ın her işinin kendileri için hikmetli ve hayırlı olduğunu bilirler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«إِذَا مَاتَ وَلَدَ الْعَبْدِ قَالَ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ: قَبِضْتُمْ وَلَدَ عَبْدِي؟ فَيَقُولُونَ: نَعَمْ.

«Bir kulun çocuğu vefat ettiğinde Allah; meleklerine: "Kulumun çocuğunun ruhunu kabzettiniz mi?" diye buyurur. Melekler: "Evet!" derler.

Sonra Allah şöyle buyurur: "Onun gönlünün meyvesini mi kopardınız?" Melekler de: "Evet!" derler.

Allah Teâlâ "Kulum ne dedi?" diye buyurur. Melekler de şöyle derler: "Sana hamt etti ve Biz yalnız Allah'a aitiz ve yalnız O'na döndürüleceğiz" dedi.

Bunun üzerine Allah da şöyle buyurur: "Bu kuluma cennette bir ev yapın ve adını "Hamd Evi" koyun.» [Tirmizî rivayet etmiştir]

Bunun için; zikrin en faziletliyelerinden biri kulun şu sözüdür: (Hamt Allah'a mahsustur) Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ)

(Güneşin doğuşundan önce de, batışından önce de Rabbini hamdederek tesbih et) [Kaf Suresi: 39]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ»

«Kim, bir günde yüz defa: (Allah'ı hamdederek tesbih ederim) derse, günahları deniz köpüğü kadar dahi olsa silinir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem - Hangi söz daha faziletlidir? diye sorulduğu zaman:

«Allah'ın melekleri yahut kulları için seçtiği: (Subhânallahi ve bi-hamdihi) Allah'ı hamdederek tesbih ederim sözüdür.» buyurmuşlar. [Müslim rivayet etmiştir]. Hamt; dil, kalp ve uzuvlar ile olur.

Tabarânî «el-Mu'cemîl Kebîr»'de şöyle rivayet etmiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-şöyle demiştir:

«إِنَّ أَفْضَلَ عِبَادِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْحَمَّادُونَ»

«Kıyamet günü kulların en faziletlieleri çokça hamdedenlerdir.» [Sahih bir hadistir]

Gökyüzünü dolduracak kadar güzel bir hamt ile hamt sanadır...

Ülkeleri ve yeryüzünü, kara ve denizi dolduracak kadar...

Hamt sanadır, sonsuz ve mübarek bir hamt...

Denizin mürekkepleri O'nun aslını saymada yetersiz kalır...

Hamt sanadır, ey büyüklük/izzet ve yücelik sahibi...

Senin lütfunla şükür sahibi olan şükretmeye nail olmuştur...

Ey Allah'ım! Senin zatının celaline ve senin hâkimiyetinin azametine layık şekilde sana hamdolsun.

61 - 62

Eş-Şâkir ve eş-Şekûr -Celle Celâluhu-

Buhârî «Sahih»'inde rivayet ettiğine göre: Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَنَّ رَجُلًا رَأَى كَلْبًا يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ؛ فَأَخَذَ الرَّجُلُ خُفَّهُ، فَجَعَلَ يَغْرِفُ لَهُ بِهِ حَتَّى أَرْوَاهُ؛ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ، فَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ.»

«Bir adam, bir köpeğin susuzluktan toprağı yaladığını gördü. Adam çarığını aldı ve susuzluğunu giderinceye kadar çarığını suya daldırarak köpeğe verdi. Bunun üzerine Allah, o adamı taktir etti ve onu cennete soktu.»

Allah - Subhânehû ve Teâlâ - kendi zatını överek şöyle buyurmuştur:

(وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا)

(Allah; Şâkir'dir (şükrün karşılığını veren), Alîm'dir (hakkiyla bilen)) [Nisâ Suresi: 147] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

(وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ)

(Allah, Şekûr'dur (az bir amele fazlasıyla karşılık veren), Halîm'dir (yumuşaklıkla muamele ederek cezalandırmada acele etmeyendir)) [Tegâbun Suresi: 17]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- az bir itaati dahi kabul eder ve bunun sevabını çokça verir. Hatta bu amelin karşılığını sayısız ve hesapsız olarak kat kat artırarak verir.

(مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ۖ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ)

(Kim bir iyilik yaparsa, ona on katı vardır. Kim de bir kötülük yaparsa, o da sadece o

kötülüğün misliyle cezalandırılır ve onlara zulmedilmez) [En'âm Suresi: 160]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarının kendisine yaptıkları şükürleri kabul eder. Onlara hayırlardan ve iyiliklerden fazlasıyla verir. O, kullarına hayrı vermiş ve sevabı onlara bahşetmiştir.

(وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ)

(Size ulaşan her nimet Allah'tandır) [Nahl Suresi: 53].

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- Mele-i A'la'da (şeref ve itibar sahibi toplulukta) melekleri arasında kuluna sena ederek onu över. Kulları arasında yaptığı işten ötürü ona övgüler göndererek, bu ameli için onu takdir eder.

(ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۖ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا)

(Ey kendilerini Nûh ile birlikte (gemide) taşıdığımız kimselerin çocukları! Gerçek şu ki, o çok şükreden bir kuldu.) [İsrâ Suresi: 3]

Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ - pek çok kusuru affeder. Az olsa dahi salih ameli kabul eder ve o az amelin mükâfatını çokça verir.

(إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ)

(Şüphesiz Rabbimiz çok bağışlayandır, şükürün karşılığını verendir) [Fâtır Suresi: 34]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- çok nimetler verir ve az şükre dahi razı olur.

«Sahih'i Müslim»'de Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا، أَوْ يَشْرِبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا».

«Şüphe yok ki Allah, kulunun bir şey yedikten sonra hamt etmesinden ve bir şey içtikten sonra hamt etmesinden razı olur.»

«Sünen-i Ebî Dâvûd»'da gelen bir hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ: اللَّهُمَّ! مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْكَ وَحْدَكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَلَكَ الشُّكْرُ؛ فَقَدْ أَدَّى شُكْرَ يَوْمِهِ، وَمَنْ قَالَ مِثْلَ ذَلِكَ حِينَ يُمَسِّي؛ فَقَدْ أَدَّى شُكْرَ لَيْلَتِهِ»

«Kim sabaha erdiği zaman; Allah'ım! Benimle hangi nimet sabaha ermişse bu bir tek sendendir. Sen birsin, ortağın yoktur. Hamtler sana, şükür sanadır" derse, o günkü şükür borcunu ödemiş olur. Kim de aynı şeyleri akşama erince söylerse o da o geceki şükür borcunu eda etmiş olur.» [Hasen bir hadistir].

Verdi, Bahsetti ve Övdü!

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kulun işlediği amelin karşılığını vermesinin kemalinden biri de kuluna bahsetmesi, karşılığını vereceği şeyi

yapmaya kulunu muvaffak kılmasıdır. Verende o'dur, bundan ötürü sena eden de O'dur. Sebep de, sebep olunan da O'ndandır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا)

(Şüphesiz bu sizin için bir mükâfattır. Sizin çabalarınız da takdire şayan görülmüştür.)
[İnsan Suresi: 22]

Bize çabalamayı bahşeden, sonra bizi ona ulaştırmamıza muvaffak kılan ve sonra da yaptığımız amellerden ötürü bizi takdir eden Allah, bütün noksanlıklardan münezzehtir! Bu, lütuf ve ihsanın son noktası değil midir? Hamt ve şükür O'nadır.

O Şekûr'dur, onların çabalarını yok saymaz... Fakat hesapsız bir şekilde onları kat kat arttırır...

En büyük Ödül...

Allah'ın peygamberi Süleyman -aleyhisselam- öfkeyle atı kestiği zaman -Onu Allah'ın zikrinden uzaklaştırdığı ve bir daha onu meşgul etmemesi için-; Allah, ata karşılık ona rüzgârı verdi.

Siddîk olan Yûsuf -aleyhisselam- zindanın zorluğuna katlanınca onu yeryüzünde yetkin kılarak onu taktir etmiştir;

(وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ ۚ نَصِيبُ
بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ ۚ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ)

(Ve böylece Yusuf'a orada dilediği gibi hareket etmek üzere ülke içinde yetki verdik. Biz dilediğimiz kimseye rahmetimizi eriştiririz. Ve güzel davrananların mükâfatını zayı etmeyiz) [Yûsuf Suresi: 56]

Allah'ın Peygamberleri -aleyhimusselam - şereflerini O'nun yolunda düşmanlarına karşı harcadıkları zaman; bu yüzden düşmanları onlar hakkında kötü konuşup onlara hakaret ettiler. Allah, buna karşılık olarak onlara kendi rahmeti ve meleklerin duasını verdi. Onlara göklerinde ve mahlukatının arasında ki en güzel övgüyü nasip etti ve onları özel kıldı. (Şüphesiz biz onları, ahiret yurdunu düşünme özelliği ile (temizleyip) ihlaslı kimseler kıldık.) [Sad Suresi: 46]

Sahabe -radıyallahu anhum- yurtlarını terk edip; Allah'ın rızasını kazanmak için yurtlarından çıktıkları zaman, buna karşılık olarak Allah onlardan razı oldu, yeryüzünü onlara mülk olarak verdi ve onlara dünyayı açtı.

Şekûr olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kulunu, zerre ağırlığınca yaptığı bir hayrın karşılığında ateşten çıkarır. Kulunun bu miktardaki hayrını dahi zayı etmez. Buhârî ve Müslim'in ittifak ettiği bir hadiste geldiğine göre; Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ وَجَدَ عُصْنًا شَوْكٍ عَلَى الطَّرِيقِ فَأَخْرَهُ؛ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ».

«Bir adam yolda yürürken, dikenli bir dal buldu ve onu yoldan kaldırdı. Bu sebeple Allah onu takdir etti ve bağışladı.»

Bir de insanların yolundan manevi engelleri kaldıran kimsenin durumunu düşünün? İnsanların işlerini kolaylaştıran, sıkıntılarını gideren, üzüntülerini bertaraf eden, insanların ihtiyaçlarını karşılamalarına yardım eden ve onların gönüllerine mutluluğun girmesine yardımcı olan kimsenin durumunu düşünün? İşte bütün bunlar, dünyada ve ahirette seni muvaffak kılan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- tarafındandır.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- gerçek anlamda Şekûr olunca; yarattıklarından kendisine en sevimsiz gelen kimse şükretmeyen ve şükürün zıddı olan nankörlük özelliğine sahip olan kimseler olduğu gibi, buna karşılık olarak da; yarattıklarından kendisine en sevimli gelen kimse, şükür sıfatına sahip olan kimsedir.

İmam İbn Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Çünkü nimetler, Allah tarafından bir sınama ve bir imtihandır; bunlarla şükreden şükür, nankörlük edenin küfrü ortaya çıkar."

Şükür iki çeşittir:

Birincisi: Dil ile olur. O da nimet verene sena etmektir.

Diğeri: Tüm uzuvlarla şükrederek ve onları Allah -Azze ve Celle-'ye itaat yolunda kullanarak olur.

Bu, bütün peygamberlerin ve salihlerin gittikleri yoldur.

Buhârî'nin rivayet ettiği bir hadiste; Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- geceleri ayakları şişene kadar namaz kıldı, bunun üzerine Âişe -radiyallahu anha- şöyle dedi: Allah senin geçmiş ve gelecek bütün hatalarını bağışladığı halde niçin böyle yapıyorsun (neden bu kadar meşakkate katlanıyorsun)? O da şöyle cevap verdi:

«أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؟!».

«Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı?»

Allah -Azze ve Celle- Dâvûd -aleyhisselâm-'ın ailesini şükürleri sebebiyle övmüştür:

(اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا)

(Ey Davûd ailesi! Şükredin!) [Sebe Suresi: 13]

Allah -Celle ve Alâ- 'nın kullarından ancak pek azı şükür ibadetini yerine getirdiği için; kendisine şükretme ve amelini kabul etme hususunda

kendisinden yardım dilemeyi kullarına vacip kılmıştır.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- her namazın ardından Muâz -radıyallahu anhu- 'ya şöyle söylemesini nasihat etmiştir:

«اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ!»

«Allah'ım! Seni zikretmem, sana şükretmem ve sana güzelce ibadet etmem için bana yardım eyle!» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

Peygamber efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- başka bir hadiste şöyle buyurmuştur:

«رَبِّ اجْعَلْنِي لَكَ شَكَّارًا، لَكَ ذَكَّارًا»

«Ey Rabbim! Beni sana çok şükreden, seni çok zikreden biri kıl!» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

O halde, -eğer şükreden bir kimseysen - âlemlerin Rabbinin sana verdiği bu garantiyi düşün. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ ۖ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا)

(Eğer siz iman eder ve şükrederseniz, Allah size neden azap etsin! Allah, şükredenlerin mükâfatını fazlasıyla veren, her şeyi hakkıyla bilendir.) [Nisâ Suresi: 147]

Şükretmenin senin için faydası vardır. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ)

(Kim şükrederse, ancak kendisi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse, bilsin ki Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övülmeye layıktır) [Lokmân Suresi: 12] Kim bolluk ve artış isterse o kimsenin üzerine düşen şükretmektir.

(وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ)

(Hani Rabbiniz şöyle duyurmuştu: “Andolsun, eğer şükrederseniz elbette size nimetimi artırırım.) [İbrahim Suresi: 7] Allah ne kadar da merhametlidir!

Nimetler ve yetenekler bakımından kendini başkalarıyla kıyaslamaktan sakın. Çünkü bu seni üzüntüye ve sıkıntıya götürür. Allah - Subhânehû ve Teâlâ -'nın şu sözüyle amel et:

(فَخُذْ مَا آتَيْنَكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ)

(Öyleyse sana verdiğimi al ve şükredenlerden ol!) [A'râf Suresi: 144].

Kalplerin Anahtarı:

Kim Yüce Allah'a şükrediyorsa; Allah'ın kendisini aracı kılarak nimet gönderdiği kimselere de teşekkür etsin. Öncelikle onların ilki olan ana-babaya teşekkür etsin:

(أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ)

(Bana ve anne-babana şükret. Dönüş sadece banadır) [Lokman Suresi: 14]

«İmam Ahmed'in Müsnedi»'nde şöyle gelmiştir:

«مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ لَا يَشْكُرُ اللَّهَ»

«Kim, insanlara teşekkür etmezse, Allah'a da şükretmiş olmaz» [Sahih bir hadistir].

Şüküründe mahlukatın yetersiz kaldığı (Allah) ne yücedir...

Fakat O'nun cömert eli kısıtlı ve yetersiz değildir...

Nimetlerine şükreden kimse şükretmek için O'nun şükürüne ihtiyaç duyar...

Keza şükretmenin şükürü de tekrardan şükre ihtiyaç duyar...

Her şükürde nimet üzerine bir nimet vardır...

Nimetlerden uzak kalmadan şükür de küçük kalır...

Kim, nimetin şükürünün gerekli hakkını yerine getirmek isterse...

Şükürle beraber daha büyük olana da katlanır...

Ey Allah'ım! Ey âlemlerin Rabbi! Bizi sana şükredenlerden kıl!

El-Ekrem ve el-Kerîm -Celle Celâluhû-

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنِّي لَا أَعْلَمُ آخِرَ أَهْلِ الْجَنَّةِ دُخُولًا الْجَنَّةَ، وَآخِرَ أَهْلِ النَّارِ خُرُوجًا مِنْهَا: رَجُلٌ يُؤْتَى بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ فَيَقَالُ: اعْرَضُوا عَلَيْهِ صِغَارُ دُنُوبِهِ، وَارْفَعُوا عَنْهُ كِبَارَهَا! فَتُعْرَضُ عَلَيْهِ صِغَارُ دُنُوبِهِ، فَيَقَالُ: عَمِلْتَ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا كَذَا وَكَذَا، وَعَمِلْتَ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا كَذَا وَكَذَا؟»

«Şüphesiz ben cennetlikler arasında cennete en son girecek olanı, cehennemlikler arasında da oradan en son çıkacak olanı biliyorum. Bu adam kıyamet gününde getirilip, şöyle denilir: Ona sadece küçük günahlarını gösterin ve büyük günahlarını üzerinden kaldırın. Bunun üzerine kendisine sadece küçük günahları gösterilir ve "Şu günde şunu şunu işledin, filan filan günde de şunu şunu işledin" denilir.

O "evet" der ve hiçbir şeyi inkâr edemez. Aynı zamanda kendisi büyük günahlarının da kendisine arz edilmesinden korkup, endişe içindedir.

Sonra kendisine "sana, işlemiş olduğun her bir günahın yerine bir sevap vardır" denilir. O zaman o da, "Rabbim! Ben bir takım günahları işlemiş olduğum halde onları burada göremiyorum" der.»

Hadisi rivayet eden Ebû Zerr dedi ki: Andolsun Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in küçük azı

dişleri görününceye kadar güldüğünü gördüm.
[Müslim rivayet etmiştir].

Allah ne kadar da cömerttir! Allah ne kadar da şefkatli ve sabırlıdır! Allah ne kadar da büyüktür!

(يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ)

(Ey insan! İhsanı bol Rabbine karşı seni aldatan nedir?)

[İnfitâr Suresi: 6]

(وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ)

(Kim şükrederse, ancak kendisi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse, bilsin ki Rabb'im her bakımdan sınırsız zengindir, cömerttir.) [Neml Suresi: 40]

Cömertlik, erdemleri ve övgüleri bir araya toplayan bir kelimedir. Bu kelimeden kastedilen sadece vermek değildir. Bilakis vermek bu kelimenin anlamının bütünündendir. Bunun içindir ki; ismin anlamı hakkında alimler tarafından bir çok söz aktarılmıştır. Bahsi geçen bütün bu sözlerin hepsi doğrudur.

Kerîm olan Rabbimizin ihsanı ve bahşetmesi bol ve hayrı sürekli. O'nun kadri çok azim, durumu çok büyüktür. Başına musibetlerin gelmesinden ve noksanlıklardan münezzehtir. O, karşılıksız ve sebepsiz veren, İhtiyacı olana ve ihtiyacı olmayana

da bağışlayan, verdiği sözü yerine getiren ikram, nimet ve lütuf sahibidir. Küçük, büyük bütün ihtiyaçlar kendisinden istenir. Kendisinden yardım dileyeni boş çevirmez. Günahları affeder, kötülükleri bağışlar. Hatta kötülükleri, iyiliklere dönüştürür. O'ndan istemeden önce verir.

Bize, işitme ve görme, kalpler ve uzuvlar, kuvvet, açık ve gizli melekeler bahşedilmiştir ki, biz onları saymaya güç yetiremeyiz:

(وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ)

(Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, onları sayamazsınız. Doğrusu insan çok zalim ve nankördür!) [İbrahim Suresi: 34] Onları bize O'ndan istemeden bahşetti. Biz O'ndan talep etmeden önce verdi. Kendi katından bir cömertlik ve lütuf ile verdi. O, verir ve över.

Takdir edip bağışlayan el-Kerîm Rabbimiz, bir söz verdiği zaman onu yerine getirir. Müminlere dünya ve ahiret yurdunda lütuf, hayır, nimet ve ihsanın her türlüşünü vadetmiştir.

Hatta Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın, günahkâr kullarının azabını kendi iradesine bağlı kılması dahi O'nun cömertliğindendir. Dilerse onlara azap eder, dilerse onları bağışlar.

Rabbimiz kendisinden bir şey isteyeniyi geri çevirmez. «Hayâ ve kerem sahibidir.»

Verdi ve övdü:

O, imanı bahşeder sonra da bundan ötürü över:

(وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ)

(Lakin Allah dilediğini doğru yola iletir. Hayır olarak harcadıklarınız kendi iyiliğiniz içindir. Verdiğiniz hayırları ancak Allah'ın yüzü (görmek) için vermelisiniz. Hayır olarak verdiğiniz ne varsa, karşılığı size tam olarak verilir ve siz asla haksızlığa uğratılmazsınız)
[Bakara Suresi: 272]

Cüneyd bir adamın şu ayeti okuduğunu işitmiş:

(إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا ۖ نَعْمَ الْعَبْدُ ۚ إِنَّهُ أَوَّابٌ)

(Gerçekten biz Eyyûb'u sabreden bir kimse olarak bulduk. O ne güzel bir kuldu! O, Allah'a çok yönelen bir kimseydi.) [Sâd Suresi: 44]
Bunun üzerine şöyle dedi: "Subhânallah! Verdi ve övdü" Yani; Ona sabır bahşetti, verdi sonra da onu bundan ötürü övdü ve ona sena etti.

hamt, şükür ve senayı Allah'a sunuyorum...

Hamt, O mevlamızadır, itimat O'nadır...

Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka Rab yoktur...

Kerimdir, merhametlidir, ümit edilendir ve kendisinden beklenti içinde olunandır...

kerim ve cömert olan (Allah) her türlü noksanlıklardan münezzehtir...

Cömertlik, O'nun bir sıfatıdır. Çok cömert olmak, O'nun en büyük özelliklerinden biridir. ihsan, O'nun en büyük ve değerli karşılıksız verme özelliğidir. Kim O'ndan daha büyük bir cömertliğe ve kereme sahiptir!

Muhakkak ki O, cömerttir:

Yaratılmışlar O'na karşı gelirler. O ise onları gözetir ve sanki O'na karşı gelmemişler gibi onları yataklarında korur. Hiç günah işlememişler gibi onlarla ilgilenir. Günahkâra cömertçe fazlından verir ve kötülük yapmış olana da ihsan eder. Kim, kendisine dua ettiği halde onun duasına icabet etmedi? Ya da kim O'ndan istedi de ona vermedi? Ya da kim O'nun kapısını çaldı da onu kapısından kovdu? O, fazilet sahibidir. Fazilet de O'ndandır. O çok cömerttir. Cömertlik de O'ndandır. O Kerîm'dir. Kerem ve lütuf da O'ndandır.

Şükredilme konusunda O zengindir, müstağnidir...

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- bizim O'na şükretmemize ihtiyaç duymaz. Şükretmemizin O'na

hiç bir faydası yoktur. Nankörlük edenin nankörlüğü de O'na hiç bir zarar vermez. Buna rağmen O, azap etmede aceleci olmayı terk etmesi sebebiyle (ihsan ve lütuf sahibidir);

(وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ)

(Kim de nankörlük ederse (bilsin ki) Rabbim her bakımdan sınırsız zengindir, cömerttir.)
[Neml Suresi: 40]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın, kullarını kendisine ibadet etmesi için yaratması, insanların ve cinlerin, Mü'minlerin ve kâfirirlerin bütün hepsinin rızıkına kefil olması zenginliğinin ve kereminin mükemmelliğindendir:

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (56) مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا (57) إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (58))

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.} (56)

{Ben onlardan bir rızık istemiyorum. Beni doyurmalarını da istemiyorum.} (57)

{Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır.} (58) [Zâriyât Suresi: 56-58]

Umulandan çok daha fazla verdi...

Ne kadar çok ve ne kadar büyük olursa olsun problemlerin ve duaların ona büyük gelmemesi

O'nun azametindendir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edildiğine göre o şöyle buyurmuştur:

«إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ؛ فَلَا يَقُلْ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْ شِئْتَ! وَلَكِنْ لِيُغْزِمِ الْمَسْأَلَةَ، وَلِيُعْظِمَ رَغْبَتُهُ؛ فَإِنَّ اللَّهَ -عز وجل- لَا يَتَعَاطَمُهُ شَيْءٌ أَعْطَاهُ»

«Sizden biriniz dua ederken: "Allah'ım! İstersen beni bağışla; istersen bana merhamet et" demesin. Dilediğini kesin bir dille istesin. Çünkü Allah'ı zorlayan hiçbir kuvvet yoktur.» [Müslim rivayet etmiştir].

Hatta kendisine yapılan duayı kendi katındaki en şerefli ibadet kılması da, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın cömertliğindendir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ -سُبْحَانَهُ- مِنْ الدُّعَاءِ»

«Allah Teâlâ katında, duadan daha üstün (kıymetli) bir şey yoktur.» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

Bilakis Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ın cömertliğinin büyüklüğüne bir bakın: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ حَيُّ كَرِيمٌ يَسْتَجِي إِذَا رَفَعَ الرَّجُلُ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ»

«Şüphesiz Rabbiniz son derece hayâ ve kerem sahibidir. Kulu O'na elini kaldırdığı zaman, o elleri

boş çevirmekten hayâ eder.» [Sahih bie hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Cömertliği sürekli; O'nunla karşılaşana kadar kesilmez. O halde, -eğer bir Mümin isen-, kıyamet günü sana sunulacak olan en büyük ve en değerli hediyeye bir bak:

(أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۖ لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ)

(İşte onlar gerçek Müminlerdir. Onlar için Rableri katında nice dereceler, bağışlanma ve tükenmez bir rızık vardır.) [Enfâl Suresi: 4]

Hatta Buhârî ve Müslim'de olan kudsi bir hadiste geldiği gibi beklentilerin üzerinde daha da fazla verir:

«قَالَ اللَّهُ -عز وجل- : أَعَدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ: مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ، وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ، وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ»، والأعظم من ذلك كله: النظر إلى وجهه الكريم؛

“Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur: "Ben salih kullarım için hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir insanın hatır ve hayal edemediği nimetler hazırladım" buyurmuştur.» Bütün bunlardan daha büyük olan; O'nun yüce yüzüne bakmaktır;

(وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ (22) إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ (23))

(Yüzler vardır ki, o gün ıslıl ıslıl parıldayacaktır (22))

(Rablerine bakacaklardır (O'nu göreceklendir). (23) [Kıyâme Suresi: 22-23]

Allah'ım! Bizi onlardan kıl. Ey cömertlerin en Cömerti!

Mîzân (Terazi):

Kıyamet günü şeref ve rezilliğin ölçüsü; takvadır.

(إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ)

(Şüphesiz, Allah katında en değerliniz, O'na karşı gelmekten en çok sakınanızdır) [Hucurât Suresi: 13]

لا كرامة لأهل الكفر بل الإهانة:

Küfür ehlinin hiçbir değeri yoktur. Bilakis onlar için aşağılanma vardır:

(وَكَثِيرٌ حَقٌّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۖ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾)

(Birçoğunun üzerine de azap hak olmuştur. Allah, kimi alçaltırsa ona saygınlık kazandıracak hiç kimse yoktur. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar) [Hac Suresi: 18] Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın şu sözünde zikrettiği gibi insanların bu dünyadaki ölçülerinin/kurallarının bir önemi yoktur:

(فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ (15)
وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ (16))

(Fakat insan, Rabbi kendisini imtihan edip de ikramda bulunduğunda ve bol nimet verdiğinde «Rabbim bana ikram etti» der.) (15)

(Onu imtihan edip rızkını daralttığına ise «Rabbim beni önemsemedi» der.) (16) [Fecr Suresi: 15-16]

İbn'ul-Cevzî -Allah ona rahmet etsin- da şöyle demiştir: "Şeytanın insanları aldatma çeşitlerinden biride şöyledir: Onlar bir günah işlerler ve eğer kınanır ve uyarılırlarsa şöyle derler: "Rabbimiz cömerttir, mağfireti geniştir."

Bir öğüt...

Kim Kur'an'a sarılırsa; o kimseyi iki cihanda da şerefle müjdeler. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّهُ لَفَرَّانٌ كَرِيمٌ)

(O, elbette değerli bir Kur'an'dır.) [Vâkıa Suresi: 77] Kur'an hayrı çok olan, ilmi bol olan, ezberleyeni şerefleştiren, okuyanı yücelten bir kitaptır.

Kerîm olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, boğulanı kurtarır, vatanından uzak olanı geri döndürür, derdi olanı iyileştirir, mazluma yardım eder, kaybolana yol gösterir, fakiri zenginleştirir, hastaya şifa verir, sıkıntısı olanı kurtarır ve O'na isimleriyle

dua etmenizi sever. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- tasa ve üzüntü anında şöyle dua ederdi:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»

«Azamet ve hilm sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Azametli arşın sahibi olan Allah'tan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve yüce arşın Rabbinden başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Allah cömert olanları sever. İbn Recep -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Kim, Allah'ın kullarına karşı cömert olursa, Allah da ona ihsan ve lütufta cömert olur. Kula verilecek olan karşılık, yaptığı amelin türünden olur."

Ben bırakır giderim, oysa lütuf ve şefkat sahibi gitmez... O'ndan beni hayal kırıklığına uğratmayan bir şey isterim... O'ndan esenlik isterim zamana karşı... Onunla imtihan edildim, dertleri saçları ağartır... Her durumda ihtiyacımı bildiririm... Kalplerin kendisinde huzur bulduğuna... Benim için Allah'ın kapısından başka bir kapı yoktur... O'ndan başka bir mevla, bir sevgili de yoktur...

Cömert, nimet veren, iyilik yapan, lütuf sahibi... Örtmesi güzel olan, duaya icabet eden... Ey hükümdarların hükümdarı, tökezlemelerimi azalt...Çünkü gerçekten günahlar beni senden

uzaklaştırdı... Nasibimin düşük olması sebebiyle tutkular beni hasta etti...Fakat benim için senden başka bir doktor da yoktur...

Ey Kerim! Bize Cennet'ini, affını ve rızanı ikram et.

65

El-Mukît -Celle Celâluhû-

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ -تَعَالَى- يَقُولُ: يَا ابْنَ آدَمَ! تَفَرَّغْ لِعِبَادَتِي أَمَلًا صَدَرَكَ غِنَى، وَأَسَدَّ فَقْرَكَ، وَإِنْ لَا تَفْعَلْ؛ مَلَأْتُ يَدَكَ شُغْلًا، وَلَمْ أُسَدِّ فَقْرَكَ»

«Allah -Teâlâ- şöyle buyurmuştur: Ey Âdemoğlu! Vakitlerini bana ibadet etmeye ayır ki, kalbini zenginlikle doldurayım ve ihtiyacını gidereyim. Eğer böyle yapmazsan seni başka şeylerle meşgul eder, ihtiyaçlarını da gidermem.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir] Sahih bir hadiste:

«يَدُ اللَّهِ مَلَأَى لَا يَغْنِصُهَا نَفَقَةٌ، سَحَاءُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْفَقَ مِنْذُ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ؟ فَإِنَّهُ لَمْ يَغْنَصْ مَا فِي يَدِهِ»

«Allah'ın eli doludur. Gece gündüz yaptığı cömertçe lütuflar, O'nun elindekileri tüketmez. Gökleri ve yeri yarattığı günden beri neler verdiğini görmüyor musunuz? Bütün bu verdikleri Allah'ın elindeki hiçbir şeyi eksiltmemiştir.» [Buhârî -bu onun lafzıdır- ve Müslim rivayet etmiştir].

Gökler ve yer O'nun -Subhânehû ve Teâlâ-'nın tarafından sabit kılındı ve dünya ile ahiret işleri O'nun tarafından düzenlendi. Canlı ve cansız her şey O'na teslim oldu.

Mülkûn yönetimi O'nun elindedir ve her şeyin takdiri O'nun katındadır. İşlerin anahtarı O'nun elindedir. Kulların varışı O'nadır. Bütün izzet O'na aittir. Mülkûn hepsi O'nundur. O'nun verdiği kimse engel olamaz. O'nun vermediğine de kimse veremez.

Kerîm, güçlü, merhametli ve el-Mukît (koruyan) olan senin hayatın için gerekli olan bir somun ekmeği, günlük yiyeceği veya içeceği sana göndermekten aciz mi?

Allah'ın güzel isimlerinden biriyle yaşıyor olmamızdan ötürü ne mutlu bize. O isim: (El-Mukît -Tebâreke ve Teâlâ-):

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا ۖ وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّؤَيِّنًا)

(Kim, güzel bir işe aracılık ederse, onun bu işte (sevapta) bir nasibi olur. Kim de kötü bir işe aracılık ederse, onun da bundan (günahtan) bir payı olur. Zira Allah, (Mukît'tir) her şeyi gözetip karşılığını verendir.) [Nisâ Suresi: 85]

El-Mukât: Muktedir olandır, erzakları yiyecekleri yaratandır.

El-Mukât: Koruyan, ihtiyacı olanı, ihtiyaç duyduğu kadar koruyandır.

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- her varlığa gıdasını ulaştırmış, erzakını kendisine teslim etmiş ve hikmeti ve rızasıyla onu dilediği gibi sarfetmiştir.

Her yaratılmışın gıdası vardır: Bedenler için gıda yenilen, içilen şeylerdir. Ruhların gıdası bilgiler ve ilimlerdir. Meleklerin gıdası ise tesbihtir, zikirdir.

Allah -Azze ve Celle- kulları için Mukât'tir. Onları korur, onların durumlarına şahit olan, onları gözetleyen ve onlar hakkında her şeyden haberdar olandır.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarının yararına olan işlerini düzenler, onların gıdalarını ve rızıklarını verir.

Rızıkların en hayırlısı, akıldır. Kime akıl verilmişse, Allah -Tebâreke ve Teâlâ- onu lütufta bulunmuştur!

Allah'ım insanları kuşatan fazilet senindir...

Tüm yaratılmışlara indirilmiş cömertlik sendendir...

Şayet başka biri senin hazinelerine sahip olsaydı...

Vermekle artan o hazinelerinde mutlaka cimrilik ederdi...

Allah'ım kötü amellerimizden sana sığınırım...

Ve nimetlerinin bizden uzaklaştırılmasından...

Mutmain ol!

Sana zaten garanti edilmiş olan şeyler için meşgul olma. Allah, kendisi hakkında şöyle buyurmuştur: (El-Mukât/ gıda veren) ve (Bolca rızık veren) buyurmuştur.

El-Mukât ismi, (Razzâk) bolca rızık veren isminden daha hususidir. Kût/yani gıda; vücudun ihtiyacı olduğu kendisiyle beslendiği ve gıdalandığı şeydir. Rızık ise, kulun mülkiyetine giren, yenen ve yenmeyen her şeydir.

Ölüm/ecel için zaman kaldığı sürece; gıda ve rızık gelmeye devam eder. Hikmeti ile sana bir yolu kapatıyorsa, rahmetiyle başka bir yol açar.

Rahimdeki ceninin durumunu bir düşün. Onun rızık olan kan ona bir tek yoldan gelir ki, o da göbek deliğidir. Anne karnından çıkınca o yol kesilir ve bu kez ona iki yol açılır. Bu iki yoldan, birincisinden daha hayırlı ve daha lezzetli rızık gelir. O da temiz ve lezzetli olan süttür. Süt emmeyi tamamladığında kendisine iki tür yiyecek ve iki tür içecek elde etmesi için dört yol açılır. İki yiyeceğe gelince,

bunlar hayvansal ve bitkisel gıdalardır. İki tür içecek ise su ve süttür.

İnsan öldüğü zaman bu dört yol kapanır. Müminlere cennetin sekiz kapısı açılır. İstediklerinden girerler!

Şükreden Ol!

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın nimetleri sayılamayacak ve sınırlandırılmayacak kadar çoktur. Bir hesapla da kayıt altına alınamazlar:

(وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ)

(Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, onları sayamazsınız. Doğrusu insan çok zalim ve nankördür!) [İbrahim Suresi: 34]

Nimet veren yüce Allah, nimetleri bu yaratılana bir ihtiyaç duymadan, ondan bir korkusu yahut da ondan beklendisi olmadan bahşeder. Bilakis bahşedilen nimetler, ancak Allah tarafından bir lütuf, kerem, iyilik, ihsan, cömertlik ve minnettir.

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (56) مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا (57) إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ (58))

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.} (56)

{Ben onlardan bir rızık istemiyorum. Beni doyurmalarını da istemiyorum.} (57)

{Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır.} (58) [Zâriyât Suresi: 56-58]

Ancak insanların çoğu şükretmezler:

(يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ)

(Onlar Allah'ın nimetini bilirler, sonra da onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirdir) [Nahl Suresi: 83]

O sana, O'ndan alacağın bir hakkın karşılığı olmadan verdi. Sonra sen O'nun haklarını inkâr ettin! O'nun için bir iyilik yapmadığın halde sana karşılıksız verdi. Sonra sana yaptığı iyiliği inkâr ediyorsun!

(قَتَلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ)

(Kahrolası insan! Ne kadar da inkârcıdır!) [Abese Suresi: 17]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın nimetleri senin için peş peşe gelmektedir. Eğer O'ndan istersen sana verir. Dua edersen icabet eder. Yardım dilersen sana yardım eder. O'ndan başkasına ihtiyacın yoktur. Bunun için; eğer şükredersen, seni buna muvaffak kıldığı diğer nimete de şükret;

(وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ)

(Hani Rabbiniz şöyle duyurmuştu: “Andolsun, eğer şükrederseniz elbette size nimetimi artırırım.) [İbrahim Suresi: 7]

Zenginliğin Esasları:

Âdemoğullarının elinde bir vadi dolusu altınları olsa, kendilerinin iki vadi dolusu altınları olmasını isterler.

Mutluluk, Dünyaya sahip olman değildir. Fakat insanın mutluluğu bir günlük rızkının, beden sağlığının ve güvelliğinin olmasıdır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِنًا فِي سِرِّهِ، مُعَافًى فِي جَسَدِهِ، عِنْدَهُ قُوتٌ يَوْمِهِ؛ فَكَأَنَّمَا جِزَتْ لَهُ الدُّنْيَا»

«Sizden hanginiz canı ve malı emniyet içinde, vücudu sıhhat ve afiyette, günlük azığı da yanında olduğu halde sabaha ulaşırsa, sanki bütün dünya kendisine verilmiş gibidir.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Salihlerin geleneği...

Müminin kalbi mutmaindir. Çünkü o, Allah'ın gıda ve rızık veren olduğunu, rızkının yazıldığını ve rızkını tamamlayana kadar ölmeyeceğini bilir. Kul, kendi güç ve kuvvetini yok sayıp Allah'a tevekkül ederek çalışıp çabalar. Aynı zamanda kalbi gıdayı veren, bol rızık bahşeden Allah -Azze ve Celle-'ye bağlıdır. Çünkü kul, zenginlik, güç ve kuvvetin ancak Allah'tan olduğunu bilir.

«Sahih-i Müslim»'de Rasûlullah -sallallâhu aleyhi ve sellem-'den gelen, onun da Rabbi -Azze ve Celle-'den naklettiğine göre, O (Allah) Teâlâ şöyle buyurmuştur:

«يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ؛ فَاسْتَطْعُمُونِي أَطْعَمَكُمْ».

«Ey kullarım! Hepiniz açsınız! Yalnız benim doyurduğum müstesna. Benden sizi doyumamı isteyin ki, sizi doyurayım.»

İbn Recep -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Selefi salihinden bazıları, hamurları için tuz, koyunları için yem dahi, bütün ihtiyaçlarını namazlarında Allah'tan isterlerdi."

Allah'ın Mukît ismini devamlı hatırında tutan kimse, Mukît olan Allah'ın beraberliğini hisseder ve O'nun sahip olduklarına güvenir... Böylece dünya ve ahirette Allah'ın rızasına ulaşmak anlamına gelen sonsuz bir mutluluğu elde eder.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sevap kazanmak için ailesinin yiyeceğini sadaka olarak verenleri uyarmıştır. Öyle ki kişi, bakımı ve geçimlerinden yükümlü olduğu ailesinden akrabalarından ve kölelerinden kimseleri zayi ederse, bu iş günaha dönüşür. Çünkü geçim nafakası insani haklarla alakalı bir konudur ve onlar daha muhtaçtırlar. Onların hakları daha kesindir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-

'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا: أَنْ يُضَيِّعَ مَنْ يَفُوتُ»

«Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri ihmal etmesi, kişiye günah olarak yeter.» [Hasen bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir.]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ailesine olan dükünlüğ sebebiyle onların tam bir yıllık yiyeceğini ayırırdı. Buhârî'de gelen bir rivayette Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- "Nadîr oğullarının hurmalarını satardı ve ailesinin bir yıllık yiyeceğini ayırırdı."

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı dualardan biri de şöyleydi:

«اللَّهُمَّ! اجْعَلْ رِزْقَ آلِ مُحَمَّدٍ قُوتًا»

«Yâ Rabbi! Âl-i Muhammed'in rızkını ölmeyecek kadarcık ver!» [Müslim rivayet etmiştir]. Yani; onları doyuracak ve yetecek kadar. Böylece yoksulluk onları zorlamasın ve dilenmek onları küçük düşürmesin. Ayrıca dünya da onlara açılmasın ki dünyaya bağımlı olup güvenmesinler. Dünya gidicidir, ahiret ise kalıcıdır. O, -Allah'ın salat ve selamı onun, ailesinin ve kıyamete kadar onun hidayetine uyanların üzerine olsun- baki olan ahiret yurdunu, gidici ve geçici olana tercih etti.

Allah'ım! Senden Mukît isminle, geniş lütfunla bizi bol bol rızıklandırmanı, sana itaat etmemiz, seni zikretmemiz ve sana şükretmemiz için bize yardım etmeni istiyoruz.

66

El-Vâsi' Allah -Celle Celâluhû-

İman sahipleri, Allah'ın (El-Vâsi') adını işitince kalpleri O'nun zikriyle bağlantılı olur ve ruhları O'nu görmeyi arzular. Onların kalplerini ancak O'na secde ve evini tavaf etmek, huzurunda durmak (namaz kılmak), onun için uykudan kalkmak ve yüce Allah'ın yolunda çaba harcamak doyurabilir.

(وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ)

(Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır) [A'raf Suresi: 156], Allah -Subhânehû ve Teâlâ- yine şöyle buyurmuştur:

(وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

(Allah, mülkünü dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.) [Bakara Suresi: 247].

Rabbimiz -Azze ve Celle-; her şeyi kuşatandır, zengindir. Zenginliği bütün kullarını çepeçevre kuşatmıştır. Bütün mahlukatını da onların ihtiyaçlarını yeterli derecede karşılaması, lütfuyla

ihvan etmesi, cömertliğı ve yönetip idare etmesiyle kuşatmıştır.

Allah -Azze ve Celle- zatında, isimlerinde, sıfatlarında, fiillerinde, mülkünde ve hükümlerinde her şeyi kuşatmıştır. O'nun kendini övdüğü gibi hiç kimse O'nu övemez. İnsanlar O'nun özelliklerini ne şekilde anlatırlarsa anlatsınlar, O'nun mahiyetine ulaşamayacak ve O'nu ilimleriyle kuşatamayacaklardır.

Rabbimizin ilmi her şeyi kuşatmıştır:

(وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا)

(Rabbimizin ilmi her şeyi kuşatmıştır) [A'râf Suresi: 89] Hiçbir sır O'na gizli kalmaz. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- karanlık bir gecede sert bir kayanın üzerindeki siyah karıncanın ayak seslerini dahi işitir. Ne yerde, ne de gökte hiçbir şey O'na gizli kalmaz.

O'nun ilmi, kalplerin sırlarını, kalplerin barındırdığı iyilikleri ve kötülükleri kapsar.

(يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ)

(Allah, gözlerin hain bakışını ve kalplerin gizlediğini bilir.) [Gâfir/Mümin Suresi: 19]

(وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
حَلِيمٌ)

(Şunu da bilin ki, Allah içinizden geçeni hakkıyla bilir. Onun için Allah'a karşı gelmekten sakının ve yine şunu da bilin ki Allah gerçekten çok bağışlayandır, Halîm'dir.)
[Bakara Suresi: 235]

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bağışlaması geniştir. Kusurları ve günahları ne kadar olursa olsun tövbe eden ve hatasından dönen herkesi bağışlar:

(إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ)

(Şüphesiz Rabbin, bağışlaması çok geniş olandır.) [Necm Suresi: 32]

Rahmeti geniş olan Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, kullarına dinlerinde genişlik verir ve onlara güçlerinin yetmeyeceği şeyleri yüklemes.

(وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَنَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

(Doğu da, batı da Allah'ındır. Nereye dönerseniz Allah'ın yüzü oradadır. Şüphesiz ki Allah, (Vâsi'dir) Kuşatandır, (Alîm'dir) Bilendir.) [Bakara Suresi: 115]

Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka rab yoktur...

Kerimdir, merhametlidir, ümit edilendir ve kendisinden beklenti içinde olunandır...

Kendisinden hayırlar istenildiğinde fazlasıyla verendir...

Sıkıntıyı ortadan kaldırır, musibeti uzaklaştırır...

Âdemoğluna hayırları akıtarak bol bol verir...

Her zaman zenginleştirir, kazandırır ve dönüştürür...

Öven kimse O'na övgülerini artırdıkça...

Arşın sahibi, ululukta ve yücelikte daha yüksek ve daha güzeldir...

Rahmeti geniş olan endişelerini gidermede sana yeter!

Kim Allah'ın (El-Vâsi') ismini anlarsa korkusu gider, kalbine sükûnet yerleşir. O, kimseye ümit kapısı açılır.

Hasat zamanı geciken çiftçinin suyu az ve ürüne ihtiyacı çoktur. Allah'ın her şeyi kuşatmış bir biçimde bildiğini idrak ettiği zaman; gökyüzüne baktı ve kalbi Rabbine bağlanarak şöyle seslendi: Ey bolca veren, Allah'ım! Ey geniş rahmet sahibi! Ey geniş kerem sahibi! Bana bereketinden ve iyiliğinden cömertçe ve bolca ver.

Şu kısır insan günler onu ezdi, acılar onu yordu. Oynaşacağı, hayatını dolduracağı bir çocuk özlemi çekti. Hamilelik geçikti ya da bir beşerin "Kısır!"

sözüyle perişan oldu. Hüzün her şeyi kapsamış bir halde bütün bunlar olurken; Allah'ın engin, cömert ve geniş kerem sahibi olduğunu hatırlayarak içinde başka bir hayat uyanır. Duasının kabul edileceğine kesin bir şekilde inanarak, Allah'ın isteyenini geri çevirmeyeceğini bildiği için şöyle nida etti:

(رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً)

(Ey Rabbim! Bana katından tertemiz bir zürriyet bağışla!) [Âl-i İmrân Suresi: 38]

(رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ (89) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَاهُ رَوْحَهُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۚ وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ)

(Rabbim! Beni tek başıma bırakma. Sen varislerin en hayırlısıdır.) (89)

{Biz de onun duasını kabul ettik ve kendisine Yahya'yı bağışladık. Eşini de kendisi için, (doğurmaya) elverişli kıldık. Onlar gerçekten hayır işlerinde yarışır, (rahmetimizi) umarak ve (azabımızdan) korkarak bize dua ederlerdi. Onlar bize derin saygı duyan kimselerdi.} [Enbiyâ Suresi: 89-90]

Keza hasta olan kulun durumu; Allah onun iniltilerini işitir, acılarını bilir. Eğer kul, kullarına şifa veren ve onlara yeten Allah'ın cömertçe verdiğini hatırlarsa şöyle seslenir:

(أَيُّي مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ)

(Şüphesiz benim başıma bir sıkıntı geldi ve sen merhametlilerin en merhametlisisin.)

[Enbiyâ Suresi: 83]

Böylece Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kaygıyı giderir, kederi yok eder ve şifa verir. Muhakkak ki O, el-Vasi' olan Allah'dır.

Endişeler borçlu olan kimsenin kalbini sıkıştırır. Öyle ki bunu giderecek hiçbir şeyin olmadığını düşünür. Sonra Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onun kalbini açar ve onu kendisinden yardım istemeye yöneltir. Böylece kul; geniş nimet, bağış, cömertlik ve kerem sahibi olana sığınır. Şöyle seslenir: Ey ihtiyaçları gideren! Ey geniş bir cömertlikle veren!

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?) [Neml Suresi: 62].

Böylece Allah borcu öder ve o kula ummadığı bir yerden rızık verir. Ardından gülümseme belirir, kalp yatışır, rahatlar ve ruh sakinleşir;

(قُلِ اللَّهُ يُجِيبُكُم مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ)

(De ki: Ondan ve bütün sıkıntılardan sizi Allah kurtarır) [Enam Suresi: 64]

Dünyayı bir problem sardı ve bu sorun ona çok zor geldi. Doğrudan uzaklaşıldı. Cevabı bulmak zorlaştı. Bu sebeple burnunu toprağa sürterek secde halinde şöyle seslendi: Ey vermesi bol olan! Ey ilmi geniş olan! Ey İbrahim'e öğreten! Bana da öğret. Ey Süleyman'a anlayış veren! Beni de anlayışlı kıl.

Ardından başarı gelir ve kapalı olan işler Vâsi' olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- tarafından çözülür.

Eşler arasında anlaşmazlık çıkar, ipler kopar. Sevgi bağları kopar. Boşanma sonrası bu durum onlara darlık ve sıkıntı verir. Vâsi' olan, engen kuşatıcı olan Allah'a sığınır.

Her biri diğerinden daha hayırlı bir eşle değiştirilir:

(وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا)

(Eğer (eşler) birbirinden ayrılırsa Allah, bol nimetinden her birini zenginleştirir. (Diğerine muhtaç olmaktan kurtarır) Allah'ın lütfu geniş, hikmeti büyüktür) [Nisâ Suresi: 130]

Satışın Kârı...

İnsan harcama yapmaktan korkar, fakirlikten korkar. Bu da ancak, Şeytan'ın onun göğsüne şer ve fakirliği fısıldamasından ve onu cimriliğe ve harcamamaya çağırmasındandır.

(الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ ۗ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ
وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

(Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size cimriliği ve masiyeti telkin eder. Allah ise size katından bir mağfiret ve bir lütuf vadeder. Allah, ihsanı geniş olan ve her şeyi hakkıyla bilendir.) [Bakara Suresi: 268]

Mümin bol bol veren ve cömert olan Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünü hatırlar:

(مَنْ ذَا الَّذِي يُقرضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۗ وَاللَّهُ
يَفْضِلُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ)

(Allah'a güzel bir ödünç verip de Allah'ın da onun karşılığını kat kat artırarak (kendisine vereceği) kim vardır? Allah; hem daraltır, hem genişletir. (Neticede yine) O' na döndürüleceksiniz.) [Bakara Suresi: 245] Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünü hatırlar:

(قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ)

(De ki: “Lütuf Allah'ın elindedir. Onu dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.) [Âl-i İmrân Suresi: 73] Rabbine ödünç verir ve infak ettiği malın sonradan Allah - Subhânehû ve Teâlâ- tarafından dünya ve ahirette tekrar kendisine geri geleceğine yakinen inanarak malından infak eder. Bir de bakar ki, nimetler ve

rahmetler iner. El-Vâsi' olan kerem ve cömertlik sahibi Allah'ın ihsanı çok çok büyük olur.

Sakinip korkanların gözyaşları...

Mümin, günahının büyüklüğünü ve hatalarının çokluğunu hatırlar. Bu yüzden üzüntüleri onu rahatsız eder ve kalbi tutuşur. Cebbar olan Allah'ın korkusuyla gözlerinden yaşlar akar. Sonra da Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözünü hatırlar:

(وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ)

(Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır) [A'raf Suresi: 156], Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu ayetini de hatırlar:

(إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ)

(Şüphesiz Rabbin, bağışlaması çok geniş olandır.) [Necm Suresi: 32]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünde geçene dahil olmak için Allah -Azze ve Celle-'ye tövbesini ve dönüşünü açıklayarak dile getirir:

(إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبْدِلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا)

(Ancak tevbe ve iman edip iyi davranışta bulunanlar başkadır. Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir)

[Furkân Suresi: 70] Meleklerin şu duasını hissederek:

رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ
وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

(Ey Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O halde tövbe eden ve senin yoluna uyanları bağışla ve onları cehennem azabından koru.) [Mü'min/Gâfir Suresi: 7] Tövbe; kalbindeki yangını, nefsindeki ızdırabı giderir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onu tövbe edenlerden ve temizlenenlerden kılar. Sonra onu, ölümüne kadar takva ile nimetlendirilir. Sonrasında elde edeceği netice Naîm cennetleridir. Daha sonra da şu sözü işitir:

(إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ)

(Şüphesiz bu, bizim verdiğimiz rızıktır. Doğrusu, verdiğimiz bu rızıklar tükenecek değildir.) [Sâd Suresi: 54]

Mesajlar...

Her şeyi kuşatan Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ-'nın rahmeti bütün mahlukatı kuşatmıştır:

(رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ)

(Rabbiniz geniş rahmet sahibidir.) [En'am Suresi: 147].

Allah, dinlerinde kullarına genişlik vermiş, onlardan sıkıntı ve zorlukları kaldırmıştır. Hastalara, yolculara, ihtiyarlara ve özür sahiplerine kolaylık sağlamıştır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onların üzerine güçlerinin yetmeyeceği şeyleri yüklememiştir;

(لَا تُكَلِّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا)

(Hiç kimse gücünü aşan bir şeyle yükümlü kılınamaz.) [Bakara Suresi: 233] Yeryüzü kime dar gelirse Allah -Azze ve Celle- ona orada bir genişlik vermiştir;

(وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ)

(Allah'ın yarattığı yeryüzü geniştir.) [Zümer Suresi: 10]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yarattıklarına bahşettiği en geniş lütuf ise sabırdır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«وَمَنْ يَتَصَبَّرْ يُصَبِّرْهُ اللَّهُ، وَمَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً خَيْرًا وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ»
«Kim de sabretmeye gayret ederse, Allah ona sabır verir. Hiçbir kimseye, sabırdan daha hayırlı ve büyük bir lütufta bulunulmamıştır.» [Buhârî -bu onun lafzıdır- ve Müslim rivayet etmiştir].

Sabır, bütün ibadetlerin içindedir. İtaat etmeye sabretmek, masiyet işlememek için sabretmek ve

Allah'ın takdirine karşı sabretmek. Hayat, Allah - Azze ve Celle-"ye kavuşana kadar sabırdan ibarettir.

Hasan el-Basrî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Sabır: Allah'ın hayır ve iyilik hazinelerinden bir hazinedir. Allah onu kendi katında cömert olan kulundan başkasına vermez."

Ey ümitlerini kestikten sonra âdemoğullarına ferahlık veren...

Fakirlikten avuçlarını açan kullarına merhamet et...

Onları bir sebebi olmadan bol rızıklar vermeye alıştırdın...

Bir ricanın güzelliği dışında ki ancak bununla mutlu oldular...

Allah'ım! Ey cömertçe, bolca veren! Her birimize kendi talep ettiğinden daha fazlasını ver. Sen her şeye Kâdir'sin.

67

Er-Rakîb -Celle Celâluhû-

İbn'ul-Cevzî -Allah ona rahmet etsin- da şöyle demiştir: "Kim gönlünü düzeltir, ıslah ederse, faziletinin kokusu yayılır ve kalpler onun güzel kokusunun yayılmasıyla güzel kokar. Kalpte olanlar

çok önemlidir. Çünkü kalpte olanlar bozuk ise, dış görünüşün düzgün olması bir fayda sağlamaz."

Ebû Hafs en-Nişâbûrî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "İnsanlarla bir arada oturursan, kalbine ve ruhuna nasihat eden bir kimse ol. Onların senin için toplanmalarına aldanma. Çünkü onlar senin dış görünüşünü gözler. Allah ise senin içini gözler."

Allah katındaki en yüksek makamlardan biri de Müminin, Rabbi -Celle ve Alâ-'nın gözetimini hissetmesidir. Allah, yüce zatını överek şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا)

(Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir) [Nisâ Suresi: 1]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- gönüllerin sakladığının farkında olan denetleyici ve hiçbir şeyin kendisinin gözetiminden kaçmadığı bir gözetleyicidir.

Rabbimiz kalplerde olanı bilir. Kalplerin sırlarına ve gözlerin anlık bakışlarına şahittir. Her nefsin kazandığını bilir.

Rabbimiz, kulların amellerini ve kazançlarını gözlemleyen bir denetleyicidir.

O, gözetleyip koruyan, koruyup gözetlediklerinden hiçbir şey kendisinden kaçamaz. Yarattıklarını koruyup gözeten ve onları en iyi sisteme ve en eksiksiz ölçüye göre yönetendir.

O, düşünceleri ve bakışları gözetleyendir... Amelleri ve azaları gözetlemesi nasıldır bir düşün?...

(وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ)

(Yerde ve gökte hiçbir zerre Rabbinden gizli değildir. Bundan daha küçüğü veya daha büyüğü şüphesiz apaçık bir kitaptadır.)

[Yûnus Suresi: 61] O -Subhânehû veTeâlâ-kulunun bütün hallerini, gece ve gündüzündeki hareketlerini, sırlarını ve açığa vurduklarını, yerleşik durumunu ve yolculuk hallerini bilir.

Rakîp/gözetleyen Allah -Subhânehû veTeâlâ-işitir ve görür. Hatta dudaklar henüz konuşmadan ve kalemler mısraları yazmadan önce O, kalplerde saklı olanı bilir.

O'nun mutlak ilmi her varlığı kuşatmıştır. O'nun her mahluk hakkındaki ilmi tamdır. Hiçbir şey O'nun ilminden kaçamaz. Hiçbir şey onun bilgisinden kaçamaz. O'nun kuşatmasından hiçbir şey kaçmaz. Gizli olanın gizliliği onu Rakîb olan

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın gözetlemesinden gizleyemez. Saklı olanın saklanması onu Azim olan Allah'dan saklayamaz. Gizli olan bir şey O'nun için apaçıktır. Sır olan O'nun için alenidir. Saklı olan O'nun için keşfedilmiştir.

Kurtulmuş...

«El-Müstedrek'te»: Gelen bir hadiste bir adam Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelip: Ya Rasûlallah! Bana kapsamlı bir sure okur musun? dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: (Yer dehşetle sarsıldıkça sarsıldığında) [Zelzele Suresi: 1]; okudu ve sureyi tamamen bitirince, Adam dedi ki: Seni hak ile gönderen (Allah)'a yemin ederim ki, ebediyyen buna bir şey ilave etmeyeceğim.

Sonra arkasını dönüp gitti. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: «Adamcağız kurtuldu.» dedi. [El-Hâkim ve ez-Zehebî hadis in sahîh olduğunu söylemişlerdir]

«İmam Ahmed'in Müsned»'inde: Sa'saa bin Muâviye'nin rivayetinde: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldi ve ona şu ayetleri okudu:

(فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (7) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ)
(8)

{Kim zerre miktarı hayır işlemişse onun karşılığını görür.} (7)

{Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görür}(8) [Zilzâl Suresi: 7-8] "Bu kadarı yeterli! Başka bir şey duymasam da umurumda değil" dedi. [El-Arnâvut hasen olduğunu söylemiştir]

Bir ayet, bu ayeti her okuduğunda ve uyguladığında insanı anlayışlı ve Rabbine yakın kılıyor:

(إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا)

(Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir) [Nisâ Suresi: 1]

Mümin, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın her şeyde onun gözetleyicisi ve şahidi olduğunu bilir. O'nun, Müminin nefes alıp vermelerini bile murakabe ettiğini görürüz. Böylece Mümin yaptığı amelinin tamamen Rabbi için yapar. Her durumda Allah'ın (rızasını) gözeterek hareket eder. Rabbinin kendisini kontrol ettiğini/gözetlediğini hisseder ve böylece ihsan makamına erişir.

(قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

{De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir.} [En'am Suresi:162]

Alimler şöyle demişlerdir: İtaatin en faziletliyelerinden biri, her zaman ve her an Allah'ın rızasını devamlı olarak gözetmektir.

Allah'ın Beraberliği:

Allah'ın seninle beraberliği, senin Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın rızasını gözettiğin orandadır.

O halde itaatten önce, itaat esnasında, mübah işlerde ve günah olan işlerde mevlan olan Allah'ı gözet:

İtaatten önce murakabe; niyeti, gözlem altında tutarak ve ıslah ederek olur. Bu da Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem-'in şü sözünden dolaydır:

«وَأِنَّمَا لِلْكُلِّ أَمْرِي مَا نَوَى»

«Her insan ancak niyet ettiği şeyin karşılığını alır.»
[Buhârî rivayet etmiştir]

İtaat esnasında murakabe; Allah'ı (rızasını) gözetmeye devam etmeyle olur. Böylece bu murakabe sadece Allah'ın yüzü (Cennette görmek) için olur.

Mübah olan şeyler esnasında olan murakabeye gelince; bu da adabı gözeterek ve nimetlere şükrederek olur.

Allah'a karşı gelme esnasında murakabe ise; Allah'a karşı cüret etmeyerek ve O'nun sınırlarını aşmayarak olur. Çünkü Mümin tövbe etme,

yönelme ve tam bir terk edişle çabuk bir şekilde Rabbine döner;

(وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ)

(Rabbinizin mağfiretine, başışına hızlıca koşun.) [Âl-i İmrân Suresi: 133]

Eğer bu durumlarda Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı (rızasını) gözetirsen, bunun neticesi; gönlün rahatlaması ve gözün aydınlığı olur.

Bir Fısıltı...

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurduğunda:

(إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا)

(Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir) [Nisâ Suresi: 1] Ayrıca şöyle demiştir:

(وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا)

(Şüphesiz Allah, her şeyi gözetleyendir.) [Ahzâb Suresi: 52] Bize özel hitap ediyor ve bize şöyle buyuruyor: Ey kulum! İnsanlardan günahlarını gizlemeyi başarırsan, benden de kurtulmayı başaracağını mı sanıyorsun?

Bu söz, özellikle de fitnelerin çok olduğu ve bunlara ulaşmanın kolaylaştığı bu zamanda önemi büyük olan bir sözdür.

Denilmiştir ki: Benliği oluşturmada en güçlü etken "Allah'ı (rızasını) gözetmektir" ve benliği yok etmek için en güçlü etken "insanları (rızasını) gözetmektir."

Eğer bir gün ıssız bir yerde olursan sakın şöyle söyleme... "Bütün gözlerden uzağım" ancak şöyle de: Yaptıklarımı gözetten bir gözcü var...

Sakin, Allah'ı bir an olsa dahi habersiz sanma!... Gizlenmiş olan dahi O'nun gözetiminden saklanamaz...

Allah'ım! Rakîb ismin ile senden bizi velilerinden kılmanı istiyoruz. Yalnızken ve insanlar arasındayken takvalı olmayı, fakirlikte ve zenginlikte orta yolu tutmayı, öfke ve memnuniyet halinde adaleti olmayı istiyoruz.

68

El-Hasîb -Celle Celâluhû-

Ca'fer es-Sâdık -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Korktuğu halde Allah'ın şu sözüne sığınmayan kişiye şaşarım:

(حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)

(Allah bize yeter. O, ne güzel bir vekildir) [Âl-i İmrân Suresi: 173] Çünkü ben bu sözün hemen ardından Allah'ın şöyle dediğini işittim:

(فَاتَقَلَّبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّ لَهُمْ سُوءٌ)

(Bundan dolayı Allah'tan bir nimet ve lütufla, kendilerine hiçbir fenalık dokunmadan geri döndüler.) [Âl-i İmrân Suresi: 174]

Üzülüp kederlenen kimsenin nasıl olur da Allah - Azze ve Celle-'nin şu sözüne sığınmadığına şaşarım:

(لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ)

(Senden başka hiçbir (hak) ilah yoktur. Seni, bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Ben gerçekten nefsimi zulmedenlerden oldum.)
[Enbiya Suresi: 87] Çünkü ben bu sözün hemen ardından Allah'ın şöyle dediğini işittim:

(فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ ۚ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ) [الأنبياء: 88].

(Bunun üzerine ona icabet ettik ve onu kederden kurtardık. İşte biz, Müminleri böyle kurtarıyoruz.)

[Enbiya Suresi: 88]

Kendisine tuzak kurulan kimsenin nasıl olur da Allah'ın şu sözüne sığınmadığına şaşarım:

(وَأَفَرَضَ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ)

(Ben işimi Allah'a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını hakkıyla görendir.)
[Gâfir/Mümin Suresi: 44] Çünkü ben Allah'ın şöyle dediğini işittim:

(فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا)

(Nihayet Allah, onların kurdukları kötü tuzaklardan bu kişiyi korudu.) [Gâfir/Mümin Suresi: 45]

Çaresizlikler üzerine geliyorsa, yollar daralmışsa, umutlar bitmişse, ipler kopmuşsa de ki; Allah bana yeter. O, ne güzel vekildir!

Eğer yeryüzü, genişliğine rağmen sana dar geliyorsa, nefsin de getirdikleriyle seni daraltıyorsa, şöyle seslen: Allah bana yeter, O ne güzel vekildir! Hemen sonrasında onun yardımı gelir, desteği ulaşır ve tesellisi çabucak gelir.

(فَاتَّقُوا بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّ لَهُمْ سُوءٌ)

(Bundan dolayı Allah'tan bir nimet ve lütufla, kendilerine hiçbir fenalık dokunmadan geri döndüler.) [Âl-i İmrân Suresi: 174]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kendisini, kullarını hesaba çeken olarak tanıtarak şöyle buyurmuştur:

(وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا)

(Hesap görücü olarak Allah yeter.) [Nisâ Suresi: 6] Ayrıca şöyle demiştir:

(إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا)

(Şüphesiz Allah, her şeyin hesabını gereği gibi yapandır.) [Nisâ Suresi: 86]

Allah -Azze ve Celle-, Hasîb'tir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- faydalı şeyleri elde etmede ve zararlı olan şeyleri def etmede ihtiyaçları olan her şey için bütün mahlukatına yeter.

O'nun yeterli Olması:

1- Tüm varlıklar için, onları yaratarak, geçimlerini ve onlar için yaratıldığı her şeyi sağlayarak genel yeterliliği.

(الَّذِي أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ)

{O, her şeye yaratılış (biçimini) veren sonra doğru yola iletendir.} [Tâ-Hâ Suresi: 50]

2- Muvahhit kullarına mahsusu olan, onlara yardım edip, kuvvetlendirerek, onlara imkân sağlamak ve hoşlarına gitmeyen her şeyi onlardan uzaklaştırarak hususi yeterliliği.

(يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ)

(Ey Peygamber! Sana ve sana uyan Müminlere Allah yeter.) [Enfâl Suresi: 64]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-, kendisine döndürüldükleri gün, bütün mahlukatın amellerinin hesabını görecektir. Onların yaptıklarının karşılıklarını kendilerine verecektir. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Ne yerde, ne de gökte

zerre ağırlığınca bir şeyi dahi O'nun bilgisinden kaçamayacaktır.

(وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۖ وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ)

(-Yapılan iş- bir hardal tanesi ağırlığınca dahi olsa, onu getirip ortaya koyacağız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.) [Enbiyâ Suresi: 47]

Dertli Olduğunda Seninle İlgilenir...

Öyleyse kim Allah'tan başkasından korktuğu vakit "Allah bana yeter" derse, Allah o kimseyi kurtarır ve ona yardım eder.

İbrahim -aleyhisselâm- ateşe atıldığı zaman şöyle dedi: Allah bize yeter ve O ne güzel vekildir! Allah, ateşi ona karşı serin ve esen kıldı.

Rasûlullah -sallallâhu aleyhi ve sellem- ve ashabı; kâfirlerin orduları ve müşrik taburlarıyla tehdit edildiklerinde şöyle dediler:

(حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (173) فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ دِيَارِهِمْ وَاللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُنَاصِرُ) (174)

(Allah bize yeter. O, ne güzel bir vekildir)
(173)

(Nitekim o düşmanla karşılaşmak için çıktıktan sonra) kendilerine hiçbir kötülük dokunmadan, Allah'tan gelen bir nimet ve kârlı bir ticaret ile geri dönmüşler ve (bu

hareketleriyle) Allah'ın rızasına da uymuşlardır. Allah, büyük ihsan sahibidir) (174) [Âl-i İmrân Suresi: 173 - 174]

Allah, sabah saatlerinde O'na uzanan avuçlar, ihtiyaç duyan eller, sıkıntıda olan gözler ve musibetler karşı yapılan dualar için hesap görücüdür.

Güçlüler O'nun elindedir. Zayıflar O'nun elindedir. Sıhhatin O'nun elindedir. Hanımın O'nun elindedir. Emrin baltında olanlar O'nun elindedir. Rızkın O'nun elindedir. Krallar O'nun elindedir. Zalimler O'nun elindedir. Düşmanın O'nun elindedir.

Tek yapman gereken Allah'a sığınarak şunu söylemendir: Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!

Senin sloganın ve örtün...

"Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!" Bu söz, kurtuluşun anahtarı ve mutluluğun kapısıdır.

(فَاقْلَبُوا بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِهِ لَمْ يَمَسْسْنَهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانِ اللَّهِ ۖ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ)

(Nihayet kendilerine hiçbir kötülük dokunmadan, Allah'tan gelen bir nimet ve kârlı bir ticaret ile geri dönmüşler ve (bu hareketleriyle) Allah'ın rızasına da uymuşlardır. Allah, büyük ihsan sahibidir.) [Âl-i

İmrân Suresi: 174] Eğer bir hastalıktan, ticarete zarar etmekten, fakirlikten, çocuğuna bir şey olmasından, bir zalimden veya düşmandan korkarsan, şöyle de: "Allah bana yeter, O ne güzel vekildir."

Bir kadın doğum anında zor durumda kaldığı zaman yahut da bebeğine veya kendisine bir şey olmasında korkarsa, şöyle desin: "Allah bana yeter, O ne güzel vekildir." İbnü's-Sünni'de merfu olarak ve Ebû Dâvûd'da mevkuf olarak gelen ve senedinin Şuayb el-Arnâvût tarafından sahih olduğu hükmüne varılan bir rivayette:

«مَنْ قَالَ: حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمَسِي: حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ، وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَبْعَ مَرَّاتٍ؛ كَفَّاهُ اللَّهُ مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ».

«Kim sabaha ve akşama eriştiği vakit yedişer defa: Ondan başka hak ilah olmayan Allah bana yeter. Ben O'na tevekkül ettim. O, ulu Arş'ın da Rabbidir" derse Allah ona sıkıntı olan dünya ve ahiret işlerinde ona yeter».

Senin sloganının manası şudur:

Ey Rabbim! Sana sığındım ve senden korunma istedim. Korktuğum şeylere karşı senden yardım diledim ve sana tevekkül ettim. Sen bana yetersin. Ümidim, hazinem ve sığınağımsın!

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?)) [Neml Suresi: 62].

Eğer Allah'ın kâfi, yeterli ve hesap görücü olduğunu bildiysen; ihtiyaçlarını O'ndan başkasına iletme ve O'ndan başkasından isteme.

O, kifayet ve koruma bakımından yeterlidir... Hesabı her halükarda kuluna kâfidir...

Yolun selim olması için:

Mümin: Yarın Allah'ın kendisini büyük küçük her şeyden hesaba çekeceğini, ondan hurma çekirdeğinin içindeki yarık kısmın ve hurma çekirdeğindeki ince zarının dahi hesabını isteyeceğini, O'ndan hiçbir sırrın gizlenemediğini, yaratılanların hesabının, yaratan ve hesaplarını görecektir olan Allah'a hiçbir zorluğunun olmadığını bilirse, her zaman hazırlıklı ve her koşulda Allah -Azze ve Celle-'nin kendisini gözetlediğini bilerek hareket eden bir kul olur.

(ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقَّ ۚ لَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ)

(Sonra insanlar gerçek sahipleri olan Allah'a döndürülürler. Bilesiniz ki hüküm yalnız O'nundur ve O hesap görenlerin en çabucudur) [Enâm Suresi: 62]

«İmam Ahmed'in Müsned»'inde, Âişe - radiyallahu anha-'tan gelen bir hadiste o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bazen namazda şöyle dediğini işittim: «Allah'ım! Beni kolay bir hesapla muhasebe et.» Namazını bitirince ben de "Ey Allah'ın Nebisi, kolay hesap nedir?" diye sordum.

O da şöyle buyurdu: «Allah'ın kişinin kitabına bakıp görmezden gelmesidir. -Ey Âişe!- Şüphesiz ki o gün hesabı görülen, helak olur.» [Sahih bir hadistir].

Ömer bin el-Hattâb -radiyallahu anhu-'tan rivayet edildiğine göre, O şöyle demiştir: "Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin. Sizin aleyhinize tartılmadan önce amellerinizi tartın. Kendinizi en büyük sınav için hazırlayın. O gün açığa çıkacaksınız, hiçbir sırrınız gizli kalmayacak."

Kurtubî şöyle demiştir: "Salihlerden bazıları şöyle demiştir: Bu öyle bir kitaptır ki; dilin onun kalemi, tükürüğün onun mürekkebi ve uzuvların da onun kağıdıdır. Hafaza meleklerine yazdıklarını yazdıran sendin. Ona hiçbir şey eklemediler, hiçbir şey de eksik bırakmadılar. Onda bulunan bir şeyi yalanladığın zaman, senden bir şahit, senin aleyhine şahit olacaktır.

(اَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا)

(Kitabını oku! Bugün sana hesap sorucu olarak kendi nefsin yeter.) [İsrâ Suresi: 14]

Bir öğüt...

Ahirette, bütün hakların verildiği bir mahkeme vardır ki orada ne bir dirhem, ne de bir dinar geçerlidir. Orada hesap sevaplara ve amellere göre yapılır. İşte o zaman, en çok hasenata ihtiyacın olacaktır.

Malın değerine göre ölçüsü olur! Demir ton ile, meyveler kiloyla, altın gramla, pırlanta karatla, ahirette ameller ise zerre ile ölçülecektir.

(فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (7) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ
(8))

{Kim zerre miktarı hayır işlemişse onun karşılığını görür.} (7)

{Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görür}(8) [Zilzâl Suresi: 7-8]

Başkalarının haklarını çiğnemekden sakın! Müslüman kardeşine karşı kendi kanıtını daha güçlü ifade eden adam için lehine hükmetmiş Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- olsa bile, bu haklar helal değildir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ، وَإِنَّكُمْ تَخْتَصِمُونَ إِلَيَّ، وَلَعَلَّ بَعْضَكُمْ أَنْ يَكُونَ الْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ، وَأَقْضِيَ لَهُ عَلَى نَحْوِ مَا أَسْمَعُ.

«Ben ancak bir insanım. Siz davalarınıza bakmam için bana müracaat ediyorsunuz. Bir kısmınız (hakkını savunurken) delilini ifade etme hususunda bir kısmınızdan daha güçlü olabilir. Ben de ondan dinlediklerime göre hüküm veririm.

Binaenaleyh ben (bu şartlar içerisinde) herhangi bir kimse için kardeşinin hakkı olan bir şeyin verilmesine hükmedersem, o kimse bu şeyi almasın. Çünkü ben (bu şekilde verdiğim hükümle) ona ateşten bir parça kesip vermişim demektir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Ey Allah'ım! Sen bize yetersin ve yetti de. Öyleyse bizden yana ol, bize karşı olma! Bizi, ana-babamızı ve bütün Müslümanları bağışla.

69

Eş-Şehîd -Celle Celâluhû-

Allah, yüce zatını "eş-şehit" ismiyle şu ayetinde övmüştür:

(إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)

(Çünkü Allah, her şeye şahittir) [Hac Suresi: 17]

Allah'ın (eş-Şehit) ismi; Allah'ın değerli kitabında on sekiz defa zikredilmiştir.

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'dan hiçbir şey kaçamaz. Her şeyin koruyucusu O'dur. İlmi her şeyi kuşatmıştır.

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- hak ile şahitlik eder, mazlumin hakkını verir, zalimden intikamını alır. Gizli-açık bütün sesleri işitir. O, önemli-önemsiz ve büyük-küçük bütün varlıkları görür. İlmi her şeyi kuşatmıştır.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-, kullarına ve kullarının yaptıklarına şahitlik etmiştir. Bundan ötürü O'nun şahitliği, şهادetlerin aslı, kaynağı ve en büyüğüdür. Çünkü O, hiçbir şeyin O'ndan gizli kalmaması sebebiyle; bütün bunlara şahitti. Yani bunların hakikatlerini bilen, bilerek bunlara şahitlik edendir. Çünkü O -Azze ve Celle-'den hiçbir sır gizli değildir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yüceliğinden biri de; kendi nefsinin birliğine ve adaletli olduğuna şahitlik etmiştir:

(شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ)

(Allah, melekler ve ilim sahipleri, ondan başka hak ilâh olmadığına adaletle şahitlik ettiler.) [Âl-i İmrân Sûresi: 18]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın O'nu birlediklerinde Müminlerin doğruluklarına, rasûllerine ve meleklerine şahitlik etmiştir:

(وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا)

((Ey Muhammed!) Seni insanlara bir peygamber olarak gönderdik. Şahit olarak Allah yeter) [Nisâ Suresi: 79]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, yardımcısı ve şahidi olmayan mazlum için ve zalim saldırganın aleyhine şahittir. O'nun bu şahitliği yardımını ve desteğini içerir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)

(Çünkü Allah, her şeye şahittir) [Hac Suresi: 17]

Kullar, O'nun birliğine şahitlik ve O'na olan kulluklarını ikrar ederler:

(وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ
أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۖ قَالُوا بَلَى ۖ شَهِدْنَا)

(Hani Rabbin Âdemoğullarının sulplerinden zürriyetlerini çıkarmış, onları kendilerine karşı şahit tutarak, “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” demişti. Onlar da, “Evet, şahitlik ederiz (ki Rabbimizsin)” demişlerdi.) [A'râf Suresi: 172]

Bir gerçek:

Kulların şahitlikleri ve gözetimleri sınırlı vakitlerdedir ve sonuç olarak sonlanacaktır. Kul

uyur, gaflete düşer, zayıflar ve sonra da ölür. Ancak Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın gözetimi daimi ve eksiksizdir. O diridir ve ölmez.

(وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۖ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)

(Aralarında bulunduğum sürece onlara şahit idim. Ama beni içlerinden aldığı anda, artık üzerlerine gözetleyici yalnızca sen oldun. Sen, her şeye hakkıyla şahitsin.) [Mâide Suresi: 117]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şahitliği en büyük şahitliktir. O'nun şahitliği, hazır bulunma ve gözlem şahitliğidir. İnsanların başlarına geldiği gibi, hakikatin hiçbir yönü O'na gizli kalmaz. Allah, kimin için şahitlik ederse Allah o kimseye yeter. O kul, başkasının şahitliğine ihtiyaç duymaz;

(قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۖ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ۖ أَأُنْذِرُكُم لَتَشْهَدُنَّ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُلْ لَا أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنِّي بِرَبِّهِمْ شَرِيفٌ)

(De ki: Hangi şeyin şahitliği daha büyüktür? De ki: Allah! Benimle sizin aranızda O, şahittir. Bu Kur'an, bana, kendisiyle sizi ve ulaştığı kimseleri uyarmam için vahyolundu. Allah ile beraber (ibadet edilmeye layık) başka ilahların olduğuna siz mi şahitlik ediyorsunuz? "Ben, şahitlik etmem" de! Yine de ki: O (ibadete layık)

tek (hak) ilahtır ve ben sizin koştüğunuz şirkten uzağım.) [En'âm Suresi: 19]

Bu tanıklık, hasımların yalanlarıyla yüzleştiğimiz en büyük şeylerden biridir:

(وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتُ مُرْسَلًا ۚ قَالَ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ)

(O küfredenler demektedirler ki: "Sen, gönderilmiş (bir peygamber) değilsin." (Sen de onlara) de ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve kendisinde kitap bilgisi bulunanlar yeter.) [Ra'd Suresi: 43]

Hesap günü...

Kullar, kıyamet günü Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın huzuruna geldikleri zaman, onları tanıyan, sırlarını bilen, onların sözlerini ve amellerinin değerlendiren olarak kullarını hesaba çekecektir.

(إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)

(Çünkü Allah, her şeye şahittir) [Hac Suresi: 17]

Mümin şunu bilir ki, ameli Allah katında zayıf olmaz.

(قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۚ إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)

(De ki: “Sizden isteyebileceğim bir karşılık varsa o da sizin olsun; benim mükâfatımı verecek olan yalnız Allah’tır. O, her şeye şahittir.” [Sebe' Suresi: 47]

Kâfire olan kimseye gelince; onun amellerinden hiçbir şey zayi olmaz. O unutsa bile, Allah onları hesaplamıştır.

(أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)

(Allah onları sayıp zaptetmiş, onlar ise bunları unutmuşlardır. Allah, her şeye şahittir.)
[Mücâdele Suresi: 6]

Senin İşin...

Kim, Rabbi -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kendisinin zahirî ve bâtını bütün hallerine şahit olduğunu bilirse; O'na asi olurken veya hoşlanmadığı bir şeyi yaparken O'nun kendisini görmesinden utanır. Kim, Allah'ın kendisini gördüğünü bilirse, amelini ve ibadetini iyi şekilde yapar. Böylece ihsan makamına ulaşınca kadar bu işlerde ihlaslı olur.bu ise, sevgili Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ihsan hakkında söylediği gibi Allah'a itaat makamlarının en yükseğidir.

«أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ»

«İhsan, Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet etmendir. Her ne kadar sen O'nu göremesen de O

seni görmektedir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Eğer bir gün ıssız bir yerde olursan sakın şöyle söyleme...

"Bütün gözlerden uzağım" ancak şöyle de: Yaptıklarımı gözeten bir gözcü var...

Sakın, Allah'ı bir an olsa dahi habersiz sanma!...

Ve gizli olanın, O'na gizli kalacağını sanma!...

Müminlerin durumları şöyledir: Küçük, büyük yaptıkları her işte Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın onları gözlemlediğini hatırlarında tutarlar. Allah -Celle ve Alâ- şöyle buyurmaktadır:

(وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ)

(Yerde ve gökte hiçbir zerre Rabbinden gizli değildir. Bundan daha küçüğü veya daha büyüğü şüphesiz apaçık bir kitaptadır.) [Yûnus Suresi: 61].

Nebi -sallalhu aleyhi ve sellem- Muâz -radiyallahu anhu-'yu Yemen'e gönderdiği zaman şöyle dedi: "Yâ Rasûlallah! Bana biraz tavsiyelerde bulun!" Rasûlullah da şöyle buyurdu:

«عَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ مَا اسْتَطَعْتَ، وَادْكُرْ اللَّهَ -عز وجل- عِنْدَ كُلِّ حَجَرٍ وَشَجَرٍ..»

«Her ne halde ve nerede olursan ol, Allah'tan kork! Bulunduğun her taşın ve ağacın yanında Allah -Azze

ve Celle-'yi zikret.» [Sahih bir hadistir. Ahmed rivayet etmiştir]

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: "Şüphesiz kulun; yolda, evde, yerleşik hayatta, yolculukta ve farklı yerlerde Allah'ı devamlı zikretmesiyle, kıyamet günü şahitleri çoğalır."

(يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا)

(İşte o gün (yer) bütün haberlerini anlatır.)
[Zilzâl Suresi: 4]

(وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا)

(Şahit olarak Allah yeter.) [Nisâ Suresi: 79]

Şöyle denilmiştir: Kim düşüncelerinde Allah'ı (rızasını) gözetirse, Allah da azalarının hareketlerinde onu korur.

Allah'ın kıyamet gününde gölgelendireceği yedi sınıf insana bakarsan; ortak noktaları olduğunu bulursun. Allah'ın kendilerine şahit olduğuna iman ettiler. Hallerine baktılar ve Allah onları görüyormuş gibi O'na kulluk ettiler. Böylece yüksek derecelere kavuştular.

Allah'ım! Ey her şeye şahitlik eden! Senden bizi bağışlamayı, bize merhamet etmeni ve bizim kusurlarımızı görmezden gelmeni istiyoruz. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi!

El-Hak -Celle Celâluhu-

O, alametlerini düşünen kimselere açmış, kanıtlarını bakan kimselere sunmuştur. Ayetlerini âlemlere açıklamış ve inat eden kimselerin mazeretlerini ortadan kaldırmıştır. Nankörlerin delillerini çürütmüştür. O'nun rabliğinin ayetleri aydınlanmış ve ilahlığının alametleri parıldamıştır. Şüphe bulutları dağılmış ve karanlıkları yok olmuştur.

(فَذَلِّكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ)

(İşte O, sizin Hak Rabbiniz olan Allah'tır.)

[Yûnus Suresi: 32]

(فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ)

(Hak hükümdar olan Allah çok yücedir) [Tâ

Hâ Suresi: 114]

(ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ)

(Sonra hepsi, gerçek sahipleri olan Allah'a döndürülürler) [Enâm Suresi: 62]

Rabbimiz Allah - Subhânehû ve Teâlâ- zatında, isimlerinde, sıfatlarında ve fiillerinde haktır, gerçektir. O'nda hiçbir şüphe yoktur. Çünkü O, kendisine ibadet edilen tek hak mabuttur. O'ndan başka hak ilah yoktur.

Allah -Azze ve Celle- haktır ve hakkın dışında olan ise ancak batıl ve dalalettir. Kim, Allah'tan başka bir hak ilah olduğunu iddia ederse, batıl, yalan ve sahte bir iddiada bulunmuş olur.

(ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ
الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ)

(Bu böyledir. Çünkü Allah, hakkın ta kendisidir. O'nun dışında yalvarıp dua ettikleri ise batılın ta kendisidir. Allah; çok yüce, çok büyük olandır.) [Hac Suresi: 62]

Rabbimiz Allah Teâlâ el-Hak'tır. O'nun sözü haktır. Fiilleri haktır. O'na kavuşulması haktır. Peygamberleri haktır. Kitapları haktır. Dini haktır. Hiçbir ortağı olmaksızın sadece O'na ibadet edilmesi haktır. O'na hak ile nispet edilen her şey doğrudur ve gerçektir;

(فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ)

(Hak hükümdar olan Allah çok yücedir) [Tâ Hâ Suresi: 114]

«Buhârî ve Müslim»'de İbn Abbas -radiyallahu anhuma-'dan Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in duası hakkında gelen bir hadiste; O, gecenin ortasında namaz kılmak için kalktığında şöyle dua ederdi:

«اللَّهُمَّ! أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ، وَقَوْلُكَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ».

«Allahım! Sen haksın. vaadin haktır. Sana kavuşmak haktır. Sözün haktır. Cennet haktır. Cehennem haktır. Muhammed (Peygamberliği) haktır. Kıyametin kopması haktır.»

Mücadele...

Bu, doğru ile yanlış arasındaki ebedi bir çekişme ve mücadeledir. Kim Allah'ın yanında ise apaçık hak üzerindedir. Dünyada da ahirette de zafer onundur.

(هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ)

(O, müşrikler hoşlanmasalar bile dinini, bütün dinlere üstün kılmak için, peygamberini hidayetle ve hak dinle gönderendir.) [Tevbe Suresi: 33]

Müminler hakka tabi olurlar.

(ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ)

(Bunun sebebi, inkâr edenlerin batıla uymaları, inananların da Rablerinden gelen hakka uymuş olmalarıdır. Allah insanlara işte böyle kendilerinden örnekler verir.) [Muhammed Suresi: 3] Onlar kendi aralarında sınıksı bir şekilde hakka sarılmayı tavsiye ederler:

(وَالْعَصْرِ (1) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (2) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ (3))

{Asra yemin olsun ki,} (1)

{Gerçekten insan ziyan içindedir.} (2)

{Ancak iman edenler ve salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler bundan müstesnadır.} (3) [Asr Suresi:1-3]

Her kim, beyan olduktan sonra hakkı inkâr ederse, işte o kibirli ve kendine zulmeden bir kimsedir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«الْكِبْرُ: بَطْرُ الْحَقِّ، وَغَمَطُ النَّاسِ»

«Kibir, hakkı kabul etmemek ve insanları küçümsemektir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Yol Nerede?

Pek çok insan, kendilerini hakka yönlendirmesi için hâlâ gerçeği aramaya devam ediyor.

Onlardan bazıları yaratılışlarının derinden gelen sesine güvenmiştir.

(فَطَرَتِ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا)

(Bu, insanları onun üzerine yaratmış olduğu, Allah'ın yaratmasıdır,) [Rûm Suresi: 30]

Onlardan bazıları da, her üretilenin bir üreticisi olması gerektiğini, her olayın bir yapıcısının olması

gerektiğini ve her sistemin arkasında bir düzenleyici olması gerektiğini ifade eden "nedensellik" ilkesine itimat etmiştir.

Bazılarıda bunu “matematiksel” bir mesele haline getirmiş olan şüphe ve şek ehli kimselerdir. Böylece Allah'a, ahirete, tekrar dirilişe ve karşılık gününe iman etmeyi kendi hayatları ve hayatlarından sonrası için en güvenli yol olduğu sonucuna varmışlardır. Tıpkı şairlerinin de dediği gibi;

Müneccim ve doktor ikisi birden dedi ki...Ölümler tekrar dirilemez. İkinize birden derim ki:...

Eğer sözünüz doğruysa ben hiç zarar etmem... Fakat benim sözüm doğruysa siz ikiniz mahvoldunuz...

Şüphe ile birlikte kurtuluş yoktur, Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

(Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında bir şüphe mi var?) [İbrahim Suresi: 10]

Onlardan bazıları hâlâ şaşkınlık içinde olan müşrikler vardır. -Yola girdikten sonra geri dönmekten ve hidayetten sonra dalaletten Allah'a sığınırız-

(﴿ أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾)

(Rabbinden sana indirilenin hak olduğunu bilen kimse, (inkâr eden) kör kimse gibi olur mu? (Fakat bunu) ancak akıl sahipleri anlar.)
[Ra'd Suresi: 19]

Gerçek şu ki: Delillerin gösterdiği Seni Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'ya yaklaştıran her şey doğrudur. Seni O'ndan uzaklaştıran her şey de batıldır.

(قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ)

(De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin) [Âl-i İmrân Sûresi: 31]

İbn Teymiyye şöyle demiştir: “İnsanın doğruluğu, gerçeği sevmekten, istemeden ve takip etmeden sadece onu bilmekle olmaz.”

Musibet, insanın kendine, parasına veya evladının başına bir bela gelmesi değildir. Asıl büyük musibet ve iyileşmeyecek kırılma insanın dininde bir şeye maruz kalmasıdır! Kesin inancın yerini şüphe alır ve batıl olanı hak, hak olanı batıl, hayrı şer, şerri hayır olarak görür.

Kurtuluş vadisine gel!

Yüce Rabbe karşı gelmeye sebep olan büyük mesele, çetin sıkıntı ve büyük endişe nedir? Allah el-Hak'tır. Sözü haktır ve vaadi haktır.

O hâlde kulun, Rabbi hakkında hayır düşünmesi, O'na tevekkül etmesi, O'ndan lütuf beklemesi, Mevlasından ihsan umut etmesi ve O'nun vaatlerine sıkıca sarılması gerekir. O'ndan başka hiç kimse fayda veremez. O'ndan başka hiç kimse zararı def edemez. O'nun her canlı üzerine bir lütfu, her harekette bir hikmeti ve her saatte bir dermanı vardır. O, gecenin ardından sabahı getirir, kuraklığın ardında yağmur yağdırır.

Allah, sadık olan Müminin duasını geri çevirmez. Çünkü Allah -Celle ve Alâ- Hak'tır ve O'nun vaadi gerçektir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ)

{Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti (dua etmeyi) bırakıp büyüklük taslayanlar, aşağılanarak cehenneme gireceklerdir.} [Mü'min/Ğafir Suresi: 60].

Öyleyse; tüm dertlerin çözülür, tüm acıların şifa bulur, tüm hayallerin gerçekleşir, tüm gözyaşların bir gülümsemeye döner, bundan emin ol!

Yoksulluktan sonra zenginlik, susuzluktan sonra suya doymak, ayrılıktan sonra kavuşmak, küslükten sonra biraraya gelmek, kopukluktan sonra buluşmak vardır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ)

(O halde sen Allah'a güvenip dayan. Çünkü sen apaçık hakikat üzeresin.) [Neml Suresi: 79]

Allah'ım! Bana hakkı hak olarak göster ve beni ona uymakla rızıklandır. batılı batıl olarak göster ve beni ondan sakınmakla rızıklandır.

71

El-Mübîn -Celle Celâluhû-

El-Mübîn olan mevlanın kapısına sımsıkı sarıl. Aziz ve her şeyi bilen mevlan ile izzetlen. itaat ile O'na yaklaşılmaya çalış ki; O da sana nimetleriyle lütfedip, bahşetsin.

Eğer O'na itaat edersen, seni onurlandırır ve sana lütufta bulunur. Eğer geçmiş günleri zayi edersen, sana merhamet eder ve sana mühlet verir. Eğer tevbe edip O'na dönersen, seni kabul eder.

Eğer isyan eder ve kötülük yaparsan, senin bu yaptıklarını örter ve gizler.

Kalpler ancak O'na yaklaşmanın esintisiyle yaşar ve gözyaşı ancak onun terk etmesinin korkusundan veya ona kavuşmanın özlemiyle akar.

Şu sözü söyleyen ne doğru söylemiştir: " Allah adına yemin ederim ki! Allah'a inanmayan için yol ne kadar ürkütücü, rehberi Allah olmayan için yol ne kadar da aldatıcı ve saptırıcıdır."

O'na olan yolculuğumuzun netlik kazanması için el-Mübîn olan Allah'ın kapısının yoluna ne kadar çok muhtacız.

Burada Allah -Azze ve Celle-'nin isimlerinden biri olan (El-Mübîn) isminin nurlarına doğru yavaş yavaş yürüyoruz.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- kendi nefsi hakkında sena ederek şöyle buyurmuştur:

(يَوْمَئِذٍ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ)

(O gün Allah, onlara hakettikleri cezalarını verecek ve onlar da Allah'ın apaçık bir hak olduğunu anlayacaklardır.) [Nûr Suresi: 25]

Bir şeyin beyan edilmesi; onun ortaya çıkması ve açıklığa kavuşmasıdır.

Rabbimiz -Celle ve Alâ- bütün âlemler için mübindir. O'nun varlığında ve birliğinde durumu

apaçıktır. Rabliğinde, ilahlılığında, isim ve sıfatlarında hiçbir ortağı yoktur.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına hak yolu gösterendir. Yapılması halinde mükâfatı hak ettikleri ve de cezayı hak ettikleri amelleri onlara açıklamıştır. Dünyada Allah'ın onlara vadettikleri konusunda şüphe içinde olan münafıkların, Kıyamet günü bu konudaki şüpheleri yok olacaktır.

Beyan sıfatı: Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın en büyük sıfatlarından biridir.

Beyan iki yolla gelmiştir:

Birincisi: Allah -Azze ve Celle-'nin resullerine indirdiği kitaplarında, resullerine ve peygamberlerine vahyettiklerindedir:

(قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ)

(İşte size Allah'tan bir nur ve apaçık bir kitap (Kur'an) gelmiştir.) [Mâide Suresi: 15]

İkincisi: O'na işaret eden yarattığı kevni ayetleriyle:

(إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ)

(Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akliselim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır) [Âl-i İmrân Suresi: 190]

Her şeyde O'na bir işaret vardır... O'nun bir ve tek olduğuna delalet eden...

Kur'an'ın apaçık olduğu gibi; Allah'ın resulleri de - sallallahu aleyhi ve sellem- apaçıktı. Allah -Azze ve Celle- Nûh -aleyhisselam-'ın diliyle şöyle buyurmuştur:

(إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ)

(Ben ancak apaçık bir uyarıcıyım.) [Şuarâ Suresi: 115] Allah -Azze ve Celle- peygamberine şöyle söylemesini emretmiştir:

(إِن يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ)

(Bana ancak, benim sadece bir uyarıcı olduğum vahyediliyor.) [Sad Suresi: 70]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, kitaplarında ve resullerinin dillerinden kullarına; dünyada ayrılığa düştükleri konuları kıyamet gününde kendilerine açıklayacağını daha dünyadayken haber vermiştir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَلْيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ)

(Hakkında ayrılığa düştüğünüz şeyleri kıyamet günü size elbette açıklayacaktır.) [Nahl Suresi: 92]

Kimin için hak beyan sonra ondan yüz çevirirse; onun cezası acı bir azaptır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ)

(Size (Kur'an ve Sünnet gibi) apaçık beyanlar geldikten sonra, eğer haktan saparsanız, şunu iyi bilin ki Allah Azîz'dir, Hakîm'dir.) [Bakara Suresi: 209]

Aynı şekilde kim hakkı gizlerse; kendini lanete maruz bırakmış olur. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۖ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ)

(İndirdiğimiz açık delilleri ve kitapta insanlara apaçık gösterdiğimiz hidayet yolunu gizleyenlere hem Allah, hem de bütün lanet ediciler lanet eder.) [Bakara Suresi: 159]

Akıl Sahipleri:

El-Mübîn olan Allah -Subhânehû Teâlâ- düşünenler için maksadını açıklamış¹ ve bakanlar için de delillerini göstermiştir.

¹ "«Allahu Ehlü's-Senâi ve'l-Mecd» isimli kitabın yazarı diyor ki: "Mümin kimsenin, Allah -Subhânehu ve Teâlâ-'nın varlığını kendisine tekit edecek veya imanın zaruretiyi açıklayacak birine ihtiyacı yoktur." Bununla birlikte, burada bazı ilim adamlarının, aydınların ve filozofların paragraflarını, sözlerini, şahitliklerini ve itiraflarını zikretmiş. Dini reddetmiş, imanla savaşmış ve Allah'ın

Âlemlere gönderdiği ve inat edenlerin bahanelerini koparıp atması için olan ayetlerinde, Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

varlığını inkâr etmiş olan ünlü Amerikalı psikiyatrist Dr. (Henry Link); uzun ve benzersiz bir yolculuktan sonra geri döndü ve şöyle dedi: "Din, hayatın kaynağı olarak bir kudretin varlığına inanmaktır. Bu kudret, kâinatın hakimi, göklerin yaratıcısı Allah'ın kudretidir." Profesör (Hosh) de şöyle diyor: "Bilimin alanı ne kadar genişlerse, gücünün sınırı ve sonu olmayan üstün zeka sahibi bir yaratıcının varlığının reddedilemez kanıtları o kadar güçlü olur. Bütün bu Jeologlar, matematikçiler, astronomlar ve doğa bilimcileri, bir ve tek Allah'ın büyüklüğünün gösterişli yapısı olan, bilimin yapısını inşa etmekte işbirliği yapıyorlar." (Herbert Spencer) yazmış olduğu «Et-Terbiye» adlı araştırmasında uzun uzun anlatarak şöyle diyor: "Bilim batıl inançlarla çelişir ama dinin kendisiyle çelişmez." Ardından da bu sözüne örnekler vererek şöyle diyor: "Bir damla suya bakıp, bu bir damla suyun oksijen ve hidrojenden özel bir oranla oluştuğunu ve bu oranın yarısı alınsa sudan bambaşka bir şey olacağını bilen bir bilim adamı, Yaratıcının büyüklüğüne, yeteneğine ve bilgeliğine, onda sadece bir damla sudan başka bir şey görmeyen doğa bilimciden daha güçlü bir şekilde inanır. Ünlü İskoç yazar, doğa bilimci (Sir Arthur Thompson) «Bilim Ve Din» adlı isimli eserinde şöyle diyor: "Bizler, bilimin gerçekleştirdiği en büyük hizmet, insanı daha asil ve daha yüksek bir Allah fikrine götürmesidir fikrini onaylıyoruz." Ünlü psikolog (William James)'a gelince o da şöyle der: "Bizimle Allah arasında kopmaz bir bağ vardır. Eğer kendimizi O'nun gözetimine teslim edersek, bütün istek ve ümitlerimiz yerine gelir."

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيًا وَجَعَلَ
 بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۚ أَلَيْهَ مَعِ اللَّهُ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (61) أَمَّنْ
 يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۚ أَلَيْهَ
 مَعِ اللَّهُ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ (62) أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
 وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ أَلَيْهَ مَعِ اللَّهُ ۚ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا
 يُشْرِكُونَ (63) أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
 وَالْأَرْضِ ۚ أَلَيْهَ مَعِ اللَّهُ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ (64))

(Yoksa yeryüzünü oturmaya elverişli kılan, aralarından nehirler akıtan, yeryüzü için sabit dağlar yaratan, iki deniz arasına engel koyan mı (daha hayırlı)? Allah'tan başka bir ilah mı var! Doğrusu onların çoğu bilmiyorlar.) (61)

(Yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren, sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı (daha hayırlı)? Allah'tan başka bir ilah mı var! Ne kadar da az düşünüyorsunuz!) (62)

(Yoksa karanın ve denizin karanlıkları içinde size yolu bulduran, rahmetinin (yağmurun) önünde rüzgârları müjdeci olarak gönderen mi (daha hayırlı)? Allah'tan başka bir ilah mı var! Allah, onların koştukları ortaklardan çok yücedir, münezzehtir.) (63)

(Yoksa ilk baştan yaratan, sonra yaratmayı tekrar eden ve sizi hem gökten hem yerden rızıklandıran mı (daha hayırlı)? Allah'tan başka bir ilah mı var! De ki: Eğer doğru söylüyorsanız

kesin delilinizi getirin!) (64) [Neml Suresi: 61-64] Yüceliği ariflerin akıllarını hayretler içerisinde bırakan Allah'ı tesbih ederim! Nuruyla yola çıkanların basiretlerini aydınlatan Allah'ı tesbih ederim!

Yeryüzündeki çiçeklere dikkat et ve bir bak... O hükümdarın yarattıklarının izlerine... Takılı kalmış bakan gözler (Sanki)...

Altın alaşımı olan bakışlar ile... Yakuttan gövde sapları üzerinde şahittirler... Allah'ın hiçbir ortağı olmadığına...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Âl-i İmrân Suresi'nin sonunda, kozmik ayetlerini anlamak için gözlerini açmaları sebebiyle akıl sahiplerini övmektedir. Onlar, kıyama kalkarak, oturarak ve yanları üzerine uzanmış bir şekilde kalpleriyle Allah'a yöneldiler ve bunun üzerine kalpleri imanla doldu. Samimi bir dua ve hidayet talebiyle ellerini Allah'a kaldırdılar. Onlara cevap şöyle oldu:

(إِنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلٍ عَامِلٍ مِنْكُمْ مَّنْ ذَكَرَ أَوْ أَنْتَى ۖ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۖ
فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا
لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا
مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ)

(Ben, içinizden erkek olsun, kadın olsun, hiçbir amel sahibinin amelini asla zayi etmem; (zira kadın ve erkek olarak siz), birbirinizden

oldunuz. Hicret edenlerin, ülkelerinden sürölüp çıkarılanların, benim yolumda eziyet çekenlerin, savaşılanların ve öldürölenlerin, Allah katından bir karşılık olarak kusurlarını mutlaka örteceğim ve onları, (ağaçları) altından ırmaklar akan cennetlere sokacağım. Mükâfatın en güzeli Allah katındadır.) [Âl-i İmrân Suresi: 195]

Allah'ım! Mübîn isminle senden: bizi Nâim cennetlerine sokmanı ve bizi cehennemden korumanı istiyoruz; Ey âlemlerin Rabbi!

72

El-Muhît -Celle Celâluhû-

İbn Hacer -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Kim Allah'ı, isimlerini, sıfatlarını, fiillerini ve hükümlerini daha iyi bilirse, Allah'tan daha çok korkar ve O'na karşı daha takvalı olur. Haşyet (hürmetle beraber olan korku), Allah'ı tanımadaki eksiklik oranına göre eksiklik gösterir.

Kul, Allah'ın herşeyi kuşatan olduğunu bildiği zaman; gönlü rahatlar, endişesi gider ve kalbi kuşatıcı olan Rabbine bağlanır."

Yüce Allah, kullarına kendisinin el-Muhît/kuşatıcı olduğunu haber vermiş ve şöyle buyurmuştur:

(وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا)

(Göklerdeki her şey ve yerdeki her şey Allah'ındır. Allah, her şeyi kuşatıcıdır.) [Nisâ Suresi: 126]

Rabbimiz -Azze ve Celle- küçüğünden büyüğüne, görünenden gizlisine hiçbir şeyi gözden kaçırmaz. Şüphesiz ki O, kendini tarif ettiği gibidir:

(أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ)

(İyi bilin ki, O, her şeyi kuşatandır.) [Fussilet Suresi: 54]

O'nun kuşatması, mahlukatının üzerinde kudretli olmayı ve hiçbir şeyi kaçırmamayı, saltanat ve hüküm sahibi olmayı kapsadığı gibi, bütün hallerinin bilgisi ve dikkatlice incelenmesini de kapsar.

«Tahâviyye şerhi»'nde şöyle gelmiştir: “Onun her şeyi kuşatmasına gelince; Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَاللّٰهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُّحِيطٌ)

(Allah onları arkalarından kuşatmıştır.) [Burûc Suresi: 20]

(أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ)

(İyi bilin ki, O, her şeyi kuşatandır.) [Fussilet Suresi: 54] O'nun mahlûkatını kuşatmasından kasıt,

mahlûkatın evrenin bünyesinde olduğu gibi, O'nun mukaddes zatının içinde olması değildir. -Allah Teâlâ bundan yücedir ve büyüktür-.

Bilâkis bundan kastedilen O'nun azametinin kuşatıcılığı, ilminin ve kudretinin genişliğidir. Evrenin büyüklüğü buna nispetle hardal tanesi kadardır. İbn Abbâs -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: Yedi gök ve yedi yerin, bunların içindekilerin ve arasındakilerin, Rahman'ın avucunda bulunmasının misali, sizden birinin avucunda bir hardal tanesi bulunması gibidir."

Muhakkak ki O kuşatıcıdır:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yarattıklarını kuşatması, hiç kimsenin kaçamayacağı ve hiç kimsenin kaybolamayacağı tam bir kuşatmadır. O'nun kudreti onları kuşatmıştır. İlmi onları kuşatmıştır. Onları sözleriyle, amelleriyle ve bedenleriyle kuşatmıştır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا)

(Şüphesiz Allah, herşeyi ilmi ile kuşatmıştır.) [Talâk Suresi: 12]

Bu, gökler ve yeryüzü ahalisi için bir rahmet kuşatması olan genel bir kuşatmadır.

Özel kuşatmaya gelirsek, içinde isyankârlara ve inatçılara bir tehdit olan boyunduruk altına alma kuşatmasıdır.

Bu ismin en çok geldiği yerler, kâfirlere ve münafıklara tehdit ve korkutma yerlerindedir. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onların tuzaklarını da, söyledikleri yalanları da bilir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- onları arkalarından kuşatmıştır ve onları gözetlemektedir. Dönüşleri O'nadır. Gittikleri yol O'nadır. Allah -Azze ve Celle- 'den kaçamazlar. Öyleyse kaçış nereye ve varılacak yer neresidir?

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kâfirler hakkında şöyle buyurmuştur:

(وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ)

(Oysa Allah, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır.) [Bakara Suresi: 19]

Aynı şekilde Allah -Azze ve Celle- riyâkârlar ve kibir sahipleri hakkında da şöyle buyurmuştur:

(وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ)

(Çaka satmak, insanlara gösteriş yapmak ve (insanları) Allah yolundan alıkoymak için yurtlarından çıkanlar gibi olmayın. Allah onların yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır.) [Enfâl Suresi: 47]

Kâfir ve münafıkların arasından alay eden ve tuzak kuran kimseler hakkında da şöyle buyurmuştur:

(إِنْ تَمَسَسْتُمْ حَسَنَةً نَّسُوهُمْ وَإِنْ تُصِيبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ۚ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ)

(Size bir iyilik dokunsa, bu onları tasalandırır; başınıza bir musibet gelse, buna da sevinirler. Eğer sabreder ve (Allah'tan) sakınırsanız onların hilesi size hiçbir zarar vermez. Şüphesiz Allah, onların yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır.) [Âl-i İmrân Suresi: 120]

Allah -Azze ve Celle-'nin azabı bir kavmin üzerine indiği zaman; onları çepe çevre kuşatır:

(وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٌ)

(Doğrusu sizin hakkınızda çepeçevre kuşatıcı bir günün azabından endişe ediyorum.) [Hûd Suresi: 84]

Kıyamet günü ateş kâfirleri çepe çevre kuşatacaktır:

(إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا)

(Biz zalimlere öyle bir ateş hazırladık ki, onun alevden duvarları kendilerini çepeçevre kuşatmıştır.) [Kehf Suresi: 29]

Mutmain ol!

Mümin, Allah -Celle ve Alâ-'nın el-Muhît olduğunu bilirse; nefsi mutmain olur. Rabbine tevekkül eder ve O'ndan sakınır. Mümin, Allah'ın yardımının gecikeceğini düşünmez, rahmetinden umutsuzluğa kapılmaz. Kurtuluşa ulaşma ümidini kesmez. Kurtuluş kaçınılmazdır, muhakkak ki gelecektir.

Gemiye bir delik açmanın iyiliğin zirvesi olduğunu, çocuğu öldürmenin merhametin en üst noktası olduğunu, iki yetimin hazinesini saklamanın vefanın zirvesi olduğunu bilir.

(وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا)

(İç yüzünü) kavrayamadığın bir bilgiye nasıl sabredersin?) [Kehf Suresi: 68]

Ama her şeyin bir zamanı ve takdir edilenin bir ömrü vardır. O gelinceye kadar olan vaktin geçmesi gerekir. Allah katında her şeyin belli bir süresi vardır:

(وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ)

(Eğer sabreder ve (Allah'tan) sakınırsanız onların hilesi size hiçbir zarar vermez. Şüphesiz Allah, onların yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır.) [Âl-i İmrân Suresi: 120]

Ancak Allah -Azze ve Celle- her şeye bir ölçü koymuştur; Takdir edilenin aşmayacağı bir zamanı ve kaçıramayacağı bir vakti vardır. Takdir edilmiş olanın vakti geldiğinde ne bir saat gecikir, ne de bir saat erkene gelir.

Sıkıntının da bir vakti vardır, sonra geçer gider. Bir zamanı vardır, sonra dönüşür. Kul istediğini elde etmek ve korkulanı uzaklaştırmak için acele etmemelidir. Çünkü bu kulun işi değildir. Kulun üzerine düşen sebepler hususunda çabalamak ve sabretmektir. Bunun için Allah -Azze ve Celle-'nin yardımı ve O'nun bahşedeceği kurtuluş, bunları arzulayan kimse için nerede olursa olsun zor değildir.

İbrahim -aleyhisselam- etrafı sarılmış, ateşe atılmıştı. Fakat ateş bir anda ona karşı serin ve güvenli olmuştu.

Yûsuf -aleyhisselam- kardeşleri tarafından kuşatılmış ve onu kuyuya atmışlardı. Daha sonra yine Aziz'in karısı ve beraberindekiler tarafından kuşatılmış ve sonra da zindana atılmıştı. Fakat el-Muhît olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- düşmanlarının hilelerini bertaraf eder. Onların Yusuf -aleyhisselam-'ı kuşatmaları onun, ülke topraklarının hazinelerine idareci olması için bir zafer ve fetih oldu.

Mûsâ -aleyhisselam-'ın annesinin evi kuşatılmış ve Mûsâ denize atılmıştı. Oysa onların kuşatmaları, onun ve annesi için bir kurtuluş oldu. Böylece Mûsâ, annesine rahat bir halde geri döndü.

Firavun, Mûsâ -aleyhisselâm- ve beraberindekileri kuşatmıştı. Fakat onların kuşatmaları, Firavun'un helak olması ve Mûsâ -aleyhisselam-'ın zaferiyle sonuçlandı.

Kâfirler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in evini kuşatma altına almışlardı. Bu yüzden Mekke'den sürülmüş ve üzgün olarak ayrıldı. Sonra ise Allah, onun düşmanlarını kuşattı. Böylece Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- galip gelmiş, fethi gerçekleştirmiş bir komutan olarak Mekke'ye geri döndü.

Mümin, Allah -Azze ve Celle-'nin kuşatmasını her hissettiğinde, imanı artar. Rabbi ile sevinir. Allah -Azze ve Celle-'nin büyüklüğüne boyun eğerek, O'nun emrine teslim olarak ve şu buyruğuna uyararak Rabbine sığınır:

(فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ)

(O halde Allah'a koşun. Çünkü ben, size O'nun katından gelmiş açık bir uyarıcıyım.)
[Zâriyât Suresi: 50]

Ben, sana sığınırım, senden başka kime sığınılır ki?...

Senin himayene sığınan bu zayıf kuluna yardım et!...

Şüphesiz ben hayatta her sığınağa sığındım...

Senin sığınağından daha izzetli bir sığınak görmedim...

Öyleyse duamı kabul et ve umutlarıma cevap ver...

Sana dua eden ve senden umut eden asla hiçbir gün hüsrana uğramadı...

Allah'ım! Senin el-Muhît isminle; düşmanlarımızı senin katından bir azapla kuşatmanı ve bizim için her sıkıntıdan bir kurtuluş ve her sıkıntıdan bir çıkış yolu kılmanı diliyoruz.

73 – 74 – 75 - 76

El-Evvel, el-Âhir, ez-Zâhir ve el-Bâtın - Celle Celâluhu-

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şu sözüyle yüce zatına övgüde bulunmuştur:

(هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(O, el-Evvel, el-âhir, ez-Zâhir ve el-Bâtın'dır. O, her şeyi hakkıyla bilendir) [Hadîd Suresi: 3]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«اللَّهُمَّ! رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ،
فَالِقَ الْخَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ؛ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ
شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ.

«Allah'ım! Ey göklerin, yeryüzünün ve Azim Arş'ın Rabbi! Bizim ve her şeyin Rabbi! Taneyi ve çekirdeği yaran, Tevrat'ı, İncil'i ve Kur'an'ı indiren! Perçemi senin elinde olan her şeyin şerrinden sana sığınırım.

Allah'ım! «Sen el-Evvel'sin, senden önce hiçbir varlık yoktur. Sen el-Âhir'sin, senden sonra hiçbir varlık yoktur. Sen ez-Zâhir'sin, senin üzerinde hiçbir varlık yoktur. Sen el-Bâtın'sın, senden başka kalıcı hiçbir varlık yoktur. Benim borçlarımı öde ve beni fakirlikten kurtar.» [Müslim rivayet etmiştir].

O, el-Evvel'dir: Kendisinden önce hiçbir şey olmayan.

O, el-Âhir'dir: Kendisinden sonra hiçbir şey olmayan.

O, Ez-Zâhir'dir: Üstünde hiçbir şey olmayan.

O, el-Bâtın'dır: Kendisinden başka (öte) hiçbir şey olmayan.

Bu isimlerin konusu, Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yarattıklarını zamansal ve mekânsal bir kuşatmayla çepeçevre kuşattığını anlatmaktır.

Zamansal kuşatması (el-Evvel) ve (el-Âhir) isimlerinde gerçekleşmiştir.(Bütün ilklere önce

muhakkak Allah vardır.). Bütün varlıklar O'ndan sonra var oldu ve O, hepsinden önce vardı.

(En son olandan daha sonra da muhakkak Allah vardır); Allah -Azze ve Celle- sessiz ve konuşan tüm yarattıklarının yok olmalarından sonra da bakidir.

Mekânsal kuşatması ise (Ez-zâhir) ve (El-Bâtın) isimlerinde gerçekleşir. O, her şeyin üstündedir, dolayısıyla O'ndan daha üstün hiçbir şey yoktur. (Üstün görünen her şeyin üstünde muhakkak Allah vardır.) O, Arş'ın üzerindedir. Arş ise yaratılmışların en üstündedir. Allah Teâlâ, zat yüceliği, kadir yüceliği, sıfatların yüceliği ve galip gelme yüceliğine sahiptir.

(Gizli olan her şeyin dışında muhakkak Allah vardır.): Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın gizliliği, her şeyi kuşatmasıyla olur. Öyle ki kuşattığı o şeye o şeyin kendisinden daha yakındır. O, sırları ve gönüllerde olanları en iyi şekilde gören ve bilendir.

Tâbi ki bu Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yüceliği, üstünlüğü ve göklerin üstündeki Arş'ın üzerinde olmasıyla beraber kullarına yakındır. Onların içlerinde olanlardan haberdar olduğu gibi onların görünen yönlerini de bilir.

(وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ)

(Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz. Biz ona şah damarından daha yakınız.) [Kaf Suresi: 16]

(قُلْ إِن تَحْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ)

(De ki: İçinizden geçeni gizleseniz de, açığa vursanız da Allah onu bilir) [Âl-i İmrân Suresi: 29]

Sana Yakındır...

Sözlerini işitir, yaptıklarını görür, senden hiçbir şey O'na gizli kalmaz.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ahabının dolgun, çok yüksek seslerle Rablerine seslendiğini duyunca şöyle buyurmuştur:

«أَيُّهَا النَّاسُ! ارْبَعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ؛ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا، وَلَكِنْ تَدْعُونَ سَمِيعًا بَصِيرًا»

«Ey insanlar! Kendinize acıyın. Siz ne bir sağıra, ne de bir gâibe dua ediyorsunuz! Muhakkak siz, sizi hakkıyla işiten ve görene (Allah'a) dua ediyorsunuz.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Secde ederken: “Yüce Rabbimi tesbih ederim” diye fısılda. Gökler senin duana açılır ve o zaman Mevlâ Teâlâ seni duyar. O'nun uzakta olduğunu ve senden bir şeyin O'na gizli kalacağını zannetme.

O, zifiri karanlık gecede sert taşın üzerinde yürüyen kara karıncanın ayak seslerini duyar.

(وَمَا نَسْفُتُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا)

(Hiçbir yaprak düşmez ki, onu bilmesin)

[En'âm Suresi: 59]

Bütün mahlukatın kendisinden geldiğini ve onların kulluğunun kendisinde sonlandığını sana hatırlatması O'nun hikmeti ve lütfundandır. Senin yoktan var olmanda O'nun tek olması gibi, sende ilah edinme konusunda sadece O'nu kendine ilah edin. Senin varoluşun ve yaratılışın O'ndan başladığı gibi, sende sevginin, iradenin ve ilah edinmenin en son noktasını O'na sarfet.

**O'nun huzurunda durmaktan bıkmaya
usanma!**

Çaresizlikler seni sıkıntıya sokup seni daraltıyorsa ve korkular seni bir şeylere zorluyorsa; o zaman O'nun el-Evvel ve el-Âhir olduğunu, O'nun sana yakın olduğunu, her şeye kadir olduğunu, kullarının üzerinde tek ve tam tasarruf sahibi olduğunu hatırla. Gökten yere kadar bütün işleri O yönetir, sonra işler O'na yükselir. O, senin sırlarını ve kalbini saran şeyleri en ince ayrıntısına kadar bilir.

İşte böylece kalbinin yöneldiği bir Rabbi, kendisine kulluk ettiği bir ilahı, ihtiyaçları için kendisine başvurduğu Samed olan Allah'ı ve sığındığı bir sığınağı olur. Eğer bu hal devam ederse

kalbin mutlu olur, vicdanın sakinleşir, rahatlar ve kurtuluş yakınlaşır. Kesinlikle O'nun el-Evvel ve el-Âhir olduğunu, ez-Zâhir ve el-Bâtın olduğunu ve her şeye kadir olduğunu bilirsin.

Ateş, Halil İbrahim -aleyhisselam-'ı yakmadı. Çünkü ilahi gözetim ona bir pencere açtı.

(قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ)

(Dedik ki: Ey ateş! İbrâhim'e serin ve selametli ol!) [Enbiyâ Suresi: 69]

Deniz, Kelîmur-Rahmân olan Mûsa -aleyhisselâm-'ı boğmadı. Çünkü Allah'ın yüceğiliyle iman eden kuvvetli bir ses şöyle dedi:

(قَالَ كَلَّا ۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ)

(Mûsâ, “Hayır! Rabbim şüphesiz benimledir, bana yol gösterecektir” dedi) [Şuarâ Suresi: 62]

Yûnus -aleyhisselam- balinanın karnında şöyle sesleniyor:

(لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ)

(Senden başka hiçbir (hak) ilah yoktur. Seni, bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Ben gerçekten nefsimi zulmedenlerden oldum.) [Enbiya Suresi: 87] Gecenin, denizin ve balinanın karnının karanlığı olan üç karanlığın içinden yayılan zayıf bir ses, gökyüzüne nüfuz edercesine yükselir ve kurtuluş gelir.

Zayıf kulu için bilinmezliğin içinde lütuflar vardır...

İşte bununla kalemler kurudu, sayfalar dürüldü...

Dönüm Noktası...

İnsan tek başına olaylarla boğuşamaz, olumsuzluklara direnemez, çatışmalara giremez. Çünkü o, Rabbine dayandığı zamanlar dışında zayıf ve aciz bir mahluktur. Çünkü bilir ki, O'nun Evvel olması, her şeyin öncesinde gelmiştir ve âhir olmasıyla da her şeyden sonraya kalmıştır. O, Zâhir olmasıyla her şeyin üstüne çıkmış ve Bâtın olmasıyla da her şeye yaklaşmıştır.

Ne bir sema O'ndan bir semayı gizler, ne bir yeryüzü O'ndan bir yeryüzünü gizler. Ne de bir zahir O'ndan bir bâtını gizler. Bilâkis bâtın O'nun için zâhirdir. Gayb ise, O'nun katında şahit olunandır. Uzak olan O'na yakındır, sır olan O'na açıktır.

Ne mutlu Allah'a bağlanan, Allah'ın isimlerini öğrenen ve kalbini ıslah eden kimseye! Ne mutlu amellerinde ihlaslı olan, niyetini düzelten, sabrı kendine kalkan, Rabbine güveni kendine zırh edinen kimseye! İşte bu samimi ve saf bir sevgiyle yapılan kulluktur.

Sana olan hasretim benimle dalaştı ve beni sarstı... Umudumun çabucak ulaşmak istediği bilinmeyenden ötürü...

İbnu'l-Kayyim -rahimehullah- şöyle demiştir: "El-Evvel, el-Âhir, ez-Zâhir ve el-Bâtın, işte bu dört ismin öğrenilmesi ilmin ve bilginin temelleridir. Kula, gücünün ve anlayışının ulaştığı son noktaya kadar bu isimlerin bilgisine ulaşması yaraşır."

O, Evvel'dir. O, Âhir'dir. O, Zâhir'dir... O, Bâtın'dır. İşte bu dört şey bir ölçüdedir...

O'ndan önce hiçbir şey olmadığı gibi, sonrasında da hiçbir şey yoktur... Kudret sahibi Allah ne yücedir...

Bu dört ismin ve anlamlarının bilinmesi, vesveseleri defetmede büyük bir etkiye sahiptir.

Ebû Zemîl adında bir adam, ümmetin âlimi olan Abdullah bin Abbas -radiyallahu anhuma-'nın yanına geldi ve şöyle dedi: "Ey İbn Abbas! Kalbimde bulduğum bu şey de nedir?" İbn Abbas dedi ki: "O nedir?" Dedim ki: "Vallahi ondan bahsetmem!" Bunun üzerine bana: "O bir şüphe midir?" dedi ve sonra da güldü. Ardından da şöyle dedi: "Bundan hiç kimse kurtulamamıştır. Öyle ki Allah şu ayetini indirmiştir:

(فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ ۖ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ)

(Eğer sana indirdiğimizden (vahiyden) kuşkuda isen, senden önce kitabı okuyanlara sor. Andolsun ki, Rabbinden sana hak gelmiştir. Sakın şüphecilerden olma!) [Yûnus Suresi: 94]

Sonra bana dedi ki: "Eğer içinde böyle bir şüphe bulursan şöyle söyle:

(هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(O, el-Evvel, el-âhir, ez-Zâhir ve el-Bâtın'dır. O, her şeyi hakkıyla bilendir) [Hadîd Suresi: 3]

Ey Evvel ve Âhir, Zâhir ve Bâtın olan Allah'ım! Gizli hallerimizi düzelt. bütün işlerimizde sonumuzu güzel kıl. Bizi dünyada ve ahirette rezil olmaktan kurtar.

77

El-Vekîl -Celle Celâluhu-

Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözünü az da olsa durup düşündük mü?

(وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۖ وَكَفَىٰ بِهِ يَدُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا)

(Ölümsüz ve daima diri olan Allah'a güvenip tevekkül et. O'nu hamd ile tesbih et. Kullarının günahlarını bilmesi O'na yeter.) [Furkân Suresi: 58]

Cebbâr olan hükümdardan bir çağrı... Her Mümin erkek ve kadına bir çağrı... Her hastaya, her dertliye, her borçluya bir çağrı... Her korkana, her tereddüt içinde olana bir çağrı...

Allah -Azze ve Celle-, el-Vekîl olduğunu ve her şeye gücü yettiğini, bütün sıkıntılarını halledip çözeceğini, ağrılarını sıhate, hayallerini gerçeğe, korkularını güvene ve gözyaşlarını gülümsemeye dönüştüreceğini bize haber veriyor.

Kudretimi, gücümü ve kuvvetimi yalanladım... Çünkü ben Mevla'ma son derece muhtacım...

Kendini, nefsinin zayıflığından, endişesinden ve isteksizliğinden kurtar! Bu satırlarda nefsini, el-Vekîl olan Allah'ın himayesinde gölgelenmesini sağla. Bizimle beraber Allah -Azze ve Celle-'nin el-Vekîl isminin nurlarına doğru ilerle:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ)

(O, her şeye vekildir. (her şeyi yöneten, görüp gözeten)) [En'âm Suresi: 102]

Âlimler şöyle demişlerdir: El- Vekil, ilmi, kudretinin kemâli ve hikmetinin kapsayıcılığıyla mahlukatın işlerini çekip çeviren, yönetendir.

Ayrıca O; kulların rızıklarını ve faydalanacakları şeyleri üstlenen, işlerini idare eden, dünya ve

ahirette fayda ve zarar verecek şeylere dair onlara yol gösterendir.

Bu, bütün yaratılmışlar için genel bir vekil olma durumudur,

(اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ)

(Allah her şeyin yaratıcısıdır. O, her şeye vekildir) [Zümer Suresi: 62]

Fakat burada birde özel bir vekil olma durumu vardır. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- bunu, veli kullarına, O'na itaat eden ve O'nu sevenlere has kılmıştır. Onları kolay olan işleri yapmaya muvaffak kılar, zor işlerden uzak tutar. Onların işlerine kefil olur ve gözetir.

Bu sebeple Peygamberi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ve bütün ümmetine şu sözüyle kendisine tevekkül etmelerini emretmiştir:

(وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ)

(Sen, o ölümsüz ve daima diri olana (Allah'a) tevekkül et) [Furkân Suresi: 58] Allah -Azze ve Celle- şu sözünde de onlara sevgisini hususi kılmıştır:

(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ)

(Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever)
[Âl-i İmrân Suresi: 159]

Tevekkül: Müminin işareti, muvahhit kimsenin nişanı ve takvanın alametidir. Esmâ-i Hüsnâ ile alakalı olan en büyük makamlardan biridir.

Doğru olanlar için...

İbnü'l-Kayyim -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Tevekkül, dinin yarısıdır. Diğer yarısı ise Allah'a yönelmektir. Çünkü din; yardım istemek ve ibadet etmektir.

Tevekkül, yardım isteme, inâbe ise ibadettir.

Tevekkül, imanın artmasıyla artar, eksilmesiyle de azalır. O'na tevekkül etmeyenin imanı yoktur.

(وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ)

(Eğer Müminler iseniz, yalnızca Allah'a tevekkül edin) [Mâide Suresi: 23]

Allah -Azze ve Celle-'nin sana yetmesi, senin O'na olan tevekkülün ile bağlantılı ve alakalıdır;

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)

(Kim Allah'a tevekkül ederse, O kendisine yeter.) [Talâk Suresi: 3]

Bu yüzden tevekkülünde dürüst ol, büyük birşey olsa bile istediğini elde edersin. Tirmizî'de gelen bir hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle demiştir:

«لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ؛ لَرَزَقْنَاكُمْ كَمَا يُرْزَقُ الطَّيْرُ: تَعْدُوْ
خِمَاصًا، وَتَرْوَحُ بِطَانًا»

«Eğer Allah'a hakkıyla tevekkül etseydiniz, sabah aç çıkıp, akşam tok dönen kuşları rızıklandırırdığı gibi sizi de rızıklandırırdı.» [Sahih bir hadistir].

Herkes, dünyada ve ahirette Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın katında yüksek bir mertebeye kavuşmayı diler. Fakat bu, ancak tevekküllerinde doğru olanlar için gerçekleşir. Onlar, kalpleri Allah -Azze ve Celle-'ye tevekkül eden ve bir sıkıntı anında dilleri şunları söyleyen kimselerdir:

(حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)

(Allah bize yeter. O, ne güzel bir vekildir) [Âl-i İmrân Suresi: 173] Böylece Allah'ın büyüğü belirir, mucizesi görünür ve Allah -Azze ve Celle-'nin veli kullarını koruması ortaya çıkar.

(حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)

(Allah bize yeter. O, ne güzel bir vekildir)

[Âl-i İmrân Suresi: 173] İbrahim -aleyhisselam- ateşe atıldığı zaman bu sözü söylemişti. Sonuç ne oldu?

(قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ)

(Dedik ki: Ey ateş! İbrâhim'e serin ve selametli ol!) [Enbiyâ Suresi: 69]

Bu sözü Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashabı kendilerine şöyle denildiği zaman söylemişlerdi:

(إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)

(İnsanlar, size karşı bir araya toplandılar. Bu sebeple onlardan sakının!» dediklerinde; bu, onların imanlarını arttırdı ve «Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!» dediler.) [Âl-i İmrân Suresi: 173] Peki, sonuç ne oldu?

(فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّ لَهُمْ سُوءٌ)

(Bundan dolayı Allah'tan bir nimet ve lütufla, kendilerine hiçbir fenalık dokunmadan geri döndüler.) [Âl-i İmrân Suresi: 174]

O konuma ulaşırsan; Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın sevgisine ulaşmış olursun:

(فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ)

(Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah'a tevekkül et! Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever.) [Âl-i İmrân Suresi: 159]

O sevgiyle beraber sana fazladan büyük bir mükafat da verir:

(فَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ)

(Size verilen şey, yalnızca dünya hayatının geçimliğidir. Allah'ın katında bulunanlar ise daha iyi ve daha kalıcıdır. Bu mükâfat, iman edip Rablerine tevekkül edenler içindir.) [Şûrâ Suresi: 36]

Tevekkül edenler için...

Tevekkülünde dürüst olursan, Allah seni Şeytan'dan koruyacaktır;

(إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ)

(Gerçek şu ki: İman edip de yalnız Rablerine tevekkül edenler üzerinde onun (Şeytan'ın) bir hakimiyeti yoktur) [Nahl Suresi: 99]

Düşmanlar tuzak iplerini döşerlerse; sen de onlara karşı bir tevekkül duvarı dik:

(وَإِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذْكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ)

(Onlara Nûh'un haberini de oku. Hani o, bir vakit kavmine şöyle demişti: “Ey kavmim! Eğer benim konumum ve Allah'ın ayetleriyle öğüt vermem size ağır geliyorsa, (biliniz ki) ben sadece Allah'a dayanıp tevekkül etmişim. Artık siz de (bana) ne yapacağınızı ortaklarınızla beraber kararlaştırın ki, işiniz size dert olmasın! Ondan sonra da bana bir mühlet

vermeden hükmünüzü uygulayın!) [Yûnus Suresi: 71]

Kim düşmanlarına karşı üstün gelmek ve musibetten kurtulmak istiyorsa, Allah'a tevekkül etmeli ve O'na güvenmelidir:

(إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَ عَلَى اللَّهِ فَلْتَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ)

(Eğer Allah size yardım ederse, artık size hiç kimse üstün gelemes. Eğer sizi yüzüstü bırakırsa, O'ndan sonra size kim yardım edebilir? Müminler ancak Allah'a güvenip dayanmalıdırlar) [Âl-i İmrân Suresi: 160]

Bütün mahlukat bile senden yüz çevirirlerse, sen vekîl olan Allah'a itimat et, O'na güven:

(فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ)

(Eğer yüz çevirirlerse de ki: «Allah bana yeter. O'ndan başka (hak bir) ilah yoktur. Ben sadece O'na güvenip dayanırım. O yüce Arş'ın sahibidir.) [Tevbe Suresi: 129]

Eğer bir uzlaşmak, anlaşma ve ıslah istiyorsan, öyleyse tevekkül kapısından O'nun huzuruna çık:

(﴿وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾)

(Eğer onlar barışa yanaşırlarsa sen de yanaş ve Allah'a tevekkül et. Çünkü O hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.) [Enfâl Suresi: 61]

Eğer iman kalbe yerleşir ve durumunun Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın elinde olduğunu bilersen, tevekkülün sadece Allah -Azze ve Celle-'ye olur;

(قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابُ)

(De ki: "O benim Rabbimdir, O'ndan başka hak ilah yoktur. Ben O'na dayandım, tevbem de O'nadır.) [Ra'd Suresi: 30] Öyleyse kim, her halinde tevekkül ederse, Allah -Tebâreke ve Teâlâ- o kimseye yeter:

(وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا)

(Sen Allah'a tevekkül et. Vekîl olarak Allah yeter.) [Ahzâp Suresi: 3]

Çıkmadan Önce:

Allah'a tevekkül ederek evinden çıkan adamın, Allah -Azze ve Celle- vekili olur. Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ مِنْ بَيْتِهِ فَقَالَ: بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، يُقَالُ حِينَئِذٍ: هُدَيْتَ، وَكُفَيْتَ، وَوُقِفْتَ.

«Bir adam evinden çıkarken "Allah'ın ismiyle (dışarı çıktım) Allah'a tevekkül ettim, güç ve kuvvet sadece Allah'tandır" derse, o zaman

kendisine: "(Sen bu duanın bereketiyle) doğru yola iletildin, şerlere karşı koymakta yeterli hale getirildin (ve onlardan) korundun" diye karşılık verilir.

Bunun üzerine şeytan ondan uzaklaşır. Diğer bir şeytan da ona:

Doğru yola iletilen, şerlere karşı yeterli hale getirilen ve korunulan bir kimseyi yoldan çıkarmak senin için nasıl mümkün olabilir? der.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir],

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabı, onu şöyle derken işittiklerinde üzüldüler ve bu onlara ağır geldi:

«كَيْفَ أَنْعَمَ وَصَاحِبُ الْقُرْنِ قَدْ تَقَمَّ الْقُرْنُ، وَاسْتَمَعَ الْإِذْنَ مَتَى يُؤْمَرُ بِالنَّفْحِ فَيَنْفُخُ؟!»،

«Sûrun sahibi (İsrâfil), sûru ağzına almış, kulağını, sûra üfleme iznini bekleyerek dinlemeye vermiş bir haldeyken, ben nasıl rahat ederim ki!?» Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bunun onlara ağır geldiğini görünce de onlara şöyle demiştir:

«قُولُوا: حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ! عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا»

«Böyle bir durumda şöyle söyleyin: "Allah bize yeter, o ne güzel vekildir. Biz, Allah'a dayanıp, güvendik."» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Bir Hatırlatma!

Birçok insan için tevekkül kavramı yok olup gitti! Onlar Allah'ı unuttular, Allah -Azze ve Celle-'de onları unuttu. Onlar Allah'a tevekkül etmeyi bıraktılar, Allah Teâlâ da onları, kendi nefislerinin sorumluluğuna terk etti.

Bir kimse hastalanınca, kalbini doktora bağlıyor. Böylece sadece birer vesile olan ilaç ve doktora bağlandı, yeryüzü ve gökyüzünün Rabbini ve şifanın kimin elinde olduğunu unuttu!

Bazı kimselerin üzerine musibetler gelir, fitneler daha da zorlaşır, işler dar gelir, dert ve kederler yüklenirler. Sonra da arkadaşlarının omuzlarına yaslanıp, Aziz ve Vehhâb olan Allah -Azze ve Celle-'yi unuturlar.

Düşmanları her tarafını kuşatmış, acımasız düşmanları komplolar kurmuş ve husumetlileri etrafını sarmış bir halde o, şiddetli bir sıkıntı ve mutlak bir ızdırap içinde kalıyor. Fakat kendisine şah damarından daha yakın olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'dan gafil oluyor.

İbnû'l-Cevzî şöyle demiştir: Takva sahibi bir kimsenin, Allah -Azze ve Celle- kendisine yeteceğini bilmesi gerekir. Böylece kalbini sebeplere bağlamaz. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)

(Kim Allah'a tevekkül ederse, O kendisine yeter.) [Talâk Suresi: 3]

İnsanların bir kısmı da tevekkülü "Tevâkül" (Sebeplere sarılmamak) şeklinde anlamıştır. Tıpkı hacca gitmek isteyen Yemenli bir topluluğun yaptığı gibi. Onlar yanlarına hiçbir azık almadan "Biz tevekkül edenleriz" demişler. Fakat yiyeceklerini insanlardan dilenmeye başlamışlar. Sonra da Allah -Azze ve Celle- onlar hakkında şu ayeti indirmiştir:

(وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ)

(Azık edinin. Kuşkusuz, azığın en hayırlısı takvadır.) [Bakara Suresi: 197] Yani; insanlardan bir şeyler istemeden size yeterli gelecek ve sizi dilenmenin rezilliğinden koruyacak kadar azık edinip, tedarikli olun.

Şöyle söyleyen bazı kimseler vardır: Zaten rızkım yazıldı. Neden yeryüzünde koşturup durayım?

صح عنه -صلی الله علیه وسلم- أن رجلاً سألَهُ؛ فقال: يا رسول الله! أعقلها وأتوكل، أو أطلقها وأتوكل؟ فقال -صلی الله علیه وسلم-: «اعقلها وتوكل»

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste, bir adam onu şöyle sordu: Ey Allah'ın Rasûlü! Devemi bağlayarak mı Allah'a tevekkül edeyim, yoksa salıvererek mi

Allah'a tevekkül edeyim? Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle demiştir: «Deveni bağla ve Allah'a tevekkül et.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۖ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ)

(Haydi yeryüzü üzerinde yürüyün ve Allah'ın rızından yiyin. Dönüş ancak O'nadır.) [Mülk Suresi: 15] Sebeplere sarılmak tevekkül ile çelişmez. Tevekkül, ancak sebebi gerçekleştirmeye doğru olur. Aksi takdirde aylaklık ve geçersiz bir tevekkül olur!

(رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)

(Ey Rabbimiz! Ancak sana tevekkül ettik, içtenlikle yalnız sana yöneldik. Dönüş de ancak sanadır.) [Mümtehhine Suresi: 4]

Yol buradan geçer...

Hayatımda Allah'a nasıl tevekkül etmeliyim?

Birincisi: O'nun güzel isim ve sıfatlarını bilerek olur. Kalbinde Allah -Azze ve Celle-'nin değeri ne kadar büyük olursa; o ölçüde Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya yakınsın demektir.

İkincisi: Allah -Azze ve Celle-'ye karşı hüsnüzanda bulunmak.

«أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي...»

«Ben, kulumun bana olan zannına göre ona muamele ederim...» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir] İnfak eden kimse, ancak Allah hakkında hüsnüzanda bulunup, o infakına karşılık daha hayırlısının vereceğini bilerek infak eder. Yatağından kalkıp Rabbinin huzurunda namaza duran kimse, ancak Rabbi hakkında hüsnüzanda bulunarak kalkmıştır. İşte umre yapan, hac yapan ve namaz kılan kimse için de durum böyledir...

Üçüncüsü: Gücünden vazgeçerek, Allah -Azze ve Celle-'nin önünde zayıf olduğunu itiraf etmek ve O'na muhtaç olduğunu göstermek. Ayrıca seni, ne kendi nefsine, ne de yarattıklarından hiçbirine emanet etmemesi için O'na dua etmek. Sahih bir hadiste şöyle gelmiştir:

«اللَّهُمَّ! رَحْمَتَكَ أَرْجُو، فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ»

«Ey Allahım! Senin rahmetini umuyorum. Beni göz açıp kapayıncaya kadar dahi kendi nefsimi emanet bırakma.» [Sahih bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Dördüncüsü: Allah'ın dua edilenin gerçekleşmesi için sebep olarak kıldığı dua etmenin örneğinde olduğu gibi, sebepleri yerine getirmek.

Beşincisi: Allah'ın her şeyi değiştiren kudretini, göklerin ve yerin yönetiminin O'nun elinde olduğunu ve O'nun her şeye kadir olduğunu

hatırlamak. Ayrıca her şeyin hazinesinin O'nun elinde olduğunu, çaresiz, zayıf ve babasına ihtiyaç duyan bir evladın ihtiyaçlarını havale ettiği gibi, işlerini havale etmekten başka yapacağın hiçbir şey olmadığını daima hatırına getirmelisin. Şüphesiz Allah'ın misali daha yücedir.

(وَأَقْرَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ)

(Ben işimi Allah'a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını hakkıyla görendir.)
[Gâfir/Mümin Suresi: 44]

Altıncısı: Allah'ın sana taksim ettiğine razı olmak ve Allah'ın sana taksim ettiği şeyin en hayırlısı olduğunu bilmek. Eğer razı değilsen, durum Bîşr el-Hâfî'nin dediği gibidir: "Bazen birisi şöyle der: "Ben Allah'a tevekkül ettim". O, Allah'a yalan söylüyor! Allah'a tevekkül etseydi, Allah'ın kendisine yaptıklarına da razı olurdu."

İbn Hamdûn şöyle zikretmiştir: "Çölde yaşlı bir kadının ekinlerine don gelip vurmuş. O da başını çadırdan çıkarıp bir bakmış ki ekinler yanmış. Sonra başını göğse kaldırıp şöyle demiş: "Ne diliyorsan öyle yap. Ne de olsa rızkım senin üzerinedir!"

Kul, hiç ölmeyecek el-Hayy olan Allah'a tevekkül ederse; Allah onun bütün işlerini onun için canlı kılar, yerine getirir ve tamamlar.

(وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَى بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ
خَبِيرًا)

(Ölümsüz ve daima diri olan Allah'a güvenip tevekkül et. O'nu hamd ile tesbih et. Kullarının günahlarını bilmesi O'na yeter.) [Furkân Suresi: 58].

Ey Vekîl olan Allahı'm! Bizi göz açıp kapayıncaya kadar dahi nefsimize bırakma. Acizliğimize merhamet eyle. Kırıklıklarımızı düzelt. Sen her şeye gücü yetensin.

78

En-Nûr -Celle Celâluhû-

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kendi nefsinin överek şöyle buyurmuştur :

(اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُورٌ عَلَى نُورٍ ۚ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, içinde ışık bulunan bir kandil gibidir. O ışık kristal bir fanus içindedir. O fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir. Ne doğuya, ne batıya ait mübarek bir ağaçtan, yani zeytin ağacından tutuşturulur. Onun yağı,

neredeyse kendisine ateş değmese dahi ılık verir. Nur üstüne nurdur. Allah dilediği kimseyi nuruna eriştirir. Allah insanlara (işte böyle) misaller getirir. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.)

[Nûr Suresi: 35]

«Buhârî ve Müslim»'de gelen bir hadiste rivayet edildiğine göre: Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem- şu sözlerle dua ederdi:

«اللَّهُمَّ! اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ يَسَارِي نُورًا، وَفَوْقِي نُورًا، وَتَحْتِي نُورًا، وَأَمَامِي نُورًا، وَخَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا».

«Ey Allah'ım! Kalbimde bir nur, gözümde bir nur kıl. Kulağımda bir nur, sağımda bir nur, solumda bir nur kıl. Üstümde bir nur, altımda bir nur kıl. Önümde bir nur, arkamda bir nur kıl. Benim için (büyük) bir nur kıl.»

Allah'a yemin ederim ki! Allah'ın kulunu, nuru ve hidayetiyle rızıklandırması ona verdiği en kıymetli lütuflarından biridir.

Sözlerimiz; gönüllerin gıdası, ruhların saadeti, nefislerin neşesi, gıdaların en büyüğü, en faydalısı ve en hayırlısı hakkındadır. Şöyle denmiştir:

Nesfi, senin zikrinle meşgul eden sözler vardır...

Onu içmekten ve azık edinmekten alıkoyan...

Senin yüzünle aydınlandığı bir nur vardır...

Senin bahsinin sonrasında onu güden biri vardır...

Yolculuğun yorgunluğundan şikâyet ederse, ona söz vermiştir...

Buluşma vaktinde karşılaşmanın rahatlığını ve takvayı...

O'nun nurunun gölgesinde:

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

(Allah, göklerin ve yerin nurudur.) [Nûr Suresi: 35]

İbn Teymiyye- -rahimehullah-'ın bahsettiği gibi Allah'ın kendisini (Nur) olarak adlandırması, kitap ve sünnet metinlerinde üç şekilde gelmiştir:

Birincisi: Nur sıfatıyla vasıflanması. Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünde olduğu gibi:

(وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا)

(Yeryüzü, Rabbinin nuruyla aydınlanır.) [Zümer Suresi: 69] Hadiste de şöyle geçmektedir:

«وَأَلْقَى عَلَيْهِمْ مِنْ نُورِهِ»

«Onların üzerlerine nurundan saçtı» [Sahih bir hadistir. İbn Hıbbân rivayet etmiştir]

İkincisi: Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın nur olması.

(اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

(Allah, göklerin ve yerin nurudur.) [Nûr Suresi: 35] Hadiste de şöyle geçmektedir:

«أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»

«Sen, göklerin ve yerin nurusun» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Üçüncüsü: Onun hicabı nurdur. Sahih hadiste geldiği gibi:

«حِجَابُهُ النُّورُ، لَوْ كَشَفَهُ لَأَحْرَقَتْ سُبُحَاتُ وَجْهِهِ مَا انْتَهَى إِلَيْهِ بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ»

«O'nun görülmesini perdeleyen hicap nurdur. Eğer Allah o hicabı (perdeyi) açsaydı, yüzünün celal ve cemali, O'nun gördüğü bütün mahlukatını yakardı.» [Müslim rivayet etmiştir]. "Yüzünün celali ve cemali: O'nun parlaklığı/güzelliği ve nurudur."

Allah - Azze ve Celle-'nin sıfatı olan nuru, yaratılmış nurlara benzemez;

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11]

Nur da isimlerinden biridir ve aynı zamanda...

Burhan sahibi Sübhân'ın sıfatlarındandır...

Sana Bazı Sözler Hediye Ediyorum

Allâme Abdurrahmân es-Sa'dî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Allah -Azze ve Celle-'nin isimleri ve sıfatları arasında (Nûr) da vardır. Bu onun büyük bir sıfatıdır. Çünkü O, azamet ve ikram sahibi, ihtişam ve haşmet sahibidir. Eğer Allah, kerim yüzünde hicabı (perdeyi) açsaydı, celal ve cemali, O'nun gördüğü bütün mahlukatını yakıverirdi.

Bütün âlemleri aydınlatan da O'dur. Yüzünün nuruyla karanlıklar parılamış, Arş, Kürsü, yedi tabaka ve tüm âlemler O'nun nuruyla aydınlanmıştır. Bu algılanabilen gerçek bir nurdur.

Manevi olan nura gelince o nur, peygamberlerinin, seçilmişlerinin, evliyalarının ve meleklerinin kalplerini aydınlatan, O'nu tanımanın ve sevmenin nurundan gelen bir nurdur. O'nun azametinin özelliklerini bilmeleri ve O'nun cemalinin vasıflarına inanmaları ölçüsünde, Allah'ı tanımlarıyla veli kullarının kalplerinde aydınlıklar olur.

Hidayetinin Güzelliği!

Eğer Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı bilersen ilimlerin en büyüğünü bilmiş olursun. O'nu bilmek, ilimlerin en büyüğüdür. Faydalı olan her ilim kalplerde nurdur. Peki, ilimlerin en üstünü, en

büyüğü, aslı ve temeli olan bu ilmi bilen kalp nasıl olur?

Burada şu ayet senin kalbin için tam uygundur:

(مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ
كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ
يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُورٌ عَلَى نُورٍ ۚ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ
مَنْ يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

(Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, içinde ışık bulunan bir kandil gibidir. O ışık kristal bir fanus içindedir. O fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir. Ne doğuya, ne batıya ait mübarek bir ağaçtan, yani zeytin ağacından tutuşturulur. Onun yağı, neredeyse kendisine ateş değmese dahi ışık verir. Nur üstüne nurdur. Allah dilediği kimseyi nuruna eriştirir. Allah insanlara (işte böyle) misaller getirir. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.) [Nûr Suresi: 35]

Misal verilen bu nur; Allah -Azze ve Celle-'ye, O'nun sıfatlarına ve ayetlerine iman etmenin nurudur. Onun, Müminlerin kalplerindeki misali bütün vasıfları bir araya toplamış olan bu nur gibidir.

Bunun için Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri de şöyleydi::

«اللَّهُمَّ! اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ يَسَارِي نُورًا، وَفَوْقِي نُورًا، وَتَحْتِي نُورًا، وَأَمَامِي نُورًا، وَخَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا»

«Ey Allah'ım! Kalbimde bir nur, gözümde bir nur kıl. Kulağımda bir nur, sağımda bir nur, solumda bir nur kıl. Üstümde bir nur, altımda bir nur kıl. Önümde bir nur, arkamda bir nur kıl. Benim için (büyük) bir nur kıl.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Kalp bu nur ile dolduğunda, insanın yüzüne doğru akar; böylece yüz aydınlanır. Kitap ve sünnette geldiği gibi uzuvlar gönüllü bir şekilde, itaat ederek ibadet etmek için boyun eğler.

(يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ)

(Allah, dilediği kimseyi nuruna iletir.) [Nûr Suresi: 35]

İbn es-Sa'dî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "İçleri namaz ile nurlanırken, dışları azamet ve ihtişam ile nurlanırdı,

(سَيَمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ)."

(Onların secde eseri olan alametleri yüzlerindedir.)

Bu ışık, kulun ahlaksız davranışlarda bulunmasını engeller. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen hadiste şöyle buyurmuştur:

«لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَسْرِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ..»

«Zinakâr kimse, zina ettiği esnada Mümin olarak zina etmez. İçki içen kimse, içki içtiği esnada Mümin olarak içki içmez. Hırsızlık yapan kimse, hırsızlık yaptığı esnada Mümin olarak hırsızlık yapmaz.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

O'nun kitabı nurdur:

Allah -Azze ve Celle- kendi katından indirilen kitapların, Allah'ın kullarının kalplerini aydınlatan bir nur olduğunu bize haber vermiştir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ)

(Şüphesiz içinde hidayet ve nur olan Tevrat'ı biz indirdik.) [Mâide Suresi: 44] Ayrıca şöyle demiştir:

(وَأَتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ)

(Ona, içerisinde hidayet ve nur bulunan İncil'i verdik.) [Mâide Suresi: 46]

İndirilen nurların en büyüğü, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirilen kitaptır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ)

Allah -Azze ve Celle- bu kitapla iman edenleri karanlıklardan aydınlığa çıkarmıştır:

(Elif. Lâm. Râ. (Bu Kuran), Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, her şeye galip ve övgüye layık olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır.) [İbrahim Suresi: 1] Bu sebeple kâfirler, bu nurun, ümmet üzerindeki tesirinin ne kadar kuvvetli olduğunu öğrendiklerinde, onu söndürmeye çabaladılar. Ancak Allah -Azze ve Celle- kitabını korudu.

(Onlar ağızlarıyla Allah'ın nurunu söndürmek istiyorlar. Halbuki kâfirler istemeseler de Allah nurunu tamamlayacaktır.)
[Saf Suresi: 8] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kitabına sımsıkı bir şekilde bağlı kaldıkları müddetçe bu ümmeti muhafaza eder.

Madem ki Nur, O'nun isim ve sıfatlarından biridir, öyleyse O'nun dini de nur, resülü de nur,

sözü de nurdur. O'nun cömertliği parıldayan bir nur olarak kullarının çevresinde dönüp durdu. Bu nur, Mümin kullarının kalplerinde parıldar, dillerinden dökülür, uzuvlarında ortaya çıkar. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- bu nuru kıyamet günü kulları üzerinde tastamam kılacaktır. Allah şöyle buyurmuştur:

(نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

(Nurları, onları önlerinden ve sağlarından aydınlatır. Onlar “Ey Rabbimiz! Nurumuzu bizim için tamamla ve bizi bağışla. Çünkü senin her şeye hakkıyla gücün yeter” derler.) [Tahrim Suresi: 8]

Ey göklerin ve yerin nuru olan Allah'ım! Nurumuzu bizim için tamamla ve bizi bağışla. Çünkü senin her şeye hakkıyla gücün yeter.

79

El-Kâfî -Celle Celâluhû-

جاء في «الصحيحين» عن جابر -رضي الله عنه- قال: غزونا مع رسول الله -صلى الله عليه وسلم- غزوة نجد، فلما أدركته القائلة وهو في واد كثير العضاء؛ فنزل تحت شجرة واستظل بها، وعلق سيفه، فتفرق الناس في الشجر يستظلون، وبيننا نحن كذلك؛ إذ دعانا رسول الله -صلى الله عليه وسلم-؛ فجئنا، فإذا أعرابي قاعد بين يديه، فقال: «إِنَّ هَذَا أَتَانِي وَأَنَا نَائِمٌ؛ فَأَخْزَطَ سَيْفِي، فَاسْتَيْقَظْتُ وَهُوَ قَائِمٌ عَلَى رَأْسِي مُحْزَرٌ صَلْتًا، قَالَ: مَنْ يَمْنَعُكَ مَيِّ؟ قُلْتُ: اللَّهُ، فَشَامَهُ ثُمَّ قَعَدَ، فَهُوَ هَذَا»، قال: ولم يعاقبه رسول الله -صلى الله عليه وسلم-.

«Buhârî ve Müslim»'de gelen bir rivayette Câbir b. Abdullah el-Ensârî -radıyallahu anhu- şöyle anlatıyor: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile beraber Necd taraflarına doğru bir gazveye çıkmıştık. Ağaçları çok olan bir vadide iken öğle istirahatı zamanı geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir ağacın gölgesinde konakladı. Burada gölgelendi ve kılıcını ağaca astı. İnsanlar da ağaçların gölgelerine dağıldılar. İşte böyle bir hal üzereyken birden Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizi yanına çağırdı. Biz hızla geldiğimizde bir de baktık ki bir bedevi onun önünde oturuyor. Rasûlullah şöyle dedi: «Ben uyurken bu adam yanıma geldi kılıcımı alarak kınından çıkarttı. Uyandığımda bir de baktım ki kılıcını çekmiş bir halde başımda dikiliyor. Bana dedi ki: «Seni benden kim kurtaracak?» Ben de: «Allah!» dedim. Bunun üzerine adam kılıcı kınına geri soktu ve oturdu. İşte bu o kimsedir." Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- adama bu yaptığından dolayı bir ceza vermedi.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ)

(Allah, kuluna yetmez mi?) [Zümer Suresi: 36]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına yeter. Çünkü O, onları rızıklandıran, onları koruyan ve onların işlerini ıslah edendir. Allah -Azze ve Celle-

onlara yeterli gelmiştir ve bu, bütün mahlukat için umumî bir yeterliliktir.

Özel yeterliliğine gelince; o ise, kendisine tevekkül edenlere, O'na güvenip yönelenlere olan yeterliliğidir.

Bu, geniş manada bir yeterliliktir. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۚ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ)

(Allah kuluna kâfi değil midir? Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar. Allah, kimi saptırırsa artık onun yolunu doğrultacak biri yoktur.) [Zümer Suresi: 36] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)

(Kim Allah'a tevekkül ederse, O kendisine yeter.) [Talâk Suresi: 3] Yani kulunun bütün dinî ve dünyevî işleri için kâfidir.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın, peygamberlerinin ve Müminlerin üzerine yardımını indirmesi ve onları melekleriyle desteklemesi de onlara olan yeterliliğindendir.

(وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

(Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır.) [Fetih Suresi: 4]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(بَلَىٰ ۚ إِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ
آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ)

(Evet. Siz sabır gösterir ve Allah'tan sakınırsanız, onlar (düşmanlarınız) hemen şu anda üzerinize gelseler, Rabbiniz nişanlı beş bin melek size takviye eder.) [Âl-i İmrân Suresi: 125]

Muhakkak ki O, el-Kâfi'dir:

Kul, göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir süre dahi olsa hayatının her alanında Rabbine muhtaçtır. O, Allah'ın korumasına, kuluna yetmesine ve rızıkına muhtaçtır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bize, Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'nın kuluna kâfi olduğuna dair en büyük hadislerden biri olan şu hadisi öğretiyor. Peygamber -aleyhissalâtü vesselâm-'dan sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ مِنْ بَيْتِهِ فَقَالَ: بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، يُقَالُ جَيْتُنِي: هُدَيْتُ، وَكُفَيْتُ، وَوُقَيْتُ.

«Bir adam evinden çıkarken "Allah'ın ismiyle (dışarı çıktım) Allah'a tevekkül ettim, güç ve kuvvet sadece Allah'tandır" derse, o zaman kendisine: "(Sen bu duanın bereketiyle) doğru yola iletildin, şerlere karşı koymakta yeterli hale

getirildin (ve onlardan) korundun" diye karşılık verilir.

Bunun üzerine şeytan ondan uzaklaşır. Diğer bir şeytan da ona:

Doğru yola iletilen, şerlere karşı yeterli hale getirilen ve korunulan bir kimseyi yoldan çıkarmak senin için nasıl mümkün olabilir? der.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir],

Mümin kul, korunmak ve sebat etmek için Allah'ın en güzel isimleriyle O'na çokça yalvarır ve vesile edinir. Çünkü O'ndan başka kendisine yeterli olacak yoktur. O'ndan başka bir koruyucu yoktur. «Sahih Müslim»'de gelen bir rivayette: Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- yatağına girdiği zaman şöyle derdi:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، وَكَفَانَا وَأَوَانَا؛ فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤَيٍّ!».»

«Bize yedirip içiren, koruyup barındıran Allah'a hamd olsun. Koruyup barındıranı bulunmayan nice kimseler var!»

O'nun Kapısından Ayrılma!

Mümin kul, Allah -Subhânehû ve Teâlâ- hakkında hüsnüzanda bulunur ve tevekkülünde samimi olarak ümidini büyük tutarsa; şüphesiz ki Allah onu hayal kırıklığına uğratmaz. Çünkü Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ)

(Kim Allah'a tevekkül ederse, O kendisine yeter.) [Talâk Suresi: 3]

Bu, sebepleri sonuçlarla ilişkilendirme türünden bir durumdur. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen rivayette o şöyle buyurmuştur:

«يَقُولُ اللَّهُ: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي؛ إِنْ ظَنَّ بِي خَيْرًا فَلَهُ، وَإِنْ ظَنَّ شَرًّا فَلَهُ»

«Allah şöyle buyuruyor: Ben kuluma, hakkımda beslediği zanna göre muamele ederim. Eğer benim için iyi zanda bulunursa bu kendisi için hayır olur. Eğer kötü zanda bulunursa bu da kendisi için şer olur.» [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Allah Yusuf -aleyhisselâm-'a sahip çıktı. Bu yüzden çöldeki kafilenin onu kuyudan çıkarmaları için suya ihtiyaç duymalarını sağladı. Sonra Mısır'ın azizini onu evlat edinmesi için çocuğa muhtaç kıldı. Daha sonrasında onu hapisten çıkarması için kralı rüya yorumuna muhtaç kıldı. Mısır'ın azizi olması için tüm Mısır'ı yiyeceğe muhtaç kıldı. Eğer Allah senin işini üstlenirse, sana mutluluk için tüm sebepleri kolaylaştırır ve sen bunu hissetmezsin. Sadece Allah'a tevekkül et, çünkü O sana yeter. Sonra da samimiyetle şöyle de: "Ben de işimi Allah'a havale ediyorum."

İmtihan...

İbn Kayyim -Allah ona rahmet etsin- sözlerinde Allah'ın kendisine tevekkül eden kimseye yeteceğinden bahsettiğinde, tevekkül anında yeterliliğin hızlandırmasına dair bir yanlış anlama olabilir diye Allah'ın şu ayetiyle sözüne devam etmiştir:

(قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا)

(Allah, her şeye bir ölçü koymuştur.) [Talâk Suresi: 3] Yani süresini aşmadığı bir vakti olduğu ve Allah'ın onu, kendisine takdir ettiği zamana doğru sürdüğü anlatılmıştır.

O halde tevekkül eden kişi acele ederek şöyle dememelidir: "Ben tevekkül ve dua ettiğim halde bir şey görmedim. Benim için yeterlilik gerçekleşmedi!" Allah, kendisine takdir ettiği zamanda emrini yerine getirir."

Bu yüzden, Allah -Celle ve Alâ-, bazı kullarını tevekküllerinin samimiyetine dair imtihan eder. Duasını kabul etmeyi geciktirir. Onlardan bir kısmıda, bekleme süresi uzaması durumunda Allah'a olan tevekkülü terk ederler. Böylece gidip dini ve Rabbi -Azze ve Celle-'nin hoşnutluğu pahasına bir yaratılmışa boyun eğerek ve ona küçük düşer.

Sahih bir hadiste rivayet edildiğine göre: Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem - şöyle buyurmuştur:

«مَنْ التَّمَسَّ رِضَاءَ اللَّهِ بِسَخَطِ النَّاسِ؛ كَفَّاهُ اللَّهُ مُؤْنَةَ النَّاسِ، وَمَنْ التَّمَسَّ رِضَاءَ النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ؛ وَكَفَّاهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ»

«Kim, insanların gazabına rağmen (bir konuda) Allah'ın rızasını tercih ederse, insanların vereceği sıkıntıya karşı Allah ona yeter. Kim de Allah'ın gazabına rağmen (bir konuda) insanların memnuniyetini tercih ederse, Allah onu o insanların insafına terk eder.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Yeterli Cevap...

Ahireti kendine dert edinmedikçe kulun hedefi gerçekleşmez. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ جَعَلَ الْهُمُومَ هَمًّا وَاحِدًا: هَمَّ آخِرَتِهِ؛ كَفَّاهُ اللَّهُ هَمَّ دُنْيَا، وَمَنْ تَشَعَّبَتْ بِهِ الْهُمُومُ فِي أَحْوَالِ الدُّنْيَا لَمْ يُبَالِ اللَّهُ فِي أَيِّ أَوْدِيَّتِهَا هَلَكَ!»

«Kim, bütün kaygılarını tek bir kaygıya indirir ve ahiretinden kaygılanırsa, Allah onun dünya kaygısı için ona yeter. Her kimi de dünya ahvaline dair kaygıları bölümlere parçalara ayırırsa, Allah o kimsenin dünyanın hangi vadisinde helak olduğunu umursamaz.» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

İbnü'l-Kayyim -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Kim, kendi nefsinı bırakıp Allah'la meşgul olursa, nefsinin ihtiyaçlarına karşı Allah ona yeter. Kim de insanları bırakıp Allah'la meşgul olursa, insanlardan kaynaklanan sıkıntılara karşı Allah ona yeter. Kim, Allah'ı bırakıp kendi nefsiyle meşgul olursa, Allah o kimsenin sorumluluğunu kendi nefsine bırakır. Kim de, Allah'ı bırakıp insanlarla meşgul olursa, Allah o kimsenin sorumluluğunu insanlara bırakır."

Rahmetiyle yarattıklarını kuşatan sana yeter... Ve de O, fazilet ve ihsan sahibinin yeterliliği...Lütufları sürekli olan Rabbin sana yeter... Ve de sana rahmet ve şefkatle gelen... Onun örtüsünde kalmaya devam ettiğin sürece Rabbin sana yeter... Ve de günaha girerken seni gören...

O'nun korumasında olduğun müddetçe Rabbin sana yeter... Ve de bütün zamanlar boyunca seni esirgeyen... O'nun kereminde olduğun müddetçe Rabbin sana yeter... Gizli ve aleni bütün hallerinde dönüp dururken...

Ey Kâfi olan Allah'ım! Haramlarından uzaklaştırarak, bize helallerini yeterli kıl. Lütfunla bizi kendinden başka kimseye muhtaç etme.

El-Mevlâ, el-Veliy -Celle Celâluhu-

Senin bir dayanağa ihtiyacın var. Bir yetiştiriciye, bir kaynağa ihtiyacın var. Kendisine tevekkül edeceğin birine ihtiyacın var. Bir dosta ihtiyacın var. Başına belalar getiren bu hayata karşı seni rahatlatacak birine ihtiyacın var. Düşmanlarının şerrinden seni koruyacak güçlü birine ihtiyacın var. Senin Rabbine ihtiyacın var.

Ey azamet sahibi! Ümit ederek sana geldim... Gördüğün şu kötü halimden beni kurtar...

Kime şikayet eder ki bir kul Mevlasından başka... Ey kulların efendisi olan Allah'ım!...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kitabında şöyle buyurmuştur:

(وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ)

(O; el-Veliy'dir, övülmeye layık olandır.)
[Şûrâ Suresi: 28] Ayrıca şöyle demiştir:

(اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ)

(Allah iman edenlerin velisidir; onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır.) [Bakara Suresi: 257]

Rabbimiz -Azze ve Celle- her zaman ve her an, göklerde ve yerdeki işleri, takdir edilmiş şeyleri yaratarak ve yöneterek tüm yaratılmışların Velisi

ve Mevlâsıdır. Bize hayırlar getiren, bizi zarardan, şerlerden, kötülüklerden koruyan O'ndan başka bir velimiz yoktur. Perçemlerimiz Allah -Azze ve Celle-
'nin elindedir.

İşte bu, genel velayettir. Genel velayet; ister salih kimse olsun, ister günahkâr, ister Mümin olsun, ister kâfir, bütün yaratılmışların velayeti ve kapsamlı olarak işlerinin görülmesidir.

Özel velayet ise, takvalı olan veli kulları içindir. Onları cehalet, küfür ve isyan karanlıklarından ilim, iman ve itaat aydınlığına çıkarır. Düşmanlarına karşı onlara yardım eder. Onların dünyevî ve dinî işlerini onlar adına düzeltir.

Bu velayet, şefkati, merhameti, ıslahı, korumayı ve sevgiyi içeren bir velayettir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurdu:

(اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ)

(Allah iman edenlerin velisidir; onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır.) [Bakara Suresi: 257]

Velayet; emirlere boyun eğildiği ve tabi olduğu oran kadardır.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın Mümin kulana olan velayeti, kulun Allah'ı sevdiği ölçüdedir. İbn Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Velayetin aslı, sevgidir. Düşmanlığın aslının da nefret olduğu gibi sevgi olmadan da velayet/dostluk olmaz.

Allah, inananların velisidir ve onlar da Allah'ın velileridirler. Bu yüzden onlar Allah'ı sevdikleri için devamlı olarak O'na yakınlık gösteririler. O da Mümin kullarına olan sevgisinden dolayı devamlı olarak onları destekler, yardımcı olur. Allah, Mümin kulunun kendisine olan sevgisi oranında onu destekler ve yardımcısı olur."

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın velayeti başkasının dostluğuna benzemez;

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir [Şûrâ Suresi: 11]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bir lütuf, bir ihsan ve rahmet olarak kuluna veli olur.

(اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا)

(Allah iman edenlerin velisidir.) [Bakara Suresi: 257] O'nun velayeti yaratılmışların aksinedir. Zilleti ve ihtiyaç duyması sebebiyle kul, onunla güçlenmek ve destekçilerini artırmak için yaratılmışlarla dostluk kurar.

Fakat Azîz ve zengin olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın - kullarına olan dostluğu asla düşkün ve

ihtiyaç sahibi olması sebebiyle değildir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا)

(De ki: "Çocuk edinmeyen, hakimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamdederim." Sonra da tekbir getirerek O'nun şanını yücelt (onu tekbir et) [İsrâ Suresi: 111]

Onlar Öyle Bir Topluluktur Ki...

Allah'ın kullarından veli olan kulun özellikleri şöyledir: O, Allah -Azze ve Celle-'yi ve Resulü -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sever. Allah'ı ve Rasûlünü sevenleri de sever. Onlardan nefret edenlerden de nefret eder. Allah'a ve Resulüne dost olanlarla dost olur. Allah'a ve Resulüne düşman olanlara da düşmanlık eder. Allah'a itaat eder ve O'na isyan etmekten kaçınır.

(وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ)

(Kim Allah'ı, peygamberini ve iman edenleri velî edinirse bilsin ki Allah'tan yana olanlar mutlaka galip geleceklerdir.) [Mâide Suresi: 56]

(لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ)

(Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir topluluğun, Allah'a ve peygamberine düşman

olan kimselere sevgi beslediğini göremezsin)
[Mücâdele Suresi: 22]

Yol:

Velayet ancak iki şartla elde edilir: Takva ve iman ile. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (62) الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَنْقُونَ (63) لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (64))

(Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de.) (62)

(Onlar, iman edip de takva sahibi olanlardır.) (63)

(Dünya hayatında da, ahirette de onlara müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişme yoktur. İşte bu, büyük kurtuluşun kendisidir.) (64) [Yûnus Suresi: 62-64]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın velayeti çabayla elde edilir. Sebepleri, kalbi ve bedeni amelleri vardır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ)

(Ama bizim uğrumuzda cihat edenleri elbette kendi yollarımıza erİştireceğiz. Hiç

şüphe yok ki Allah, iyi davrananlarla beraberdir.) [Ankebût Suresi: 69]

(وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ)

(Allah, yapmakta oldukları şeylerden dolayı onların dostudur.) [Enam Suresi: 127]

İnsanlar, Allah -Azze ve Celle-'nin velayeti konusunda iman ve takvadaki üstünlüklerine göre farklılık gösterirler.

Kabulün Anahtarları:

Kul, dinin farzlarını ve teşvik ettiklerini yaparak Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya olan ibadeti ne kadar artarsa, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya olan sevgisi ve yakınlığıda o kadar artar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«يَقُولُ اللَّهُ -عز وجل- : مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ، وَمَا نَقَرَبُ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّىٰ أَحِبَّهُ، فَإِذَا أَحَبَبْتُهُ: كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرَجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَإِنْ سَأَلَنِي لِأَعْطِيَنَّهُ، وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِدَّنَّهُ.

«Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur: Her kim benim veli kuluma düşmanlık ederse, ben de ona savaş ilan ederim. Kulum bana, kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevgili olan bir şeyle yaklaşamaz. Kulum bana nafile ibadetlerle de

yaklaşmaya devam eder. Nihayet ben onu severim. Ben kulumu sevince de artık onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı mesabesinde olurum. Benden bir şey isterse muhakkak onu kendisine ihsan ederim. Bana sığınırse muhakkak kulumu sığındırır, korurum.

Ben yapmayı dilediğim hiçbir şey hakkında, Mümin kulumun ölümü için tereddüt ettiğim gibi tereddüt etmedim. Kulum ölümden hoşlanmıyordu, Ben de kuluma acı gelen şeyi sevmiyordum.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Şeyhulislâm İbn Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: Bir veli, hem inanç, hem de amelde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uyarsa ancak o zaman veli olur. Peygambere ne ölçüde uyarsa Allah'a olan dostluğuda o ölçüde olur."

Eğer O seni dost edinirse seni çok şaşırtır!

Bu özel velayet, Allah'ın o kullarına ihsan etmesini ve onları muvaffak kılmasını içerir.

(اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ)

(Allah iman edenlerin velisidir; onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır.) [Bakara Sûresi: 257]

Onların günahların bağışlamasını ve onlara merhamet etmesini içerir.

(أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ)

(Sen bizim velimizsin. Artık bizi bağışla ve bize acı! Sen bağışlayanların en iyisisin.) [A'râf Suresi: 155]

Onlara düşmanlarına karşı zafer kazandırmasını ve destek vermesini içerir.

(أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ)

(Sen bizim mevlamızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.) [Bakara Suresi: 286] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ)

(Oysa sizin mevlanız Allah'tır ve O, yardımcılarının en hayılisıdır.) [Âl-i İmrân Suresi: 150]

Bu özel velayet ayrıca, onların cennete girmelerini ve cehennemden kurtulmalarını içerir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(﴿لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾)

(Rableri katında onlara selamet yurdu (Cennet) vardır. Yapmakta oldukları (güzel)

işler sebebiyle Allah onların velisidir.) [En'âm Suresi: 127]

Allah'ın en büyük nimetlerinden biri de Allah'ın senin velin/dostun olmasıdır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ)

(O, ne güzel dost, ne güzel yardımcıdır.) [Enfâl Suresi: 40] Eğer Allah -Azze ve Celle- senin velin olursa; dünya ve ahirette de selameti elde ettin demektir.

(أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ)

(İşte güven onların hakkıdır. Doğru yolu bulmuş olanlar da onlardır.) [Enam Suresi: 82]

Sen huzurlusun. Çünkü Allah -Azze ve Celle- seninle beraber. Dilin ise sürekli olarak şunu tekrar eder:

(قُلْ لَّنْ يُصِيبُنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ)

(De ki: Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize asla erişmez. O, bizim mevlamızdır. Onun için Müminler yalnız Allah'a dayanıp güvensinler.) [Tevbe Suresi: 51] O, seni seçmek için sana zorluk verir ve seni sıkıntıya sokar.

(وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ)

(Biz ise, o yerde zayıf düşenlere lütufta bulunmak, onları önderler yapmak ve onları (mukaddes topraklara) varis kılmak istiyorduk.) [Kasas Suresi: 5]

Eğer Rabbin sana sahip çıkarsa; sen büyük bir destek altında ve büyük bir nimet içinde olursun. Günah işlediğinde buna karşılık O, seni cezalandırır. İsrâf ettiğin halde O, sana yeteri kadar verir. Büyüklük tasladığında O, seni edeplendirir. Bütün bunlar ancak Allah -Celle ve Alâ-'nın senin dostun olması sebebiyledir. O, ne güzel bir sahip ve ne güzel yardımcıdır.

Şunu kesinlikle biliyorsunuz ki; bu, bir eziyet olsun diye değil, sevgi sebebiyle verilen bir cezadır. Çünkü Allah, sevdiklerine eziyet etmez.

(وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ ۖ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ

(Yahudiler ve Hristiyanlar, “Biz Allah’ın oğulları ve sevgili kullarıyız” dediler. De ki: “Öyleyse (Allah) size neden günahlarınız sebebiyle azap ediyor? Hayır! Siz de O’nun yarattığı herhangi bir beşersiniz.) [Mâide Suresi: 18].

Ey Allahım! Sen ihsan sahibisin... Büyük cömertlik ve lütuf ancak sendendir...

Allah'ım! affin ile bana cömert ol, çünkü ben...
Kapılarda, kırılmış ve alçaltılmış olarak
beklemekteyim...

Allah'ım! Senden Mevlâ isminle, bizi cennete
koymanı, bizi içimiz ve dışımızla velilerinden
kılmanı istiyoruz.

82

El-Hâdî -Celle Celâluhu-

Bir zaman kayboldum, hidayeti bulamıyordum...

Ve şu kalbimde bir karanlık vardı...

Allah beni doğru yola itmek istediğinde...

Bana hak yolu gösterdi ve hidayet etti...

Kendimden azgınlığın ve helakın karanlığını
uzaklaştırdım...

Açık bir şekilde hidayet bulmak için nura
yöneldim...

Peygamber Muhammed'in dini üzerine
yürüdüm...

Dalaletin ardından akli başında bir davetçi
olarak...

Allah -Celle ve Alâ-'nın hidayeti kendi elinde
tutmuş olması kullarına olan rahmetindendir. Allah

-Azze ve Celle- kendini (el-Hâdî) olarak isimlendirmiştir.

Biz de bu isim üzerinde durup düşünüyor ve Allah'tan; izniyle bizi hakka ve dosdoğru yola iletmesini istiyoruz:

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyuruyor:

(وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ)

(Hiç şüphe yok ki Allah, iman edenleri doğru yola iletir.) [Hac Suresi: 54] Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَكَفَىٰ بَرِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا)

(Yol gösterici ve yardım edici olarak Rabbin yeter.) [Furkân Suresi: 31]

Rabbimiz -Azze ve Celle-, kullarına fayda sağlama ve zararı uzaklaştırma konusunda yol gösterir ve irşad eder, onlara bilmediklerini öğretir. Onları muvaffak kılarak ve hatalardan doğruya yönelterek hidayet eder. Onlara takvayı ilham eder ve kalplerini, kendisine tevbe eden, emrine boyun eğen kalplerden kılar.

Allah'ın İnsana Hidayet Etmesi

Dört Şekilde Olur:

Birincisi: Umumi hidayet. Bu hidayet, her nefsin faydasına olan ve geçimini sağlayan şeyler

hakkında ki hidayetidir. bu, akıllısı, vahşisi, havada uçan, yerde yürüyen, güzel konuşan veya konuşamayan bütün canlılar için kapsamlı olan bir hidayettir.

İkincisi: Mükellef kullar için rehberlik ve açıklama hidayeti. Bu da, Allah -Azze ve Celle-'nin bu delili ikame etmeden onlardan hiçbirine azap etmediği kullarının üzerine olan delilidir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ)

(Semûd kavmine gelince, biz onlara doğru yolu göstermiştik. Ama onlar körlüğü hidayete tercih ettiler.) [Fussilet Suresi: 17]

Üçüncüsü: Muvaffak kılma, ilham verme, hakkı kabul etmeye ve ona razı olmaya gönül ferahlığı verilmesi hidayetidir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmaktadır:

(وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ)

(Allah, kimi doğru yola iletirse işte o, doğru yolu bulmuştur.) [İsrâ Suresi: 97]

(وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ)

(Kim Allah'a inanırsa, Allah onun kalbini doğruya iletir.) [Tegâbun Suresi: 11]

Bu sebeple Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kullarına kendisinden hidayet istemelerini emretmiştir. Hatta, her rekâtta kendisinden hidayet istemeleri için onları yönlendirmiştir:

(اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ)

{Bizi dosdoğru yola ilet.} [Fâtîha Suresi: 6]

Dördüncüsü: Kıyamet günü cennet ve cehenneme gönderme hidayeti. Allah - Subhânehû ve Teâlâ - şöyle buyurmuştur:

(سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ)

(Onları doğruya ve güzele erdirecek ve durumlarını düzeltecektir.) [Muhammed Suresi: 5]

(وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ)

(Onlar "Bizi buna eriştiren Allah'a hamdolsun. Eğer Allah bize hidayet etmeseydi, biz hidayete ermiş olamazdık." derler.) [A'râf Suresi: 43]

Cehenneme gönderme hidayetine gelince; Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(۞ احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ (22) مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ (23))

(Zalimleri, onların aynı yoldaki arkadaşlarını ve Allah'tan başka tapmış oldukları putlarını bir araya toplayın.) (22)

(Sonra da onlara cehennemin yolunu gösterin.) (23) [Sâffât Suresi: 22-23]

Ne kadar çok doğru yol üzerine olursan o kadar çok yükselirsin...

Hidayet, (el-Hâdi) olan Allah'ın kuluna ihsan ettiği en büyük nimettir. Onsuz her nimet geçicidir.

İlimde derinleşenler, bu nimete en çok düşkün olanlardır ve bu nimetin asla kaybolmaması için Allah'a dua ederler.

(رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا)

(Rabbimiz! Bizi doğru yola erıştirdikten sonra kalplerimizi saptırma) [Âl-i İmrân Suresi: 8]

Kul ne kadar ilerlemiş olursa olsun, hidayetin bir sonu yoktur. Kulun hidayetinin üzerinde bir hidayet daha vardır. O hidayet de üzerinde sonu olmayan bir hidayet vardır. Kul, Rabbinden ne kadar korkarsa, o oranda başka bir hidayete yükselir. Ne kadar çok takva içinde olursa o kadar daha çok hidayet içindedir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى)

(Allah, doğru yola girenlerin hidayetini artırır.) [Meryem Suresi: 76]

Ne kadar takvadan nasibini kaçırırsa, o kadar da hidayetten nasibini de kaçırmış olur. Kim hidayet bulmuşsa, sonsuz nimete kavuşmuş olur. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (6) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ)

(Bizi dosdoğru yola ilet.) (6)

(Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet. [Fâtiha Suresi: 7]

Hidayetin alameti ise kalbin açılmasıdır. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ)

(Allah, her kimi doğruya erdirmek isterse, onun göğsünü İslam'a açar) [Enâm Suresi: 125]
Allah -Tebâreke ve Teâlâ- kimi hidayete erdirirse artık onnu kimse saptıramaz ve bunun tam tersi de geçerlidir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ (36) وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ)

(Allah, kimi saptırırsa artık onun için bir yol gösterici yoktur.) (36)

(Allah, kimi de doğru yola iletirse artık onu hiç kimse saptıramaz.) (37) [Zümer Suresi: 36-37]

Bunun için Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in en çok ettiği dualarından biri de şöyleydi:

«اللَّهُمَّ! إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَىٰ وَالنُّقَىٰ، وَالْعَفَافَ وَالْغَنَىٰ»

«Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve zenginlik isterim.» [Müslim rivayet etmiştir]. Ali -radiyallahu anhu-'ya şu sözü öğretmiştir:

«قُلْ: اللَّهُمَّ! اهْدِنِي وَسَدِّدْنِي»

«Allah'ım! Beni doğru yola ilet ve doğru olana muvaffak kıl.» [Müslim rivayet etmiştir].

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Hasan bin Ali -radiyallahu anhuma-'ya vitir namazının kunut duasında şöyle söylemelsini öğretmiştir:

«اللَّهُمَّ! اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ»

«Allah'ım! Hidayet verdiklerin arasında bana da hidayet ver.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir].

İtaat ile isyan arasında yaşamanın tehlikelerinden biri de, sonunun bu iki dönem arasından hangi dönemde olacağını bilememendir.

Şeyhulislâm İbn Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: “Günahlar, insan nefsinin kaçınılmazlarından biridir. Bu sebeple kul her an

hidayete muhtaçtır. Hidayete, yemekten ve içmekten daha çok muhtaçtır."

Gökyüzünün kapısını çal!

Allah -Azze ve Celle- İbrahim -aleyhisselam-'ın diliyle şöyle buyurmuştur:

(وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ)

(İbrahim dedi ki: Ben Rabbime gidiyorum. O bana doğru yolu gösterecektir.) [Saffât Suresi: 99]

Sen, Allah'a zayıflığınla git. O, sana kuvvetiyle gelir... Sen Allah'a alçaklığınla git. O, sana izzetiyle gelir...

Sen Allah'a yabancılığınla git. O, sana yakınlığıyla gelir...

Sen Allah'a fakirliğinle git. O, sana zenginliğiyle gelir...

Sen Allah'a endişelerinle git. O, sana çareleriyle gelir...

Sen Allah'a üzüntünle git. O, sana sevinciyle gelir...

Allah'ım! Beni azabından koru, çünkü ben... Bir tutsağım, zelilim, korkuyorum ve sana boyun eğdim...

Ey ilahım! O gün affını bana tattır... Ne çocukların, ne de malların fayda vermediği...

Son olarak...

Eş-Şîrâzî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Bir gece babamın yanında kaldım ve etrafımızda uyuyan insanlar vardı. Ben de: "Bunlardan hiçbiri iki rekât namaz kılmak için kalkmadı! dedim. Babam da bana "Ey oğlum! Şayet uyumuş olsaydın yaratılmışların hakkına girmenden daha hayırlı olurdu" dedi.

Senin doğru yolda olman, sana başkalarının dalaletiyle alay etme hakkını vermez. Kalpler Rahman'ın iki parmağı arasındadır. Onları dilediği gibi çevirir. Amellerine de, ibadetlerine de aldanma. Çünkü bunlar, Allah'ın sana bir lütfudur. Allah'tan kendine sebat ve başkalarına hidayet iste. Allah - insanların en hayırlısı- olan peygamberine şöyle buyurmuştur:

(وَلَوْلَا أَنْ تَبْتَئَاكَ لَفَدَّ كِدْتُ تَرْكُنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا)

(Eğer seni sebatkâr kılmasaydık, gerçekten, nerdeyse onlara birazcık meylededecektin.) [İsrâ Suresi: 74] Öyleyse Senin Durumun Nasıldır?

Ey Allah'ım! Ey Hâdî! İzninle, onların hakikatler üzerinde ayrılığa düştükleri konularda bizi doğruya ilet. Sen dilediğini dosdoğru yola iletirsin.

En-Nasîr -Celle Celâluhu-

«Sahih Buhârî ve Müslim»'de geldiğine göre: Hudeybiye antlaşmasının şartları Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabına ağır gelmişti.

Ömer İbnu'l-Hattâb şöyle demiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gidip: “Sen Allah'ın hak peygamberi değil misin?” dedim. «Evet» dedi.” Biz hak üzere, düşmanlarımız da batıl üzere değiller mi?” dedim. «Evet» dedi. “Öyleyse biz niye dinimiz uğrunda alçaklığı kabul ediyoruz? dedim.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ، وَلَسْتُ أَغْصِيهِ، وَهُوَ نَاصِرِي»

«Şüphesiz ben Allah'ın Resulüyüm. Ben Allah'a isyan etmem. O, bana yardım edecektir.» [Bu Buhârî'nin lafzıdır]

Ey hakkı hakim kılan sen çok yücesin!... Tahrip etmeye ısrar eden kötülüğü hezimete uğratırsın...

Hak edenlere haklarını veren sensin... Senin yardımın en güçlü ve en yakın olandır...

Allah Teâlâ yüce zatı hakkında şöyle buyurmuştur:

(فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ ۖ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ)

(Biliniz ki Allah sizin dostunuzdur. O, ne güzel dosttur, ne güzel yardımcıdır.) [Enfâl Suresi: 40]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ - düşmanlarına karşı elçilerine, peygamberlerine ve evliyelerine bu dünyada da, şahitlerin bulunacağı (Kıyamet) günde de yardım eder. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ)

(Şüphesiz peygamberlerimize ve iman edenlere hem dünya hayatında, hem şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz.) [Ğâfir/Mümin Suresi: 51]

Rabbimiz -Azze ve Celle- zayıflara yardım eder, kâfir bile olsalar mazlumların üzerlerinden zulmü kaldırır. Onların Allah'tan başka yardımcıları yoktur.

Rabbimiz -Azze ve Celle- ister kâfirler ve zalimler gibi dışarıdan olsun, ister nefis ve şeytan gibi içerden olsun düşmanlarına karşı Müminlere yardım eder. İçerideki bu iki düşman Mümine için dışardan olan düşmanlarından daha zararlıdır.

(وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ)

(Ama bizim uğrumuzda cihat edenleri elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. Hiç şüph e yok ki Allah, iyi davrananlarla beraberdir.) [Ankebut Suresi: 69]

Eğ er Allah'ın yardım ı gelirse; Allah'ın yardım ettiğ i kimseye galip gelecek yoktur. O'nun yüzüstü bıraktığ ı kimsenin de hiç bir yardımcısı yoktur.

(إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ)

(şayet Allah size yardım ederse sizi yenecek hiç kimse yoktur.) [Âl-i İmrân Suresi: 160]

Yardım Yöntemleri:

Allah'ın Mümin kullarına yardım ının birçok çeşiti vardır. Allah -Azze ve Celle- kulunun hiç ummadığ ı bir yerden ona yardım eder. O yardım sayılamaz, sınırlanamaz ve geri çevirilemez.

Bazen bu yardım, peygamber ve ashabına Bedir savaşındaki yardım ında olduğ u gibi meleklerle destekleyerek, Âd kavmi ve Hende k savaşında olduğ u gibi kuvvetli bir rüzgâr la olur. Bazen Fil ashabına olduğ u gibi Ebâbil kuşlarını yollayarak, Semûd kavmine olduğ u gibi dehşet verici bir çığlık göndererek olur. Bazen de Kâr un'a yaptığ ı gibi yerin dibine geçirerek, Lût -aleyhiselâm-'ın kavmine yaptığ ı gibi üzerlerine taş yağdırarak veyahut Nuh -aleyhisselâm-'ın kavmine yaptığ ı gibi tufanı göndererek vuku bulur.

Allah -Azze ve Celle-'nin- askerleri sayısızdır. Allah, bütün işlerine hakimdir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- her şeye Kadir'dir.

Allah'ın yardım şekli bazen de Dâvud, Süleyman -aleyhimâsselâm-'ın ve Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in düşmanlarına karşı olduğu gibi onlara zafer ve galibiyet bahşederek olur.

Bazen de Nuh kavminin, Lût kavminin, Firavun ve diğerlerinin helak edilmesinde olduğu gibi inkarcılardan peygamberlerin hayatlarında intikam alarak olur. Veyahut Yahya -aleyhisselam-'ın katillerine Buhtunnasr'ı, İsâ -aleyhisselam-'ı öldürmek isteyenlere Romalıları musallat etmesi gibi onların ölümlerinden sonra intikam alarak olur.

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ)

(Şüphesiz peygamberlerimize ve iman edenlere hem dünya hayatında, hem şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz.)
[Ğâfir/Mümin Suresi: 51]

Yeterli Cevap

Süddî şöyle demiştir: "Peygamberler ve Müminler bu dünyada kendilerine yardım edildiği

halde öldürülebilirler de. Şöyle ki; peygamberlere ve Müminlere bunu yapan bu topluluk, üzerlerine Allah tarafından başka bir kavim gönderilip de onları öldürenlere karşı zafer elde etmeden yok olmazlar. Böylece bu ayetle oluşan muamma ortadan kalkacaktır."

Bazı insanların Allah -Azze ve Celle-'nin şu ayeti hakkında dile getirdikleri diğer bir muammaya gelince:

(وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا)

(Allah, Müminlerin aleyhine kâfirlere hiçbir yol vermeyecektir.) [Nisâ Suresi: 141]

Ahirette bu konuya dair bir muamma yoktur.

Ancak dünya hayatına dair muammaya gelince, bunun cevabı İbn Kayyim'ın -Allah ona rahmet etsin- dediği gibidir: Eğer iman zayıf olursa, o zaman düşmanları, imanlarındaki eksiklikler ölçüsünde onlara saldırır ve üstün gelebilirler.

Mümin kimse, değerli, galip gelen, desteklenen ve kendisine yardım edilendir.

(إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ)

(Şüphesiz peygamberlerimize ve iman edenlere hem dünya hayatında, hem şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz.) [Ğâfir/Mümin Suresi: 51]

Müslümanların, bu çağda gördükleri kâfirlerin üzerlerine olan hakimiyetleri Müslümanların dinlerini yaşarken ortaya koydukları eksiklikler ve fazlalıklar sebebiyledir. Eğer bunlardan tevbe ederlerse imanları tamamlanır ve Allah -Azze ve Celle- tarafından onlara yardım gelir.

(وَعَدَ اللَّهُ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ)

(Allah, bir vaadde bulunmuştur. Allah vaadinden caymaz) [Rûm Suresi: 6]

Allah'ın yardımının bedeli: İman, hazırlık ve sabırdır. Çünkü Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ)

(Müminlere yardım etmek ise üzerimize bir haktır.) [Rûm Suresi: 47] Ayrıca şöyle demiştir:

(وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ)

(Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın.) [Enfâl Suresi: 60] Ayrıca şöyle demiştir:

(وَإِنْ تَصَبَّرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا)

(Eğer siz sabırlı olur, Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız, onların tuzakları size hiçbir zarar vermez.) [Âl-i İmrân Suresi: 120] Rasûlullah'tan -sallallahu aleyhi ve sellem- sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«...وَأَنَّ النَّصْرَ مَعَ الصَّبْرِ»

«...Muhakkak ki zafer sabırla gelir» [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Burada zafer, en-Nasîr olan Mevla tarafından iner. Çünkü Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ)

(Yardım ve zafer ancak Allah katındadır.)

[Âl-i İmrân Suresi: 126] Ayrıca şöyle demiştir:

(إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ)

(Şayet Allah size yardım ederse sizi yenecek hiç kimse yoktur.) [Âl-i İmrân Suresi: 160]

Eğer Allah -Azze ve Celle- seninle beraberse, o zaman kim sana karşı durabilir?

O sana karşıysa, senin yanında kim durabilir?

Kim Allah'a sığınırsa Allah o kimseye yeter ve onun değerini yükseltir:

(وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ ۖ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ)

(Allah'a sımsıkı bağlanın. Sizin mevlanız O'dur. O ne güzel mevladır ve ne iyi yardımcıdır.) [Hac Suresi: 78]

O halde Mümin, Mümini sever. Bulunduğu yer veyahut zaman ona uzak bile olsa giyabında ona destek olur.

Ey Nasîr olan Allah'ım! Kâfir topluluğa karşı bize yardım et!

84

El-Vâris -Celle Celâluhu-

Bilgelerden birine denildi ki: "Yaşlı ve hasta olmadığın halde neden sürekli baston taşıyorsun?" Dedi ki: "Bir yolcu olduğumu hatırlamak için."

Zayıflık beni zorladığı için baston taşımadım...

Yaşlılıktan dolayı da bükülüp eğilmedim...

Ama kendimi onu taşımaya zorladım...

Nefsimde ikamet edene bir yolculukta olduğunu öğretmek için...

Yolcuya bildiriyorum ki: Bu dünyada senin için sürekli bir hayat yoktur. Öyleyse ona (dünyaya) bağımlı olma. Açıklaması Allah -Azze ve Celle-'nin şu sözündedir:

(إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ)

(Yeryüzüne ve onun üzerindekiyle ancak biz vâris oluruz. (Her şey gider, biz kalırız) Onlar ancak bize döndürülürler.) [Meryem Suresi: 40]

Allah, el-Vâris'dir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın (El-Vâris) ismi üzerinde durup düşünelim. Kendimize hatırlatıyoruz; umulur ki Allah bize rahmet eder:

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ)

(Şüphesiz biz diriltir, biz öldürür ve her şeye biz vâris oluruz.) [Hicr Suresi: 23]

Rabbimiz -Azze ve Celle-, bütün mahlukatın yok oluşundan sonra baki kalan, yeryüzünde ve göklerin katlarındakilerin hepsi yok olduktan sonra da her şeyin vârisi olandır.

El-Vâris olan Rabbimiz -Azze ve Celle- kimseye vasiyet etmez. Bakidir, mülkünün sınırı yoktur, sonsuz geniştir.

(إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ)

(Yeryüzüne ve onun üzerindekiyle ancak biz vâris oluruz. (Her şey gider, biz kalırız) Onlar ancak bize döndürülürler.) [Meryem Suresi: 40]

Rabbimiz Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bütün varlığın aslına sahip olmaya devam eder ve onları dilediğine mirasçı kılar. Sevdiklerini dünyanın halefleri kılar. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ)

(Şüphesiz yeryüzü Allah'ındır. Ona, kullarından dilediğini mirasçı kılar. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır.) [A'râf Suresi: 128]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- dünyada kâfirlerin yurtlarını, ahirette de onların meskenlerini Müminlere mirasçı kılacaktır.

Dünyada olacak olan hakkında Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطُوهَا)

(Allah sizi, onların topraklarına, yurtlarına, mallarına ve henüz ayak basmadığınız topraklara vâris kıldı.) [Ahzâp Suresi: 27] Ahirette olana gelince Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا)

(Kullarımızdan, takva sahibi kimseleri mirasçı kıldığımız Cennet işte budur.) [Meryem Suresi: 63] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۖ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ ۖ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۖ وَتُودُوا أَنْ تُلْكَمُ الْجَنَّةَ أَوْرَثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)

(Cennet'te) onların altlarından ırmaklar akarken, kalplerinde kinden ne varsa hepsini

çıkartıp atarız. Onlar derler ki: «Hidayetiyle bizi (bu nimete) kavuşturan Allah'a hamdolsun! Allah bizi doğru yola iletmeseydi kendiliğimizden doğru yolu bulacak değildik. Hakikaten Rabbimizin elçileri gerçeği getirmişler.» Onlara: «İşte size Cennet. Yapmış olduğunuz iyi amellere karşılık ona vâris kıldınız» diye seslenilir.) [A'râf Suresi: 43]

Allah -Azze ve Celle-'nin kitabı, değerinden ötürü, O'nun seçtiği ve tercih ettiği kimselere verdiği hidayet, şeref ve kurtuluş kitabıdır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ ۖ إِنَّ اللَّهَ ۖ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ)

(Sonra kitabı, kullarımız arasından seçtiklerimize verdik. Onlardan (insanlardan) kimi kendisine zulmeder, kimi orta yollu, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda öne geçmek için yarışır. İşte büyük fazilet budur.) [Fâtır Suresi: 32]

Gerçek Mülk...

Kendisine dünyalık nimetlerin sorumluluğu verilmiş ve Rabbine yönelmiş Mümin kimsenin durumu şöyledir: Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın halis mülkü olmasına rağmen, kuluna verdiği rızıktan infak etmesini emretmesi, sonra da ona

bundan ötürü ona büyük bir ecir vadetmiş olması, O'nun Mümin kuluna karşı cömertliklerinden biridir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(أَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ)

(Allah'a ve Rasûlü'ne iman edin. Sizi üzerinde tasarrufa yetkili kıldığı şeylerden harcayın. Sizden iman edip de (Allah rızası için) harcayan kimselere büyük mükâfat vardır.) [Hadid Suresi: 7] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

(Size ne oluyor da, Allah yolunda harcama yapmıyorsunuz? Halbuki göklerin ve yerin mirası Allah'ındır.) [Hadid Suresi: 10] Gerçek mülk; kulun belirlenmiş (Mahşer) günü için biriktirdiğidir.

«Sahih-i Müslim»'de Mutarriif'in babası Abdullah bin Eş-Şihhîr -radıyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına geldim ve o şunu okuyordu: (Çoğaltma (Mal ve evlat) yarışı sizi oyaladı.) [Tekâsür Suresi: 1] Şöyle dedi:

«يَقُولُ ابْنُ آدَمَ: مَالِي.. مَالِي! وَهَلْ لَكَ -يَا ابْنَ آدَمَ!- مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا أَكَلْتَ فَأَفْنَيْتَ، أَوْ لَبَسْتَ فَأَبْلَيْتَ، أَوْ تَصَدَّقْتَ فَأَمْضَيْتَ؟».

«Âdemoğlu, malım malım deyip durur. Ey âdemoğlu! Yeyip tükettiğin, giyip eskittiğin veya sadaka olarak verip sevap kazanmak üzere önden gönderdiğinden başka malın mı var ki?»

Mümin, elinin emanet bir el olduğunu, elinin altında bulunanların emanet olduğunu ve Allah'ın onun nasıl çalıştığına baktığını bilir!

Para ve aile bir emanetten başka bir şey değildir...

Bir gün emanetler mutlaka geri verileceklerdir...

Duanın ilhamından bazıları...

O halde bil ki, bu ismi vesile kılarak Allah'a yalvarmak, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünün kapsamı içindedir:

(وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا)

(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel isimleriyle dua edin.) [A'raf Suresi: 180] Allah'ın peygamberi Zekeriya -aleyhisselam-'ın duasında olduğu gibi özellikle istenilen talep ile zikredilen isim arasındaki uygunluk dikkate alınmalıdır:

(وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ)

(Zekeriyya'yı da an. Hani o, Rabbine şöyle niyaz etmişti: Rabbim! Beni bir başıma

bırakma! Sen, varislerin en hayırlısısın.)

[Enbiyâ Suresi: 89] Ayrıca şöyle demiştir:

(وَأَنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ
وَلِيًّا (5) يَرِثُنِي وَيَرِثْ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ ۖ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا (6))

**(Doğrusu ben, arkamdan gelecek yakınlarımdan korkuyorum. Karım da kısırlaştı. Sen kendi katından bana bir oğul ver.)
(5)**

(Ki o bana varis olsun. Yakub hanedanına da varis olsun. Rabbim, onu rızana layık kıl! (6)
[Meryem Suresi: 5-6]

Burada bahsedilen miras sadece ilim, peygamberlik ve Allah -Azze ve Celle-'ye davet mirasıdır. Mal, mülk mirası değildir. Böyle mübarek bir miras Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünde de olduğu gibidir:

(وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ)

(Süleyman Dâvûd'a varis oldu.) [Neml Suresi: 16]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle söylerdi:

«اللَّهُمَّ! اَمْتِعْنِي بِسَمْعِي وَبَصَرِي، وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَ مِنِّي»

«Allah'ım! İşitmem ve görmem ile beni faydalandır. Onları bana mirasçı kıl.» [Sahîh bir hadistir. Hâkim «el-Müstedrek» isimli eserinde rivayet etmiştir].

Âlimler bu isme dikkat çekmişlerdir: Kul, miras konusunda Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'dan sakınmalıdır. Mirasçılardan hiçbirine zulmetmemelidir.

Allah'ım! Senden Vâris isminle; işitmemiz ve görmemizle bizi faydalandırmanı ve bu ikisini bize mirasçı yapmanı istiyoruz.

85

Eş-Şâfi -Celle Celâluhu-

«Sahih Buhâri ve Müslim»'de gelen bir rivayette: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- hummadan şiddetle kıvranan hasta bir bedeviyi ziyaret etti. Ona -teselli edip cesaret vererek- şöyle dedi: «(Günahlarına) Kefaret olsun!»

Bedevî dedi ki: Tam aksine. Bu, yaşlı bir adamın üzerinde kaynayarak onu kabirlere götüren bir ateştir!

Dedi ki: «Evet haklısın. O halde!»

Bir kişinin hastalığından iyileşmesi veya hasta olarak kalması -genellikle- sadece kendisinden kaynaklanır. Bu nedenle bizi mutlu eden düşünceler kaplarsa mutlu oluruz. Eğer şifa düşünceleri, iyimserlik ve Allah'a karşı hüsnüzan bizi ele geçirirse, Allah'ın izniyle şifa buluruz. Fakat

hastalık kuruntuları bize galip gelirse, büyük olasılıkla müzmin hastalar olarak geceleriz.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- her hastaya umut kapısı açmıştır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

(Bana dua edin, duanızı kabul edeyim.)

[Mü'min/Gâfir Suresi: 60] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا)

(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel isimleriyle dua edin.) [A'raf Sûresi: 180].

Onun en güzel isimlerinden biri de (eş-Şâfi) ismidir. Öyleyse muradına yaklaşıp ve ihtiyacın olanı elde edene kadar bu isimle Allah'a yaklaş.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bir hastayı ziyaret ettiğinde yahut da kendisine bir hasta getirildiğinde şöyle dua ederdi:

«أَذْهَبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ! اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ، شِفَاءَ لَا يَغَادِرُ سَقَمًا»

«Allah'ım! Ey insanların Rabbi! Sıkıntıyı gider! Şifa ihsan et. Zira Sen eş-Şâfi'sin/şifa vericisin. Senden başka şifa verecek olan hiçbir kimse yoktur. Öyle bir şifa ver ki hastalıktan bir eser kalmasın.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Arap dilinde şifa, hastalıktan muaf olmak demektir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- sıkıntı ve dertleri giderir. Hastalara vesileler ve ümitle şifa verendir. Hasta, ilaçsız olarak iyileşebilir veya ilaç kullanarak hastalık ortadan kalkabilir ve iyileşme nedenleri ortaya çıkabilir. Her iki durum da, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kudretine nazaran eşittir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- bedenleri hastalıklarından kurtarıp şifa verdiği gibi; kalpleri hastalıklarından, göğüsleri dertlerinden, nefisleri de rahatsızlıklarından kurtarıp şifa verir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

(Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir öğüt, kalplere bir şifa ve inananlar için yol gösterici bir rehber ve rahmet (olan Kur'an) geldi.)
[Yûnus Suresi: 57]

O, -Subhânehû ve Teâlâ- dilediğine şifa verir ve şifayı takdir etmezse, şifa ilmini doktorlardan alır.

O, -Subhânehû ve Teâlâ- ortağı olmadan tek şifa verendir. Onun şifasından başka şifa yoktur. Bu da İbrahim -aleyhisselam-'ın dediği gibidir:

وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

(Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur.) [Şuarâ Suresi: 80] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in buyurduğu gibi:

«... لَا شَافِيَ إِلَّا أَنْتَ»

«... Senden başka şifa veren yoktur.» [Buhârî rivayet etmiştir]

İndirdiği bütün hastalıklar için muhakkak bir şifa da indirmiş olması El-Şâfi olan Allah'ın lütfundandır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«يَا عِبَادَ اللَّهِ تَدَاوُوا! فَإِنَّ اللَّهَ -عز وجل- لَمْ يَضَعْ دَاءً إِلَّا وَضَعَ لَهُ دَوَاءً، غَيْرَ دَاءٍ وَاحِدٍ: الْهَرَمُ»

«Ey Allah'ın kulları! Tedavi olunuz. Muhakkak ki Allah -Azze ve Celle-, İhtiyarlık hastalığı dışında indirdiği her bir hastalık için mutlaka bir tedavi de indirmiştir.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Sığınağın...

Hasta kimsenin üzerine hastalık iner ve şifa kapıları yüzüne kapanır. Yeryüzü bütün genişliğine rağmen ona daralır. İzdırabı şiddetlenir. Yaratılmışlar arasında bir barınak ve sığınak bulamaz ve durumu adeta şöyle der:

Bir sır beni harap etti...

Zamanın akıp gitmesi değil beni harap eden...

Ne zaman başımı elime yaslasam...

Eli zayıf kılan beni ondan fırlatıp attı...

Gece, duha vaktinin rekabetinden yorulduğunda...

Sabahın siyaha dönmesini temenni eder...

Bu durumda hasta insan, nefsindeki fitrattan dolayı Allah'a sığınır ve O -Subhânehû ve Teâlâ-'nın huzuruna savrulur.

(ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ)

(Sonra size bir sıkıntı ve zarar dokunduğu zaman yalnız O'na yalvarır, yakarırsınız.) [Nahl Suresi: 53] Mümin kimse, Şâfi ismiyle seslenerek şöyle der: Ey Şâfi! Bana şifa ver. Ey Allah'ım! Bana şifa ver.

Aynı şekilde Mümin olmayan kimse de O'ndan şifa umarak kapısının önüne serilir.

(فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ ۚ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

(İnsana bir zarar dokunduğu zaman bize yalvarır. Sonra, kendisine tarafımızdan bir nimet verdiğimiz vakit, «Bu bana ancak bilgidimden dolayı verilmiştir» der. Hayır! O bir

imtihandır, fakat çokları bilmezler.) [Zümer Suresi: 49]

(Duada) Israr ve sabırdan sonra bir ferahlık gelir ve Şâfi olan Allah -Celle ve Alâ- şifa verir.

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?) [Neml Suresi: 62].

O'nun vermesi hibedir. Cömertliği büyüktür ve varlığı yücedir. İhtiyaç giderilir, dualar kabul olur, rahmet iner, zorluk ortadan kalkar ve şifa sirayet eder.

Bir çok hastaya doktoru öleceğini haber verdiği için kederlenmiştir...

Oysa doktor ölmüş ve hasta hayatta kalarak insanlara doktorun öldüğünü haber vermiştir...

İbnü'l Kayyim şöyle demiştir: "Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kulunu helak etmek için imtihan etmez. Ancak sabrını ve kulluğunu sınamak için imtihan eder. Kulun zor durumda da olsa Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'ya kulluk etmesi Allah'ın onun üzerinde olan bir hakkıdır."

Salihlerin Azmi...

Mümin ve diğerleri arasındaki fark şudur ki; Mümin, dünyanın dizginlerinin Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın elinde olduğunu, O'nun şifa verdiğini, merhametlilerin en merhametlisi olduğunu ve hastalığın ancak Rahman olan Allah'ın bildiği bir hayır murad edilerek gönderildiğini bilmesidir.

(وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ)

(Sizin hoşlanmadığınız bir şey, sizin için hayırlı olabilir.) [Bakara Suresi: 216] Olaylar ne kadar çalkantılı olursa olsun ve koşullar ne kadar değişirse değişsin, buna ancak yüce irade karar verecektir.

(وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ)

(Allah, emrini yerine getirmeye kadirdir. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.) [Yûsuf Suresi: 21] Bu sebeple hasta olmuş bir Mümini, kendisine indirilen hastalığa karşılık sevab bekleyen, teslim ve razı olmuş biri olarak görürsün.

Mümin kimse, "Başına gelmesi takdir olunanın mutlaka başına geleceğini, başına gelmesi takdir olunmayanın da mutlaka gelmeyeceğini kesinlikle bilir." Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın şu sözünün gereğince bu böyledir:

(قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا)

(De ki: “Bizim başımıza ancak, Allah’ın bizim için yazdığı şeyler gelir.) [Tevbe Suresi: 51]

Ayrıca Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne binaen:

«وَلَوْ أَنْفَقْتَ مِثْلَ أَحَدِ ذَهَبًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا قَبِلَهُ اللَّهُ مِنْكَ حَتَّى تُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ، وَتَعْلَمَ أَنَّ مَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَأَنَّ مَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ، وَلَوْ مِتَّ عَلَى غَيْرِ هَذَا لَدَخَلْتَ النَّارَ»

«Eğer Allah yolunda Uhud dağı kadar altın infak etsen, kadere iman etmedikçe Allah bunu senden kabul etmez. Bil ki; başına gelmesi takdir olunan mutlaka gelecek, başına gelmesi takdir olunmayan da mutlaka gelmeyecektir. Bu itikadın dışında bir itikat üzere ölürsen ateşe girersin!» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘

Ali bin Ebi Talib, Adiyy bin Hâtim -radiyallahu anhumâ-'ya uğradı. Onu üzgün ve kederli olarak görünce şöyle dedi: "Ey Adiyy! Neden seni kederli ve üzgün görüyorum?"

Dedi ki: Çocuklarım öldürülmüş ve gözüm çıkarılmışken beni ne engelleyebilir?

Ali -radiyallahu anhu- dedi ki: Ey Adiyy! Kim Allah'ın hükmüne razı olursa onun mükâfatını görür. Kim de Allah'ın hükmüne razı olmazsa, onun aleyhine olur ve onun amelleri boşa çıkar."

Âlimler dediler ki: İnsanın Allah'a ihtiyaç duyduğu, O'na yöneldiği ve O'na sığındığı ölçüde

duasına icabet edilir. Ardından çıkış yolu gelir ve duası kabul edilir.

Her birimizin muhakkak hastalıkla tecrübesi olmuştur. Hastalık zayıflığımızı nasılda ortaya çıkardı da, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'dan başka hiçbir gücümüzün veya kuvvetimizin olmadığını deneyimledik. Hastalığımızda ortaya çıkıp ardından bizden giderdiğinde durumumuz şairin dediği gibi olmuştur:

Biz her sıkıntıda Allah'a dua ederiz de...
Musibetler kaldırılınca O'nu unutuveririz...

Duaya icabet edilmesini nasıl bekleriz?... İcabet yollarını günahlarla kapattığımız halde...

Allah -Azze ve Celle- ile durumumuz ne kadar da gariptir!

Üzülme!

Eğer bir hastalığa yakalanırsan bil ki; Allah eş-Şafi'dir (Şifa veren). O'nu hiçbir şey aciz bırakamaz. Hastalığının bir şifasının olmadığını düşünüyorsan, Allah'a karşı yanlış düşüncede bulunmuş olursun! Sadece hüsnüzan ve samimi bir sığınma ile O'na yönel ve sevabını ahirette bekleyerek sabret ve tasdik et. O'ndan ısrarla iste: "Ey Şâfi! Bana şifa ver!" O, haktır, O'nun sözü de haktır. O, her şeye gücü yetendir.

(وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

{Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim.} [Mü'min/Gâfir Suresi: 60]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْي إِذَا رَفَعَ الرَّجُلُ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ»
«Şüphesiz Rabbiniz son derece hayâ ve kerem sahibidir. Kulu O'na elini kaldırdığı zaman, o elleri boş çevirmekten hayâ eder.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir] Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ)

((Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?) [Neml Suresi: 62].

Sen, bu hal üzere olduğun zaman; Rabbin seni büyük bir karşılık ve sevapla şereflendirir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَا مِنْ مُصِيبَةٍ تُصِيبُ الْمُسْلِمَ إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا عَنْهُ؛ حَتَّى الشَّوْكَةُ يُشَاكَّهَا»

«Kendisine batan bir dikene varıncaya kadar Müslüman'a gelip çatan her bir musibet karşılığında Allah, mutlaka onun günahlarını örter.» [Buhârî -bu onun lafzıdır- ve Müslim rivayet etmiştir].

İbn Teymiye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Allah'ın izzet yurdunda öyle yüksek mertebeleri vardır ki, oraya ancak musibetlere uğrayan kimseler ulaşabilir."

Sonra da musibetlere uğrayan kimseleri teselli ederek şöyle demiştir: "Her evde bir yaşlı, her yanakta bir gözyaşı ve her vadide bir Sa'd oğulları vardır."

Ne kadar çok musibet ve ne kadar çok da sabredenler vardır!

Başına musibet gelen bir tek sen değilsin. Senin başına gelen musibet başkalarının başına gelene kıyasla hafiftir.

Nice hastalar vardır yıllardır hasta yatağında yatmaktadırlar! Sağa sola döner, acı içinde inler ve hastalık sebebiyle çılgın atarlar.

Bu hayatın Mümin kimse için bir zindan olduğunu hatırla! Bir keder ve musibet yurdu. Orada saraylar sabahları insanlarla dolup taşar, akşam olunca da harap ve viran olur.

(لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ)

(Biz, insanı (yüzyüze geleceği) nice zorluklar içinde yarattık.) [Beled Suresi: 4]

Dünyanı olduğu gibi kabul et ve bu yaşama nefsinin ikna et. Çünkü nefisler sıkıntı çekmeye

uygun yaratılmıştır. Mükemmellik nefsin işi değildir.

Hastalığın acısı olmasaydı, sağlığın nimetini bilemezdin.

Eyyûb -aleyhisselam-'da senin için güzel bir örnek vardır

Mümin sürekli olarak Allah'tan afiyet ister. Abdullah Et-Teymî -Allah ona rahmet etsin- şöyle söylerdi: "Allah'tan çokça afiyette olmayı isteyin. Çünkü başına bir musibet gelen bir kimse, başına gelen sıkıntı ne kadar büyük olursa olsun, afiyette olan ve başına bir sıkıntı gelmesi hususunda güvende olmayan birine göre duaya daha müstehak değildir.

Bugün musibete uğrayanlar, daha dün afiyette olan kimselerden başkaları değildir. Bu günün ardından musibete uğrayacak olanlar da bugün afiyette olan kimselerden olacaktır."

İmam İbn Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Bir hastalığın tedavilerinin en büyüklerinden bazıları da iyilik yapmak, ihsanda bulunmak, Allah'ı zikretmek, Allah'a yalvarıp yakarmak ve tövbe etmektir."

Ölümün eline geçirdiği doktora sor... Ey doktor! Seni kim tıbbıyla öldürdü...

Tıb tekniklerinin aciz kalmasının ardından...
İyileşip, afiyet bulan hastaya da sor: Seni afiyete
kavuşturan kimdir?

O, Rahîm'dir, şifa veren, afiyet verendir,

(وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ)

**(Hastalandığım zaman bana şifa veren
O'dur.)** [Şuarâ Suresi: 80]

Ey Allah'ım! Ey şifa veren! Bize ve tüm hasta
Müslümanlara şifa ver! Ey âlemlerin Rabbi!

86

El-Cemîl -Celle Celâluhu-

«Sahih-i Müslim»'de Suheyb -radiyallahu anhu-
'dan, onun da Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den
rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyurmuştur:

«إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ، يَقُولُ اللَّهُ -تبارك وتعالى- : تُرِيدُونَ شَيْئًا أَزِيدُكُمْ؟
فَيَقُولُونَ: أَلَمْ تُبَيِّضْ وُجُوهَنَا؟ أَلَمْ تُدْخِلْنَا الْجَنَّةَ، وَتُنَجِّنَا مِنَ النَّارِ؟ فَيَكْشِفُ الْحَبَابَ،
فَمَا أُعْطُوا شَيْئًا أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِنَ النَّظَرِ إِلَى رَبِّهِمْ -عز وجل-».

«Cennet ehli cennete girince Allah -Tebâeke ve
Teâlâ- onlara şöyle buyurur: Sizin için artırmamı
istediğiniz bir şey var mı? Bunun üzerine onlar
şöyle der: Yüzlerimizi beyazlatmadın mı? Bizi
cennete sokup, cehennemden kurtarmadın mı?
(daha ne isteyelim!) Böylece perde kalkar. Onlara,
Rableri -Azze ve Celle-'ye bakmaktan daha sevimli
bir şey verilmemiştir.»

Güzelliği karşısında düşüncelerin şaşakaldığı
Allah ne yücedir...

Büyüklüğü karşısında idraklerin çalkalandığı
Allah ne yücedir...

Nurları karşısında akılların hayrete düştüğü
Allah ne yücedir...

Allah güzeldir, güzelliği sever. Hatta O, güzelliğin
hepsidir ve bütün güzellikler O'ndandır. O; güzel
yapar, güzel işi mükâfatlandırır.

O, gerçekten güzeldir, nasıl olmasın!...

Tüm bu kainatın güzelliği...

El-Cemîl olanın eserlerindendir...

Kainatın Rabbi ise, İrfan sahibilerinin katında
güzel olmaya daha evla ve daha layık olandır...

Lisan, açıklamaya aciz kalıyor!

«Sahih'i Müslim»'de Nebi -sallallahu aleyhi ve
sellem-'den şöyle bir rivayet gelmiştir:

«إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ».

«Allah, El-Cemîl'dir (güzeldir), güzelliği sever.»

Şeyh Sa'dî -Allah ona rahmet etsin- İbnü'l
Kayyım'ın «Nuniyye» adlı şiirindeki beyitleri
açıklarken şöyle söylemektedir: "El-Cemîl: Kimin
güzellik ve iyilik sıfatları varsa, o zatında,

isimlerinde, sıfatlarında ve fiillerinde güzeldir. Dolayısıyla hiçbir yaratılmış Allah -Subhânehû veTeâlâ-'nın zatının güzelliğinden bir kısmını dahi ifade edemez. Öyle ki cennet ehli içinde bulundukları ebedi nimetler, zevkler, sevinçler ve değeri biçilemeyecek kadar mutluluklara rağmen Rablerini gördükleri zaman Rablerinin cemalini görmenin tadına vardıklarında, içinde bulundukları diğer nimetleri unuturlar. İçinde bulundukları diğer mutlulukları gözlerinden kaybolur. Güzelliğinden kendilerine güzellik, ışığından ışık alabilmek için bu durumun sürmesini dilediler. Çünkü kalpleri sürekli bir hasret ve Rablerini görme özlemindedir. Bu sebeple (Allah'ı görme günü)'ne adeta kalplerin uçacağı bir sevinçle sevinirler!

O Aynı zamanda İsimlerinde de güzeldir. Çünkü isimlerinin hepsi güzeldir. Bilakis isimlerin en hayırlısı ve en güzeli Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın isimleridir;

(وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا)

(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel isimleriyle dua edin.) [A'raf Suresi: 180].

Bunların hepsi hamt, izzet ve kâmil olmada en üst seviyeye işaret etmektedir. Kâmil ve kâmil olmayan diye ayrılan bir isimle anılamaz.

O, sıfatlarında da güzeldir. O'nun sıfatlarının tümü, kemal, hamt ve övgü sıfatlarıdır.

O'nun fiillerinin de hepsi güzeldir. Fiilleri kendisine hamedilen ve şükredilen, iyilik ile ihsanda bulunma arasındaki fiillerdir.

Şayet bütün ağaçlar kalem, bütün denizler mürekkep, gökler de yazı tahtası olsaydı. Yaratılmışlar da onu hamt ile doldursalar ve Allah'ın güzelliği hakkında övgüler yazsalar, yine de O'nun layık olduğu övgü ve senada eksik kalır, O'na karşı vazifesini aksatmış olurlar, O'na olan şükürlerini yerine getirmede aciz kaldıklarını itiraf ederlerdi.

Akıllar O'nun güzelliğini hakkıyla kavrayamaz ve gözler O'nun güzelliğini hakkıyla algılayamazlar. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle buyurmuştur:

«لَا أُحْصِي ثَنَاءَ عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَتَنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»

«Ben seni layık olduğun şekilde medh-ü sena edemem. Sen kendini nasıl medh-ü sena etmişsen öylesin.» [Müslim rivayet etmiştir].

Kainatın güzelliği...

Kainatın içinde bulunan kara, deniz, yeşillik, Güneş, Ay, yıldızlar ve canlılar Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın cemalinin delillerindendir. O, güzelliği

verendir. Güzelliği veren, verdiği mahlukatından bu güzelliğe daha çok layıktır.

(فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ)

(Yaratanların en güzeli olan Allah'ın şanı ne yücedir!) [Mü'minûn Suresi: 14]

Bu güzelliğe ancak Allah'ın kalbini imanla nurlandırdığı kimse görebilir. O kimse de, bu güzelliğin arkasında Yüce Allah'ın güzelliğini, azametini ve mükemmelliğini görür.

Kim Allah'ı anmaktan yüz çevirir, O'nun nurunu inkâr eder ve O'nun hidayet yoluna uymayarak isyan ederse; muhakkak ki o kimse, O'nun cemalinin mükemmelliğini görmekten mahrum kalır. Göz, kör olur, basiret ortadan kalkar!

Ey şikayet eden! Senin ne hastalığın var?... Hasta olarak sabahladığında nasıl sabahladın?...Güllerdeki dikenin görüyorsun da... Üzerlerinde çiy düşmüş tacı görmüyor musun?...

Kendisi güzellikten yoksun olan... Varlıklar içinde hiçbir güzellik göremezmiş...

Özlem...

Bu isme iman, Müminin güzel olan Allah'ı görme konusundaki imanını ve özlemini artırır. Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı dualarından biri de şudur:

«وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ، وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ..»

«Senden, cemaline bakma lezzetini ve sana şevkle kavuşmayı isterim» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir] Sonra o kulu, Allah -Azze ve Celle- 'nin ona takdir ettiğine karşı mutmain ve razı olarak bulursun. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- Mümin kulu için ancak hikmetli ve iyi olanı yapar. Çünkü bütün fiileri güzeldir ve güzel bir fiilden kaynaklanan her şey de güzel olur. «İmam Ahmed'in Müsned»'inde gelen kudsî bir hadiste, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bahsettiği, Allah'a karşı hüsnüzan işte tam olarak budur. Bu hadiste izzet sahibi olan Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

«أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي؛ إِنْ ظَنَّ بِي خَيْرًا فَلَهُ، وَإِنْ ظَنَّ شَرًّا فَلَهُ»

«Ben kuluma, hakkımda beslediği zanna göre muamele ederim. Eğer bana dair hayır düşünürse kendisi için hayır olur, bana dair şer düşünürse de yine kendisi için şer olur.» [Sahih bir hadistir].

Allah'a kesinlikle yalvaracağım, ta ki ben,,,

Allah'ın yaptıklarını hüsnüzan ile görene kadar...

Güzeli çirkin görme!

Mümin kul, O'nu gizli ve açık olarak güzel görür. Çünkü Mümin bu güzellikle Allah'a yakınlaşır. muhakkak ki Allah güzel söz, ahlak ve amelleri teşvik etmiştir. Öyle ki Allah kulunun dilini

doğrulukla, kalbini ihlas, tövbe ve tevekküle, uzuvlarını itaatle ve bedenini de, kıyafetleri ve temizliğiyle kendisine bahşedilen nimetleri göstererek güzelleştirmesini ister.

Mümin kul, sıfatı olan güzelliğiyle Rabbini bilir. Kanunu ve dini olan azametiyle de O'na kulluk eder.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ashabına şöyle dediği zaman:

«لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ»

«Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.» Bir adam şöyle dedi: İnsan elbise ve ayakkabısının güzel olmasını arzu eder!

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ، الْكِبَرُ: بَطْرُ الْحَقِّ، وَغَمَطُ النَّاسِ»

«Allah güzeldir, güzeli sever. Kibir ise; hakkı kabul etmemek ve insanları küçümsemektir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Allah'ım! Bize dünyada ve ahirette güzellik ver. Bize gönlün gizli ve açık olan iki halinde de güzellik ver. Sözlerde ve amellerde de bize güzellik ver. Ey âlemlerin Rabbi!

87 - 88

El-Kâbıd, el-Bâsıt -Celle Celâluhu-

Başlamadan önce bir mesaj...

Bütün yollara girip bu yolların tıkanmış olduğunu gören, yinede kapıları çalan ve onları kapalı bulan kimseye...

Nefsinin sınırlarına ve gönlünün sırlarına dokunulmasıyla tüm genişliğine rağmen yeryüzü kendisine dar gelen kimseye...

Aşağılanmanın acısı ve acizliğin prangalarıyla baskı altında kaldığını ve varlığının yok edildiğini hissedenden kimseye.

Kardeşlerinden eziyet gören, dostları tarafından yüz çevrilen; düşmanın diline düşen ve güven hissini kaybeden kimseye...

Başına ani felaketler gelen, aksiliklerle kuşatılmış, etrafını zorlukların sardığı ve tesellisi kendisine uzak olan kimseye...

Kalbi katılaştan, gönlü umutsuzluğa kapılan ve hayattan bıkan kimseye...

Hastalıktan acı çekip sızlanan, borcun kendisini bitkin düşürdüğü, fakirleşen veyahut da ihtiyaçtan dolayı zor durumda kalan kimseye...

O kimseye söylüyorum: Üzülme! Kâbıd ve Bâsıt olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- senin bütün

kaygılarını gidermeye yeter. Seni sıkıntılardan korur, musibetlerde seni gözetir. Aşiretin, zenginliğin veya paran olmasa bile sana izzet verir. Eğer O'na şükredersen, sana daha da çok artırır. Eğer O'nu anarsan, O da seni anar. O'ndan istersen, sana verir.

O halde O'nun birbirine bağlı olan (el-Kâbîd el-Bâsît) isimlerini bilerek O'na yönel ve yaklaş. Çünkü bu iki isim, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın biri olmadan diğeriyle övülemeyeceği zıt anlam taşıyan isimlerindendir.

Nefsin mutmain olsun ve gönlüne genişlik gelsin diye sevgili peygamberin -sallallahu aleyhi ve sellem-'in söylediği gibi sen de söyle:

«اللَّهُمَّ! لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهُ»

«Allah'ım! Hamtların hepsi sanadır.

Allah'ım! Bir ihsanda bulunacağın zaman buna kimse engel olamaz. Rızkını kısıtına da kimseler ihsanda bulunamaz. Uzaklaştırdığını yakınlaştıracak, yakın tuttuğunu da uzaklaştıracak hiçbir güç yoktur. Engel olduğuna kimseler bir şey veremez. Vermek istediğine de kimseler engel olamaz.

Allahım! Bereketinden, rahmetinden, lütfundan ve rızkıdan bizlere bolca ihsan et» [Sahih Hadis.

Buhârî "Edebi'l-Müfred" kitabında rivayet etmiştir].

El-Kâbîd ve el-Bâsıt isimlerinin gölgesinde:

Rabbimiz - Subhânehû ve Teâlâ- noksansız bir kudret ve adaletle; hikmetinin gereği ve kullarının hallerine uygun olarak, dilediği kimse için hiçbir fakirlik kalmayana dek rızkı genişletir, dilediği kimse için de, hiçbir takati kalmayana dek rızkını tutar, vermez. O, -Subhânehû ve Teâlâ- kulun rızkını artırırsa, savurganlık veya bozmak için artırmaz. Eksiltirse de, olmadığından veya cimrilikten dolayı eksiltmez. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(﴿وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ﴾)

(Allah, kullarına (tümüne birden) rızkı bol bol verseydi, yeryüzünde mutlaka azgınlık ederlerdi. Fakat O, rızkı dilediği ölçüde indirir. Şüphesiz O, kullarından hakkıyla haberdardır ve onları hakkıyla görendir. [Şûrâ Suresi: 27]

Hadiste geldiğine göre: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- zamanında fiyatlar arttığı zaman, sahabeler -radiyallahu anhum- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den fiyatları sınırlayarak sabitlemesini istediler ve dediler ki: Ey

Allah'ın Rasûlü! Fiyatlar arttı. Bu yüzden bizim için fiyatları belirleyip sabitler misin? O da şöyle buyurdu:

«إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُسَعِّرُ الْقَائِضُ الْبَاسِطُ الرَّازِقُ»

"Şüphesiz Musa'ır (fiyatları belirleyen), El-Kâbıd, El-Bâsıt olan, rızkın sahibi Allah'tır." [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir].

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- zekâtı zenginden kabzeder ve rızıkları zayıf olanlara verir. Sadakaları toplayıp çoğaltır büyütür, nimetleri yayar ve hazır eder.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- ölüm anında ruhları bedenlerden alıp kabzeder. Hayat anında ise ruhları bedenlere yayar.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kalpleri de kabzeder ve onları öyle sıkı ki kalpler sanki göğes yükseliyormuşçasına daralır. Ayrıca ihsanı, lütfu ve cemalinin dolup taşan manalarıyla kalpleri genişletir. Böylece kalpler rahatlayıp ferahlar. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ ۖ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ ۚ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ)

(Allah, her kimi doğruya erdrtmek isterse, onun kalbini İslam'a açar. Kimi de saptırmak isterse, onun da göğsünü göğes

çıkıyormuşçasına daraltır, sıkar. Allah, inanmayanlara azap (ve sıkıntıyı) işte böyle verir.) [Enâm Suresi: 125]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- dilediği mahlukatını iki cömert eliyle -hakikaten ve kendi azametine, kemaline yakışır bir şekilde- kabzeder ve genişletir. Bunun örneği yeryüzü ve yüksek göklerdir.

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ)

(Allah'ı gerektiği gibi (hakkiyla tanıyıp) takdir edememişlerdir. Kıyamet günü, yeryüzü bütünüyle O'nun kabzasında, gökler de elinde dürülmüş olacaktır.) [Zümer Suresi: 67]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«يَأْخُذُ اللَّهُ -عز وجل- سَمَاوَاتِهِ وَأَرْضِيهِ بِيَدَيْهِ؛ فَيَقُولُ: أَنَا اللَّهُ -وَيَقْبِضُ أَصَابِعُهُ وَيَسْطُرُهَا- أَنَا الْمَلِكُ»

«Allah -Azze ve Celle- gökleri ve yeri iki eliyle alır ve şöyle der: Ben Allah'ım, (Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- parmaklarını kapatıp açıyordu) hükümran benim.» [Müslim rivayet etmiştir].

Rabbimiz -Celle ve alâ- kötülük edenlere tövbe etmeleri için elini açmıştır. Peygamber -sallallahu

aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ النَّهَارِ، وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ اللَّيْلِ؛ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا»

«Allah Teâlâ, gündüz günah işleyen kimsenin tövbesini kabul etmek için geceleyin elini açar. Gece günah işleyenin tövbesini kabul etmek için de gündüz elini açar. Bu, güneş batıdan doğuncaya kadar böylece devam eder.» [Müslim rivayet etmiştir].

O -Tebâreke ve Teâlâ- günahkârlara mühlet verir ve onları korku ile ümit arasında bırakır.

Rabbimiz, her gece kendisinden dileyen ve O'na dua edenlere iki elini açar. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«...ثُمَّ يَبْسُطُ يَدَيْهِ -تبارك وتعالى- يَقُولُ: مَنْ يُفْرِضْ غَيْرَ عَدُوٍّ، وَلَا ظُلْمٍ؟»

«...Sonra Allah -Tebâreke ve Teâlâ- iki elini açar ve şöyle buyurur: Olmayan ve haksızlık eden dışında kim borç vermek ister?» [Müslim rivayet etmiştir].

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- dilediğinin bilgisini ve gücünü artırır. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ)

(Onun bilgisini ve gücünü artırdı.) [Bakara Suresi: 247].

Rabbimiz kerim olan eliyle kabzederek hiç bir iyilik yapmamış toplulukları bile cehennemden azat eder. Uzun bir hadiste şöyle gelmiştir:

«فَيَقْبِضُ قَبْضَةً مِنَ النَّارِ، فَيُخْرِجُ مِنْهَا قَوْمًا لَمْ يَعْمَلُوا خَيْرًا قَطُّ»

«Sonra cehennemden bir avuç alır, hiçbir iyilik yapmamış bir topluluğu ateşten çıkarır.» «Müslim rivayet etmiştir.»

Rabbimiz karanlıkları ve ışıkları, bundan kaynaklananları gece ve gündüzün ardı ardına gelişini kabzeder ve yayarak genişletir.

O -Subhânehû ve Teâlâ- haram kılarak kabzeder sınırlandırır, mubah kılarak yayar genişlik verir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kulların kalbini tutup kabzeder ve bırakır yayar ve Mümin ümitle korku arasında yaşar.

O; Kâbıd'dır, O; Bâsıt'tır, O; Hâfid'dır...

Adalet ve teraziyi yücelten O'dur...

Mîzân (Terazi):

Kul, itaatle ilerleme kazanmış, farz ve nafil ibadetler arasında gidip gelmiş, her ikisini de daha fazla artırmış olarak Rabbine doğru yürüdüğü zaman, kalbi Rabbine bağlıdır. Böylece onu mutlu

ve gönlü huzur içinde görürsün. Çünkü Allah bu durumu o kul için kolaylaştırmıştır. Şayet Mümin bir kul günah ile gelirse; o kulu sıkıntılı ve kederli görürsün.

İşte bu darlık, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın kabzetmesidir. Bu da O'nun cömertliğine ulaştıran hızlı bir imtihandır.

(وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

(Ve (cihattan) geri kalan üç kişinin de (tevbelerini kabul etti). Yeryüzü, genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları kendilerini sıktıkça sıkılmıştı. Nihayet Allah'tan (O'nun azabından) yine Allah'a sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı. Sonra (eski hallerine) dönmeleri için Allah onların tevbesini kabul etti. Çünkü Allah tevbeyi çok kabul eden, pek esirgeyendir.) [Tevbe Suresi: 118]

Ferahlamak ve Allah'a yönelmek, geniştir. Bu ise, el-Bâsıt olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ- tarafındandır.

Sıkıntı, İtaat etmekten geri durmak veyahut da itaatten zevk alamamak ise Kabz yani daraltılmadır. Bu da el-Kâbid olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-

tarafındandır. Belki de o kimseyi kalp hastalıklarında olduğu gibi günahları açıkça veya gizlice dara sokmuştur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«إِذَا أَذْنَبَ الْعَبْدُ نُكِبَتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءٌ، فَإِنَّ تَابَ صُفِّلَ مِنْهَا، فَإِنْ عَادَ عَادَتْ حَتَّى تَعْظُمَ فِي قَلْبِهِ؛ فَذَلِكَ الرَّأْيُ الَّذِي قَالَ اللَّهُ:

«Kul bir günah işlediği vakit kalbinde (nokta gibi) siyah bir leke oluşur. Eğer tevbe edip günahı vazgeçerse kalbi cilalanarak o leke silinir. Yok günah işlemeye devam ederse kalbinin çoğuna yayılana kadar siyah lekeler oluşmaya devam eder. İşte bu Yüce Allah'ın şu buyruğunda bahsettiği kir ve pastır:

(كَلَّا ۚ بَلْ ۖ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ)

(Hayır! Bilakis onların işlemekte oldukları (kötülükler) kalplerini kirletmiştir.) [Mutaffifin Suresi: 14] [İbn Hibbân rivayet etmiştir. Şuayb el-Arnâvût bu hadisin sahih olduğunu söylemiştir.]

Müminin durumu daralma ve genişleme arasındadır. Bunun içindir ki sürekli olarak Allah'tan sebat ve hayırlı bir akıbet ister. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dualarından biri de şöyleydi:

«يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ! ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَىٰ دِينِكَ»

«Ey kalpleri evirip, çeviren (Allah'ım)! Benim kalbimi dinin üzere sabit kıl.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir] Bu, Müminin Rabbinin katındaki halidir. Öyleyse günahlara ısrar edenin durumu nasıl olur?!

En büyük genişlik:

Bunun için âlimler şöyle demişlerdir: En büyük genişlik, rahmetin kalplere yayılmasıdır. Kalpler nurlanıncaya ve günahların zararından kurtuluncaya kadar devam eder,

(أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِ)

(Allah kimin gönlünü İslâm'a açmışsa o, Rabbinden gelen bir aydınlık içinde olmaz mı?)
[Zümer Suresi: 22]

(فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ)

(Allah, her kimi doğruya erdirmek isterse, onun göğsünü İslam'a açar) [Enâm Suresi: 125]

Tam zıddı da Allah'ın şu sözünde zikredilmiştir:

(وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأْتَمَّا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ)

(Kimi de saptırmak isterse, onun da göğsünü göğse çıkıyormuşçasına daraltır, sıkarak.) [Enâm Suresi: 125]

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ)

(De ki: “Şüphesiz, Rabbim rızkı dilediğine bol verir ve dilediğine daraltır. Fakat insanların çoğu bilmezler.”) [Sebe Suresi: 36] Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا)

(Rabbim rızkı dilediğine bol verir, dilediğine daraltır. Şüphesiz ki O, kullarından haberdardır, (onları) çok iyi görür.) [İsrâ Suresi: 30] Bunlarda şunu haber vermiştir: daraltmak ve genişletmek, çekip çevirmesi ve engellemesi ile Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın elindedir. İsteddiği kimseye malını, afiyetini, hayatını veya ilmini genişleterek verir ve dilediğine de daraltır. O, her şeyden haberdar olarak her şeye hükmedendir. Allah'ın düşmanlarına verildiğini gördüğün zafer, bir genişletme ve bolluk değildir. Ancak bu, onlara bir tuzak ve adım adım azaba götürölmeleridir.

Mümin kimseye bazen bir şey verilmez ve bu onun için bir ihsandır. Aynı şekilde bazen ona bir şey verilir ve bu onun için bir imtihandır.

(وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ)

(Bazen bir şey sizin için hayırlı olduğu halde siz onu hoş görmezsiniz. Bazen de bir şey sizin

için kötü olduğu halde siz onu seversiniz. Allah bilir, siz bilmezsiniz.) [Bakara Suresi: 216]

Bir öğüt...

Allah -Azze ve Celle-'nin -Miktar ve takdir olarak- rızkı tutarak kabzeden, rızkı genişleten, dilediğine rızkı az veren, dilediğine çok veren olması, bu işlerin kullardan kaynaklanan vesilelerle olmasını mani değildir. Ne zaman sebepleri yerine getirirlerse onlar için bu rızıklar hasıl olur. Bu iki durum Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünde bir araya getirmektedir:

«مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ؛ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ»

«Kim, rızkının genişletilmesini, ecelinin uzatılmasını isterse akrabalık bağlarını gözetsin.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Rızkın genişletilmesi Allah'ın elindedir. Akrabalık bağlarını gözetmek ise kulun gayretiyle ortaya koyduğu bir sebeptir.

Bir Fısıltı...

Allah her kime mal, ilim, beden veya itibar yönünden ihsanda bulunmuşsa; o kimse Allah'ın ona lütufta bulunduğu ve iyilik yaptığı gibi Allah'ın kullarına ihsanda bulunarak Allah'a yaklaşsın. Bu, nimet verene şükretmektir. Böylece şükür ile nimetler gelmeye devam eder. Her kim de iyilik

yapacak bir şey bulamazsa, insanlara güzel ahlâk ile davransın.

(وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)

(Allah, iyilik yapanları sever.) [Âl-i İmrân Sûresi: 134]

Ey Kâbıd, Ey Bâsıt olan Allah'ım! Bize rahmetinle bol bol ver ve yarattıklarının şerli olanlarını bizden uzaklaştır.

Allah'ım! Bereketini, rahmetini, lütfunu ve rızkını üzerimize yay.

89 - 90

El-Mukaddim, El-Muahhir -Celle Celâluhu-

İbnü'l-Kayyim -Allah ona rahmet eylesin- şöyle demiştir: "Kul, yürür durmaz. Ya yukarıya doğru, ya da aşağıya doğru. Ya ileriye doğru, ya da geriye doğru.

Tabiatta da, şeriatta da kesinlikle mutlak bir durgunluk söz konusu değildir. Bu, cennet veya cehenneme doğru hızla ilerleyen aşamalardan başka bir şey değildir. Çok hızlı ve yavaş olanlar, önde gelen ve arkada kalanlar var.

Yolda mutlak durağan olan hiç kimse yok. Sadece seyahat ettikleri yön, hızlılık ve yavaşlık bakımından birbirinden farklı olanlar var.

(إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكَبَرِ (35) نَذِيرًا لِلْبَشَرِ (36) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ((37))

(0 (Cehennem), büyük musibetlerden biridir.) (35)

(Beşer için bir uyarıdır.) (36)

(Sizden öne geçmek ya da geri kalmak isteyen kimseler için.) (37) [Müddessir Suresi: 35-37] Ayette duran kimseden hiç bahsedilmedi. Çünkü ne cennet ile cehennem arasında bir menzile vardır, ne de yolcu için iki ikametgâhtan (cennet ve cehennem)'den başka varabileceği bir yol vardır.

Kim, salih amellerle cennete doğru ilerlemezse, o kimse kötü amellerle cehenneme doğru gerilemiş olur."

İlerleme ve geri kalma Allah -Azze ve Celle-'nin elindedir. (El-Mukaddim ve el-Muahhir) Yüce Allah'ın en güzel isimlerindendir.

«Sahih Buhârî ve Sahih Müslim»'de İbn Abbas -radiyallahu anhumâ-'dan rivayet olunduğuna göre: Gece kalktığı zaman Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle dua ederdi:

«فَاعْفُزْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَحَزْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ -أَوْ: لَا إِلَهَ غَيْرُكَ-».

«İşlediğim ve işleyeceğim gizli ve açık tüm günahlarımı bağışla. Öne çıkaran ve geri bırakan sensin. Senden başka ibadete layık başka bir ilah yoktur. -Ya da: senden başka hak ilah yoktur-».

Yüce Rabbimiz, el-Mukaddim ve el-Muahhir'dir. Her şeye hak ettiğini verir. Dilediği şeyi öne geçirir ve istediği şeyi geri bırakır.

Henüz mahlukatı yaratmadan önce her şeyi takdir etmiştir.

Veli kullarından sevdiklerini, diğer kullarına tercih etmiş ve derece bakımından, yarattıklarının bir kısmını diğerlerine üstün kılmıştır.

O, dilediğini muvaffak kılarak öne geçirip önde giden kazananların makamlarına yükseltmiştir. Dilediğini de bu makamlardan geri bırakmış ve onları yavaşlatmıştır. Sonuçlarındaki hikmeti bilmesi sebebiyle olması beklenen şeyin vakti geldiğinde onu ertelemiştir. O'nun geri bıraktığını öne geçirecek, öne geçirdiğini geri bırakacak yoktur.

Yüce ve ulu Rabbimiz, yarattıklarından dilediğini başarılı kılarak rahmetine ulaştırır. Muvaffak olamamaları sebebiyle dilediklerini de geri bırakır.

İki ismin birleşmesinde bir incelik ve fazladan bir güzellik vardır. Çünkü mükemmellik onların yanyana gelmesindedir.

Öne geçiren de, geri bırakan da O'dur... Bu iki sıfat fiillere tabi iki sıfattır...

Onlar aynı zamanda zatî sıfatlardır ki... Bu ikisi başka hiçbir şeyde değil, O'nun zatında kaim olurlar...

Öne geçirme ve geri bırakma...

Yaratılış bakımından ve dini bakımından:

Yaratılış bakımından olana örnek, Allah -Azze ve Celle-'nin, yaratıp şekil vermede ve yoktan var etmede yarattıklarının bir kısmına diğerlerine göre öncelik vermesidir. Hadiste şöyle gelmiştir:

«إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ: الْقَلَمَ»

«Allah'ın ilk yarattığı şey kalemdir» [Sahih Hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘ Gökleri ve yeri altı günde yarattı. Sonrada cinlerin ve insanların yaratılmasından önce meleklerin yaratılmasına öncelik verdi. Ardından da insanların yaratılmasından önce cinlerin yaratılmasına öncelik verdi:

(وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ تَارِ السَّمُومِ)

(Cinleri de daha önce zehirli bir ateşten yaratmıştık.) [Hicr Suresi: 27] Yaradılan ilk insan

Âdem -aleyhisselâm-'dır. Sonra da çocukları yaratılıştaki ve varoluştaki peşi sıra geldiler. Onlardan bir kısmı önce gelenler, bir kısmı da sonra gelenlerdir.

Bu, öncekinin sonrakinden daha üstün olmasını gerektirmez. Âdem altı günün sonunda yaratılmıştır. O ve çocukları, yaratılıştaki kendilerinden önce yaratılmış olanların birçoğundan daha üstündür:

(وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا)

(Biz, hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik. Yine onları yarattıklarımızın birçoğundan gerçekten üstün kıldık.) [İsrâ Suresi: 70]

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Peygamberlerin sonuncusu olduğu halde o, peygamberlerin en hayırlısıdır. Ümmeti de, ümmetlerin sonuncusu olduğu halde ümmetlerin en hayırlısıdır.

Bazen önce gelmiş olan sonra gelenden daha üstün olabilir. Peygamberlerin babası İbrahim -aleyhisselam-, peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- dışında kendisinden

sonra gelen bütün peygamberlerden ve rasûllerden daha üstündür.

Dini bakımdan öne geçirme ve geri bırakmaya gelince, ezan namazın, cuma hutbesi, cuma namazının önüne geçirilmiştir. İbadetler için, şartlar ve vacipler bakımından özel bir düzenleme vardır ve bunlar olmaksızın ibadet sahih olmaz.

Bazı ibadetlerin diğer ibadetlere, bazı kulların da diğer kullara üstün kılınması yine dini bakımdan öne geçirme halidir. Allah katında farzlar, nafilelerden daha değerlidir. İnsanların en üstünü, peygamberler ve resullerdir. Onlar dahi kendi aralarında farklı üstünlüklere sahiptirler. Onların dışında kalan kimseler de böyledirler. Onların arasında üstün kılınıp öne geçirilen ve aralarında geri bırakılanlar vardır.

Mümin kul, Yüce Allah'ın Mukaddim ve Muahhir olduğunu öğrendiği zaman; kalbi sadece Allah'a bağlanır. O'ndan iman ve sebat ister ve O'na tevekkül eder. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın geriye bıraktığını öne geçirebilecek, öne geçirdiğini geriye bırakabilecek hiç kimse yoktur.

Gerçek Manada Öne Geçme Şöyledir:

Gerçek anlamda faydalı olan öne geçme, Allah -Azze ve Celle-'nin itaatinde, cennetini ve rızasını kazanma yolunda olan ilerlemedir. Bu hususlarda

geri kalma ise yerilen bir geri kalmazdır. Çünkü Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ﴾

(Rabbinizin mağfiretine ve takvâ sahipleri için hazırlanmış genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun!) [Âl-i İmrân Suresi: 133], Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾

(Rabbinizden bir bağışlanmaya ve genişliği, gökle yerin genişliği kadar olan, cennete yarışarcasına koşun.) [Hadîd Suresi: 21]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«تَقَدَّمُوا؛ فَأَتَمُّوا بِي، وَلَيَأْتِمَنَّ بِكُمْ مِّن بَعْدِكُمْ، لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤْخِرَهُمُ اللَّهُ!»

«İleri geliniz ve bana uyunuz. Sizden sonrakiler de size uysunlar. (Ön saftan) Geri durmaya devam eden bir kavmi, nihayetinde Allah da geri bırakır.» [Müslim rivayet etmiştir].

Dünya hayatındaki öne geçme ve geri kalmaya gelince; Allah -Azze ve Celle-'nin katında bir kıyas değildir ve bir faydası yoktur.

Ayrıca, Allah -Azze ve Celle-'nin öncelik verdiğine öncelik vermek, yine Allah -Azze ve Celle-

'nin geri bıraktığını geri bırakmak imanın alametlerindendir. Ancak böylece öncelik verme ve geri bırakma, sevgi ve nefret, dostluk ve düşmanlık ölçüsü, Allah'ın ölçüsü olur. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ)

(Yoksa kötülük işleyenler, hayatlarında ve ölümlerinde kendilerini, iman edip salih ameller işleyen kimseler ile bir mi tutacağımızı sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar!) [Câsiye Suresi: 21]

Ey Mukaddim ve Muahhir olan Allah'ım! Senden bizi bağışlamayı, bizi cennetine koymayı ve cehennem ateşinden korumayı istiyoruz.

91

El-Hayiy -Celle Celâluhu-

Ağaçsız, geniş düz bir alanda örtüsüz olarak yıkanan bir adam gören Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- adamın bu yaptığını çok nahoş buldu. Minbere çıkıp Allah'a hamt ve senada bulunduktan sonra şöyle dedi:

«إِنَّ اللَّهَ حَيٌّ سَتِيرٌ، يُحِبُّ الْحَيَاءَ وَالسَّتْرَ؛ فَإِذَا اغْتَسَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَتِرْ»

«Allah Teâlâ son derece hayâlıdır, örtücüdür. Hayâlı ve örtülü olanları sever. Sizden biriniz

yıkandığı zaman örtünsün.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- Hayiy'dir. Kemaline, büyüklüğüne ve yüceliğine yaraşır bir şekilde, noksansız bir hayâ ile sıfatlanmıştır. O'nun hayâsı, değişim ve kırılganlık manasına gelen yaratılmışların hayâsına benzemez.

Yüce Rabbimizin hayâsı akılların idrak edemediği, akılların keyfiyetini bilemediği başka çeşit bir hayâdır. Şüphesiz o, cömertliği, iyiliği, bol bol vermeyi ve yüceliği içeren bir hayâdır.

Rahmetinin bolluğuna, keremine, cömertliğinin kemaline, affının ve şefkatinin büyüklüğüne uygun olmayanı terk etmesi manasına gelen hayâsı, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yüceliğindendir. Bunun bir örneği de dua etmek için ellerini kaldıran kuluna icabet etmeyerek onu geri çevirmekten hayâ etmesidir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«إِنَّ اللَّهَ حَيٌّ كَرِيمٌ، يَسْتَجِي إِذَا رَفَعَ الرَّجُلُ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ»

«Şüphesiz Rabbiniz son derece hayâ ve kerem sahibidir. Kulu O'na elini kaldırdığı zaman, o elleri boş çevirmekten hayâ eder.» [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Yine O'nun, eksiksiz zenginliği ve kamil kudretiyle beraber, kulunun gizlediklerinin örtüsünü açmaktan ve onu rezil etmekten hayâ etmesi, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın yüceliğindendir.

O çok hayâlıdır, kulunu rezil etmez... O'na açıkça isyan ettiğinde bile...

Ama O, onun üzerine örtüsünü atar... O, kulların ayıplarını örtendir, çokça bağışlayandır...

Gerçekten hayâ etmemesi de Allah'ın adaletindendir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْيِيْ مِنْ الْحَقِّ)

(Allah ise gerçeği söylemekten çekinmez.)

[Ahzâp Suresi: 53] Müminin kalbinde, Allah'ı gözetmesinin kadrine göre hayânın gücü olur.

Gerçek şudur ki:

Kim imanını artırırsa, hayâsı da artar. Bu nedenle peygamberler insanların içinde en hayâlı olanlarıdır. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, şöyle vasfedilmiştir: "Kendisine ayrılan odasında bulunan bakire kızıdan daha ileri derecede hayâ sahibi idi."

Hayâ, imanın bölümlerinden bir bölümdür. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«الإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً، وَالْحَيَاءُ: شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ»

«İman yetmiş küsur şubedir. Hayâ da imandan bir şubedir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

En büyük ve en sevilen hayâ, Yüce Allah'tan hayâ etmektir.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ashabına "Allah'tan gereği biçimde hayâ edin." dediği zaman şöyle dediler: Ey Allah'ın Rasûlü! Muhakkak ki biz utanıyoruz; Allah'a hamt olsun!

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«لَيْسَ ذَٰكَ، وَلَكِنْ مَنْ اسْتَحْيَا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ؛ فَلْيَحْفَظِ الرَّأْسَ وَمَا وَعَى، وَلْيَحْفَظِ الْبَطْنَ وَمَا حَوَى، وَلْيَذْكُرِ الْمَوْتَ وَالْبَلَى، وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ تَرَكَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا؛ فَمَنْ فَعَلَ ذَٰلِكَ فَقَدْ اسْتَحْيَا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ»

«Öyle değil! Kim Allah'tan gereği biçimde hayâ ediyorsa, başını ve barındırdığı organları, karnını ve taşıdığı organları her türlü günah ve haramlardan korusun. Ölümü ve toprak altında çürüyeceğini daima hatırlasın. Ahireti isteyen dünyanın süsünü bırakır. Kim bu şekilde davranırsa Allah'tan gereği biçimde hayâ etmiş olur.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

İbnü'l Kayyim şöyle demiştir: “Kim, bir günah işleyeceği zaman Allah'tan utanırsa, Allah da o kuluyla karşılaşacağı gün ona azap etmekten utanır. Kim de günah işlerken O'ndan utanmazsa, Allah da ona azap etmekten utanmaz.”

Hayâ Ne Kadar da Güzeldir!

Hayâ, sadece hayır getirir. Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir adamın yanından geçerken, hayâsından ötürü başka birini azarladığını gördü. Ona şöyle diyordu: Sen kesinlikle utanıyorsun! Sanki ona şöyle diyordu: Bu sana zarar verebilir! Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle dedi:

«دَعَهُ! فَإِنَّ الْحَيَاءَ مِنَ الْإِيمَانِ»

«Onu rahat bırak! Şüphesiz hayâ imandandır»
[Buhâri ve Müslim rivayet etmişlerdir].

Hayâ: Faziletin bir delili, mertliğin sembolü ve güzel ahlakın bir işaretidir.

Hayâ: Allah'ın azametini hissetmek, O'nun yüceliğini hatırlamak ve O'nun büyüklüğünü gözetmektir.

Selefi salihinden biri şöyle demiştir: Biliyorum ki Allah benden haberdardır. Bu yüzden beni günah içinde görmesinden hayâ ettim.

Karanlık bir yerde yalnız kaldığında... Nefis, seni günaha çağırırsa...

Allah'ın bakışından utan ve ona de ki... Muhakkak ki karanlığı yaratan beni de görmektedir...

Ömer b. Hattâb -radiyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: "Hayâsı az olanın takvası azalır, takvası az olanın kalbi ölür."

İbn Dakîkul'Îyd -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "Hayâ, hâlâ övülür, tavsiye edilir ve emredilir. İlk peygamberlerin şeriatlerinde de neshedilmemiştir."

Son olarak...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- cennet kadınlarını vasfederken şöyle buyurmuştur:

(فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ)

(Oralarda bakışlarını sadece eşlerine çevirmiş dilberler vardır.) [Rahmân Suresi: 56]
Yani: Sadece kocalarına bakarlar. Ardından da zerafetlerini ve güzelliklerini şöyle anlatmıştır:

(كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ)

(Sanki onlar yakut ve mercandırlar.)
[Rahmân Suresi: 58] İffet ve hayâ sıfatlarını, zerafet ve güzellik sıfatlarından önce zikretmiştir. Çünkü

iffet ve hayâsı olmayan kadının güzelliğinin bir kıymeti yoktur.

Günahlara verilen cezalardan birinin de, hayânın ve yüz paklığının gitmesi olduğu söylenmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النَّبِيِّ الْأُولَى: إِذَا لَمْ تَسْتَحْ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ»

"ilk beygamberlerden beri insanların onlardan duyduğu sözlerden biri de; Eğer utanmıyorsan dilediğini yap." sözüdür." [Buhârî rivayet etmiştir].

Gecelerin sonunda ne olacağından korkmuyorsan... Ve utanmıyorsan, o zaman ne dilersen onu yap...

İnsan hayâlî olduğu sürece hayırlı yaşar... Ağacın kabuğu var olduğu sürece, dalı da kalacaktır...

Unutma ki, Allah'ın en çok nefret ettiği kimselerden biri de, Allah'ın günahını örttüğü halde günah işleyerek geceleyen kimsenin, sabahleyin Allah'ın onun üzerindeki örtüsünü kaldırmasıdır.

Allah'ım! Bize katından bir hayâ ihsan eyle. Görünen, görünmeyen, gizli ve açık bütün durumlarda senden hakkıyla haşyet duymamız hususunda bizi muvaffak kıl.

Ed-Deyyân -Celle Celâluhu-

Bir adam gelip Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in huzurunda oturdu. Dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Benim iki kölem var. Bunlar bana yalan söylüyor, ihanet ediyor ve bana karşı geliyorlar. Ben de onlara sövüyorum ve dövüyorum. Benim onlara karşı davranışım doğru mudur?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Sana olan hainlikleri, isyanları ve yalanları ile senin onlara verdiğin ceza hesap edilecek. Eğer senin verdiğin cezan onların suçu kadar ise hesap başa baş gelecektir. Ne alacağın ne de vereceğin olacaktır. Eğer senin verdiğin ceza suçlarının altında ise senin onlardan alacağın kalmıştır. Eğer senin verdiğin cezalar suçlarının üstünde ise fazlası onlar için senden kısas olarak alınacaktır.» Bunun üzerine adam bir kenara çekilerek hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Allah'ın kitabını okumuyor musun?:

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَإِنْ كَانَ
مِنْقَالٌ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۖ وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ

(Kıyamet günü için adalet terazileri kuracağız. Öyle ki, hiçbir kimseye zerre kadar zulmedilmeyecek. (Yapılan amel) bir hardal

tanesi ağırlığınca dahi olsa, onu getirip ortaya koyacağız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.)

[Enbiyâ Suresi: 47]

Bunun üzerine adam: Vallahi Ey Allah'ın Rasûlü! Bu kölelerimden ayrılmaktan daha hayırlı bir çözüm bulamıyorum. Seni de şahit tutarım ki onların hepsi hürdür. [Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

Vallahi, eğer insanlar bilselerdi... Ne için yaratıldıklarını, gaflete düşüp uyumazlardı...

Ne için yaratıldılar, onu görselerdi... Gönül gözleri uyanır ve önem verirlerdi...

«İmam Ahmed'in Müsned»'inde gelen bir hadiste Câbir -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَحْشُرُ اللَّهُ الْعِبَادَ، فَيَبْدِي بِصَوْتٍ يَسْمَعُهُ مَنْ بَعْدَ كَمَا يَسْمَعُهُ مَنْ قُرْبَ: أَنَا الْمَلِكُ، أَنَا الدَّيَّانُ، لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ أَهْلِ النَّارِ أَنْ يَدْخُلَ النَّارَ وَلَهُ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَقٌّ؛ حَتَّى أَقْصَهُ مِنْهُ، وَلَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ وَلَا أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ النَّارِ عِنْدَهُ حَقٌّ؛ حَتَّى أَقْصَهُ مِنْهُ حَتَّى اللَّطْمَةِ»

«Allah, kullarını kıyamet gününde toplayacak. Yakın olanın işittiği gibi uzak olanın da işiteceği bir sesle seslenecek: «Ben Melik'im (hükümrانım), Deyyân'ım (Hakim'im, hüküm verenim). Bir tokatlık hak dahi olsa, cehennem ehlinde bir kimse, cennet ehlinde birinde hakkı varsa (onu geri almadan) cehenneme girmeyecek. Cennet

ehlinden birinin de , cehennem ehlinden hakkı varsa (onu geri almadan) cennete girmeyecek.»
[Sahih bir hadistir]

Mülkünün üzerinde arşına istiva etmiş olan Rabbimiz -Azze ve Celle-'ye bütün mahlûkatı boyun eğmiş, bütün yüzler O'nun karşısında eğilmiş, bütün zorbalar ve mahlukat O'nun büyüklüğü karşısında zelil kalmıştır. Bütün mahlukât O'nun kahrı ve tüm kainat O'nun itaati altındadır. Kullarının perçemleri O'nun elindedir. Mülkün işleri ve düzenlenmesi O'nun elindedir. Bütün mülk de O'nun elindedir. O'ndan başka bir hükmeden yoktur. O'ndan başka bir Rab yoktur. O'nun dışında hak bir ilah yoktur.

Rabbimiz Teâlâ, ed-Deyyân'dır, kullarını hesaba çeker ve onların yaptıklarının karşılığını verir. Hesap gününde aralarında hüküm verir. Allah - Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ)

(Din/Hesap gününün sahibidir.) [Fâtiha Suresi : 4]

(وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَإِنْ كَانَ
مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۖ وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ)

(Kıyamet günü için adalet terazileri kuracağız. Öyle ki, hiçbir kimseye zerre kadar zulmedilmeyecek. (Yapılan amel) bir hardal

tanesi ağırlığınca dahi olsa, onu getirip ortaya koyacağız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.)

[Enbiyâ Suresi: 47]

Kim, karşılığını hayır bulursa Allah'a hamdetsin. Bundan başkasını bulan da kendinden başkasını kınamasın.

(يَوْمَ تَجُذُّ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا ۖ وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ)

(Herkesin, iyilik olarak yaptıklarını da kötülük olarak yaptıklarını da karşısında hazır bulduğu günde (insan) isteyecek ki kötülükleri ile kendisi arasında uzun bir mesafe bulunsun. Allah, kendisine karşı (gelmekten) sizi sakındırıyor. Allah kullarına karşı çok şefkatlidir.) [Âl-i İmrân Suresi: 30]

Sonuçları Düşün!

Allah adaletlidir. kısasla zalimden mazlumun hakkını, efendiden kölesinin ve hayvanlardan da birbirlerine olan haklarını alır. Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يُحْشَرُ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْبَهَائِمُ، وَالْدَّوَابُّ، وَالطَّيْرُ، وَكُلُّ شَيْءٍ، فَيُلْعَقُ مِنْ عَذْلِ اللَّهِ: أَنْ يَأْخُذَ لِلْجَمَاءِ مِنَ الْقِرْنَاءِ»

«Kıyamet günü bütün yaratıklar, hayvanlar, kuşlar ve diğerleri toplanacak. Allah'ın adaleti o kadar mükemmel olacak ki boynuzsuz koyunlar dahi boynuzlu koyunlardan haklarını alacaktır.» [Sahih

bir hadistir. Hâkim «el-Müstedrek» isimli eserinde rivayet etmiştir] Bir lafızda da şöyledir:

«وَحَتَّى الدَّرَّةَ مِنَ الدَّرَّةِ»

«Hatta karınca bile karıncadan hakkını alacaktır.»
[Şahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Kıyamet günü, hesap ve karşılık günü Deyyân olan Allah'ın karşısına çıkacağını, Allah'ın zerre kadar bile zulmetmeyeceğini, İnsanların arasında olanların tartışmalar ve çekişmeler üzerine kurulu, kul ile Rabbi arasında olanların ise hoşgörüyü dayalı olduğunu bildiğin halde, nasıl olur da iyiliklerini başkalarına dağıtırsın ve başka kimselerin kötülüklerini alırsın? Kaçınılmaz olarak sana hesap sorulacağını bildiğin halde neden böyle yapıyorsun?

Akıllı bir adam ol! Hesaba çekilmeden önce kendi nefsinı hesaba çek. Şöyle denilmiştir: Akıllı adam, ölümden sonraki hayat için kendini hesaba çeken ve iyi amel işleyen kimsedir. Aciz adam ise; kendini hevasının peşinde sürükleyen, sonra Allah'tan (mağfiret) temenni eden kimsedir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, ashabına "Müflis kimdir, biliyor musunuz?" diye sorduğunda şöyle dediler: Bizim için iflas eden, parası ve malı olmayan kimsedir, dediler. Bunun üzerine o da şöyle buyurdu:

«إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ، وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا، وَقَذَفَ هَذَا، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا، وَضَرَبَ هَذَا؛ فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ؛ أَخَذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ؛ فَطَرَحَتْ عَلَيْهِ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ»

«Şüphesiz ki ümmetimden müflis olan kimse, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelmesiyle beraber, şuna sövmüş, buna zina iftirası yapmış, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüş, şunu dövmüş olarak gelen, bu sebeple de iyiliklerinin sevabı şuna, buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biten, hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da cehenneme atılan kimsedir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Ömer b. Hattâb -radiyallahu anhu- şöyle buyurmuştur: “Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin! Tartılmadan önce amellerinizi tartın! Bugün kendinizi hesaba çekmeniz, yarın hesaba çekilmekten daha kolaydır. Huzura çıkışın en büyüğü için güzel bir şekilde hazırlanın.”

(يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ)

(Ey insanlar!) O gün (hesap için) huzura alınırsınız. Size ait hiçbir sır gizli kalmaz.)
[Hâkka Suresi: 18]

Tek başına Allah'ın huzuruna geleceğin günü hatırla... Öyle ki bütün hüküm terazileri kurulmuş...

Bütün günahların perdesi yırtılmış... Ve bütün günahlar örtüsü açılmış olarak gelmiş...

Ebû'd Derdâ -radiyallahu anhu-'nın sözünü hatırla: "İyilik, kesinlikle zayi olmaz. Hiçbir günah da unutulmaz. Deyyân olan Allah asla uyumaz. Dilediğin gibi yaşa! Ne ekersen onu biçersin."

Eğer zulme uğradıysan, Deyyân olana güven! Çünkü bu isim her mazlum ve ezilmiş için bir tesellidir:

Vallahi zulüm büyük bir felakettir... Kötülüğe devam eden de çok zalimdir...

Hesap günü Deyyân'a doğru gideceğiz... Bütün hasımlar da Allah'ın katında toplanacaktır...

Allah'ım! Ey Deyyân! Bize katından mağfiret etmeni ve Senin huzuruna çıkacağımız günde bize merhamet etmeni istiyoruz.

93

El-Mennân -Celle Celâluhu-

Allah -Azze ve Celle-'nin nimetleri sayılamayacak kadar çoktur! Pek çok belayı uzak eyledi! Bizi pek çok hastalıktan kurtardı! Pek çok üzüntüyü giderdi? Pek çok sıkıntıyı kaldırdı?

Kulun ahirette umacağı en büyük nimet ise; günahlarının bağışlanmasıdır. Allah'ın mağfiretine, az olsalar dahi iman ve salih amellerle ulaşılır.

Üsayrım Amr b. Sâbit, Uhud savaşının olduğu gün Müslüman oldu ve o gün öldürüldü. Tek bir namaz bile kılmadı. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hatırlatıldığında şöyle buyurdu:

«إِنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ»

«Şüphesiz ki o, cennet ehliendir.» [Sahih bir hadistir. İmam Ahmed «el-Müsned» adlı eserinde rivayet etmiştir ve el-Heysemî «el-Mecma'» adlı eserinde şöyle demiştir: "Ravileri güvenilirlerdir."]

Yüz kişiyi öldüren adamın olayında; Allah -Azze ve Celle- onun tövbesindeki samimiyeti gördü. Bu yüzden onu affetti.

Bu hayatta kula verilen en büyük nimet, hidayettir:

(بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَذَا كُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ)

(Tam aksine. Eğer doğru kimselerseniz sizi imana erdirmesinden dolayı Allah size lütufta bulunmuş oluyor.) [Hucurât Suresi: 17]

Allah'ın kendisini övdüğü isimlerinden biri de (El-Mennân) ismidir.

«Sünen»'de Enes -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre: O Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve

sellem- ile birlikte otururken adamın biri namaz kılıyordu. Adam sonrada: "Ey Allahım! Hamt ancak sanadır. senden başka hak ilah yoktur. (El-Mennân) bol bol veren, gökleri ve yeri yaratan Sensin ! Ey Celal ve İkrâm sahibi! Ey Hayy ve Kayyûm! Senden istiyorum." diyerek dua etti.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«دَعَا اللَّهَ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ، وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ»

(Onunla dua edildiğinde duanın kabul edildiği, bir şey istendiğinde istenilenin verildiği, en yüce ismiyle Allah'a dua etti.) [Sahih bir hadistir].

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- nimetleri bol, ikramları ve ihsanı çok büyük olandır. O - Subhânehû ve Teâlâ- sorguya çekmeden önce ihsanda bulunur. O, ilk başta ve sonunda verendir. O, beklentilerin ve umutların üzerinde verendir.

Bahşettiği nimetlerin, O'nun tarafından bütün kullarına cömertçe verdiği bir lütuf olması sebebiyle kulları üzerinde hak sahibidir. Hiç kimse tarafından O'na bir lütufta bulunulamaz. En büyük nimetlerinden biri de; hayat, akıl ve mantık vermesi, kullarını en güzel surette şekillendirmesi ve bol bol nimet vermesidir.

Yüce Allah'ın bütün kullarına bahşettiği nimetlerinin en büyüklerinden bir diğeri de, onlara

müjdeleyici ve uyarıcı olarak elçiler göndermesidir. Böylece Mevlası olduğu Mümin kullarını ihsanıyla kurtarmış, onları dosdoğru yola iletmiş ve cehennemden korumuştur.

(لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ
آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ)

(Andolsun ki içlerinden, kendilerine Allah'ın ayetlerini okuyan, (kötülüklerden ve inkârdan) kendilerini temizleyen, kendilerine kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle Allah, Müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur. Hâlbuki daha önce onlar apaçık bir sapıklık içindeydiler.)

[Âl-i İmrân Suresi: 164]

(بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ)

(Tam aksine. Eğer doğru kimselerseniz sizi imana erdirmesinden dolayı Allah size lütufta bulunmuş oluyor.) [Hucurât Suresi: 17]

Mazlumları her dönem, zorbalardan ve bozgunculardan kurtarması, böylece onlara güven, güç ve yetki bahşetmesi de O'nun nimetlerindendir:

(وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ
الْوَارِثِينَ)

(Biz ise, o yerde zayıf düşenlere lütufta bulunmak, onları önderler yapmak ve onları (mukaddes topraklara) varis kılmak istiyorduk.) [Kasas Suresi: 5]

Mutlu Olanlar:

Yüce Allah kendisine şükredilmeye ve ibadet edilmeye en müstehak olandır. O'nun, cennete ulaştıran Müminler için devamlı ebedi nimetleri vardır. Allah'ın veli kulları için dünyadaki nimeti hidayeti ve korumasıdır. Âhirette ise, onların cehennemden kurtulmaları, cennete girmeleri ve Allah'ın kerim olan yüzüne bakmaları gibi nimetler vardır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ (26) فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ (27) إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ (28))

(Derler ki: «Daha önce biz, aile çevremiz içinde bile (ilahî azaptan) korkardık.) (26)

(Allah bize lutfetti de bizi vücudun içine işleyen azaptan korudu.) (27)

(Gerçekten biz bundan önce ona yalvarıyorduk. Çünkü iyilik eden, esirgeyen ancak O'dur) (28) [Tur Suresi: 26-28]

Müminlerin Adeti...

Mümin, Allah -Azze ve Celle-'nin kendisine lütufta bulunduğunu görünce; gönlü hayrete düşer, nefsi hoş olur. Yalnız Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya sena eden, mevlası Allah'a ihtiyaç duyan bir kula dönüşür. İşte bu, kulun Rabbinin katına girdiği en büyük kapıdır. Bu kapı, Rabbinin huzurunda, dua ederek, yalvararak ve "Ey Mennân!" diye seslenip, boyun eğdiği ve pişmanlık duyduğu bir kapıdır.

Burada; dilekler yerine getirilir, isteyene verilir, günahkâr bağışlanır, dert giderilir, keder giderilir, esir azat edilir, hasta şifa bulur, gurbette olan kavuşur, ihtiyacı olana icabet edilir:

(أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۚ
إِلَهُ مَعَ اللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ)

(Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren, (başındaki) sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var? Ne kadar da az düşünüyorsunuz!) [Neml Suresi: 62].

Mutluluğunun nedeni olduğunu düşündüğün ne kadar çok şey hayatından kaybolursa kaybolsun, Allah'ın onları mutsuzluğunun nedeni olmadan önce senden uzaklaştırdığına emin ol.

Yaptığın İyiliği Başa Kakma!

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kulları üzerindeki lütuf ve ihsanından dolayı yüce zatını övdüğü gibi, harcadıkları malları ve yaptıkları işleriyle Allah'a veya Allah'ın kullarına minnet etmeye çalışanları da yermiştir. Şöyle buyurmuştur:

(يَمْنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا ۖ قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ ۚ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ)

(Onlar İslâm'a girdikleri için seni minnet altına sokuyorlar. De ki: Müslümanlığınızı benim başıma kakmayın. Eğer doğru kimselerseniz bilersiniz ki, sizi imana erdirdiği için asıl Allah, size lütufta bulunmuştur.)
[Hucurât Suresi: 17]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- yaptığımız iyilikleri başa kakmayı bizi sakındırmıştır. Bu başa kakma, sadakayı ve sevabı geçersiz kılar:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى)

(Ey iman edenler! Sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın.) [Bakara Suresi: 264]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de bizi, iyilikleri başa kakma konusunda uyardı ve şöyle buyurdu:

«ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْمَنَانُ؛ الَّذِي لَا يُعْطَى شَيْئًا إِلَّا مَنَّةً، وَالْمُنْفِقُ
سَلْعَتُهُ بِالْحَلْفِ الْفَاجِرِ، وَالْمُسْبِلُ إِزَارَهُ»

«Kıyamet gününde Allah üç kişi ile konuşmayacak: Mennân yaptığı iyiliği başa kakan ve yalan yemin ile malını satmaya çalışan, elbisesini yere kadar sarkıtan» [Müslim rivayet etmiştir].

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ: مَنَانٌ، وَلَا عَاقٌ، وَلَا مُدْمِنٌ خَمْرٍ»

«Yaptığı iyiliği başa kakanlar, anne babasına asi olanlar ve içki müptelaları (alkolikler) cennete giremez.» [Sahih hadistir. Nesâî rivayet etmiştir].

Başa kakarak sana verilen nimetleri boşa çıkardın... Minnet ederek veren cömert değildir...

Bu yüzden salih insanlar birbirlerine şöyle nasihat ederlerdi: Bir adama bir şey verir, sonra da selamının ona ağır geldiğini görürsen; o halde ondan selamını kes.

Cömert ve asil kimseler, bir kimseye bir iyilik yaptıklarında, bunu unuturlar. Bir kimse onlara iyilik yapsa da bunu asla unutmazlar.

Asalet, cömertlik her hâlükârda gizli kalmaz...

Asil cömert insanlar da her durumda bilinirler...

Ey Mennân olan Allah'ım! Bizi ıslah ve zürriyyetimizi de ıslah eyle. Bizim akıbetimizi güzel kıl.

94

El-Cevâd -Celle Celâluhu-

İhtiyaçlar seni kuşatırsa, başına aksilikler gelirse, endişeler etrafını sararsa, borçların artarsa, geçim kaynakların daralırsa yapman gereken şey el-Cevâd'a (çok cömert olan) yönelmendir. O endişeleri gideren, dertleri çözen ve darda kalıp ihtiyaç sahibinin duasını kabul edendir.

Tirmizi'de bir hadiste şöyle rivayet edilmiştir: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ جَوَادٌ يُحِبُّ الْجَوَدَ»

«Muhakkak Allah Cevâd'dır/cömerttir, cömertliği sever.» [Sahih bir hadistir].

Şeyh Sa'dî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: El-Cevâd isminin manası: Allah - Subhânehû ve Teâlâ- ihsanıyla bütün varlıkları kuşatan, kâinatı lütfu, keremi ve çeşitli nimetleriyle dolduran mutlak cömert olandır.

Allah'ın cömertliği, iyi olsun kötü olsun, Müslüman olsun kâfir olsun, sözlü olarak veya lisanihâl ile isteyenlere mahsustur. Kim Allah'tan

isterse ona istediğini verir ve onu umduğuna kavuşturur. Muhakkak ki Allah -Subhânehû ve Teâlâ- ihsanı bol ve çok merhametli olandır.

(وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ ۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ)

(Nimet olarak size ulaşan ne varsa, Allah'tandır. Sonra size bir zarar dokunduğu zaman da yalnız O'na yalvarırsınız.) [Nahl Suresi: 53].

Kim bol bol vermede ve cömertlikte Rabbimizden daha büyüktür?!

Yarattıkları O'na isyan ederler. O, sanki O'na isyan etmemişler gibi onları yataklarında gözetir. Sanki günah işlememişler gibi onları korur. Hata yapanlara karşı lütfekârdır. Günahkâra mühlet verir. Tövbe edene merhamet eder.

O, kullarının hiç birine muhtaç değildir. Bununla beraber onlara nimetler vererek, cömert davranarak, keremiyle ve mühlet vererek kullarına sevgisini gösterir.

Allah -Azze ve Celle-'nin hazineleri doludur; infak onu eksiltmez. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«يَدُ اللَّهِ مَلَأَى لَا يَغِيضُهَا نَفَقَةٌ، سَحَاءَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْفَقَ مُنْذُ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ؟ فَإِنَّهُ لَمْ يَغِيضْ مَا فِي يَدِهِ»

«Allah'ın eli doludur. Yaptığı lutüflar O'nun elindekileri tüketmez. Gece gündüz lütuflarını sürekli akıtır. Gökleri ve yeri yarattığı günden beri neler verdiğini görmüyor musunuz? (Bütün bu verdikleri) Allah'ın elindeki hiçbir şeyi eksiltmemiştir.» [Buhârî -bu onun lafzıdır- ve Müslim rivayet etmiştir].

(Sehhâu): Sürekli Döken Akıtan.

(El-Gaydu): Noksan eksik olan.

Kullardan, lütuf ve ihsanını artırması için kendisine ümit bağlayanları, kendisinden beklenti içinde bulunanları ve ondan isteyenleri de sever. Öyle ki cömertliğinden ötürü, kendisinden istemeyenlere kızar. Tirmizî'de, Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivayet edilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ يَغْضَبْ عَلَيْهِ»

«Kim Allah'tan istemezse Allah o kimseye gazaplanır.» [Hasen bir hadistir] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen başka bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ مِنَ الدُّعَاءِ»

«Allah katında, duadan daha üstün (kıymetli) bir şey yoktur.» [Hasen bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

O cömerttir, cömertliği varlık âlemini kapsamıştır... (Varlık âleminin) Hepsini lütuf ve ihsanıyla...

O, cömerttir, isteyenin ümitlerini boşa çıkarmaz... O kimse inkârcılar milletinden olsa bile...

Yakinen inanan Mümin kul, cömertlik sıfatıyla vasıflanmış Allah'ın lütfundan, mutlak cömertliğinden ve kereminden ümitvar olan kimsedir. Bilir ki, Allah mutlak kerem sahibi olup kendisine fazlından, bereketinden ve ihsanından kat kat fazlasını verecektir.

(مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ)

(Kim Allah'a güzel bir ödünç verecek olursa, Allah da onun karşılığını kat kat sazla verir ve ayrıca onun çok değerli bir mükâfatı da vardır.)
[Hadîd Suresi: 11]

(وَعَدَ اللَّهُ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ)

(Allah, bir vaadde bulunmuştur. Allah vaadinden caymaz) [Rûm Suresi: 6] O, Allah'a yakınlaşmak için harcar.

Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- bütün insanların en cömertiydi. O, iyilik konusunda insanların en cömertiydi. Hızlıca koşması için gönderilen atlardan daha cömertti. En cömert olduğu zaman da Ramazan ayıydı.

«Sahih-i Müslim»'de gelen bir hadiste: "İslâm geldikten sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bir şey istendiyse onu mutlaka vermiştir. Kendisine bir adam geldi ve ona iki dağ arasında bulunan bütün koyunları verdi. Bunun üzerine adam kavmine geri döndü: Ey kavmim! Müslüman olun! Çünkü Muhammed öyle ihsanda bulunuyor ki, yokluktan korkmuyor, dedi." Kendisinden ne istenirse istensin, hayır demezdi.

Seviçle parlayarak ona geldiğinde onu görürsün... Sanki kendi istediğini ona veriyormuşsun gibi...

Denilmiştir ki:

Cömertlik, her türlü kusuru örter.

Cömertlikle gizlen, çünkü denildiği gibi cömertlik her kusuru kapatır...

El-Cevâd: Bol bol vermesiyle insanlara hükmeden.

Zorluk olmasaydı, bütün insanlar hükmederdi... Cömertlik fakirleştirir, cesaret ise öldürür...

Ey pek cömert olan Allah'ım! Bize nimetlerinden bol bol ver.

Er- Refîk -Celle Celâluhu-

«Sahih Buhârî ve Müslim'de» geldiğine göre: Bir grup Yahudi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına girdiler; "es-Sâmü aleyküm (her türlü kötülük üzerinize olsun) dediler. Âişe dedi ki: Onların dediklerini anladım ve ben de şöyle dedim: "Kötülük ve lanet sizin üzerinize olsun!"

Âişe -radiyallahu anhâ- dedi ki: Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Yavaş ol ey Âişe! Allah her şeyde yumuşak davranmayı sever», ben de dedim ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ne dediklerini duymuyor musun?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Ben de "ve aleykum" (Sizin üzerinize olsun) dedim» [Bu Buhârî'nin lafzıdır]

Suça karşı öyle affediciydi ki...

Sanki İnsanlardan hiçbir suçlu tanıımıyordu...

Peygamberimize bu yüce ahlakı bahşeden, Refik olan Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'dır. O; üzüntüyü kaldıran, hastayı iyileştiren, sıkıntıyı gideren, gurbette olanı kavuşturan, esiri azad eden, kırık olanı iyileştirendir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ»

«Allah Teâlâ çok hoş görölüdür. Hoş görülü olanları çok sever.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Rabbimiz -Azze ve Celle- takdir etmesinde hükmünü yerine getirmede ve fiillerinde hoş görölüdür.

Rabbimiz -Azze ve Celle- emirlerinde, hükümlerinde, dininde ve şeriatında hoş görölüdür.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın fiillerindeki hoş görü ve nezaketinden biri de; O, yarattıklarının hepsini bir kerede ve bir anda yaratmaya gücü yetmesine rağmen, bütün her şeyi hikmetine, hoş görü ve nezaketine göre yavaş yavaş, adım adım yaratmıştır.

Rabbimiz -Azze ve Celle- dininde, emirlerinde ve yasaklarında hoş görölüdür. Kullarına güç yetiremeyecekleri yükü yüklemeyiz. Kullarına ağır sorumluluklar yüklemeyiz. Bilakis, kullarının sorumluluklarına hoş görü ve merhamet olarak ruhsatlar (izinler) vermiştir. Kullarına sorumluluklarını bir kerede topluca vermez. Nefislerin alışmaları ve mizaçların yumuşaması için onları bir durumdan diğer duruma adım adım getirir.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın fiillerindeki hoş görü ve nezaketinden biri de; günah işleyene

mühlet vermesi, Allah'a tövbe edip O'na dönmesi için kuluna azap etmede acele etmemesidir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın fiillerindeki hoş görü ve nezaketinden bir diğeri de; bütün hayır sebeplerini kolaylaştırmasıdır. O, hayırları bahşedendir. En azim olan kolaylaştırması da kitabının ezberlenmesini ve anlaşılmasını kolaylaştırmasıdır.

(وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ)

(Andolsun biz Kur'an'ı, anlaşılıp öğüt alınması için kolaylaştırdık. O halde düşünüp öğüt alan yok mu?) [Kamer Suresi: 17]

O, hoş görölüdür, hoş görülü olanları sever hatta...

Hoş görüşüyle onlara temenni edilenlerin üstünde verir...

Yumuşak Huylu, Hoş Görülü Olanlar:

Kim, Allah'ın yumuşak huylu, hoş görülü olduğunu bilirse, Allah'a olan sevgisi artar. Hürmeti, hamdi ve şükrü artar. Allah, kendi isimlerini ve bu isimlerle vasıflananları sever. Allah merhametlidir, merhametlileri sever. Cömerttir, cömertleri sever. Hoş görölüdür, hoş görülü olanları sever. Kullarından, bu sıfatlardan hoşlanmayanlar ise bunun dışındadır.

Bu güzel ahlaki özelliğe sahip olmada öncelikli insanlar peygamberlerdir. Onların başında da Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- gelir. Çünkü onun insanlarla beraber olan hayatını iyilikler doldurmuştur. Kendi nefesine yapılan şeye kızmamıştır, onların insani zaaflarına da gönlü darlanmamıştır. Bu dünyanın kıymet verilen şeylerinden kendisi için bir şey ayırmamıştır. Bilakis elinde ne varsa hepsini geniş bir cömertlikle onlara vermiştir. Hoşgörüsü, doğruluğu, şefkati ve değerli sevgisi onları kuşatmıştır. Onunla bir yerde oturan hiç kimse yok ki kalbi onun sevgisiyle dolmasın. Bu, onun yumuşak huyluluğu ve cömertliğinden kaynaklanmaktadır.

Bir bedevi gelip mescidin bir tarafına tuvaletini yapmaya başlayınca Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabı "Dur, yeter! diyerek ayaklandılar. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara şöyle buyurdu:

«لَا تُزْرِمُوهُ، دَعُوهُ!».

«Onu (küçük abdestini yaparken) kesmeyin! Bırakın, ona ilişmeyin.»

İşi bittiğinde; Allah Resülü -sallallahu aleyhi ve sellem- onu çağırarak, şöyle dedi:

«إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ، وَلَا الْقَدَرِ، إِنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ اللَّهِ - عز وجل - ، وَالصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ»

«Bu mescitlerin, böyle idrar ve dışkı ile kirletilmesi uygun değildir. Buralar yalnızca Allah -Azze ve Celle-'yi zikretmek, namaz kılmak ve Kur'an okumak için yapılmıştır.» [Müslim rivayet etmiştir].

Allah er-Refîk'dir. Rıfk ile, yumuşaklıkla muamele eden kimseleri sever. Peygamber -aleyhissalatu vesselam-'dan sahih olarak gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ، وَيُعْطِي عَلَيْهِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ»

«Allah er-Refîk'dir. Rıfk ile, yumuşaklıkla muamele eden kimseleri sever. Sertliğe vermediğini rıfk ile yapılana verir.» [Müslim rivayet etmiştir].

Peygamberlerden sonra bu özelliğe sahip olmada öncelikli insanlar hükümdarlar, yöneticiler, davet ve ilim ehlinde Allah'ın yolunu gösteren kimseler ve keza babalardır. İnsanların kendilerine yetecek kadar kaygıları vardır. Onların kendileriyle çatışacak birine değil, teselli edecek birine ihtiyaçları vardır. Merhametli bir himayeye, yoğun bir ilgiye, hoşgörölü bir yüze ve onlara yetecek bir sevgiye ihtiyaçları vardır.

İnsanlar kabalıkla verilen bir hediyeğe ihtiyaç duymaktan ziyade, yumuşaklığa, nezakete muhtaçtırlar. Yumuşaklığa en lâıyk olan insanlar ise, Önce kendin, sonra anne ve baban, hanımın, çocukların, yönettiğin kimseler, seninle beraber çalışanlar ve arkadaşlarıdır.

Senin ondan nasibin...

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak rivayet edilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur: «Rıftan (yumuşak huyluluktan) kendisine pay verilen kimseye, dünya ve ahiret iyiliklerinden de pay verilmiştir. Sıla-i rahim (akrabalık ilişkilerini gözetmek), güzel ahlak ve iyi komşuluk, beldeleri mamur (yaşanır) hale getirir ve ömürleri uzatır.» [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِذَا أَرَادَ اللَّهُ -عز وجل- بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا: أَدْخَلَ عَلَيْهِمُ الرَّفَقَ»

«Allah -Azze ve Celle- bir ev halkı hakkında hayır dilerse, onları yumuşak huylu kılar.» [Sahîh bir hadistir. Ahmed «Müsned» de rivayet etmiştir].

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yine şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ الرَّفَقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ»

«Yumuşak huyluluk, kolaylık nerede bulunursa orayı güzelleştirir. Yumuşak huyluluk, kolaylık nereden çıkarılmış ise de orayı çirkinleştirir. [Müslim rivayet etmiştir].

Bunun içindir ki; yaratılmışların arasında en sevilmeyen kimse kaba, katı yürekli olan

kimselerdir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ)

(Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi.) [Âl-i İmrân Suresi: 159] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yine şöyle buyurmuştur:

«مَنْ حُرِمَ الرَّفَقَ حُرِمَ الْخَيْرَ» أَوْ «مَنْ يُحَرِّمُ الرَّفَقَ يُحَرِّمُ الْخَيْرَ»

«Bir kimse yumuşak davranmaktan mahrumsa, hayırdan mahrumdur.» Yahut da «Bir kimse yumuşak davranmaktan mahrum olursa, hayırdan mahrum olur.» [Müslim rivayet etmiştir].

Allah'ım! Senden, er-Refik isminle, bize ihsanda bulunmanı ve bizim için her türlü hayrı kolaylaştırmanı istiyoruz.

96

Es-Seyyid -Celle Celâluhu-

«Sünen-i Ebî Dâvud»'da Abdullah b. Eş-Şihhîr -radiyallahu anhu-'dan rivayet edilen bir hadiste o şöyle demiştir: Âmiroğulları'ndan bir heyetle Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına gitmiştim. Dedik ki: Sen bizim seyyidimiz/efendimizsin. O da şöyle buyurdu: «Es-Seyyid Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'dır.»

Bunun üzerine biz şöyle dedik: Erdemce en hayırlımız, boyca en uzunumuzsun. O da şöyle buyurdu:

«قُولُوا بِقَوْلِكُمْ، أَوْ بَعْضِ قَوْلِكُمْ، وَلَا يَسْتَجِرْ بِكُمْ الشَّيْطَانُ»

«Bu söylediğiniz sözü yahut da bir kısmını söyleyiniz. Sakın şeytan sizi (kendi yoluna) sürüklemesin.» [Sahih bir hadistir].

«Sizi sürüklemesin» Şeytan size galip gelmesin.

Sözlükte Es-Seyyid/efendi: Sabır ve anlayış, mal, soyluluk ve fayda verme bakımından diğerlerini geçip geride bırakan ve malını hakukuna göre veren anlamına gelir.

Seyyid/efendi kelimesi, öfkesine yenik düşmeyen kimseler ve cömert, kral ve lider kimseler için kullanılır.

Kölenin Seyyidi/efendisi, onun sahibidir. Kadının efendisi, kocasıdır. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, şöyle buyurmuştur:

(وَالْفَيَّا سَيِّدَهَا لَدَى الْبَابِ)

(Kapının yanında hanımın efendisine rastladılar.) [Yûsuf Suresi: 25]

kelimenin kökeni Su'dud: Şeref ve üstünlük demektir. Her şeyin efendisi, en şerefli ve en yüce olanıdır.

Allah -Azze ve Celle-'den başka kim üstün olma bakımından daha kâmindir?

Seyyid isminin gölgesinde:

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- yücelikte ve üstünlükte kemale ulaşmış seyyid/üstün olandır. O, azameti kemale ermiş en el-Azîm, hilmi kemale ermiş el-Halîm, zenginliği kemale ermiş el-Ganiy, gücü kemale ermiş el-Cebbâr, ilmi kemale ermiş el-Âlim ve hikmeti kemale ermiş el-Hakîm'dir.

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şeref ve üstünlük çeşitleri bakımından kemale ermiş olan Es-Seyyid'dir.

Bunlar Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın kendisine hiç bir varlığın ortak olamayacağı ve hiçbir canlının O'nunla rekabet edemeyeceği sıfatlarıdır.

O, Es-Seyyid Es-Samed olan İlahdır ki...

Bütün mahlukat itaat ederek kendisine yönelmiştir...

Her bakımdan sıfatlarıyla eksiksizdir...

Kemalinde hiçbir eksiklik yoktur...

Bütün mahlukat Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın kullarıdır. Hepsi O'na muhtaçtır. Melekler, insanlar ve cinler O'ndan müstağni değildirler. O'nun cömertliğine, lütfuna ve himayesine muhtaçtırlar.

Bu yüzden Allah -Celle Celâluhu-'nun Seyyid/Efendi olması, O'nun hakkıdır. Doğru olan ise bu isimle O'na dua etmeleridir.

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- kâinatın efendisi ve bütün varlıklar üzerinde tasarruf sahibidir. O'nun hiçbir dengi yoktur.

O Allah -Tebârake ve Teâlâ-, itaatın, boyun eğmenin ve teslimiyetin tek başına ve hiçbir ortağı olmayacak bir şekilde kendisine sarf edilmesi gereken es-Seyyid'dir.

O yaratılmışların efendisidir. O'nun hiçbir ortağı yoktur:

(قُلْ أَغْنِيَ اللَّهُ عَنْكَ رَبِّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ)

(De ki: “Her şeyin Rabbi O iken, ben başka bir Rab mı arayayım?) [En'am Suresi: 164].

İbn Abbâs -radiyallahu anhuma- şöyle demiştir "O, her şeyin efendisi olan bir ilahtır":

Hatalı Bir Düşünce!

Bir insana birçok mal verilebilir. Çocuklarla rızıklandırılabilir. Kendisine saygınlık veyahut bir mevki ve değerli bir makam bahşedilebilir. Ya da kapsamlı bir yöneticilik, yetkilendirilmiş bir liderlik elde edebilir. Etrafı hizmetkârlarla kuşatılmış olabilir, askerler onu çevreleyebilir, ordular onu koruyabilir. insanlar ona boyun eğebilir, başlar

önünde eğilebilir ve halk ona itaat edebilir. Böylece bu dünyada büyük bir efendilik makamına ulaşmış olur. Ancak bu eksik ve yok olacak bir efendiliktir.

uykuya daldığında rüyalar onu kandırdı...

Rüyalar ve yorumları ne kadar da yalandır...

Kim Allah'ın gerçek efendi olduğuna iman ederse, kalbi yalnız Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'ya bağlanır. Bu bağ korku, ümit, yardım ve tevekkül bağıdır. Çünkü O, kulların işlerinde tasarruf sahibidir. Bütün canlıların dizginlerini eline almıştır. Bütün kulları O'na muhtaçtır.

(﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾)

(Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye lâyık olan ancak O'dur.)

[Fâtır Suresi:15] Böylece, bir, mutlak güç sahibi, herşeyin efendisi, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan ve herşeyin O'na muhtaç olduğu Allah'tan başkasının karşısında alçalmaz ve boyun eğmez.

Ey Efendiler!

Yaratılıştaki efendiliğin temelleri: İzzet, şeref, yücelik ve itibar büyüklüğüdür. Bunlar ancak Allah -Azze ve Celle-'ye itaat ile olur. Bu nedenle peygamberler ve evliyalar üstün olmuşlardır ve insanlar arasında belirgin bir üstünlüğe sahip olmuşlardır.

Allah'tan yüz çeviren ve O'nu inkâr edenlere gelince; onların ne izzeti, ne de üstünlüğü vardır. Onlar için dünya üstünlüğü hasıl olsa bile, bu üstünlük sahte ve geçicidir.

Bunun için münafığa seyyid/efendi demek hakkında yasaklama gelmiştir. Ebû Dâvud'un Peygamber -aleyhissalâtü vesselâm-'dan rivayet ettiğine göre; o şöyle buyurmuştur:

«لَا تَقُولُوا لِلْمُنَافِقِ: سَيِّدٌ، فَإِنَّهُ إِنْ يَكُ سَيِّدًا فَقَدْ أَسْخَطْتُمْ رَبَّكُمْ - عز وجل -»

«Münafığa "efendi" demeyiniz. Eğer onu efendi sayacak olursanız, Rabbiniz -Azze ve Celle-'yi gazaplandırmış olursunuz.» [Sahih bir hadistir].

Efendinin Koruluğu:

(Es-Seyyid/efendi) ibaresinin insanlar için söylenmesi caizdir. Bunun sebebi de Allah -Azze ve Celle-, Yahya -aleyhisselâm- hakkında [Âli İmrân Suresi:39.] ayette ondan (Seyyid) olarak bahsetmiştir ve şefaât hadisinde böyle gelmiştir:

«أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ»

«Kıyamet günü âdemoğullarının efendisi benim, fakat bununla övünmüyorum» [Müslim rivayet etmiştir] Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Sa'd bin Muâz -radiyallahu anhu- hakkında da söyle demiştir:

«قُومُوا إِلَى سَيِّدِكُمْ»

«Haydi! Efendinize kalkınız.» [Buhârî rivayet etmiştir]

Bunlarla «Es-Seyyid Allah'tır» rivayetiyle aralarında bir çelişki yoktur. [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]; Çünkü Müminler arasında yaratılanların efendisi ifadesiyle şu kastedilir: Önderlik ve imamet.

Araplar şöyle söylerler: Filanca bizim seyyidimizdir/efendimizdir. Yani; kendisini büyük olarak gördüğümüz reisimizdir.

Allah -Azze ve Celle-'nin es-Seyyid olarak vasıflandırılmasına gelince, şu anlama gelir: O, mahlukatın sahibidir ve bütün mahlukat O'nun kullarıdır.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- kendisine "sen bizim seyyidimizsin" denildiği zaman bunu yasaklamış ve şöyle buyurmuştur:

«السَّيِّدُ اللَّهِ، قُولُوا بِقَوْلِكُمْ، أَوْ بَعْضُ قَوْلِكُمْ، وَلَا يَسْتَجِرُّنَّكَمُ الشَّيْطَانُ»

«Es-Seyyid Allah'tır. (Diğer) Söylediğiniz sözü yahut da bir kısmını söyleyiniz. Sakın şeytan sizi (kendi yoluna) sürüklemesin.» [Sahih Hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]. Bu hadiste, Peygamberimiz Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem-'in- tevhidin korunması, cenabını muhafaza etmesi ve şirkin yollarının kapatılması hususunu gözetip himaye etmesine bir delil vardır.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onların hakkı söylemelerine rağmen yüz yüze övülmeyi hoş görmemiştir. O şöyle buyurmuştur:

«أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ»

«Ben âdemoğlunun efendisiyim» [Müslim rivayet etmiştir]. Kalplerin, bir ve tek olan, her şeye gücü yeten Allah'tan başkasına yapılması caiz olmayan mahlukata bağlanma, onlara boyun eğme ve onlar karşısında eğilip iki büklüm olmalarına yönelmesinden korkarak şöyle dua etmiştir.

Ey Rabbim! Es-Seyyid isminle, İtibarımızı yükseltmeni, yükümüzü hafifletmeni senden istiyoruz! . Sen her şeye kadirsin.

97

Göklerin ve Yerin Yaratacısı -Celle Celâluhu-

“Şüphesiz ki ben Kur'an-ı Kerim'deki gerçeği keşfetmekten çok etkilendim!

Bu Kur'an-ı Kerim, evreni varoluşun en yüksek noktasından tanımlamaktadır.

Gördüğümüz gibi; Kur'an insan kaynaklı olamaz. -Kur'an-ı Kerim'i okuduktan sonra- geleceğimi öğrendim. Muhakkak ki ben araştırmalarımı bu

kapsamlı teoriye göre planlayacağım." [Profesör: Yoshida Kuzan].

İşte bu doğa, bizimle kal ey gece yolcusu... Böylece sana el-Barî'nin enfes yaratışını göstereyim... Etrafındaki yeryüzü ve gökyüzü sarsıldı... Delillerin ve işaretlerin şaheserliğiyle...

Bunlar hükümdarların Hükümdarını gösteriyordu... Fıkıhçıların ve din adamlarının delillerini terk etme... Kim O'ndan şüphe ederse, yarattığına bir bakış atсын... O bakış bütün şüphe ve inkârın günahlarını siler...

Şayet insan, göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde tefekkür etse, bununla Bedi' olan Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı kabul eder. O, kendi hakkında şöyle buyurmuştur:

(بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ)

(O), gökleri ve yeri yoktan var edendir. Bir şeyi dilediğinde ona sadece «Ol!» der, o da hemen oluverir.) [Bakara Suresi: 117]

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- bu isim hakkında şöyle demiştir: "Göklerin ve yerin eşsiz benzersiz yaratıcısı, onları tesis eden, yoktan var eden ve daha önce benzeri olmadan yaratan."

Şeyh Sa'di -Allah ona rahmet etsin- de şöyle demiştir: "(O, gökleri ve yeri örneksiz yaratandır) yani; mükemmel bir sistemde, güzellikte ve

örneksiz yaratmada en üst ölçüsünde, onların yaratıcısı ve örneksiz var edenidir."

Akıl sahiplerine bir sesleniş!

Bu böyleyse; O halde, yarattıklarından birini Allah'a kendi oğlu olarak nispet etmek nasıl doğru olabilir? - Allah bundan çok yücedir ve münezzehtir!- Bilakis kâinatta olan her şey, O'nun yoktan var edişinin ve benzersiz yaratmasının bir parçasıdır. Yaratılan herşey, O'na boyun eğer ve ona kulluk eder. Allah- Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۚ سُبْحَانَهُ ۚ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلُّ لَّهُ قَانُونٍ (116) بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (117))

{«Allah çocuk edindi» dediler. Hâşâ! O, bundan münezzehtir. Bilakis göklerde ve yerde olanların hepsi O'nundur, hepsi O'na boyun eğmiştir.} (116)

{(O), göklerin ve yerin yoktan varedicisidir. Bir şeyi dilediğinde ona sadece «Ol!» der, o da hemen olur.} (117) [Bakara Suresi: 116-117]

Eğer, artık göklerde ve yerde olan her şeyin O'nun yoktan var etmesi ve eşsiz bir şekilde yaratmasıyla meydana geldiği kanıtlanmışsa; (iddia edilen) çocuğun da Allah'ın kullarından ve

mülkünden olduğu kanıtlanmıştır. Bu sebebiyle O'nun çocuğunun olması mümkün değildir.

Bu iş böyleyse; insanların yapmaları gereken, O'na çocuk ve eş nispet etmek bir yana emrine itaat etmek ve yasakladığını terk etmektir.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kendisinin kâinatı ve benzersiz bir şekilde yaratışını düşünmemizi bize emretmiştir. Allah -Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ)

(Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akliselim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır) [Âl-i İmrân Suresi: 190] Bütün kâinat, iman alametleri barındırır ve onu yaratan, her şeyi işiten, her şeyi gören bir Allah'a işaret eder.

Kainatın satırlarını tefekkür et... Onlar en yücelerin katından sana mektuplardır... O satırları incelersen, yazıldığını göreceksin... Allah'ın dışındaki her şey batıldır...

Onlar, O ilah'ın faziletinin şahitleridir... O'ndan O'nun söylediği sessiz fasih bir dil ile...

Evren Hakkında Düşün!

Bilal -radiyallahu anhu- sabah namazını bildirmek üzere Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-

'in yanına girdiğinde bir de bakar ki Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- uzanmış ağlıyor. Ona şöyle der: Ey Allah'ın Rasûlü! Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışladığı halde seni ağlatan nedir?

Ona şöyle cevap verir: «Vay sana ey Bilal! Hiçbir şey beni ağlamaktan alıkoyamaz. Bu gece Allah bana şöyle vahyetti:

(إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ)

(Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akliselim sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır) [Âl-i İmrân Suresi: 190] Sonra surenin sonuna kadar okudu.

Sonra da şöyle buyurdu: «Bu ayeti okuyup, hakkında tefekkür etmeyen kimseye yazıklar olsun!» [Sahih bir hadistir. İbn Hıbbân rivayet etmiştir]

Göklerin ve burada bulunan yıldızların ve gezegenlerin, Güneş ve Ay'ın, yeryüzünün ve burada bulunan dağların, nehirlerin, denizlerin, hayvanların, bitkilerin, cansız varlıkların, canlıların ve ölülerin bu görüntüsü... Göklerin ve yerin yoktan var edicisine işaret etmektedir,

(تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا
(61) وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ
شُكُورًا (62))

(Oysa gökte burçlar yaratan ve orada aydınlatıcı olarak Güneş'i ve Ay'ı var eden Allah ne yücedir.) (61)

(İbret almak yahut şükretmek isteyen kimseler için, gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren de Allah'tır.) (62) [Furkân Suresi: 61- 62]

(Miladi 1979) yılında Riyad'da düzenlenen İslami Gençlik Konferansında Amerika'lı Profesör (Palmer) Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu sözünü duyduğunda ayağa kalktı:

(أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا)

(İnkâr edenler; göklerle yer bitişikken, bizim onları ayırdığımızı görmediler mi?)

[Enbiyâ Suresi: 30] Ve şöyle dedi: "Gerçekten de evren, başlangıçta devasa bitişik gazlı bir duman bulutundan ibaretti. Daha sonra yavaş yavaş gökyüzünü dolduran milyarlarca yıldızla dönüştü. Bu gerçekleri keşfetmesine yardımcı olacak teleskopları veya uzay gemileri olmadığı için, hiçbir şekilde (1400 yıl) önce ölmüş bir kişiye atfedilemez! Bun Muhammed'e söyleyen muhakkak "Allah" olmalı. Bunun ardından

Profesör (Palmer) konferansın sonunda Müslüman olduğunu ilan etti.

(Hicri 1404) yılında Riyad'da düzenlenen Sekizinci Suudi Tıp Konferansında, Tayland Mai Üniversitesi Anatomi ve Embriyoloji Bölüm Başkanı - Profesör (Tagatat Tagasun) - şöyle dedi: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- okuma yazma bilmediğine göre, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- bu gerçeği getiren bir peygamber olmalıdır. Bu, her şeyi bilen bir yaratıcı tarafından kendisine vahiy yoluyla gönderilmiştir. Bu yaratıcı da Allah olmalıdır.

Bu sebeple; (Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şahadet ederim) diyerek şahadet getirmemin vaktinin geldiğine inanıyorum.”

Devâ, ilaç...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın Bedi' isminin önemi çok büyüktür! Kim onunla dua ederse duası kabul edilir.

Tirmizî'nin Enes'ten rivayet ettiğine göre: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- mescide girdi. Bir adam namaz kılmış, sonrasında dua ediyordu ve duasında şu sözleri söylüyordu: Ey Allah'ım! Senden başka hak ilah yoktur. Sen Mennân'sın kullarına ihtiyaçlarını bolca verensin. Bedi'sin, yeri ve göğü

hiçbir benzeri olmadan yaratansın. Ey yücelik ve kerem sahibi olan Allah'ım!

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أُنْذِرُونِ بِمَ دَعَا اللَّهُ؟ دَعَا اللَّهُ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ، الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ، وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ»

«Allah'a ne ile dua ettiğini biliyor musunuz? Onunla dua edildiğinde duanın kabul edildiği, bir şey istendiğinde istenilenin verildiği, Allah'ın en yüce ismiyle dua etti.» [Sahih bir hadistir].

Allah'ım! Bizi bağışla ve bize merhamet et; Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Ey gökleri ve yeri eşsiz bir şekilde yaratan! Bize mağfiret et, bize merhamet et, bizi bağışla; şüphesiz ki sen her şeye kadirsin.

98

El- Mu'tî -Celle Celâluhu-

Atâ: Bağışlarda bulunması sebebiyle...

Kerem: O'nun sıfatlarından bir sıfattır...

(Cûd) cömertlik: O'nun en büyük özelliklerinden biridir. Öyleyse cömertlikte, kerem sahibi olmada ve bağışta bulunmada ondan daha büyük kim vardır?

Allah'ın en güzel isimlerinden biri de (el-Mu'tî - Tebâreke ve Teâlâ-) ismidir:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ، وَإِنَّمَا أَنَا قَاسِمٌ، وَاللَّهُ يُعْطِي»

«Yüce Allah kimin için hayır dilerse onu dinde fakih (anlayış sahibi) kılar. Ben yalnızca taksim eden biriyim. Veren Allah'tır.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Rabbimiz -Tebâreke ve Teâlâ- bütün yaratılmışlara gerçek manada verendir. O'nun verdiği mani olacak hiç kimse yoktur. Vermediğini de verebilecek kimse yoktur.

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın mevcut olan her varlığa verdiği ihsanı sınırsızdır. kısıtlamalarla da sınırlı değildir. O, cömertliğin ve lütfun kemalidir.

Rabbimiz eğer verirse bu lütuf ve ıslahtır. Eğer vermez ise, o zaman da bu, hikmet ve uygunluktur.

O hem vermeyen, hem verendir, bu da O'nun lütfudur... Vermemesi Mennân için tam bir adaletledir...

Rahmetiyle verir, dilediğinden de esirger hikmetiyle... Çünkü Allah hüküm sahibidir...

Allah'ın bahşetmesi iki çeşittir:

1- Genel bahşetme: Bu, dünya hayatında olur.

Bu, Mümin olsun, kâfir olsun tüm yaratılmışlar içindir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, onların dünyadaki işlerini düzeltmiştir. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(كُلًّا نُمِدُّهُ هُوَ لَا يَرْوِيهِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۖ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ
مَحْظُورًا)

(Hepsine, onlara da, bunlara da Rabbinin ihsanından (istediklerini) veririz. Rabbinin ihsanı kısıtlanmış değildir.) [İsrâ Suresi: 20]

2- Özel bahşetme: Bu, hem dünya hayatında hem de ahirette olur.

Bu da, Peygamberleri, elçileri ve salih kulları içindir. Dünyada onlara helal rızıklar, salih nesiller, iman ve takva, yakîn ve apaçık bir hidayet bahşeder. Bunlar dünya hayatındaki en büyük lütuflardır. El-Hâkim'in «el-Müstedrek» isimli eserinde yer alan ve Ez-Zehebî'nin sahih olduğunu söylediği Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivayet edilen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللَّهَ يُعْطِي الدُّنْيَا لِمَنْ يُحِبُّ وَمَنْ لَا يُحِبُّ، وَلَا يُعْطِي الدِّينَ إِلَّا مَنْ يُحِبُّ».

«Allah; dünyayı hem sevene, hem sevmeyene verir. Ama dini, sadece sevene verir.»

Ahirete gelince; Bu, O'nun yüksek cennetlerindeki, ondan daha mükemmeli ve değerlisi olmayan en büyük lütfudur. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(جَزَاءٌ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حَسَبًا)

(Bunlar Rabbinin bol bol lutfettiği karşılıktır, bağıştır.) [Nebe' Suresi: 36]

Hayır ve ihsan yurdundaki en büyük lütuf, âlemlerin Rabbinin rızasını kazanmak ve O'nun kerim yüzüne bakmaktır.

Lütfun Anahtarları:

Rabbimiz cömerttir, cömertleri sever. İhsanda bulunandır, ihsan edenleri sever. Bu sebeple ihsan ehli kimseler, diğer insanlardan üstündürler. Ebû Dâvud'da Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir rivayette o şöyle buyurmuştur:

«الْأَيْدِي ثَلَاثَةٌ: فَيَدُ اللَّهِ الْعُلْيَا، وَيَدُ الْمُعْطِي الَّتِي تَلِيهَا، وَيَدُ السَّائِلِ السُّفْلَى، فَأَعْطِ الْفَضْلَ، وَلَا تَعْجِزْ عَن نَّفْسِكَ»

«Eller üç kısımdır: Allah'ın yüce eli (zatına mahsus ve sıfatına lâayk), onun ardından ise veren kişinin eli ve dilenenin alçak eli gelir. Fazla olanı ver ve nefsine yenilme.» [Sahih bir hadistir].

Cömertler için hükümdarların hükümdarı olan Allah katında büyük bir sevap vardır.

(وَأَنْفَقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ
كَبِيرٌ)

(Sizi, üzerinde tasarrufa yetkili kıldığı maldan (Allah yolunda) harcayın. İçinizden iman edip de (Allah yolunda) harcayanlar var ya; onlar için büyük bir mükâfat vardır.) [Hadid Suresi: 7]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, Resulü -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hoşnut oluncaya kadar vereceğini vadetmiştir:

(وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ)

{Elbette Rabbin sana verecek de hoşnut olacaksın.} [Duhâ Suresi: 5]

Allah'ın ahirette Resulüne verdikleri arasında Kevser nehri de vardır:

(إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ)

{Şüphesiz biz sana Kevser'i verdik.} [Kevser Suresi: 1] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir rivayette Kevser havuzu hakkında şöyle buyurmuştur:

«نَهْرٌ وَعَدْنِيهِ رَبِّي -عز وجل- ، عَلَيْهِ خَيْرٌ كَثِيرٌ، هُوَ: حَوْضٌ تَرُدُّ عَلَيْهِ أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، أَنْبِيَاُ عَدَدُ النُّجُومِ»

«O, Rabbim -Azze ve Celle- 'nin bana vaat etti-ği bir nehirdir. Onda çok hayır vardır. O, ümmetimin mahşer gününde yanına toplanacağı bir havuzdur.

Bardakları gökteki yıldızların sayısındadır.»
[Müslim rivayet etmiştir].

Allah, sana baktığında, senin O'na güvendiğini ve O'nu kendine sığınak kıldığını bilirse; sen de yarattıklarından değil de ihtiyaçlarını tek O'ndan istersen, o zaman sana istediğinden daha hayırlısını verir ve sana istediğinden daha fazlasını ikram eder.

Zihinlerdeki arzuları veren (Allah) bütün noksanlıklardan münezzehtir... Öyle ki kalplerde olduğu halde bunlar, dil ile söylenmemiştir... İlmini hiçbir şeyin engelleyemeyeceği Allah bütün noksanlıklardan münezzehtir...Çünkü sır olan da, açıktan olan da O'nun yanındadır...

Rızkı son bulmayacak olan (Allah) bütün noksanlıklardan münezzehtir... Öyle ki O'nunla bütün âlemlere olan (o rızkın) bir teminatı vardır...

Allah'ım! Bize ver, bizi mahrum etme, bize cömert ol ve bizi hüsrana uğratma; Ey âlemlerin Rabbi!

99

El-Muhsin -Celle Celâluhu-

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«إِذَا حَكَمْتُمْ فَأَعِدُّوْا، وَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوْا، فَإِنَّ اللّٰهَ -عز وجل- مُّحْسِنٌ يُّحِبُّ
الإِحْسَانَ»

«Hüküm verdiğiniz zaman adaletli olun!
öldürdüğünüz zaman güzel bir şekilde öldürün!.
Şüphesiz ki Allah -Azze ve Celle- ihsan sahibidir.
İhsanı sever.» [Sahih bir hadistir. Tabarânî «El-
Mu'cemü'l Evsat» isimli kitabında rivayet etmiştir]

Şeddâd bin Evs'den gelen başka bir hadiste
rivayet edildiğine göre: Nebi -sallallahu aleyhi ve
sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ اللّٰهَ -عز وجل- مُّحْسِنٌ يُّحِبُّ الإِحْسَانَ...»

«Allah -Azze ve Celle- Muhsin'dir. ihsanı sever...»
[Sahih bir hadistir «el-Câmiü's-Sahîh»]

Rabbimiz -Azze ve Celle- zatında, sıfatlarında ve
fiillerinde kemale ermiş olandır;

(وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوْهُ بِهَا)

**(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel
isimleriyle dua edin.)** [A'râf Suresi: 180] O'ndan
daha güzel ve daha mükemmeli yoktur!

Rabbimiz -Azze ve Celle- O:

(الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ)

(O ki, yarattığı her şeyi güzel yaptı.) [Secde
Suresi: 7]

İhsan; O'nun sabit, değişmeyen bir özelliğidir. Bu
nedenle hiçbir varlık göz açıp kapayıncaya kadar

dahi O'nun ihsanından mahrum kalmaz. İhsanı ve lütfuyla O, salih ve fasık, Mümin ve kâfir, bütün mahlukata bol bol vermiştir. Kulların ayakta kalmaları ve varlıklarının devam etmesi ancak O'nunla, keremiyle ve lütfuyla olur.

Allah -Azze ve Celle-'nin kula olan ihsanı, onu yoktan var etmekle tecelli eder:

(هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا)
[الإنسان:1]، (وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِن طِينٍ)

(İnsan (henüz) anılır bir şey değilken (yaratılmamışken) üzerinden uzunca bir zaman geçti.) [İnsan Suresi: 1] (İnsanı yaratmaya da çamurdan başladı.) [Secde Suresi: 7]

Sonra da onu en güzel şekilde yarattı:

(وَصَوَّرَكُمُ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ)

(Sonra size şekil verip de şekillerinizi güzel kıldı.) [Gâfir/Mümin Suresi: 64] Sonra da ona hakkı batıldan ayırt edecek akıl vermiştir:

(وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ)

(Ona iki yolu (doğru ve yanlış) göstermedik mi?) [Beled Suresi: 10]

Sonra da göklerde, yerde ve bunların arasında ne varsa hepsini onun hizmetine vermiştir:

(أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً)

(Göklerde, yerde ne varsa hepsini Allah'ın sizin hizmetinize verdiğini ve açıkça yahut gizlice üzerinizdeki nimetlerini tamamladığını görmediniz mi?) [Lokmân Suresi: 20]

İnsana sayılamayacak ve hesaplanamayacak kadar nimetler ihsan etmiştir:

(وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ)

(Allah'ın nimetini saymaya kalksanız, onları sayamazsınız. Şüphesiz insan pek zalim ve nankördür.) [İbrahim Suresi: 34]

İhsanın tam olması:

Kula yapılan en büyük ihsan, bu dine girmesi için muvaffak kılınması, gönlünün İslam'a açılması ve ölüme kadar hak üzerinde sebat etmesidir.

(إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ)

(Şüphesiz Allah, takvalı ve ihsan sahibi olanlarla beraberdir.) [Nahl Suresi: 128]

Diğer en büyük ihsan ise veli kullarını güzel ve güvenli bir hayata muvaffak kılmasıdır:

(مَنْ عَمِلْ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ)

{Erkek veya kadın, Mümin olarak kim salih amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Elbette mükâfatlarını, yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.} [Nahl Suresi: 97]

Veli kullarının sıkıntılarını gidermesi ise; Onları sıkıntı ve üzüntülerden kurtarmakla olur. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- Yûsuf -aleyhisselam-'dan anlatarak şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ)

(Şüphesiz Rabbim, dilediği şeyde nice incelikler sergileyendir.) [Yûsuf Suresi: 100]

O zaman veli kullarına olan ihsanının kemali ahirette tecelli edecektir. O da, onlara en yüksek ihsanda bulunulması ve bir de ziyadesi vardır. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

(لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ)

(Güzel iş yapanlara (karşılık olarak) daha güzeli ve bir de ziyadesi vardır) [Yûnus Suresi: 26]

Onlar için daha güzeli cennettir.

Ziyadesi ise, Yüceler yücesi olan Rablerinin yüzüne bakmaktır. Ondandır daha iyi, daha güzel, daha eksiksiz ve de daha yüksek olan ihsan yoktur!

Allah -Tebâreke ve Teâlâ- onlara erken verilen ve ertelenen iki sevabı şu sözünde toplamıştır:

(فَاتَّاهُمُ اللَّهُ تَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ يُجِبُّ الْمُحْسِنِينَ)

(Allah da onlara dünya nimetini ve (daha da önemlisi,) ahiret sevabının güzelini verdi. Allah, ihsanda bulunanları sever.) [Âl-i İmrân Suresi: 148]

Rabbimiz -Azze ve Celle-'nin ihsanı çok büyüktür. Bütün yaratılanlar için hayırlar barındıran dininin hükümlerini en güzel şekilde yapmış ve onu iyi sonuçlar ve büyük hedefler içeren bir din kılmıştır.

(وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ)

(Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?) [Mâide Suresi: 50]

İhsan iki çeşittir:

1) Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'ya ibadette ihsan (en güzel şekilde yapmak):

Meşhur Cibril hadisinde olduğu gibi bu, dinin en yüksek ve en yüce makamıdır. Hadiste ihsan şöyle açıklanmıştır:

«أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ»

«İhsan, Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet etmendir. Her ne kadar sen O'nu göremesen de O seni görmektedir.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

2) Allah -Subhânehû ve Teâlâ- 'nın kullarına ihsan:

Bu da onlara her türlü iyiliği ulaştırarak ve onların zarar görmelerini engelleyerek olur. Allah -Tebâreke ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ)

(Şüphesiz Allah, iyilik yapanların mükâfatını elbette zayi etmez.) [Tevbe Suresi: 120]

Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ- isimlerini sever ve kullarının O'nun isimlerinin manalarına göre kendisine yaklaşımlarını sever. O merhametlidir ve merhametlileri sever. Cömerttir, cömert olanları sever. İhsan sahibidir, ihsanda bulunanları sever. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)

(Şüphesiz Allah ihsan edenleri sever.) [Bakara Suresi: 195]

Allah -Azze ve Celle- 'nin şu sözüne göre İhsan edilmeye en layık olan kimseler anne ve babadır.

(وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا)

(Biz, insana anne babasına ihsanda bulunmayı (iyi davranmayı) emrettik.) [Ahkaf Suresi: 15] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

(وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ)

(Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de iyilik yap.) [Kasas Suresi: 77]

Ey Arş'ın ilahı! Yalvararak sana şikâyetle bulunuyorum...

Rabbim! Beni iştimen için zor durumda sana dua ediyorum...

İlahım! Bu umudu yerine getir ve bizim için ol...

Raûf olan, merhametli, duamıza icabet eden...

Ey ihsan eden! Sen daima ihsan edensin...

Ey her şeyi kuşatan! Senin affın her şeyi kuşatır...

Allahım! Kötü amellerimizden sana sığınırız...

Çünkü senin bağışlaman konusunda bir özlemimiz vardır...

Bize yardım et! Bize yardım et ve o zorluğu kaldır...

Başa gelen ve hedefi vuran o sıkıntıyı gider ve kaldır...

Cömertçe lütfunla ver ki, sen bunun ehlisin...

Ey duaya çağıranların en hayırlısı! Bağışla ve mağfiret et...

Allah'ım! Bizi iyilik edenlerden eyle ve bize ihsanda bulun. Bizim, anne babamızın ve bütün Müslümanların dualarını kabul eyle.

Es-Sittîr -Celle Celâluhu-

Ya işlediğimiz günahlar alnımıza yazılısaydı?! Ya günahlarımız nispetinde bizden çıkan günahların kokuları olsaydı?! Ya Yüce Allah -Azze ve Celle-'nin örtmüş olduğu günahlarımızı insanlar bilseydi?!

O çok hayâlıdır, kulunu rezil etmez...

O'na açıkça isyan ettiğinde bile...

Ama O, onun üzerine örtüsünü atar...

O, kulların ayıplarını örtendir, çokça bağışlayandır...

Şimdi Allah'ın güzel isimlerinden biriyle vakit geçiriyoruz. O isim: (Es-Sittîr -Celle Celâluhu-):

Ya'lâ -radiyallahu anhu-'dan- sahih olarak rivayet edilen bir hadiste: Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- orta yerde (açıkta kalan alan) örtüsü olmadan yıkanmakta olan bir adam gördü. Bunun üzerine minbere çıktı. Allah'a şükredip, hamt ettikten sonra şöyle dedi:

«إِنَّ اللَّهَ حَيُّ سَيِّئٌ، يُجِبُّ الْحَيَاءَ وَالسُّتْرَ؛ فَإِذَا اغْتَسَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَتِرْ»

«Allah Teâlâ son derece hayâlidir, örtücüdür. Hayâlî ve örtülü olanları sever. Sizden biriniz yıkanıldığı zaman örtünsün.» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘

Es-Sittîr: Kullarını örten, onları açıkta teşhir etmeyen ve kullarının örtünmelerini ve kendilerini rezil edecek şeylerden kaçınmalarını seven manasına gelir.

Rabbimiz -Celle Celâluhu-, kusurları ve ayıpları gizlediği gibi, çirkin işleri terk edenleri de sever.

Allah ne kadar da şefkatlidir!

Kalpler düşüncelerle, vesveselerle, amaçlarla, niyetlerle kaplıdır. Bunları hiçbir kulak işitemez, hiçbir göz bunları göremez... Bunları sadece Hakîm ve Alîm olan Allah bilir. Sonra da bunları örter.

Gece, karanlığıyla her şeyi örter. Kanatlarıyla gökyüzünü kapatır. Onlar saklanarak fısıldaşırlar, gizlice konuşurlar. Bunları hiçbir komşu duymaz, evdekiler bilmez, haklarında hiçbir haber verilmez. Ama el-Latîf ve el-Hakîm olan Allah bunları bilir, duyar ve görür. Sonra da bunları örtbas eder.

Rabbimiz -Celle Celâluhu-, bütün yaratılmışlarından, onların itaat ve ibadetlerinden tamamen müstağni olmasıyla beraber, kuluna ikram eder ve onun kusurlarını örter. Onun kirli çamaşırlarının ortaya çıkmasından, ifşa

olmasından, cezasını vermede acele etmekten utanır. Sonra onu, pişman olmaya ve tövbe etmeye muvaffak kılar. Sonra da onu bağışlar ve affeder.

(أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ)

(Onlar, Allah'ın, kullarının tövbesini kabul edeceğini, sadakaları geri çevirmeyeceğini ve Allah'ın tövbeyi çok kabul eden ve pek esirgeyen olduğunu hâlâ bilmezler mi?) [Tevbe Suresi: 104]

Es-Sittîr olan Allah'tan başka hak ilah yoktur! Yasakları çiğnenir, emirlerine uyulmaz, çokça hatalar yapılır ve büyük günahlar işlenir. Bütün bunlara rağmen tövbeleri kabul eder, affeder, bağışlar, müsamaha gösterir, örter ve siler.

Acizliğimizi bilir, durumumuzu görür. O, gözlerimizin ihanetinden, kalplerimizin gizlediklerinden haberdardır. Bizim kusurlarımızı örtmesiyle beraber bize ikram eder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ)

(O, kullarının tövbesini kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir.) [Şûrâ Suresi: 25]

İbn Ömer -radiyallahu anhu-ya, (Müminlerin) gizlice hesaba çekilmesi hakkında soru

sorulduğunda şöyle dedi: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

«يَدْنُو أَحَدُكُمْ مِنْ رَبِّهِ حَتَّى يَصْغَ كَنَفَهُ عَلَيْهِ؛ فَيَقُولُ: عَمِلْتُ كَذَا وَكَذَا؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، وَيَقُولُ: عَمِلْتُ كَذَا وَكَذَا؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيَقْرَرُهُ، ثُمَّ يَقُولُ: إِنِّي سَتَرْتُ عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا، فَأَنَا أَغْفِرُهَا لَكَ الْيَوْمَ»

«Sizden biriniz Rabbine, örtüsünü üzerinize örtüp rahmetiyle kuşatıncaya kadar yaklaşır. Sonra da şöyle buyurur: Sen şunu şunu yaptın öyle değil mi? O da "Evet" der. Sonra yine şöyle buyurur: Sen şunu şunu da yaptın öyle değil mi? O da yine "Evet" diyerek bunu tasdik eder. Bunun üzerine Allah Teâlâ şöyle buyurur: Ben, senin yaptıklarını dünyada gizlemiştim, bugün de affediyorum.»
[Buhârî rivayet etmiştir]

En çok nefret edilen insan...

Unutma ki, O'nun en nefret ettiği kişi, geceyi Allah'ın üzerini örttüğü halde günah işleyerek geçiren, sonra sabahleyin Allah'ın örtüsünü günahının üzerinden açan kişidir.

"Sahih-i Buhâri"de gelen Ebû Hureyre -radiyallahu anhu- hadisinde şöyle dediği nakledilmiştir: Allah Resulü'nü -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle derken işittim:

«كُلُّ أُمَّتِي مُعَافَى إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ، وَإِنَّ مِنَ الْمَجَاهِرَةِ: أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا، ثُمَّ يُصْبِحَ وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَيَقُولُ: يَا فَلَانُ! عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا، وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ، وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ»

«İşlediği günahları açığa vuranlar dışında ümmetimin tamamı affedilmiştir. Bir kimse gece kötü bir amel işleyip, Allah'ın onu örtmesine rağmen sabahleyin kalkıp: Ey falanca! Ben dün gece şöyle şöyle yaptım, diyerek anlatır. Oysa o kimse, Rabbi kendisinin (hatalarını) örttüğü halde gecesini geçirmişti. Fakat o, Allah'ın hatalarını örttüğünü açığa çıkararak sabahladı». [Buhârî -bu onun lafzıdır- ve Müslim rivayet etmiştir].

Osman b. Ebû Sevde'den rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: "Bir kimsenin Allah'ın örtüsünü yırtması doğru değildir. Denildi ki: Allah'ın örtüsü nasıl yırtılır?" Dedi ki: Bir adam bir günah işler. Allah da bunu örter. Sonra da adama tutar bu günahını insanlar arasında anlatarak yayar."

Örtmen gerekmez miydi?

Allah'a yemin ederim ki, O'nun isimlerinin gereğince hareket etmeliyiz. O, cömerttir, cömertleri sever. Örtücüdür, örtüyü sever. Allah Teâlâ, kullarının kusurlarını örtmemizi, örtülerini yırtmak suretiyle mahremlerini gözetlemekten sakınmamızı emretmiştir. İmam Ahmed'in Müsned'inde geldiğine göre; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قَلْبَهُ! لَا تَغْتَابُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَنْتَبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّهُ مَنْ يَتَّبِعْ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ يَتَّبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ فِي بَيْتِهِ»

“Ey dilleriyle iman eden, fakat kalplerine iman girmemiş olan kimseler! Müslümanların gıybetini yapmayın ve onların kusurlarına araştırmayın. Çünkü kim onların ayıbını takip ederse, Allah da onun ayıbını takip eder. Allah kimin ayıbını takip ederse, onu kendi evinde ifşa eder.” [Sahih bir hadistir].

Buhâri ve Müslim'de geldiğine göre Nebi - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» ، ويدخل في ذلك: ما يأتي في أدوات التواصل من منكرات أو فاحشة أو خطأ؛ فمن نوى الستر ولم ينشرها ستره الله تعالى.

«Kim bir Müslümanın ayıbını örterse, Allah da kıyamet günü onun ayıbını örter.» Bu duruma, iletişim araçlarında yer alan sakıncalı, müstehcen veya yanlış şeyler de girmektedir. Kim onu örtmeye niyet ederek bunları yaymazsa, Allah Teâlâ'da onun ayıbını örter.

Bir nükte...

- Örtünme cinlerin gözlerinden dahi mümkündür. Ali -radıyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre

«سَتَرُ مَا بَيْنَ أَعْيُنِ الْجِنَّ وَعَوْرَاتِ بَنِي آدَمَ إِذَا دَخَلَ أَحَدُهُمُ الْخَلَاءَ: أَنْ يَقُولَ: بِسْمِ اللَّهِ»

«Cinin gözleri ile Âdemoğullarının avret yerleri arasındaki perde, Âdemoğullarından birinin

tuvalete gireceği vakit, 'Bismillah' demesidir.»
[Sahih bir hadistir. Tirmizî rivayet etmiştir]

- (Es-Sittîr) ile (es-Settâr) arasındaki fark: Her ikisi de örtünmede mübalağaya işaret eder. Cenab-ı Hak kullarını çokça örter. Fakat Allah'ın isimlerinde akılla bilinemez. Bunda hiçbir mantığa yer yoktur. Bu yüzden, Yüce Allah'ı, kendisinin isimlendirdiği veya Rasûlünün -sallallahu aleyhi ve sellem- haber verdiği isimler dışında hiçbir isimle isimlendirmeyiz.

Sünnette geçen ifadeler:

«إِنَّ اللَّهَ حَيٌّ سِتِيرٌ»

«Şüphesiz ki Allah, Hayiyy'dir (hayâ sahibi), Sittîr'dir (çokça örten).» [Sahih bir hadistir. Ebû Dâvûd rivayet etmiştir]‘

Ey beni güzelce örten!...

Eğer senden af dilersem kabul eder misin?...

Cömertçe beni destekledin, merhamet ettin ve beni örttün...

Sen, senden ümit edenin kefilisin...

Ben itaatsizlik ettim, sonra affının genişliğini gördüm...

Senin perden benim üzerime daimi bir örtüdür...

Bu yüzden senada, hamtler ve övgüler sanadır...

Ey murat edilen ve istekte bulunulan!...

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sabah ve akşam yaptığı dualarından biri şöyledir:

«اللَّهُمَّ! اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي»

«Allah'ım! Ayıplarımı ört ve beni korkularımdan emin eyle!» [Sahih bir hadistir. İbn Mâce rivayet etmiştir] Anlamı şöyledir: Ayıplarımı, kusurlarımı ve açığa çıkması bana verecek her şeyi ört!

Allah'ım! Kusurlarımızı ört, korkularımızdan bizi emin kıl, günahlarımızı bağışla, amellerimizi ve ömrümüzü, salih amellerle tamamla, bizi, anne-babamızı ve tüm müminleri affeyle!

Et-Tayyib -Celle Celâluhu-¹

"Sahih-i Müslim"de, Ebû Hureyre -radiyallahu anhu'dan gelen bir rivayette, o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ؛ فَقَالَ:

«Ey İnsanlar! Şüphesiz Allah Tayyib'tir, yalnızca temiz olanı kabul eder. Allah, peygamberlerine emrettiği şeyleri, Müminlere de emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

¹ Tayyib kelimesi Arapça da iyi, güzel, temiz manalarına gelmektedir.

(يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ)

«Ey Peygamber! Temiz olan şeylerden yiye; güzel işler yapın. Ben sizin yaptıklarınızı hakkıyla bilmekteyim.» [Mü'minûn Suresi: 51]
Ayrıca şöyle demiştir:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ)

Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiye, eğer siz yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız O'na şükredin. {Bakara Suresi: 172. Ayet.}

Sonra da şunu söyledi:

«الرَّجُلُ يُطِيلُ السَّفَرَ، أَشَعَتْ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ: يَا رَبَّ.. يَا رَبَّ! وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَغُذِيَ بِالْحَرَامِ؛ فَأَنَّى يُسْتَجَابَ لِذَلِكَ؟!».

Uzun yolculuklar yapmış, üstü başı tozlanmış, saçları başı dağılmış, ellerini göğze uzatarak, “Yâ Rab, yâ Rab!” diye yalvarıp yakaran bir adam. Fakat onun yediği haram, içtiği haram, giydiği haramdı. Haram ile beslenirdi. Peki, böyle birisinin duası nasıl kabul edilsin?»

En güzel manalar...

Yüce Rabbimiz, her bakımdan kemal ve yücelik sahibi olduğu için, her türlü eksiklik ve kusurdan münezzehtir, her türlü beladan, şer ve kötülüklerden uzaktır.

Yüce Rabbimiz her halükârda, kemalden ve güzel övgüden yoksun olan her türlü sıfattan münezzehtir.

Yüce Rabbimiz, zatında tayyib/güzeldir. O, varlıkların en mükemmeli olup, en yüksek ve en mükemmel niteliklerle vasıflıdır.

O'nun isimleri de güzeldir. Çünkü O'nun isimleri en güzel anlamları, en saygın çağrışımları aktarmaktadır.

O'nun fiilleri de güzeldir. Çünkü fiilleri, hak ve doğruluğun en üst derecesindedir. O, ancak en mükemmelini, en iyisini ve en güzelini yapar.

O'nun, sözleri de güzeldir. Bildirdiği haberlerdeki doğruluk, emir ve yasaklarındaki adalet, O'nun sözlerinin güzelliğindendir.

O'nun, ilâhî hükümleri de güzeldir. O, kötülüklerden münezzehtir.

«وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ»

«Kötülük sana isnat edilmez» [Müslim rivayet etmiştir].

O'nun, dini hükümlerinde de güzeldir. Çünkü bunlar kulların maslahatını içerirler.

O'nun, amellerin karşılığı olarak verdiği hükümler de güzeldir. Çünkü O, dünyada ve ahirette, adalet, dürüstlük ve lütfuyla hüküm verir.

Allah Teâlâ, cenneti Müminler için güzelleştirmiş, oraya güzel kokular yerleştirmiştir.

(وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ)

(ve onları, kendilerine tanıttığı cennete sokacaktır.) [Muhammed Suresi: 6]:

Yüce Allah mutlak olarak Tayyip olduğuna göre; tayyip olarak tanımlananların dışında kalan amel ve sözleri kabul etmez.

(إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ)

(O'na ancak güzel sözler yükselir (ulaşır). Salih ameli de Allah kendisine yükseltir.) [Fâtır Suresi: 10].

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ)

(Ey iman edenler! Kazandıklarınızın iyilerinden ve rızık olarak yerden size çıkardıklarımızdan hayır yolunda harcayın.) {Bakara Suresi: 267. Ayet.}

Buhâri'de gelen bir hadiste, Peygamber - sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ تَصَدَّقَ بِعَدَلٍ نَمْرَةٍ مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ؛ وَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ إِلَّا الطَّيِّبَ، وَإِنَّ اللَّهَ يَتَقَبَّلُهَا بِيَمِينِهِ، ثُمَّ يَرْبِّيْهَا لِصَاحِبِهَا كَمَا يَرْبِّيْ أَحَدُكُمْ فَلْوَهْ؛ حَتَّى تَكُونَ مِثْلَ الْجَبَلِ».

«Kim, temiz kazancından bir hurma miktarı sadaka verirse -ki Allah sadece temiz olanı kabul eder- Allah o sadakayı sağ elinde evirip çevirir. Sonra da

onu sahibi için, sizden birinizin tayını yetiştirdiği gibi, dağ gibi olana kadar büyütür.»

Temiz Olanlar

Kalbinde yerleşen, zikirle dilinde olan, salih amellerle uzuvlarında görünen imanla, Mü'minin kalbi, dili, bedeni ve bütün her şeyi temizdir. Bu da imanın meyvesidir. Bu yüzden Cenâb-ı Hak, temiz olan insanlar için kendi güzel isimlerinden bir isim, sıfatlarından bir sıfat çıkarmıştır.

(وَالطَّيِّبُ لِلطَّيِّبِ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبِ)

(Temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara lâyıktır.) [Nûr Suresi: 26]

Tertemiz olan velilerine hidayet eder:

(وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ)

(Ve onlar, sözün en güzeline yöneltilmişler, övgüye lâayık olan Allah'ın yoluna iletilmişlerdir.)

[Hac Suresi: 24]

Mümin iyidir, güzel ahlaklıdır. Ahmakların ahmaklıklarından etkilenmez. Cömertliğini, cimrilerin cimriliği sebebiyle bırakmaz. Dostlarının ihanetlerine vefa ile karşılık verir. Ahlaksızlıkla karşılaştığında utanır. İnsanların eli sıklaştığında

vermek için elini uzatır. Hoşgörölüdür ve cahillerin pervasızlığıyla hafife alınmaz. Hainler çoğaldığında güvenilirlerdir. Samimi insanlar azaldığında samimidir. Yalancılar çoğaldığında, o doğru sözlüdür. Onun hakkındaki temel prensip, güzel karakter ve temiz halde olmasıdır. Tıpkı hurma ağaçları gibi.

Husumetlere karşı hurma ağacı gibi yüksek ol... Ona bir taş atılır da buna karşılık en iyi meyveyi verir...

Bu nedenle mümin bu dünyada iyi bir insan olduğunda, Allah ona, iyilerin yurduna girmeyi lütfeder.

(سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)

(Selâm size! Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık girin cennete) [Nahl Suresi: 32]

(وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ)

Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara, içinde ebedî kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vâdetti. Allah'ın rızası ise hepsinden büyüktür. İşte büyük kurtuluş da budur.

[Tevbe Suresi: 72]

Allah'ım! Bizi, kendilerine şöyle denilen iyi kullarından eyle:

(أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ)

(Girin cennete; artık size hiçbir korku yoktur ve siz üzülecek de değilsiniz) [A'râf Suresi: 49] Senden faydalı ilim, temiz rızık ve salih amel istiyoruz.

El-Vitr -Celle Celâluhu-

İbnu'l-Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir: "İnsanlar dünya ile zenginse, sen de Allah ile zengin ol. Onlar dünya ile seviniyorsa, sen de Allah ile sevin. Eğer onlar sevdikleriyle samimiyet kuruyorsa, sen de samimiyetini Allah ile kur. Eğer onlar, hükümdarları ve ileri gelenleriyle tanışıyor, onlar sayesinde izzet ve itibar kazanmak için onlara yaklaşırlarsa, o zaman sen de Allah ile tanış ve O'nun sevgisini kazanmaya çalış ki, böylece en büyük izzete ve itibara kavuşursun."

Ebû Süleyman şöyle demiştir: "Yalnızca Allah Teâlâ'yı murat ederek doğru tek bir adım atmış olan kişiye ne mutlu!"

Haydi Adn cennetlerine, çünkü onlar...

İlk meskenlerimizdir ve orada kamp yerleri de var...

Haydi oranın çayırlarına ve çadırlarına...

Haydi orada hiç usanılmayacak bir yaşama...

Ebû Hureyre -radiyallahu anhu-'nun rivayet ettiği hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle dediği aktarılmıştır:

«لِلَّهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ اسْمًا؛ مَنْ حَفِظَهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَإِنَّ اللَّهَ: وَثَرٌ، يُحِبُّ الْوَثَرَ»

«Allah'ın doksan dokuz ismi vardır ki; kim bunları ezberlerse Cennete girer. Allah, Vitr/tek'dir, tek olanı sever.» [Buhâri ve Müslim rivayet etmiştir -bu lafız Müslim'in lafzıdır-]

Yüce Rabbimiz birdir; O'nun hiçbir ortağı ve benzeri yoktur. Bilakis O, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan tek İlâhtır. O, doğurmamış, doğmamıştır ve O'nun eşi benzeri yoktur.

Yüce Rabbimiz, kemal sıfatları ve yücelik vasıflarıyla eşsizdir.

O, Rabliğinde ve ilahlığında tektir, sıfatlarında ve fiillerinde tektir. Her yönüyle mükemmel olması sebebiyle O'nun misli, eşi, benzeri ve dengi yoktur.

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

(O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir) [Şûrâ Suresi: 11].

(وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ)

O'nun hiçbir dengi yoktur." (4) [İhlâs Suresi: 4].

(هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا)

(O'nun hiç adaşının/benzerinin olduğunu biliyor musun?) [Meryem Suresi: 65]

(فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ)

(O halde, Allah'a bile bile eşler koşmayın.)
{Bakara Suresi: 22. Ayet.}

İkrâr (itiraf etmek)

Bunu kabul edenler, Yüce Allah'a itaat etti, Ona boyun eğdi, O'nu sevdi, yalnız O'na güvendi, O'na tevekkül etti, O'na yöneldi ve O'na ihlasla ibadet etti. Allah Teâlâ, bizi yalnız şunun için yarattı:

(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)

Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım. [Zâriyât Suresi: 56], O da, ibadette Allah'ı birlemektir.

Şüphesiz O, tektir:

O'nun dışındaki her şey çifttir ve yaratılmıştır. Yaratılmışlar ise ancak evlilik ile istikrara kavuştur ve dengeli olurlar.

(وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ)

(Her şeyden de çift çift yarattık ki, düşünüp öğüt alasınız) [Zâriyât Suresi: 49] Çünkü insanlar birbirlerine ihtiyaç duyarlar.

(وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ)

(Onlardan bazılarını bazılarına derecelerle üstün kıldık) [Zuhruf Suresi: 32]

Kalbin...

İnsanların durumları yaratılmışlara güvenip, Yaraticıyı unutacak noktaya gelebilir. Onlara duydukları sevgileri, Allah sevgisi kadar veya daha yoğun bir boyuta ulaşabilir. Bu durumda kalpler Yaradan'dan yaratılana yönelir!

(وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ)

(İnsanlar arasında Allah'ı bırakıp da O'nun dışında ortaklar edinenler vardır. Onları, Allah'ı severcesine severler) [Bakara Suresi: 165].

Kalpler, kendilerine iyilik yapanları sevme mizacına sahiptir. İşte şeytan buradan girer.

Allah Teâlâ, sevdiklerini rab veya şefaathçi edinenler gibi, -biliyor olsalar da bilmiyor olsalar da- şirke düşmemeleri konusunda insanları uyarmıştır! Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

(فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ)

(Öyleyse siz de, bile bile, Allah'a eşler koşmayın) {Bakara Suresi: 22. Ayet.} Yine şöyle buyurmuştur:

(أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أُولَئِكَ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ)

Yoksa onlar Allah'tan başkasını şefaathçiler mi edindiler? De ki: Onlar hiçbir şeye güç yetiremezler ve akıl erdiremezlerse de mi (şefaathçi edineceksiniz)? [Zümer Suresi: 43]

Yine şöyle buyurmuştur:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ)

{De ki: O Allah birdir} İhlâs Suresi: 1 İman kaidesi, dış azalarda ve kalpte geçerlidir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de ümmetine bu kaideyi hatırlatmaktadır:

«وَهُوَ: وَثَرٌ، يُجِبُّ الْوَثَرَ»؛

“Allah El-Vitr'dir, teki sever.” Yani, Allah Teâlâ birdir. Hiçbir ortağı ve dengi yoktur.

İşaretler...

Allah Teâlâ'nın tevhit inancı olan tek kılma sevgisi, sözlü ve fiili pek çok ibadette açıkça görülmektedir. Farz namazlar beştir ve gece namazının sonu tek kılınır. Yikanma ve abdest sayıları tektir. Ölüyü kefenleme sayıları tektir. Farz namazlardan sonra yapılan istiğfar ve birçok zikir tektir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- her işini tek kılmaya özen gösterirdi. Onun, yerken yedi

hurma yediği ve suyu üç yudumda içtiği hadislerde gelmiştir.

Onları ezberleyenlerin cennete gireceği güzel isimlerinden doksan dokuzunu seçmesi de Allah Teâlâ'nın tek sevgisindendir.

Ey Mevlam! Umutlarımı sana yöneltiyorum...

O halde duamı kabul et ve zayıf halime merhamet et...

Beni himaye etmeyenlere beni emanet etme...

Benim kefilim ol, çünkü sen yeterliliğin kefilisin...

Ey Allah'ım! Senden Vitr isminle bizi cennete koymanı ve cehennemden korumanı istiyoruz.

El-Kefîl -Celle Celâluhu-

Ebu Hureyre -radiyallahu anhu-'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

«رَجُلًا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ سَأَلَ بَعْضَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَلْفَ دِينَارٍ، فَقَالَ: ائْتِنِي بِالشَّهَدَاءِ أَشْهَدُهُمْ، فَقَالَ: كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا! قَالَ: فَأَتَيْتِي بِالْكَفِيلِ، قَالَ: كَفَى بِاللَّهِ كَفِيلًا! قَالَ: صَدَقْتَ، فَدَقَّقَهَا إِلَيْهِ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى، فَخَرَجَ فِي الْبَحْرِ فَقَضَى حَاجَتَهُ، ثُمَّ النَّمَسَ مَرْكَبًا يَرْكَبُهَا يَقْدُمُ عَلَيْهِ لِلْأَجَلِ الَّذِي أَجَلُهُ؛ فَلَمْ يَجِدْ مَرْكَبًا، فَأَخَذَ خَشَبَةً فَفَقَّرَهَا، فَأَدْخَلَ فِيهَا أَلْفَ دِينَارٍ وَصَحِيفَةً مِنْهُ إِلَى صَاحِبِهِ، ثُمَّ رَجَعَ مَوْضِعَهَا، ثُمَّ أَتَى بِهَا إِلَى الْبَحْرِ، فَقَالَ: اللَّهُمَّ! إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنِّي كُنْتُ تَسَأَلْتُ فَلَانًا أَلْفَ دِينَارٍ، فَسَأَلَنِي كَفِيلًا، فَقُلْتُ: كَفَى بِاللَّهِ كَفِيلًا! فَرَضِي بِكَ، وَسَأَلَنِي شَهِيدًا، فَقُلْتُ: كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا! فَرَضِي بِكَ، وَأَنِّي جَهِدْتُ أَنْ أَجِدَ مَرْكَبًا أَبْعَثَ إِلَيْهِ الَّذِي لَهُ فَلَمْ أَقْدِرْ، وَإِنِّي أَسْتَوْدِعُكَهَا، فَرَمَى بِهَا فِي الْبَحْرِ حَتَّى وَلَجَتْ فِيهِ. ثُمَّ انْصَرَفَ وَهُوَ فِي ذَلِكَ

يَلْتَمِسُ مَرْكَبًا يَخْرُجُ إِلَى بَلَدِهِ، فَخَرَجَ الرَّجُلُ الَّذِي كَانَ أَسْلَفَهُ؛ يُنْظَرُ لَعَلَّ مَرْكَبًا قَدْ جَاءَ بِمَالِهِ، فَإِذَا بِالْخَشْبَةِ الَّتِي فِيهَا الْمَالُ، فَأَخَذَهَا لِأَهْلِهِ حَطْبًا، فَلَمَّا نَسَرَهَا وَجَدَ الْمَالَ وَالصَّحِيفَةَ، ثُمَّ قَدِمَ الَّذِي كَانَ أَسْلَفَهُ، فَأَتَى بِالْأَلْفِ دِينَارٍ؛ فَقَالَ: وَاللَّهِ! مَا زِلْتُ جَاهِدًا فِي طَلَبِ مَرْكَبٍ لِأَتِيكَ بِمَالِكَ، فَمَا وَجَدْتُ مَرْكَبًا قَبْلَ الَّذِي أَتَيْتُ فِيهِ، قَالَ: هَلْ كُنْتُ بَعَنْتُ إِلَيْ شَيْءٍ؟ قَالَ: أَخْبِرْكَ أَنِّي لَمْ أَجِدْ مَرْكَبًا قَبْلَ الَّذِي جِئْتُ فِيهِ، قَالَ: فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ أَدَّى عَنْكَ الَّذِي بَعَنْتُ فِي الْخَشْبَةِ، فَأَنْصَرَفَ بِالْأَلْفِ دِينَارٍ رَاشِدًا».

«İsrailoğullarından bir adam, İsrailoğullarından birinden kendisine bin dinar borç vermesini istedi. Adam dedi ki: Bana şahit tutacağım şahitler getir. Borç isteyen adam "Şahit olarak Allah yeter" dedi. Borç verecek adam "Kefil olacak bir kefil getir" dedi. Adam da "Kefil olarak Allah yeter" dedi. Bunun üzerine adam "Haklısın" dedi ve belirli bir vakte kadar ona borç verdi. Adam da deniz yolculuğuna çıkıp, ihtiyacını giderdi. Sonra da belirlenen vakitte ödemeyi yapmak için bir tekne aradı fakat bulamadı. Bunun üzerine bir parça tahta alıp onu oydu. İçine bin dinar ve arkadaşına yazdığı bir not sayfası koydu. Sonra da o deliği mühürleyerek tıkadı. Onu denizin kıyısına getirdi ve şöyle dedi: Allah'ım! Biliyorsun ben falancadan bin dinar borç almış, o da benden kefil istemişti. Ben de "Kefil olarak Allah yeter!" demiştim. O, senin kefilliğine razı oldu. Benden şahit istemiş, ben de "Şahit olarak Allah yeter" demiştim. O, senin şahitliğine razı oldu. Ben, ona ait olanı gönderebilmek için bir tekne bulmaya çalıştım ama başaramadım. Bunu sana emanet ediyorum." dedi

ve onu denize attı. Tahta parçası suya dalıp gitti. Sonra da ülkesine gidebilmek üzere bir tekne aramak için oradan ayrıldı. Onun borç aldığı adam da, belki bir tekne parasını getirir diye bakmak için deniz kıyısına gitti. Birden içinde paranın da bulunduğu tahta parçalarıyla karşılaştı. Onları ailesi için yakacak odun olarak topladı. Tahtaları parçaladığı zaman parayı ve not kağıdını buldu. Bir müddet sonra kendisinden borç alan adam döndü. Ona bin dinar getirerek şöyle dedi: "Vallahi! Hiç durmadan sana parayı getirecek bir tekne aradım fakat bu geldiğim teknenin öncesinde bir tekne bulamadım. Bunun üzerine alacaklı olan adam dedi ki: Peki bana bir şey gönderdin mi? Borçlu adam dedi ki: Sana, bu geldiğim teknedен önce bir tekne bulamadığımı söyledim. Alacaklı olan adam şöyle dedi: Allah, tahta parçasıyla gönderdiğin emaneti teslim etti. Bin dinarına kavuşmuş olarak gidebilirsin.»

(وَقَدْ جَعَلْنَاهُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا)

(Allah'ı kendinize kefil kıldınız) Nahl Suresi:

91

Kefil kelimesi Arapça dilinde, garanti eden ve geçimi sağlayan kimse manasına gelir.

Yüce Rabbimiz, yaratılmışların işleriyle ilgilenen, onların yiyecek ve erzakına kefil olan,

onlara fayda sağlayan ve onları kötülüklerden koruyandır.

O'nun iki tür kefilliği vardır:

Birincisi genel olan kefillik:

Bu kefillik, her zaman diliminde, sorumlu olarak ve muhafaza ederek, koruyarak ve yardım ederek, yiyecek ve erzak çeşitleriyle göklerde ve yerde bulunan bütün yaratılmışlar içindir.

Rızıklananın, kendini rızıklandırma gücü yoktur. İnsan topluluğunu, hayvanları, anne karnındaki ceninleri, sabah aç karnına çıkıp tok karınla dönen kuşları, haşaratları, böcekleri ve  oldeki yabani hayvanları rızıklandıran Allah Te   'dır.

Seninle ilgilendim...

Daha annenin karnında ceninken...

Kalbini sana karşı yumuşak kıldım...

Böylece seni güzelce bağrına bastı...

And olsun ki sana yeteriz...

Sana gelen endişe ve sıkıntıya karşı...

O halde kalkarak bize boyun eğ...

Böylece önemli işlerinde elinden tutarız...

 kincisi hususi olan kefillik:

Bu kefillik de, dünyevi ve dini, açık ve gizli bütün iş ve durumlarında, O'nun kefilliğinden razı olan velileri içindir.

Allah -Azze ve Celle-, O'nun hakkındaki hüsnüzanları nasılsa ona göre davranır. Onlara, hiçbir eşitsizlik ve adaletsizlik barındırmayan ihtimamı ve güvencesiyle yeter.

Önem verdiğin her işinde sana yeter...

Rabbimiz -Azze ve Celle-, el-Kefil'dir. O, her şeye kadirdir. Seni korur, gözetir. Sorunlarını çözüme, tüm acılarını sıhhate, tüm hayallerini gerçeğe, tüm korkularını güvenliğe, tüm gözyaşlarını gülümsemeye dönüştürür. Öyleyse kendini, nefsinin zayıflığından, kaygısından ve ihmalkârlığından kurtar ve her şeye yeten el-Kefil ile beraber ol.

Kabiliyetimden, zenginliğimden ve gücümünden yüz çevirdim... Şüphesiz ben mevlama aşırı ihtiyaç duymaktayım...

Bir insanın başına musibetler gelse, sıkıntılar ona dokunsa, kapılar yüzüne kapansa, yeryüzü ona dar gelse, sıkıntılar ağırlaşırsa ve yaratılmışlar arasında bir sığınak ve barınak bulamazsa...

Bu durumda Allah'ı kefil edinmiş olan, kederli kimse O'na sığınır, sıkıntılı olan O'ndan yardım ister, varlıklar O'na dayanır, yaratılmışlar O'ndan

ister, diller O'nun zikriyle sevinir, kalpler O'nu ilahlaştırır, tevekkül edenler O'na tevekkül eder, çabalayanlar O'na güvenir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sahih olan bir rivayette şöyle buyurmuştur:

«تَكْفَلُ اللَّهُ لِمَنْ جَاهَدَ فِي سَبِيلِهِ، لَا يُخْرِجُهُ إِلَّا الْجَهَادُ فِي سَبِيلِهِ، وَتَصْدِيقُ كَلِمَاتِهِ بِأَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ، أَوْ يَرْجِعَهُ إِلَى مَسْكِنِهِ الَّذِي خَرَجَ مِنْهُ، مَعَ مَا نَالَ مِنْ أَجْرِ أَوْ غَنِيمَةٍ»

«Allah Teâlâ, yalnız O'nu yolunda cihat edip, O'nun sözlerini tasdik etmek uğruna kendi yolunda cihada çıkan kimsenin, cennete girmesine veya kazanmış olduğu büyük bir sevap ve dünyalık ganimetle yola çıkmış olduğu evine döndürmeye kefil olmuştur.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir].

Herkes, Allah'a olan güvenlerinde samimi ve Allah'a hüsnüzan besleyen peygamberlerin ve salih kimselerin konumu olan Allah'ın özel himayesi altında olmayı ister. Onlar, dünya ve ahiret saadetinin, Allah'ın sevdiklerine kefil olduğu gibi kendilerine de kefil olmasıyla mümkün olduğunu anladılar.

Bu durumda, açlıkları doygunluk olur. Susuzlukları, uykusuzlukları, hastalıkları ve acıları giderilir. Gidenleri geri döner, endişeleri çözüm bulur. Çünkü onlar, Rableri hakkında iyi düşünceler beslemişler, O'nu kendilerine kefil ve vekil yapmışlardır. O, ne güzel Rab, ne güzel yardımcıdır.

Bize ne oluyor da kalplerimiz O'na bağlanmıyor?! Bize ne oluyor da önemli işlerimiz ve ihtiyaçlarımız için O'na güvenmiyoruz? Oysa O'nun gücü ve zenginliğine ne kadar da ihtiyacımız var. O'nun kuvveti ve muvaffak kılması dışında hiçbir gücümüz yok. O'nun dışında, günahlardan kaçınmaya ve nefsin kötülüklerini defetmeye hiçbir gücümüz yok. Zayıf yaratıldık, zayıf doğuyoruz ve zayıf olarak ölüyoruz.

(وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا)

(Çünkü insan, zayıf yaratılmıştır) [Nisâ Suresi: 28]

Allah ile olan sözleşme..

El-Kefîl olan Rabbimiz, iyiliği şükran ile karşılayan, güzel, merhametli ve zengin olandır. Hamt edilmeye layık, mükâfatı büyük olandır. Kulları arasındaki merhametlileri sever. Seni, yarattıklarına karşı alçakgönüllü ve merhametli, kardeşlerinin dertlerini ve üzüntülerini gideren biri olarak görmeyi sever. "Sahih el-Buhârî"de aktarılan hadisi bir dinle. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا»، وقال بإصبعيه السبابة والوسطى.

İşaret ve orta parmağını kaldırarak, «Ben ve yetimin bakımını üstlenen kimse cennette böyle olacağız».

İşte Ebû Katâde. Kendisine borçlu olan bir kimseyi arıyor, o adamda ondan kaçıyordu. Sonra onu bulunca adam ona şöyle dedi: Şüphesiz ben borcumu ödeyecek durumda değilim. Ebû Katâde ona "Allah'a yemin eder misin? dedi. Adam da "Allah'a yemin ederim ki öyleyim!" dedi.

Ebû Katâde şöyle dedi: Ben Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

«مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْجِيَهُ اللَّهُ مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ فَلْيَنْقَسْ عَنْ مُعْسِرٍ، أَوْ يَضَعْ عَنْهُ»

«Kim, kıyamet gününün sıkıntılarından Allah'ın kendisini kurtarmasını istiyorsa, borcunu ödeyemeyene mühlet tanısin veya borcundan silsin.» [Müslim rivayet etmiştir].

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen bir hadiste o şöyle buyurmuştur:

«مَنْ نَقَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا؛ نَقَّسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ؛ يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

«Kim bir Müminin dünyevi sıkıntılarından birini giderirse, Allah da onun Kıyamet günü sıkıntılarından birini giderir. Kim bir fakire kolaylık gösterirse, Allah da ona dünyada ve ahirette kolaylık gösterir. Kim bir Müslümanı örterse, Allah da onu dünya ve ahirette örter.» [Müslim rivayet etmiştir].

Nezaket sahibi, saadetle karşılaşacak kimselerdendir... Onun ahmakça davranması,

kabalık ve hata olur... Allah için yapılan iyilik ise, sonuçta işin en hayırlısıdır...

Allah, iyiliğin yardımcısıdır, eşi benzeri olmayan... İnsanların sözü en iyi olanı, ameli de en iyi olandır... Amel ıslah edilmeden, söz de ıslah edilemez...

Allah'ım! gözetiminle bize kefil ol ve bizi cennetine kabul et!

Allah'ın Güzel İsimlerine Karşı Tutum Ve Tavırlar

Allah Teâlâ'yı tanımak, kitap ve sünnetten alınan, sahabeden ve iyilikle onlara uyan tabiinden gelen doğru ve kanıtlanmış bilgilerle olur.

1- Mümin, Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'yı isim, sıfat ve fiilleriyle tanımak için, bütün gücünü sarf eder ve elinden geleni yapar. Bunu yaparken onların manalarını boşa çıkarmaz, mahlukatın isim, sıfat ve fiillerine benzetmez, anlamlarını bozmaz ve niteliklerini belirtmez.

2- Yüce Allah'ın isimleri olduğu gibi kabul edilir ve onlarda akla yer yoktur. Buna göre; kitap ve sünnetin getirdiği bilgiyle yetinmek gerekir. Bunlar artırılmaz veya azaltılamaz.

3- Allah'ın en güzel isimleri bir had veya bir sayı ile sınırlı değildir. Hadiste belirtildiği gibi, Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın gayb ilminde kendine has kıldığı isim ve sıfatları vardır. Onları, ne yakın bir melek, ne de gönderilmiş bir peygamber bilir.

«..أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ؛ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ..»

«Kendini isimlendirdiğin, kitabında indirdiğin, kullarından birisine öğrettiğin veya katındaki gayb ilminde kendine has kıldığın sana ait her isimle senden istiyorum...» [Sahih bir hadistir. Tabarânî «El-Mu'cemü'l Evsat isimli kitabında» rivayet etmiştir]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne gelirsek: «Şüphesiz Allah'ın yüzden bir eksik, (yani) doksan dokuz ismi vardır ki kim bu isimleri sayarsa cennete girer.» [Buhârî ve Müslim rivayet etmiştir]; Bu söz tek bir cümledir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü «Kim bu isimleri sayarsa cennete girer.» bir sıfattır. Gelecekten bir haber değildir. Manası; O'nun çok isimleri vardır. Bunların önemi şudur ki; onları hakkıyla sayan cennete girer.

Bu, O'nun bunlardan başka isimleri olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. Bu, senin şöyle söylemen gibidir: "Filan kişinin cihat için hazırladığı yüz kölesi vardır." Bu, onun cihattan

başka işler için bulunan başka kölelerinin olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. Bu konuda, âlimler arasında ihtilaf yoktur.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: «O, isimleri sayan cennete girer.» sözü ise; yani ezberleyen, onları anlayan ve o isimlerle Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı öven anlamındadır. Bu, üç mertebedir. Bir kimse doğru niyet ile bu isimlerin gerektirdiği şekilde amel ederek, bu mertebelerden birine dahi ulaşırsa; o kimse bu isimleri saymış demektir. Kurtubî, Hattâbî ve İbnü'l-Kayyim -Allah onlara rahmet etsin- bunun böyle olduğunu söylemiştir.

4- Allah'ın bütün isimleri en güzel isimlerdir ve bunlar dört kısma ayrılırlar:

Birinci Bölüm: Cemâl/Güzellik İle İlgili İsimler:

Bu isimler kulun nefsinde Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın sevgisini, O'na yakın olma, O'na kavuşma, O'nu arzulama duygusunu uyandırır. Rahatlık ve güven hissettirir. Yaratılan için umut kapısını açar. Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın rahmetinden ümidini kesmez. Bu isimlere örnek olarak (Er-Rahmân, Er-Rahîm, El-Kerîm, El-Afuv, El-Halîm, El-Gafûr, Et-Tevvâb) isimleri sayılabilir.

İkinci Bölüm: Celâl/Yücelik ile İlgili

İsimler:

Bu isimler, Allah -Azze ve Celle-'ye hayran olmaya, O'ndan korkmaya, ürkmeye, haşyete, O'nu büyük görme ve yüceltmeye sebep olur.

Boyun eğdirme, güç, mutlak kudret ve büyüklük anlamlarına sahip isimlerdir. bu isimlere örnek olarak (El-Azîz, El-Cebbâr, El-Kahhâr, El-Kaviyy, El-Kebîr ve El-Mütekebbir) isimleri sayılabilir.

Üçüncü Bölüm: Rabliğı ile İlgili İsimler:

Bunlar, Mümin kimsenin karşılarında acizlik ve Allah'ın idaresindeki bir kul olduğunu hissettiren isimlerdir.

Aynı zamanda bunlar, Allah -Azze ve Celle-'nin Rabliğine delalet eden isimlerdir. Bunlara örnek olarak: (Er-Rabb, Es-Seyyid, El-Melik, El-Mâlik, El-Hâlik, El-Bârî ve Er-Râzık) gibi isimler sayılabilir.

Dördüncü Bölüm: İlahlığı ile ilgili isimleri:

Bunlar, Mümine, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın bir kulu olduğunu ve Allah'ın tek başına ibadete layık olduğunu hissettiren isimlerdir.

Aynı zamanada bunlar ilahlık anlamı içeren isimlerdir. Bunlara örnek olarak: (İlâh ve Es-Samed) isimleri sayılabilir.

Bu, manaya dayalı olarak kısımlara ayırmadır. Yoksa Allah -Azze ve Celle-'nin isimlerinin hepsi güzellik, büyüklük, kemal ve azamet manalarını toplamıştır. Bu isimler, kendisi ile isimlendirilen en güzel ve vasıflanan en yüce varlığa işaret eder.

5- Bu isimlerin her biri, Allah -Teâlâ-'nın kemal sıfatının kesinliğine delâlet eder. Bundan dolayı en güzel isimlerdir. Allah -Tebâreke ve Teâlâ-'nın sıfatlarının hepsi kemal sıfatları, bütün özellikleri büyüklük özellikleridir. Fiillerinin hepsi hikmet, rahmet, fayda ve adalettir.

6- Allah -Azze ve Celle-'nin isimlerinden hiç biri, kötülük barındırmaz ve de bir noksanlık ifade etmez.

Kötülük O'na nispet edilemez. Şer, O'nun sıfatlarına dahil değildir. Zatına bağlı değildir ve fiillerinde de yoktur. Ne fiil olarak, ne de sıfat olarak O'na izafe edilemez.

7- Allah Teâlâ kullarına bu isimler ile kendisine dua etmelerini emretmiştir:

(وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا)

(En güzel isimler Allah'ındır. O'na o güzel isimleriyle dua edin.) [A'raf Suresi: 180]. Bu emir, İbadet duasını ve istek duasını kapsar.

Bu en değerli itaatlerden ve en büyük ibadetlerdendir.

8- Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den Esmâü'l Hüsnâ'nın sırasıyla sayıldığı sahih bir hadis sabit değildir.

Kural şudur: "Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın isimleri kitap ve sünnetten alınmıştır."

9 - İkinci baskıyı, Allah'ın en güzel isimlerinden, doksan dokuz isminin açıklamasını, Şeyh Muhammed b. Salih b. Useymîn, Dr. Ömer Süleyman El-Eşkar ve Şeyh Abdulaziz b. Abdullah b. Bâz'ın, - Allah hepsine rahmet eylesin- üzerinde ittifak ettikleri haliyle ya da üçünden ikisinin ittifak ettiği haliyle sona erdirdim.

Sonuç olarak...

Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya hamdolsun ki bu kitapta toplamam mümkün olan her şey bitti. Allah -Azze ve Celle-'den bunu benden kabul etmesini ve diğer kullarını da faydalandırmasını dilerim.

Allah'ın salâtı, selamı ve bereketi Peygamberimiz Muhammed'in, ailesinin ve bütün ashabının üzerine olsun.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a da hamt olsun!

* Redaksiyonu ve tashihi Profesör / Muhammed El-Abdül-Azîm ve Profesör / Muhammed Abdüllatîf tarafından yapılmıştır. Transkripsiyonu da Profesör / Muavvad Rızk tarafından yapılmıştır. Düzenlemesi ise Profesör Ahmed Kâşûkah'a aittir. Allah hepsini muvaffak kılsın.

* Yazar hakkında:

Abdullah Bin Müşebbib bin Müsfir El-Kahtânî, Hicri 1378'de (Miladi 1967'ye karşılık gelen) yılda doğmuştur. İslam hukuku alanında doktora derecesine sahiptir.

Suudi Arabistan Krallığı Demmâm şehrinde ikamet eden emekli eğitim müfettişi, (Ebu Bekir Es-Siddîk), -radıyallahu anhu- Camii imam ve hatibidir.

Fihrist

Allah -Celle Celâluhu- Sevenlerin Yoldaşdır	2
Kitap ve Sünnetten Allah'ın En Güzel İsimleri ve En Üstün Sıfatları.....	2
Hediyedir.....	2
İkinci Baskının Önsözü	3
Önsöz	4
İlâhım.....	8
Allah ve el-İlâh -Celle Celâluhu-	9
Kalpler O'nu ilah edinir ve gönüller O'nun özlemini çeker.....	13
En Büyük İsim:.....	14
Allah ile beraber olursan, O da seninle beraber olur..	17
Er-Rabb -Celle Celâluhu-.....	20
Kapı vuruldu... ..	20
Allah'ın yaratılmışların Rabbi olması iki türlüdür.	22
Bütün övgüler sanadır... ..	22
Hazinelerin Anahtarları... ..	24
Ey Rabbim!	25
Biz, Rabbimizi unutuyoruz!	26
El-Ahad ve el-Vâhid -Celle Celâluhu-	29
Fıtrat.....	32
Açık Delil:	34
Allah onların söylediklerinden pek yücedir!	36
Kâinat, O'nun birliğine şahitlik eder:.....	38
Allah, kendisine ortak koşulanların ortak koşulmaya en uzak olanıdır.	39

Bir hatırlatma.....	41
es-Samed -Celle Celâluhû-.....	45
Yeterli Cevap.....	46
Kalbin Teslim Olması.....	48
İcabet edilmediler mi?.....	51
Mutmain ol!.....	51
Er-Rahmân ve er-Rahîm -Celle Celâluhu-.....	54
Allah'ın rahmeti iki çeşittir:.....	58
Muhakkak ki O, Rahmân'dır.....	59
Müjde!.....	61
Rahmetin Anahtarları:.....	62
Şeytan seni alıkoymasın!.....	65
El-Hayy -Celle Celâluhû-.....	66
Açık Delil:.....	69
Varlığın Seslenişi.....	70
Sevenlerin Kalpleri.....	72
O'na karşı mahcup ol!.....	74
El-Kayyûm -Celle Celâluhû-.....	76
İbadet edilmeye en çok layık olandır.....	80
Mutmain ol!.....	83
El-Melik ve el-Melîk -Celle Celâluhu-.....	84
El-Melik isminin gölgesinde:.....	86
Şeytan onları ayarttı.....	89
Din (hesap) gününün Mâlikî'dir.	90
Mülkü tastamamdır:.....	92
Ey mülkü geçici olmayan!.....	94
Hükümdarın kapısını çal!.....	96

Es-Subbûh -Celle Celâluhu-.....	98
Sen en müstehak olansın... ..	99
Kalpler işittiler... ..	102
Mutluluğun Anahtarları:	103
Subhâneke! (Seni her türlü noksanlıklardan tenzih ederim.).....	105
El-Kuddûs -Celle Celâluhû-	108
Allah'ı her türlü kusur ve eksiklikten tenzih ederim!	110
Sen bunu yapmaya daha layıksın... ..	111
Senin bundan nasibin.....	112
Es-Selâm -Celle Celâluhû-	115
Selam İsminin Gölgesinde:	117
Sevenlerin Ödülü:	119
Senin bundan nasibin.....	121
Önemli Bir Nokta... ..	123
El-Mü'min -Celle Celâluhû-	124
Mü'min İsminin Gölgesinde Önemli Bir Nokta:.....	125
Üç yer:.....	129
Senin bundan nasibin.....	131
El-Müheymin -Celle Celâluhû-	132
Muhakkak ki O, el-Müheymin'dir.....	135
Mutmain ol!	136
Kurtuluşun İpi... ..	138
El-Azîz -Celle Celâluhû-	139
Azîz Olan Allah'ın Koruluğu:	142
İzzeti (güç ve şerefi) arayanlara... ..	143
O, sana izzet bahşeder.....	146

İzzetin Anahtarları:	149
Düşün!	151
El-Cebbâr -Celle Celâluhû-	153
O'na itiraz etme!	155
Gökyüzünün kapısını çal!	157
Bir merhem ol!	160
El-Mütekebbir -Celle Celâluhû-	161
Mağlubiyet kulluğu... ..	162
Sonuçları düşün!	165
Deva:	167
El-Hâlık ve el-Hallâk -Celle Celâluhu-	169
Yaratıcının Azameti, Yüceliği... ..	171
Kâinatın Uyumu:	172
Mutmain ol!	176
El-Bârî -Celle Celâluhû-	176
Tesadüf değil.....	180
El-Musavvir -Celle Celâluhû-	182
En Mükemmel Deliller:.....	186
Son olarak... ..	188
El-Afuvv -Celle Celâluhû-	190
O'nun affı iki çeşittir:.....	192
Muhakkak ki O, el-Afuvv'dur.....	193
O'na dön!	194
Affin Anahtarı:.....	196
El-Gafûr ve el-Gaffâr -Celle -Celâluhu-	199
(Tevbe) Kapısı Açıktır.....	201
Umutsuzluğa kapılmayın!.....	204

Mevla'ndan af dile!	206
Kurtuluşun İpi.....	207
El-Kebîr -Celle Celâluhû-.....	210
Kapının eşiğinde.....	210
Akıllar yetersiz kalmıştır!.....	213
En belîğ lafız.....	214
Hükümranın yanına giriş anahtarı:	215
İzzetli olan, büyük olana sığınan kimsedir.....	216
El-Â'lâ, el-Alîyy, El-Müteâl -Celle Celâluhû-	218
Allah nerededir?!.....	221
(Allah Teâlâ'yı tanıma) Yolu.....	225
Hedefine ulaştın... ..	227
El-Kâhir, El-Kahhâr -Celle Celâluhu-.....	229
Muhakkak ki O, Kahhâr'dır:.....	232
İşlerini O'na havale et... ..	233
El-Vehhâb -Celle Celâluhû-	237
Muhakkak ki O, el-Vehhâb'tır:	238
O'nun kapısının eşiğinde... ..	240
Vehhâb olan Allah'a dön!.....	242
Duanın güzelliğindeki sır!	243
Bir Fısıltı.....	244
Er-Rezzâk -Celle Celâluhû-.....	245
Takdir edilenler yazılmıştır.....	248
O'nun hazineleri doludur.....	250
Dur!.....	251
Rızkın anahtarları.....	252
Unutulmuş rızıklar/nimetler!.....	254

Son olarak	255
El-Fettâh -Celle Celâluhû-	256
Gerçek şudur ki.	259
Herşeyin anahtarları O'nun elindedir...	261
O'na yönel!	262
Özel bir fetih.	264
Es-Semi' -Celle Celâluhû-	264
Muhakkak ki O, hakkıyla işiten ve çok yakın olandır.	267
Kurtuluşun Anahtarları:	269
Semi' olan Allah seni koruyor.	273
Bir öğüt.	274
El-Basîr -Celle Celâluhû-	275
Emirlere uymanın tadı ve lezzeti...	278
Bir öğüt.	281
Et-Tevvâb -Celle Celâluhu-	283
Allah ne kadar da cömerttir!	285
Bir öğüt.	287
Eğer siz günah işlemeseydiniz.	289
Kapının eşiğinde.	292
Uyarı sarsıntıları...	294
El-Alîm -Celle Celâluhu-	296
Muhakkak ki O, Alîm'dir:	298
Allah'ın ilmi kâmil ve kapsayıcıdır/kuşatıcıdır:	300
Gerçek şudur ki.	302
Senin bundan nasibin.	304
El-Azîm -Celle Celâluhû-	306

Her türlü noksanlıktan münezzeh olan ey Azîm (Allah'ım)!.....	306
Ellerini kaldır!	309
Kim Azîm olana sığınırsa kurtulur.....	311
Kurtuluşun anahtarı:	312
Bir Müslüman Rabbini nasıl tazim eder?	314
El-Kaviyy -Celle Celâluhû-	318
Kuvvet O'ndandır.....	320
Allah'ın günleri.....	321
Sana göstereyim mi?.....	324
El-Metîn -Celle Celâluhû-	327
Onlar neredeler?	329
Dileğin gerçekleşir.....	330
El-Kâdir, El-Kadîr, el-Muktedir -Celle Celâluhu-	333
O'nun kudretinin tam olması... ..	335
Takdir edilenler yazılmıştır.....	337
Şaşıрма!	338
Her şey için bir ölçüsü vardır:	341
El-Hafîz -Celle Celâluhû-	343
Allah'ın mahlukatına olan koruması iki çeşittir:.....	345
Seni savunur... ..	346
İlahi bir ödül:	348
Değerli bir tavsiye:	349
Müjde... ..	352
El-Ganiyy -Celle Celâluhû-.....	353
Bütün âlem Allah'a ihtiyaç duyar... ..	356
Zenginliğin anahtarı:	359

El-Hakem ve El-Hakîm -Celle Celâluhu-	363
Hakîm olan Allah'tan bir ödül.....	368
Mutmain ol!	369
Dikkat et! Sakın yapma!	371
El-Latîf -Celle Celâluhû-	374
Muhakkak ki O Latîf'tir (lutfeder):	376
O'na özlem duymuyor musun?.....	377
Mutluluğun anahtarı:	379
Latîf olan Allah'a boyun eğ!	380
El-Habîr -Celle Celâluhû-	381
İhsan makamı:.....	384
İşin sırrı kalptedir!	385
(Allah'la) Beraberlik.....	388
El- Halîm -Celle Celâluhû-.....	389
Muhakkak ki O Halîm'dir!	390
Allah ne kadar da şefkatlidir!.....	391
Bir fısıltı!.....	392
Emirlere uymanın tadı lezzeti... ..	394
Sonuç olarak.....	396
Er-Raûf -Allah -Celle Celâluhû-.....	397
En mükemmel işaretler:.....	399
Bir mesaj.....	402
Kalpler secde ettiler.....	405
El-Vedûd -Celle Celâluhû-	407
Katıksız Halis Bir İhsan:	410
Sadece Sevenler İçin!.....	412
Dostluğun, Sevginin Kanıtı:	414

Bir işaret.....	417
El-Berr -Celle Celâluhû-.....	418
Hepsi sana hizmet etmek için var... ..	421
Merhamet ve İyilik Esintisi.....	422
Senin ondan nasibin... ..	425
El-Karîb -Celle Celâluhû-.....	426
O'nun Kullarına Yakınlığı İki Türlüdür:.....	428
Allah'ın himayesinde.....	429
Şüphesiz ki O yakındır:.....	432
Muhtaçlık elbisesi.....	433
El-Mucîb -Celle Celâluhû-	437
Kapının eşiğinde.....	438
Bir öğüt.....	439
El-Mecîd -Celle Celâluhû-.....	442
Rabbin övgüyü sever.....	442
Övgü Sanadır.....	445
O'nunla beraber ol!	446
Kurtuluş Vadisi:.....	447
Arş (Taht):.....	451
El-Hamîd -Celle Celâluhû-	452
Mevlana, Rabbine Boyun Eğ!.....	454
Hamd Sanadır.....	456
Eş-Şâkir ve eş-Şekûr -Celle Celâluhu-.....	458
Verdi, Bahşetti ve Övdü!.....	461
En büyük Ödül.....	462
Şükür iki çeşittir:.....	465
Kalplerin Anahtarı:.....	467

El-Ekrem ve el-Kerîm -Celle Celâluhû-	469
Verdi ve övdü:	472
Muhakkak ki O, cömerttir:	473
Şükredilme konusunda O zengindir, müstağnidir... ..	473
Umulandan çok daha fazla verdi... ..	474
Mîzân (Terazi):	477
Bir öğüt.....	478
El-Mukât -Celle Celâluhû-.....	480
Mutmain ol!	483
Şükreden Ol!.....	484
Zenginliğin Esasları:	486
Salihlerin geleneği... ..	486
El-Vâsi' Allah -Celle Celâluhû-	489
Rahmeti geniş olan endişelerini gidermede sana yeter!	492
Satışın Kârı.....	495
Sakınıp korkanların gözyaşları... ..	497
Mesajlar... ..	498
Er-Rakîb -Celle Celâluhû-	500
Kurtulmuş... ..	503
Allah'ın Beraberliği:.....	505
Bir Fısıltı... ..	506
El-Hasîb -Celle Celâluhû-	507
O'nun yeterli Olması:.....	510
Dertli Olduğunda Seninle İlgilenir... ..	511
Senin sloganın ve örtün.....	512
Senin sloganının manası şudur:.....	513

Yolun selim olması için:	514
Bir öğüt.....	516
Eş-Şehîd -Celle Celâluhû-.....	517
Bir gerçek:.....	519
Hesap günü.....	521
Senin İşin.....	522
El-Hak -Celle Celâluhu-.....	525
Mücadele... ..	527
Yol Nerede?	528
Kurtuluş vadisine gel!	531
El-Mübîn -Celle Celâluhû-	532
Akıl Sahipleri:	536
El-Muhît -Celle Celâluhû-.....	540
Muhakkak ki O kuşatıcıdır:	542
Mutmain ol!	545
El-Evvel, el-Âhir, ez-Zâhir ve el-Bâtın -Celle Celâluhu-	548
Sana Yakındır.....	551
O'nun huzurunda durmaktan bıkmaya usanma!.....	552
Dönüm Noktası... ..	554
El-Vekîl -Celle Celâluhu-.....	556
Doğru olanlar için... ..	559
Tevekkül edenler için.....	562
Çıkmadan Önce:.....	564
Bir Hatırlatma!	566
Yol buradan geçer.....	568
En-Nûr -Celle Celâluhû-.....	571

O'nun nurunun gölgesinde:	573
Sana Bazı Sözler Hediye Ediyorum	575
Hidayetinin Güzelliği!.....	575
O'nun kitabı nurdur:.....	578
Sözün Özü.....	579
El-Kâfî -Celle Celâluhû-	580
Muhakkak ki O, el-Kâfî'dir:	583
O'nun Kapısından Ayrılma!.....	584
İmtihan.....	586
Yeterli Cevap.....	587
El-Mevlâ, el-Veliy -Celle Celâluhu-	589
Velayet; emirlere boyun eğildiği ve tabi olduğu oran kadardır.	590
Onlar Öyle Bir Topluluktur Ki.....	592
Yol:	593
Kabulün Anahtarları:.....	594
Eğer O seni dost edinirse seni çok şaşırtır!.....	595
El-Hâdî -Celle Celâluhu-	599
Allah'ın İnsana Hidayet Etmesi.....	600
Ne kadar çok doğru yol üzerine olursan o kadar çok yükselirsin... ..	603
Gökyüzünün kapısını çal!	606
Son olarak... ..	607
En-Nasîr -Celle Celâluhu-.....	608
Yardım Yöntemleri:.....	610
Yeterli Cevap.....	611
El-Vâris -Celle Celâluhu-	615

Gerçek Mülk...	618
Duanın ilhamından bazıları...	620
Eş-Şâfi -Celle Celâluhu-	622
Sığınağın...	625
Salihlerin Azmi...	628
Üzülme!	630
El-Cemîl -Celle Celâluhu-	634
Lisan, açıklamaya aciz kalıyor!	635
Kainatın güzelliği...	637
Özlem...	638
Güzeli çirkin görme!	639
El-Kâbîd, el-Bâsît -Celle Celâluhu-	641
Başlamadan önce bir mesaj...	641
El-Kâbîd ve el-Bâsît isimlerinin gölgesinde:	643
Mîzân (Terazi):	647
En büyük genişlik:	650
Bir öğüt...	652
Bir Fısıltı...	652
El-Mukaddim, El-Muahhir -Celle Celâluhu-	653
Öne geçirme ve geri bırakma...	656
Gerçek Manada Öne Geçme Şöyledir:	658
El-Hayiy -Celle Celâluhu-	660
Gerçek şudur ki:	662
Hayâ Ne Kadar da Güzeldir!	664
Son olarak...	665
Ed-Deyyân -Celle Celâluhu-	667
Sonuçları Düşün!	670

El-Mennân -Celle Celâluhu-	673
Mutlu Olanlar:	677
Müminlerin Adeti.....	678
Yaptığın İyiliği Başa Kakma!.....	679
El-Cevâd -Celle Celâluhu-	681
Kim bol bol vermede ve cömertlikte Rabbimizden daha büyüktür?!	682
Denilmiştir ki:.....	685
Er- Refîk -Celle Celâluhu-.....	686
Yumuşak Huylu, Hoş Görülü Olanlar:.....	688
Senin ondan nasibin... ..	691
Es-Seyyid -Celle Celâluhu-.....	692
Seyyid isminin gölgesinde:	694
Hatalı Bir Düşünce!	695
Ey Efendiler!	696
Efendinin Koruluğu:	697
Göklerin ve Yerin Yaratıcısı -Celle Celâluhu-.....	699
Akıl sahiplerine bir sesleniş!.....	701
Evren Hakkında Düşün!	702
Devâ, İlaç... ..	705
El- Mu'tî -Celle Celâluhu-	706
Allah'ın bahşetmesi iki çeşittir:.....	708
Lütfun Anahtarları:	709
El-Muhsin -Celle Celâluhu-.....	711
İhsanın tam olması:.....	714
İhsan iki çeşittir:.....	716
Es-Sittîr -Celle Celâluhu-	719

Allah ne kadar da şefkatlidir!.....	720
En çok nefret edilen insan.....	722
Örtmen gerekmez miydi?	723
Bir nükte.....	724
Et-Tayyib -Celle Celâluhu-.....	726
Temiz Olanlar	730
El-Vitr -Celle Celâluhu-	732
İkrâr (İtiraf etmek).....	734
Şüphesiz O, tektir:.....	734
Kalbin.....	735
İşaretler.....	736
El-Kefîl -Celle Celâluhu-.....	737
Allah'ın Güzel İsimlerine Karşı Tutum Ve Tavırlar	745
Birinci Bölüm: Cemâl/Güzellik İle İlgili İsimler:	747
İkinci Bölüm: Celâl/Yücelik ile İlgili İsimler:.....	748
Üçüncü Bölüm: Rabliğı ile İlgili İsimler:	748
Dördüncü Bölüm: İlahlığı ile ilgili isimleri:	748